คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๖๐ ชั่วโมง

รายวิชานี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา การดำเนินชีวิตตามบรรทัดฐานทางสังคม การเมืองการปกครอง สิทธิมนุษยชน วัฒนธรรมและความหลากหลายทางสังคม ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลกผู้เรียนจะได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมในศาสนพิธี มารยาทชาวพุทธ และการรู้เท่าทันสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย แนวคิดประชาธิปไตย การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมและศาสนา การพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมทางศาสนา

ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning และกระบวนการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ผ่านการเรียนรู้แบบบูณาการ การเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้แบบเน้นการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบสืบค้นข้อมูล การอภิปรายกลุ่ม การเล่นเกม การสร้างสรรค์ผลงาน การลงมือปฏิบัติจริง การทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง

เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีการวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างมีคุณภาพ มีเหตุผล มีสมรรถนะในการนำสิ่งที่เรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ เจตคติ ค่านิยม ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ชีวิตจริงได้ รวมทั้งมีสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ สมรรถนะการสื่อสาร สมรรถนะการคิด สมรรถนะการแก้ปัญหา สมรรถนะการใช้ทักษะชีวิต และสมรรถนะการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัด

มาตฐานที่ ส ๑.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓, ม.๓/๔, ม.๓/๕, ม.๓/๖, ม.๓/๗, ม.๓/๘, ม.๓/๙, ม.๓/๑๐
มาตฐานที่ ส ๑.๒ ม.๓/๕
มาตฐานที่ ส ๒.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓, ม.๓/๔, ม.๓/๕, ม.๓/๖, ม.๓/๗
มาตฐานที่ ส ๒.๒ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๔
ทักษะชีวิต และสมรรถนะการใช้เทคโนโลยี

รวมทั้งหมด ๒๑ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๖๐ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

- ส ๑.๑ ม.๓/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
- ส ๑.๑ ม.๓/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา/ศาสนาที่นับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก
- ส ๑.๑ ม.๓/๓ อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา/ศาสนาที่นับถือกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ส ๑.๑ ม.๓/๔ วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาตามศาสนาที่ตนยึดถือ
- ส ๑.๑ ม.๓/๕ วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง
- ส ๑.๑ ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือ
- ส ๑.๑ ม.๓/๗ เห็นคุณค่าและวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่อเตรียมพร้อมสู่การทำงานและการมีครอบครัว
- ส ๑.๑ ม.๓/๘ เห็นคุณค่าการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ
- ส ๑.๑ ม.๓/๙ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ
- ส ๑.๑ ม.๓/๑๐ วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

- ส ๑.๒ ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

- ส ๒.๑ ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง
- ส ๒.๑ ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน
- ส ๒.๑ ม.๓/๓ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

ส ๒.๑ ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ส ๒.๑ ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

ส ๒.๑ ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือศาสนิกชนของศาสนาที่นับถือ

ส ๒.๑ ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ส ๒.๒ ม.๓/๑ อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

ส ๒.๒ ม.๓/๒ วิเคราะห์และเปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีระบอบประชาธิปไตย

ส ๒.๒ ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
๑	**How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย**						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนั้น มนุษย์จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐาน ของสังคมทั้งในทางโลกและทางธรรม เพื่อฝึกและพัฒนาตนเองให้งอกงามทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข	๑. ตัวอย่างผลเสียของคนที่ดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม ๒. แนวทางการทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย มีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะมรดกของชาติ ต้นกำเนิดศิลปวัฒนธรรม และแนวทางสร้างสันติภาพให้กับสังคมและโลก โดยเน้นคุณค่าของการกระทำมากกว่าชาติกำเนิด และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประโยชน์	พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์มรดกทางวัฒนธรรม ศิลปะ วรรณกรรม และช่วยหล่อหลอมให้เกิดอัตลักษณ์ประเพณี และค่านิยมที่ดีงามของสังคมไทย อีกทั้ง หลักคำสอนในพระพุทธศาสนายังมีบทบาทในการลดความขัดแย้งและสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคม	๑	๒
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑)	การเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังดินแดนต่าง ๆ มีความสำคัญในหลายมิติ เช่น ด้านสังคม วัฒนธรรมและความ	การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเริ่มจากทวีปเอเชียในพุทธศตวรรษที่ ๓ โดยประเทศต่าง ๆ เช่น อินเดีย ศรีลังกา	๑	๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	เชื่อ อีกทั้งยังเป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ ช่วยให้มนุษย์มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ ดีงาม และอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข	จีน และญี่ปุ่น รับศาสนาเข้ามาและปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมของตน จนเกิดนิกายหลากหลาย เช่น ตันตระและสุขาวดี ส่วนในยุโรป เริ่มรู้จักพระพุทธศาสนาจากการล่าอาณานิคมและการอพยพของชาวเอเชีย ทำให้ชาวยุโรปบางคนสนใจและหันมานับถือ ในอเมริกาเหนือ ศาสนาเริ่มแพร่จากการอพยพหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ และได้รับความสนใจมากขึ้นจากการบรรยายของท่านธรรมปาละ ส่วนใน		

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ มีการจัดตั้งพุทธสมาคมและเผยแผ่หลักธรรมมากขึ้นหลังสงครามเช่นกัน การเผยแผ่นี้ช่วยให้ผู้คนมีแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติทำให้ทราบความเป็นมาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและได้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและ	พระพุทธรูปสร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้า และใช้เล่าเรื่องราวในพุทธประวัติตอนต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า “ปาง” การเรียนรู้พระพุทธประวัติผ่านพระพุทธรูปปางประจำวันเกิด จึงเป็นวิธีที่ทำให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				พัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	พระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้าได้อย่างใกล้ชิด เช่น ปางถวายเนตรของวันอาทิตย์ แสดงถึงการทอดพระเนตรต้นโพธิ์หลังตรัสรู้, ปางห้ามญาติของวันจันทร์ แสดงถึงการห้ามศึกในหมู่ญาติ, ปางไสยาสน์ของวันอังคาร เป็นภาพของการดับขันธปรินิพพาน, ปางอุ้มบาตรของวันพุธ แสดงถึงการออกบิณฑบาตโปรดสัตว์, ปางป่าเลไลยก์ของวันพุธกลางคืน สื่อถึงการเสด็จหลีกไปอยู่ในป่าเมื่อพระสงฆ์ทะเลาะกัน, ปาง		

มัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					สมาธิของวันพฤหัสบดี แสดงถึงการตรัสรู้ใต้ต้นโพธิ์, ปางรำพึงของวันศุกร์ แสดงถึงการพิจารณาว่าจะเผยแผ่ธรรมดีหรือไม่, และปางนาคปรกของวันเสาร์ สื่อถึงการที่พญานาคปกป้องพระพุทธองค์จากพายุฝน การศึกษาพระพุทธรูปในแต่ละปางจึงเป็นการเรียนรู้พุทธประวัติที่สะท้อนถึงคุณธรรมและแนวทางปฏิบัติของพระพุทธเจ้า ที่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อความสงบสุขและ		

มัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					พัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๔ มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติและวันสำคัญทางพุทธศาสนา ทำให้ทราบความเป็นมาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและได้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	ความสำคัญของวันวิสาขบูชาคือ เป็นวันที่ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญ ๓ ประการในพระพุทธประวัติ ซึ่งเกิดขึ้นตรงกันในวันเพ็ญเดือน ๖ ได้แก่ วันประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ ณ ลุมพินีวัน, วันที่ทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ เมืองพุทธคยา และวันที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ณ สาลวโนทยาน เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย วันวิสาขบูชาจึงเป็นวันสำคัญยิ่งของชาว	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					พุทธ ที่ใช้แสดงความระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระพุทธองค์และเป็นวันแห่งการปฏิบัติบูชา		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๔ มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติและวันสำคัญทางพุทธศาสนา ทำให้ทราบความเป็นมาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและได้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญทางพุทธศาสนา วันเข้าพรรษาเกิดจากพระพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้พระสงฆ์อยู่ประจำที่ในฤดูฝน ๓ เดือน เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อชาวบ้าน วันออกพรรษาเป็นวันสิ้นสุดการอยู่พรรษา เรียกอีกชื่อว่า "วันมหาปวารณา" ส่วนวันธรรมสวนะเริ่มจากพระเจ้าพิมพิสารเสนอให้มีวันฟังธรรม	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					พระพุทธเจ้าจึงอนุญาตให้จัดประชุมแสดงธรรมในวัน ๘ ค่ำ และ ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำของทุกเดือน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกาในพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด การประพฤติปฏิบัติตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข	พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง พระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นพระสาวกรูปแรกที่ได้บรรลุธรรมก่อนใครและมีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมาก พระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นกษัตริย์ผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา สร้างวัดและอารามมากมายเพื่ออุปถัมภ์พระสงฆ์และภิกษุณี		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					พระเขมาเถรี เดิมเป็นอัครมเหสีผู้หลงในรูปสมบัติ แต่เมื่อได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้า จึงบรรลุอรหันต์และออกบวช พระมหาปชาบดีเถรี เป็นพระมาตุจฉาของพระพุทธเจ้า และเป็นภิกษุณีรูปแรกในพระพุทธศาสนา ทรงบรรลุอรหันต์ และได้รับยกย่องเป็นเลิศในด้านรู้ราตรีนาน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะ	การศึกษาชาดกในพระพุทธศาสนา ทำให้ได้ข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด การ	ชาดก คือเรื่องเล่าในพุทธศาสนาที่ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต นันทิวิสาลชาดก สอนว่า "คำพูดสุภาพช่วยให้เกิดผลดี" –	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			ชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	ประพฤติปฏิบัติตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข	โคนันทิวิสาลไม่ยอมลากเกวียนเพราะถูกพูดจาหยาบ แต่เมื่อลูกพูดดีจึงยินดีช่วยจนชนะพนัน สุวรรณหังสชาดกสอนว่า "ความโลภทำให้หมดสิ้นทุกอย่าง" – หงส์ทองที่ให้ขนเป็นทองด้วยความเมตตา ต้องจากไปเพราะความโลภของนางพราหมณี การศึกษาชาดกช่วยให้เข้าใจธรรมะผ่านเรื่องราวสนุกและสามารถนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริงได้		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔)	การศึกษาเรื่องราวและแนวทางการปฏิบัติตนของชาวพุทธตัวอย่าง	หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล เป็นพระธิดาของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ	๑	๒

มัณฑิกาศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข	ทรงได้รับการศึกษาอย่างลึกซึ้งทั้งด้านวิชาการและพระพุทธศาสนา มีผลงานนิพนธ์สำคัญ เช่น ศาสนคุณ ซึ่งได้รับรางวัลจากรัชกาลที่ ๗ และผลงานด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมหลายเรื่อง ทรงมีบทบาทระดับโลก โดยเป็นประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พสล.) และมีส่วนสำคัญในการย้ายสำนักงานใหญ่มายังประเทศไทย ทรงเป็นแบบอย่างชาวพุทธที่ใช้ความรู้และความศรัทธาเพื่อประโยชน์		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					ต่อศาสนาและสังคมอย่างแท้จริง		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง ทุกข์ ทำให้ตระหนักถึงความเป็นจริงของชีวิตว่าทุกข์หรือปัญหาเป็นสิ่งธรรมดาที่ทุกคนต้องพบเจอ มนุษย์ควรเผชิญทุกข์อย่างมีสติและใช้ปัญญา เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข	ทุกข์ เป็นข้อแรกในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นความจริงอันประเสริฐที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ทุกข์ในที่นี้หมายถึงความจริงของชีวิตที่แสดงถึงสภาพที่ทนได้ยาก ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือสภาพที่กดดันและสร้างความทุกข์ทรมาน โดยหลักธรรมนี้ชี้ให้เห็นว่า การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตายเป็นธรรมชาติของชีวิตที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง สมุทัย ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุหรือที่มาของความทุกข์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหาหรือระงับเหตุแห่งทุกข์ นำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตได้	สมุทัย คือ ความจริงว่าด้วยเหตุแห่งทุกข์ ความทุกข์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนนั้นย่อมเกิดจากสาเหตุบางอย่าง มิใช่เกิดขึ้นลอย ๆ ดังพุทธดำรัสว่า “เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนั้นจึงมี เพราะสิ่งนี้เกิด สิ่งนั้นจึงเกิด ตัวอย่างเช่นนี้ นักเรียนที่สอบตกอาจเป็นเพราะเกียจคร้านในการอ่านหนังสือ เศรษฐีที่หาเงินได้ยังไม่มากพอตามที่ตนต้องการ อาจเป็นเพราะมีความโลภจนเกินไป เป็นต้น ซึ่งสาเหตุของความทุกข์นั้นคือความอยากที่เกิน	๑	๒

มัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					พอดี ซึ่งเรียกว่า ตัณหา มี ๓ อย่างคือ กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง นิโรธ ทำให้เข้าใจถึงการดับทุกข์และผลของการดับทุกข์อันนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างสงบสุขและสมดุล	นิโรธ คือ การดับทุกข์เพราะฉะนั้น ถ้าเรารู้ว่าทุกข์เกิดจากความอยาก หากตัดความ “อยาก” ทิ้งไปก็เป็นการ ดับทุกข์อย่างหนึ่งแล้วการดับทุกข์ก็คือการที่เรากำจัดตัณหาหรือกิเลสไปได้โดยอาศัยสติและปัญญาเป็นตัวช่วย หากเรา ทำสำเร็จ เราก็จะกำจัดความทุกข์ได้เช่นเดียวกัน	๑	๒
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔)	การศึกษาเรื่องมรรคในอริยสัจ ๔ ช่วยให้เกิดการพัฒนาด้าน	มรรค คือ วิถีทางปฏิบัติให้พ้นทุกข์ หมายถึง ไม่กลับ	๑	๒

มัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	จิตใจ และการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดปัญญา สติ สมาธิ และศีลธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และนำไปสู่การดับทุกข์อย่างแท้จริงตามหลักพระพุทธศาสนา	เวียนว่ายตายเกิดอีก คือนิพพาน ซึ่งมีอยู่ทางเดียวคือวิธีการที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์หรือดับตัณหาในที่นี้ก็คือ มรรค ๘		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๑)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผลและพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ	๑	๒
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๓)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะ	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วย	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			ชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	สติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ	ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๔)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๖	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ** มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาวิธีคิดและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ช่วยให้วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและยั่งยืน ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาปัญญาและความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตประจำวัน	การศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ทั้งวิธีคิดแบบอริยสัจหรือคิดแบบแก้ไขปัญหา และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	๑	๒
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะ	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันภายใต้เงื่อนไขความรู้	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ มัชฌิมาปฏิปทา (ทางสายกลาง) ในพระพุทธศาสนามีความเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			ชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักมัชฌิมาปฏิปทา (ทางสายกลาง) ในพระพุทธศาสนา ที่เน้นการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ไม่โลภมาก และมีสติปัญญาในการพิจารณาเหตุผล ส่งผลให้ชีวิตมีความมั่นคง ยั่งยืน และสงบสุข	เนื่องจากทั้งสองหลักการมุ่งเน้นให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างพอดี มีเหตุผล มีสติปัญญาในการตัดสินใจ โดยเน้นการมีความพร้อมในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและการรักษาคุณธรรมในทุกมิติของชีวิต การนำหลักทั้งสองมาประยุกต์ใช้จะทำให้ชีวิตมีความมั่นคง ยั่งยืน และสงบสุขอย่างแท้จริง		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑)	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตให้มั่นคงและยั่งยืน เนื่องจาก	การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นการพัฒนาอย่างสมดุลจากภายในจิตใจของปัจเจกชน	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	ช่วยสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมให้มีคุณธรรม ลดความเสี่ยงจากวิกฤตต่าง ๆ และช่วยพัฒนาสังคมไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว	ขยายผลกว้างขวางออกไปยังสังคมแวดล้อมรอบข้าง ซึ่งการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งภายในและภายนอก จนอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องมีพื้นฐานมาจากการรู้จักความพอดีและความมีเหตุมีผล และ ที่สำคัญคือความสามารถในการพึ่งตนเองได้ทั้งในทางสติปัญญาและทางคุณธรรม		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๙	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑)	การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ เป็นวิธีการฝึกที่เน้นการระลึกรู้ถึงการหายใจ การปฏิบัติอานาปา	**อานาปานสติ** คือ การฝึกสติด้วยการระลึกรู้ลมหายใจ เพื่อสร้างความสงบและตระหนักรู้ในปัจจุบัน วิธีฝึกคือ นั่ง	๑	๒

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยเปิดเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	นาสติอย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้มีสติรู้ตัว เกิดสมาธิ พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความจริง สามารถดำเนินชีวิตและรับมือกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สบาย สังเกตลมหายใจเข้าออก และนำจิตกลับมาเมื่อฟุ้งซ่าน ควรฝึกต่อเนื่อง ๕–๒๐ นาที เป็นประจำ**ประโยชน์** ได้แก่ เพิ่มสมาธิ ลดเครียด เสริมอารมณ์ดี พัฒนาความตระหนักรู้ และความอดทน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๙	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การฝึกสติปัฏฐานช่วยพัฒนาร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดสมาธิ และช่วยให้ผู้ปฏิบัติเมีความมั่นคงทางจิตใจ มีปัญญารู้เท่าทันความเป็นจริง อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข	การบริหารจิต ตามหลักการหมายถึง การฝึกอบรมจิตให้ตั้งมั่นแน่วแน่ มีสมาธิ แนวทางปฏิบัติที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ในการบริหารจิต คือ ใช้มรรคมีองค์ มีสัมมาทิฏฐิเป็นหัวหน้า นำไปสู่สัมมาสติ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					และ สัมมาสมาธิในที่สุด ตามแนวทางของสติปัฏฐาน สอนให้ใช้สติสัมปชัญญะพิจารณา ๔ เรื่องคือ กาย เวทนา จิตและธรรม		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนในทางพระพุทธศาสนาจากเรื่องราวต่าง ๆ ในพุทธประวัติ ชาดก และพุทธสาวกพุทธสาวิกานั้น รวมทั้งหลักการปฏิบัติตนตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตใน	การศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนในทางพระพุทธศาสนาจากเรื่องราวต่าง ๆ ในพุทธประวัติ ชาดก และพุทธสาวกพุทธสาวิกานั้น รวมทั้งหลักการปฏิบัติตนตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตใน	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ปัจจุบัน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องเหมาะสมแก่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป	ปัจจุบัน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องเหมาะสมแก่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง นำไปสู่การสร้างสังคมที่เคารพความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และความยุติธรรม นอกจากนี้ยังช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิ ส่งเสริม	สิทธิมนุษยชน หมายถึงสิทธิที่เป็นธรรมชาติและไม่สามารถพรากไปจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ สิทธิเหล่านี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ โดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าคนๆ นั้นจะมีเชื้อชาติ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ประชาธิปไตย และพัฒนาวัฒนธรรมแห่งสันติภาพในสังคม	ศาสนา เพศ หรือสถานะทางสังคม อย่างไร หลักการนี้ถือเป็นสากลในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการแสดงถึงความตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรง ซึ่งเป็น	การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ช่วยให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความสำคัญและปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาสมสามารถ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				รากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน	ปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการแสดงถึงความตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันใน	การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยช่วยให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความสำคัญและปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาสมสามารถปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				สังคมอย่างสันติและยั่งยืน			
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา (๑)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษากฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางอาญาและบทลงโทษที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย ทำให้ประชาชนสามารถตระหนักถึงข้อปฏิบัติที่ถูกต้องและหลีกเลี่ยงการกระทำที่ผิดกฎหมาย อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมในสังคมโดยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมี	การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางอาญา รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับความผิดแต่ละประเภท นำไปสู่การประเมินข้อเท็จจริง หลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมาย อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การเขียนและการนำเสนออย่างมีเหตุผล ซึ่งจะทำให้เห็นถึง	๑	๓

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการคุ้มครองสิทธิของตนเองเมื่อเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ส่งผลให้สังคมมีความสงบเรียบร้อยและปลอดภัย	ประโยชน์ของความรู้เรื่องดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่เน้นการสร้างความยุติธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา (๒)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับโทษทางอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชน ช่วยป้องกันการกระทำผิดโดยไม่รู้ตัว สร้างจิตสำนึกในการเคารพกฎหมาย และ	การศึกษาเกี่ยวกับโทษทางอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชน ช่วยป้องกันการกระทำผิดโดยไม่รู้ตัว สร้างจิตสำนึกในการเคารพกฎหมาย และ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ส่งเสริมความสงบสุขในสังคม การมีความรู้ในเรื่องนี้ทำให้เราสามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบ	ส่งเสริมความสงบสุขในสังคม การมีความรู้ในเรื่องนี้ทำให้เราสามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่าง	การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่าง	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				เหมาะสม ตลอดจนมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	เหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจ	การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy) เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์ แยกแยะและใช้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ ป้องกันการหลงเชื่อข่าวปลอม การละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น การมีความรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ หรือผู้กระทำ	การรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy) เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์ แยกแยะและใช้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ ป้องกันการหลงเชื่อข่าวปลอม การละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น การมีความรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ หรือผู้กระทำ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ผิดทางกฎหมายโดยไม่รู้ตัว	ผิดทางกฎหมายโดยไม่รู้ตัว		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying (การกลั่นแกล้งทางออนไลน์) มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การรู้เท่าทันและป้องกันการกลั่นแกล้งทางออนไลน์จะช่วยให้ปลอดภัยในโลกออนไลน์และสามารถรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	การเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การรู้เท่าทันและป้องกันการกลั่นแกล้งทางออนไลน์จะช่วยให้ปลอดภัยในโลกออนไลน์และสามารถรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองได้ หากมีใครละเมิดสิทธิ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามกฎหมายในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะลดความขัดแย้งและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม	การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองได้ หากมีใครละเมิดสิทธิ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามกฎหมายในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะลดความขัดแย้งและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม	๑	๒
๓	**การเมืองการปกครอง**						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	มาตรฐาน ส ๒.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔)	การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถ	ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย (Democracy) คือ ระบบการปกครองที่	๑	๑

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจและสร้างความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ใช้สิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้อง มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ	ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐโดยผู้แทนที่ประชาชนเลือกตั้งมาเป็นตัวแทนจะมีอำนาจในการบริหารและออกกฎหมาย ระบอบประชาธิปไตยเน้นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมถึงหลักการของความเสมอภาค ความยุติธรรม และการเคารพกฎหมาย		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์	มาตรฐาน ส ๒.๒ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑)	พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีบทบาท	พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีบทบาท	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	สำคัญในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยในช่วงสงครามเย็นทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นพึ่งพาตนเองได้ลดแรงจูงใจที่อาจผลักดันประชาชนไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์	สำคัญในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยในช่วงสงครามเย็นทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นพึ่งพาตนเองได้ลดแรงจูงใจที่อาจผลักดันประชาชนไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	มาตรฐาน ส ๒.๒ ม.๓/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑)	การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยช่วยให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้หลัก	การเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยหมายถึงการปฏิบัติตนในสังคมโดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและ	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	สิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่นและการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่สงบสุขและมีความเสมอภาค	ผู้อื่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยอย่างมีความรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติของพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ช่วยให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้หลักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่นและการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง รวมทั้ง		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่สงบสุขและมีความเสมอภาค		
๔	**คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย**						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา และความเชื่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจนำไปสู่ความขัดแย้งภายในได้ หากขาดการจัดการที่เหมาะสม ความขัดแย้งภายในประเทศไทยมีลักษณะที่	การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและลักษณะของความขัดแย้งในสังคม ทั้งความขัดแย้งทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม หรือ	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				หลากหลาย ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและการพัฒนาประเทศ	เศรษฐกิจ เพื่อนำมาประกอบการหาแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางในการสร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์และความสุขอย่างยั่งยืน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	คู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” คือ คู่มือที่นักเรียนออกแบบเพื่อช่วยให้นักเรียน ได้วิเคราะห์ปัญหาของตนเองและกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น โดยใช้หลักธรรมคำสอน	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย	ทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบบรรทัดฐานของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะ	การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และ	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตาม	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			ชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	แนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย	หลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง หมายถึง การตั้งจุดหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือพัฒนาในพฤติกรรม ความคิด หรือทัศนคติของตนเอง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่หลากหลายได้อย่างมีความสุขและสันติ		

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๓)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรมจริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย	ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๔)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรมจริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย	ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๕)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการ	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรมจริยธรรม และกฎระเบียบในสังคมต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				พัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย	การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๖)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทาง	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				พระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผลและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย	ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๗)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑)	การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการ	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม	เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๘)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๙)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรมจริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง	๑	๑
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑๐)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะ	การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิด	การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตาม	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
			ชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	ขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม	หลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง		
๕	**เดินตามความเป็นไทย**						
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๓)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	๑	๒
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๔)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑)	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจ	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
		ม.๓/๖ ม.๓/๗	๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนาส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนาส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนาส่งเสริมให้มีคุณธรรม	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนาส่งเสริมให้มีคุณธรรม	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการ	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการ	๑	๒

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				อนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	อนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๗)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔ ม.๓/๕ ม.๓/๖ ม.๓/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่	๑	๒
๖	**ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม**						

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๑๐	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะศาสนาแต่ละศาสนามีหลักความเชื่อและวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกัน การเคารพในความหลากหลายจะช่วยลดความขัดแย้ง ส่งเสริมความเข้าใจและความสามัคคีในสังคม อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงวุฒิภาวะทางความคิด และสะท้อนถึงการเป็นพลเมืองที่เคารพสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน	การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเป็นหลักการสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ โดยเฉพาะในโลกยุคปัจจุบันที่ผู้คนจากหลากหลายศาสนามีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี การยอมรับและเคารพในศาสนาอื่นจึงเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสามัคคี	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
					และสันติภาพในสังคม		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๓/๑๐	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้คนที่อยู่รอบตัว การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และค่านิยมที่แตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมทักษะการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์	การศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้คนที่อยู่รอบตัว การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และค่านิยมที่แตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมทักษะการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์	๑	๑

มัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				กับผู้อื่น การฝึกฝนให้มีทักษะการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสุภาพช่วยให้เราสามารถแสดงความคิดอย่างชัดเจนและรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่มีอคติ	กับผู้อื่น การฝึกฝนให้มีทักษะการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสุภาพช่วยให้เราสามารถแสดงความคิดอย่างชัดเจนและรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่มีอคติ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะช่วยให้เรารู้จักรากเหง้าและเอกลักษณ์ ของความเป็นไทย เกิดความภาคภูมิใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งดีงามของชาติ ทั้งยังส่งเสริมให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมี	การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะช่วยให้เรารู้จักรากเหง้าและเอกลักษณ์ ของความเป็นไทย เกิดความภาคภูมิใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งดีงามของชาติ ทั้งยังส่งเสริมให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมี	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ระเบียบ เคารพกัน และเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่นอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังสามารถนำวัฒนธรรมไปต่อยอดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อีกด้วย	ระเบียบ เคารพกัน และเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่นอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังสามารถนำวัฒนธรรมไปต่อยอดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อีกด้วย		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัฒนธรรมเป็นรากฐานของชาติที่สะท้อนอัตลักษณ์ ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทย หากไม่ช่วยกันรักษาไว้ วัฒนธรรมเหล่านี้อาจเลือนหายไป ตามกาลเวลา	การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัฒนธรรมเป็นรากฐานของชาติที่สะท้อนอัตลักษณ์ ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทย หากไม่ช่วยกันรักษาไว้ วัฒนธรรมเหล่านี้อาจเลือนหายไป ตาม	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				การอนุรักษ์วัฒนธรรมจะช่วยสืบทอดสิ่งดีงามจากรุ่นสู่รุ่น สร้างความสามัคคีในสังคม ทำให้คนไทยรู้จักตนเอง ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และยังสามารถนำไปต่อยอดเป็นทุนทางสังคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวได้	กาลเวลา การอนุรักษ์วัฒนธรรมจะช่วยสืบทอดสิ่งดีงามจากรุ่นสู่รุ่น สร้างความสามัคคีในสังคม ทำให้คนไทยรู้จักตนเอง ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และยังสามารถนำไปต่อยอดเป็นทุนทางสังคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวได้		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการสื่อสาร	การศึกษาวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการสื่อสาร	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				ระหว่างวัฒนธรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโลกอย่างยั่งยืน	ระหว่างวัฒนธรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโลกอย่างยั่งยืน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทย	มาตรฐาน ส ๒.๑ ม.๓/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔) ๒. ความสารถในการคิด (๒.๑) ๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓	การศึกษาวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุ	การศึกษาวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุ	๑	๑

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
				วัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโลกอย่างยั่งยืน	วัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโลกอย่างยั่งยืน		
รวมตลอดภาคเรียน						๖๐	๑๐๐

มัธยมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๒๔ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ม.๓/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ม.๓/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และความสงบสุขแก่โลก

ม.๓/๓ อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ม.๓/๔ วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด

ม.๓/๕ วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ม.๓/๗ เห็นคุณค่าและวิเคราะห์ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานและการมีครอบครัว

ม.๓/๘ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๙ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติบัตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนั้น มนุษย์จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมทั้งในทางโลกและทางธรรม เพื่อฝึกและพัฒนาตนเองให้งอกงามทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข

พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์มรดกทางวัฒนธรรม ศิลปะ วรรณกรรม และช่วยหล่อหลอมให้เกิดอัตลักษณ์ ประเพณี และค่านิยมที่ดีงามของสังคมไทย อีกทั้ง หลักคำสอนในพระพุทธศาสนายังมีบทบาทในการลดความขัดแย้งและสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคม

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังดินแดนต่าง ๆ มีความสำคัญในหลายมิติ เช่น ด้านสังคม วัฒนธรรมและความเชื่อ อีกทั้งยังเป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ ช่วยให้มนุษย์มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ ดีงามและอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติทำให้ทราบความเป็นมาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและได้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาดก และชาวพุทธตัวอย่างในพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด การประพฤติปฏิบัติตน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทำให้ตระหนักถึงความเป็นจริงของชีวิตว่าทุกข์หรือปัญหาเป็นสิ่งธรรมดาที่ทุกคนต้องพบเจอ มนุษย์ควรเผชิญทุกข์อย่างมีสติและใช้ปัญญา เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบและค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาวิธีคิดและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ช่วยให้วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและยั่งยืน ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาปัญญา และความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตประจำวัน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักมัชฌิมาปฏิปทา (ทางสายกลาง) ในพระพุทธศาสนา ที่เน้นการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ไม่โลภมาก และมีสติปัญญาในการพิจารณาเหตุผล ส่งผลให้ชีวิตมีความมั่นคง ยั่งยืน และสงบสุข

การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ เป็นวิธีการฝึกที่เน้นการระลึกรู้ถึงการหายใจ การปฏิบัติอานาปานาสติอย่างสม่ำเสมอช่วยให้มีสติรู้ตัว เกิดสมาธิ พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความจริง สามารถดำเนินชีวิตและรับมือกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การฝึกสติปัฏฐานช่วยพัฒนาร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดสมาธิ และช่วยให้ผู้ปฏิบัติเมีความมั่นคง ทางจิตใจ มีปัญญารู้เท่าทันความเป็นจริง อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

การศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนในทางพระพุทธศาสนาจากเรื่องราวต่าง ๆ ในพุทธประวัติ ชาดกและพุทธสาวกพุทธสาวิกานั้น รวมทั้งหลักการปฏิบัติตนตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง เหมาะสมแก่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) บอกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางโลกและทางธรรมได้

๒) บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนา

๓) อธิบายความเป็นมาในการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

๔) อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

๕) อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันวิสขบูชาได้ถูกต้อง

๖) อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะได้ถูกต้อง

๗) อธิบายเรื่องราวของพุทธสาวก และพุทธสาวิกา ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๘) สรุปประเด็นสำคัญของชาดกเรื่องนันทิวิสาลชาดกและสุวรรณหังสชาดก

๙) สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน

๑๐)บอกความหมายของทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรคในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๑๑)อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง

๑๒)อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นได้ถูกต้อง

๑๓)บอกความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้อง

๑๔)บอกความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

๑๕)บอกแนวทางการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้อง

๑๖)บอกความหมายและขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง

๑๗)บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานได้ถูกต้อง

๑๘)บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงามตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

๓.๒ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (P)

๑) ใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันวิเคราะห์ผลเสียของคนที่ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรมจากตัวอย่าง

๒) ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธ ศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก

๓) เขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้

๔) วิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติ

๕) ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลพุทธประวัติที่เชื่อมโยงกับวันวิสาขบูชาได้

๖) ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนแผนผังความคิดสรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ

๗) ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกาและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๘) วิเคราะห์ข้อคิดจากชาดกและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๙) วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๑๐)ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค” หรือปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๑๑)วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนและวางแผนแก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้

๑๒)เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๑๓)ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

๑๔)สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

๑๕)วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๖)ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง

๑๗)ปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานได้ถูกต้อง

๑๘)วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม

๒) เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก

๓) เห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ
๔) เห็นคุณค่าของการศึกษาทางพุทธประวัติและพระพุทธรูปปางต่าง ๆ
๕) เห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
๖) เห็นความสำคัญของของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
๗) เห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา
๘) เห็นประโยชน์ของการศึกษาชาดกในพระพุทธศาสนา
๙) เห็นประโยชน์ของการนำข้อคิดจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างไปใช้ในการดำเนินชีวิต
๑๐)เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔
๑๑)เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๑๒)เห็นประโยชน์ของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๑๓)เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต
๑๔)เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม
๑๕)ตระหนักถึงคุณค่าของการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ
๑๖)เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา
๑๗)เห็นคุณค่าของการนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ผลเสียของการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องจากกรณีตัวอย่าง อย่างความตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทั้งทางโลกและทางธรรม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก อย่างเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ อย่างเห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาเรื่องราวพุทธประวัติและพระพุทธรูป (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการเขียนแผนผังความคิดสรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

อธิบายเรื่องราวและวิเคราะห์คุณธรรมของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่กำหนดให้ พร้อมเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างเห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวก พุทธสาวิกา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

สรุปประเด็นสำคัญและวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากชาดก พร้อมเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

วิเคราะห์คุณธรรมของชาวพุทธตัวอย่างจากการอ่านและสรุปประเด็นสำคัญ พร้อมเสนอแนวทางการนำคุณธรรมที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค” หรือ สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องอย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลัก ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหา อย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้เหมาะสม และความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการนำทั้ง ๒ หลัก ไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเห็นประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง อย่างตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนาตนเองตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน และปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการบริหารจิตและเจริญปัญญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐพอเพียง อย่างเห็นคุณค่าของการนำหลักดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ อยู่อย่างพอเพียง

๕.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
๓) แผนผังความคิด เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ
๔) ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
๕) ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
๖) แผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
๗) ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานกลุ่ม)
๘) ใบงานที่ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานเดี่ยว)
๙) ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
๑๐)ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
๑๑)ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
๑๒)ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
๑๓)ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
๑๔)ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
๑๕)ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๑)
๑๖)แผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่น ตามหลักอริยสัจ ๔
๑๗)ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
๑๘)ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
๑๙)ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
๒๐)ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
๑.บอกพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางโลกและทางธรรม	ระบุรายละเอียดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องครบถ้วน ทุกประเด็น	ระบุรายละเอียดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	ระบุรายละเอียดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
๒. วิเคราะห์ผลเสียของการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและ	วิเคราะห์ผลเสียจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้	วิเคราะห์ผลเสียจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและมีเหตุผล	วิเคราะห์ผลเสียจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและมีเหตุผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ทางธรรมจากสถานการณ์ตัวอย่าง	ถูกต้องทุกประเด็นมีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมครบทุกข้อ	สนับสนุนเหมาะสมเป็นส่วนมาก	สนับสนุนเหมาะสมเป็นส่วนมาก
๓. เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ตัวอย่าง	เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ตัวอย่างทุกประเด็น มีเหตุผลสนับสนุนครบทุกข้อ	เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ตัวอย่างเป็นส่วนมาก	เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ตัวอย่างเป็นส่วนน้อย
๔. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และฐานะช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลกที่กำหนด	วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และฐานะช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลกที่กำหนดให้ครบถ้วน	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๕.เขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับมอบหมาย	เขียนเส้นเวลาโดยระบุเหตุการณ์/ประเด็นสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง ครบถ้วน เขียนข้อความกระชับ เรียงลำดับเหตุการณ์จากก่อนไปหลังได้ถูกต้อง	เขียนเส้นเวลาโดยระบุเหตุการณ์/ประเด็นสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยมีจุดบกพร่อง ๑-๒ จุด	เขียนเส้นเวลาโดยระบุเหตุการณ์/ประเด็นสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยมีจุดบกพร่องมากกว่า ๒ จุด
๖. การนำเสนอเส้นเวลา เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	นำเสนอเนื้อหาที่มีความถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ นำเสนอข้อมูลได้ชัดเจนเข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๗.อธิบายเหตุการณ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางประจำวันเกิด	อธิบายเหตุการณ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปประจำวันเกิดปางต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ระบุรายละเอียดของเหตุการณ์ได้ครบถ้วน ชัดเจน เข้าใจง่าย ได้ใจความสำคัญของเรื่อง	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๘.การวิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากพุทธประวัติ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนจากพุทธประวัติได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมได้ ๗ - ๘ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนจากพุทธประวัติได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมได้ ๕ – ๖ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนจากพุทธประวัติได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมได้ ๐ - ๔ ข้อ
๙. อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา	เขียนระบุข้อมูล เหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา โดยระบุข้อมูลได้ถูกต้องและครบถ้วนทั้งตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
๑๐. วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีงามในการปฏิบัติตน	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ได้สอดคล้องกับพุทธประวัติตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน อย่างน้อย ๔ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ได้สอดคล้องกับพุทธประวัติตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ได้ ๒ - ๓ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ได้สอดคล้องกับพุทธประวัติตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
๑๑. ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางประพุทธศาสนาได้ถูกต้อง และมี	ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางประพุทธศาสนาได้ถูกต้อง และมี	ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางประพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	เหตุผลประกอบครบถ้วนทุกข้อ	เหตุผลประกอบเหมาะสมเป็นส่วนมาก	และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมเป็นส่วนน้อย
๑๒.อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ	เขียนระบุข้อมูลเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์	เขียนระบุข้อมูลเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	เขียนระบุข้อมูลเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
๑๓.การออกแบบแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	ออกแบบแผนผังความคิดโดยมีเนื้อหาถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด แสดงความเชื่อมโยงของแต่ละหัวข้อชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๑๔.ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ	ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสม๐-๑ ข้อ
๑๕.วิเคราะห์คุณธรรมของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง อย่างน้อย ๔ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง ได้ ๒ – ๓ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง ได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
๑๖.การนำเสนอคุณธรรมของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา	นำเสนอเนื้อหาที่มีความถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ใช้วิธีการนำเสนอ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ที่น่าสนใจ นำเสนอข้อมูลได้ชัดเจน เข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด		
๑๗.การสรุปและวิเคราะห์ประเด็นจากการฟังเพื่อนเล่าเรื่องการปฏิบัติตนหรือการทำความดี	สรุปประเด็นจากการฟังเพื่อนเล่าเรื่องการปฏิบัติตนหรือการทำความดี โดยมีสาระสำคัญครบถ้วน สื่อสารเรื่องราวได้ชัดเจน เข้าใจง่าย และวิเคราะห์คุณธรรมได้สอดคล้องกับที่เพื่อนเล่า	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๑๘.วิเคราะห์คุณธรรมของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง อย่างน้อย ๔ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง ได้ ๒ – ๓ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง ได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
๑๙.วิเคราะห์ข้อคิด จากเรื่องราวของนันทิวิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก	วิเคราะห์ข้อคิด จากชาดกที่กำหนดให้โดยคำตอบมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องครบถ้วนทั้ง ๒ เรื่อง	ปฏิบัติได้บกพร่อง ๑ จุด	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ จุด
๒๐.เสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	เสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้สอดคล้องกับข้อคิดของชาดกที่กำหนดให้ ทั้ง ๒ เรื่องอย่างครบถ้วน และถูกต้อง	ปฏิบัติได้บกพร่อง ๑ จุด	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ จุด
๒๑.ระบุความสำคัญของการศึกษาชาดก	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของชาดกได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบมากกว่า ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของชาดกได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบได้ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของชาดกได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบได้ ๐ - ๑ ข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๒๒.สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน	สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๒๓.วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่างและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	เสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้สอดคล้องกับคุณธรรม จากเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่าง ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๒๔.ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่างที่แฝงด้วยคุณธรรมสำหรับการนำไปปฏิบัติตน	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่าง ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
๒๕.สรุปความหมายของคำว่าทุกข์	สรุปความหมายของคำว่าทุกข์ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	สรุปความหมายของคำว่าทุกข์ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สรุปความหมายของคำว่าทุกข์ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย
๒๖.วิเคราะห์สภาพปัญหาและสิ่งที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์สภาพปัญหาหรือทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์สภาพปัญหาหรือทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์สภาพปัญหาหรือทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
๒๗.ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมน้อยกว่า ๒ ข้อ
๒๘.สรุปความหมายของคำว่าสมุทัย	สรุปความหมายของคำว่าสมุทัยในหลักธรรมอริยสัจ	สรุปความหมายของคำว่าสมุทัยในหลักธรรมอริยสัจ	สรุปความหมายของคำว่าสมุทัยในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย
๒๙.วิเคราะห์หาสาเหตุที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
๓๐.ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมน้อยกว่า ๒ ข้อ
๓๑.สรุปความหมายของคำว่านิโรธ	สรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	สรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย
๓๒.วิเคราะห์หานิโรธจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์หานิโรธ ตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์หานิโรธ ตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์หานิโรธ ตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
๓๓.ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง นิโรธ ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง นิโรธ ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง นิโรธ ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๑ ข้อ
๓๔.สรุปความหมายและองค์ประกอบของมรรค	สรุปความหมายของคำว่ามรรคและองค์ประกอบของมรรค ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	สรุปความหมายของคำว่ามรรคและองค์ประกอบของมรรค ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สรุปความหมายของคำว่ามรรคและองค์ประกอบของมรรค ในหลักธรรมอริยสัจ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๓๕.วิเคราะห์หามรรคจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์หามรรคตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์หามรรคตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์หามรรคตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
๓๖.ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องมรรคในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง มรรค ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง มรรค ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง มรรค ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๑ ข้อ
๓๗.ใช้หลักอริยสัจ ๔ วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่น	ระบุปัญหาภายในชุมชนได้ชัดเจน และใช้หลักอริยสัจ ๔ วิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้องสอดคล้องกับองค์ประกอบของอริยสัจ ๔ ทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค	มีประเด็นที่ระบุไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ๑ - ๒ จุด	มีประเด็นที่ระบุไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์มากกว่า ๒ จุด
๓๘.ความถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดในแผนผังความคิดครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ข้อมูลถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด ๑ - ๒ จุด	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนดมากกว่า ๒ จุด
๓๙.ความเชื่อมโยง	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันทุกประเด็น	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนมาก	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนน้อย
๔๐.ความคิด สร้างสรรค์	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ แปลกใหม่ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้ สอดคล้องกับเนื้อหา

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๔๑.บอกความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	บอกความหมายและแนวทางการคิดด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้องครบถ้วนทุกประเด็น	บอกความหมายและแนวทางการคิดด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	บอกความหมายและแนวทางการคิดด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
๔๒.ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง	ระบุปัญหาการเรียนรู้ของตนเองและใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยแสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ครบถ้วนถูกต้อง เหมาะสมทุกประเด็น	ระบุปัญหาการเรียนรู้ของตนเองและใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยแสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง เหมาะสมเป็นส่วนมาก	ระบุปัญหาการเรียนรู้ของตนเองและใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยแสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง เหมาะสมเป็นส่วนน้อย
๔๓.เห็นประโยชน์ของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ระบุความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้มากกว่า ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
๔๔.บอกความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนา	อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางได้ครบถ้วนและถูกต้อง - แสดงความสอดคล้องระหว่างทั้งสองหลักได้อย่างชัดเจน ละเอียด และมีเหตุผลรองรับ - ใช้ภาษาได้ถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย	มีประเด็นที่บกพร่องหรือขาดหาย ๑ ประเด็น	มีประเด็นที่บกพร่องหรือขาดหายมากกว่า ๑ ประเด็น
๔๕.สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง	- สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อย่างน้อย ๓ แหล่ง - วิเคราะห์และสรุปความ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
(มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนา	สอดคล้องได้อย่างถูกต้องครบถ้วน - ใช้เวลาตามที่กำหนด		
๔๖.เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลาง ในการดำเนินชีวิต	ระบุประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมมากกว่า ๓ ข้อ	ระบุประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้ ๒ - ๓ ข้อ	ระบุประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
๔๗.วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- วิเคราะห์ปัญหาสังคมได้อย่างครบถ้วน เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน - อธิบายสาเหตุและผลกระทบของปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มีข้อมูลอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ - เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนและสร้างสรรค์ - การนำเสนอมีความชัดเจนใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสม	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๔๘.เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางขและสังคม	บอกประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้องมากกว่า ๓ ข้อ	บอกประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	บอกประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
๔๙.วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนา	วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาและหลัก	วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาและหลัก	วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาและหลัก

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ ขึ้นไป	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๙๗ – ๑๔๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๔๖– ๙๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)

คะแนน ๑ – ๔๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนั้น มนุษย์จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมทั้งในทางโลกและทางธรรม เพื่อฝึกและพัฒนาตนเองให้งอกงามทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ตัวอย่างผลเสียของคนที่ดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม

๓.๒ แนวทางการทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางโลกและทางธรรมได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันวิเคราะห์ผลเสียของคนที่ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรมจากตัวอย่าง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ผลเสียของการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องจากกรณีตัวอย่างอย่างความตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทั้งทางโลกและทางธรรม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันวิเคราะห์ผลเสียของคนที่ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ถูกต้อง จากกรณีตัวอย่างและเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง อย่างความตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำคลิปวิดีทัศน์ข่าว เรื่อง “วัยรุ่นป่วนเมือง แข่งรถหน้าโรงพยาบาล” (URL: https://www.youtube.com/watch?v=๑pY๑jFZ๑๖๒k) ความยาว ๑ นาที มาให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถาม ๑.๑ จากคลิปวิดีโอเป็นข่าวเกี่ยวกับเรื่องใด ๑.๒ นักเรียนคิดว่า การกระทำของกลุ่มวัยรุ่นในคลิปวิดีโอส่งผลกระทบต่อใครบ้างอย่างไร ๑.๓ นักเรียนคิดว่ากลุ่มวัยรุ่นในคลิปวิดีโอจะได้รับผลของการกระทำอย่างไรบ้าง ๒. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ดังนี้ “การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมมนุษย์จำเป็นต้องปฏิบัติตนอยู่ในแนวทางที่ดีงาม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ	๑. นักเรียนรับชมคลิปวิดีโอเรื่อง “วัยรุ่นป่วนเมือง แข่งรถหน้าโรงพยาบาล” และร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนดดังนี้ (แนวคำตอบ ๑.๑ วัยรุ่นรวมตัวกันแข่งรถหน้าโรงพยาบาล ฯลฯ ๑.๒ การกระทำดังกล่าวทำให้ชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงและผู้ป่วยในโรงพยาบาลได้รับความเดือดร้อน ฯลฯ ๑.๓ ได้รับโทษทางกฎหมายและถูกตำหนิจากสังคม ฯลฯ ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ใบงานที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	แบบประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านความรู้ - บอกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางโลกและทางธรรมได้ **ด้านทักษะกระบวนการ** - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ผลเสียของการดำเนินชีวิตด้วยความไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรมจากตัวอย่าง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - ตระหนักถึงการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้อง	ซึ่งแนวทางการปฏิบัติตนในทางที่ดีงามมีทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งเราจะได้ศึกษากันในบทเรียนนี้” **ขั้นสอน (๑๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอสถานการณ์ตัวอย่างจำนวน ๒ กรณี ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นดังนี้ - สถานการณ์ตัวอย่างกล่าวถึงเรื่องใด - การกระทำของบุคคลในสถานการณ์ดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่อย่างไร - การกระทำของบุคคลดังกล่าว ส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง - การกระทำในสถานการณ์ดังกล่าวผิดหลักศีลธรรมและผิดหลักกฎหมายหรือไม่อย่างไร	๑. นักเรียนฟังรายละเอียดสถานการณ์ตัวอย่างของครูอย่างตั้งใจ จับประเด็นสำคัญของเรื่อง แล้วร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: ๑.๑ สถานการณ์ที่ ๑: เด็ก ๑๕ ปี ถูกเพื่อนทำร้าย ๓ ปี จนต้องออกจากโรงเรียน ๑.๑.๑ สถานการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเด็กอายุ ๑๕ ปี ที่ถูกทำร้ายร่างกายนานกว่า ๓ ปี จากเพื่อนนักเรียนในโรงเรียน จนต้องลาออกหลุดจากระบบการศึกษา ส่วนเพื่อนที่ทำ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ทั้งทางโลกและทางธรรม **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	๑.๑ สถานการณ์ที่ ๑: เด็ก ๑๕ ปี ถูกเพื่อนทำร้าย ๓ ปี จนต้องออกจากโรงเรียน (ที่มา: https://www.thaipbs.or.th/news/content/๓๓๒๙๐๙) ๑.๒ สถานการณ์ที่ ๒ เด็กกิจกรรมช่วยชีวิตชาวจีน	ร้ายร่างกายถูกดำเนินคดี ถูกส่งเข้าสถานพินิจ ๑ เดือน ๑.๑.๒ การกระทำของเพื่อนนักเรียนที่ทำร้ายร่างกายเด็กอายุ ๑๕ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และสูญเสียโอกาสในการเรียน ฯลฯ ๑.๑.๓ การกระทำของเพื่อนนักเรียนที่ทำร้ายเด็กอายุ ๑๕ ส่งผลกระทบด้านลบหลายด้าน เช่น - ผลกระทบต่อตนเอง: เสียชื่อเสียง ต้องรับโทษทางกฎหมาย เสียเวลา เสียอนาคต ฯลฯ - ผลกระทบต่อเพื่อน: ได้รับบาดเจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจ สูญเสียโอกาสในการเรียน ฯลฯ - ผลกระทบต่อครอบครัว: ผิดหวัง เสียใจ ได้รับคำตำหนิ ฯลฯ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	 (ที่มา: https://www.thaipbs.or.th/news/content/๒๗๖๙๓๖)	- ผลกระทบต่อโรงเรียน: เสียชื่อเสียง ฯลฯ - ผลกระทบต่อสังคม: เป็นแบบอย่างที่ไม่เหมาะสมในสังคม ฯลฯ ๑.๑.๔ การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทั้งทางโลกและทางธรรม เช่น เป็นการเบียดเบียนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น ผิดกฎหมาย อาญาฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น ฯลฯ ๑.๒ สถานการณ์ที่ ๒: เด็กกิจกรรมช่วยชีวิตชาวจีน ๑.๒.๑ สถานการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับ นายสิทธิชาติ มลิวัลย์ หรือ "น้องพัน" นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๔ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม ที่ได้ช่วยชีวิตนักท่องเที่ยวชาวจีนที่คิดจะโดดสะพานสาทรด้วยการเกลี้ยกล่อมจนช่วยชีวิตชาวจีนไว้ได้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๑.๒.๒ การกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม ควรได้รับการชื่นชม เนื่องจากเป็นการช่วยชีวิตผู้อื่น ๑.๒.๓ การกระทำของบุคคลดังกล่าวส่งผลกระทบในด้านดีหลายด้าน เช่น - ผลกระทบต่อตนเอง: ได้รับการชื่นชม เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ฯลฯ - ผลกระทบต่อครอบครัว: ได้รับการชื่นชม เกิดความภาคภูมิใจ ฯลฯ - ผลกระทบต่อโรงเรียน: มีชื่อเสียงในทางที่ดี ฯลฯ - ผลกระทบต่อสังคม: เป็นแรงบันดาลใจหรือเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นในการทำความดี ฯลฯ ๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: นักเรียนควรเลือกเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ที่ ๒			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	๒. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “จากสถานการณ์ตัวอย่างทั้ง ๒ สถานการณ์ นักเรียนควรเลือกเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ใด เพราะเหตุใด”	เพราะเป็นพฤติกรรมที่ดี เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ฯลฯ)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนจับฉลากตัวเลขสถานการณ์ตัวอย่างเพื่อใช้ทำใบงาน ที่ ๑ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอ่านสถานการณ์ตัวอย่างที่กลุ่มตนเองได้รับมอบหมาย ขีดเส้นใต้ประเด็นสำคัญของเรื่องและนำข้อมูลจากสถานการณ์ตัวอย่างมาตอบคำถามในใบงานที่ ๑ ใช้เวลา ๑๕ นาที ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอข้อมูลในใบงานที่ ๑	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๓ กลุ่ม ๒. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเลือกสถานการณ์ตัวอย่าง ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านสถานการณ์ตัวอย่างที่ได้รับมอบหมาย ขีดเส้นใต้ประเด็นสำคัญของเรื่อง และตอบคำถามในใบงานที่ ๑ ๔.นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอข้อมูลในใบงานที่ ๑			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๕. ครูสรุปประเด็นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอ โดยเชื่อมโยงถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องทั้งในทางโลกและทางธรรม พร้อมอธิบายเกี่ยวกับการทำ “คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ว่า ในหน่วยการเรียนรู้นี้เมื่อเรียนจบนักเรียนจะต้องนำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทั้งทางโลกและทางธรรม ไปออกแบบคู่มือพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดีในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย	๕. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ ซักถามเมื่อมีข้อสงสัย			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายดังนี้ “การปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานทั้งทางโลกและทางธรรม มีความสำคัญอย่างไร”	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนั้น มนุษย์จำเป็นต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมทั้งในทางโลกและทางธรรม เพื่อฝึกและ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	พัฒนาตนเองให้งอกงามทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๓) วีดิทัศน์ เรื่อง ข่าวเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางกฎหมาย

๔) ข่าว

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางโลกและทางธรรมได้	๑. ทำใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ผลเสียของการดำเนินชีวิตด้วยความไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรมจากสถานการณ์ตัวอย่าง	๑. ทำใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรม	๑. ทำใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ผลเสียของการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องจากกรณีตัวอย่างอย่างความตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทั้งทางโลกและทางธรรม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ทำใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	สังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	สังเกต พฤติกรรมการเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียน	ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑.บอกพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางโลกและทางธรรม	ระบุรายละเอียดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องครบถ้วน ทุกประเด็น	ระบุรายละเอียดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	ระบุรายละเอียดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
๒. วิเคราะห์ผลเสียของการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องทั้งทางโลกและทางธรรมจากสถานการณ์ตัวอย่าง	วิเคราะห์ผลเสียจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องทุกประเด็นมีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมครบทุกข้อ	วิเคราะห์ผลเสียจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและมีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ผลเสียจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและมีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมเป็นส่วนมาก
๓. เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ตัวอย่าง	เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ตัวอย่างทุกประเด็น มีเหตุผลสนับสนุนครบทุกข้อ	เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ตัวอย่างเป็นส่วนมาก	เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ตัวอย่างเป็นส่วนน้อย
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๘– ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) ขึ้นไป

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
โรงเรียนในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ใบงานที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ตัวอย่างที่ได้รับมอบหมาย ขีดเส้นใต้ประเด็นสำคัญของเรื่อง และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๑

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

๑. สถานการณ์ที่ ๑

ตกใจมาก แม่พบ "บุหรี่ไฟฟ้า" ในห้องนอนลูกสาว ป.๓ พอรู้ที่มาทำช็อกหนักกว่าเดิม ขณะที่โซเชียลแห่คอมเมนต์ ต้องใกล้ชิดกับลูก มีเวลากับลูกให้มากขึ้น ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗ นักเทคนิคการแพทย์ชื่อดัง เจ้าของแฟนเพจดัง ได้โพสต์ภาพพร้อมระบุว่า น่าเป็นห่วง "สูบกันตั้งแต่ประถมเลยรึ" โดยในภาพดังกล่าวมีข้อความว่า "ทุกคนมีความเห็นกับเรายังไงบ้างคะ คือเรามีลูกสาวอยู่ ป.๓ ซึ่งน้องยังเด็กอยู่ แล้วเมื่อวานเรากลับมาจากทำงาน เลยเข้าไปห้องน้อง ซึ่งน้องมีห้องส่วนตัวแล้ว พอเข้าไปเห็นพอตอยู่ในห้องน้อง ตอนแรกเราก็ตกใจแต่ก็คิดว่าลูกเราคงไม่สูบหรอก เลยไปถามน้องตรงๆ ว่าไปเอามาจากไหน พอน้องพูดออกมาแม่ตกใจเลย เพราะน้องบอกว่าสั่งมาจากออนไลน์ แล้วน้องบอกว่าเห็นเพื่อนทำเยอะเลยอยากทำตามบ้าง ถึงกับช็อกเลย เพราะลูกเพิ่ง ป.๓ เอง ถึงขั้นสูบพอตแล้ว ตอนนี้แม่ควรทำยังไงเหรอคะ" ทั้งนี้ หลังโพสต์ดังกล่าวถูกเผยแพร่ออกไป ก็มีคนเข้ามาคอมเมนต์แสดงความคิดเห็นกันเป็นจำนวนมาก อาทิ พ่อแม่บางคนก็ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็ก พ่อสูบลูกก็นั่งสูบอยู่ข้างๆ, ร.ร.ที่ลูกชายเรียนอยู่ มีแต่เด็กประถมทั้งนั้น หาซื้อง่ายมาก, เดี๋ยวนี้คือเห็นเด็กประถมสูบพอตกันเยอะมากๆ เด็กมัธยมก็เหมือนกัน สูบกันแบบปกติธรรมดามากห้อยคอกันไว้ตลอด, คุณครูก็หนักใจ ของหาง่าย, เคยเห็นเด็กน้อย น่าจะวัยประถม เดินถือพอตบุหรี่ไฟฟ้าสูบโชว์กับเพื่อนๆ ริมถนน, โรงเรียนผมเด็ก ป.๒ สั่งออนไลน์เหมือนกันครับ, ต้องใกล้ชิดกับลูกมีเวลากับลูกให้มากขึ้นครับ ของผมลูกสาว ป.๔ ลูกชาย อ.๓ หากิจกรรมครอบครัวเล่นด้วยกันทุกวันก่อนนอน คุยกับเขาเหมือนเพื่อน มีอะไรเขาก็บอกเราหมด ไม่ปิดบัง ทุกวันนี้ยังไม่มีปัญหานะครับ ยังรับมือกับลูกได้ดีอยู่

อ้างอิง https://www.thairath.co.th/news/society/๒๗๘๒๖๒๐ เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. สถานการณ์ที่ ๒

ร้องเพจดัง โจร ๙ ขวบ ปีนบ้านขโมยเงิน ก่อเหตุหลายครั้งรอดทุกครั้ง ตำรวจบอกทำอะไรไม่ได้ เพราะกฎหมายคุ้มครองเด็ก เคสโจรเด็กอายุ ๙ ปี บุกปีนบ้าน ขโมยเงินไป ๓๓,๔๐๐ บาท ตำรวจทำอะไรไม่ได้ เพราะมีกฎหมายคุ้มครองเด็ก โดยผู้เสียหายระบุว่า วันที่ ๑๒ มีนาคม ที่ผ่านมา ถูกโจรเด็กอายุ ๙ ปี บุกปีนบ้านตอนกลางคืน ขโมยเงินสดไป ๓๓,๔๐๐ บาท ตำรวจบอกว่าเคสนี้ทำอะไรเด็กไม่ได้เพราะมีข้อคุ้มครองเด็กอยู่ มีแค่คำสารภาพจากเด็กว่ามีผู้ใหญ่ที่สนิทพาไปปีน ซึ่งแค่คำให้การอย่างเดียวตำรวจดำเนินคดีไม่ได้ พ่อแม่เด็กเสนอชดใช้ให้ตามจริยธรรมเป็นเงินเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท แต่จ่ายได้ ๒,๐๐๐ หลังจากนั้นก็ติดต่อพ่อแม่เด็กไม่ได้อีกเลยมีใบแจ้งความและใบข้อมูลคนร้ายครบ มีคลิปขณะโจรบุก โจรคนนี้เคยก่อคดีแล้วหลายครั้งมากๆ กับบ้านในชุมชน แต่ทุกคดีก็รอดหมด ตำรวจดำเนินคดีไม่ได้เพราะเป็นเด็ก พ่อแม่เด็กน่าจะเกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ่อเพิ่งออกจากคุกได้ไม่นานคดีพยายามฆ่า ส่วนเด็กขาดการศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือในโรงเรียน ปัจจุบันเด็กยังลอยนวล เดินไปมาในชุมชนอยู่ตามปกติ กลัวว่าในอนาคตจะเกิดอันตรายกับคนในชุมชนอีก เพราะที่ผ่านมาก็หลายคดีแล้ว แต่รอดหมดทุกคดี

อ้างอิง https://www.sanook.com/news/๙๐๖๔๐๓๔/ เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๓. สถานการณ์ที่ ๓

สาวเล่นใหญ่ กุเรื่องเรียกค่าไถ่เงินแสน หลังติดหนี้พนันออนไลน์ ที่จังหวัดนนทบุรี มีแม่คนหนึ่งเข้าแจ้งความกับตำรวจหน้าตาตื่น หลังเห็นคลิปลูกสาวถูกจับมัดมือมัดปาก เพื่อเรียกค่าไถ่เป็นเงินสูงถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยแม่ได้โชว์คลิปเรียกค่าไถ่ลูกสาว ซึ่งในคลิปเป็นหญิงสาวใส่เสื้อสีชมพู ถูกมัดมือมัดปาก ส่งเสียงร้องไห้และขอความช่วยเหลือ ซึ่งคลิปนี้ถูกส่งเข้ามาในแชตของ สามีนางเอ อายุ ๕๑ ปี พอเห็นคลิปและแชตข้อความดังกล่าว นางเอ ผู้เป็นแม่ตกใจมาก เพราะในคลิปคือลูกสาวตัวเอง จึงเดินทางไปแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรบางศรีเมืองทันที จากนั้น ตำรวจสืบทราบว่า ลูกสาวของนางเอน่าจะถูกจับไปไว้ที่ โรงแรมแห่งหนึ่ง ย่านปทุมธานี จึงเข้าตรวจสอบภายในห้องโรงแรมดังกล่าว ปรากฏว่าพบ นางสาวบี (นามสมมติ) อายุ ๓๐ ปี อยู่ภายในห้องเพียงคนเดียว ไม่ได้ถูกจับมาเรียกค่าไถแต่อย่างใด สอบสวนเบื้องต้นทราบว่า นางสาวบี ได้มาเปิดห้องและถ่ายคลิปมัดมือมัดปากตัวเอง ส่งแชตไปให้พ่อ เพื่อไถเงิน เนื่องจากติดเล่นเว็บพนันออนไลน์แห่งหนึ่ง จนหมดตัว จนต้องนำรถไปจำนำ ไม่พอกู้เงินนอกระบบอีก ๔ เจ้า ร่วมๆ ๘ หมื่นบาท จึงหมดหนทาง ตัดสินใจถ่ายคลิปตัวเองเพื่อหลอกเงินพ่อ หวังแค่จะเอาเงินจากการเล่นพนันไปใช้หนี้เขา

อ้างอิง https://www.pptvhd๓๖.com/ news/สังคม/๒๒๑๐๓๗ เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเด็นคำถาม

๑. ระบุใจความสำคัญของสถานการณ์ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จงวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ ส่งผลเสียอย่างไรบ้าง

๒.๑ ผลเสียต่อตนเอง .....

.....

.....

.....

๒.๒ ผลเสียต่อผู้อื่นและสังคม .....

.....

.....

.....

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ตัวอย่างที่ได้รับมอบหมาย ขีดเส้นใต้ประเด็นสำคัญของเรื่อง และตอบคำถามลงในใบงานที่ ๑

สถานการณ์ตัวอย่าง

๑. สถานการณ์ที่ ๑

ตกใจมาก แม่พบ "บุหรี่ไฟฟ้า" ในห้องนอนลูกสาว ป.๓ พอรู้ที่มาทำช็อกหนักกว่าเดิม ขณะที่โซเชียลแห่คอมเมนต์ ต้องใกล้ชิดกับลูก มีเวลากับลูกให้มากขึ้น ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗ นักเทคนิคการแพทย์ชื่อดัง เจ้าของแฟนเพจดัง ได้โพสต์ภาพพร้อมระบุว่า น่าเป็นห่วง "สูบกันตั้งแต่ประถมเลยรึ" โดยในภาพดังกล่าวมีข้อความว่า "ทุกคนมีความเห็นกับเรายังไงบ้างคะ คือเรามีลูกสาวอยู่ ป.๓ ซึ่งน้องยังเด็กอยู่ แล้วเมื่อวานเรากลับมาจากทำงาน เลยเข้าไปห้องน้อง ซึ่งน้องมีห้องส่วนตัวแล้ว พอเข้าไปเห็นพอตอยู่ในห้องน้อง ตอนแรกเราก็ตกใจแต่ก็คิดว่าลูกเราคงไม่สูบหรอก เลยไปถามน้องตรงๆ ว่าไปเอามาจากไหน พอน้องพูดออกมาแม่ตกใจเลย เพราะน้องบอกว่าสั่งมาจากออนไลน์ แล้วน้องบอกว่าเห็นเพื่อนทำเยอะเลยอยากทำตามบ้าง ถึงกับช็อกเลย เพราะลูกเพิ่ง ป.๓ เอง ถึงขั้นสูบพอตแล้ว ตอนนี้แม่ควรทำยังไงเหรอคะ" ทั้งนี้ หลังโพสต์ดังกล่าวถูกเผยแพร่ออกไป ก็มีคนเข้ามาคอมเมนต์แสดงความคิดเห็นกันเป็นจำนวนมาก อาทิ พ่อแม่บางคนก็ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็ก พ่อสูบลูกก็นั่งสูบอยู่ข้างๆ, ร.ร.ที่ลูกชายเรียนอยู่ มีแต่เด็กประถมทั้งนั้น หาซื้อง่ายมาก, เดี๋ยวนี้คือเห็นเด็กประถมสูบพอตกันเยอะมากๆ เด็กมัธยมก็เหมือนกัน สูบกันแบบปกติธรรมดามากห้อยคอกันไว้ตลอด, คุณครูก็หนักใจ ของหาง่าย, เคยเห็นเด็กน้อย น่าจะวัยประถม เดินถือพอตบุหรี่ไฟฟ้าสูบโชว์กับเพื่อนๆ ริมถนน, โรงเรียนผมเด็ก ป.๒ สั่งออนไลน์เหมือนกันครับ, ต้องใกล้ชิดกับลูกมีเวลากับลูกให้มากขึ้นครับ ของผมลูกสาว ป.๔ ลูกชาย อ.๓ หากิจกรรมครอบครัวเล่นด้วยกันทุกวันก่อนนอน คุยกับเขาเหมือนเพื่อน มีอะไรเขาก็บอกเราหมด ไม่ปิดบัง ทุกวันนี้ยังไม่มีปัญหานะครับ ยังรับมือกับลูกได้ดีอยู่

อ้างอิง https://www.thairath.co.th/news/society/๒๗๘๒๖๒๐ เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. สถานการณ์ที่ ๒

ร้องเพจดัง โจร ๙ ขวบ ปีนบ้านขโมยเงิน ก่อเหตุหลายครั้งรอดทุกครั้ง ตำรวจบอกทำอะไรไม่ได้ เพราะกฎหมายคุ้มครองเด็ก เคสโจรเด็กอายุ ๙ ปี บุกปีนบ้าน ขโมยเงินไป ๓๓,๔๐๐ บาท ตำรวจทำอะไรไม่ได้ เพราะมีกฎหมายคุ้มครองเด็ก โดยผู้เสียหายระบุว่า วันที่ ๑๒ มีนาคม ที่ผ่านมา ถูกโจรเด็กอายุ ๙ ปี บุกปีนบ้านตอนกลางคืน ขโมยเงินสดไป ๓๓,๔๐๐ บาท ตำรวจบอกว่าเคสนี้ทำอะไรเด็กไม่ได้เพราะมีข้อคุ้มครองเด็กอยู่ มีแค่คำสารภาพจากเด็กว่ามีผู้ใหญ่ที่สนิทพาไปปีน ซึ่งแค่คำให้การอย่างเดียวตำรวจดำเนินคดีไม่ได้ พ่อแม่เด็กเสนอชดใช้ให้ตามจริยธรรมเป็นเงินเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท แต่จ่ายได้ ๒,๐๐๐ หลังจากนั้นก็ติดต่อพ่อแม่เด็กไม่ได้อีกเลยมีใบแจ้งความและใบข้อมูลคนร้ายครบ มีคลิปขณะโจรบุก โจรคนนี้เคยก่อคดีแล้วหลายครั้งมากๆ กับบ้านในชุมชน แต่ทุกคดีก็รอดหมด ตำรวจดำเนินคดีไม่ได้เพราะเป็นเด็ก พ่อแม่เด็กน่าจะเกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ่อเพิ่งออกจากคุกได้ไม่นานคดีพยายามฆ่า ส่วนเด็กขาดการศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือในโรงเรียน ปัจจุบัน

เด็กยังลอยนวล เดินไปมาในชุมชนอยู่ตามปกติ กลัวว่าในอนาคตจะเกิดอันตรายกับคนในชุมชนอีก เพราะที่ผ่านมาก็หลายคดีแล้ว แต่รอดหมดทุกคดี

อ้างอิง https://www.sanook.com/news/๙๐๖๔๐๓๔/ เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๓. สถานการณ์ที่ ๓

สาวเล่นใหญ่ กุเรื่องเรียกค่าไถ่เงินแสน หลังติดหนี้พนันออนไลน์ ที่จังหวัดนนทบุรี มีแม่คนหนึ่งเข้าแจ้งความกับตำรวจหน้าตาตื่น หลังเห็นคลิปลูกสาวถูกจับมัดมือมัดปาก เพื่อเรียกค่าไถ่เป็นเงินสูงถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยแม่ได้โชว์คลิปเรียกค่าไถ่ลูกสาว ซึ่งในคลิปเป็นหญิงสาวใส่เสื้อสีชมพู ถูกมัดมือมัดปาก ส่งเสียงร้องไห้และขอความช่วยเหลือ ซึ่งคลิปนี้ถูกส่งเข้ามาในแชตของ สามีนางเอ อายุ ๕๑ ปี พอเห็นคลิปและแชตข้อความดังกล่าว นางเอ ผู้เป็นแม่ตกใจมาก เพราะในคลิปคือลูกสาวตัวเอง จึงเดินทางไปแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรบางศรีเมืองทันที จากนั้น ตำรวจสืบทราบว่า ลูกสาวของนางเอน่าจะถูกจับไปไว้ที่ โรงแรมแห่งหนึ่งย่านปทุมธานี จึงเข้าตรวจสอบภายในห้องโรงแรมดังกล่าว ปรากฏว่าพบ นางสาวบี (นามสมมติ) อายุ ๓๐ ปี อยู่ภายในห้องเพียงคนเดียว ไม่ได้ถูกจับมาเรียกค่าไถแต่อย่างใด สอบสวนเบื้องต้นทราบว่า นางสาวบี ได้มาเปิดห้องและถ่ายคลิปมัดมือมัดปากตัวเอง ส่งแชตไปให้พ่อ เพื่อไถเงิน เนื่องจากติดเล่นเว็บพนันออนไลน์แห่งหนึ่ง จนหมดตัว จนต้องนำรถไปจำนำ ไม่พอกู้เงินนอกระบบอีก ๔ เจ้า ร่วมๆ ๘ หมื่นบาท จึงหมดหนทาง ตัดสินใจถ่ายคลิปตัวเองเพื่อหลอกเงินพ่อ หวังแค่จะเอาเงินจากการเล่นพนันไปใช้หนี้เขา

อ้างอิง https://www.pptvhd๓๖.com/ news/สังคม/๒๒๑๐๓๗ เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ประเด็นคำถาม จากสถานการณ์ที่ ๑

๑. ระบุใจความสำคัญของสถานการณ์ตัวอย่าง

แม่พบบุหรี่ไฟฟ้าในห้องนอนลูกสาว โดยได้จากการสั่งผ่านช่องทางออนไลน์ และที่ทำพฤติกรรมดังกล่าวเพราะเห็นเพื่อนทำกันเยอะ.....

.....

.....

.....

๒. จงวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ ส่งผลเสียอย่างไรบ้าง

๒.๑ ผลเสียต่อตนเอง.....ทำให้มีประวัติไม่ดี เสียสุขภาพและบุคลิกภาพ.....

.....

.....

.....

๒.๒ ผลเสียต่อผู้อื่นและสังคม .....เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับผู้อื่น เกิดปัญหาสังค.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ข่าวตัวอย่างที่กลุ่มตนเองได้รับ

ให้ผู้ปกครองมีเวลาให้กับลูกมากขึ้น หากิจกรรมครอบครัวเล่นด้วยกันดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด คุยและปรับความเข้าใจกัน ฯลฯ

.....

.....

ประเด็นคำถาม จากสถานการณ์ที่ ๒

๑. ระบุใจความสำคัญของสถานการณ์ตัวอย่าง

มีโจรอายุ ๙ ขวบบุกปีนบ้านขโมยเงิน แต่ตำรวจทำอะไรไม่ได้เพราะมีกฎหมายคุ้มครองเด็ก พ่อแม่เสนอเงินจ่ายค่าชดใช้ให้เดือนละ ๑๐๐๐ บาท จ่ายได้เพียง ๒ เดือนและหายไป

.....

.....

๒. จงวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ ส่งผลเสียอย่างไรบ้าง

๒.๑ ผลเสียต่อตนเอง .....เด็กที่ก่อเหตุจะมีประวัติติดตัว และโดนสังคมตำหนิ.....

.....

.....

.....

๒.๒ ผลเสียต่อผู้อื่นและสังคม .....ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน เกิดความหวาดกลัวสูญเสียทรัพย์สิน

.....

.....

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ข่าวตัวอย่างที่กลุ่มตนเองได้รับ

ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตั้งแต่ในครอบครัว, แก้ไขกฎหมายให้มีความเข้มงวดและรัดกุมมากขึ้น ฯลฯ

.....

.....

ประเด็นคำถาม จากสถานการณ์ที่ ๓

๑. ระบุใจความสำคัญของสถานการณ์ตัวอย่าง

น้องสาวบีส่งคลิปวิดีโอไปให้แม่ของตนว่าถูกลักพาตัวเรียกค่าไถ่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อผ่านการสืบสวนพบว่านางสาวบีตั้งใจส่งคลิปไปให้แม่เพื่อเอามาใช้หนี้พนันและหนี้นอกระบบ.....

.....

.....

๒. จงวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ ส่งผลเสียอย่างไรบ้าง

๒.๑ ผลเสียต่อตนเอง .....เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกตำหนิ .....

.....

.....

๒.๒ ผลเสียต่อผู้อื่นและสังคม .....เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ฯลฯ.....

.....

.....

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ข่าวตัวอย่างที่กลุ่มตนเองได้รับ

ใช้เวลาว่างในทางที่เกิดประโยชน์ เลิกเล่นการพนัน ผู้ปกครองควรดูแลเอาใจใส่บุตรหลานมากขึ้น ฯลฯ

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และความสงบสุขแก่โลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์มรดกทางวัฒนธรรม ศิลปะ วรรณกรรม และช่วยหล่อหลอมให้เกิดอัตลักษณ์ ประเพณี และค่านิยมที่ดีงามของสังคมไทย อีกทั้งหลักคำสอนในพระพุทธศาสนายังมีบทบาทในการลดความขัดแย้งและสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

พระพุทธศาสนา (Buddhism) ถือได้ว่า เป็นศาสนาประจำชาติ และอยู่เคียงคู่กับชาติไทยมาโดยตลอด ดังนั้น พระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมไทย พอสรุปได้ดังนี้

๑. พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ หลักฐานทางคัมภีร์และศาสนาวัตถุ ซึ่งนักประวัติศาสตร์โบราณคดีเชื่อว่า พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแพร่ในดินแดนสุวรรณภูมิก่อน พ.ศ. ๕๐๐ แต่ศรัทธาความเชื่อของปุถุชนก็เป็นไปตามยุคสมัย พระพุทธศาสนาจึงรุ่งเรืองและเสื่อมลงตามกาลสมัยด้วย จนกระทั่งพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้สถาปนากรุงสุโขทัยและรับเอาพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติครั้นราว พ.ศ. ๑๘๓๖ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ อาราธนาพระสงฆ์ลังกาวงศ์ จากนครศรีธรรมราชไปกรุงสุโขทัยและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาจนมั่นคงยืนนานมาในปัจจุบันนี้

๒. พระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม ชนชาติหนึ่ง ๆ นอกจากมีหน้าที่ต้องพัฒนาประเทศชาติของตนเองแล้ว ก็พึงมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และส่งเสริมอารยธรรมโลกด้วย ชนชาติไทยเป็นชนชาติที่เก่าแก่มากชนชาติหนึ่ง มีวัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้าอย่างสูงมาตลอดเวลายาวนาน จึงได้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมอารยธรรมของโลกด้วย แม้ว่าจะอยู่ในขอบเขตที่ไม่กว้างนัก ส่วนร่วมที่ว่านี้ก็คือ ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งพัฒนาขึ้นมาจนมีแบบแผนเป็นของตนเอง อย่างที่เรียกว่า มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยเด่นชัด ศิลปวัฒนธรรมไทยเหล่านี้มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา เป็นส่วนใหญ่

๓. พระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานอารยธรรมที่สำคัญของโลกดังได้กล่าวมาแล้ว พระพุทธศาสนายังช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่ชาวโลกได้ หากศึกษาในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนามีทั้งการสร้างสรรค์อารยธรรมและสันติภาพแก่มวลมนุษย์ นั่นคือพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในประเทศอินเดียหรือชมพูทวีป พระพุทธศาสนาได้ก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในสังคมอินเดีย กล่าวคือสังคมอินเดียเคยนับถือพระพรหมเป็นเทพเจ้าสูงสุด ผู้สร้าง ผู้บันดาลทุกสิ่ง มีการบูชายัญ

เทพเจ้า แล้วก็มีการกำหนดมนุษย์เป็นวรรณะต่าง ๆ โดยชาติกำเนิด เป็นกษัตริย์ เป็นพราหมณ์ เป็นแพศย์ เป็นศูทร แล้วก็ถือว่าพราหมณ์เป็นผู้ที่ติดต่อสื่อสารกับเทพเจ้า กับพระพรหม เป็นผู้รู้ความต้องการของพระองค์ เป็นผู้รับเอาคำสอนมารักษา มีการผูกขาดการศึกษา ให้อยู่ในวรรณะสูง คนวรรณะต่ำเรียนไม่ได้ เป็นต้น เมื่อพระพุทธศาสนาเกิดขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องเหล่านี้อย่างมากมาย เช่น เรื่อง วรรณะ ๔ พระพุทธศาสนาไม่ยอมรับ แต่ให้ถือหลักว่า “คนมิใช่ประเสริฐหรือต่ำทรามเพราะชาติกำเนิด แต่จะประเสริฐหรือต่ำทรามเพราะการกระทำ” แล้วก็ไม่ให้มัวหวังผลจากการอ้อนวอนบูชายัญ สอนให้เปลี่ยนการบูชายัญหรือเลิกการบูชายัญ ให้หันมาหวังผลจาก การกระทำ นี่คือการ “ประกาศอิสรภาพของมนุษย์”

การศึกษาเรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงการเป็นเครื่องมือสำคัญในฐานะเป็นมรดกของชาติ ฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และฐานะช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก รวมทั้งการนำแนวทางปฏิบัติตนของพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนา

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธ ศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก อย่างเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

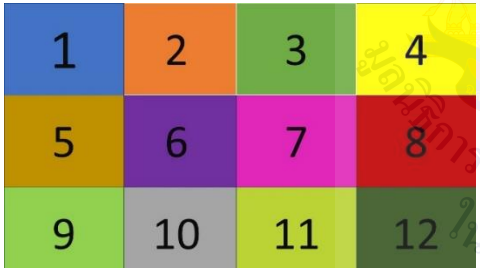
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก อย่างเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนา	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “รู้ไหม..ภาพอะไรเอ่ย” โดยครูนำเสนอรูปภาพบางส่วน ให้นักเรียนร่วมกันทายคำตอบว่าภาพดังกล่าวคือภาพอะไร ภาพปริศนา ภาพเฉลย: วัดพระแก้ว	๑. นักเรียนทำกิจกรรม “รู้ไหม... ภาพอะไรเอ่ย” (แนวคำตอบ: ภาพวัดพระแก้ว)	Power Point เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และ	 ๒. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ ๒.๑ นักเรียนทราบข้อมูลอะไรบ้างเกี่ยวกับวัดพระแก้ว ๒.๒ นักเรียนคิดว่าวัดพระแก้วงดงามหรือไม่อย่างไร ๒.๓ นักเรียนคิดว่า วัดพระแก้วมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร ๒.๔ นักเรียนรู้จักวัดหรือพุทธศาสนสถานอะไรอีกบ้างที่มีความงดงาม	๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: ๒.๑ เป็นวัดที่มีชื่อเสียง มีความงดงาม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย ฯลฯ ๒.๒ งดงาม มีสถาปัตยกรรมและงานศิลปะจำนวนมากปรากฏอยู่ในวัดพระแก้ว ฯลฯ ๒.๓ เป็นพุทธศาสนสถาน, เป็นวัดที่สร้างขึ้นจากความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ฯลฯ ๒.๔ รู้จัก/ ไม่รู้จัก ฯลฯ ๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้	๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา **ขั้นสอน (๑๕ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูกำหนดประเด็นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในกลุ่มย่อย ๕ นาที ตามประเด็น ดังนี้ ๒.๑ พระพุทธศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นมรดกของชาติไทยอย่างไร ๒.๒ พระพุทธศาสนามีส่วนช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมอย่างไร ๒.๓ พระพุทธศาสนามีส่วนช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลกอย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๒.๑ พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่ในดินแดนสุวรรณภูมิตั้งแต่สมัยโบราณ และมีการนับถือยาวนานมาจนถึงยุคปัจจุบัน ทำให้พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทย มีบทบาทต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของคนไทยมาอย่างยาวนาน ฯลฯ ๒.๒ พระพุทธศาสนาช่วยสร้างสรรค์และพัฒนาอารยธรรมในหลายด้าน ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และระดับสากล			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นถามในข้อ ๒ เป็นเวลา ๕ นาที แล้วสรุปเป็นข้อมูลของกลุ่ม ๔. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม และเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ ๕. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “คำใบ้ปริศนา” โดยครูนำเสนอข้อความ จำนวน ๔ ข้อความ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถามว่าข้อความที่นำเสนอ เป็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาในด้านใด กลุ่มที่ตอบคำถาม	เช่น ทำให้เกิดการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม วรรณกรรม แนวทางในการดำเนินชีวิต ฯลฯ ๒.๓ พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนที่มุ่งเน้นสันติภาพ มีหลักธรรมและแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยลดความขัดแย้ง ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขทั้งในระดับบุคคล สังคม และระดับโลก เช่น คำสอนเรื่องความเมตตา ขันติ ฯลฯ ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม และสรุปข้อมูลเป็นของกลุ่ม ๔. นักเรียนนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม และฟังครูอธิบายเพิ่มเติมอย่างตั้งใจ ๕. นักเรียนทำกิจกรรม “คำใบ้ปริศนา” (แนวคำตอบ:			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ถูกต้องจะได้รับคะแนนพิเศษคำถามละ ๑ คะแนน ๕.๑ พระพุทธศาสนาช่วยเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างศาสนสถาน ๕.๒ พระพุทธศาสนาทำให้เกิดประเพณีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น ประเพณีตักบาตรเทโว ๕.๓ พระพุทธศาสนาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์วรรณคดีไทย เช่น ไตรภูมิพระร่วง ๕.๔ พระพุทธศาสนามีคำสอนเรื่องการมีเมตตา ขันติ และให้อภัย	๕.๑ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติและในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม ๕.๒ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติและในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม ๕.๓ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติและในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม ๕.๔ พระพุทธศาสนาในฐานะช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาลงในใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าพระพุทธศาสนามีคุณค่าอย่างไรต่อสังคมไทย” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พระพุทธศาสนามีคุณค่าต่อสังคมไทยหลายด้าน เช่น เป็นรากฐานของศีลธรรม จริยธรรมในสังคม ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ความเจริญในหลายด้าน หล่อหลอมให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีไทย ตลอดจนมีหลักคำสอนที่ช่วยพัฒนาจิตใจของคนในสังคม ช่วยลดความขัดแย้ง และสร้างความสงบสุขให้กับสังคม ฯลฯ)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนา	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน - ใช้กระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
โลก อย่างเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๒. สังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศูนย์วิทยทรัพยากร
ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และฐานะช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลกที่กำหนด	วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ ฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม และฐานะช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลกที่กำหนดให้ครบถ้วน	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการซักซ้อมตามแผนที่กำหนด ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของอื่น ๓. มีภาวะการเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๕ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๓ – ๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
โรงเรียนวิถีทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก

.....
.....
.....
.....
.....
.....

นักเรียนคิดว่าพระพุทธศาสนามีคุณต่าต่อสังคมไทยอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ

พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นมรดกของชาติ หลักฐานทางคัมภีร์และศาสนาวัตถุ ซึ่งนักประวัติศาสตร์โบราณคดีเชื่อว่า พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแพร่ในดินแดนสุวรรณภูมิก่อน พ.ศ. ๕๐๐ แต่ศรัทธาความเชื่อของปุถุชนก็เป็นไปตามยุคสมัย พระพุทธศาสนาจึงรุ่งเรืองและเสื่อมลง ตามกาลสมัยด้วย จนกระทั่งพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้สถาปนากรุงสุโขทัยและรับเอาพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ ครั้นราว พ.ศ. ๑๘๓๖ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ อาราธนาพระสงฆ์ลังกาวงศ์ จากนครศรีธรรมราชไปกรุงสุโขทัยและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาจนมั่นคงยืนนานมาในปัจจุบันนี้

๒. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก

พระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรม ชนชาติหนึ่ง ๆ นอกจากมีหน้าที่ต้องพัฒนาประเทศชาติของตนเองแล้ว ก็พึงมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และส่งเสริมอารยธรรมโลกด้วย ชนชาติไทยเป็นชนชาติที่เก่าแก่มากชนชาติหนึ่ง มีวัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้าอย่างสูงมาตลอดเวลา ยาวนาน จึงได้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมอารยธรรมของโลกด้วย แม้ว่าจะอยู่ในขอบเขตที่ไม่กว้างนัก ส่วนร่วมที่ว่านี้ก็คือ ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งพัฒนาขึ้นมาจนมีแบบแผนเป็นของตนเอง อย่างที่เรียกว่า มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยเด่นชัด ศิลปวัฒนธรรมไทยเหล่านี้มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา เป็นส่วนใหญ่

๓. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างความสงบสุขให้แก่โลก

พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนที่มุ่งเน้นสันติภาพ มีหลักธรรมและแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยลดความขัดแย้ง ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขทั้งในระดับบุคคล สังคม และระดับโลก เช่น คำสอนเรื่องความเมตตา ขันติ ฯลฯ

นักเรียนคิดว่าพระพุทธศาสนามีคุณต่าต่อสังคมไทยอย่างไร

พระพุทธศาสนามีคุณค่าต่อสังคมไทยหลายด้าน เช่น เป็นรากฐานของศีลธรรม จริยธรรมในสังคม ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ความเจริญในหลายด้าน หล่อหลอมให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีไทย ตลอดจนมีหลักคำสอนที่ช่วยพัฒนาจิตใจของคนในสังคม ช่วยลดความขัดแย้ง และสร้างความสงบสุขให้กับสังคม ฯลฯ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังดินแดนต่าง ๆ มีความสำคัญในหลายมิติ เช่น ด้านสังคม วัฒนธรรม และความเชื่อ อีกทั้งยังเป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่ ช่วยให้มนุษย์มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม และอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

๓. สาระการเรียนรู้

<u>การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปเอเชีย</u> เริ่มต้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๓ ทวีปเอเชียนับเป็นดินแดนแรก ๆ ที่พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่ นอกเหนือการประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยกตัวอย่าง เช่น ประเทศอินเดีย ประเทศภูฏาน ประเทศเนปาล ประเทศศรีลังกา ประเทศทิเบต ประเทศจีน ประเทศเกาหลีและประเทศญี่ปุ่น ซึ่งพระพุทธศาสนาที่เข้ามาเผยแผ่นั้น แบ่งออกเป็น นิกายเถรวาท และ นิกายอาจริยวาท ต่อมาพระพุทธศาสนาได้เข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละประเทศ ทำให้เกิดวิวัฒนาการเป็นพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ เช่น นิกายตันตระ นิกายสุขาวดี เป็นต้น

<u>การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปยุโรป</u> ในพุทธศตวรรณที่ ๒๑ มีประเทศในทวีปยุโรปบางประเทศได้แสวงหาอาณานิคมทางทวีปเอเชียทำให้หลายประเทศในทวีปเอเชียตกเป็นอาณานิคม ประชาชนของอาณานิคมบางส่วนอพยพเข้าไปอยู่ในประเทศที่เป็นเจ้าของอาณานิคม ซึ่งคนเหล่านั้นนับถือศาสนาพุทธและยังดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาทำให้ชาวยุโรปบางคนสนใจ นอกจากนี้การที่ชาวยุโรปได้ถูกสั่งให้ไปประจำการอยู่ที่ประเทศอาณานิคมต่าง ๆ ทำให้ได้สัมผัสกับการดำเนินชีวิตของวิถีชาวพุทธมีพิธีกรรมประเพณีต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความสนใจเมื่อได้ศึกษาค้นคว้าหลักธรรมในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นก็พบว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ตั้งอยู่บนหลักเหตุผล เมื่อได้ทดสอบปฏิบัติก็พบว่าสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างดี จึงเกิดความเลื่อมใสเปลี่ยนมาเป็นนับถือพระพุทธศาสนาและนำไปเผยแพร่ในทวีปยุโรปทำให้ชาวยุโรปเกิดความเลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนามากขึ้น สำหรับในปัจจุบันมีประเทศในทวีปยุโรปที่มีประชากรนับถือในศาสนาพุทธอยู่หลายแห่ง ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศเยอรมนี ประเทศแนเธอร์แลนด์ เป็นต้น

<u>การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปอเมริกาเหนือ</u> ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีชาวเอเชียอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือมากขึ้น และได้นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเข้าไปเผยแผ่ด้วย โดยเริ่มต้นจากการเข้าสู่ประเทศแคนาดามีการจัดตั้งพุทธสมาคมขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรม ทางด้านพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังมีประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนหนึ่งมีนับถือในพระพุทธศาสนาเริ่มแรก

ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากหนัก จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ท่านอนาคาริก ธรรมปาละ ชาวศรีลังกาได้เดินทางไปบรรยายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา จึงทำให้จำนวนชาวพุทธในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปออสเตรเลีย พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาในทวีปออสเตรเลีย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๓ โดยพระภิกษุชาวอังกฤษ ชื่อ ศาสนชะ (มร.อี.สตีเวนสัน) ท่านผู้นี้ได้อุปสมบทที่ประเทศพม่า ท่านได้เดินทางเข้าสู่ประเทศออสเตรเลีย และเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวออสเตรเลียโดยแนะนำแต่เพียงว่าพระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาจิตใจ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลียก็มีการเคลื่อนไหวอย่างคึกคัก ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ รัฐควีนสแลนด์ นิวเซาท์เวลส์ และวิกตอเรีย ได้จัดตั้งพุทธสมาคมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแผ่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พุทธสมาคมแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ก็ได้จัดพิมพ์วารสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาออกเผยแพร่ให้กับผู้สนใจ และในปี ๒๔๙๘ ก็มีการจัดตั้งพุทธสมาคมแห่งรัฐแทสเมเนียขึ้น สำหรับประเทศนิวซีแลนด์นั้น การเผยแผ่พระพุทธ ศาสนาก็คล้ายคลึงกับของประเทศออสเตรเลีย แต่พระพุทธศาสนาในประเทศนิวซีแลนด์ยังไม่รุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับเหมือนในประเทศออสเตรเลีย ส่วนใหญ่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะดำเนินการโดยพระภิกษุสงฆ์ชาวญี่ปุ่น ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากพุทธสมาคมแห่งเมืองโอคแลนด์

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังทวีปต่างๆ นั้น ถือได้ว่าเป็นการสืบสานพระพุทธศาสนาเพื่อให้มนุษย์มีแนวทางการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นบนความหลากหลายได้อย่างสันติสุข

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายความเป็นมาในการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- เขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ อย่างเห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ อย่างเห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายความเป็นมาในการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนรับชมภาพบุโรพุทโธ ที่ตั้งอยู่ประเทศอินโดนีเซีย จากนั้นตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ (ที่มา: https://www.traveloka.com/th-th/explore/destination/borobudur-buddhist-world-heritage/๓๕๒๙๖๙) (ที่มา : https://travel.trueid.net	๑. นักเรียนดูรูปภาพและร่วมกันตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑.๑ เคยเห็นจากในสื่อออนไลน์ต่าง ๆ/ไม่เคยเห็น ฯลฯ ๑.๒ บุโรพุทโธ Borobudur ที่ตั้งอยู่ประเทศอินโดนีเซีย ๑.๓ ศาสนาพุทธ ๑.๔ มีการเผยแผ่ศาสนาพุทธเข้าสู่ในประเทศประเทศอินโดนีเซีย ฯลฯ	Power Point เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	เส้นเวลาแสดงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	ตรวจเส้นเวลาแสดง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ/เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเส้นเวลาแสดงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - เขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	/detail/PVMM๒vr๘NqZV) ๑.๑ นักเรียนเคยเห็นภาพนี้ก่อนหรือไม่อย่างไร ๑.๒ จากภาพนักเรียนคิดว่าคือภาพศาสนสถานที่มีชื่อว่าอะไร ตั้งอยู่ในประเทศใด ๑.๓ นักเรียนคิดว่าภาพดังกล่าวเป็นศาสนสถานของศาสนาใด ๑.๔ นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดในประเทศที่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีพุทธศาสนสถานตั้งอยู่ ๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับ บุโรพุทโธ ให้นักเรียนฟัง ดังนี้ “บุโรพุทโธ หรือ มหาสถูปโบโรบูดูร์ Borobudur Temple เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากๆ ของ อินโดนีเซีย ในปี ค.ศ.๑๙๙๑ องค์การยูเนสโก UNESCO ได้ประกาศให้บุโรพุทโธเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมและมรดกพุทธศาสนา (ที่มา : https://travel.trueid.net	๒. นักเรียนฟังครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับบุโรพุทโธ อย่างตั้งใจ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้	/detail/PVMM๒vr๘NqZV) ๓. ครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การแผยแผ่พระพุทธศาสนา	๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูตั้งคำถามในนักเรียนตอบตามประเด็นดังนี้ นักเรียนคิดว่าพระพุทธศาสนามีการเผยแผ่ไปยังประเทศใดอีกนอกเหนือจากประเทศอินโดนีเซีย ๒. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม และแจ้งขั้นตอนการทำกิจกรรม “การเดินทางของพระพุทธศาสนา” ดังนี้ ๒.๑ ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนจับสลากภาพเกี่ยวกับพุทธศาสนาสถานในประเทศต่าง ๆ กลุ่มละ ๑ แผ่น	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พระพุทธศาสนามีการเผยแผ่ไปยังหลายประเทศทั่วโลก ฯลฯ) ๒. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๔ กลุ่ม และฟังครูแจ้งขั้นตอนการทำกิจกรรม “การเดินทางของพระพุทธศาสนา” ๒.๑ นักเรียนส่งตัวแทนจับฉลากภาพ ๒.๒ นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นว่าภาพที่จับฉลากได้ เป็นสถานที่ที่ตั้งอยู่ในทวีปใด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๒.๒ ครูให้นักเรียนสืบค้นว่ารูปภาพที่กลุ่มตนเองได้รับ เป็นสถานที่ที่ตั้งอยู่ในทวีปใด ๒.๓ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นและบันทึกข้อมูลตามประเด็นดังนี้ ๒.๓.๑ ความเป็นมาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังทวีปที่จับฉลากได้ ๒.๓.๒ อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อทวีปที่จับฉลากได้ ภาพที่ ๑ วัดมงคลรัตนาราม ประเทศสหรัฐอเมริกา 	๒.๓ นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นและบันทึกข้อมูลตามประเด็นที่ครูกำหนด ภาพที่ ๑ วัดมงคลรัตนาราม ประเทศสหรัฐอเมริกา (แนวคำตอบ: <u>การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปอเมริกาเหนือ</u> หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีชาวเอเชียอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือมากขึ้น และได้นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเข้าไปเผยแผ่ด้วย โดยเริ่มต้นจากการเข้าสู่ประเทศแคนาดามีการจัดตั้งพุทธสมาคมขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรม ทางด้านพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังมีประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนหนึ่งมีนับถือในพระพุทธศาสนาเริ่มแรกยังไม่เป็นที่			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	(ที่มา : https://travel.mthai .com/blog/๑๑๔๓๐๕.html) ภาพที่ ๒ วัดป่าจิตตวิเวก ประเทศอังกฤษ (ที่มา : https://travel.mthai. com/blog/๑๑๔๓๐๕.html)	แพร่หลายมากหนัก จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ท่านอนาคาริก ธรรมปาละ ชาวศรีลังกาได้เดินทางไปบรรยายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา จึงทำให้จำนวนชาวพุทธในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง) (แนวคำตอบ: <u>การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปยุโรป</u> ในพุทธศตวรรณที่ ๒๑ มีประเทศในทวีปยุโรปบางประเทศได้แสวงหาอาณานิคมทางทวีปเอเชียทำให้หลายประเทศในทวีปเอเชียตกเป็นอาณานิคม ประชาชนของอาณานิคมบางส่วนอพยพเข้าไปอยู่ในประเทศที่เป็นเจ้าของอาณานิคม ซึ่งคนเหล่านั้นนับถือศาสนาพุทธ และยังดำเนินชีวิตตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาทำให้ชาวยุโรปบางคนสนใจ นอกจากนี้การที่ชาวยุโรปได้ถูกสั่ง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ให้ไปประจำการอยู่ที่ประเทศอาณานิคมต่าง ๆ ทำให้ได้สัมผัสกับการดำเนินชีวิตของวิถี ชาวพุทธมีพิธีกรรมประเพณีต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความสนใจเมื่อได้ศึกษาค้นคว้าหลักธรรมในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นก็พบว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ตั้งอยู่บนหลักเหตุผล เมื่อได้ทดสอบปฏิบัติก็พบว่าสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างดี จึงเกิดความเลื่อมใสเปลี่ยนมาเป็นนับถือพระพุทธศาสนาและนำไปเผยแพร่ในทวีปยุโรปทำให้ชาวยุโรปเกิดความเลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนามากขึ้น สำหรับในปัจจุบันมีประเทศในทวีปยุโรปที่มีประชากรนับถือในศาสนาพุทธอยู่หลายแห่ง ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศเยอรมนี ประเทศแนเธอร์แลนด์ เป็นต้น)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ภาพที่ ๓ วัดพุทธรังสี ออสเตรเลีย (ที่มา : https://travel.mthai.com/blog/๑๑๔๓๐๕.html)	ภาพที่ ๓ วัดพุทธรังสี ออสเตรเลีย (แนวคำตอบ: การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปออสเตรเลีย พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาในทวีปออสเตรเลียตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๓ โดยพระภิกษุชาวอังกฤษ ชื่อ ศาสนชะ (มร.อี.สตีเวนสัน) ท่านผู้นี้ได้อุปสมบทที่ประเทศพม่า ท่านได้เดินทางเข้าสู่ประเทศออสเตรเลีย และเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวออสเตรเลียโดยแนะนำ แต่เพียงว่าพระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาจิตใจ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลียก็มีการเคลื่อนไหวอย่างคึกคัก ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ รัฐควีนสแลนด์ นิวเซาท์เวลส์และวิกตอเรีย ได้จัดตั้งพุทธสมาคมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแผ่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พุทธสมาคมแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ก็ได้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ภาพที่ ๔ วัดไทยกุสินาราเฉลิมราชย์ ประเทศอินเดีย	จัดพิมพ์วารสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาออกเผยแพร่ให้กับผู้สนใจ และในปี ๒๔๙๘ ก็มีการจัดตั้งพุทธสมาคมแห่งรัฐแทสเมเนียขึ้น สำหรับประเทศนิวซีแลนด์นั้น การเผยแผ่พระพุทธ ศาสนาก็คล้ายคลึงกับของประเทศออสเตรเลีย แต่พระพุทธศาสนาในประเทศนิวซีแลนด์ยังไม่รุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับเหมือนในประเทศออสเตรเลีย ส่วนใหญ่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะดำเนินการโดยพระภิกษุสงฆ์ชาวญี่ปุ่น ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากพุทธสมาคมแห่งเมืองโอคแลนด์ ภาพที่ ๔ วัดไทยกุสินาราเฉลิมราชย์ ประเทศอินเดีย (แนวคำตอบ: <u>การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปเอเชีย</u> เริ่มต้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๓ ทวีปเอเชียนับเป็นดินแดนแรก ๆ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	 (ที่มา : https://mgronline.com/travel/detail/๙๖๔๐๐๐๐๐๔๔๔๕)	ที่พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่นอกเหนือการประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศอินเดีย ประเทศภูฏาน ประเทศเนปาล ประเทศศรีลังกา ประเทศทิเบต ประเทศจีน ประเทศเกาหลีและประเทศญี่ปุ่น ซึ่งพระพุทธศาสนาที่เข้ามาเผยแผ่นั้น แบ่งออกเป็น นิกายเถรวาท และ นิกาย อาจริยวาท ต่อมาพระพุทธศาสนาได้เข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละประเทศ ทำให้เกิดวิวัฒนาการเป็นพระพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ เช่น นิกายตันตระ นิกายสุขาวดี เป็นต้น			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสร้างเส้นเวลา (Time line) แสดงการเผยแผ่	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสร้างเส้นเวลา (Time line) แสดงการเผยแผ่			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปที่กลุ่มของตนได้รับมอบหมายลงในกระดาษปรู๊ฟ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอแผนผังความคิดของกลุ่มตนเอง ครูและนักเรียนต่างกลุ่มร่วมกันเพิ่มเต็มข้อมูลให้สมบูรณ์ ๓. ครูสรุปประเด็นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอในประเด็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปที่กลุ่มของตนได้รับมอบหมายลงในกระดาษปรู๊ฟ ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอแผนผังความคิดของกลุ่มตนเอง และร่วมกันเพิ่มเติมข้อมูลของกลุ่มที่นำเสนอให้สมบูรณ์ ๓. นักเรียนฟังครูสรุปประเด็น เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนอภิปรายดังนี้ “การเผยแผ่ศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังทวีปต่างๆ เป็นการสืบสานพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ เพื่อให้มนุษย์มีแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ มีสันติสุข			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน				

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) แผนผังความคิด เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายความเป็นมาในการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	๑. เกณฑ์การประเมินเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้	๑. ตรวจเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	๑. เกณฑ์การประเมินเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	๑. ตรวจเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	๑. เกณฑ์การประเมินเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน - ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์สำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ ได้ อย่างเห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	๑. เกณฑ์การประเมินเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	สังเกตการร่วมกับเพื่อนเขียนเส้นเวลา	แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อนเขียนเส้นเวลา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑.เขียนเส้นเวลาแสดงเหตุการณ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับมอบหมาย	เขียนเส้นเวลาโดยระบุเหตุการณ์/ประเด็นสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง ครบถ้วน เขียนข้อความกระชับ เรียงลำดับเหตุการณ์จาก่อนไปหลังได้ถูกต้อง	เขียนเส้นเวลาโดยระบุเหตุการณ์/ประเด็นสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยมีจุดบกพร่อง ๑-๒ จุด	เขียนเส้นเวลาโดยระบุเหตุการณ์/ประเด็นสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยมีจุดบกพร่องมากกว่า ๒ จุด
การนำเสนอเส้นเวลาเรื่อง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ทวีปต่าง ๆ	นำเสนอเนื้อหาที่มีความถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ นำเสนอข้อมูลได้ชัดเจน เข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๒ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ม.๓/๕ วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติทำให้ทราบความเป็นมาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและได้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. สาระการเรียนรู้

พระพุทธรูปสร้างขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้า และส่วนหนึ่งเพื่อบอกเล่าถึงพุทธประวัติว่ามีความเป็นมาอย่างไร จึงเป็นมูลเหตุของการสร้างพระพุทธรูป เพื่อเล่าเรื่องราวในแต่ละตอนขึ้น ความหมายของคำว่า “ปาง” จึงหมายถึง พุทธประวัติตอนใดตอนหนึ่ง การเรียนรู้พุทธประวัติผ่านพระพุทธรูปที่ใกล้ตัวมากที่สุดที่พุทธศาสนิกชนชาวไทยรู้จักเป็นอย่างดี คือ พระพุทธรูปปางประจำวันเกิดทั้ง ๘ ปาง ประกอบด้วย

<u>พระประจำวันอาทิตย์</u> คือ ปางถวายเนตร โดยปางถวายเนตร จะมีลักษณะที่อยู่ในอิริยาบถยืน ลืมพระเนตรทั้ง ๒ ข้าง พระหัตถ์ประสานไว้อยู่หน้าตัก พระหัตถ์ขวาซ้อนเหลื่อมอยู่บนพระหัตถซ้าย มาจากเมื่อครั้งพระบรมศาสดาได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ได้ประทับเสวยวิมุตติสุข หรือก็คือความสุขอันเกิดจากความสงบ อยู่ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์เป็นเวลา ๗ วัน จากนั้นได้เสด็จไปประทับยืน ณ กลางแจ้งทางทิศอีสานของต้นศรีมหาโพธิ์ โดยสถานที่ยินประทับนี้เรียกว่า "อนิมิสเจดีย์" และได้ และทอดพระเนตรต้นศรีมหาโพธิ์ดังกล่าวโดยไม่กระพริบพระเนตรเลยเป็นเวลา ๗ วัน

<u>พระประจำวันจันทร์</u> คือ ปางห้ามญาติ หรือปางห้ามสมุทร โดยจะมีลักษณะแตกต่างกันอยู่คือ ปางห้ามญาติ จะยกยกพระหัตถ์ข้างขวาข้างเดียว ขณะที่ปางห้ามสมุทรจะยกพระหัตถ์ขึ้นทั้ง ๒ ข้าง แต่ทั้ง ๒ ปางนั้นจะอยู่ในอิริยาบถยืน และพระหัตถ์ที่ยกขึ้นจะอยู่เสมออก ซึ่งปางห้ามญาตินั้น มาจากเมื่องครั้งพระญาติฝ่ายพุทธบิดา กรุงกบิลพัสดุ์ และพระญาติฝ่ายพุทธมารดา กรุงเทวทหะ ได้ทะเลาะกันเรื่องการแย่งน้ำในแม่น้ำโรหิณี เพื่อจะนำน้ำไปทำการเพาะปลูก เมื่อตกลงกันไม่ได้จึงเตรียมที่จะเปิดศึกกัน จนพระพุทธองค์ได้ไปเจรจาห้ามทัพเพราะไม่อยากให้ญาติต่อสู้กันเอง ส่วนปางห้ามสมุทร มาจากเมื่อครั้งพระพุทธองค์ ได้เสด็จไปโปรดพวกชฎิล (นักบวชประเภทหนึ่ง เกล้าผมมุ่นเป็นมวยสูงขึ้น มักถือลัทธิบูชาไฟ) ๓ พี่น้อง ได้แก่ อุรุเวลกัสสปะ, นทีกัสสปะ และคยากัสสปะ เพราะ ๓ พี่น้องนั้นตั้งตนเป็นใหญ่ที่ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา โดยมีบริวารอีก ๑,๐๐๐ คน ซึ่งพระพุทธองค์ทรงแสดงพุทธปาฏิหาริย์เพื่อทำลายทิฐิมานะของชฎิลทั้งหลาย

พระประจำวันอังคาร คือ ปางไสยาสน์ โดยจะมีลักษณะบรรทมตะแคงขวา หลับพระเนตร พระเศียรหนุนหมอน พระหัตถ์ซ้ายทาบไปตามพระวรกาย ส่วนพระหัตถ์ขวาวางหงายอยู่ข้างหมอน ซึ่งความเป็นมาจะมี ๒ นัยยะ คือ เมื่อครั้งพระพุทธเจ้ารับสั่งให้พระจุนทะเถระ ปูอาสนะระหว่างต้นรังคู่หนึ่ง แล้วทรงประทับบรรทมแบบสีหไสยาสน์ ตั้งพระทัยว่าจะไม่ลุกอีก ซึ่งการสร้างปางนี้ จึงเสมือนเป็นการรำลึกถึงการเสด็จดับขันธปรินิพพาน

พระประจำวันพุธ คือ ปางอุ้มบาตร โดยจะมีลักษณะที่อยู่ในอิริยาบถยืน พระหัตถ์ทั้งสองข้างถือบาตรไว้ มีที่มาจากเมื่อครั้งพระพุทธองค์ได้สำแดงอิทธิปาฏิหาริย์เหาะขึ้นไปในอากาศต่อหน้าพระประยูรญาติทั้งหลายเพื่อให้คลายทิฐิ พร้อมทั้งได้เทศนาสั่งสอนว่าด้วยเรื่องพระเวสสันดรชาดก ครั้นเสร็จสิ้นต่างพากันแยกย้ายกลับโดยไม่มีผู้ใดทูลอาราธนาให้ฉันพระกระยาหารเช้าในวันรุ่งขึ้น ด้วยเข้าใจผิดคิดว่าพระองค์และพระสาวกจะต้องฉันภัตตาหารที่มีเตรียมไว้ในพระราชนิเวศน์เอง แต่พระองค์กลับพาพระภิกษุสาวกเสด็จจาริกไปตามถนนหลวงเพื่อโปรดเวไนยสัตว์ (สัตว์ผู้ควรแก่การแนะนำสั่งสอน) อันเป็นกิจของสงฆ์ นับว่าเป็นครั้งแรกที่ประชาชนได้เห็นได้เห็นพระจริยาวัตรขณะอุ้มบาตรโปรดสัตว์ จึงต่างกันแซ่ซ้องสรรเสริญ และเมื่อพุทธบิดาทรงทราบเข้าก็เข้าใจผิดว่าพระองค์ออกไปขอทานชาวบ้าน พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงอธิบายถึงการออกบิณฑบาตว่าเป็นการออกไปเพื่อโปรดสัตว์

พระประจำวันพุธกลางคืน คือ ปางป่าเลไลยก์ มาจากเมื่อครั้งพระพุทธองค์ประทับอยู่เมืองโกสัมพี แล้วพระภิกษุชอบทะเลาะเบาะแว้งกัน พระองค์จึงเสด็จไปประทับอยู่ในป่าที่ชื่อว่าปาลิไลยกะตามลำพัง เวลานั้นได้มีพญาช้างชื่อเดียวกับป่ามาคอยปรนนิบัติ และพิทักษ์พระพุทธองค์ ต่อมาพญาลิงเห็นเช่นนั้น ก็เกิดกุศลจิตทำตามอย่างบ้าง ขณะที่ชาวบ้านเมื่อไม่เห็นพระพุทธเจ้า และทราบเหตุก็พากันติเตียน และไม่ทำบุญกับพระเหล่านั้น พระเหล่านั้นจึงสำนึก และได้ขอให้พระพุทธองค์เสด็จกลับมา

พระประจำวันพฤหัสบดี คือ ปางสมาธิ โดยจะมีลักษณะที่อยู่ในอิริยาบถนั่งสมาธิ พระบาทขวาทับอยู่พระบาทซ้าย ส่วนพระหัตถ์ซ้อนกันอยู่บนตัก มาจากเมื่อครั้งเจ้าชายสิทธัตถะ ทรงประทับขัดสมาธิบนบัลลังก์หญ้าคาใต้ต้นมหาโพธิ์ ใกล้ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา และได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๖ หรือที่เรียกว่า "วันวิสาขบูชา"

พระประจำวันศุกร์ คือ ปางรำพึง มีลักษณะที่อยู่ในอิริยาบถยืน พระหัตถ์ทั้ง ๒ ยกประสานขึ้นที่อก โดยเป็นพระหัตถ์ขวา ทับพระหัตถ์ซ้าย มาจากเมื่อพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ได้ไม่นาน ก็ได้ทรงคิดพิจารณาว่าธรรมที่ทรงตรัสรู้เป็นเรื่องที่ละเอียดลึกซึ้งยากเกินกว่าที่มนุษย์จะเข้าใจ จึงคิดจะไม่แสดงธรรมแล้ว เมื่อท้าวสหัมบดีพรหมทราบเรื่อง ก็ได้มากราบทูลให้แสดงธรรมต่อ ด้วยเหตุผลที่ว่าในโลกนี้ยังมีบุคคลที่มีกิเลสเบาบางสามารถฟังธรรมของพระองค์เข้าใจได้อยู่ จึงทรงรำพึงถึงธรรมเนียมพระพุทธเจ้าทั้งหลายแต่ปางก่อน ว่าตรัสรู้แล้วย่อมแสดงธรรมโปรดสัตว์เพื่อประโยชน์สุขแก่โลก จึงทรงเปลี่ยนพระทัย และออกไปแสดงธรรมต่อ

พระประจำวันเสาร์ คือ ปางนาคปรก โดยจะมีลักษณะที่อยู่ในอิริยาบถนั่งสมาธิ คล้ายกับปางสมาธิ จุดเด่นที่สำคัญคือจะมีพญานาคแผ่ขึ้นจากไหล่ปรกพระเศียรอยู่ มาจากเมื่อครั้งพระพุทธองค์เมื่อทรงตรัสรู้ได้ไม่นาน และได้ไปประทับอยู่ใต้ต้นจิก ขณะนั้นได้เกิดฝนตกลงมายาวนาน ๗ วัน และได้มีพญานาคนามมุจลินท์นาคราช แสดงอิทธิฤทธิ์เข้าไปวงขนดกายเป็นวงกลม ๗ รอบ และแผ่พังพานปกพระพุทธเจ้าไว้จนกระทั่งฝนหยุดตกจึงได้แปลงร่างเป็นมาณพเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้า

การศึกษาเส้นทางพุทธประวัติของศาสดา ผ่านมุมมองของการเรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ทำให้เห็นถึงความสำคัญในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของพระพุทธเจ้า ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความงอกงามทั้งทางกายและทางจิตใจได้

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของการศึกษาทางพุทธประวัติและพระพุทธรูปปางต่าง ๆ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาเรื่องราวพุทธประวัติและพระพุทธรูป (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาเรื่องราวพุทธประวัติและพระพุทธรูป (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับ	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอรูปภาพพระแก้วมรกต ให้นักเรียนร่วมสนทนาและตอบคำถาม ดังนี้ (ที่มา: https://www.dhammathai.org/watthai/dbview.php?No=๑๐) ๑.๑ นักเรียนรู้จักพระพุทธรูปในภาพหรือไม่ อย่างไร ๑.๒ นักเรียนทราบข้อมูลอะไรบ้างเกี่ยวกับพระแก้วมรกต ๑.๓ พระแก้วมรกตมีความสำคัญอย่างไร	๑. นักเรียนดูรูปภาพ ร่วมสนทนาและตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ ๑.๑ รู้จัก/ไม่รู้จัก ฯลฯ ๑.๒ เป็นพระพุทธรูปสำคัญของประเทศไทย ฯลฯ ๑.๓ พระแก้วมรกต เป็นพระพุทธรูปที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยหลายด้าน เช่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน เป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง ฯลฯ ๑.๔ รู้จัก/ไม่รู้จัก ฯลฯ ๑.๕ พระพุทธรูปแต่ละปางมีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ ซึ่งมีหลายเหตุการณ์, ความแตกต่างของความเชื่อ ศิลปะ ในแต่ละท้องถิ่น ฯลฯ	Power Point เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	แบบประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - วิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นคุณค่าของการศึกษาทางพุทธประวัติและพระพุทธรูปปางต่าง ๆ	๑.๔ นักเรียนรู้จักพระพุทธรูปอื่น ๆ ในประเทศไทยอีกหรือไม่ อย่างไร ๑.๕ เพราะเหตุใดพระพุทธรูปจึงมีหลายปาง ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปประจำวันเกิด				
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ ๒. ครูแจกบัตรคำชื่อพระพุทธรูปประจำวันเกิดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูล ๒.๑ ลักษณะของพระพุทธรูปแต่ละปาง ๒.๒ พระพุทธรูปแต่ละปางเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ตอนใดในพุทธประวัติ ๒.๓ พระพุทธรูปดังกล่าวเป็นพระประจำวันเกิดวันอะไร บัตรคำที่แจก มีรายละเอียด ดังนี้	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นข้อมูลตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: <u>พระพุทธรูปปางถวายเนตร</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ อยู่ในอิริยาบถยืน มือทั้ง ๒ ข้างประสานกันอยู่ระหว่างบริเวณหน้าตัก ตาทั้ง ๒ ข้างลืมขึ้นและเพ่งมองไปด้านหน้า			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้	- พระพุทธรูปปางถวายเนตร - พระพุทธรูปปางห้ามญาติหรือปางห้ามสมุทร - พระพุทธรูปปางไสยาสน์ - พระพุทธรูปปางอุ้มบาตร - พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ - พระพุทธรูปปางสมาธิ - พระพุทธรูปปางรำพึง - พระพุทธรูปปางนาคปรก	๒.๒ พระพุทธรูปปางถวายเนตร มีที่มาจาก เมื่อพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้แล้วนั้น ได้ประทับเสวยวิมุตติสุข หรือ “สุขที่เกิดจากความสงบ” ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์เป็นเวลา ๗ วัน และไปยืนกลางแจ้งทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของต้นพระศรีมหาโพธิ์ และมองอยู่เป็นเวลา ๗ วันโดยที่ตาไม่กระพริบเลย ๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันอาทิตย์ <u>พระพุทธรูปปางห้ามญาติหรือปางห้ามสมุทร</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ ลักษณะปางห้ามญาติ จะยกเพียงมือขวาขึ้นมาบริเวณหน้าอกเพียงข้างเดียวเท่านั้น ส่วนลักษณะของปางห้ามสมุทร คือ จะยกมือทั้ง ๒ ข้างขึ้นมาบริเวณ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย		๒.๒ ปางห้ามญาติ เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ คือ การห้ามญาติระหว่างญาติฝ่งบิดาและมารดา ในการทะเลาะกันแย่งแม่น้ำโรหิณี ส่วนปางห้ามสมุทร คือ พระพุทธเจ้าทรงแสดงพุทธปาฏิหาริย์ให้พวกชฎิลเห็นเป็นที่อัศจรรย์และยอมบวชเป็นพุทธสาวกนั่นเอง ๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันจันทร์ <u>พระพุทธรูปปางไสยาสน์</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ อยู่ในอิริยาบถนอนตะแคงด้านขวา มือขวาตั้งขึ้นรับพระเศียร มือซ้ายวางแนบลำตัว และพระบาททับซ้อนกัน ๒.๒ พระพุทธรูปปางไสยาสน์ เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ คือ เป็นเหตุการณ์สุดท้ายก่อนปรินิพพาน พระพุทธเจ้าทรงบรรทมตะแคงขวาเข้าสู่ปรินิพพานที่เมืองกุสินารา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันอังคาร <u>พระพุทธรูปปางอุ้มบาตร</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ อยู่ในพระอิริยาบถยืน พระหัตถ์ทั้งสอง ๒ ข้าง ประคองบาตรราวสะเอว สันพระบาตรวางชิดกัน ๒.๒ พระพุทธรูปปางอุ้มบาตร เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ เมื่อครั้งพระพุทธองค์ได้สำแดงอิทธิปาฏิหาริย์เหาะขึ้นไปในอากาศต่อหน้าพระประยูรญาติทั้งหลาย เพื่อให้คลายทิฐิ พร้อมทั้งได้เทศนาสั่งสอน ครั้นเสร็จสิ้นต่างพากันแยกย้ายกลับ โดยไม่มีผู้ใดทูลอาราธนาให้ฉันพระกระยาหารเช้าในวันรุ่งขึ้น ด้วยเข้าใจผิดคิดว่าพระองค์และพระสาวกจะต้องฉันภัตตาหารที่มีเตรียมไว้ในพระราชนิเวศน์เอง แต่พระองค์กลับพาพระภิกษุสาวกเสด็จ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		จาริกไปตามถนนหลวงเพื่อโปรดเวไนยสัตว์ อันเป็นกิจของสงฆ์ นับว่าเป็นครั้งแรกที่ประชาชนได้เห็นได้เห็นพระจริยาวัตรขณะอุ้มบาตรโปรดสัตว์ เมื่อพุทธบิดาทรงทราบเข้าก็เข้าใจผิดว่าพระองค์ออกไปขอทานชาวบ้าน พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงอธิบายถึงการออกบิณฑบาตว่าเป็นการออกไปเพื่อโปรดสัตว์ ๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันพุธ (กลางวัน) <u>พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ เป็นพระพุทธรูปประทับ (นั่ง) บนก้อนศิลา พระบาททั้ง ๒ วางบนดอกบัว พระหัตถ์ซ้ายวางคว่ำบนพระชานุ (เข่า) พระหัตถ์ขวาวางหงายขึ้นโดยมีช้างหมอบใช้งวงจับกระบอกน้ำอยู่ด้านหนึ่ง และอีกด้านหนึ่งมีลิงถือรวงผึ้งถวาย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๒.๒ พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ คือ ในขณะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ในเมืองโกสัมพี พระภิกษุสงฆ์จำนวนมากเกิดแตกความสามัคคีกัน และไม่ยอมอยู่ในพุทธโอวาท พระองค์จึงเสด็จจาริกไปอาศัยอยู่ในป่าปาลิไลยกะตามลำพัง โดยมี “ปาลิไลยกะ” พญาช้างเชือกหนึ่งที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธองค์มาคอยปฏิบัติบำรุง และคุ้มครองไม่ให้สัตว์ร้ายเข้ามากล้ำกราย เมื่อพญาลิงเห็นพญาช้างทำงานปรนนิบัติพระพุทธองค์อย่างเคารพนับถือ ก็เกิดกุศลจิตทำตามบ้าง ต่อมาชาวบ้านที่ตั้งใจจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้าแต่ไม่พบ พอทราบเหตุก็ต่างพากันตำหนิติเตียน และไม่ทำบุญกับพระภิกษุเหล่านั้น พระภิกษุเหล่านั้นจึงเกิดความสำนึกผิด และไปทูลเชิญพระพุทธองค์เสด็จกลับมา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันพุธ (กลางคืน) <u>พระพุทธรูปปางสมาธิ</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ อยู่ในอิริยาบทนั่งสมาธิ มือขวาวางทับมือซ้ายบนหน้าตัก ๒.๒ พระพุทธรูปปางสมาธิ เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ คือ เป็นเหตุการณ์ที่พระพุทธเจ้าประทับนั่งสมาธิใต้ต้นโพธิ์และตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันพฤหัสบดี <u>พระพุทธรูปปางรำพึง</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ อยู่ในอิริยาถยืน และมือทั้ง ๒ ข้างวางอยู่บนอก ในลักษณะมือขวาทับมือซ้าย ๒.๒ พระพุทธรูปปางรำพึง เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ คือ หลังพระพุทธเจ้าตรัสรู้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		และคิดได้ว่าธรรมที่ตรัสรู้นั้นเป็นเรื่องลึกซึ้งละเอียดอ่อนเกินกว่ามนุษย์จะเข้าใจ จึงคิดจะไม่สั่งสอนธรรมแก่มนุษย์แล้ว แต่ท้าวสหัมบดีพรหมก็ขอให้พระองค์ทรงสั่งสอนชาวโลก โดยบอกว่า ยังมีมนุษย์ที่กิเลสเบาบางที่ยังจะฟังธรรมอยู่ เมื่อพระพุทธเจ้าเห็นด้วยจึงหันกลับมาสั่งสอนธรรมต่อไป ๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันศุกร์ <u>พระพุทธรูปปางนาคปรก</u> ๒.๑ ลักษณะสำคัญคือ อยู่ในอิริยาบถนั่งขัดสมาธิ โดยมีพญานาคราชขดร่างเป็น			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

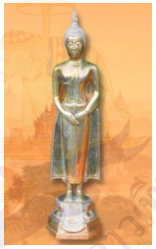
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูให้นักเรียนในห้องทุกกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม “ทายปาง เล่าเรื่อง” ดังนี้ ๓.๑ ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้เลือกเปิดแผ่นป้าย ด้านหลังแผ่นป้ายเป็นรูปพระพุทธรูประจำวันเกิดปางต่าง ๆ แผ่นป้ายที่ ๑	วงกลมจนเป็นบัลลังก์และแผ่พังพานปกคลุมอยู่เหนือพระเศียร ๒.๒ พระพุทธรูปปางรำพึง เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ คือ เมื่อพระองค์ตรัสรู้แล้วได้นั่งบำเพ็ญสมาธิอยู่นั้น ฝนตกลงมาไม่หยุดได้มีพญานาคราชตนหนึ่งชื่อว่า “มุจลินท์นาคราช” ขึ้นมาแสดงอิทธิฤทธิ์ด้วยการขนดร่างเป็นวงกลม ๗ รอบแล้วแผ่พังพานปกคลุมพระพุทธเจ้าไว้ ๒.๓ เป็นพระพุทธรูปประจำวันเกิด: วันเสาร์ ๓. นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม “ทายปาง เล่าเรื่อง ดังนี้ ๓.๑ นักเรียนเลือกเปิดแผ่นป้า ๓.๒ นักเรียนแข่งกันยกมือบอกชื่อปางของพระพุทธรูปที่อยู่อยู่หลังป้าย ๓.๓ นักเรียนอธิบายรายละเอียดและที่มาของพระพุทธรูปปางต่าง ๆ โดยใช้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	 แผ่นป้ายที่ ๒ 	ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นร่วมกับเพื่อนในกลุ่มมาตอบคำถาม แผ่นป้ายที่ ๑ ปางถวายเนตร แผ่นป้ายที่ ๒ ปางห้ามญาติ/ห้ามสมุทร 			

มหาวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

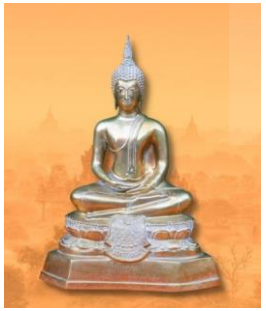
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	แผ่นป้ายที่ ๓ แผ่นป้ายที่ ๔ 	แผ่นป้ายที่ ๓ ปางไสยาสน์ แผ่นป้ายที่ ๔ ปางอุ้มบาตร 			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	แผ่นป้ายที่ ๕ แผ่นป้ายที่ ๖ 	แผ่นป้ายที่ ๕ ปางป่าเลไลยก์ แผ่นป้ายที่ ๖ ปางสมาธิ 			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	แผ่นป้ายที่ ๗ แผ่นป้ายที่ ๘ 	แผ่นป้ายที่ ๗ ปางรำพึง แผ่นป้ายที่ ๘ ปางนาคปรก 			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	(ที่มาของรูปภาพ: https://๑๐๙menu.com/articles) ๓.๒ ครูให้นักเรียนแข่งกันยกมือเพื่อบอกชื่อปางพระพุทธรูปในรูปภาพที่เปิดได้ ๓.๓ ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนให้อธิบายรายละเอียดของพระพุทธรูปและความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในพุทธประวัติ โดยให้คะแนนพิเศษกับกลุ่มที่ตอบคำถามถูกต้อง	(ที่มาของรูปภาพ: https://๑๐๙menu.com/articles)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามจากพุทธประวัติที่เชื่อมโยงกับพระพุทธรูปประจำวันเกิด ลงในใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ๒. ครูสุ่มถามคำตอบของนักเรียนและเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามจากพุทธประวัติที่เชื่อมโยงกับพระพุทธรูปประจำวันเกิด ลงในใบงานที่ ๓ ๒. นักเรียนแต่ละนำเสนอคำตอบในใบงานที่ ๓ และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในห้องเรียน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “การศึกษาเรื่องพุทธประวัติมีคุณค่าต่อตนเองและสังคมอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาพุทธประวัติมีคุณค่าต่อตนเอง คือ ช่วยพัฒนาความคิดและปัญญา เห็นแบบอย่างการปฏิบัติตนและการแก้ปัญหาที่ดี มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง และมีคุณค่าต่อสังคมคือช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เนื่องจากได้ศึกษาแบบอย่างการปฏิบัติตนที่ดีงาม ฯลฯ)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติ	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของการศึกษาทางพุทธประวัติและพระพุทธรูปปางต่าง ๆ	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ข้อคิดและแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางต่าง ๆ อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาเรื่องราวพุทธประวัติและพระพุทธรูป (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ๒. สังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
อธิบายเหตุการณ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปปางประจำวันเกิด	อธิบายเหตุการณ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับพระพุทธรูปประจำวันเกิดปางต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ระบุรายละเอียดของเหตุการณ์ได้ครบถ้วน ชัดเจน เข้าใจง่าย ได้ใจความสำคัญของเรื่อง	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
การวิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากพุทธประวัติ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนจากพุทธประวัติได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมได้ ๗ - ๘ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนจากพุทธประวัติได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมได้ ๕ – ๖ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนจากพุทธประวัติได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมได้ ๐ - ๔ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปประจำวันเกิดปางต่าง ๆ

๑. พระพุทรูปปางถวายเนตร เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๒. พระพุทรูปปางห้ามญาติหรือปางห้ามสมุทร เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๓. พระพุทรูปปางไสยาสน์ เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๔. พระพุทธรูปปางอุ้มบาตร เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๕. พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๑. เหตุการณ์ทางพุทธประวัติช่วงใด (ประสูติ, ตรัสรู้, ปรินิพพาน หรืออื่น ๆ) : .....
ตรงกับพระพุทธรูปปางประจำวัน : ..... ชื่อปาง : .....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๖. พระพุทธรูปปางสมาธิ เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๗. พระพุทธรูปปางรำพึง เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

๘. พระพุทธรูปปางนาคปรก เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : .....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา : .....
.....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีจากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปประจำวันเกิดปางต่าง ๆ

๑. พระพุทรูปปางถวายเนตร เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันอาทิตย์.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : เมื่อพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้แล้วนั้น ได้ประทับเสวยวิมุตติสุข หรือ **“สุขที่เกิดจากความสงบ”** ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์เป็นเวลา ๗ วัน และไปยืนกลางแจ้งทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของต้นพระศรีมหาโพธิ์ และมองอยู่เป็นเวลา ๗ วันโดยที่ตาไม่กระพริบเลย
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- ควรมีความอดทน เพียรพยายามในการดำเนินชีวิต เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

๒. พระพุทรูปปางห้ามญาติหรือปางห้ามสมุทร เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันจันทร์.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : การห้ามญาติระหว่างญาติฝั่งบิดาและมารดา ในการทะเลาะกันแย่งแม่น้ำโรหิณี ส่วนลักษณะของปางห้ามสมุทร คือ จะยกมือทั้ง ๒ ข้างขึ้นมาบริเวณหน้าอก ความเป็นมา คือ ทรงแสดงพุทธปาฏิหาริย์ เพื่อทำลายทิฐิมานะของเหล่าชฎิลทั้งหลาย ด้วยการห้ามฝน ห้ามลม ห้ามพายุ และห้ามน้ำไม่ให้ท่วมบริเวณที่ประทับ เพื่อทำให้พวกชฎิลเห็นเป็นที่อัศจรรย์และยอมบวชเป็นพุทธสาวกนั่นเอง
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสติและปัญญา ใช้สันติวิธีมากกว่าการใช้อารมณ์หรือความรุนแรง

๓. พระพุทรูปปางไสยาสน์ เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันอังคาร.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : พระพุทธองค์รับสั่งให้พระจุนทะเถระปูอาสนะลงระหว่างต้นรังคู่หนึ่งแล้วทรงบรรทมแบบสีหไสยาสน์ หรือการนอนแบบราชสีห์ และตั้งใจจะไม่ลุกขึ้นมาอีก
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- ความไม่เที่ยงของชีวิต ดังนั้น จึงควรใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท ใช้ปัญญา ปล่อยวาง ฯลฯ

๔. พระพุทรูปปางอุ้มบาตร เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันพุธ (กลางวัน) .....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : เมื่อครั้งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงปาฏิหาริย์ ต่อหน้าพระประยูรญาติทั้งหลายด้วยการเหาะขึ้นไปบนอากาศ เพื่อให้พระญาติผู้ใหญ่ได้เห็น และลดทิฐิถวายบังคม แล้วจึงได้ตรัสเทศนาเรื่องพระมหาเวสสันดรชาดก เมื่อเทศน์เสร็จ พระญาติต่างก็แยกย้ายกันกลับ และไม่มีใครทูลอาราธนาฉันพระกระยาหารเช้าในวันรุ่งขึ้น เพราะเข้าใจผิดคิดว่าพระพุทธองค์ทรงเป็นพระราชโอรส และพระสงฆ์เป็นศิษย์ จึงต้องฉันภัตตาหารที่มีการจัดเตรียมไว้ให้เองในพระราชนิเวศน์ แต่พระพุทธองค์กลับทรงพาบรรดาพระภิกษุสงฆ์สาวกเสด็จจาริกไปโปรดเวไนยสัตว์ (ผู้ที่พึงสั่งสอนได้) ตามถนนหลวงในเมือง ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกที่ประชาชนในกรุงกบิลพัสดุ์ ได้มีโอกาสชมพระพุทธจริยาวัตรทรงอุ้มบาตรโปรดสัตว์
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- การฝึกตนเอง ดำรงชีพอย่างเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ และการรู้จักแบ่งปัน ทำทาน ให้กับผู้อื่น

๕. พระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันพุธ (กลางคืน).....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : ขณะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ในเมืองโกสัมพี พระภิกษุสงฆ์จำนวนมากเกิดแตกความสามัคคีกัน และไม่ยอมอยู่ในพุทธโอวาท พระองค์จึงเสด็จจาริกไปอาศัยอยู่ในป่าปาลิไลยกะตามลำพัง โดยมี “ปาลิไลยกะ” พญาช้างเชือกหนึ่งที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธองค์มาคอยปฏิบัติบำรุง และคุ้มครองไม่ให้สัตว์ร้ายเข้ามากล้ำกราย ทำให้พระพุทธองค์เสด็จประทับอยู่ในป่านั้นอย่างสงบสุข เมื่อพญาลิงเห็นพญาช้างทำงานปรนนิบัติพระพุทธองค์อย่างเคารพนับถือ ก็เกิดกุศลจิตทำตามบ้าง ต่อมาชาวบ้านที่ตั้งใจจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้าแต่ไม่พบ พอทราบเหตุก็ต่างพากันตำหนิติเตียน และไม่ทำบุญกับพระภิกษุเหล่านั้น พระภิกษุเหล่านั้น จึงเกิดความสำนึกผิดและไปทูลเชิญพระพุทธองค์เสด็จกลับมา จากเหตุการณ์นี้ ทำให้พุทธศาสนิกชนสร้างพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์ขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์เตือนใจถึงการแตกความสามัคคีและการทะเลาะวิวาท
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- การอยู่ร่วมกันควรใช้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ไม่ทะเลาะเบาะแว้ง มีความสามัคคี

๖. พระพุทธรูปปางสมาธิ เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันพฤหัสบดี.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : เหตุการณ์ ตรัสรู้ ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ณ พุทธคยา หลังจากบำเพ็ญเพียรด้วยสมาธิจนชนะมารและเข้าถึง อริยสัจ ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- ความมุ่งมั่น อดทน เพียรพยายามในการเรียนและการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

๗. พระพุทธรูปปางรำพึง เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันศุกร์.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : หลังพระพุทธเจ้าตรัสรู้ และคิดได้ว่าธรรมที่ตรัสรู้นั้นเป็นเรื่องลึกซึ้งละเอียดอ่อนเกินกว่ามนุษย์จะเข้าใจ จึงคิดจะไม่สั่งสอนธรรมแก่มนุษย์แล้ว แต่ท้าวสหัมบดีพรหมก็ขอให้พระองค์ทรงสั่งสอนชาวโลกอีกครั้ง โดยบอกว่า ยังมีมนุษย์ที่กิเลสเบาบางที่ยังจะฟังธรรมอยู่ เมื่อพระพุทธเจ้าเห็นด้วยจึงหันกลับมาสั่งสอนธรรมต่อไป
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- การมีเมตตาและปรารถนาดีต่อผู้อื่น แม้จะต้องเหนื่อยและใช้ความพยายามแต่ก็เป็นสิ่งที่ควรทำ

๘. พระพุทธรูปปางนาคปรก เป็นพระพุทธรูปประจำวัน.....วันเสาร์.....
เหตุการณ์ทางพุทธประวัติ : มื่อพระองค์ตรัสรู้แล้วได้นั่งบำเพ็ญสมาธิอยู่นั้น ฝนตกลงมาไม่หยุดได้มีพญานาคราชตนหนึ่งชื่อว่า “มุจลินท์นาคราช” ขึ้นมาแสดงอิทธิฤทธิ์ ด้วยการขนดร่างเป็นวงกลม ๗ รอบแล้วแผ่พังพานปกคลุมพระพุทธเจ้าไว้ และเมื่อฝนหยุดตก
ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีที่ได้จากการศึกษา :
- ความอดทนและเข้มแข็งเมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคปัญหา มุ่งมั่นจดจ่อกับเป้าหมาย และมีสติ เพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาไปได้ด้วยดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติบัตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติและวันสำคัญทางพุทธศาสนา ทำให้ทราบความเป็นมาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและได้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. สาระการเรียนรู้

ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย (วันวิสาขบูชา)

วิสาขบูชา ได้เริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ซึ่งสันนิษฐานว่าได้รับแบบแผนมาจากลังกาเมื่อประมาณ พ.ศ. ๔๒๐ โดยพระเจ้าภาติกุราช กษัตริย์แห่งกรุงลังกาได้เป็นผู้ประกอบพิธีวิสาขบูชาขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา นับจากนั้นกษัตริย์แห่งลังกาพระองค์อื่นๆ ก็ได้ถือปฏิบัติประเพณีวิสาขบูชานี้สืบต่อกันมา ส่วนการเผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยนั้นอาจเป็นเพราะเมื่อครั้งสมัยสุโขทัยมีความสัมพันธ์ด้านพระพุทธศาสนากับประเทศลังกาอย่างใกล้ชิด มีพระสงฆ์จากเมืองลังกาหลายรูปเดินทางเข้ามาเผยแผ่พระพุทธศาสนาและนำการประกอบพิธีวิสาขบูชาเข้ามาปฏิบัติในประเทศไทยด้วย

<u>ความสำคัญของวันวิสาขบูชา</u> วันวิสาขบูชา เป็นวันที่ระลึกถึงวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ซึ่งตรงกับวันเพ็ญ เดือนวิสาขมาส (เดือน ๖) บรรจบกันทั้ง ๓ คราว ได้แก่ เช้าวันศุกร์ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีจอ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงประสูติที่พระราชอุทยานลุมพินีวัน ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับเทวทหะ เช้ามืดวันพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีระกา ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปี เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อมีพระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา ณ ใต้ร่มไม้ศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ภายหลังจากการออกผนวชได้ ๖ ปี ปัจจุบันสถานที่แห่งนี้เรียกว่า พุทธคยา เป็นตำบลหนึ่งของเมืองคยา แห่งรัฐพิหาร ประเทศอินเดีย ภายหลังจากการตรัสรู้ องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงออกประกาศพระธรรมวินัย และโปรดเวไนยสัตว์เป็นเวลา ๔๕ ปี เมื่อมีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา พระองค์ก็เสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อวันอังคาร ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง ณ

สาลวโนทยาน ของมัลลกษัตริย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ปัจจุบันอยู่ในเมืองกุสีนคระ รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันวิสขบูชาได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลพุทธประวัติที่เชื่อมโยงกับวันวิสาขบูชาได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันวิสขบูชาได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “คำปริศนา โดยมีกติกาดังนี้ ๑.๑ ครูนำเสนอแผ่นป้ายจำนวน ๕ แผ่น ป้าย ซึ่งมีหมายเลข ๑ - ๕ กำกับอยู่ ๑.๒ ครูสุ่มนักเรียนให้เลือกเปิดแผ่นป้าย ทีละแผ่นป้าย หลังแผ่นป้ายจะมีคำใบ้ของคำปริศนา ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า คำปริศนาที่สอดคล้องกับคำใบ้คืออะไร นักเรียนที่ตอบถูกเป็นคนแรกจะได้รับคะแนนพิเศษ - หมายเลข ๑ คำใบ้ คือ “วันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน” - หมายเลข ๒ คำใบ้ คือ “ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖” - หมายเลข ๓ คำใบ้ คือ “ตรงกับเหตุการณ์สำคัญ ๓ เหตุการณ์”	๑. นักเรียนทำกิจกรรม “คำปริศนา” ตามขั้นตอนที่ครูกำหนด ดังนี้	๑. Power Point เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒) ๒. วิดีทัศน์ วิสาขบูชา – เพลงส่งเสริมพระพุทธศาสน ของ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม	ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลพุทธประวัติที่เชื่อมโยงกับวันวิสาขบูชาได้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน	- หมายเลข ๔ คำใบ้ คือ “เดือนวิสาขมาส (เดือน ๖)” - หมายเลข ๕ คำใบ้ คือ “องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า” <u>หลักเกณฑ์การให้คะแนนพิเศษ</u> - เปิด ๑ แผ่นป้าย ตอบถูก ได้รับ ๕ คะแนน - เปิด ๒ แผนป้าย ตอบถูกได้รับ ๔ คะแนน - เปิด ๓ แผ่นป้าย ตอบถูก ได้รับ ๓ คะแนน - เปิด ๔ แผ่นป้าย ตอบถูก ได้รับ ๒ คะแนน - เปิด ๕ แผ่นป้าย ตอบถูก ได้รับ ๑ คะแนน ๒. ครูเชื่อมโยงกิจกรรม “คำปริศนา” เข้าสู่บทเรียน เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (วันวิสาขบูชา) ดังนี้ จากกิจกรรมดังกล่าวนักเรียนจะเห็นว่าวันวิสาขบูชานั้นมีความสำคัญในทางพระพุทธศาสนาอย่างมากเพราะเป็นวันที่สื่อถึงช่วงพุทธประวัติที่มีความเกี่ยวข้องกับการประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยในชั่วโมงนี้เราจะมา	๒. นักเรียนตอบในประเด็นคำถามที่กำหนด โดยมีตัวอย่างคำตอบดังนี้ จากคำปริศนาสามารถเชื่อมโยงในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันวิสาขบูชา ซึ่งเป็นวันคล้ายวันที่เกิดเหตุการณ์สำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนา ๓ เหตุการณ์ ได้แก่ การประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม	ร่วมกันศึกษาเรื่องราวและความสำคัญของการศึกษาเรื่องวันวิสาขบูชาพร้อมกัน				
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูเปิดวิดีทัศน์ วิสาขบูชา - เพลงส่งเสริมพระพุทธศาสนาของ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ให้นักเรียนรับชม (ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=foXBTBTPaKU) ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า จากวิดีทัศน์พูดถึงเหตุการณ์สำคัญใดบ้างในพุทธประวัติ	๑. นักเรียนรับชมคลิปวิดีทัศน์ วิสาขบูชา - เพลงส่งเสริมพระพุทธศาสนาของ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=foXBTBTPaKU) ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๔. ครูให้นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลวันวิสาขบูชา จากหนังสือเรียนและอินเทอร์เน็ต ๕. ครูให้นักเรียนร่วมกับเพื่อนสรุปและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นลงในใบงานที่ ๔ (ข้อ ๑) พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล ๖. ครูสุ่มถามข้อมูลจากนักเรียนโดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้ “วันวิสาขบูชาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญใดบ้างในพุทธประวัติ และมีรายละเอียดในแต่ละเหตุการณ์อย่างไร ๗. ครูอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ครบถ้วน	(แนวคำตอบ: ในคลิปวิดีทัศน์กล่าวถึงเรื่องราวของการประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า) ๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๕ กลุ่ม ๔. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นข้อมูลวันวิสาขบูชาจากหนังสือเรียนและอินเตอร์เน็ต ๕. นักเรียนร่วมกับเพื่อนสรุปและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นลงในใบงานที่ ๔ (ข้อ ๑) พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล ๖. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: วันวิสาขบูชา เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน โดยเจ้าชายสิทธัตถะทรงประสูติที่พระราชอุทยานลุมพินีวัน ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับเทวทหะ เช้ามืดวันพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีระกา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
		ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปี ทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อมีพระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา เมื่อมีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา พระองค์ก็เสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อวันอังคาร ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง ณ สาลวโนทยาน ของมัลลกษัตริย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ) ๗. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามในประเด็นดังนี้ และบันทึกคำตอบที่ได้ลงในใบงานที่ ๔ (ข้อ ๒ และ ๓) ๑.๑ เหตุการณ์วันสำคัญตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ให้ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีงามในการปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด และบันทึกคำตอบที่ได้ลงในใบงานที่ ๔ (ข้อ ๒ และ ๓) ๑.๑ ความมานะ อุสาหะขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในการปฏิบัติตนจนประสบความสำเร็จ ฯลฯ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๑.๒ การศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างไร ๒. ครูสุ่มถามคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่มและเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์	๑.๒ ทำให้ทราบถึงเรื่องราวของพระพุทธเจ้าที่สะท้อนถึงความคุณธรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติตนจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสามารถนำไปเป็นแบบอย่างและปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตและประสบความสำเร็จ ฯลฯ ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย “การศึกษาเรื่องพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาสติปัญญา สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมไทย และปลูกฝังการพัฒนาตนเองให้กับนักเรียน เป็นพื้นฐานที่สำคัญ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีจิตใจที่ดีงาม)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)

๓) วิสาขบูชา – เพลงส่งเสริมพระพุทธศาสนา ของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันวิสขบูชาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลพุทธประวัติที่เชื่อมโยงกับวันวิสาขบูชาได้	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์ในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา อย่างเห็นคุณค่าของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา	เขียนระบุข้อมูล เหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับ วันวิสาขบูชา โดยระบุข้อมูลได้ถูกต้องและครบถ้วนทั้งตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
๒. วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีงามในการปฏิบัติตน	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ได้สอดคล้องกับพุทธประวัติตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน อย่างน้อย ๔ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ได้สอดคล้องกับพุทธประวัติตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ได้ ๒ - ๓ ข้อ	วิเคราะห์ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน ได้สอดคล้องกับพุทธประวัติตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
๓. ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางประพุทธศาสนาได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบครบถ้วนทุกข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางประพุทธศาสนาได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบเหมาะสมเป็นส่วนมาก	ระบุความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางประพุทธศาสนาได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบเหมาะสมเป็นส่วนน้อย
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๙ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๔ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นลงในใบงานที่ ๔ พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล และตอบในประเด็นคำถาม ดังนี้

๑. รายละเอียดของเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา ได้แก่ การประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน มีรายละเอียดอย่างไรบ้าง : .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. เหตุการณ์วันสำคัญตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ให้ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีงามในการปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง : .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. ความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวทางพุทธประวัติคืออะไร
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหาของฉัน คือ ?

ปัญหาของฉัน	แนวทางการแก้ไขปัญหา
....	....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๔ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นลงในใบงานที่ ๔ พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล และตอบในประเด็นคำถาม ดังนี้

๑. รายละเอียดของเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา ได้แก่ การประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน มีรายละเอียดอย่างไรบ้าง

ตัวอย่างคำตอบ เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงประสูติที่พระราชอุทยานลุมพินีวัน ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับเทวทหะ เช้ามืดวันพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีระกา ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปี เจ้าชายสิทธัตถะทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อมีพระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา ณ ใต้ร่มไม้ศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ภายหลังจากการออกผนวชได้ ๖ ปี ปัจจุบัน สถานที่แห่งนี้เรียกว่าพุทธคยา เป็นตำบลหนึ่งของเมืองคยา แห่งรัฐพิหาร ประเทศอินเดีย ภายหลังจากการตรัสรู้พระพุทธเจ้าทรงออกประกาศพระธรรมวินัย และโปรดเวไนยสัตว์เป็นเวลา ๔๕ ปี เมื่อมีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา พระองค์ก็เสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อวันอังคาร ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง ณ สาลวโนทยานของมัลลกษัตริย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ

๒. เหตุการณ์วันสำคัญตอนประสูติ ตรัสรู้และปรินิพพาน ให้ข้อคิดหรือแบบอย่างที่ดีงามในการปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง

ตัวอย่างคำตอบ ความมานะ อุสาหะขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในการปฏิบัติตนจนประสบความสำเร็จ

๓. ความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวทางพุทธประวัติและวันสำคัญทางพุทธศาสนาคืออะไร

ตัวอย่างคำตอบ การศึกษาเส้นทางพุทธประวัติของศาสดา ผ่านมุมมองของการเรียนรู้เกี่ยวกับวันวิสาขบูชานั้น ทำให้ทราบถึงเรื่องราวขององค์ศาสดาที่สะท้อนถึงความคุณธรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติตนจนเป็นบุคคลหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในชีวิตในด้านการเห็นความจริงของชีวิต ซึ่งสามารถนำไปเป็นแบบอย่างและปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตและประสบความสำเร็จ และทำให้ผู้ศึกษาเห็นถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติและวันสำคัญทางพุทธศาสนา ทำให้ทราบความเป็นมาขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและได้เห็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. สาระการเรียนรู้

ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย (วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ)

เทศกาลที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาแห่งหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาโดยตรง ที่เกิดจากพระวินัย ได้แก่ เทศกาล เข้าพรรษา เทศกาลออกพรรษา และเทศกาลกฐิน ทั้ง ๓ เทศกาลนี้ได้ถูกกำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะของ “ฤดูกาล” ซึ่งเดิมทีมิได้จัดหรือตั้งชื่อเป็นเทศกาลหรือนักขัตตฤกษ์ ตามความเชื่อดั้งเดิม เพราะเป็นเรื่องที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับความสนุกสนานรื่นเริง แต่เป็นช่วงเวลาที่พุทธศาสนิกชนจะพึงปฏิบัติกันอย่างพร้อมเพรียงในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เทศกาลในพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมการศึกษาตามแนวทางของศีล สมาธิ และปัญญา

<u>วันเข้าพรรษา</u> วันเข้าพรรษา เป็นวันสำคัญในพุทธศาสนาวันหนึ่งที่พระสงฆ์เถรวาท จะอธิษฐานว่าจะพักประจำอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งตลอดระยะเวลาฤดูฝนที่มีกำหนดระยะเวลา ๓ เดือนตามที่พระวินัยบัญญัติไว้ โดยไม่ไปค้างแรมที่อื่น ที่มาของวันเข้าพรรษาคือ ในช่วงแรกของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระภิกษุมักออกเดินทางเผยแผ่ธรรมตลอดปี ไม่ว่าจะเป็นฤดูร้อน ฤดูหนาว หรือฤดูฝน จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ที่ชาวบ้านวิพากษ์วิจารณ์ว่า พระสงฆ์เหยียบย่ำข้าวกล้าและสัตว์เล็กในท้องนา ทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงรับทราบและพิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการป้องกัน ข้อครหาและรักษาธรรมเนียมปฏิบัติของสังคม พระองค์จึงได้บัญญัติ พระวินัยให้พระสงฆ์อยู่จำพรรษา ในช่วงฤดูฝนเป็นเวลา ๓ เดือน โดยไม่เดินทางไปยังที่อื่น ยกเว้นในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง

วันออกพรรษา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันมหาปวารณา เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีที่มาเนื่องจาก "วันเข้าพรรษา" เป็นวันที่พระภิกษุทั้งหลายอธิษฐานเข้าอยู่พรรษาครบ ๓ เดือน ตามพระพุทธบัญญัติ โดยไม่ไปค้างแรมค้างคืนนอกสถานที่ที่ท่านตั้งใจอยู่ไว้ เมื่อมีวันเข้าพรรษาก็จำเป็นต้องมีวันออกพรรษา

วันธรรมสวนะ ในสมัยพุทธกาล **พระเจ้าพิมพิสาร** ได้เข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และกราบทูลว่า นักบวชศาสนาอื่น มีวันประชุมสนทนาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสั่งสอนในศาสนาของเขา แต่ว่าศาสนาพุทธยังไม่มี พระพุทธองค์จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุสงฆ์ประชุมสนทนาและแสดงธรรมเทศนาแก่ประชาชน ในวัน ๘ ค่ำ และ ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนแผนผังความคิดสรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการเขียนแผนผังความคิดสรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการเขียนเส้นเวลา (Timeline) สรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “ภาพปริศนา” โดยครูมีแผ่นป้ายหมายเลขให้ เลือกเปิดทีละแผ่นป้ายเพื่อทายว่าภาพดังกล่าวคือภาพอะไร ภาพการใส่บาตร (ที่มา : https://www.thaihealth.or.th/) ๒. นักเรียนร่วมกันตอบในประเด็นคำถาม ดังนี้ “รูปภาพดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง”	๑. นักเรียนทำกิจกรรม “ภาพปริศนา” และตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ภาพการใส่บาตร) ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ภาพดังกล่าวเป็นการใส่บาตร ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวพุทธปฏิบัติกันมายาวนาน เป็นการสร้างกุศลตามความเชื่อของพระพุทธศาสนา ฯลฯ	๑. Power Point เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	เส้นเวลา (Timeline) เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	ตรวจเส้นเวลา Timeline เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)/ เกณฑ์การประเมินเส้นเวลา (Timeline) เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนแผนผังความคิด สรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ	๒. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมเข้าสู่บทเรียน เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓) ในหัวข้อวันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญทางพระพุทธศาสนา				
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อเทศกาลหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๑ หัวข้อ ประกอบด้วย เข้าพรรษา ออกพรรษา และวันธรรมสวนะ จากนั้นให้นักเรียนสืบค้นและตอบคำถามในประเด็น ดังนี้ ๒.๑ เทศกาลและวันสำคัญดังกล่าวมีประวัติความเป็นมาอย่างไร เกี่ยวข้องอย่างไรกับเหตุการณ์ในพุทธประวัติ ๒.๒ ข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนในเทศกาลและวันสำคัญดังกล่าวมีอะไรบ้าง	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อเทศกาลหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๑ หัวข้อ ประกอบด้วย เข้าพรรษา ออกพรรษา และวันธรรมสวนะ จากนั้นให้นักเรียนสืบค้นและตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ <u>วันเข้าพรรษา</u> ๒.๑ วันเข้าพรรษา เป็นวันสำคัญในพุทธศาสนาวันหนึ่งที่พระสงฆ์เถรวาทจะอธิษฐานว่าจะพักประจำอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งตลอดระยะเวลาฤดูฝนที่มีกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นความสำคัญของของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๒.๓ การนำข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนในเทศกาลและวันสำคัญดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ๒. นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นลงในสมุด พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล	ระยะเวลา ๓ เดือนตามที่พระวินัยบัญญัติไว้ โดยไม่ไปค้างแรมที่อื่น ที่มาของวันเข้าพรรษาคือ ในช่วงแรกของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระภิกษุมักออกเดินทางเผยแผ่ธรรมตลอดปี ไม่ว่าจะเป็นฤดูร้อน ฤดูหนาว หรือฤดูฝน จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ที่ชาวบ้านวิพากษ์วิจารณ์ว่าพระสงฆ์เหยียบย่ำข้าวกล้าและสัตว์เล็กในท้องนา ทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่พระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงรับทราบและพิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการป้องกันข้อครหาและรักษาธรรมเนียมปฏิบัติของสังคม พระองค์จึงได้บัญญัติ พระวินัยให้พระสงฆ์อยู่จำพรรษา ในช่วงฤดูฝนเป็นเวลา ๓ เดือน โดยไม่เดินทางไปยังที่อื่น ยกเว้นในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง ๒.๒ การรักษาศีล ทำจิตใจให้บริสุทธิ์			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน		๒.๓ การพูดดี คิดดีและทำดี <u>วันออกพรรษา</u> ๒.๑ วันออกพรรษา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันมหาปวารณา เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีที่มาเนื่องจาก "วันเข้าพรรษา" เป็นวันที่พระภิกษุทั้งหลายอธิษฐานใจเข้าอยู่พรรษาครบ ๓ เดือน ตามพระพุทธบัญญัติ โดยไม่ไปค้างแรมค้างคืนนอกสถานที่ที่ท่านตั้งใจอยู่ไว้ เมื่อมีวันเข้าพรรษาก็จำเป็นต้องมีวันออกพรรษา ๒.๒ การรักษาศีล ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ๒.๓ การพูดดี คิดดีและทำดี <u>วันธรรมสวนะ</u> ๒.๑ ในสมัยพุทธกาล **พระเจ้าพิมพิสาร** ได้เข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและกราบทูลว่านักบวชศาสนาอื่น มีวัน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย		ประชุมสนทนาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสั่งสอนในศาสนาของเขา แต่ว่าศาสนาพุทธยังไม่มี พระพุทธองค์จึงทรงอนุญาติให้ภิกษุสงฆ์ประชุมสนทนาและแสดงธรรมเทศนาแก่ประชาชน ในวัน ๘ ค่ำ และ ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำ ๒.๒ การรักษาศีล ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ๒.๓ การพูดดี คิดดีและทำดี			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น มาสร้างแผนผังความคิด ให้มีรายละเอียดครอบคลุมตามประเด็นสำคัญ ดังนี้ ๑.๑ ระบุเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาสร้างแผนผังความคิดให้มีรายละเอียดตามประเด็นที่ครูกำหนดครบถ้วน สมบูรณ์			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	๑.๒ ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอแผนผังความคิด ๓. ครูให้นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของเพื่อนกลุ่มอื่น และเพิ่มเติมข้อมูลของนักเรียนให้สมบูรณ์	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอแผนผังความคิด ๓. นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของเพื่อนกลุ่มอื่นและฟังครูอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย “การศึกษาเรื่องพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาสติปัญญา สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมไทย และปลูกฝังการพัฒนาตนเองให้กับนักเรียน เป็นพื้นฐานที่สำคัญ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีจิตใจที่ดีงาม)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเหตุการ์ในพุทธประวัติเชื่อมโยงกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษาและวันธรรมสวนะได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มเขียนแผนผังความคิดสรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการเขียนแผนผังความคิดสรุปเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาพุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓) ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
อธิบายเรื่องราวในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ	เขียนระบุข้อมูลเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์	เขียนระบุข้อมูลเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	เขียนระบุข้อมูลเหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
การออกแบบแผนผังความคิด เรื่อง เส้นทางพุทธศาสดา (๓)	ออกแบบแผนผังความคิดโดยมีเนื้อหาถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด แสดงความเชื่อมโยงของแต่ละหัวข้อชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ	ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุข้อคิดหรือแนวทางการปฏิบัติตนที่ได้จากการศึกษาพุทธประวัติที่เกี่ยวข้องกับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันธรรมสวนะ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลสนับสนุนเหมาะสม๐-๑ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๙ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๔ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๕ วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกาในพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด การประพฤติปฏิบัติตน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

๓. สาระการเรียนรู้

พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง

พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพระเถระสาวกของพระพุทธเจ้า เป็นหนึ่งในปัญจวัคคีย์ และพระอสีติมหาสาวกผู้เป็นเอตทัคคะในด้านรัตตัญญู คือเป็นผู้รู้ธรรมก่อนใครในพระพุทธศาสนาและได้บวชก่อนผู้อื่น พระอัญญาโกณฑัญญะ เมื่อได้บรรลุเป็นพระอรหันต์แล้ว ได้มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในช่วง ๑๒ ปีสุดท้ายในบั้นปลายของท่าน ท่านได้ไปพักจำพรรษาและได้นิพพานที่สระฉันทันต์ ป่าหิมพานต์ในช่วงต้นพุทธกาล

พระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นพระมหากษัตริย์แห่งโกศลจากราชวงศ์อิกษวากุ เสวยราชย์อยู่ ณ เมืองสาวัตถี สืบต่อจากพระบิดา คือ พระเจ้าสัญชัยมหาโกศล ถือเป็นอุบาสกที่สำคัญพระองค์หนึ่งของพระพุทธเจ้า เป็นผู้ที่เคารพ ยกย่องพระรัตนตรัย และทรงสร้างวิหารอารามไว้หลายแห่ง เช่น วัดราชิการาม เป็นวัดที่พระเจ้าปเสนทิโกศลสร้างถวายเพื่อเป็นที่อยู่ของพระภิกษุณี

พระเขมาเถรี ประสูติในราชตระกูลสาคลนคร เมืองมัทราษฎร์ เป็นอัครมเหสีของพระเจ้าพิมพิสารแห่งเมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เป็นสตรีที่มีรูปงามมากและหลงเมามัวในรูปสมบัติของตน พระเจ้าพิมพิสารทรงดำริว่าพระองค์เป็นอัครอุปัฏฐากของพระศาสดาแต่พระอัครมเหสียังไม่เคยเข้าเฝ้าพระศาสดาเลย จึงคิดอุบายให้มีผู้ขับร้องพรรณนาความงามของวัดเวฬุวัน ทำให้พระอัครมเหสีอยากไปเห็น เมื่อได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ได้ทำให้พระนางเห็นภาพนิมิตซึ่งแสดงความไม่เที่ยงของสังขาร และยังได้ฟังพระธรรมเทศนาเรื่องราคะและการกำจัดราคะ ก็บรรลุพระอรหัตผลขณะประทับยืนอยู่ ณ ที่นั้น จากนั้นพระนางได้บวชเป็นภิกษุณีในพระพุทธศาสนา

พระมหาปชาบดีเถรี เป็นพระราชธิดาแห่งโกลิยะ เป็นพระมาตุจฉาของพระโคตมพุทธเจ้า เพราะเป็นพระขนิษฐภคินีของพระนางสิริมหามายา พุทธมารดา และเป็นภิกษุณีรูปแรก ทรงได้เรียนกรรมฐานและ

ทรงปฏิบัติอย่างจริงจัง จนได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ พระพุทธเจ้าทรงยกย่องท่านว่าเป็นเอตทัคคะ คือเลิศกว่าผู้อื่นในทางรัตตัญญู (คือผู้มีรู้ราตรีนาน)

การศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกาในพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด การประพฤติปฏิบัติตน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเรื่องราวของพุทธสาวก และพุทธสาวิกา ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา และเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

อธิบายเรื่องราวและวิเคราะห์คุณธรรมของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่กำหนดให้ พร้อมเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างเห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวก พุทธสาวิกา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน อธิบายเรื่องราวและวิเคราะห์คุณธรรมของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่กำหนดให้ พร้อมเสนอแนวทาง การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวก พุทธสาวิกา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนเล่นเกมส์ปริศนาคำทาย โดยครูกำหนดตัวอักษรบางตัวอักษร ในคำว่า พระอัญญาโกณฑัญญะ ดังตัวอย่าง _ร_อั_ _า_ _ณฑั_ _ _ และมีคำใบ้ดังนี้ - คำใบ้ที่ ๑ เป็นผู้ที่ได้ดวงตาเห็นธรรม - คำใบ้ที่ ๒ อาจารย์ของเจ้าชายสิทธัตถะ - คำใบ้ที่ ๓ เป็นพระภิกษุรูปแรก - คำใบ้ที่ ๔ เป็นหนึ่งในเหล่าปัญจวัคคีย์ ๒. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ จากคำที่ครูกำหนดให้ดังกล่าว คือ พระอัญญาโกณฑัญญะ ซึ่งท่านเป็นพุทธสาวกอีกท่านหนึ่งที่ถือได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในทางพระพุทธศาสนา มีส่วนในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในกว้างมากขึ้น นอกจากพระอัญญาโกณฑัญญะแล้ว ในพระพุทธศาสนายังมีพุทธสาวกท่านอื่นอีก และยังมีพุทธสาวิกา	๑. นักเรียนเล่นเกมส์ปริศนาคำทายตามรายละเอียดที่ครูชี้แจง (แนวคำตอบ: พระอัญญาโกณฑัญญะ)	Power Point เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	ใบงานที่ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	ใบงานที่ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)/ เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - อธิบายเรื่องราวของพุทธสาวก และพุทธสาวิกา ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา และเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม**	ซึ่งเป็นสาวกฝ่ายหญิง ที่สำคัญอีกหลายท่าน และแต่ละท่านมีคุณธรรมที่สมควรเอาไปเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี ซึ่งเราจะได้ศึกษากันในคาบเรียนนี้				
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อดังนี้ ๒.๑ พระอัญญาโกณฑัญญะ ๒.๒ พระเจ้าปเสนทิโกสน ๒.๓ พระเขมาเถรี ๒.๔ พระมหาปชาบดีโคตมี ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่อง พุทธสาวกและพุทธสาวิกาตามหัวข้อที่กลุ่มของตนเองจับฉลากได้	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนจับฉลากหัวข้อตามที่ครูกำหนด ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ๔. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มวิเคราะห์คุณธรรมที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างได้			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- เห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณธรรมที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างได้ของพุทธสาวกและพุทธสาวิกาที่กลุ่มของตนเองจับฉลากได้ และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๕ และ ๖ ๕. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเรื่องราวและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่กลุ่มจับฉลากได้ กำหนดเวลานำเสนอกลุ่มละ ๒ นาที โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็น และครูเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์หลังนักเรียนจบการนำเสนอ	ของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ที่กลุ่มของตนเองจับฉลากได้ และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๕ และ ๖ ๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเรื่องราวและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่กลุ่มจับฉลากได้ พร้อมร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและเพื่อนกลุ่มอื่น			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “ความดีที่ฉันตั้งใจ” ดังนี้ ๑.๑ ครูให้นักเรียนจับคู่ภายในกลุ่มของตนเอง	๑. นักเรียนทำกิจกรรม “ความดีที่ฉันตั้งใจ” ตามรายละเอียดที่ครูชี้แจง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑.๒ ครูให้นักเรียนวิเคราะห์นิสัยที่ควรแก้ไขของตนเองให้เพื่อนที่จับคู่ฟัง ใช้เวลาในการเล่าคนละ ๑ นาที ๑.๓ ครูให้นักเรียนเลือกคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่ได้ศึกษา มาวางแผนการประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง พร้อมเล่าให้เพื่อนที่จับคู่ฟัง ใช้เวลาในการเล่าคนละ ๑ นาที ๑.๔ ครูให้นักเรียนบันทึกเรื่องราวของเพื่อนโดยวิเคราะห์ว่าเรื่องที่เพื่อนเล่าให้ฟังเกี่ยวข้องกับคุณธรรมเรื่องใด และสอดคล้องกับคุณธรรมของพุทธสาวก พุทธสาวิกาท่านใดบ้าง ๒. ระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม ครูเดินร่วมรับฟังและให้คำแนะนำนักเรียนแต่ละคู่ ๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรม จำนวน ๒ – ๓ คู่				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ นักเรียนคิดว่าจากการศึกษาและการทำกิจกรรมอะไรที่ถือเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่ามากที่สุดในการเรียนรู้เรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ สิ่งสำคัญและมีคุณค่ามากที่สุดในการเรียนรู้เรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา คือ ทำให้เห็นถึงข้อคิดรวมทั้งคุณธรรมที่แฝงอยู่ในเรื่องราวชีวประวัติของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำข้อคิด รวมทั้งคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้และมีความสอดคล้องกับบริบทการใช้ชีวิตของตนเองไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เพื่อความสำเร็จในชีวิตเฉกเช่นเดียวกับบุคคลคนนั้น			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานกลุ่ม)
๒) ใบงานที่ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานเดี่ยว)
๓) ใบความรู้ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
๔) สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน
๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานกลุ่ม)
๒) ใบงานที่ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานเดี่ยว)

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเรื่องราวของพุทธสาวก และพุทธสาวิกา ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	๑. ใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่องพุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา และเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	๑. ใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา	๑. ตรวจใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและ	๑. ใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
	ชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)	
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน อธิบายเรื่องราวและวิเคราะห์คุณธรรมของพุทธสาวก พุทธสาวิกาที่กำหนดให้ พร้อมเสนอแนวทาง การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างเห็นประโยชน์ของการศึกษาเรื่องราวของพุทธสาวก พุทธสาวิกา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงาน ที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ และ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย			

สำนักงานศึกษาธิการภาคผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์คุณธรรมของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง อย่างน้อย ๔ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง ได้ ๒ – ๓ ข้อ	วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ได้สอดคล้องกับเรื่อง ได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
การนำเสนอคุณธรรมของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา	นำเสนอเนื้อหาที่มีความถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ นำเสนอข้อมูลได้ชัดเจน เข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
การสรุปและวิเคราะห์ประเด็นจากการฟังเพื่อนเล่าเรื่องการปฏิบัติตนหรือการทำความดี	สรุปประเด็นจากการฟังเพื่อนเล่าเรื่องการปฏิบัติตนหรือการทำความดี โดยมีสาระสำคัญครบถ้วน สื่อสารเรื่องราวได้ชัดเจน เข้าใจง่าย และวิเคราะห์คุณธรรมได้สอดคล้องกับที่เพื่อนเล่า	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานกลุ่ม)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์หาคุณธรรม จากเรื่องราวของพุทธสาวกและพุทธสาวิกา ผ่านใบความรู้

๑.๑. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระอัญญาโกณฑัญญะ
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

๑.๒. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระเจ้าปเสนทิโกสน
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

๑.๓. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระเขมาเถรี
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

๑.๔. คุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของ พระมหาปชาบดีโคตมี
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑) (งานเดี่ยว)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง บันทึกข้อมูลจากกิจกรรม “ความดีที่ฉันตั้งใจ” ตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

สรุปเรื่องเล่าของเพื่อน : .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
คุณธรรมที่เพื่อนเลือกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเอง : .....
.....
.....
.....
.....
คุณธรรมดังกล่าวสอดคล้องกับคุณธรรมของพุทธสาวกหรือพุทธสาวิกาท่านใด : .....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

พระอัญญาโกณทัญญะ

ประวัติ

พระอัญญาโกณทัญญะ เดิมชื่อโกณทัญญะ เป็นบุตรของพราหมณ์มหาศาลแห่งหมู่บ้านโทณวัตถุ เขตกรุงกบิลพัสดุ เรียนจบไตรเพท ชำนาญในการทำนายลักษณะของบุคคล โดยเฉพาะลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ

ในพระราชพิธีขนานพระนามเจ้าชายสิทธัตถะหลังประสูติได้ ๕ วัน ท่านเป็นผู้หนึ่งในจำนวนพราหมณ์ ๑๐๘ คนที่ได้รับเชิญเข้าร่วมถวายพระนาม และเป็นผู้ซึ่งมีอายุน้อยที่สุดในจำนวนพราหมณ์คนที่ได้รับเลือกให้ทำนายลักษณะของเจ้าชายสิทธัตถะ พราหม่ผู้มีอายุ ๗ คน ต่างทำนายเป็น ๒ คติคือ (๑) ถ้าทรงอยู่ครองเรือนจะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิผู้ทรงธรรม ครองราชย์โดยธรรม ทรงเป็นใหญ่ในแผ่นดินมีมหาสมุทรทั้งสี่เป็นขอบเขต (๒) ถ้าเสด็จออกผนวชจะได้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นศาสดาเอกในโลก โกณทัญญะมีความมั่นใจความรู้ของตนจึงทำนายยืนยันคติที่ ๒ เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ออกบวชถือเพศเป็นฤาษี

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวชขณะมีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา พราหมณ์ ๗ คนผู้ทำนายเป็น ๒ คติ ได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว เหลืออยู่แต่โกณทัญญะ เมื่อทราบข่าวนี้โกณทัญญะจึงมีความยินดีเป็นที่สุด เพราะเป็นไปตามที่ตนทำนายไว้ จึงตัดสินใจออกบวชตาม และไปชักชวนลูกชายของพราหมณ์ ๗ คนออกบวชด้วย แต่มีผู้ยินดีบวชตาม ๔ คน คือ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ รวมทั้งท่านโกณทัญญะด้วยเป็น ๕ คน จึงมีชื่อเรียกในกาลต่อมาว่า ปัญจวัคคีย์ แปลว่า พวกห้า

พราหมณ์ทั้ง ๕ คนได้ออกบวชเป็นฤาษี และออกตามหาพระสิทธัตถะจนได้พบขณะที่พระองค์ทรงบำเพ็ญตบะแบบทรมานตนที่เรียกว่า ทุกกรกิริยา อยู่ที่ภูเขาแห่งหนึ่งในตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ จึงเฝ้าปรนนิบัติรับใช้ตลอดเวลา๖ ปี เพราะเชื่อมั่นว่าด้วยการบำเพ็ญทุกกรกิริยานี้เท่านั้น ที่จะทำให้พระสิทธัตถะสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ต่อมา เมื่อพระสิทธัตถะทรงเลิกบำเพ็ญตบะแบบนั้นเพราะทรงเห็นว่าไม่ใช่ทางให้ตรัสรู้ ทรงตั้งพระทัยจะทรงบำเพ็ญเพียรทางใจต่อไป จึงทรงเริ่มฉันอาหารเพื่อให้กำลังกายกลับคืนมา ท่านโกณทัญญะกับคณะเห็นเช่นนั้นก็รู้สึกผิดหวัง เสียใจ ต่างคิดว่าพระสิทธัตถะคลายความเพียร คงไม่สำเร็จผลตามที่หวังไว้ได้ แล้วพากันทอดทิ้งพระองค์ไปอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันเขตกรุงพาราณสี แคว้นกาสี ตั้งใจจะบำเพ็ญพรตตามความเชื่อของพวกตนต่อไป

บวชเป็นภิกษุรูปแรก

หลังจากพระสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อวันขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๖ และทรงพักเสวยวิมุตติสุขอยู่ ๗ สัปดาห์แล้ว ทรงตรวจดูหมู่สัตว์ที่ควรฟังพระธรรมเทศนา ก็ทรงเห็นว่า ท่านโกณทัญญะกับคณะมีอุปนิสัยแก่กล้าที่จะบรรลุธรรมได้ จึงเสด็จไปโปรด เสด็จถึงป่าอิสิปตนมฤคทายวัน
ในตอนเย็นของวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๘

ท่านโกณหัญญะกับคณะนั่งสนทนากันอยู่ เห็นพระพุทธเจ้าเสด็จมาแต่ไกล เข้าใจว่า พระองค์เสด็จมาหาอุปัฏฐาก คงลำบากที่ทรงอยู่แต่ลำพังพระองค์เดียว จึงตั้งกติกากันว่า จะไม่ไหว้ ไม่ลุกรับ ไม่รับบาตรและจีวร แต่จะปูอาสนะไว้ ถ้าพอพระทัยจะประทับก็ประทับได้ แต่เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมาถึง ทั้งท่านโกณทัญญะและท่านอื่น ๆ ต่างลุกขึ้นรับเสด็จอย่างที่เคยปฏิบัติมา โดยลืมกติกาที่ตั้งไว้ เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสบอกว่า

คำอธิบายประกอบภาพ : ภาพเหตุการณ์การแสดงปฐมเทศนาแก่เหล่าปัญจวัคคี
แหล่งที่มา : http://event.sanook.com/day/asalha-puja/

พระองค์ตรัสรู้แล้วให้ตั้งใจฟังเถิด จะทรงแสดงธรรมให้ฟัง ท่านโกณฑัญญะและคณะไม่ยอมเชื่อเพราะยึดติดในความเชื่อเดิม แต่เมื่อทรงเตือนความจำว่า พระองค์เคยตรัสเช่นนี้มาก่อนหรือไม่ท่านโกณฑัญญะและคณะจึงคิดได้และเชื่อวันรุ่งขึ้น เป็นวันขึ้น๑๕ ค่ำ เดือน ๘ พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาชื่อว่า ธัมมจักกัปป-วัตตนสูตร ให้ฟัง โดยทรงเริ่มต้นทำลายความเชื่อที่บรรพชิตไม่ควรปฏิบัติ เพราะไม่ใช่ทางพันทุกข์ ๒ประการ ได้แก่ กามสุขัลลิกานุโยค ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่หย่อนเกินไป และอัตตกิลมถานุโยค ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่ตึงเกินไป จากนั้นทรงแนะนำให้ปฏิบัติตามทางสายกลางที่ไม่หย่อนเกินไปและไม่ตึงเกินไป เพราะเป็นทางพันทุกข์ ทางสายกลางนั้นคืออริยมรรคมีองค์ ๘ มีสัมมาทิฏฐิ เป็นต้น แล้วทรงแสดงอริยสัจ ๔เมื่อท่านโกณฑัญญะพิจารณาตามกระแสพระธรรมเทศนาก็เกิดความรู้แจ่มแจ้งขึ้นว่า สิ่งทั้งหลายมีการเกิดขึ้นและดับไปเป็นธรรมดา ซึ่งเรียกว่า ได้ดวงตาเห็นธรรม คือ บรรลุโสดาปัตติผลเป็นพระอริยบุคคลขั้นต้น พระพุทธองค์ทรงทราบวาระจิตของท่านโกณฑัญญะในขณะนั้น จึงทรงเปล่งอุทานขึ้นว่า **อญฺญาสิ วต โภ โกณฺฑญฺโ อญฺญาสิ วต โภ โกณฺฑญฺโ** แปลว่า **โกณฑัญญะ ท่านได้รู้แล้วหนอ โกณฑัญญะท่านได้รู้แล้วหนอ** คำว่า อญญา ในคำว่า อญฺญาสิ จึงกลายเป็นคำนำหน้าชื่อเดิมของท่านเป็นอัญญาโกณฑัญญะตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ท่านโกณฑัญญะทูลขอบวชเป็นภิกษุ พระพุทธองค์ทรงบวชให้ด้วยพระดำรัสว่า **เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด ธรรมอันเรากล่าวดีแล้ว เธอจงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด** เมื่อจบพระดำรัสนี้ ท่านโกณฑัญญะได้เป็นภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จึงถือว่าได้มีพระสงฆ์เกิดขึ้นครั้งแรก ทำให้มีพระรัตนะครบ๓ในวันนั้น คือ พุทธรัตนะ ธัมมรัตนะ และสังฆรัตนะ เรียกรวมว่า พระรัตนตรัย วิธีบวชแบบนี้ เรียกว่า เอหิภิกขุอุปสัมปทา (การบวชด้วยพระดำรัสว่า เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด) เรียกภิกษุที่บวชด้วยวิธีนี้ว่า เอหิภิกขุ หรือ เอหิภิกษุ

ในวันต่อมา พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเทศนากัณฑ์เดียวกันนี้ให้พระปัญจวัคคีย์ที่เหลือฟัง ผู้ใดได้บรรลุโสดาปัตติผลก่อน ก็ทูลขอบวช พระพุทธองค์ทรงบวชให้ด้วย วิธีเดียวกันภายใน วัน พระปัญจวัคคีย์ที่เหลือทั้งหมดได้บรรลุโสดาปัตติผล ในวันแรม ๕ ค่ำ เดือนพระพุทธองค์ทรงแสดงพระธรรมเทศนาภัณฑ์ที่ ๒ ชื่อ **อนัตตลักขณสูตร**[๑] ทรงชี้ให้เห็นว่าขันธ์ ๕ ไม่เที่ยงเป็นทุกข์และเป็นอนัตตา เมื่อทรงแสดงจบ พระปัญจวัคคีย์ได้บรรลุอรหัตตผล เป็นพระอรหันตสาวกคณะแรก ๕ รูป และภายในพรรษานั้นมีพระอรหันตสาวกเพิ่มขึ้นอีก ๕๕ รูป คือ พระยสะกับสหาย ๕๔ รูป รวมเป็น ๖๐ รูป

บทบาทในการประกาศพระศาสนา

ครั้นออกพรรษาแล้ว พระพุทธองค์ทรงประชุมสงฆ์ ตรัสถึงภาระหน้าที่ของพระสงฆ์มีใจความ ว่า **"บัดนี้ เราได้ทำกิจของตนสำเร็จแล้ว ต่อไปจะต้องทำกิจเพื่อคนอื่น โดยแยกกันจาริกไปประกาศธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่มหาชนในที่ต่างๆ แห่งละรูป อย่าไปร่วมกัน ตลาคตจะไปทางตำบล อุรุเวลา**

---

[๑] อนัตตลักขณสูตร คือพระสูตรที่แสดงลักษณะ คือ เครื่องกำหนดหมายว่าเป็นอนัตตา เป็นพระสูตรที่มีความสำคัญที่สุดพระสูตรหนึ่ง เนื่องจากหลังจากที่พระโคตมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงพระสูตรนี้แล้ว ได้บังเกิดพระอรหันต์ในพระบวรพุทธศาสนา ๕ องค์ รวมพระพุทธองค์เป็น ๖ องค์ ซึ่งพระสูตรนี้ มีใจความเกี่ยวกับ ความไม่ใช่ตัวตนของ รูป คือ ร่างกาย เวทนา คือ ความรู้สึกสุขทุกข์หรือเฉย ๆ สัญญา คือ ความจำได้หมายรู้ สังขาร คือ ความคิดหรือเจตนา วิญญาณ คือ ความรู้อารมณ์ทางตา หู เป็นต้น หรือเรียกอีกประการหนึ่งว่า อายตนะทั้ง ๖ อันได้แก่สัมผัสทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ

เสนานิคม" พระสงฆ์เหล่านั้นทูลรับสนองพระดำรัส แล้วทูลลาแยกย้ายกันจาริกไปยังที่ที่มุ่งหมายพระอัญญาโกณฑัญญะได้จาริกไปยังหมู่บ้านโทณวัตถุใกล้กรุงกบิลพัสดุ์และหมู่บ้านอื่น ๆ ได้เทศนาสั่งสอนชาวบ้านให้รู้และเข้าใจพุทธธรรม เกิดศรัทธาเลื่อมใสนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางดำเนินชีวิตในโลก ก็มี ที่มีศรัทธาแรงกล้าได้สละบ้านเรือนออกบวชปฏิบัติธรรมอยู่กับท่านก็มี ครั้งหนึ่ง พระอัญญาโกณฑัญญะไปเฝ้าพระพุทธเจ้าขณะประทับอยู่ที่พระเชตวัน เขตกรุงสาวัตถี พระพุทธองค์ทรงประกาศยกย่องท่านท่ามกลางสงฆ์ว่า เป็นปฐมสาวกผู้รู้แจ้งพระสัทธรรมก่อนผู้อื่นเป็นรัตตัญญูมีอายุพรรษามากกว่าผู้อื่น มีประสบการณ์มาก จึงทรงแต่งตั้งเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ฝ่ายรัตตัญญู

พระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายมีพระอัครสาวกคือพระสารีบุตรและพระมหาโมคคัลลานะ เป็นต้น ต่างถวายความเคารพนอบน้อมและยกย่องท่านอย่างสูงยิ่ง ท่านเองก็เคารพยกย่องพระอัครสาวกในฐานะ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญสนองงานพระบรมศาสดาอย่างใกล้ชิด แม้ได้รับความเคารพยกย่องอย่างสูงเช่นนั้น แต่ท่านตระหนักถึงการควรมิควรอยู่เสมอ เช่น ทุกครั้งที่เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าขณะทรงแสดแก่พุทธบริษัท ท่านนั่งแถวหลังพระอัครสาวกผู้นั่งอยู่เบื้องขวาและซ้ายของพระพุทธ องค์เสมอ

พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นผู้มักน้อยสันโดษ ชอบอยู่อย่างสงบ ไม่ชอบคลุกคลีด้วยหมู่คณะ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ท่านจึงไม่ประสงค์ให้พระอัครสาวกทั้งสองต้องเสียเวลามาแสดงความเคารพนอบน้อมพระผู้เฒ่าเช่นท่าน บางที่ท่านรู้สึกเหน็ดเหนื่อยมากที่ต้องคอยต้อนรับผู้มาหาท่านทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ และสิ่งที่ขัดต่อความรู้สึกของท่านเป็นอย่างมาก คือการปกครองสานุศิษย์บางรูปที่ดื้อรั้น ว่ายากสอนยาก ท่านจึงคิดว่าการอยู่ในเสนาสนะใกล้บ้านไม่เหมาะกับท่าน ควรหลีกเร้นไปอยู่ในที่สงบสงัดแต่ลำพัง วันหนึ่ง ขณะที่พระพุทธองค์ประทับอยู่ที่พระเวฬุวัน เขตกรุงราชคฤห์ พระอัญญาโกณฑัญญะ ทูลลากลับไปยังหมู่บ้านโทณวัตถุ ชักชวนหลานชายชื่อปุณณมันดานีบุตรผู้เป็นบุตรของน้องสาวชื่อ มันตานีให้บวชเพื่อติดตามปรนนิบัติพระพุทธองค์และช่วยประกาศพระศาสนาแทนตน ปุณณมันตานีบุตร ยินดีออกบวชแต่ขออยู่ปฏิบัติธรรมที่หมู่บ้านนั้นไปก่อน จะตามไปเฝ้าพระพุทธองค์ในภายหลัง พระ-อัญญาโกณฑัญญะก็อนุญาต เพราะรู้ตระหนักดีว่า พระหลานชายจะบรรลุอรหัตตผลและเป็นธรรมถึก ชั้นยอดได้แน่นอน ท่านจึงไปเฝ้าพระพุทธองค์กราบทูลขออนุญาตไปอยู่ที่ฝั่งสระมันทากินี ป่าฉัททันตะในภูเขาหิมพานต์ พระพุทธองค์ก็ทรงอนุญาต

ปรินิพพาน

พระอัญญาโกณฑัญญะจำพรรษาอยู่ในป่าฉัททันตะเป็นเวลา ๑๒ ปี โดยมีช้างตระกูลฉัททันตะ ๘,๐๐๐ ตัว ผลัดเวรกันคอยรับใช้ ในปีสุดท้าย ท่านทราบว่าเป็นวาระสุดท้ายแห่งชีวิตและเห็นว่าที่ท่านสามารถดำรงชีวิตอยู่ที่นี้อย่างมีความสงบสุข ก็เพราะได้รับการบำรุงดูแลรับใช้จากพวกช้างฉัททันตะ ท่าน จึงตัดสินใจไปทูลลาพระพุทธเจ้าแล้วกลับมาปรินิพพานที่ป่านี้เพื่อตอบแทนอุปการคุณของช้างเหล่านั้น

พระเจ้าปเสนทิโกศล

ประวัติเบื้องต้น

พระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นพระราชโอรสของพระเจ้ามหาโกศล กษัตราธิราชแห่งกรุงสาวัตถีแคว้นโกศล มีพระนามว่า ปเสนทิกุมาร เมื่อยังทรงพระเยาว์ พระราชบิดาทรงส่งไปศึกษาศิลปวิทยา กับอาจารย์ทิศาปาโมกข์แห่งตักกลิลา ในกรุงตักกลิลา แคว้นคันธาระ ณ ที่นั้น พระองค์ทรงพบเจ้าชาย๒ พระองค์ผู้เป็นศิษย์ร่วมสำนักกับพระองค์ คือ เจ้าชายมหาลิแห่งกรุงเวสาลี แคว้นวัชชีและเจ้าชายพันธุละแห่งกรุงกุลินารา แคว้นมัลละ เมื่อทรงจบการศึกษาทั้ง ๓ พระองค์ ต่างก็แยกย้ายกันกลับสู่พระนครของตน

เมื่อเจ้าชายปเสนทิเสด็จถึงกรุงสาวัตถี พระราชบิดาทรงประกอบพระราชพิธีราชาภิเษกเป็นกษัตราธิราช ครองราชสมบัติแห่งแคว้นโกศลสืบแทน มีพระนามว่าพระเจ้าปเสนทิโกศล ทั้ง ๆ ที่พระราชบิดายังทรงพระชนม์อยู่ หลังจากพระราชพิธีราชาภิเษก พระเจ้าปเสนทิโกศล ทรงทราบว่าเจ้าชายพันธุละแห่งกรุงกุสินารา ทรงมีปัญหากับหมู่พระญาติ ได้เสด็จมาขอพึ่งพระบรมโพธิสมภารพระองค์ก็ทรงรับไว้และทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสนาบดี ข้อนี้แสดงถึงน้ำพระทัยอันเปี่ยมด้วย กัลยาณมิตตธรรมของพระเจ้าปเสนทิโกศล

การปกครอง

แคว้นโกศลเจริญรุ่งเรืองเป็นมหาอาณาจักรมาตั้งแต่รัชสมัยของพระเจ้ามหาโกศล ที่ทรงแผ่พระราชอำนาจไปยึดครองแคว้นกาสี (มีกรุงพาราณสีเป็นเมืองหลวง) และแคว้นสักกะ (มีกรุงกบิลพัสดุเป็นเมืองหลวง) เป็นรัฐในอารักษา (หรือเป็นเมืองขึ้น) และทรงเจลบั้มครส่งเครกปแคว้น อิสระใกล้เคียง คือแคว้นมัลละ แคว้นวัชชี และแคว้นมคธ โดยกับเฉพาะแคว้นมครซึ่งเจริญรุ่งเรืองเป็นมหาอาณาจักรหนึ่งนั้น ทรงเจริญสัมพันธ์ไมตรีด้วยวิธีเกี่ยวดองกัน กล่าวคือ ทรงยกพระราชธิดา (พระนางเวเทหิ พระชนิษฐภคินีของพระเจ้าปเสนทิโกศล) ให้อภิเษกกับพระเจ้าพิมพิสาร พร้อมกับยกหมู่บ้านกาสี (มีอุตสาหกรรมทอผ้าที่ลือชื่อ) ให้แก่พระราชธิดาเพื่อเก็บส่วยเป็นค่าเครื่องทรงด้วย และทรงขอพระขนิษฐภคินีของพระเจ้าพิมพิสารมาอภิเษกกับพระเจ้าปเสนทิโกศล พระเจ้าปเสนทิโกศลก็ทรงดำเนินนโยบายตามรอยพระราชบิดา เช่น ในด้านเศรษฐกิจ ทรงเห็นว่า แคว้นมคธเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ เพราะมีนักธุรกิจชั้นนำ (เศรษฐี) หลายคน จึงทรงใช้สัมพันธภาพแบบเกี่ยวดองเสด็จไปเฝ้าพระเจ้าพิมพิสารทูลขอนักธุรกิจชั้นนำ ๑ คน ผู้เต็มใจไปช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของแคว้นโกศล พระเจ้า พิมพิสารทรงสนับสนุน จึงมีนักธุรกิจชั้นนำคนหนึ่งอาสาไปช่วย เขาชื่อธนัญชัยเศรษฐี บุตรของเมณฑกเศรษฐี เมื่อพระเจ้าปเสนทิโกศลทรงนำธนัญชัยเศรษฐีไปถึงหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง ธนัญชัยเศรษฐีเห็นว่าเป็นทำเลดี มีเส้นทางคมนาคมสะดวก จึงได้ทูลแนะนำให้สร้างเมืองใหม่ขึ้นตรงนั้น พระเจ้าปเสนทิโกศลก็ทรงเห็นด้วย และโปรดให้สร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อว่าเมืองสาเกต ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นเมืองศูนย์การค้าที่สำคัญ ธนัญชัยเศรษฐีนี้เองคือบิดาของนางวิสาขามหาอุบาสิกาของพระพุทธศาสนาในด้านการเมืองต่างประเทศ เมื่อพระเจ้าอชาตศัตรูยึดราชสมบัติจากพระเจ้าพิมพิสารพระราชบิดา และจับขังคุกไว้จนสิ้นพระชนม์ พระนางเวเทหิ พระมเหสีและเป็นพระมารดาของพระพระเจ้าอชาตศัตรู เสียพระทัยสิ้นพระชนม์ตามไปในเวลาไม่นาน พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงพระพิโรธมาก ทรงตัดความสัมพันธ์กับมคธ ทรงริบหมู่บ้านกาสีคืน จึงเป็นเหตุให้เกิดสงครามระหว่าง ๒ แคว้นโดยผลัดกันแพ้ – ชนะ ๓ ครั้ง ครั้งสุดท้ายฝ่ายมคธพ่ายแพ้ พระเจ้าอชาตศัตรูถูกจับได้ แต่พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงเห็นว่าเป็นพระเจ้าหลาน ทรงให้อภัยและเพื่อมิให้เกิดสงคราม ต่อไป จึงได้พระราชทานพระราชธิดาพระนามว่าวชิริให้อภิเษกด้วย และพระราชทานหมู่บ้านกาสีให้แก่พระราชธิดาวชิรีด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างแคว้นทั้งสองจึงกลับคืนสู่ปกติภาพเรื่อยมา

ในด้านการปกครอง ทรงใช้นโยบายแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วม กล่าวคือ เมืองหรือหมู่บ้านใดมีประชาชนหนาแน่น มีรายได้เลี้ยงตัวเองได้ และมีผู้นำที่มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ ทรงยกเมืองหรือหมู่บ้านนั้นให้ผู้นำที่มีคุณธรรมเป็นผู้ปกครองโดยสิทธิ์ขาด ไม่ต้องส่งส่วยให้ส่วนกลางการยกให้นี้เรียกว่า พรหมไทย เช่น ทรงยกเมืองเสตัพยนครให้เจ้าปายาลิปกครอง ยกหมู่บ้านอุกกัฏฐาให้โปกขรสาติพราหมณ์ปกครอง ยกหมู่บ้านโอปสาทะให้จังกีพราหมณ์ปกครอง

ทรงเริ่มนับถือพระพุทธศาสนา

ในตอนต้น ๆ รัชกาล พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงนับถือเจ้าลัทธิศาสนาที่ประชาชนทั่วไปนับถือเช่น เจ้าลัทธิ ๖ คน คือ (๑) ปูรณะ กัสสปะ (๒) มักขลิ โคศาล (๓) อชิตะ เกสกัมพล (๔) ปกุธะ กัจจายนะ (๕) สัญชัยเวลัฏฐบุตร (๖) นิครนถ์ นาฏบุตร ทรงนับถือพระพุทธศาสนาในช่วงหลังเมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จไปจำพรรษาที่กรุงสาวัตถีระหว่างพรรษาที่ ๒๑ – ๔๔

เหตุการณ์สำคัญที่ทำให้พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงปฏิญาณตนนับถือพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นที่พระเชตวัน กล่าวคือ วันหนึ่งขณะที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่นั้น พระเจ้าปเสนทิโกศลเสด็จไปเฝ้า ทูลถามว่า "พระโคดมผู้เจริญ พระองค์ทรงยืนยันได้หรือไม่ว่า เป็นผู้ตรัสรู้อนุตตรสัมมา-สัมโพธิญาณ" เมื่อพระพุทธองค์ตรัสตอบยืนยันว่า "อาตมภาพได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว"ทรงท้วงติงว่า "สมณพราหมณ์บางพวกผู้เป็นคณาจารย์ เป็นเจ้าลัทธิ มีเกียรติ มีชื่อเสียง คนจำนวนมากยกย่องว่าเป็นคนดี เช่น ท่านปูรณะ กัสสปะ ... ท่านนิครนถ์ นาฏบุตร ผู้มีอายุมากกว่าพระองค์ยังไม่กล้ายืนยันว่าได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ส่วนพระองค์ยังหนุ่มและทรงบวชได้ไม่นานไฉนจึงทรงยืนยันเช่นนั้น"

พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า "สิ่งต่อไปนี้ไม่ควรดูหมิ่น คือ

๑. กษัตริย์ ไม่ควรดูหมิ่นว่ายังทรงพระเยาว์ เพราะเมื่อทรงพิโรธจะลงพระราชอาญาอย่าง

๒. งู ไม่ควรดูหมิ่นว่าตัวเล็ก เพราะงูพิษแม้ตัวเล็กก็ทำให้คนที่ถูกกัดถึงตายได้

๓. ไฟ ไม่ควรดูหมิ่นว่าเล็กน้อย เพราะเมื่อมีเชื้อเพลิง ก็ไหม้ลุกลามให้เกิดความเสียหาย ย่างมากได้

๔. ภิกษุไม่ควรดูหมิ่นว่ายังใหม่ต่อเพศบรรพชิต เพราะเดชแห่งศีลของภิกษุมีอานุภาพมากาจทำให้เดือดร้อนทั้งในชีวิตนี้และชีวิตหน้าได้

เพราะฉะนั้น บุคคลผู้เป็นบัณฑิตเมื่อพิจารณาเห็นว่า กษัตริย์ผู้มียศ งู ไฟ และภิกษุผู้มีศีลประโยชน์แก่ตน ก็พึงประพฤติโดยชอบต่อสิ่งเหล่านี้"

เมื่อตรัสจบ พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงชื่นชม ยินดี ตรัสสรรเสริญพระพุทธภาษิต และทรง ภิญาณตนว่า "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ขอถึงพระผู้มีพระภาคพร้อมด้วยพระธรรมและระสงฆ์เป็นสรณะ ขอพระผู้มีพระภาคโปรดจำข้าพระองค์ว่าเป็นอุบาสก ผู้ถึงสรณะ ตั้งแต่วันนี้ปันต้นไปจนตลอดชีวิต"

พระราชประวัติภายหลังทรงนับถือพระพุทธศาสนา

นับแต่วันนั้นมา พระเจ้าปเสนทิโกศลก็ทรงเข้าเฝ้าพระพุทธองค์บ่อย ๆ เมื่อทรงว่างจากพระราชกิจหรือเมื่อมีพระราชกิจที่จะทูลขอข้อวินิจฉัยจากพระพุทธองค์ ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

ครั้งหนึ่ง ขณะที่พระพุทธองค์ประทับนั่งอยู่นอกซุ้มประตูบุพพาราม เขตกรุงสาวัตถี พระเจ้าปเสนทิโกศลเสด็จไปเฝ้าถึงที่ประทับ ขณะนั้นมีนักบวชพวกชฎิล ๗ คน พวกนิครนถ์ ๗ คน พวกอเจลก ๗ คน พวกเอกสาฎก ๗ คน และพวกปริพาชก ๗ คน เดินผ่านไปทางนั้น พระเจ้าปเสนทิโกศลทรง ลุกขึ้นแสดงความเคารพนักบวชเหล่านั้นโดยทรงห่มผ้าเฉวียงบ่า ทรงคุกเข่าเบื้องขวาลงบนแผ่นดินประนมหัตถ์ประกาศพระนามของพระองค์ ๓ ครั้ง เมื่อนักบวชเหล่านั้นผ่านไปแล้ว ทรงกลับไปเฝ้า

พระพุทธองค์ กราบทูลว่า "นักบวชเหล่านั้นคงเป็นพระอรหันต์หรือผู้บรรลุมรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง" พระพุทธองค์ตรัสว่า "คฤหัสถ์ผู้บริโภคกามไม่อาจรู้ได้ว่า นักบวชเหล่านั้นเป็นพระอรหันต์หรือผู้บรรลุมรรคใดมรรคหนึ่ง เพราะการจะรู้ว่าผู้ใดมีศีล ต้องอยู่ร่วมกันนาน ๆ"

พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงชื่นชมพระดำรัสนั้น และทรงสารภาพว่า "นักบวชเหล่านั้นคือราชบุรุษผู้เป็นสายลับของพระองค์ที่ทรงส่งไปสืบราชการลับ"

ครั้งหนึ่ง ประชาชนถวายฎีกาให้ทรงปราบโจรองคุลิมาลผู้เที่ยวฆ่าคนตัดนิ้วมือ ทำให้หวาดกลัวกันทั่วไป พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงส่งกองกำลังไปปราบ แต่ถูกปราบพ่ายแพ้กลับมา จึงทรง ตัดสินพระทัยเสด็จไปปราบเอง เมื่อเสด็จด้วยขบวนม้า ๕๐๐ ตัวไปถึงหน้าพระเชตวัน ทรงแวะเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้า จึงทรงทราบว่าพระพุทธองค์ทรงปราบโจรองคุลิมาลสำเร็จและโจรองคุลิมาลได้บวชเป็นภิกษุแล้ว พระองค์ทรงชื่นชมพระพุทธคุณ และเสด็จเข้าไปหาพระองคุลิมาล ทรงปวารณาขออุปถัมภ์ด้วยปัจจัย ๔ ตามที่ต้องการตลอดไป

วันหนึ่ง ขณะประทับอยู่ในที่เฝ้าพระพุทธเจ้า พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงรู้สึกง่วงอย่างหนัก จึงทรงพิงฝาเพื่อมิให้โอนเอน เมื่อพระพุทธองค์ตรัสถามว่า "หลังเสวยพระกระยาหาร ทำไมไม่ทรง พักผ่อนเสียก่อน" ตรัสตอบว่า "หลังเสวยพระกระยาหารแล้ว ทรงรู้สึกอืดอัด ซึมเซา ง่วงและเป็น ทุกข์มาก จึงเสด็จมาเฝ้า" พระพุทธองค์ทรงอธิบายสาเหตุของพระอาการนั้นว่าเป็นเพราะเสวยมากทรงแนะนำให้เสวยพอประมาณ ด้วยพระพุทธภาษิตว่า **"คนผู้มีสติอยู่ทุกเมื่อ รู้จักประมาณในโภชนะ ที่ได้รับจะมีทุกขเวทนาเบาบาง แก่ช้า อายุยืน"**

พระเจ้าปเสนทิโกศลทูลขอวิธีปฏิบัติและรับสั่งให้พระราชนัดดาชื่อสุทัสสนะจดจำเพื่อนำ พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้สุทัสสนะท่องพระพุทธภาษิตนี้ ขณะที่พระเจ้าปเสนทิโกศลเสวยพระกระยาหาร เมื่อทรงระลึกได้จะเสวยแต่พออิ่ม และทรงทิ้งพระกระยาหารที่เกินไว้ให้เจ้า สุทัสสนะนับจำนวนเมล็ดข้าวที่เหลือ เมื่อเตรียมพระกระยาหารมื้อต่อไป ให้ลดจำนวนเมล็ดข้าวสารลงเท่าจำนวนที่เสวยเหลือแต่ละมื้อ ให้ทำอย่างนี้ทุก ๆ มื้อ ปรากฏว่า พระเจ้าปเสนที่โกศลทรงปฏิบัติได้และทรงสุขสำราญได้จริง คืนหนึ่ง พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงบรรทมไม่หลับจนค่อนคืน พอเคลิ้มหลับ ทรงได้ยินเสียงประหลาดทำให้ทรงสะดุ้งตกพระทัยตื่น ครั้นรุ่งเช้า รับ

สั่งให้ปุโรหิตเข้าเฝ้า ตรัสเล่าเหตุการณ์นั้นให้ฟัง ปุโรหิตทำนายถวายว่าจะเกิดอันตรายแห่งชีวิตแก่พระองค์ วิธีแก้ไข คือ ให้ทรงจัดพิธีบูชามหายัญด้วยโคตัวผู้ ลูกโคตัวผู้ ลูกโคตัวเมีย แพะและแกะอย่างละ ๕๐๐ ตัว พร้อมด้วยข้าทาส

พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงเชื่อและรับสั่งให้จัดการตามคำแนะนำของปุโรหิต แต่เมื่อพระนาง มัลลิกาเทวีทรงทราบ ทรงแนะนำให้ทูลถามพระพุทธเจ้าก่อน พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงได้พระสติ เสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้า เมื่อพระพุทธองค์ทรงอธิบายจนเข้าพระทัยแล้ว ก็รับสั่งให้ยกเลิกพิธีบูชามหายัญ ทันที วันหนึ่ง ขณะที่พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงสนทนาธรรมอยู่กับพระพุทธเจ้า ราชบุรุษคนหนึ่งเข้าไปกราบทูลกระซิบที่พระกรรณว่า พระนางมัลลิกาเทวีประสูติพระราชธิดา พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงแสดงความผิดหวังออกมาทางพระพักตร์ พระพุทธองค์ทรงทราบ จึงตรัสขึ้นว่า **"หญิงผู้มีปัญญา มีศีล ดีกว่าชายบางคน บุตรที่เกิดจากหญิงนั้นจะเป็นคนสำคัญของบ้านเมือง ขอให้ทรงเลี้ยงดูให้ดี"** พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงทรงเบิกบานพระทัย

บทบาทในการปกป้องพระพุทธศาสนา

กรณีตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นสาเหตุที่ทำให้พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธเจ้ามากขึ้น ๆ จนทรงเห็นคุณคาและทรงรู้สึกสำนึกถึงหน้าที่ที่จะต้องปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนามิให้ถูกทำลายการจะปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้มีประสิทธิภาพจำต้องศึกษาพระพุทธศาสนาให้เข้าใจถูกต้อง รู้จุดดีจุดเด่นและจุดด้อยที่ฝ่ายอื่นจะนำไปโจมตีได้ พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงทรงศึกษา พุทธรรมจากพระพุทธเจ้าดังกรณีตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว และทรงศึกษาพระปฏิปทาของพระพุทธเจ้าจากพุทธสาวกสาวิกา เช่น พระอานนท์ พระนางมัลลิกาเทวี ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้ ครั้งหนึ่ง พระเจ้าปเสนทิโกศลเสด็จไปสนทนาธรรมกับพระอานนท์ เรื่องความประพฤติของพระพุทธเจ้า ทรงตั้งคำถามว่า "พระพุทธเจ้าทรงประพฤติทางกาย ทางวาจา หรือทางใจที่สมณพราหมณ์ทั้งหลายผู้รู้แจ้ง ติเตียนได้ มีบ้างหรือไม่" พระเถระถวายพระพรว่า "ไม่มี ไม่ทรงประพฤติ"ตรัสถามต่อไปว่า "ความประพฤติเช่นไรที่สมณพราหมณ์ผู้รู้แจ้งพึงติเตียน" พระเถระถวายพระพรว่า "ความประพฤติที่เบียดเบียนตนและผู้อื่น" พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงชื่นชมคำตอบของพระอานนท์ครั้งหนึ่งมีการโจษขานกันว่าพระพุทธเจ้าทรงสอนทวนกระแสโลก คือ ทรงสอนว่า ทุกข์เกิดจากสิ่งอันเป็นที่รัก ซึ่งต่างกับความรู้สึกของชาวโลกที่ว่าทุกข์เกิดจากสิ่งอันไม่เป็นที่รัก ส่วนสิ่ง อันเป็นที่รักย่อมนำสุขมาให้ เมื่อคำโจษขานนี้แพร่เข้าไปในพระราชวัง พระเจ้าปเสนทิโกศลตรัสถามพระนางมัลลิกาเทวีว่า "ทุกข์เกิดจากสิ่งอันเป็นที่รักจริงหรือ" พระนางมัลลิกาเทวีทูลตอบว่า "ถ้าเรื่องนี้เป็นพระดำรัสของพระพุทธเจ้าจริง ก็ต้องเป็นความจริง"

พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงกริ้วที่พระนางทูลตอบเหมือนศิษย์พูดตามอาจารย์โดยไม่ใช้วิจารณญาณ จึงทรงขับไล่พระนางออกจากที่เฝ้า พระนางมัลลิกาเทวีรับสั่งให้อำมาตย์คนหนึ่งไป ทูลถามพระพุทธองค์ เมื่อทรงได้รับคำอธิบายของพระพุทธองค์แล้ว ก็เสด็จเข้าเฝ้าทูลอธิบายโดย อุปมาโวหารว่า "ถ้าคนที่พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงรัก เช่น พระราชธิดาวชิรี พระนางวาสรขัตติยา (พระมเหสีอีกองค์หนึ่ง) วิฑูฑภเสนาบดี (พระราชโอรสที่ประสูติจากพระนางวาสภขัตติยา) หรือพระนางเอง มีอันต้องแปรผันเป็นอย่างอื่นไป พระเจ้าปเสนทิโกสลทรงรู้สึกอย่างไร ทุกข์เกิดจากสิ่งอันเป็น ที่รักจริงหรือไม่" พระเจ้าปเสนทิโกศลตรัลตอบว่า "เป็นเช่นนั้นจริง" ทั้งนี้เพราะพระองค์ทรงเคยได้ประสบความทุกข์เพราะพระอัยยิกาของพระองค์ได้ทิวงคต พระองค์ทรงเศร้าเสียพระทัยมาก เสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ทรงพรรณนาว่า "ถ้าพระองค์สามารถใช้ช้างแก้ว ม้าแก้ว บ้านส่วย หรือชนบทมาแลกเพื่อมิให้พระอัยยิกาทิวงคต ก็ทรงแลกได้"

ครั้งหนึ่ง มีข่าวเล่าลือไปถึงพระราชวังว่า **"พระสมณโคดมตรัสว่า เป็นไปไม่ได้ที่สมณะหรือพราหมณ์ผู้เป็นสัพพัญญู จะเห็นธรรมทั้งปวงได้"** พระเจ้าปเสนทิโกศลเสด็จไปทูลถามว่าตรัสอย่างนี้จริงหรือ พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า **"ไม่ได้ตรัสอย่างนั้น แต่ตรัสว่า เป็นไปไม่ได้ที่สมณะหรือพราหมณ์ผู้รู้ จะเห็นธรรมทั้งปวงในเวลาเดียวกัน"** เมื่อทรงทราบความจริงดังนั้นแล้ว พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงรับสั่งให้สืบหาคนที่นำข่าวนี้มาพูด และให้นำตัวมาเฝ้าพระองค์ให้ได้

สวรรคต

เหตุการณ์สำคัญก่อนการสวรรคตของพระเจ้าปเสนทิโกศลที่ควรนำมาศึกษา มีดังนี้ครั้งหนึ่ง มีอำมาตย์หลายคนกราบทูลว่า พันธุลเสนาบดีผู้เป็นพระสหายของพระองค์ พร้อม ด้วยบุตร ๓๒ คน คิดการกบฏต่อพระราชบัลลังก์ พระองค์ทรงเชื่อโดยไม่ได้สอบสวน และรับสั่งให้จับคนเหล่านั้นประหารชีวิต ต่อมาทรงทราบว่าไม่เป็นความจริง จึงทรงเศร้าเสียพระทัยเป็นอย่างมาก ถึงกับประทับอยู่ในพระราชวังไม่ได้ ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปยังที่ต่าง ๆ ที่จะทำให้ทรงลืมเหตุการณ์นั้นได้บ้าง ครั้งสุดท้ายเสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้าขณะประทับอยู่ที่นิคมของชาวศากยะในแคว้นสักกะ ก่อนเข้าเฝ้าทรงมอบพระแสงขรรค์ พระอุณหิส และเครื่องราชกกุธภัณฑ์อื่น ๆ แก่เสนาบดีชื่อ ทีฆการายนะ เสด็จด้วยพระบาทเปล่าเข้าไปเฝ้า ทรงกราบแทบพระยุคลบาท ทรงจุมพิตพระยุคลบาท ด้วยพระโอษฐ์ และทรงนวดด้วยพระหัตถ์ทั้งสอง เมื่อพระพุทธองค์ตรัสถามเหตุผลที่ทรงแสดงออก เช่นนั้น พระเจ้าปเสนทิโกศลกราบทูลเหตุผล ๑๐ ข้อ ข้อที่ ๑๐ มีใจความว่า เพราะทรงเห็นว่าพระผู้มีพระภาคทรงเป็นกษัตริย์ ทรงเป็นชาวโกศลเหมือนพระองค์ และทรงมีพระชนมพรรษา ๘๐พรรษาเท่ากับพระองค์ พระองค์จึงทรงแสดงความเคารพนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเป็นอย่างยิ่ง และทรงแสดงอาการฉันมิตรถึงเพียงนี้ เมื่อกราบทูลจบก็ทรงทูลลา ทรงลุกจากที่ประทับ ถวายอภิวาท กระทำประทักษิณแล้วเสด็จออกจากพระคันธกุฎี เมื่อเสด็จถึงที่พักขบวนเสด็จพระราชดำเนิน ไม่ทรงพบทีมการายนเสนาบดีและข้าราชบริพาร ก็ทรงทราบว่าถูกกบฏแล้ว จึงเสด็จไปหาพระเจ้าอชาตศัตรู ที่กรุงราชคฤห์ ทรงเดินทางรอนแรมอยู่หลายวัน เมื่อเสด็จไปถึงกรุงราชคฤห์เป็นเวลาค่ำ ประตูเมืองปิดแล้ว จึงทรงบรรทมอยู่ที่ศาลาหน้าเมืองและสวรรคตอยู่ที่นั่น วันรุ่งขึ้น พระเจ้าอชาตศัตรูทรงทราบ ทรงจัดพิธีถวายพระเพลิงอย่างสมพระเกียรติ

พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี

ประวัติเบื้องต้น

พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี พระนามเดิมว่าโคตมี เป็นพระราชธิดาของพระอัญชนะกับพระนางยโสธรา แห่งโกลิยวงศ์ เมืองเทวทหะ เป็นพระกนิษฐภคินีของพระนางสิริมหามายา และเจ้าหญิง ทั้งสองต่างก็ทรงได้รับการทำนายลักษณะในวันประสูติว่าจะเป็นพระมารดาของพระเจ้าจักรพรรดิเมื่อทรงเจริญวัย เจ้าหญิงทั้งสองได้อภิเษกสมรสกับพระเจ้าสุทโธทนะแห่งศากยวงศ์กรุงกบิลพัสดุ์ พระนางมหามายาทรงได้รับแต่งตั้งเป็นพระอัครมเหสี เมื่อพระนางมหามายาประสูติเจ้าชายสิทธัตถะ และสวรรคตหลังจากนั้น ๗ วัน พระเจ้าสุทธหนะทรงมอบให้พระนางมหาปชาบดีโคตมีทรงเลี้ยงดูเจ้าชายสิทธัตถะเรื่อยมา ต่อมาทรงแต่ง ตั้งเป็นพระอัครมเหสีพระนางมหาปชาบดีโคตมีประสูติพระราชโอรส คือ เจ้าชายนันทะ และพระราชธิดา คือเจ้าหญิงรูปนั้นทา แต่พระนางยังทรงรักเจ้าชายสิทธัตถะอยู่เหมือนเดิม ทรงเลี้ยงดูด้วยพระองค์เองและทรงมอบให้พระพี่เลี้ยงดูแลพระราชโอรสและพระราชธิดาของพระองค์

บรรลุโสดาปัตติผล

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะมีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา ได้เสด็จออกผนวชและทรงบำเพ็ญเพียรอยู่ ๖ ปี จึงได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลังจากตรัสรู้ ๙ เดือน ได้เสด็จไปประดิษฐานพระพุทธศาสนาในกรุงราชคฤห์

แคว้นมคธ และทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ในที่ประชุมพระอรหันต์ ๑๒๕๐ องค์ ในวันขึ้น๑๕ ค่ำ เดือน๓ ต่อมาในเดือน๔ ปีเดียวกัน ได้เสด็จนิวัติพระนครกบิลพัสดุ์พร้อม ด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ในการเสด็จนิวัติพระนครกบิลพัสดุ์ครั้งนี้ พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อพระญาติที่เรียกว่า **ญาตัตถจริยา**[๒] เป็นเวลา ๒ สัปดาห์ สรุปได้ดังนี้ ในวันแรกที่เสด็จไปถึง ทรงทำให้พระญาติเกิดศรัทธาเลื่อมใส ทรงแสดงธรรมโปรดพระพุทธบิดาให้บรรลุโสดาปัตติผล (ในวันที่๒) สกทาคามิผล (ในวันที่๓) และอนาคามิผล (ในวันที่ ๔ โปรดพระนางมหาปชาบดีโคตมี และพระนางพิมพาให้บรรลุโสดาปัตติผล (ในวันที่ ๓) ทรงชักนำเจ้าชายนันทะ พระอนุชาที่ประสูติจากพระนางมหาปชาบดีโคดมีให้บวชเป็นภิกษุ (ในวันที่๔)และทรงอบรมสั่งสอนจนบรรลุอรหัตตผล และทรงนำราหุลกุมารพระโอรสให้บวชเป็นสามเณร (ในวันที่ ๓) นอกจากนี้ยังมีพระราชกุมารทั้งฝ่ายศากยวงศ์และโกลิยวงศ์ออกบวชครั้งใหญ่จำนวน ๑,๐๐๐ รูป และต่อมามีผู้ออกบวชตามอีก๖ รูป ในจำนวน๖ รูปนั้น มีพระอนุรุทธะและพระอานนท์รวมอยู่ด้วย โดยเฉพาะพระอานนท์ได้มีส่วนช่วยให้พระนางมหาปชาบดีโคตมีเสด็จออกผนวชเป็นภิกษุณีได้สำเร็จ พระนางมหาปชาบดีโคตมีทรงมีปิติโสมนัสเป็นอย่างยิ่งที่ได้เข้าเฝ้าและฟังพระธรรมเทศนาจากพระพุทธองค์ผู้เป็นพระปิยบุตรของพระนาง ทรงดำริว่า ทรงเลี้ยงดูพระพุทธองค์มาเป็นเวลาถึง ๒๙ ปี ก็ยังไม่ได้ทรงถวายสิ่งใดคู่ควรแก่พระคุณที่ทรงได้รับจากพระพุทธองค์ในครั้งนี้ จึงทรงทอผ้าสำหรับทำจีวรถวายพระพุทธองค์ เมื่อเสด็จมาประทับที่นิโครธารามอีกครั้งหนึ่ง พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้ถวายแก่สงฆ์เพื่อให้ได้อานิสงส์มากกว่า ในตอนแรก พระนางไม่ทรงเห็นด้วย ทรงพยายาม ทูลถวายถึง ๓ ครั้ง พระอานนท์ที่ตามเสด็จมาด้วยก็ช่วยกราบทูลให้ทรงรับเพื่ออนุเคราะห์พระน้ำนางแต่เมื่อพระพุทธองค์ทรงอธิบายโดยละเอียด พระนางจึงทรงยอมถวายแก่สงฆ์

เสด็จออกผนวชเป็นภิษุณี

การเสด็จออกผนวชของพระนางมหาปชาบดีโคดมีมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นต้นเหตุให้เกิดภิกษุณีสงฆ์ขึ้น ทำให้มีพุทธบริษัทครบ๕ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา เหตุการณ์ที่ส่งเสริมให้พระนางเสด็จออกผนวชก็มีความสำคัญและน่าศึกษาอย่างยิ่ง เหตุการณ์ที่ว่านี้มี ๑๒ ประการสรุปได้ดังนี้

เหตุการณ์ที่ ๑ เกิดขึ้นหลังจากพระพุทธองค์ทรงออกพรรษาที่ ๔ ที่กรุงราชคฤห์ ทรงทราบ ว่า พระพุทธบิดาประชวรหนัก จึงเสด็จนิวัติพระนครกบิลพัสดุ์อีกครั้งหนึ่ง ทรงแสดงธรรมโปรดพระพุทธบิดาจนบรรลุอรหัดดผล และปรินิพพานในเวลาต่อมาไม่นานนัก เหตุการณ์นี้ส่งเสริมให้พระนางในฐานะเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบัน ทรงเห็นไตรลักษณ์ชัดว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงเป็นทุกข์ เป็นอนัตตา จึงมีพระทัยน้อมไปทางเนกขัมมะคือการออกบวช

หลังจากเสร็จงานปลงพระศพแล้ว พระพุทธองค์ยังคงประทับอยู่ที่นิโครธารามต่อมาอีกหลายวัน ในช่วงนั้น ได้เกิดกรณีพิพาทระหว่างชาวนาฝ่ายศากยะกับฝ่ายโกลิยะที่อยู่ในลุ่มน้ำโรหิณีด้วยเรื่องแย่งน้ำเข้านา แล้วเรื่องได้ขยายกลายเป็นเรื่องศักดิ์ศรีระหว่างชาวศากยะกับชาวโกลิยะจนถึงขั้นยกกองทหารมาประจันหน้ากัน พระพุทธองค์จึงเสด็จไปห้ามพระญาติมิให้ทำสงครามเพราะ น้ำซึ่งมีค่าน้อยกว่ากษัตริย์ พระญาติทั้ง ๒ ฝ่ายจึงยุติสงครามกัน และมีข้อตกลงให้กษัตริย์ทั้ง ๒ ฝ่าย ตอบแทนพระคุณพระพุทธเจ้า โดยให้พระราชกุมารออกผนวชฝ่ายละ ๒๕๐ องค์ รวมเป็น ๕๐๐ องค์พระพุทธองค์ทรงบวชให้และทรงอบรมจนภิกษุเหล่านั้นได้บรรลุอรหัตตผลทั้งหมด

เหตุการณ์นี้ส่งผลให้เจ้าหญิงสากิยานี ๕๐๐ องค์ ผู้เป็นชายาของพระราชกุมารเหล่านั้น คิดจะออกผนวช จึงได้เข้าเฝ้าพระนางมหาปชาบดีโคตมี กราบทูลปรึกษาเรื่องขอบวชเป็นบรรพชิตพระนางจึงทรงนำคณะเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ที่นิโครธาราม กราบทูลขออนุญาตให้สตรีบวชเป็นบรรพชิต พระพุทธองค์ไม่ทรงอนุญาต

---

[๒] ญาตัตถจริยา หมายถึงการที่พระพุทธเจ้าทรงปฏิบัติหน้าที่สงเคราะห์ญาติในฐานะที่เป็นญาติ กล่าวคือทรงสงเคราะห์พระบิดา พระมารดา ตลอดถึงพระประยูรญาติ พระบรมวงศานุวงศ์ให้ได้เข้าถึงพระรัตนตรัย เข้าถึงธรรม จึงถึงให้ได้บวชในพระศาสนาและบรรลุมรรคผลนิพพาน เป็นต้นว่าเสด็จไปโปรดพระบิดาและพระประยูรญาติที่กรุงกบิลพัสดุ์หลังจากตรัสรู้ได้ไม่นาน เสด็จไปโปรดพระมารดาที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เสด็จไปห้ามพระญาติสองฝ่ายมิได้รบพุ่งกันเพราะเหตุแย่งน้ำทำนา ประทานอุปสมบทให้แก่พระนันทะ พระนางรูปนันทา ซึ่งเป็นพระอนุชา และพระภคินีต่างพระมารดา ทรงแนะนำสั่งสอนจนได้เป็นพระอรหันต์ทั้งสององค์

พระนางทูลขอถึง ๓ ครั้ง พระพุทธองค์ก็ทรงห้ามมิให้ทูลขอถึง ๓ ครั้งพระนางและคณะจึงเสด็จกลับด้วยความผิดหวัง หลังจากพระพุทธองค์พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ได้เสด็จกลับไปแล้ว พระนางมหาปชาบดีโคดมีก็ได้ทรงย่อท้อยังทรงมีปณิธานอันแน่วแน่ที่จะออกผนวชให้ได้ ต่อมาเมื่อทรงทราบว่าพระพุทธองค์ประทับอยู่ที่กูฏาคารศาลา ป่ามหาวัน เขตกรุงเวสาลี แคว้นวัชชี พระนางพร้อมด้วยคณะสากิยานีเหล่านั้นทรงปลงพระเกศา ทรงนุ่งห่มผ้ากาสายะ เสด็จออกเดินทางด้วยพระบาทเปล่ารอนแรมไปยังป่ามหาวัน พระอานนท์เห็นพระนางมหาปชาบดีโคตมี และพวกสากิยานีทรงกันแสงอยู่ที่ซุ้มประตูกูฏาคารศาลา มีพระบาททั้งสองพอง พระวรกายเปรอะเปื้อนด้วยธุลี พระพักตร์นองด้วยน้ำพระเนตร มีพระอาการเหน็ดเหนื่อย เป็นทุกข์ เสียพระทัย จึงเข้าไปถามพระประสงค์ที่เสด็จมา ครั้นทราบแล้ว จึงรับอาสาไปทูลขออนุญาตให้สตรีบวชเป็นบรรพชิต พระพุทธองค์ก็ไม่ทรงอนุญาต พระอานนท์ทูลถามว่า ถ้าสตรีบวชเป็นบรรพชิตในพระศาสนานี้ จะสามารถบรรลุโสดาปัตติผล สกทาคามิผลอนาคามิผล หรืออรหัตตผลหรือไม่ เมื่อตรัสตอบว่า สามารถบรรลุได้ พระอานนท์จึงทูลขอให้พระน้านางได้บวชเป็นบรรพชิต เพราะทรงมีอุปการคุณเป็นอย่างมากต่อพระพุทธองค์

พระพุทธองค์ทรงวางเงื่อนไขว่า ถ้าพระน้านางทรงยอมรับปฏิบัติตามครุธรรม ๘ ประการโดยไม่ละเมิดตลอดชีวิต การยอมรับนั้นเป็นการบวชของพระน้านาง **ครุธรรม ๘ ประการ** ได้แก่

๑. ภิกษุณีแม้จะมีพรรษา๑๐๐ ก็ต้องกราบไหว้พระภิกษุผู้บวชในวันนั้น (บวชได้วันเดียว)
๒. ภิกษุณีจะอยู่ในวัดที่ไม่มีภิกษุไม่ได้ (ไม่ให้อยู่ห่างจากวัดที่มีภิกษุอยู่)
๓. ภิกษุณีจะต้องทำอุโบสถกรรมและฟังโอวาทจากพระภิกษุสงฆ์ทุกกึ่งเดือน
๔. ภิกษุณีอยู่จำพรรษาแล้ว ต้องปวารณาในสงฆ์สองฝ่าย ว่ากล่าวตักเตือนได้ ถ้าได้เห็นได้ยิน หรือระแวงสงสัย (ว่าภิกษุณีทำผิดสิกขาบท)
๕. ภิกษุณีต้องอาบัติหนัก (ต้องอาบัติสังฆาทิเสส) ต้องประพฤติมานัดในสงฆ์สองฝ่าย (คือลงโทษกักบริเวณตัวเอง ตามกรรมวิธีของสงฆ์) เป็นเวลา ๑๕ วัน
๖. ภิกษุณีต้องแสวงหาการอุปสมบทในสงฆ์สองฝ่ายให้แก่สิกขมานาผู้รักษาสิกขาบท ๖
๗. ภิกษุณีไม่พึงด่า ไม่พึงบริภาษภิกษุ ไม่ว่ากรณีใด ๆ
๘. ภิกษุณีไม่พึงว่ากล่าวตักเตือนภิกษุ แต่ภิกษุว่ากล่าวตักเตือนภิกษุณีได้

เมื่อพระอานนท์เรียนครุธรรม ๘ ประการจำได้ดีแล้ว จึงกลับไปแจ้งให้พระน้านางทรงทราบพระนางมหาปชาบดีโคตมีทรงโสมนัสเป็นอย่างยิ่ง ตรัสว่าพระนางยอมรับครุธรรม ๘ ประการ จะไม่

บทบาทสำคัญในการก่อตั้งภิกษุณีสงฆ์

ตามเงื่อนไขที่พระพุทธองค์ทรงวางไว้ พระนางมหาปชาบดีโคตมีได้เป็นภิกษุณีอย่างสมบูรณ์แล้วตั้งแต่วินาทีแรกที่ทรงรับครุธรรม ๘ ประการ จึงนับว่าพระองค์เองทรงบรรลุผลตามความประสงค์แล้ว แต่ทรงคิดถึง **สากิยานี ๕๐๐ องค์** ที่ตามเสด็จมา จึงเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทูลถามวิธีปฏิบัติต่อสากิยานีเหล่านั้น พระพุทธองค์จึงรับสั่งให้สงฆ์ทำพิธีบวชให้ จึงเกิดภิกษุณีสงฆ์ขึ้น ต่อไปเมื่อมีสตรีเข้ามาบวช ภิกษุณีสงฆ์จะต้องทำพิธีบวชให้ก่อน แล้วนำไปบวชในภิกษุสงฆ์อีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า **บวชในสงฆ์สองฝ่าย**[๓] วันหนึ่ง พระมหาปชาบดีโคตมีเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทูลขอเรียนกรรมฐานเพื่อนำไปปฏิบัติพระพุทธองค์ประทานพระโอวาทมีสาระสำคัญว่า "ธรรมเหล่าใดเป็นไปเพื่อความกำหนัด เพื่อความประกอบไว้ เพื่อความสะสม เพื่อความมักมาก เพื่อความไม่สันโดษ เพื่อความเกียจคร้าน เพื่อความเลี้ยงยาก พึงทราบว่า ธรรมเหล่านั้นไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัย ไม่ใช่สัตถุศาสน์" เมื่อพระมหาปชาบดีโคตมีเจริญกรรมฐานตามพระโอวาทนี้ ไม่นานก็ได้บรรลุอรหัตตผลและทรงเห็นคุณค่าของการฟังโอวาท จึงเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ทูลขอโอกาสให้ภิกษุณีทั้งหลายได้ฟังโอวาทตามวาระบ้าง พระพุทธองค์ทรงอนุญาต และทรงแต่งตั้งตำแหน่งภิกษุผู้ให้โอวาทแก่ภิกษุณีโดยผลัดเวรกันให้โอวาท ภิกษุณี ๕๐๐

---

[๓] การบวชภิกษุณีทำโดยสงฆ์ ๒ ฝ่าย คือ ต้องบวชกับพระภิกษุณีสงฆ์ แล้วจึงบวชกับภิกษุสงฆ์ โดยผู้ที่จะเข้ามาเป็นภิกษุณีจะต้องรับครุธรรม ๘ ประการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงความเคารพต่อพระภิกษุ เป็นเงื่อนไขไว้ปกป้องสถานะของนักบวชหญิงไม่ให้คลอนแคลน เนื่องจากในสมัยพุทธกาลผู้หญิงยังไม่อยู่ในสถานะที่ผู้ชายจะเคารพสักการะ และถือศีลมากถึง ๓๑๑ ข้อ ซึ่งพระวินัยที่มากกว่าพระสงฆ์เกี่ยวเนื่องกับความความแตกต่างด้านสรีระเป็นสำคัญ

รูป เมื่อได้ฟังโอวาทจากพระเถระชื่อนันทกะก็ได้บรรลุอรหัตตผลพระมหาปชาบดีโคตมีมีบทบาทสำคัญในการปกครองดูแลภิกษุณีสงฆ์ เมื่อมีอะไรเกิดขึ้น ก็เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า ทูลรายงานเพื่อทรงบัญญัติสิกขาบท หรือข้อปฏิบัติสำหรับภิกษุณีสงฆ์ต่อไปเช่นครั้งหนึ่ง พวกภิกษุชาวโกสัมพีผู้ก่อการวิวาทจนแตกสามัคคีกัน ไม่เชื่อฟังพระพุทธเจ้า เมื่อรู้ตัวว่าประพฤติผิด จึงเดินทางมาเฝ้าพระพุทธเจ้า พระมหาปชาบดีโคตมีทูลถามว่า พวกภิกษุณีจะพึงปฏิบัติอย่างไรต่อภิกษุเหล่านั้น พระพุทธองค์ทรงสอนให้วางตัวเป็นกลาง จงฟังธรรมจากภิกษุเหล่านั้นทั้ง ๒ ฝ่าย แต่ให้ถือความถูกต้องเป็นสำคัญ ฝ่ายใดปฏิบัติถูกต้องตามธรรม เป็นธรรมวาที ก็ให้เชื่อฟังฝ่ายนั้น ครั้งหนึ่ง ขณะประทับ ณ พระเชตวัน เขตกรุงสาวัตถี พระพุทธเจ้าทรงปรารภว่าพระมหาปชาบดีโคตมีเป็นภิกษุณีรูปแรก มีวัยวุฒิสูงที่สุด มีคุณธรรม และมีประสบการณ์มาก จึงทรงประกาศแต่งตั้งในตำแหน่งเอตทัคคะ คือ ผู้เลิศกว่าภิกษุณีทั้งหลายฝ่ายรัตตัญญู เช่นเดียวกับพระอัญญาโกณฑัญญะ

ปรินิพพาน

วันหนึ่ง ขณะที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่กูฏาคารศาลา ป่ามหาวัน เขตกรุงเวสาลีพระมหาปชาบดีโคตมีเถรีอยู่ในที่สงัด พิจารณาเห็นว่าอายุสังขารของท่านถึงกาลแตกสลายแล้วจะไม่ทันได้เห็นการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า พระอัครสาวก พระอานนท์ พระนันทะ พระราหุลและพระมหาเถระอื่น ๆ ที่ท่านเคารพนับถือ เช่น พระอัญญาโกณฑัญญะ พระมหากัสสปะ ภิกษุณีสากิยานีทั้ง ๕๐๐ รูป ก็พิจารณาเห็นเช่นเดียวกัน จึงพากันไปเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อทูลลาปรินิพพานพระมหาปชาบดีโคตมีเถรีกราบทูลว่า **"ข้าแต่พระสุคต หม่อมฉันมีอายุ ๑๒๐ ปี เพียงเท่านี้ก็พอแล้ว หม่อมฉันจะปรินิพพาน"** แล้วกล่าวพรรณนาพระพุทธคุณต่อไปมีสาระสำคัญ ดังนี้ "ข้าแต่พระสุคต หม่อมฉันเคยเป็นมารดาเลี้ยงของพระองค์ ส่วนพระองค์ทรงเป็นบิดาของหม่อมฉัน พระองค์ก็ประทานความสุขที่เกิดจากพระสัทธรรมแก่หม่อมฉัน พระรูปกายของพระองค์หม่อมฉันฟูมฟักให้เจริญเติบใหญ่ ส่วนพระธรรมกายที่น่าเพลิดเพลินของหม่อมฉัน พระองค์ทรงฟูมฟักให้เจริญ หม่อมฉันให้พระองค์ดื่มน้ำนมซึ่งระงับความหิวได้ชั่วครู่ แต่พระองค์ทรงให้หม่อมฉันดื่มน้ำนม คือพระธรรม ซึ่งทำให้สงบระงับได้อย่างแท้จริง..อนึ่ง หม่อมอันทูลขอบ่อย ๆ เพื่อให้สตรีทั้งหลายได้บวช ถ้าโทษในข้อนี้มี หม่อมฉันขอให้พระองค์ทรงยกโทษให้ด้วย หม่อมฉันได้แนะนำสั่งสอนภิกษุณีทั้งหลายตามที่พระองค์ทรงอนุญาต ถ้ามีการผิดพลาดคลาดเคลื่อนประการใด ขอได้โปรดยกโทษให้หม่อมฉันด้วย พระเจ้าข้า"

พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า **"ไม่มีโทษอะไร การปรินิพพานก็สมควรแก่พระน้านาง"**

พระเถรีพร้อมด้วยภิกษุณีสากิยานีทั้ง ๕๐๐ รูป ถวายอภิวาทลุกขึ้นกระทำประทักษิณ ๓รอบ แล้วหมอบลงกราบ ยืนขึ้นเพ่งมองพระพักตร์ของพระพุทธองค์ กราบทูลว่า "จักษุของหม่อมฉันไม่เคยอิ่มด้วยการมองพระองค์ โสตของหม่อมฉันไม่เคยอิ่มด้วยพระภาษิตของพระองค์ จิตของหม่อม ฉันเท่านั้นที่อิ่มด้วยรสพระธรรมที่บรรลุแล้ว"

จากนั้น พระเถรีได้ไหว้พระสงฆ์แล้วกล่าวคำอำลา และกล่าวให้กำลังใจแก่พระอานนท์ซึ่งขณะนั้นยังอยู่ในขั้นโสดาปัตติผลว่า "ลูกเอ้ย พระศาสดา ลูกได้ทูลให้ทรงยินยอม จึงทรงอนุญาตให้แม่บวช ลูกอย่าเสียใจไปเลย ความพยายามของลูกต้องมีผล" เมื่อพระเถรีกลับถึงที่พัก ได้นั่งเข้าฌาน ๘ กลับไปกลับมาและปรินิพพาน ภิกษุณีสากิยานีอื่น ๆ ก็กระทำเช่นเดียวกัน ในพิธีถวายพระเพลิง พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระมหาสาวกจำนวนมากเสด็จไปเป็นประธานเสร็จพิธีแล้ว รับสั่งให้บรรจุอัฐิของพระเสรีไว้ในสลูป เพื่อให้คนทั้งหลายได้บูชาสักการะสืบไป

พระเขมาเถรี
ประวัติเบื้องต้น

พระเขมาเถรีเป็นพระราชธิดาของพระราชาแห่งกรุงสาคละ แคว้นมัททะ มีพระสิริโฉมเป็นเลิศ มีพระฉวีวรรณผุดผ่องดังทอง มีพระปัญญาเฉียบแหลม เมื่อทรงเจริญวัย ได้อภิเษกเป็นพระมเหสีองค์หนึ่งของพระเจ้าพิมพิสาร กษัตราธิราชแห่งแคว้นมคธ เมื่อพระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ **พระเวฬุวัน**[๔] พระเจ้าพิมพิสารทรงชักชวนพระนางเขมาไปฟังพระธรรมเทศนาทุกครั้ง แต่พระนางเขมาตรัสตอบปฏิเสธทุกครั้ง เพราะทรงทราบว่าพระพุทธองค์ทรงตำหนิความงาม เช่นตรัสว่ารูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นของไม่เที่ยงแท้แน่นอน มีการแปรผันและเสื่อมสลายไปในที่สุด พระดำรัสเช่นนี้พระนางเขมาทรงรับฟังไม่ได้ เพราะเท่ากับไปนั่งฟังคำตำหนิ พระเจ้าพิมพิสารทรงดำริว่า พระองค์เป็นอริยสาวก เป็นอัครศาสนุปถัมภก แต่พระมเหสี ยังมีมิจฉาทิฏฐิเช่นนี้ ไม่สมควรเลย จึงทรงปรึกษากับนักปราชญ์ราชกวีให้แต่งเพลงบรรยายความงามของพระเวฬุวัน เพื่อจูงพระทัยของพระนางเขมาให้ไปชม

เมื่อพระนางเขมาทรงได้ยินเพลงนั้น ก็ทรงหลงไหลในความงามของพระเวหุวัน ทูลขอพระราชานุญาตไปชมพระเวฬุวัน พระเจ้าพิมพิสารทรงอนุญาต และทรงแนะนำให้ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ด้วย พระนางไม่ทรงตอบรับพระดำรัสนั้น พระนางเขมาทรงเที่ยวชมพระเวฬุวันด้วยความเพลิดเพลินในความงาม ความรื่นเริงตลอดวันในที่สุด ราชบุรุษใช้อุบายนำเสด็จพระนางเขมาไปถึงที่ประทับของพระพุทธเจ้าได้สำเร็จตามพระราชประสงค์ของพระเจ้าพิมพิสาร พระบรมศาสดาทรงทราบว่าพระนางเขมาเสด็จมาถึง ก็ได้ทรงเนรมิตหญิงสาวรูปร่างสวยงาม ยืนถวายงานพัดอยู่ ให้ปรากฏเฉพาะแก่พระนางเขมา พระนางทอดพระเนตรเห็นพระพุทธองค์ประทับเด่นเป็นสง่า มีพระฉวีวรรณผุดผ่อง และทรงเห็นนารีทรงสิริโฉมยิ่งกว่าพระนางนั่งถวายงานพัดอยู่ ทำให้พระนางเสด็จเข้าไปใกล้ที่ประทับโดยทรงลืมความกลัวอย่างแต่ก่อน ทรงนึกเปรียบเทียบความงามของพระองค์กับของนารีที่ถวายงานพัดพระพุทธองค์อยู่ว่า แม้พระองค์จะทรงยอมเป็นหญิงรับใช้ของนารีผู้เลอโฉมนั้น ก็ยังไม่คู่ควรกับความงามของนางเลย ทรงรำพึงว่า เหตุไฉน เราจึงตกอยู่ในอำนาจของความคิดชั่วมัวเมาในความงามของตนเองถึงเพียงนี้หนอ น่าละอายนัก ขณะที่พระนางทรงเพ่งมองนารีนั้นอยู่ พระบรมศาสดาทรงเนรมิตให้นารีนั้นมีสรีระแปรเปลี่ยนจากปฐมวัยเข้าสู่มัชฌิมวัย จากมัชฌิมวัยเข้าสู่ปัจฉิมวัยที่มีหนังเหี่ยวย่นผมหงอก ฟันหัก แก่หง่อมแล้วล้มลงสิ้นใจตายทั้ง ๆ ที่มีพัดใบตาลอยู่ในมือ พระนางเขมาทรงเห็นเช่นนี้จึงทรงดำริว่า สรีระที่สวยงามเช่นนี้ยังถึงความวิบัติได้ สรีระของเราก็คงเป็นเช่นนี้เหมือนกัน พระพุทธองค์ทรงทราบพระดำริของพระนาง จึงตรัสว่า "ผู้ที่กำหนัดยินดีย่อมตกอยู่ในกระแสตัณหา เหมือนแมลงมุมติดอยู่ในใยที่ตนถักไว้เอง นักปราชญ์ทั้งหลายจึงทำลายเครื่องจองจำ นี้ ละทุกข์ทั้งปวงเสียสิ้นแล้วออกบวช" เมื่อพระพุทธองค์ตรัสจบ พระนางเขมาทรงบรรลุอรหัตตผล ขณะที่ยังพระอิริยาบถยืนอยู่ทรงหมอบลงกราบแทบพระยุคลบาทพระบรมศาสดา ทูลสนทนาแล้วถวายอภิวาทลากลับ

คำอธิบายประกอบภาพ : ภาพ “วัดเวฬุวันมหาวิหาร” ประเทศอินเดีย
แหล่งที่มา : https://mgronline.com/travel/detail/๙๕๗๐๐๐๐๑๓๒๘๙๘

[๔] วัดเวฬุวันมหาวิหาร หรือ พระวิหารเวฬุวันกลันทกนิวาปสถาน เป็นอาราม (วัด) แห่งแรกในพระพุทธศาสนา ตั้งอยู่ใกล้เชิงเขาเวภารบรรพต บนริมฝั่งแม่น้ำสรัสวดีซึ่งมีตโปธาราม (บ่อน้ำร้อนโบราณ) คั่นอยู่ระหว่างกลาง นอกเขตกำแพงเมืองเก่าราชคฤห์ (อดีตเมืองหลวงของแคว้นมคธ) รัฐพิหาร ประเทศอินเดียในปัจจุบัน (หรือ แคว้นมคธ ชมพูทวีป ในสมัยพุทธกาล)

ผนวชเป็นภิกษุ

เมื่อเสด็จถึงพระราชนิเวศน์ ได้ทูลขอพระราชานุญาตเพื่อนวชเป็นภิกษุณี พระเจ้า พิมพิสารก็ทรงอนุญาตด้วยความพอพระทัย เพราะทรงทราบว่า พระนางทรงบรรลุธรรมขั้นสูงแล้วไม่ควรจะครองเพศฆราวาสต่อไป และรับสั่งเจ้าหน้าที่ให้จัดวอทองนำพระนางไปผนวชในสำนัก ภิกษุณีสงฆ์ก่อนแล้วไปผนวชในภิกษุสงฆ์อีกครั้งหนึ่ง พระเขมาเดรี่มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพราะมีปัญญามาก สามารถอธิบายธรรม ตอบคำถามของผู้สงสัยสบใจฟังธรรมได้อย่างชัดเจนครั้งหนึ่ง พระเจ้าปเสนทิโกศล กษัตราธิราชแห่งแคว้นโกศลตรัสถามปัญหาทางปรัชญากับพระเถรีหลายข้อ เช่น ตถาคตตายแล้วเกิดอีกหรือไม่เกิดอีก หรือเกิดอีกก็มี ไม่เกิดอีกก็มี หรือเกิดอีก ก็มใช่ ไม่เกิดอีกก็มีใช่ พระเขมาเถรีถวายพรว่า ปัญหาเหล่านี้พระพุทธเจ้าไม่ทรงตอบ เมื่อพระเจ้าปเสนทิโกศลทรงซักถามว่าเพราะเหตุไร พระพุทธเจ้าจึงไม่ทรงตอบ พระเถรีถวายพระพรว่า นักคำนวณ นักประเมิน หรือนักประมวลไม่สามารถจะนับทรายในแม่น้ำคงคาให้ถูกต้องว่า มีประมาณเท่านั้นเท่านี้เม็ด ไม่สามารถนับน้ำในมหาสมุทรได้ถูกต้องว่า มีประมาณเท่านั้นเท่านี้ทะนาน ฉันโด การจะบัญญัติว่า ตลาคตตายแล้วเกิดอีกหรือไม่เกิดอีก เป็นต้นนั้นก็ไม่ถูกต้อง ฉันนั้น เพราะทรงละขันธ์ ๖ ที่เป็นเหตุให้เกิดได้เด็ดขาดแล้ว

ต่อมา พระเจ้าปเสนทิโกศลได้ทูลถามปัญหาเหล่านี้กับพระพุทธเจ้าอีก พระพุทธองค์ก็ตรัสตอบอย่างเดียวกับที่พระเถรีตอบ ท้าวเธอจึงตรัสชมว่า น่าอัศจรรย์จริง ไม่เคยปรากฏที่อรรถ กับอรรถ พยัญชนะกับพยัญชนะของพระศาสดากับของพระสาวิกาเทียบเคียงกันได้ เหมือนกันไม่ผิดเพี้ยนในบทที่สำคัญ ครั้งหนึ่งพระเขมาเถรีเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า เห็นพระพุทธเจ้าทรงสนทนาอยู่กับท้าวสักกะอยู่จึงไม่เข้าไปเฝ้า พระพุทธเจ้าทรงเห็นจึงแนะนำให้ท้าวสักกะฟังว่า ภิกษุณรูปนี้ชื่อว่าเขมา มีปัญญามากเหตุที่ทำให้มีปัญญามากเพราะเธอแตกฉานในปฏิสัมภิทา๔ ฉลาดในวิสุทธิ คล่องแคล่วในกถาวัตถุรู้นัยแห่งพระอภิธรรม เชี่ยวชาญในศาสนา

ครั้งหนึ่ง พระพุทธเจ้าตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า พระเขมาภิกษุณีนี้เป็นผู้ชั่งได้วัดได้ เป็นต้นแบบได้ ภักษุณีทั้งหลายผู้ปรารถนาโดยชอบพึงถือพระเขมาภิกษุณเป็นตราชู เป็นประมาณ เป็นมาตรฐานได้ ด้วยเหตุนี้พระพุทธองค์ทรงประกาศยกย่องพระเขมาเถรีท่ามกลางที่ประชุมสงฆ์ว่าเป็นเอดทัคคะทางปัญญา คือ เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุณีทั้งหลายผู้มีปัญญามาก เป็นอัครสาวิทาฝ่ายขวาเช่นเดียวกับสารีบุตรผู้เลิศทางปัญญาและเป็นอัครสาวกฝ่ายขวา

ปรินิพพาน

พระเขมาเถรีปรินิพพานที่ไหน เมื่อใด ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด พบแต่ข้อความตอนหนึ่งในอัตชีวประวัติของพระมหาปชาบดีโคตมีเถรีว่า **"ภิกษุณีทั้ง ๕๐๐ รูป แม้พระเขมาภิกษุณีเป็นต้น ก็ได้ตรึกเช่นนี้เหมือนกัน คือตรึกว่า มีอายุสังขารถึงกาลแตกสลายแล้ว จะไม่ทันได้เห็นการปรินิพพานของพระพุทธเจ้าพระอัครสาวก พระมหากัสสปะ พระอานนท์ เป็นต้น.."** จึงสันนิษฐานว่า พระเขมาเถรีคงจะปรินิพพานในคราวเดียวกัน หรือในช่วงเวลาก่อนพุทธปรินิพพาน

แหล่งข้อมูลอ้างอิงจาก : หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑
โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๕ วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาชาดกในพระพุทธศาสนา ทำให้ได้ข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด การประพฤติปฏิบัติตน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

๓. สาระการเรียนรู้

ชาดก

นันทิวิสาลชาดก : เป็นเรื่องราวในสมัยหนึ่ง พระพุทธเจ้าประทับอยู่วันเชตวัน เมืองสาวัตถี ทรงปรารภการพูดเสียดแทงให้เจ็บใจของพวกภิกษุฉัพพัคคีย์ ได้ตรัสอดีตนิทานมาสาธก ว่า...กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยของพระเจ้าคันธาระครองเมืองตักกศิลา แคว้นคันธาระ พระโพธิสัตว์เกิดเป็นโคนามว่า นันทิวิสาล เป็นโคมีรูปร่างสวยงาม มีพละกำลังมาก มีพราหมณ์คนหนึ่งได้เลี้ยงและรักโคนั้นเหมือนลูกชาย โคนั้นคิดจะตอบแทนบุญคุณการเลี้ยงดูของพราหมณ์ในวันหนึ่ง ได้พูดกะพราหมณ์ว่า "พ่อ จงไปท้าพนันกับโควินทกเศรษฐีว่า โคของเราสามารถลากเกวียนหนึ่งร้อยเล่ม ที่ผูกติดกันให้เคลื่อนไหวได้ พนันด้วยเงินหนึ่งพันกหาปณะเถิด" พราหมณ์ได้ไปที่บ้านเศรษฐีและตกลงกันตามนั้น นัดเดิมพันกันในวันรุ่งขึ้น ในวันเดิมพัน พราหมณ์ได้เทียมโคนันทิวิสาลเข้าที่เกวียนเล่มแรก เพื่อลากเกวียนหนึ่งร้อยเล่มผูกติดกันซึ่งบรรทุกทราย กรวดและหินเต็มลำ แล้วขึ้นไปนั่งบนเกวียน เงื้อปฏักขึ้นพร้อมกับตวาดว่า "ไอ้โคโกง โคโง่ เจ้าจงลากเกวียนไปเดี๋ยวนี้" ฝ่ายโคนันทิวิสาลเมื่อได้ยินพราหมณ์พูดเช่นนั้น ก็คิดน้อยใจว่า "พราหมณ์เรียกเราผู้ไม่โกง ว่าโกง ผู้ไม่โง่ ว่าโง่" จึงยืนนิ่งไม่เคลื่อนไหว โควินทกเศรษฐีจึงเรียกให้พราหมณ์นำเงินหนึ่งพันกหาปณะมาให้แล้วกลับบ้านไปฝ่ายพราหมณ์ผู้แพ้พนันเงินหนึ่งพันกหาปณะ ปลดโคแล้วก็เข้าไปนอนเศร้าโศกเสียใจอยู่ในบ้าน ส่วนโคนันทิวิสาลเห็นพราหมณ์เศร้าโศกเสียใจเช่นนั้น จึงเข้าไปปลอบและกล่าวว่า "พ่อ ฉันอยู่ในเรือนของท่านตลอดมา เคยทำภาชนะอะไรแตกไหม เคยเหยียบใครๆ เคยถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะในที่อันไม่ควรหรือไม่ เพราะเหตุใด ท่านจึงเรียกเราว่า โคโกง โคโง่ ครั้งนี้เป็นความผิดของท่านเอง ไม่ใช่ความผิดของฉัน บัดนี้ ขอให้ท่านไปเดิมพันกับโควินทกเศรษฐีใหม่ด้วยเงินสองพันกหาปณะ ขออย่างเดียว ท่านอย่าได้เรียกฉันว่า โคโกง โคโง่ ท่านจะได้ทรัพย์ตามที่ท่านปรารถนา ฉันจะไม่ทำให้ท่านเศร้าเสียใจ" พราหมณ์ได้ทำตามที่โคนันทิวิสาลบอก ในวันเดิมพันพราหมณ์จึงพูดหวานว่า "นันทิวิสาลลูกรัก เจ้าจงลากเกวียนทั้งร้อยเล่มนี้ไปเถิด โคนันทวิสาลได้ลากเกวียนร้อยเล่มที่ผูกติดกัน ด้วยการออกแรงลากเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ทำให้เกวียนเล่มสุดท้ายไปตั้งอยู่ที่เกวียนเล่มแรกอยู่

ทำให้พราหมณ์ชนะพนัน ด้วยเงินสองพันกหาปณะพระพุทธองค์เมื่อนำอดีตนิทานมาสาธกแล้วตรัสว่า "ภิกษุทั้งหลาย ชื่อว่า คำหยาบ ไม่เป็นที่ชอบใจของใครๆ แม้กระทั่งสัตว์เดียรัจฉาน" แล้วได้ตรัสพระคาถาว่า "บุคคลควรพูดแต่คำที่น่าพอใจเท่านั้น ไม่ควรพูดคำที่ไม่น่าพอใจในกาลใดๆ เมื่อพราหมณ์พูดคำที่น่าพอใจ โคนันทิวิสาลได้ลากสัมภาระอันหนักได้ ทั้งยังทำให้หราหมณ์ผู้นั้นได้ทรัพย์อีกด้วย ส่วนตนเองก็เป็นผู้ปลื้มใจเพราะการช่วยเหลือนั้นด้วย"

สุวรรณหังสชาดก : เป็นเรื่องราวในสมัยหนึ่ง พระพุทธเจ้า ประทับอยู่วัดเชตวัน เมืองสาวัตถี ทรงปรารภภิกษุณีชื่อถูลนันทา ผู้ไม่รู้จักประมาณในการบริโภคกระเทียม สร้างความเดือดร้อนให้แก่ชาวบ้าน ได้ตรัสอดีตนิทานมาสาธกว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระโพธิสัตว์เกิดเป็นพราหมณ์ตระกูลหนึ่ง มีภรรยาและได้ลูกสาว ๓ คน ชื่อ นันทา นันทวดี และสุนันทา พอลูกสาวทั้ง ๓ ได้สามีแล้วทุกคน พราหมณ์ก็ได้เสียชีวิตไปเกิดเป็นหงส์ทองคำระลึกชาติได้ วันหนึ่ง ได้เห็นความลำบากของนางพราหมณีและลูกสาวของตนที่ต้องรับจ้างคนอื่นเลี้ยงชีพ จึงเกิดความสงสาร ได้โผบินไปจับที่บ้านนางพราหมณีแล้วเล่าเรื่องราวให้แก่นางพราหมณีและลูกสาวฟัง และได้สลัดขนให้แก่พวกเขาเหล่านั้นคนละหนึ่งขนแล้วก็บินหนีไป หงส์ทองได้มาเป็นระยะๆ มาครั้งใดก็สลัดขนให้ครั้งละหนึ่งขน โดยทำนองนี้นางพราหมณีและลูกสาวจึงร่ำรวยและมีความสุขไปตามๆ กัน ต่อมาวันหนึ่งนางพราหมณีเกิดความโลภจึงปรึกษากับลูกๆ ว่า " ถ้าหงส์มาครั้งนี้ พวกเรา จะจับถอนขนเสียให้หมด เพื่อจะได้มีทรัพย์สมบัติมาก " พวกลูกๆ ไม่เห็นดีด้วย แต่นางพราหมณีไม่สนใจ ครั้นวันหนึ่งพญาหงส์ทองมาอีก นางก็ได้จับถอนขนเสียให้หมด ขนเหล่านั้นกลายเป็นขนนกธรรมดาเท่านั้น เพราะพญาหงส์ทองมิได้ให้ด้วยความสมัครใจ นางพราหมณีได้เลี้ยงหงส์นั้นจนขนงอกขึ้นใหม่เต็มตัว หงส์ก็ได้บินหนีไปโดยไม่ได้กลับมาอีกเลย

พระพุทธองค์ เมื่อนำอดีตนิทานมาสาธกแล้ว ได้ตรัสพระคาถาว่า "บุคคลได้สิ่งใด ควรยินดีสิ่งนั้น เพราะความโลภเกินประมาณ เป็นความชั่วแท้นางพราหมณี จับเอาพญาหงส์ทองแล้วจึงเสื่อมจากทองคำ"

การศึกษาเรื่องชาดก ซึ่งเปรียบเสมือนเรื่องเล่าและนิทานในทางพระพุทธศาสนา ทำให้เห็นถึงข้อคิดที่แฝงอยู่ในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้ไปเป็นแนวทางในการสร้างและออกแบบแบบแผนการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปประเด็นสำคัญของชาดกเรื่องนันทิวิสาลชาดกและสุวรรณหังสชาดก

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ข้อคิดจากชาดกและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการศึกษาชาดกในพระพุทธศาสนา

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สรุปประเด็นสำคัญและวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากชาดก พร้อมเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สรุปประเด็นสำคัญและวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากชาดก พร้อมเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - สรุปประเด็นสำคัญของชาดกเรื่องนันทิวิสาลชาดกและสุวรรณหังสชาดก	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูเล่านิทานอีสป เรื่อง ห่านกับเจ้าของ ให้นักเรียนฟัง โดยมีรายละเอียดดังนี้ ชายผู้หนึ่งมีห่านวิเศษออกไข่เป็นทองคำทุกวัน วันละฟอง ทำให้เขาร่ำรวยขึ้น แต่เจ้าของก็ยังไม่พอใจ เกิดจากความโลภ อยากมั่งมีมากขึ้นในเร็ววัน " ในท้องของเจ้าห่านตัวนี้ ต้องมีไข่ทองคำหลายฟองแน่ ๆ ถ้าเราผ่าท้องของเจ้าห่านไข่ทองคำทั้งหมดก็จะเป็นของเรา” แต่เมื่อเจ้าของจับห่านวิเศษผ่าท้องก็ไม่พบไข่ทองคำแม้แต่ฟองเดียว. ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามในประเด็นดังนี้ว่า นิทานที่ครูเล่าให้ข้อคิดอะไรบ้าง	๑. นักเรียนร่วมฟังนิทานที่ครูเล่าอย่างตั้งใจ ๒. นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ความโลภย่อมทำให้สูญเสียสิ่งที่เคยมี)	๑. Power Point เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ๒. โคนันทิวิสาลกับพราหมณ์ผู้เลี้ยงดู (นันทิวิสาลชาดก) - นิทานชาดก สอนหนูน้อยให้เป็นเด็กดี | MISbook ๓. หงส์ทองผู้เมตตากับนางพราหมณ์จอมโลภ (สุวัณณหังสชาดก) - นิทานชาดก สอนหนู	ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ข้อคิดจากชาดกและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการศึกษาชาดกในพระพุทธศาสนา	๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ จากนิทานจะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องราวที่สอนใจกับคนที่ได้ฟัง ได้อ่านเป็นอย่างดี ซึ่งในทางพระพุทธศาสนาก็มีปรากฏเรื่องเล่าหรือนิทานที่เรียกว่า ชาดก เช่นเดียวกันที่ให้ข้อคิดในการปฏิบัติตนต่าง ๆ ซึ่งในชั่วโมงนี้ เราจะเรียนกัน ๒ เรื่อง ประกอบด้วย นันทิวิสาลชาดกและสุวรรณหังสชาดก	๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	น้อยให้เป็นเด็กดี | MISbook		
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนรับชมวิดีทัศน์ชาดก ประกอบด้วย - โคนันทิวิสาลกับพราหมณ์ผู้เลี้ยงดู (นันทิวิสาลชาดก) - นิทานชาดก สอนหนูน้อยให้เป็นเด็กดี | MISbook แหล่งที่มา : https://www.youtube	๑. นักเรียนรับชมวิดีทัศน์ชาดก ประกอบด้วย - โคนันทิวิสาลกับพราหมณ์ผู้เลี้ยงดู (นันทิวิสาลชาดก) - นิทานชาดก สอนหนูน้อยให้เป็นเด็กดี | MISbook			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	.com/watch?v=KUumtSUc๗๔ w&t=๑s - หงส์ทองผู้เมตตากับนางพราหมณ์จอมโลภ (สุวัณณหังสชาดก) - นิทานชาดก สอนหนูน้อยให้เป็นเด็กดี | MISbook แหล่งที่มา : https://www.youtube .com/watch?v=e๓AlFR-AOn๔ ๒. ครูให้นักเรียนจดบันทึกประเด็นสำคัญของวิดีทัศน์ชาดกทั้งสองเรื่อง ลงในสมุด ๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามในประเด็น “นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการชมวิดีทัศน์ชาดกทั้ง ๒ เรื่อง”	- หงส์ทองผู้เมตตากับนางพราหมณ์จอมโลภ (สุวัณณหังสชาดก) - นิทานชาดก สอนหนูน้อยให้เป็นเด็กดี | MISbook ๒. นักเรียนจดบันทึกประเด็นสำคัญของวิดีทัศน์ชาดกทั้งสองเรื่อง ลงในสมุด ๓. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: - โคนันทิวิสาลกับพราหมณ์ผู้เลี้ยงดู (นันทิวิสาลชาดก) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับพูดดีเป็นสีแก่ปากพูดมากปากมีสี - หงส์ทองผู้เมตตากับนางพราหมณ์จอมโลภ (สุวัณณหังสชาดก) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับโลภมากมักลาภหาย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย		๔. นักเรียนร่วมเล่นเกมส์คำใบ้ปริศนา เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ที่มีความเกี่ยวข้องกับชาดกและตอบในประเด็นคำถามดังนี้ จากป้ายปริศนาคำทายคือเรื่อง สุวรรณหังสชาดก)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันบันทึกข้อคิดจากเรื่องราวของนันทิวิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก ลงในใบงานที่ ๗ ๒. ครูให้นักเรียนทุกคนนำข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่องนันทิวิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก มาเขียนแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ลงในใบงานที่ ๗ ๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียน จำนวน ๒ – ๓ คน ตอบคำถามในประเด็นดังนี้ นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากการศึกษาเรื่องราวของนันทิ	๑. นักเรียนร่วมกันบันทึกข้อคิดจากเรื่องราวของนันทิวิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก ลงในใบงานที่ ๗ ๒. นักเรียนทุกคนนำข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่องนันทิวิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก มาเขียนแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ลงในใบงานที่ ๗ ๓. นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนดให้ โดยมีตัวอย่างคำตอบดังนี้ - ตัวอย่างที่ ๑ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนันทิวิสาลชาดก คือ พูดดีเป็นสีแก่			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	วิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก ไปประยุกต์ใช้อย่างไร (นักเรียนสามารถนำคำตอบมาจากการทำใบงานที่ ๗)	ปากพูดมากปากมีสี การประยุกต์ใช้คือ การระมัดระวังในคำพูดของตัวเอง - ตัวอย่างที่ ๒ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องสุวรรณหังสชาดก คือ โลภมากมักลาภหาย การประยุกต์ใช้คือ การใช้จ่ายอย่างพอดี ไม่ควรอยากได้ทรัพย์สินของผู้อื่น			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ นักเรียนคิดว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับชาดก ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องชาดกทำให้ได้รับข้อคิด ซึ่งสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคม)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน				

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปประเด็นสำคัญของชาดกเรื่องนันทิวิสาลชาดกและสุวรรณหังสชาดก	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๖เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ข้อคิดจากชาดกและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๖เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการศึกษาชาดกในพระพุทธศาสนา	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สรุปประเด็นสำคัญและวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากชาดก พร้อมเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์ข้อคิด จากเรื่องราวของนันทิวิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก	วิเคราะห์ข้อคิด จากชาดกที่กำหนดให้โดยคำตอบมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ครบถ้วนทั้ง ๒ เรื่อง	ปฏิบัติได้บกพร่อง ๑ จุด	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ จุด
เสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	เสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้สอดคล้องกับข้อคิดของชาดกที่กำหนดให้ ทั้ง ๒ เรื่องอย่างครบถ้วน และถูกต้อง	ปฏิบัติได้บกพร่อง ๑ จุด	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ จุด
ระบุความสำคัญของการศึกษาชาดก	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของชาดกได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบมากกว่า ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของชาดกได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบได้ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของชาดกได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบได้ ๐ - ๑ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายและวิเคราะห์คุณธรรม/ข้อคิด จากเรื่องราวของนันทิวิสาลชาดก และสุวรรณหังสชาดก และเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผลและเหมาะสม

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง : .....
แนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (ยกตัวอย่าง ๑ เรื่อง/เหตุการณ์)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑. ชาดกเรื่อง : .....
ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง : .....
แนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (ยกตัวอย่าง ๑ เรื่อง/เหตุการณ์)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. การศึกษาเรื่องราวของชากดกที่แฝงด้วย ข้อคิดสำหรับการนำไปปฏิบัติตนมีความสำคัญอย่างไร
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๕ วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องราวและแนวทางการปฏิบัติตนของชาวพุทธตัวอย่าง สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

๓. สาระการเรียนรู้

ชาวพุทธตัวอย่าง

หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล เป็นพระธิดาองค์ที่ ๗ ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ กับหม่อมเฉื่อย ดิศกุล (ยมาภัย) ประสูติเมื่อวันจันทร์ เดือน ๔ ขึ้น ๕ ค่ำ ปีมะแม สัปตศก จุลศักราช ๑๒๕๗ ตรงกับวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๓๘ ในวัยเยาว์ทรงศึกษาภาษาไทยกับคุณหญิงวิทยาปรีชามาตย์ (อ่อง) ได้รับการศึกษาวิชาสำหรับกุลสตรีจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้านิภานพดลกรมขุนอู่ทองเขตขัตติยนารี และทรงได้รับการศึกษาภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสจากครูสตรีของเจ้าของภาษานั้นๆ นอกจากนี้ยังทรงได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้แขนงต่างๆ อาทิ ศาสนา สังคม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และโบราณคดีจากพระบิดา คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งทรงได้รับการยกย่องว่าเป็น “พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์”

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ได้ทรงนิพนธ์หนังสือไว้หลากหลาย ซึ่งล้วนเป็นผลงานที่ทรงคุณค่ายิ่ง โดยเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ที่สนพระทัยศึกษาอย่างจริงจัง จนเข้าพระทัยในหลักธรรมอย่างลึกซึ้ง เช่น “ศาสนคุณ” หนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก ที่ได้รับพระราชทานรางวัลที่ ๑ ในการประกวดจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ยังมีผลงานประพันธ์ด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ อาทิ นิพนธ์เรื่อง “ประเพณีไทย” เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของคนไทย ตั้งแต่การทำขวัญวัน ทำขวัญเดือน โกนจุก บวชเณร บวชพระ แต่งงาน จนถึงพิธีเกี่ยวกับศพและการเผาศพ เรื่องเกี่ยวกับท่องเที่ยว ที่ทรงนิพนธ์ไว้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ส่วนผลงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล คือ ทรงร่วมเป็นคณะผู้แทนไทยไปประชุมก่อตั้งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พสล.) ที่กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ทรงได้รับเลือกตั้งให้เป็นรองประธานองค์การ พสล. และต่อมาในการประชุมครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม

๒๕๐๗ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ทรงดำรงตำแหน่งประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก พร้อมทั้งได้ย้ายสำนักงานใหญ่มายังประเทศไทยอย่างเป็นการถาวร

ผลงานเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ได้ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่ประเทศชาติ ในวาระสุดท้ายของชีวิตหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ได้ถึงแก่ชีพิตักษัยที่โรงพยาบาลศิริราชด้วยพระโรคชรา เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๓ เวลา ๐๑.๐๐ น. พระชันษา ๙๕ ปี

การศึกษาเรื่องราวและแนวทางการปฏิบัติตนของชาวพุทธตัวอย่าง สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการนำข้อคิดจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างไปใช้ในการดำเนินชีวิต

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์คุณธรรมของชาวพุทธตัวอย่างจากการอ่านและสรุปประเด็นสำคัญ พร้อมเสนอแนวทางการนำคุณธรรมที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์คุณธรรมของชาวพุทธตัวอย่างจากการอ่านและสรุปประเด็นสำคัญ พร้อมเสนอแนวทางการนำคุณธรรมที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถาม ดังนี้ - จากการศึกษาพุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาดกในบทเรียนที่ผ่านมา นักเรียนคิดว่า คุณธรรมหรือข้อคิดใดที่นักเรียนคิดว่าสามารถนำมาปรับใช้ได้ดีที่สุด เพราะเหตุใด ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓) ในหัวข้อชาวพุทธตัวอย่าง ดังนี้ นักเรียนจะเห็นได้ว่าพุทธสาวก พุทธสาวิกาในสมัยพุทธกาล รวมถึงชาดกในทางพระพุทธศาสนา ที่นักเรียนได้ศึกษาผ่านมาแต่ละเรื่องราวต่างมีการสอดแทรกข้อคิดรวมทั้งคุณธรรมในการปฏิบัติตนทั้งสิ้น และเรื่องราวในวันนี้ก็เช่นกันที่นักเรียนจะได้	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	๑. Power Point เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง (๓)/ แบบประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการนำข้อคิดจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างไปใช้ในการดำเนินชีวิต	เรียนรู้เกี่ยวกับ ชาวพุทธตัวอย่าง ซึ่งในวันนี้ครูได้เลือกเรื่องราวของ หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล มาให้นักเรียนได้ศึกษา ซึ่งท่านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา โดยคุณธรรมของท่านสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี				
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลของ หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล จากอินเทอร์เน็ตและหนังสือ เกี่ยวกับ ประวัติและผลงานของท่านที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยครูกำหนดประเด็นสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ - การเป็นผู้บรรยายความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยซานฟรานซิสโกเป็นเวลา ๑ ปี	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล จากอินเทอร์เน็ตและหนังสือ เกี่ยวกับประวัติและผลงานของท่านที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาตามประเด็นสำคัญที่ครูกำหนดให้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	- เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มพุทธศาสน์ - ทรงนิพนธ์หนังสือ ศาสนคุณ - ทรงเป็นกรรมการบริหารและอุปนายกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ - ทรงดำรงตำแหน่ง ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พ.ส.ล.) ๓. ครูให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลประวัติและผลงานของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล ที่นักเรียนสืบค้น ลงในใบงานที่ ๘ ๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นดังนี้ นักเรียนคิดว่าคุณธรรมที่ปรากฏจากเรื่องราวของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล มีอะไรบ้าง	๓. นักเรียนจดบันทึกข้อมูลประวัติและผลงานของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล ที่นักเรียนสืบค้น ลงในใบงานที่ ๘ ๔. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: คุณธรรมที่ปรากฏจากเรื่องราวของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล ประกอบด้วย เป็นผู้ที่เอาใจใส่และเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	**ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาตอบลงในใบงานที่ ๘ โดยมีประเด็นคำถามดังนี้ - นักเรียนมีสิ่งที่อยากพัฒนาตนเองในตอนนี้คืออะไร - นักเรียนจะนำแบบอย่างของหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล ไปใช้ในการพัฒนาตนเองอย่างไร ๒. ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมานำเสนอข้อมูลจากการทำใบงาน จำนวน ๒ – ๓ คน	๑. นักเรียนนำข้อมูลที่บันทึกจากการสืบค้นมาตอบลงในใบงานที่ ๘ (แนวคำตอบ: พิจารณาคำตอบจากผู้เรียน) ๒. นักเรียนออกมานำเสนอข้อมูลจากการทำใบงาน จำนวน ๒ – ๓ คน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างคืออะไร ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องราวและแนวทางการปฏิบัติตนของชาวพุทธตัวอย่าง ทำให้ได้ข้อคิด ได้แนวทางการปฏิบัติตนที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	คุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างและเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการนำข้อคิดจากเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างไปใช้ในการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์คุณธรรมของชาวพุทธตัวอย่างจากการอ่านและสรุปประเด็นสำคัญ พร้อมเสนอแนวทางการนำคุณธรรมที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๒)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน	สรุปประเด็นสำคัญของชาวพุทธตัวอย่างตัวอย่างจากการอ่าน ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
วิเคราะห์คุณธรรม จากเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่าง และเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	เสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้สอดคล้องกับคุณธรรมจากเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่าง ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่างที่แฝงด้วยคุณธรรมสำหรับการนำไปปฏิบัติตน	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวชาวพุทธตัวอย่าง ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลของชาวพุทธตัวอย่างจากอินเทอร์เน็ตหรือหนังสือ จากนั้นตอบในประเด็นคำถามดังนี้

๑. ชื่อชาวพุทธตัวอย่าง : .....

๒. ประวัติความเป็นมาเบื้องต้นของชาวพุทธตัวอย่าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. ผลงานที่สำคัญด้านพระพุทธศาสนา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๔. คุณธรรมที่ปรากฏของชาวพุทธตัวอย่าง

.....
.....
.....
.....

๕. การศึกษาเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างที่แฝงด้วย ข้อคิดสำหรับการนำไปปฏิบัติตนมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๖. ให้นักเรียนตอบในตารางตามประเด็นคำถามที่กำหนดให้ดังนี้

นักเรียนมีสิ่งที่อยากพัฒนาตนเอง ในตอนนี้คืออะไร	นักเรียนจะนำแบบอย่างของ หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล ไปใช้ในการพัฒนาตนเองอย่างไร
.... 	....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ **เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม**
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ **รายวิชา สังคมศึกษา** **กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ **ภาคเรียนที่ ๑** **เวลา ๕๐ นาที**

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง ทุกข์ ทำให้ตระหนักถึงความเป็นจริงของชีวิตว่าทุกข์หรือปัญหาเป็นสิ่งธรรมดาที่ทุกคนต้องพบเจอ มนุษย์ควรเผชิญทุกข์อย่างมีสติและใช้ปัญญา เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

๓. สาระการเรียนรู้

อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

อริยสัจ ๔ คือ หลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และนำมาสั่งสอนแก่พุทธบริษัท เพื่อให้เข้าใจสัจธรรมของชีวิต อริยสัจ ๔ ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ คือ **ทุกข์** (ความจริงของความทุกข์), **สมุทัย** (เหตุแห่งทุกข์), **นิโรธ** (ความดับทุกข์), และ **มรรค** (หนทางสู่ความดับทุกข์)

ทุกข์ เป็นข้อแรกในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นความจริงอันประเสริฐที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ทุกข์ในที่นี้หมายถึงความจริงของชีวิตที่แสดงถึงสภาพที่ทนได้ยาก ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือสภาพที่กดดันและสร้างความทุกข์ทรมาน โดยหลักธรรมนี้ชี้ให้เห็นว่า การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตายเป็นธรรมชาติของชีวิตที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

การเข้าใจทุกข์ในอริยสัจ ๔ ทำให้เรารู้จักวิเคราะห์และยอมรับความจริงของชีวิต การตระหนักถึงทุกข์และสาเหตุของทุกข์จะช่วยให้เราหาทางแก้ไขและดำเนินชีวิตอย่างมีสติ มีปัญญา และสามารถเข้าถึงความสงบสุขภายในได้อย่างแท้จริง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “ทุกข์” หรือปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาหรือทุกข์ในอริยสัจ ๔ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ อย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

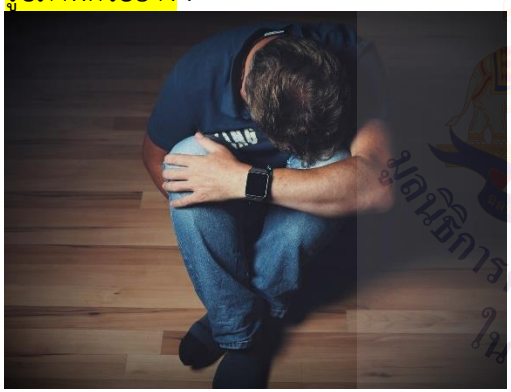
๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาหรือทุกข์ในอริยสัจ ๔ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ และเห็นความสำคัญของการเข้าใจเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความหมายและองค์ประกอบของอริยสัจ ๔ - บอกความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำรูปภาพมาให้นักเรียนได้ร่วมกันตอบคำถามในประเด็น ดังนี้ รูปภาพตัวอย่าง : (ที่มา : https://pixabay.com) ประเด็นคำถาม : ๑.๑ นักเรียนคิดว่าบุคคลในภาพมีความรู้สึกอย่างไร ๑.๒ นักเรียนเคยมีความรู้สึกดังกล่าวหรือไม่อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ ๑.๑ บุคคลในภาพกำลังเกิดความเครียดความทุกข์ ๑.๒ เคย /ไม่เคย ๑.๓ ภาวะเรื่องงาน เรื่องสังคม การเจ็บป่วย	๑. Power Point เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	ตรวจใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)/ แบบประเมินใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “ทุกข์” หรือปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน	๑.๓ สาเหตุอะไรที่ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกดังกล่าว ๑.๔ นักเรียนแก้ปัญหาอย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์) ดังนี้ ความทุกข์สามารถเกิดขึ้นได้ทุกเพศทุกวัย ทุกคนต่างล้วนมีความทุกทั้งสิ้น แต่จะมีกี่คนที่รู้และเข้าใจว่าความทุกข์นั้นคืออะไร อะไรที่เรียกว่าความทุกข์บ้าง สำหรับในทางพระพุทธศาสนา ในวันนี้เราจะมาเรียนกันเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔				
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันสืบค้นและสรุปคำตอบ ดังนี้ ๒.๑ อริยสัจ ๔ หมายถึงอะไร	๑. นักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของอริยสัจ ๔			

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จันทรเกษมในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๒.๒ องค์ประกอบของหลักอริยสัจ ๔ มีอะไรบ้าง ๓. ครูกำหนดประเด็นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายดังนี้ - ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่นักเรียนรู้สึกไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือไม่ชอบ - นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว - เพราะเหตุใดนักเรียนจึงไม่ชอบสถานการณ์ดังกล่าว	(แนวคำตอบ: อริยสัจ ๔ คือ หลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และนำมาสั่งสอนแก่พุทธบริษัท เพื่อให้เข้าใจสัจธรรมของชีวิต อริยสัจ ๔ ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ คือ **ทุกข์** (ความจริงของความทุกข์), **สมุทัย** (เหตุแห่งทุกข์), **นิโรธ** (ความดับทุกข์), และ **มรรค** (หนทางสู่ความดับทุกข์)) ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของผู้เรียน)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำว่าทุกข์ ๕. ครูสุ่มเรียกนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอความหมายของทุกข์ ๖. ครูสรุปความหมายของทุกข์เพิ่มเติมจากที่นักเรียนนำเสนอ โดยเชื่อมโยงจากคำตอบของนักเรียนที่ได้จากการอภิปราย ดังนี้ “ทุกข์ คือ สภาพที่ทนได้ยาก อาจเป็นความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือสภาพที่กดดันและสร้างความทุกข์ทรมาน”	๔. นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำว่าทุกข์ ดังนี้ (แนวคำตอบ: ทุกข์ ในอริยสัจ ๔ คือปัญหาต่าง ๆ ของมนุษย์ เป็นเรื่องบีบคั้นชีวิตจิตใจ มีอยู่ทั่วไปแก่สัตว์มนุษย์ทุกคน ๕. นักเรียนนำเสนอความหมายของคำว่าทุกข์ ที่ได้จากการสรุปร่วมกันภายในกลุ่ม ๖. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอธิบายเพิ่มเติมอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนนำผลจากการร่วมกันนิยามความหมายของทุกข์ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ โดยเขียนลงในใบงานที่ ๙	๑. นักเรียนร่วมกันนิยามความหมายของทุกข์ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ โดยเขียนคำตอบลงในใบงานที่ ๙			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรเป็น “ทุกข์” ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๙ ๓. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง และให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ๔. ครูเพิ่มเติมข้อมูลผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่างแต่ละข้อให้สมบูรณ์ ๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า ๕.๑ นักเรียนคิดว่ามนุษย์ทุกคนบนโลกเคยมีความทุกข์หรือไม่ เพราะเหตุใด ๕.๒ การรู้เรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ มีประโยชน์อย่างไรบ้าง	๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านกรณีตัวอย่างที่ครูกำหนดให้และวิเคราะห์ว่าสิ่งใดเป็น “ทุกข์” ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบที่ได้ลงในใบงานที่ ๙ ๓. นักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ ๕. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๕.๑ มนุษย์ทุกคนบนโลกเคยมีความทุกข์ เพราะความทุกข์เป็นธรรมดาของชีวิตที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งเป็นความจริงตามหลัก อริยสัจ ๔ ในพระพุทธศาสนา ๕.๒ การรู้ปัญหาหรือทุกข์ เป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญในการแก้ไขและพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมในอริยสัจ ๔ ที่ว่า "รู้ทุกข์จึงจะรู้ทางดับทุกข์"			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการที่เรารู้ทุกข์หรือปัญหาของตัวเรา มีประโยชน์อย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การรู้ทุกข์หรือปัญหาของตัวเองมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะทำให้เรายอมรับความจริง แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด พัฒนาตนเองอย่างมีสติ และมีจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น การเผชิญหน้ากับทุกข์ด้วยความเข้าใจและปัญญาจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและสร้างสรรค์มากขึ้น)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔	๑. ตรวจใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	๑. ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “ทุกข์” หรือปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	๑. ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔	๑. ตรวจใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	๑. ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาหรือทุกข์ในอริยสัจ ๔ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ และเห็นความสำคัญของการเข้าใจเรื่อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๙	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ทุกข์ในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)		เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักวิทยบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สรุปความหมายของคำว่าทุกข์	สรุปความหมายของคำว่าทุกข์ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	สรุปความหมายของคำว่าทุกข์ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สรุปความหมายของคำว่าทุกข์ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย
วิเคราะห์สภาพปัญหาและสิ่งที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์สภาพปัญหาหรือทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์สภาพปัญหาหรือทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์สภาพปัญหาหรือทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมน้อยกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานีวิทยุการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔ : .....

.....

.....

.....

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....

.....

.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....

.....

.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....

.....

.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ :

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ ๙ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔ พร้อมวิเคราะห์สภาพปัญหาและสิ่งที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ถูกต้อง พร้อมนำเสนอ

ความหมายของทุกข์ในอริยสัจ ๔ :

ทุกข์ หมายถึงความจริงของชีวิตที่แสดงถึงสภาพที่ทนได้ยาก ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หรือสภาพที่กดดันและสร้างความทุกข์ทรมาน โดยหลักธรรมนี้ชี้ให้เห็นว่า การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตายเป็นธรรมชาติของชีวิตที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

๑. **สถานการณ์ที่ ๑** นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ความกดดัน ความเครียดและผิดหวังจากผลการเรียนที่ตกต่ำ.....
.....
.....

๒. **สถานการณ์ที่ ๒** เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ความอับอายและเจ็บปวดจากการถูกล้อเลียน.....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก

ทุกข์ในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....เสียใจเพราะถูกเพื่อนหักหลัง.....
.....
.....

นักเรียนคิดว่าอะไรคือความสำคัญของการศึกษาเรื่องทุกข์ในอริยสัจ ๔ :

การเข้าใจทุกข์ในอริยสัจ ๔ ทำให้เรารู้จักวิเคราะห์และยอมรับความจริงของชีวิต การตระหนักถึงทุกข์และสาเหตุของทุกข์จะช่วยให้เราหาทางแก้ไขและดำเนินชีวิตอย่างมีสติ มีปัญญา และสามารถเข้าถึงความสงบสุขภายในได้อย่างแท้จริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ **เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม**
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ **รายวิชา สังคมศึกษา** **กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ **ภาคเรียนที่ ๑** **เวลา ๕๐ นาที**

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง สมุทัย ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุหรือที่มาของความทุกข์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหาหรือระงับเหตุแห่งทุกข์ นำไปสู่การหลุดพ้นจากความทุกข์หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตได้

๓. สาระการเรียนรู้

อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

สมุทัย คือ ความจริงว่าด้วยเหตุแห่งทุกข์ ความทุกข์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนนั้นย่อมเกิดจากสาเหตุบางอย่าง มิใช่เกิดขึ้นลอย ๆ ดังพุทธดำรัสว่า “เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนั้นจึงมี เพราะสิ่งนี้เกิด สิ่งนั้นจึงเกิด ตัวอย่างเช่นนี้ นักเรียนที่สอบตกอาจเป็นเพราะเกียจคร้านในการอ่านหนังสือ เศรษฐีที่หาเงินได้ยังไม่มากพอตามที่ตนต้องการ อาจเป็นเพราะมีความโลภจนเกินไปเป็นต้น ซึ่งสาเหตุของความทุกข์นั้น คือความอยากที่เกินพอดี ซึ่งเรียกว่า ตัณหา มี ๓ อย่างคือ กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา ซึ่งจำแนกได้ ๓ ประการ

๑. กามตัณหา ความทะยานอยากในกาม กาม หมายถึง รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสที่น่าใคร่น่าปรารถนา น่าพอใจ ความทะยานอยากในกาม จึงหมายถึง ความดิ้นรนอยากเห็นสิ่งที่สวยงาม อยากฟังเสียงที่ไพเราะ อยากดมกลิ่นที่หอม อยากลิ้มรสที่อร่อย อยากสัมผัสที่น่าใคร่น่าปรารถนา น่าพอใจ

๒. ภวตัณหา ความทะยานอยากในความเป็น คือ ดิ้นรนอยากเป็นบุคคลประเภทที่ตนชอบ เช่น นักร้อง นักแสดง นักการเมือง หรืออยากได้เลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง

๓. วิภวตัณหา ความอยากในความไม่มีหรือไม่เป็น คือ ดิ้นรนอยากไม่เป็นสิ่งที่เขาให้เป็นหรืออยากจะพ้นไปจากตำแหน่งที่เป็นอยู่แล้ว รวมทั้งอยากให้สิ่งนั้นสิ่งนี้หมดไป

การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง สมุทัย ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุและที่มาของสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองทั้งทางกายและทางใจได้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้สามารถวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้การดำเนินชีวิตให้มีความสุขมากขึ้น

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของสมุทัยในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ “สมุทัย” จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “สมุทัย” หรือ สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องอย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักสมุทัยในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “สมุทัย” หรือสาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องอย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักสมุทัยในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความหมายของสมุทัยในอริยสัจ ๔	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูสมมุติสถานการณ์ให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและตอบประเด็นคำถามดังนี้ - สถานการณ์ ครูมาทำงานตอนเช้าแล้วเกิดอาการปวดท้องอย่างหนัก - ประเด็นคำถาม นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นได้เพราะสาเหตุใดบ้าง ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ดังนี้ จากการ สมุทัย คือ เหตุแห่งความทุกข์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักธรรมอริยสัจ ๔ ซึ่งเราจะได้ร่วมกันศึกษาในคาบเรียนนี้	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: อาการปวดท้องอาจมีสาเหตุได้หลายสาเหตุ เช่น ครูไม่ได้รับประทานอาหารเช้า, ครูรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา ฯลฯ)	๑. Power Point เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ๒. วิดีทัศน์ โตไปไม่โกงตอน เที่ยงคืน ของ GTH ON AIR (https://www.youtube.com/watch?v=Aw๙boHwx๓Mw)	ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)	ตรวจใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นและสรุปความหมายของคำต่อไปนี้	๑. นักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ “สมุทัย” จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔	๒.๑ สมุทัย ๒.๒ กามตัณหา ๒.๓ ภวตัณหา ๒.๔ วิภวตัณหา	๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นและสรุปความหมายของคำที่ครูกำหนดให้ทั้ง ๔ คำ (แนวคำตอบ: ๒.๑ สมุทัย มีความหมายว่า "เหตุแห่งทุกข์" ในชีวิตมนุษย์ ๒.๒ กามตัณหา หมายถึง ความอยากในกาม หรือความอยากได้ในสิ่งที่ทำให้เกิดความพอใจทางอารมณ์หรือประสาทสัมผัส เช่น อยากได้ทรัพย์สินเงินทอง ความรัก รูปร่างหน้าตาดี ฯลฯ ๒.๓ ภวตัณหา หมายถึง ความอยากมี อยากเป็น เช่น อยากมีอำนาจ ฯลฯ ๒.๔ วิภวตัณหา หมายถึง ความไม่อยากเป็น หรืออยากให้สิ่งนั้นหมดไป เช่น ไม่อยากเจ็บป่วย ไม่อยากถูกตำหนิ ฯลฯ)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า คำทั้ง ๔ คำ ได้แก่ สมุทัย กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร ๔. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอข้อสรุปจากการอภิปราย เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอภิปรายว่า คำทั้ง ๔ คำ ได้แก่ สมุทัย กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร (แนวคำตอบ: สมุทัย คือ ต้นเหตุของทุกข์ ซึ่งเกิดจาก ตัณหา ทั้ง ๓ ประเภท ได้แก่ กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา ความอยากเหล่านี้ทำให้จิตใจเร่าร้อน เมื่อไม่ได้ตามปรารถนาจะทำให้เกิดทุกข์และความเจ็บปวดทางจิตใจ การทำความเข้าใจและละจากตัณหาเหล่านี้จึงเป็นหนทางนำไปสู่การดับทุกข์อย่างแท้จริง ๔. นักเรียนนำเสนอข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มย่อย และร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๕. ครูอธิบายความเชื่อมโยงของคำว่า สมุทัย กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา ให้นักเรียนฟังในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์	๕. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนสรุปความหมายของสมุทัยลงในใบงานที่ ๑๐ ๒. ครูให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรคือ “สมุทัย” ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๐ ๓. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง และให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ๔. ครูเพิ่มเติมข้อมูลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่างแต่ละข้อให้สมบูรณ์ ๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า “การรู้เรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ มีประโยชน์อย่างไรบ้าง”	๑. นักเรียนสรุปความหมายของสมุทัยลงในใบงานที่ ๑๐ ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรคือ “สมุทัย” ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๐ ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอผลการวิเคราะห์ประเด็นที่กำหนด ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ ๕. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		(แนวคำตอบ: การรู้เรื่อง สมุทัย ใน อริยสัจ ๔ มีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาจิตใจ เพราะสมุทัยคือ "เหตุแห่งทุกข์" หรือ "ต้นเหตุของความทุกข์" ซึ่งหากเราสามารถเข้าใจและตระหนักถึงเหตุแห่งทุกข์ได้ ย่อมสามารถจัดการกับความทุกข์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการทราบสาเหตุของทุกข์หรือปัญหา เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การทราบสาเหตุของทุกข์หรือปัญหาเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต เพราะทำให้เราสามารถเข้าใจต้นตอของปัญหาอย่างแท้จริง เมื่อรู้ว่าสาเหตุของทุกข์เกิดจากอะไร เราก็สามารถวางแผนแก้ไขได้อย่างตรง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	จุด ไม่เสียเวลาไปกับการแก้ไขที่ปลายเหตุ)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของสมุทัยในอริยสัจ ๔	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)	๑. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ “สมุทัย” จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)	๑. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)	๑. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “สมุทัย” หรือ สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้องอย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักสมุทัยในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สรุปความหมายของคำว่าสมุทัย	สรุปความหมายของคำว่าสมุทัยในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	สรุปความหมายของคำว่าสมุทัยในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สรุปความหมายของคำว่าสมุทัยในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย
วิเคราะห์หาสาเหตุที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมน้อยกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันวิทยบริการ
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ศูนย์วิทยทรัพยากร
ในพระบรมราชูปถัมภ์
สำนักวิทยบริการ
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ศูนย์วิทยบริการ
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ศูนย์วิทยบริการ
เฉลิมพระเกียรติ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๓๙

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของสมุทัยในอริยสัจ ๔: .....
.....
.....
.....

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้
สมุทัยในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน
สมุทัยในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก
สมุทัยในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ :
.....
.....
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (สมุทัย)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของสมุทัยในอริยสัจ ๔ : : สมุทัย คือ เหตุแห่งทุกข์ ซึ่งสาเหตุของความทุกข์นั้น มาจากตัณหา มี ๓ อย่างคือ กามตัณหา (ความอยากในกาม) ภวตัณหา (ความอยากมี อยากเป็น) และ วิภวตัณหา (ความไม่อยากมี ไม่อยากเป็น)

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้
สมุทัยในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ผลการเรียน/คะแนนลดลง.....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน
สมุทัยในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ถูกเพื่อนล้อเลียน/ถูกเพื่อนบูลลี่.....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก
สมุทัยในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ถูกเพื่อนนำความลับไปบอกคนอื่น/ถูกเพื่อนทรยศ.....
.....
.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องสมุทัยในอริยสัจ ๔ :

การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง สมุทัย ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุและที่มาของสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองทั้งทางกายและทางใจได้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้สามารถวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้การดำเนินชีวิตให้มีความสุขมากขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ **เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม**
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ **รายวิชา สังคมศึกษา** **กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ **ภาคเรียนที่ ๑** **เวลา ๕๐ นาที**

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง นิโรธ ทำให้เข้าใจถึงการดับทุกข์และผลของการดับทุกข์อันนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างสงบสุขและสมดุล

๓. สาระการเรียนรู้

อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

นิโรธ คือ การดับทุกข์เพราะฉะนั้น ถ้าเรารู้ว่าทุกข์เกิดจากความอยาก หากตัดความ “อยาก” ทิ้งไปก็เป็นการ ดับทุกข์อย่างหนึ่งแล้วการดับทุกข์ก็คือการที่เรากำจัดตัณหาหรือกิเลสไปได้โดยอาศัยสติและปัญญาเป็นตัวช่วย หากเรา ทำสำเร็จ เราก็จะกำจัดความทุกข์ได้เช่นเดียวกัน ประกอบด้วย

๑. ตทังคนิโรธ ความดับด้วยองค์นั้นๆ หรือดับกิเลสได้ชั่วคราว เช่น เมื่อเมตตากรุณาเกิดขึ้นความโกรธและความคิดพยาบาทคือความคิดเบียดเบียนย่อมดับไป เมื่ออสุภสัญญาคือความกำหนดว่าไม่งามเกิดขึ้น ราคะความกำหนัดยินดีในกามคุณ ๕ ย่อมดับไป รวมความว่าดับกิเลสด้วยองค์ธรรมที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว

๒. วิกขัมภนนิโรธ ดับกิเลส หรือข่มกิเลสไว้ได้ด้วยกำลังฌาน เช่น ข่มนิวรณ์ ๕ ไว้ด้วยกำลังแห่งฌานตั้งแต่ปฐมฌานเป็นต้นไป ตลอดเวลาที่ฌานยังไม่เสื่อม บุคคลผู้ได้ฌานย่อมมีอาการเสมือนหนึ่งผู้ไม่มีกิเลส ท่านเปรียบเหมือนหญ้าที่ศิลาทับไว้ หรือเหมือนโรคบางอย่างที่ถูกคุมไว้ด้วยยา ตลอดเวลาที่ยามีกำลังอยู่ โรคย่อมสงบระงับไป

๓. สมุจเฉทนิโรธ ความดับกิเลสอย่างเด็ดขาดด้วยกำลังแห่งอริยมรรค กิเลสใดที่อริยมรรคตัดแล้วย่อมเป็นอันตัดขาดไม่กลับเกิดขึ้นอีก เปรียบเหมือนต้นไม้ที่ถูกถอนขึ้นทั้งรากและเผาไฟทิ้ง เป็นอันตัดได้สิ้นเสร็จเด็ดขาด ไม่ต้องกังวลว่าจะเกิดขึ้นอีก ตัวอย่างเช่นการตัดกิเลสของพระอริยบุคคล ๔ จำพวก มีพระโสดาบันเป็นต้น

๔. ปฏิปัสสัทธินิโรธ ความดับกิเลสอย่างสงบระงับไปในขณะแห่งอริยผลนั้นเอง เรียกว่า ปฏิปัสสัทธินิโรธ ไม่ต้องขวนขวายเพื่อการดับอีก เหมือนคนหายโรคแล้วไม่ต้องขวนขวายหายาเพื่อดับโรคนั้นอีก

๕. นิสสรณนิโรธ แปลตามตัวว่า ดับกิเลสด้วยการสลัดออกไป หมายถึง ภาวะแห่งการดับกิเลสนั้นยั่งยืนตลอดไป ได้รับความสุขจากความดับนั้นยั่งยืนตลอดไป ได้แก่นิพพานนั่นเอง เหมือนความสุขความปลอดโปร่งอันยั่งยืนของผู้ที่หายโรคแล้วอย่างเด็ดขาด

การศึกษาอริยสัจ ๔ ในหัวข้อเรื่อง นิโรธ ทำให้เข้าใจถึงการดับทุกข์และผลของการดับทุกข์ ซึ่งจะช่วยให้หลุดพ้นจากปัญหาและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขมากขึ้น

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของนิโรธในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ “นิโรธ” จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “นิโรธ” จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักนิโรธในอริยสัจ ๔(๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “นิโรธ” จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักนิโรธในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความหมายของนิโรธในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนความรู้เดิมที่สอนในคาบเรียนก่อนหน้า โดยให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามดังนี้ ๑.๑ อริยสัจ ๔ ประกอบไปด้วยหลักธรรมใดบ้าง ๑.๒ ทุกข์ หมายถึงอะไร ๑.๓ สมุทัย หมายถึงอะไร ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: ๑.๑ อริยสัจ ๔ ประกอบไปด้วยหลักธรรม คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค ๑.๒ ทุกข์ หมายถึง สภาพที่ทนได้ยาก/ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ๑.๓ สมุทัย หมายถึง เหตุแห่งความทุกข์) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	๑. Power Point เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	ตรวจใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นและสรุปความหมายของคำว่า “นิโรธ”	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นและสรุปความหมายของคำว่า “นิโรธ”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านทักษะกระบวนการ - ใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ “นิโรธ” จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔	๓. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้อธิบายความหมายของคำว่า “นิโรธ” ๔. ครูอธิบายเรื่อง นิโรธ โดยใช้สื่อ PowerPoint ประกอบการอธิบาย ๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า “การรู้เรื่อง นิโรธ ในอริยสัจ ๔ มีประโยชน์อย่างไร”	๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มอธิบายความหมายของคำว่า “นิโรธ” ที่เป็นข้อสรุปของกลุ่มตนเอง ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอธิบายเรื่อง นิโรธ ๕. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การรู้เรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔ ทำให้เรามีความเข้าใจในความทุกข์และการดับทุกข์ สามารถใช้ชีวิตอย่างมีปัญญา สงบสุข และไม่ยึดติดกับความทุกข์หรือกิเลสทั้งหลาย ส่งผลให้ชีวิตมีความสมดุลและเป็นสุขทั้งในด้านจิตใจและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนสรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ลงในใบงานที่ ๑๑	๑. นักเรียนสรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ลงในใบงานที่ ๑๑ ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรคือ “นิโรธ”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	๒. ครูให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรคือ “นิโรธ” ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๑ ๓. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนให้นำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่นๆ ในชั้นเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ๔. ครูเพิ่มเติมผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่างของนักเรียนให้สมบูรณ์	ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๑ ๓. นักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง และร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียน ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “นักเรียนสามารถนำหลักนิโรธ ในอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไรบ้าง” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่อง นิโรธ ทำให้เข้าใจถึงการดับทุกข์และผลของการดับทุกข์ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายด้าน เช่น ทำความเข้าใจความทุกข์ว่าเป็นสิ่งที่ดับหรือหายไปได้ ฯลฯ)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน				

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของนิโรธในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	๑. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการในการวิเคราะห์ “นิโรธ” จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	๑. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	๑. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “นิโรธ” จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักนิโรธในอริยสัจ ๔(๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สรุปความหมายของคำว่านิโรธ	สรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	สรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สรุปความหมายของคำว่า นิโรธ ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย
วิเคราะห์หานิโรธจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์หานิโรธ ตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์หานิโรธ ตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์หานิโรธ ตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง นิโรธ ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง นิโรธ ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง นิโรธ ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๑ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของนิโรธในอริยสัจ ๔ : .....
.....
.....
.....

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้
นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน
นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก
นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔ :
.....
.....
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของนิโรธในอริยสัจ ๔ : นิโรธ คือ การดับทุกข์ ทุกข์เกิดจากความอยาก หากตัดความ “อยาก” ทิ้งไป ก็เป็นการ ดับทุกข์อย่างหนึ่งแล้วการดับทุกข์ก็คือการที่เรากำจัดตัณหาหรือกิเลสไปได้โดยอาศัยสติและปัญญาเป็นตัวช่วย หากเรา ทำสำเร็จ เราก็จะกำจัดความทุกข์ได้เช่นเดียวกัน

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ไม่เครียด/ไม่รู้สึกกดดันหรือรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว.....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ไม่รู้สึกอับอายหรือรู้สึกเจ็บปวด ฯลฯ.....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ไม่รู้สึกเสียใจ ฯลฯ.....
.....
.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔ :

นิโรธ ในอริยสัจ ๔ คือ ความดับทุกข์ หรือ ภาวะที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของการปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา การศึกษานิโรธมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่ของการพัฒนาจิตใจ การดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น เข้าใจความจริงของชีวิตว่าทุกข์เป็นสิ่งที่สามารถดับได้ ฯลฯ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องมรรคในอริยสัจ ๔ ช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านจิตใจ และการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดปัญญา สติ สมาธิ และศีลธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และนำไปสู่การดับทุกข์อย่างแท้จริงตามหลักพระพุทธศาสนา

๓. สาระการเรียนรู้

อริยสัจ ๔ (มรรค)

มรรค คือ วิถีทางปฏิบัติให้พ้นทุกข์ หมายถึง ไม่กลับเวียนว่ายตายเกิดอีก คือนิพพาน ซึ่งมีอยู่ทางเดียว คือวิธีการที่จะนำไปสู่ความดับทุกข์หรือดับตัณหาในที่นี้ก็คือ มรรค ๘ อันได้แก่

๑. สัมมาทิฏฐิ ความเห็นชอบ การเข้าใจเรื่องราวอย่างถูกต้อง มีปัญญาเห็นชอบในสิ่งที่ถูกทั้งทางโลกและธรรมะ อาทิ การเข้าใจว่าอะไรคือทุกข์ อะไรคือสาเหตุแห่งทุกข์ อะไรคือการดับทุกข์ อะไรคือสิ่งที่จะนำไปสู่การดับทุกข์, เห็นอริยสัจสี่ เห็นว่าอะไรคือความดี อะไรคือความชั่ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เห็นความไม่เที่ยงของสังขาร และการเข้าใจกระบวนการเกิดขึ้นและการดับแห่งทุกข์โดยเป็นปัจจัยอาศัยกัน เป็นสังสารวัฏ (กิเลส กรรม วิบาก) เป็นต้น

๒. สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ การคิดที่จะทำในเรื่องที่ดีงาม ไม่คิดโกรธ เบียดเบียน รักใคร่ ยึดธรรมะ คิดให้หลุดพ้นจากกามจากโลภ อาทิ ความคิดที่ปลอดโปร่งไม่หมกมุ่นอยู่ในกามคุณ ๕ (รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส) และความคิดที่ไม่พยาบาท อาฆาต ริษยา ให้มีความเมตตา กรุณา เป็นต้น

๓. สัมมาวาจา วาจาชอบ ไม่พูดปด พูดส่อเสียด พูดหยาบ พูดเพ้อเจ้อ พูดสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์

๔. สัมมากัมมันตะ กระทำชอบ ปฏิบัติชอบ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม

๕. สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีวิตชอบ ประกอบอาชีพสุจริต ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

๖. สัมมาวายามะ เพียรชอบ ทำความเพียรทั้งทางโลกและทางธรรม

๗. สัมมาสติ ระลึกชอบ มีความระลึกชอบ รู้ถูกรู้ผิดทางธรรมโดยมุ่งตัดกิเลสทั้งปวง

๘. สัมมาสมาธิ ตั้งมั่นชอบ จิตอยู่ในสมาธิที่ถูกต้องได้เสมอ การตั้งจิตใจให้แน่วแน่ ไม่ฟุ้งซ่าน สามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยการบริหารจิต ทำสมาธิ

การศึกษาเรื่องมรรคในอริยสัจ ๔ ช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านจิตใจ และการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดปัญญา สติ สมาธิ และศีลธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และนำไปสู่การดับทุกข์อย่างแท้จริงตามหลักพระพุทธศาสนา

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายและองค์ประกอบของมรรคในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ “มรรค” หรือแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องมรรคในหลักธรรมอริยสัจ ๔

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “มรรค” หรือแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักมรรคในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๒ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “มรรค” หรือแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักมรรคในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนความรู้เดิมที่สอนในคาบเรียนก่อนหน้า โดยให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามดังนี้ ๑.๑ อริยสัจ ๔ ประกอบไปด้วยหลักธรรมใดบ้าง ๑.๒ ทุกข์ หมายถึงอะไร ๑.๓ สมุทัย หมายถึงอะไร ๑.๔ นิโรธ หมายถึงอะไร ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: ๑.๑ อริยสัจ ๔ ประกอบไปด้วยหลักธรรม คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค ๑.๒ ทุกข์ หมายถึง สภาพที่ทนได้ยาก/ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ๑.๓ สมุทัย หมายถึง เหตุแห่งความทุกข์) ๑.๔ นิโรธ หมายถึง การดับทุกข์ ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	ตรวจใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค) / ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม และ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกความหมายและองค์ประกอบของมรรคในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ “มรรค” หรือแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นความหมายของคำศัพท์และบันทึกความหมายลงในสมุด ดังนี้ ๑) สัมมาทิฏฐิ ๒) สัมมาสังกัปปะ ๓) สัมมาวาจา ๔) สัมมากัมมันตะ ๕) สัมมาอาชีวะ ๖) สัมมาวายามะ ๗) สัมมาสติ ๘) สัมมาสมาธิ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “จับคู่รู้ความหมาย” โดยครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จำนวน ๑๖ ใบ ให้นักเรียนจับคู่คำศัพท์กับความหมายให้ถูกต้อง ภายในเวลา ๒ นาที ข้อความในบัตรคำ ดังนี้ ๑) สัมมาทิฏฐิ คู่กับ ๒) ความเห็นชอบ	๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มช่วยกันสืบค้นความหมายของคำศัพท์ที่ครูกำหนดและบันทึกคำตอบที่ได้ไว้ในสมุด (แนวคำตอบ: ๑) สัมมาทิฏฐิ หมายถึง ความเห็นชอบ ๒) สัมมาสังกัปปะ หมายถึงความดำริชอบ ๓) สัมมาวาจา หมายถึง การเจรจาชอบ ๔) สัมมากัมมันตะ หมายถึง การกระทำชอบ ๕) สัมมาอาชีวะ หมายถึง การเลี้ยงชีพชอบ ๖) สัมมาวายามะ หมายถึง ความพยายามชอบ ๗) สัมมาสติ หมายถึง การระลึกชอบ ๘) สัมมาสมาธิ หมายถึง ความตั้งจิตมั่นชอบ ๓. นักเรียนทำกิจกรรม “จับคู่ รู้ความหมาย” โดยจับคู่บัตรคำให้คำศัพท์และความหายสอดคล้องกัน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องมรรคในหลักธรรมอริยสัจ ๔ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	๓) สัมมาสังกัปปะ คู่กับ ๔) ความดำริชอบ ๕) สัมมาวาจา คู่กับ ๖) การเจรจาชอบ ๗) สัมมากัมมันตะ คู่กับ ๘) การกระทำชอบ ๙) สัมมาอาชีวะ คู่กับ ๑๐) การเลี้ยงชีพชอบ ๑๑) สัมมาวายามะ คู่กับ ๑๒) ความพยายามชอบ ๑๓) สัมมาสติ คู่กับ ๑๔) การระลึกชอบ ๑๕) สัมมาสมาธิ คู่กับ ๑๖) ความตั้งจิตมั่นชอบ ๔. ครูเฉลยคำศัพท์ในกิจกรรม และอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของ มรรค ในหลักอริยสัจ ๔ ๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นดังนี้ “จากคำศัพท์และความหมายของคำศัพท์ในกิจกรรม นักเรียนคิดว่า มรรค คือหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือมุ่งสอนในเรื่องใด”	๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูเฉลยคำศัพท์ในกิจกรรมอย่างตั้งใจ ๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: มรรค คือหลักธรรมที่มุ่งสอนเกี่ยวกับ การพัฒนาชีวิตและจิตใจอย่างถูกต้อง มุ่งเน้นเรื่อง การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม การฝึกฝนจิตใจ และการเจริญปัญญา เพื่อให้เกิดความสุขและความสงบอย่างยั่งยืน ฯลฯ)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๖. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของ มรรค ให้สมบูรณ์	๖. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของ มรรค ลงในใบงานที่ ๑๒ ๒. ครูให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรคือ มรรค ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๒ ๓. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนให้นำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ๔. ครูเพิ่มเติมผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่างของนักเรียนให้สมบูรณ์	๑. นักเรียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของ มรรค ลงในใบงานที่ ๑๒ ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรคือ มรรค ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๒ ๓. นักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีตัวอย่างและร่วมแสดงความคิดเห็น และเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียน ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “การเรียนรู้เรื่องมรรคในอริยสัจ ๔ มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่อง มรรค ทำให้เข้าใจถึงวิธีการ ขั้นตอนและแนวทางแก้ไขความทุกข์ได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการดำเนินชีวิตให้มีความสุข)			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายและองค์ประกอบของมรรคในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	๑. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ “มรรค” หรือแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	๑. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องมรรคในหลักธรรมอริยสัจ ๔	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	๑. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ “มรรค” หรือแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการเข้าใจหลักมรรคในอริยสัจ ๔ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค) ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สรุปความหมายและองค์ประกอบของมรรค	สรุปความหมายของคำว่ามรรคและองค์ประกอบของมรรค ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญครบถ้วนทุกคำ	สรุปความหมายของคำว่ามรรคและองค์ประกอบของมรรค ในหลักธรรมอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนมาก	สรุปความหมายของคำว่ามรรคและองค์ประกอบของมรรค ในหลักธรรมอริยสัจ ได้ถูกต้อง มีคำสำคัญปรากฏเป็นส่วนน้อย
วิเคราะห์หามรรคจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด	วิเคราะห์หามรรคตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๓ ข้อ	วิเคราะห์หามรรคตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์หามรรคตามหลักอริยสัจ ๔จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนด ให้ได้ถูกต้อง ๑ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องมรรค ในอริยสัจ ๔	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง มรรค ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง มรรค ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง มรรค ในอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๑ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	**ระดับคุณภาพ**		
	๓ (ดี)	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายและองค์ประกอบของมรรคในอริยสัจ ๔ : .....
.....
.....
.....

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้
นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน
นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก
นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....
.....
.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องมรรคในอริยสัจ ๔ :
.....
.....
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายและองค์ประกอบของมรรคในอริยสัจ ๔ :

มรรค คือ วิถีทางปฏิบัติให้พ้นทุกข์ อันได้แก่

๑. สัมมาทิฏฐิ ความเห็นชอบ
๒. สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ
๓. สัมมาวาจา วาจาชอบ
๔. สัมมากัมมันตะ กระทำชอบ
๕. สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีวิตชอบ
๖. สัมมาวายามะ เพียรชอบ
๗. สัมมาสติ ระลึกชอบ
๘. สัมมาสมาธิ ตั้งมั่นชอบ

<u>สถานการณ์ตัวอย่าง</u>

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ตั้งเป้าหมายในการเรียนใหม่ ฝึกวางแผนการเรียนและแบ่งเวลาทบทวนบทเรียนอย่างเป็นระบบ พยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หางานอดิเรกที่ชอบเพื่อผ่อนคลาย ลดความเครียด ฯลฯ.....

.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : ..ขอความช่วยเหลือจากครูหรือผู้ปกครอง, เชื่อมั่นในคุณค่าของตนเอง ฯลฯ

.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้ใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : .....ให้อภัย เรียนรู้จากเหตุการณ์ ปล่อยวางและระมัดระวังในการเลือกไว้ใจคนในอนาคต ฯลฯ.....

.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องมรรคในอริยสัจ ๔ :

การศึกษาเรื่องมรรคในอริยสัจ ๔ ช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านจิตใจ และการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดปัญญา สติ สมาธิ และศีลธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และนำไปสู่การดับทุกข์อย่างแท้จริงตามหลักพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

๓. สาระการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิต

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

หลักอริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

๑) ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์หรือความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นในชีวิต ทุกคนต้องเผชิญกับทุกข์ในรูปแบบต่าง
เช่น การเจ็บป่วย การสูญเสีย ความเครียด หรือความผิดหวัง

๒) สมุทัย หมายถึง เหตุหรือสาเหตุของความทุกข์ โดยส่วนใหญ่เกิดจาก ตัณหา (ความอยาก) ได้แก่ กามตัณหา: อยากได้ อยากมี อยากเป็น, ภวตัณหา: อยากคงอยู่หรือดำรงอยู่, วิภวตัณหา: อยากพ้นจากสิ่งที่ไม่พอใจ

๓) นิโรธ หมายถึง การดับทุกข์หรือการหลุดพ้นจากความทุกข์ เมื่อดับเหตุแห่งทุกข์ (สมุทัย) ก็สามารถดับ
ทุกข์ได้

๔) มรรค หมายถึง หนทางในการดับทุกข์ ประกอบด้วย มรรค ๘ ประการ ได้แก่

- สัมมาทิฏฐิ: ความเห็นชอบ
- สัมมาสังกัปปะ: ความดำริชอบ
- สัมมาวาจา: การพูดชอบ
- สัมมากัมมันตะ: การกระทำชอบ

- สัมมาอาชีวะ: การเลี้ยงชีพชอบ
- สัมมาวายามะ: ความเพียรชอบ
- สัมมาสติ: การระลึกชอบ
- สัมมาสมาธิ: การตั้งใจชอบ

ประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้

๑. ช่วยให้แก้ไขปัญหาได้อย่างมีระบบและมีเหตุผล
๒. ช่วยลดความเครียดและสร้างความสงบสุขในชีวิต
๓. ทำให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญา
๔. ช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงบวกและมุมมองใหม่ในการแก้ไขปัญหา

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง

๔.๒ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนและวางแผนแก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหา อย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ**	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอสถานการณ์ตัวอย่าง และให้นักเรียนใช้หลักอริยสัจ ๔ ตอบคำถาม ดังนี้ <u>สถานการ์ตัวอย่าง</u> “เจมส์เป็นนักเรียนชั้น ม.๓ ที่ชื่นชอบการเล่นเกมออนไลน์มากเกินไป เขามักจะเล่นเกมจนดึกดื่นและไม่ยอมทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียน ส่งผลให้ผลการเรียนลดลงอย่างมาก และถูกตำหนิจากผู้ปกครอง” ๑.๑ ทุกข์ ในสถานการณ์ดังกล่าวคืออะไร ๑.๒ สมุทัย ในสถานการณ์ดังกล่าวคืออะไร ๑.๓ นิโรธ ในสถานการณ์ด้งกล่าวคืออะไร ๑.๔ มรรค ในสถานการณ์ดังกล่าวคืออะไร ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริสัจ ๔ ดังนี้ “อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ	๑. นักเรียนอ่านสถานการณ์ตัวอย่างและใช้หลักอริยสัจ ๔ มาตอบคำถามตามที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑.๑ ทุกข์ในสถานการณ์ดังกล่าว คือ ผลการเรียนลดลง ถูกตำหนิจากผู้ปกครอง ๑.๒ สมุทัยในสถานการณ์ดังกล่าวส คือ เล่นเกมออนไลน์มากเกินไป ไม่ยอมทำการบ้านหรือทบทวนบทเรียน ๑.๓ นิโรธในสถานการณ์ดังกล่าวคือ ผลการเรียนไม่ลดลง ไม่ถูกตำหนิ ๑.๔ มรรคในสถานการณ์ดังกล่าว คือ แบ่งเวลาในการเรียนและการเล่นเกมอย่างเหมาะสม ทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายและหมั่นทบทวนบทเรียน ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	ตรวจ ใบงานที่ ๑๓ การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)/ ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนและวางแผนแก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้	ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งเราจะได้ลองนำมาปฏิบัติในคาบเรียนนี้” **ขั้นสอน (๑๕ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “เล่าสู่กันฟัง: บ้านฉันบ้านเธอ” ดังนี้ ๒.๑ ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเล่าปัญหาที่พบในชุมชนหรือในท้องถิ่นของตนเองให้เพื่อนฟัง ในเวลาคนละ ๑ นาที ๒.๒ เมื่อสมาชิกทุกคนเล่าปัญหาครบ ให้ภายในกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่าปัญหาใดที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนมากที่สุด ๑ ปัญหา พร้อมระบุเหตุผลที่เลือก ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่กลุ่มเลือกตามหัวข้อดังนี้	 ๑. นักเรียนจัดกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มทำกิจกรรม “เล่าสู่กันฟัง: บ้านฉันบ้านเธอ” ดังนี้ ๒.๑ นักเรียนเล่าปัญหาที่พบในชุมชนหรือในท้องถิ่นของตนเองให้เพื่อนในกลุ่มฟัง คนละ ๑ นาที ๒.๒ นักเรียนอภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่มว่าปัญหาใดที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนมากที่สุด พร้อมระบุเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกปัญหาดังกล่าว ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่กลุ่มเลือกแก้ไข ตามหัวข้อที่ครูกำหนด ได้แก่			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	๓.๑ ปัญหา ๓.๒ รายละเอียดของปัญหา ๓.๓ ผลกระทบที่จากปัญหา	๓.๑ ปัญหา ๓.๒ รายละเอียดของปัญหา ๓.๓ ผลกระทบที่เกิดจากปัญหา			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้หลักอริยสัจ ๔ วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนของกลุ่มตนเองตามประเด็นดังนี้ ๑.๑ ทุกข์ ของเหตุการณ์ดังกล่าว คืออะไรบ้าง ๒.๒ สมุทัย ของเหตุการณ์ดังกล่าวคืออะไรบ้าง ๒.๓ นิโรธ ของเหตุการณ์ดังกล่าว คืออะไรบ้าง ๒.๕ มรรค ของเหตุการณ์ดังกล่าว คืออะไรบ้าง โดยนักเรียนบันทึกคำตอบที่ได้ลงในใบงานที่ ๑๓	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำหลักอริยสัจ ๔ มาวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนที่กลุ่มของตนเองเลือกตามหัวข้อที่ครูกำหนด โดยบันทึกตำตอบลงในใบงานที่ ๑๓			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลสรุปตามหัวข้อที่กำหนด และให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลสรุปตามหัวข้อที่กำหนด พร้อมรับฟังคำแนะนำเพิ่มเติมจากครู			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการนำหลักอริยสัจ ๔ มาวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนมีประโยชน์อย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การนำหลักอริยสัจ ๔ มาวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนช่วยให้เห็นปัญหาอย่างเป็นระบบ ค้นหาสาเหตุได้ชัดเจน วางแผนแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ส่งผลให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาแนวคิดและจิตใจของคนในชุมชนให้สามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างมีสติและปัญญา)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	๑. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)๒. ๒.เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนและวางแผนแก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	๑. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)๒. ๒.เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	๑. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)๒. ๒.เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริ	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)	๑. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๓ เรื่อง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๒. สังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๑)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
ใช้หลักอริยสัจ ๔ วิเคราะห์ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่น	ระบุปัญหาภายในชุมชนได้ชัดเจน และใช้หลัก อริยสัจ ๔ วิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้องสอดคล้องกับองค์ประกอบของอริยสัจ ๔ ทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค	มีประเด็นที่ระบุไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ๑ - ๒ จุด	มีประเด็นที่ระบุไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์มากกว่า ๒ จุด
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๕ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๓ – ๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนใช้หลักอริยสัจ ๔ มาวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนหรือในท้องถิ่นของตนเอง

กลุ่มที่ : ..... **ชื่อกลุ่ม :** .....
ปัญหาในชุมชน/ปัญหาในท้องถิ่น : .....
รายละเอียดของปัญหา : .....
.....
.....
.....

ผลกระทบของปัญหา:
.....
.....
.....
.....

การใช้หลักอริยสัจ ๔ วิเคราะห์ปัญหา :
ทุกข์ของเหตุการณ์ดังกล่าว คือ .....
.....
สมุทัยของเหตุการณ์ดังกล่าว คือ .....
.....
นิโรธของเหตุการณ์ดังกล่าว คือ .....
.....
มรรคของเหตุการณ์ดังกล่าว คือ .....
.....

ประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ มาประยุกต์ใช้ : .....
.....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

๓. สาระการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิต

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

หลักอริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

๑) ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์หรือความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นในชีวิต ทุกคนต้องเผชิญกับทุกข์ในรูปแบบต่าง
เช่น การเจ็บป่วย การสูญเสีย ความเครียด หรือความผิดหวัง

๒) สมุทัย หมายถึง เหตุหรือสาเหตุของความทุกข์ โดยส่วนใหญ่เกิดจาก ตัณหา (ความอยาก) ได้แก่ กามตัณหา: อยากได้ อยากมี อยากเป็น, ภวตัณหา: อยากคงอยู่หรือดำรงอยู่, วิภวตัณหา: อยากพ้นจากสิ่งที่ไม่พอใจ

๓) นิโรธ หมายถึง การดับทุกข์หรือการหลุดพ้นจากความทุกข์ เมื่อดับเหตุแห่งทุกข์ (สมุทัย) ก็สามารถดับ
ทุกข์ได้

๔) มรรค หมายถึง หนทางในการดับทุกข์ ประกอบด้วย มรรค ๘ ประการ ได้แก่

- สัมมาทิฏฐิ: ความเห็นชอบ
- สัมมาสังกัปปะ: ความดำริชอบ
- สัมมาวาจา: การพูดชอบ
- สัมมากัมมันตะ: การกระทำชอบ

- สัมมาอาชีวะ: การเลี้ยงชีพชอบ
- สัมมาวายามะ: ความเพียรชอบ
- สัมมาสติ: การระลึกชอบ
- สัมมาสมาธิ: การตั้งใจชอบ

ประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้

๑. ช่วยให้แก้ไขปัญหาได้อย่างมีระบบและมีเหตุผล
๒. ช่วยลดความเครียดและสร้างความสงบสุขในชีวิต
๓. ทำให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญา
๔. ช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงบวกและมุมมองใหม่ในการแก้ไขปัญหา

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหา อย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนความรู้และกิจกรรมในคาบเรียนก่อนหน้า โดยใช้ประเด็นคำถามสำคัญ ดังนี้ “ในคาบเรียนก่อนหน้า นักเรียนได้ร่วมกับเพื่อนในกลุ่มทำกิจกรรมอะไรบ้าง” ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียน เข้าสู่กิจกรรม เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒) ดังนี้ “ในคาบเรียนก่อนหน้านักเรียนได้ใช้หลักอริยสัจ ๔ วิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและท้องถิ่น วันนี้เราจะมาหาแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยใช้หลักอริยสัจ ๔”	๑. นักเรียนร่วมสนทนาและตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ในคาบเรียนก่อนหน้านักเรียนได้ร่วมกับเพื่อนในกลุ่มแลกเปลี่ยนปัญหาในชุมชน อภิปรายกลุ่มย่อย เลือกปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วนมาวิเคราะห์ตามหลักอริยสัจ ๔) ๒. นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)	แผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔/ เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. ครูให้นักเรียนสนทนากลุ่มย่อยเกี่ยวกับปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นที่กลุ่มของตนเอง	๑. นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้เมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา ๒. นักเรียนทำการซักซ้อมการแสดงบทบาทสมมติตามบทบาทที่กำหนด ตาม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง	เลือกเพื่อเป็นการทบทวนข้อมูล ตามประเด็นดังนี้ ๒.๑ ปัญหา ๒.๒ รายละเอียดของปัญหา ๓. ครูให้นักเรียนอภิปรายในประเด็น “แนวทางการแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔” โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายลงในสมุด	พื้นที่ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน ผ่านข้อมูลที่ระบุไว้ในใบงานที่ ๑๒			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบแผนผังความคิด เรื่อง “แนวทางการแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔” โดยกำหนดประเด็นในการทำแผนผังความคิด ดังนี้ ๑.๑ ปัญหา ๑.๒ ลักษณะปัญหา (ทุกข์) ๑.๓ สาเหตุของปัญหา (สมุทัย) ๑.๔ เป้าหมายของการแก้ปัญหา (นิโรธ)	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มออกแบบแผนผังความคิด เรื่อง “แนวทางการแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔” ตามประเด็นที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	๑.๕ แนวทางการ/วิธีการแก้ไขปัญหา (มรรค) ๒. ระหว่างทำแผนผังความคิด อนุญาตให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียนหรือจากอินเตอร์เน็ตได้ ครูคอยสังเกตการทำงานและให้คำแนะนำนักเรียนเพิ่มเติม ๓. ครูสอบถามความคืบหน้าของการทำงาน อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงานของนักเรียน เมื่อครบกำหนดเวลา และแจ้งให้นักเรียนวางแผนการทำงานต่อในคาบเรียนหน้า	๒. ระหว่างทำแผนผังความคิด นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนหรือจากอินเตอร์เน็ต หรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากครู ๓. นักเรียนรายงานความคืบหน้าของการทำงาน อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และวางแผนการทำงานต่อในคาบเรียนหน้า			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการใช้หลักอริยสัจ ๔ มาแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นจะสามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ อย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การใช้หลักอริยสัจ ๔ มาแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่น สามารถแก้ปัญหาได้จริง หากนำไปใช้อย่างถูกต้อง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	และมีการปฏิบัติตามอย่างเป็นระบบ เนื่องจากหลักอริยสัจ ๔ เป็นวิธีการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่มีเหตุและผลชัดเจน ทำให้สามารถค้นหาต้นเหตุของปัญหาและวางแผนแก้ไขได้อย่างเป็นขั้นตอน)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๒)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ความถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดในแผนผังความคิดครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ข้อมูลถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด ๑ - ๒ จุด	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนดมากกว่า ๒ จุด
ความเชื่อมโยง	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันทุกประเด็น	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนมาก	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนน้อย
ความคิด สร้างสรรค์	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ แปลกใหม่ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้ สอดคล้องกับเนื้อหา
การนำเสนอ	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดัง ฟังชัด ตลอดการนำเสนอ	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดัง ฟังชัด เป็นส่วนมาก	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดัง ฟังชัด เป็นส่วนน้อย
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๙ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๓)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

๓. สาระการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิต

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

หลักอริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

๑) ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์หรือความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นในชีวิต ทุกคนต้องเผชิญกับทุกข์ในรูปแบบต่าง
เช่น การเจ็บป่วย การสูญเสีย ความเครียด หรือความผิดหวัง

๒) สมุทัย หมายถึง เหตุหรือสาเหตุของความทุกข์ โดยส่วนใหญ่เกิดจาก ตัณหา (ความอยาก) ได้แก่ กามตัณหา: อยากได้ อยากมี อยากเป็น, ภวตัณหา: อยากคงอยู่หรือดำรงอยู่, วิภวตัณหา: อยากพ้นจากสิ่งที่ไม่พอใจ

๓) นิโรธ หมายถึง การดับทุกข์หรือการหลุดพ้นจากความทุกข์ เมื่อดับเหตุแห่งทุกข์ (สมุทัย) ก็สามารถดับ
ทุกข์ได้

๔) มรรค หมายถึง หนทางในการดับทุกข์ ประกอบด้วย มรรค ๘ ประการ ได้แก่

- สัมมาทิฏฐิ: ความเห็นชอบ
- สัมมาสังกัปปะ: ความดำริชอบ
- สัมมาวาจา: การพูดชอบ
- สัมมากัมมันตะ: การกระทำชอบ

- สัมมาอาชีวะ: การเลี้ยงชีพชอบ
- สัมมาวายามะ: ความเพียรชอบ
- สัมมาสติ: การระลึกชอบ
- สัมมาสมาธิ: การตั้งใจชอบ

ประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้

๑. ช่วยให้แก้ไขปัญหาได้อย่างมีระบบและมีเหตุผล
๒. ช่วยลดความเครียดและสร้างความสงบสุขในชีวิต
๓. ทำให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญา
๔. ช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงบวกและมุมมองใหม่ในการแก้ไขปัญหา

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหา อย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนความรู้ในคาบเรียนก่อนหน้า โดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้ “ในคาบเรียนก่อนหน้านักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใด” ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๓)	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ รับฟังการทบทวนจากครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้	Power Point เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)	แผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔/ เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด
	ขั้นสอนและขั้นปฏิบัติ (๔๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบแผนผังความคิด เรื่อง “แนวทางการแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔” ต่อจากคาบเรียนก่อนหน้า โดยกำหนดประเด็นในการทำแผนผังความคิด ดังนี้ ๑.๑ ปัญหา ๑.๒ ลักษณะปัญหา (ทุกข์) ๑.๓ สาเหตุของปัญหา (สมุทัย) ๑.๔ เป้าหมายของการแก้ปัญหา (นิโรธ)	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มออกแบบแผนผังความคิด เรื่อง “แนวทางการแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔” ต่อจากคาบเรียนก่อนหน้าตามประเด็นที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	๑.๕ แนวทางการ/วิธีการแก้ไขปัญหา (มรรค) ๒. ระหว่างทำแผนผังความคิด อนุญาตให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียนหรือจากอินเตอร์เน็ตได้ ครูคอยสังเกตการทำงานและให้คำแนะนำนักเรียนเพิ่มเติม ๓. ครูสอบถามความคืบหน้าของการทำงาน อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงานของนักเรียน ๔. ครูแจ้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการนำเสนอแผนผังความต่อในคาบเรียนหน้า	๒. ระหว่างทำแผนผังความคิด นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนหรือจากอินเตอร์เน็ต หรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากครู ๓. นักเรียนรายงานความคืบหน้าของการทำงาน อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน ๔. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มวางแผนกานำเสนอแผนผังความคิดในคาบเรียนหน้า			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการใช้หลักอริยสัจ ๔ มาแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นจะสามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ อย่างไร”	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การใช้หลักอริยสัจ ๔ มาแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่น สามารถแก้ปัญหาได้จริง หากนำไปใช้อย่างถูกต้อง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๓)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	และมีการปฏิบัติตามอย่างเป็นระบบ เนื่องจากหลักอริยสัจ ๔ เป็นวิธีการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่มีเหตุและผลชัดเจน ทำให้สามารถค้นหาต้นเหตุของปัญหาและวางแผนแก้ไขได้อย่างเป็นขั้นตอน)			

มัธยมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๓)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๓)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ความถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดในแผนผังความคิดครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ข้อมูลถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด ๑ - ๒ จุด	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนดมากกว่า ๒ จุด
ความเชื่อมโยง	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันทุกประเด็น	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนมาก	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนน้อย
ความคิดสร้างสรรค์	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ แปลกใหม่ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้ สอดคล้องกับเนื้อหา
การนำเสนอ	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดัง ฟังชัด ตลอดการนำเสนอ	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดัง ฟังชัด เป็นส่วนมาก	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดัง ฟังชัด เป็นส่วนน้อย
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๙ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๔)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ อธิบายสังฆคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิตเป็นการฝึกฝนตนเองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

๓. สาระการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการดำเนินชีวิต

การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในชีวิตประจำวันคือการฝึกฝนตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และค้นหาหนทางในการดับทุกข์ด้วยสติปัญญา ทำให้เรามีชีวิตที่สงบสุข มีเหตุผล และพร้อมรับมือกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ

หลักอริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔ เป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

๑) ทุกข์ หมายถึง ความทุกข์หรือความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นในชีวิต ทุกคนต้องเผชิญกับทุกข์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเจ็บป่วย การสูญเสีย ความเครียด หรือความผิดหวัง

๒) สมุทัย หมายถึง เหตุหรือสาเหตุของความทุกข์ โดยส่วนใหญ่เกิดจาก ตัณหา (ความอยาก) ได้แก่ กามตัณหา: อยากได้ อยากมี อยากเป็น, ภวตัณหา: อยากคงอยู่หรือดำรงอยู่, วิภวตัณหา: อยากพ้นจากสิ่งที่ไม่พอใจ

๓) นิโรธ หมายถึง การดับทุกข์หรือการหลุดพ้นจากความทุกข์ เมื่อดับเหตุแห่งทุกข์ (สมุทัย) ก็สามารถดับทุกข์ได้

๔) มรรค หมายถึง หนทางในการดับทุกข์ ประกอบด้วย มรรค ๘ ประการ ได้แก่

- สัมมาทิฏฐิ: ความเห็นชอบ
- สัมมาสังกัปปะ: ความดำริชอบ
- สัมมาวาจา: การพูดชอบ
- สัมมากัมมันตะ: การกระทำชอบ
- สัมมาอาชีวะ: การเลี้ยงชีพชอบ
- สัมมาวายามะ: ความเพียรชอบ

- สัมมาสติ: การระลึกชอบ
- สัมมาสมาธิ: การตั้งใจชอบ

ประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้

๑. ช่วยให้แก้ไขปัญหาได้อย่างมีระบบและมีเหตุผล
๒. ช่วยลดความเครียดและสร้างความสงบสุขในชีวิต
๓. ทำให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยสติและปัญญา
๔. ช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงบวกและมุมมองใหม่ในการแก้ไขปัญหา

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือในท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
- เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๔)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหา อย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง	๑. ครูทบทวนความรู้ในคาบเรียนก่อนหน้า โดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้ “ในคาบเรียนก่อนหน้านักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใด” ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๓)	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ รับฟังการทบทวนจากครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้	Power Point เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๒)	แผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔/ เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด
	ขั้นสอน (๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ดังนี้ “หลักการนำเสนอหน้าชั้นเรียนที่ดีมีอะไรบ้าง”	๑. นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่แบ่งไว้ในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า “หลักการนำเสนองานหน้าชั้นเรียนที่ดีมีอะไรบ้าง” (แนวคำตอบ: การนำเสนองานหน้าชั้นเรียนอย่างดีต้องอาศัยการเตรียมตัวที่รอบคอบ การสื่อสารอย่างมั่นใจ การใช้สื่อการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ และการตอบคำถามอย่างชัดเจน การฝึกซ้อมและการ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๔)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือในท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	๓. ครูอธิบายและเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการนำเสนอหน้าชั้นเรียนที่ดีให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้กับการนำเสนอแผนผังความคิด	วางแผนล่วงหน้าจะช่วยเพิ่มความมั่นใจและทำให้การนำเสนอประสบความสำเร็จมากขึ้น) ๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอธิบายอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมตัววางแผนการนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ที่นักเรียนได้ลงมือทำในคาบเรียนก่อนหน้า ใช้เวลาเตรียมตัวประมาณ ๕ นาที ๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ทีละกลุ่มจนครบทั้ง ๕ กลุ่ม	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมตัวนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริสัจ ๔ ใช้เวลาเตรียมตัวประมาณ ๕ นาที ๒. นักเรียนนำเสนอแผนผังความคิดตามที่ได้เตรียมตัว ใช้เวลานำเสนอกลุ่มละไม่เกิน ๕ นาที			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๔)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	(ใช้แอพพลิเคชั่นสุ่ม) กำหนดเวลาในการนำเสนอไม่เกินกลุ่มละ ๕ นาที ๓. เมื่อนักเรียนเรียนนำเสนอเสร็จ เปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในชั้นเรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ๔. เมื่อนักเรียนนำเสนอครบทุกกลุ่ม ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ ๔.๑ นักเรียนคิดว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนได้ร่วมกันคิดและนำเสนอในวันนี้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้จริงหรือไม่อย่างไร ๔.๒ นักเรียนคิดว่าการนำหลักอริยสัจ ๔ มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่น มีประโยชน์อย่างไรบ้าง	๓. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัยหลังเพื่อนกลุ่มอื่นนำเสนอแผนผังความคิดเรียบร้อย ๔. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๔.๑ แนวทางเหล่านี้สามารถนำไปใช้ได้จริง แต่อาจต้องนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังและได้รับความร่วมมือจากชุมชน และการสนับสนุนจากผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากทุกฝ่ายร่วมมือกันอย่างจริงจัง ก็มีโอกาสสูงที่แนวทางการแก้ไขจะประสบความสำเร็จ ๔.๒ การนำหลักอริยสัจ ๔ มาใช้แก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นช่วยให้เห็นปัญหาอย่างชัดเจนและเป็นระบบ สามารถ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ (๔)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับสาเหตุ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนและเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อชุมชนในระยะยาว			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “การนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมีประโยชน์อย่างไรบ้าง” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การนำหลักอริยสัจ ๔ มาใช้ในชีวิตประจำวันมีประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน เพราะช่วยให้วิเคราะห์ปัญหาอย่างมีระบบ แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด การประยุกต์ใช้หลักธรรมนี้สามารถนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๔)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายแนวทางการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในชุมชนหรือท้องถิ่นโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการนำหลักอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ปัญหาที่พบในชุมชนและวางแผนนำหลักอริยสัจ ๔ ไปใช้แก้ปัญหาอย่างเห็นคุณค่าของการใช้หลักอริสัจ ๔ ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นตามหลักอริยสัจ ๔ ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง บทสรุปอริยสัจ ๔ และการประยุกต์ใช้ (๔)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ความถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดในแผนผังความคิดครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ข้อมูลถูกต้อง	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด ๑ - ๒ จุด	เขียนแผนผังความคิดโดยระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามประเด็นที่กำหนด มากกว่า ๒ จุด
ความเชื่อมโยง	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันทุกประเด็น	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนมาก	ออกแบบแผนผังความคิดโดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลได้สอดคล้องกันเป็นส่วนน้อย
ความคิด สร้างสรรค์	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ แปลกใหม่ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้สวยงาม น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	ออกแบบแผนผังความคิดได้สอดคล้องกับเนื้อหา
การนำเสนอ	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด ตลอดการนำเสนอ	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด เป็นส่วนมาก	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย เสียงดัง ฟังชัด เป็นส่วนน้อย
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๙ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๘ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการคือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาวิธีคิดและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ช่วยให้วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและยั่งยืน ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาปัญญาและความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตประจำวัน

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

วิธีคิดแบบโยนิโสมนลิการที่จะเรียนในคาบเรียนนี้มี ๒ วิธี คือ วิธีคิดแบบอริยสัจหรือคิดแบบแก้ไขให้พันปัญหา และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) วิธีคิดแบบอริยสัจ

หลักการสำคัญของวิธีคิดแบบนี้ คือ เริ่มต้นจากปัญหาหรือทุกข์โดยกำหนดรู้ ทำความเข้าใจปัญหาหรือความทุกข์ให้ชัดเจน แล้วสืบค้นหาสาเหตุเพื่อเตรียมแก้ปัญหา พร้อมกำหนดเป้าหมายของตนให้แน่ชัดว่าคืออะไร จะเป็นไปได้หรือไม่ จะเป็นไปได้อย่างไร แล้วคิดวางวิธีปฏิบัติที่จะกำจัดสาเหตุของปัญหาให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาจใช้ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ กำหนดรู้ คือ แจกแจงปัญหา ทำความเข้าใจสภาพและขอบเขตของปัญหาให้เข้าใจชัดเจนว่าเป็นอะไร คืออะไร เป็นที่ตรงไหน (ทุกข์)

ขั้นที่ ๒ สืบสวนเหตุแห่งทุกข์ที่จะพึงละ คือ วิเคราะห์ค้นหามูลเหตุหรือต้นตอของปัญหาซึ่งจะลองแก้ไข กำจัด หรือทำให้หมดสิ้นไป (สมุทัย)

ขั้นที่ ๓ เล็งหมายชัดซึ่งการดับทุกข์ที่จะทำให้สำเร็จ คือ เล็งเห็นชัดเจนถึงภาวะปราศจากปัญหาซึ่งมุ่งหมายว่าคืออะไร เป็นไปได้จริงหรือไม่ อย่างไร (นิโรธ)

ขั้นที่ ๔ จัดวางวิธีการดับทุกข์ที่จะต้องปฏิบัติ คือ กำหนดวางวิธีการและแผนการและรายการที่จะต้องทำในการที่จะแก้ไขปัญหา กำจัดสาเหตุของปัญหาให้สำเร็จโดยสอดคล้องกับเป้าหมาย (มรรค)

๒) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

คำสำคัญที่แสดงความหมายของวิธีคิดแบบนี้ คือ สืบสาวเหตุและปัจจัย สืบสาว หมายถึง การค้นหาความจริงอย่างต่อเนื่องจากต้นสู่ปลาย จากผลสู่เหตุ ดูผลกระทบจากสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่งอย่างเชื่อมโยงกัน สำนวนไทยมิใช้ว่า "สืบสาวราวเรื่อง" คือค้นหาความจริงของเรื่องนั้นว่าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร และจะมีผลอย่างไร

เหตุ หมายถึง ต้นเรื่อง ต้นเค้า ซึ่งอาจเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ สถานการณ์ในชีวิตความเป็นไปของสังคม พฤติกรรมหรือการกระทำที่เกิดผลดีและชั่ว

ปัจจัย เป็นองค์ประกอบหรือเงื่อนไข ที่สัมพันธ์ส่งเสริมให้เหตุมีผลกระทบที่ชัดเจน หารีปัจจัยเกื้อหนุนให้เหตุเกิดขึ้นในทางที่ดี ผลดีก็ย่อมประจักษ์ชัดเจน หากมีปัจจัยหรือเงื่อนไขที่ชั่ว ก็ย่อมส่ง

เหตุ ปัจจัย และผล ย่อมปรากฏต่อเนื่องกันไปในชีวิตอย่างไม่รู้จบ เราจึงควรฝึกวิธีคิด สืบสาวเหตุปัจจัยอย่างมีหลักการ ไม่มีอคติ พิจารณาตามความจริงของสิ่งที่เป็น คิดตรวจสอบที่มาของสิ่ง นั้น ๆ ใช้หลักธรรมวิเคราะห์ผลดีผลเสียด้วยใจเป็นกลาง ก็จะเป็นแนวทางให้เราเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เกิดผลตามจุดประสงค์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) อธิบายว่า วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เป็นวิธีคิดตามหลักปฏิจจสมุปบาท มีแนวปฏิบัติ ๒ แนวคือ

๑. คิดแบบปัจจัยสัมพันธ์ สิ่งทั้งหลายอาศัยกันจึงเกิดขึ้น เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี เพราะลิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น เมื่อสิ่งนี้ ไม่มี สิ่งนี้จึงไม่มี เพราะสิ่งนี้ดับ สิ่งนี้จึงดับ

๒. คิดแบบสอบสวนหรือตั้งคำถาม-คำตอบ เช่น อุปาทานมีเพราะอะไรเป็นปัจจัย อุปาทาน มีเพราะตัณหาเป็นปัจจัย ตัณหามีเพราะอะไรเป็นปัจจัย ตัณหามีเพราะเวทนาเป็นปัจจัย เวทนามีเพราะอะไรเป็นปัจจัย

การคิดสืบสาวเหตุปัจจัยนั้นต้องคิดพิจารณาตามที่เป็นจริงและเป็นกลาง ไม่ใช้ข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือน หรือคิดตามอารมณ์ชั่วแล่น เพราะอาจทำให้สรุปผิดพลาดได้

การคิดสืบสาวเหตุปัจจัยอาศัยความเป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องจากกันและกัน การใช้สติปัญญา วิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้สิ่งหนึ่งมีเกิดขึ้น และองค์ประกอบที่ทำให้สิ่งหนึ่งดับไป ลิ้นไปเป็นวิธีคิดที่ทำให้เราสามารถแก้ปัญหาได้ นอกจากนั้นยังช่วยให้เรารู้เท่าทันความเป็นจริง มีชีวิตที่สงบสุข

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ทั้งวิธีคิดแบบอริยสัจหรือคิดแบบแก้ไขปัญหา และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้อง

๔.๒ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นประโยชน์ของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้เหมาะสม และความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้เหมาะสม และความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วค้นหาคำปริศนา โดยให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าภาพดังกล่าวคือคำว่าอะไร ดังนี้ ภาพปริศนา : ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า “นักเรียนมีวิธีคิดอย่างไร จึงได้คำตอบว่าภาพดังกล่าวคือคำว่า ไม้แขวนเสื้อ” ๓. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมเข้าสู่บทเรียนเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ดังนี้ การคิดเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ซึ่งจะทำให้มนุษย์สามารถแก้ปัญหาเอาชนะอุปสรรค และดำเนินชีวิต่ได้อย่างราบรื่น ซึ่งในพระพุทธศาสนามีการสอนวิธีการ	๑. นักเรียนดูภาพปริศนา จากนั้นร่วมกันตอบตอบคำถาม ดังนี้ (แนวคำตอบ: จากภาพปริศนา คือ คำว่า “ไม้แขวนเสื้อ”) ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ดูรูปภาพแล้วนำคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพมาเชื่อมโยงกัน ฯลฯ) ๓. นักเรียนรับฟังการทบทวนจากครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	Power Point เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	ตรวจใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ/ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม	คิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งเราจะได้ร่วมกันศึกษาในคาบเรียนนี้” **ขั้นสอน (๒๐ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ครูสนทนาและอธิบายตวามหมายของวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นความหมายและหลักการของ ๒.๑ วิธีคิดแบบอริยสัจ ๒.๒ วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย โดยบันทึกคำตอบที่ได้ลงในใบงานที่ ๑๔ ๔. ครูให้นักเรียนในห้องร่วมกันสรุปความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย โดยครูช่วยเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์	 ๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย และบันทึกคำตอบที่ได้ลงในใบงานที่ ๑๔ ๔. นักเรียนร่วมกับครูและเพื่อนในชั้นสรุปความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นประโยชน์ของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการ	๕.. ครูเล่าเรื่อง “เกมออนไลน์กับผลการเรียน” ให้นักเรียนฟัง มีเด็กชายคนหนึ่งชื่อ บาส เขาเป็นนักเรียนมัธยมต้นที่เรียนเก่งและเป็นที่ภาคภูมิใจของพ่อแม่ แต่วันหนึ่ง บาสได้รู้จักกับเกมมือถือยอดฮิตเกมหนึ่ง เพื่อน ๆ หลายคนก็เล่นกัน บาสติดเกมนั้นมากจนเล่นทั้งวันทั้งคืน ทำให้เขา นอนดึก และ ไม่ทำการบ้าน ผลการเรียนจึงตกต่ำลงอย่างเห็นได้ชัด พ่อแม่พยายามตักเตือน แต่บาสก็ยังคงเล่นเกมเหมือนเดิม จนวันหนึ่ง ครูเรียกพ่อแม่มาพบเนื่องจากคะแนนสอบของบาสต่ำมาก บาสรู้สึก อับอายและเสียใจ” จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็น ดังนี้ ๕.๑ หากจะแก้ปัญหาของบาสโดยใช้วิธีการคิดแบบอริยสัจ จะมีแนวทางการคิดแก้ปัญหาอย่างไร	๕. นักเรียนฟังครูเล่าเรื่อง และร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: ๕.๑ แนวทางการคิดแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการคิดแบบอริยสัจ คือ - ทุกข์: ผลการเรียนตกต่ำ ถูกครูและผู้ปกครองตำหนิ - สมุทัย: ติดเกม/ละเลยการเรียน - นิโรธ: ผลการเรียนดี ไม่ถูกครูและผู้ปกครองตำหนิ - มรรค: ตั้งเป้าหมายในการเรียน จัดตารางการดำเนินชีวิตโดยลดเวลาการเล่นเกมให้เหมาะสม ให้ความสำคัญกับการเรียน ตั้งใจเรียนให้มากขึ้น ฯลฯ ๕.๒ แนวทางการคิดแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย คือ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
เรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	๕.๒ หากจะแก้ปัญหาของบาส โดยใช้วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย จะมีแนวทางการคิดแก้ปัญหาอย่างไร	- คิดแบบปัจจัยสัมพันธ์: บาสติดเกมจึงมีเวลาทำการบ้านและทบทวนบทเรียนน้อย ผลการเรียนจึงตกต่ำ ดังนั้นหากบาสเล่นเกมน้อยลง จะมีเวลาทำการบ้านและทบทวนบทเรียนมากขึ้น ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ฯลฯ - คิดแบบสอบสวนหรือตั้งคำถาม-คำตอบ โดยตั้งคำถามว่า “ผลการเรียนตกต่ำเกิดขึ้นเพราะอะไร” คำตอบคือเพราะเล่นเกมจนไม่มีเวลาทำการบ้านและทบทวนบทเรียน จึงต้องแก้ปัญหาโดยการจัดตารางชีวิตให้เหมาะสม ลดเวลาการเล่นเกม ฯลฯ			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนเลือกปัญหาด้านการเรียนรู้ของตนเอง ๑ ปัญหา มาวิเคราะห์แนวทางการ	๑. นักเรียนเลือกปัญหาด้านการเรียนรู้ของตนเอง ๑ ปัญหา มาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขโดยใช้วิธีการคิดแบบ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	แก้ไขโดยใช้วิธีการคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๔ ๒. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ความสำคัญของการประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการในการดำเนินชีวิต และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๔	อริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๔ ๒. นักเรียนวิเคราะห์ความสำคัญของการประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการในการดำเนินชีวิต และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๔			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ นักเรียนคิดว่าการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการมีความสำคัญอย่างไร ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างกระบวนการคิดที่มีเหตุผลรอบคอบ และลึกซึ้ง เพราะวิธีโยนิโสมนสิการเป็นการคิดอย่างมีระบบ วิเคราะห์อย่างแยบคาย และมองเห็นความสัมพันธ์			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ระหว่างเหตุและผลได้อย่างชัดเจน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	๑. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	๑. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	๑. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้เหมาะสม และความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบ	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ	๑. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๔ เรื่อง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
โยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๒. สังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
บอกความหมายและหลักการของวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	บอกความหมายและแนวทางการคิดด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้องครบถ้วนทุกประเด็น	บอกความหมายและแนวทางการคิดด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	บอกความหมายและแนวทางการคิดด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ประยุกต์ใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง	ระบุปัญหาการเรียนรู้ของตนเองและใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยแสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ครบถ้วน ถูกต้อง เหมาะสม ทุกประเด็น	ระบุปัญหาการเรียนรู้ของตนเองและใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยแสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ ถูกต้อง เหมาะสม เป็นส่วนมาก	ระบุปัญหาการเรียนรู้ของตนเองและใช้วิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยแสดงแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ ถูกต้อง เหมาะสม เป็นส่วนน้อย
เห็นประโยชน์ของการนำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ระบุความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้มากกว่า ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการนำวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ น้อยกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศูนย์วิทยทรัพยากร
ศูนย์วิทยทรัพยากร
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. จงบอกความหมายและหลักการของวิธิคิดแบบโยนิโสมนสิการที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

- ๑.๑ วิธีคิดแบบอริยสัจ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ๑.๒ วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. จงเลือกปัญหาด้านการเรียนรู้ของตนเอง มาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขหรือพัฒนาด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

ปัญหา :

.....

.....

๒.๑ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ

ทุกข์ : .....

.....

สมุทัย : .....

.....

นิโรธ : .....

.....

มรรค : .....

.....

๒.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ (อย่างน้อย ๓ ข้อ):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. จงบอกความหมายและหลักการของวิธิคิดแบบโยนิโสมนสิการที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑.๑ วิธีคิดแบบอริยสัจ

หลักการสำคัญของวิธีคิดแบบนี้ คือ เริ่มต้นจากปัญหาหรือทุกข์โดยกำหนดรู้ ทำความเข้าใจปัญหาหรือความทุกข์ให้ชัดเจน แล้วสืบค้นหาสาเหตุเพื่อเตรียมแก้ปัญหา พร้อมกำหนดเป้าหมายของตนให้แน่ชัดว่าคืออะไร จะเป็นไปได้หรือไม่ จะเป็นไปได้อย่างไร แล้วคิดวางวิธีปฏิบัติที่จะกำจัดสาเหตุของปัญหาให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาจใช้ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ กำหนดรู้ คือ แจกแจงปัญหา ทำความเข้าใจสภาพและขอบเขตของปัญหาให้เข้าใจชัดเจนว่าเป็นอะไร คืออะไร เป็นที่ตรงไหน (ทุกข์)

ขั้นที่ ๒ สืบสวนเหตุแห่งทุกข์ที่จะพึงละ คือ วิเคราะห์ค้นหามูลเหตุหรือต้นตอของปัญหาซึ่งจะลองแก้ไข กำจัด หรือทำให้หมดสิ้นไป (สมุทัย)

ขั้นที่ ๓ เล็งหมายชัดซึ่งการดับทุกข์ที่จะทำให้สำเร็จ คือ เล็งเห็นชัดเจนถึงภาวะปราศจากปัญหาซึ่งมุ่งหมายว่าคืออะไร เป็นไปได้จริงหรือไม่ อย่างไร (นิโรธ)

ขั้นที่ ๔ จัดวางวิธีการดับทุกข์ที่จะต้องปฏิบัติ คือ กำหนดวางวิธีการและแผนการและรายการที่จะต้องทำในการที่จะแก้ไขปัญหา กำจัดสาเหตุของปัญหาให้สำเร็จโดยสอดคล้องกับเป้าหมาย (มรรค)

๑.๒ วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

คำสำคัญที่แสดงความหมายของวิธีคิดแบบนี้ คือ สืบสาวเหตุและปัจจัย สืบสาว หมายถึง การค้นหาความจริงอย่างต่อเนื่องจากต้นสู่ปลาย จากผลสู่เหตุ ดูผลกระทบจากสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่งอย่างเชื่อมโยงกัน สำนวนไทยมิใช้ว่า "สืบสาวราวเรื่อง" คือค้นหาความจริงของเรื่องนั้นว่าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร และจะมีผลอย่างไร วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เป็นวิธีคิดตามหลักปฏิจจสมุปบาท มีแนวปฏิบัติ ๒ แนวคือ

๑. คิดแบบปัจจัยสัมพันธ์ สิ่งทั้งหลายอาศัยกันจึงเกิดขึ้น เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี เพราะลิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น เมื่อสิ่งนี้ ไม่มี สิ่งนี้จึงไม่มี เพราะสิ่งนี้ดับ สิ่งนี้จึงดับ

๒. คิดแบบสอบสวนหรือตั้งคำถาม-คำตอบ เช่น อุปาทานมีเพราะอะไรเป็นปัจจัย อุปาทาน มีเพราะตัณหาเป็นปัจจัย ตัณหามีเพราะอะไรเป็นปัจจัย ตัณหามีเพราะเวทนาเป็นปัจจัย เวทนามีเพราะอะไรเป็นปัจจัย

๒. จงเลือกปัญหาด้านการเรียนรู้ของตนเอง มาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขหรือพัฒนาด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจและวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

ปัญหา : .....พิจารณาจากคำตอบของผู้เรียน.....

๒.๑ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ

ทุกข์ : .....

.....

สมุทัย : .....

.....

นิโรธ : .....

.....

มรรค : .....

.....

๒.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ (อย่างน้อย ๓ ข้อ):

๑. สร้างกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ: ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงเหตุและผลได้อย่างลึกซึ้ง เช่น การวิเคราะห์ปัญหาจากต้นเหตุและวางแนวทางแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน
๒. พัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา: การฝึกคิดแบบโยนิโสมนสิการช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างรอบคอบ ไม่ด่วนตัดสินใจ โดยพิจารณาข้อเท็จจริงก่อนดำเนินการแก้ไข
๓. เสริมสร้างสติปัญญาและความรอบคอบ: วิธีคิดอย่างแยบคายช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความเป็นจริงและตระหนักถึงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้ตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล
๔. ลดความลำเอียงและอคติ: การพิจารณาปัญหาตามหลักธรรม เช่น อริยสัจ ๔ หรือการสืบสาวเหตุปัจจัย ทำให้ผู้เรียนมีความเป็นกลาง ไม่ถูกครอบงำด้วยอารมณ์หรืออคติ
๕. นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต: เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีสติและปัญญา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ **เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม**
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ **รายวิชา สังคมศึกษา** **กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ **ภาคเรียนที่ ๑** **เวลา ๕๐ นาที**

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๓ อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักมัชฌิมาปฏิปทา (ทางสายกลาง) ในพระพุทธศาสนาที่เน้นการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ไม่โลภมาก และมีสติปัญญาในการพิจารณาเหตุผล ส่งผลให้ชีวิตมีความมั่นคง ยั่งยืน และสงบสุข

๓. สาระการเรียนรู้

พระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานต่อประชาชนชาวไทยในโอกาสต่าง ๆ ด้วยทรงมุ่งหวังความผาสุก ความเจริญก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติ เมื่อประมวลพระราชดำรัสดังกล่าวแล้ว สามารถสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ว่าเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการดำรงชีวิตบนทางสายกลางด้วยปัญญาอย่างรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงชีวิตให้พัฒนาก้าวหน้าได้ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และระดับโลก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมิใช่แนวคิด ที่ว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นแนวคิดที่ครอบคลุมวิถีชีวิตที่ดีงามที่ควรปฏิบัติไว้ทั้งหมด ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับประชาชนทุกระดับและทุกสาขาอาชีพ โดยมีหลักการที่คล้าย กัน คือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ได้แก่

๑) ความพอประมาณ: ดำเนินชีวิตตามความพอดี ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป
๒) ความมีเหตุผล: คิดและทำโดยใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์หรือตัณหามากำหนด
๓) การมีภูมิคุ้มกัน: เตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน
๔) เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม: ใช้ความรู้และศีลธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นการพัฒนาอย่างสมดุลจากภายใน จิตใจของปัจเจกชน ขยายผลกว้างขวางออกไปยังสังคมแวดล้อมรอบข้าง ซึ่งการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งภายในและภายนอกนี้เองที่เป็นมรรควิถีสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จนอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องมีพื้นฐานมาจากการรู้จักความพอดีและความมีเหตุมีผล และ ที่สำคัญคือความสามารถในการพึ่งตนเองได้ทั้งในทางสติปัญญาและทางคุณธรรม

สำหรับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนดังกล่าวมานั้น มีความสอดคล้องกับหลักหลักการพัฒนาตามแนวทางพระพุทธศาสนาหลายประการ เช่น

๑) หลักสันโดษ ได้แก่ ๑) ยถาลาภสันโดษ การรู้จักยินดีพอใจในภาวะหรือสิ่งที่ตนมีอยู่, ๒) ยถาพลสันโดษ การรู้จักยินดีพอใจในสิ่งที่ตนแสวงหาได้มาโดยชอบธรรมตามกำลังและ ความบากบั่นพยายามของตน และ ๓) ยถาสารุปปสันโดษ การรู้จักยินดีพอใจในสิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง

๒) หลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ได้แก่ แนวทางที่นำไปสู่ความดับทุกข์ ๘ ประการ คือ สัมมาทิฏฐิ (ความเห็นชอบ) สัมมาสังกัปปะ (ดำริชอบ) สัมมาวาจา (เจรจาชอบ) สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ) สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ) สัมมาวายามะ (เพียรชอบ) สัมมาสติ (ระลึกชอบ) และสัมมาสมาธิ (ตั้งจิตมั่นชอบ)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ มัชฌิมาปฏิปทา (ทางสายกลาง) ในพระพุทธศาสนามีความเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น เนื่องจากทั้งสองหลักการมุ่งเน้นให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างพอดี มีเหตุผล มีสติปัญญาในการตัดสินใจ โดยเน้นการมีความพร้อมในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและการรักษาคุณธรรมในทุกมิติของชีวิต การนำหลักทั้งสองมาประยุกต์ใช้จะทำให้ชีวิตมีความมั่นคง ยั่งยืน และสงบสุขอย่างแท้จริง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการนำทั้ง ๒ หลัก ไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องและเห็นความสำคัญของการนำทั้ง ๒ หลัก ไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูชวนนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ประเด็นคำถามดังนี้ “นักเรียนรู้จักหรือเคยทราบเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร” ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	๑. นักเรียนร่วมสนทนาและตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน) ๒. นักเรียนร่วมกันรับฟังครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	Power Point เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	ตรวจใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “ตอนที่ ๕๓ เศรษฐกิจพอเพียง - เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ” (URL: https://www.youtube.com/watch?v=ClPjYSeGu๖M) ความยาว ๖ นาที โดยกำหนดประเด็นคำถามก่อนชมคลิปวิดีโอดังนี้	๑. นักเรียนชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “ตอนที่ ๕๓ เศรษฐกิจพอเพียง - เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ” และจับประเด็นตามคำถามสำคัญที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	๑.๑ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีที่มาอย่างไร ๑.๒ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วยอะไรบ้าง ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดก่อนชมคลิปวิดีโอ	 ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนดไว้ก่อนชมคลิปวิดีโอ (แนวคำตอบ: ๒.๑ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีที่มาจากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) แห่งราชอาณาจักรไทย โดยพระองค์ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินชีวิตของประชาชนไทยให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ผ่านแนวคิดที่เรียบง่าย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม	๓. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ “นักเรียนคิดว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนที่สอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร” ๔. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน และร่วมกันสืบค้นตามประเด็นที่กำหนด ใช้เวลาสืบค้น ๓ นาที ซึ่งนักเรียนนต้องแบ่งหน้าที่กันทำงาน	แต่ลึกซึ้ง เน้นการพึ่งพาตนเองและการมีชีวิตอย่างพอเพียง ๒.๒ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ซึ่ง ๓ ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ ๒ เงื่อนไข คือ ความรู้ กับคุณธรรม) ๓. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา เช่น สอนเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต สอนเรื่องการปฏิบัติตนตามทางสายกลาง ฯลฯ) ๔. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ร่วมกันสืบค้นและแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อสรุป			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	และแลกเปลี่ยนข้อมูลให้ได้ข้อสรุปตรงกัน ประเด็นการสืบค้น คือ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาอย่างไร” ๕. ครูสุ่มนักเรียนให้นำเสนอคำตอบที่ได้จากการสืบค้น ๖. ครูนำคำตอบของนักเรียนมาอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา)	ตรงกันตามประเด็นที่ครูกำหนด ภายในเวลา ๓ นาที ๕. นักเรียนนำเสนอคำตอบที่ได้จากการสืบค้น ๖. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาลงในใบงานที่ ๑๕	๑. นักเรียนสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาลงในใบงานที่ ๑๕ ๒. นักเรียน ๒ - ๓ คน นำเสนอคำตอบที่ได้จากการทำใบงาน และฟังครูอธิบายอย่างตั้งใจ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูสุ่มนักเรียน ๒ - ๓ คนให้นำเสนอคำตอบที่ได้จากการทำใบงาน และเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์				
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ นักเรียนคิดว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีประโยชน์อย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมัชฌิมาปฏิปทามาใช้ในการดำเนินชีวิตจะช่วยให้เกิดความมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ ครอบครัว และสังคม สร้างสมดุลในทุกมิติของชีวิต ทำให้สามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงและวิกฤตต่าง ๆ อย่างสงบสุขและยั่งยืน)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)

๓) คลิปวิดีโอ เรื่อง “ตอนที่ ๕๓ เศรษฐกิจพอเพียง - เดอะไดอารี่ บันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทยฯ” (URL: https://www.youtube.com/watch?v=ClPjYSeGu๖M)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	๑. ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	๑. ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลาง ในการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	๑. ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการนำทั้ง ๒ หลัก ไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑,	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑) ๒. สังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
- บอกความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนา	- อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางได้ครบถ้วนและถูกต้อง - แสดงความสอดคล้องระหว่างทั้งสองหลักได้อย่างชัดเจนละเอียด และมีเหตุผลรองรับ - ใช้ภาษาได้ถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย	มีประเด็นที่บกพร่องหรือขาดหาย ๑ ประเด็น	มีประเด็นที่บกพร่องหรือขาดหายมากกว่า ๑ ประเด็น
สืบค้นและสรุปความสอดคล้องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนา	- สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อย่างน้อย ๓ แหล่ง - วิเคราะห์และสรุปความสอดคล้องได้อย่างถูกต้องครบถ้วน - ใช้เวลาตามที่กำหนด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลาง ในการดำเนินชีวิต	ระบุประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมมากกว่า ๓ ข้อ	ระบุประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้ ๒ - ๓ ข้อ	ระบุประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. จงวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจอพอเพียง	หลักการสำคัญของหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา)	วิเคราะห์ความสอดคล้อง

๒. จงบอกประโยชน์ของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ไปใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างน้อย ๓ ข้อ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. **จงวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

หลักการสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจอพอเพียง	หลักการสำคัญของหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา)	วิเคราะห์ความสอดคล้อง
ความพอประมาณ - การใช้ชีวิตอย่างพอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป ไม่ฟุ่มเฟือยและไม่ขาดแคลน **ความมีเหตุผล** - การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและความรู้ ไม่ใช้อารมณ์ในการดำเนินชีวิต **การมีภูมิคุ้มกันในตัว** – เตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน **เงื่อนไขความรู้** – การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือกับปัญหา **เงื่อนไขคุณธรรม** - การมีจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิต	**หลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา)** ไม่ยึดติดกับความสุขหรือความทุกข์จนเกินไป ไม่เสพสุขและไม่ทรมานตน ใช้สติและปัญญาในการพิจารณาเหตุผลอย่างรอบคอบ ประพฤติชอบและดำรงชีพโดยสุจริต ฯลฯ	ทั้งสองหลักการเน้นความสมดุลในการดำเนินชีวิต โดยหลีกเลี่ยงการกระทำที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป เพื่อให้เกิดความพอดีและความสุข ใช้เหตุผลและปัญญาในการดำเนินชีวิต ทำให้การตัดสินใจมีความมั่นคงและลดความเสี่ยง เน้นความมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และการประพฤติที่ดีงาม

๒. **จงบอกประโยชน์ของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ไปใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างน้อย ๓ ข้อ**

๑) การใช้ชีวิตตามหลักทางสายกลางช่วยให้ไม่ตกอยู่ในความสุดโต่ง ทั้งในด้านการเสพสุขหรือการทรมานตน ทำให้จิตใจสงบและไม่วุ่นวาย

๒) การดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ไม่ใช้จ่ายเกินตัว มีการออมและวางแผนการเงินที่ดี ส่งผลให้ชีวิตมีความมั่นคงและปลอดภัยจากความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

๓) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมัชฌิมาปฏิปทาเน้นการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๔) ฯลฯ

สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๓ อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตให้มั่นคงและยั่งยืน เนื่องจากช่วยสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมให้มีคุณธรรม ลดความเสี่ยงจากวิกฤตต่าง ๆ และช่วยพัฒนาสังคมไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

๓. สาระการเรียนรู้

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานต่อประชาชนชาวไทยในโอกาสต่าง ๆ ด้วยทรงมุ่งหวังความผาสุก ความเจริญก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติ เมื่อประมวลพระราชดำรัสดังกล่าวแล้ว สามารถสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ว่าเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการดำรงชีวิตบนทางสายกลางด้วยปัญญาอย่างรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงชีวิตให้พัฒนาก้าวหน้าได้ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และระดับโลกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมิใช่แนวคิด ที่ว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่เป็นแนวคิดที่ครอบคลุมวิถีชีวิตที่ดีงามที่ควรปฏิบัติไว้ทั้งหมด ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับประชาชน ทุกระดับและทุกสาขาอาชีพ โดยมีหลักการที่คล้าย กัน คือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม ตัวอย่างเช่น ผู้ผลิตในภาคอุตสาหกรรม ไม่ควรขยายการลงทุนหรือเพิ่มการผลิตที่เกินตัว เพราะจะนำไปสู่การเพิ่มความเสี่ยงที่ทำให้ต้องพึ่งพิง ผู้อื่นมากเกินไปจนขาดความสมดุลในระยะยาวแต่ควรดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และที่สำคัญคือต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้นการดำรงชีวิตแบบความพอเพียงจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความสามารถในการระมัดระวังป้องกันภัยมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีเมื่อยามที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและภายนอก โดยการประยุกต์วิทยาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนอย่างรอบคอบ ควบคู่ไปกับการพัฒนา จิตใจให้มีทั้งคุณธรรมและความรอบรู้อย่างสมดุล และพร้อมต่อเผชิญกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีต่าง ๆ

การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นการพัฒนาอย่างสมดุลจากภายใน จิตใจของปัจเจกชน ขยายผลกว้างขวางออกไปยังสังคมแวดล้อมรอบข้าง ซึ่งการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งภายในและ

ภายนอก จนอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องมีพื้นฐานมาจากการรู้จักความพอดีและความมีเหตุมีผล และ ที่สำคัญคือความสามารถในการพึ่งตนเองได้ทั้งในทางสติปัญญาและทางคุณธรรม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกแนวทางการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเห็นประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

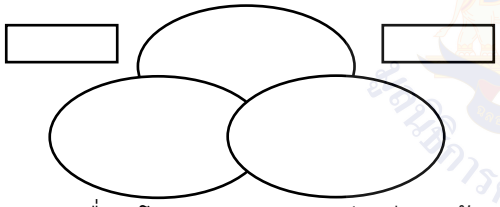
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเห็นประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเสนอรูปภาพ ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข และให้นักเรียนช่วยกันระบุข้อความในรูปภาพให้ถูกต้อง ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นการดำเนินชีวิตอย่างมีสมดุล ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป ใช้เหตุผลและปัญญาในการตัดสินใจ และสร้างความยั่งยืนในชีวิต ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในชั่วโมงนี้นักเรียนจะได้นำหลักการดังกล่าวมา	๑. นักเรียนช่วยกันระบุข้อความในรูปภาพให้สอดคล้องกับหลัก ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ดังนี้ ๒. นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	ตรวจใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม	ประยุกต์ใช้ในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม				
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูนำเสนอปัญหา เรื่อง วัยรุ่นติดโซเชียล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ 	๑. นักเรียนฟังครูนำเสนอข้อมูลปัญหาเรื่อง วัยรุ่นติดโซเชียล			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นดังนี้ ๒.๑ นักเรียนเห็นด้วยกับข้อมูลดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ๒.๒ นักเรียนเคยมีประสบการณ์หรือพบปัญหาเหมือนกับที่ครูนำเสนอหรือไม่ อย่างไร ๒.๓ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร	๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๒.๑ พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน ๒.๒ พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน ๒.๔ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาได้ ดังนี้ - ความพอประมาณ นำมาใช้วางแผนการใช้สื่อโซเชียลอย่างเหมาะสม จำกัดเวลาในการใช้งานเพื่อไม่ให้กระทบต่อกิจกรรมอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต ฯลฯ - ความมีเหตุผล พิจารณาประโยชน์และโทษของสื่อโซเชียลแต่ละชนิด และเลือกใช้ในทางสร้างสรรค์ ฯลฯ - ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใช้สื่อโซเชียลอย่างมีสติ คำนึงถึงความปลอดภัย ไม่หลงเชื่อข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง รู้วิธีการป้องกันตนเองจากภัยออนไลน์ ฯลฯ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน		- เงื่อนไขความรู้ การศึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับสื่อโซเชียลเพื่อการใช้งานให้เกิดประโยชน์และปลอดภัย รู้จักตรวจสอบความถูกต้องและคัดกรองข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - เงื่อนไขคุณธรรม ใช้สื่อโซเชียลอย่างมีจริยธรรม ป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบในการใช้สื่อออนไลน์ ฯลฯ)			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาสังคมปัจจุบันที่ควรได้รับการแก้ไข และเลือก ๑ ปัญหาที่กลุ่มเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระบุรายละเอียดของปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่กลุ่มเลือกลงในใบงานที่ ๑๖	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาสังคมปัจจุบันที่ควรได้รับการแก้ไข และเลือก ๑ ปัญหาที่กลุ่มเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญ ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มระบุรายละเอียดและสาเหตุของปัญหาที่กลุ่มเลือกลงในใบงานที่ ๑๖			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่กลุ่มเลือก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ไขปัญหา ลงในใบงานที่ ๑๖ ๕. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนดในใบงานที่ ๑๖	๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่กลุ่มเลือกโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงในใบงานที่ ๑๖ ๕. นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนดในใบงานที่ ๑๖			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมมีประโยชน์อย่างมาก เพราะช่วยสร้างความมั่นคง ยั่งยืน และสมดุลในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตใจ และสิ่งแวดล้อม การประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมจะช่วยให้สังคมสามารถปรับตัวและรับมือกับปัญหา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	๑. ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	๑. ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	๑. ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเห็นประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒) ๒. สังเกตพฤติกรรมตามพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒) ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์ปัญหาสังคมในปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- วิเคราะห์ปัญหาสังคมได้อย่างครบถ้วน เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน - อธิบายสาเหตุและผลกระทบของปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มีข้อมูลอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ - เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนและสร้างสรรค์ - การนำเสนอมีความชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสม	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
เห็นประโยชน์ของใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางขและสังคม	บอกประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้องมากกว่า ๓ ข้อ	บอกประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	บอกประโยชน์ของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกปัญหาสังคมที่ควรได้รับการแก้ไข ๑ ปัญหามาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. ปัญหา : .....

๒. รายละเอียด/ลักษณะของปัญหา : .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สาเหตุของปัญหา .....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ – นามสกุล ของสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....

<u>เฉลย</u> ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกปัญหาสังคมที่ควรได้รับการแก้ไข ๑ ปัญหามาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. **ปัญหา :** ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดในชุมชน

๒. **รายละเอียด/ลักษณะของปัญหา :** ในหลายประเทศ การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมและการใช้ยาเสพติดทำให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพที่รุนแรง ชุมชนต่าง ๆ ต้องเผชิญกับผลกระทบที่กว้างขวาง เช่น ความรุนแรง การทำลายโครงสร้างครอบครัว และการเพิ่มขึ้นของโรคทางจิตใจ ทำให้เกิดความต้องการเร่งด่วนในการหามาตรการป้องกันและแก้ไข ทั้งนี้การลดอาชญากรรมและการใช้ยาเสพติดทำให้ชุมชนมีความปลอดภัยมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีความสุขและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ การป้องกันและลดปัญหาเหล่านี้ยังช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในสังคมและรัฐบาล

๓. **สาเหตุของปัญหา :**
- **ความยากจนและการว่างงาน** : คนที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น การไม่มีงานทำหรือมีรายได้ไม่เพียงพอ อาจหันไปหาวิธีที่ผิดกฎหมาย เช่น การค้ายาเสพติดหรืออาชญากรรมเพื่อหารายได้เสริม
- **การขาดโอกาสทางการศึกษา** : การขาดโอกาสในการศึกษาหรือการเรียนรู้ทักษะชีวิตที่จำเป็นทำให้บางคนไม่สามารถหางานที่มั่นคงได้ จึงเสี่ยงต่อการเข้าสู่วงจรของยาเสพติดหรืออาชญากรร
- **การขาดการสนับสนุนจากครอบครัว** : สภาพครอบครัวที่ไม่มั่นคง การขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ หรือครอบครัวที่มีปัญหาทำให้บุคคลบางคนเสี่ยงต่อการเข้าสู่วงจรยาเสพติดและอาชญากรรม

๑. **แนวทางการแก้ไขปัญหา**
- **ความพอประมาณ**: ส่งเสริมการดำรงชีพอย่างพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือย ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการเงิน การออม และการลงทุน ฯลฯ
- **ความมีเหตุผล**: ใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ผลก่อนลงมือทำ ไม่แก้ปัญหาด้วยการทำผิดกฎหมาย ฯลฯ
- **การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี**: สร้างความสามัคคีในครอบครัวและชุมชน การเสริมสร้างเข้มแข็งในครอบครัวและชุมชนเพื่อป้องกันไม่ให้กระทำความผิดตามกฎหมาย ฯลฯ
- **เงื่อนไขความรู้**: ให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดและการกระทำผิดทางกฎหมาย อบรมทักษะอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และบริหารการเงินอย่างมีคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ฯลฯ
- **เงื่อนไขคุณธรรม**: ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี ฯลฯ

ชื่อ – นามสกุล ของสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๙ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ เป็นวิธีการฝึกที่เน้นการระลึกรู้ถึงการหายใจ การปฏิบัติอานาปานาสติอย่างสม่ำเสมอช่วยให้มีสติรู้ตัว เกิดสมาธิ พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความจริง สามารถดำเนินชีวิตและรับมือกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. สาระการเรียนรู้

อานาปานสติ หมายถึง การฝึกสติด้วยการระลึกรู้ถึงลมหายใจ เป้าหมายคือการสร้างความตระหนักรู้ในปัจจุบันและพัฒนาความสงบภายใน ช่วยให้ลดความคิดฟุ้งซ่านและเพิ่มสมาธิในการใช้ชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนการฝึกอานาปานสติ

๑. หาที่นั่งสบาย: นั่งในท่าที่มั่นคง เช่น นั่งขัดสมาธิหรือบนเก้าอี้ หรือนอนในท่าที่ผ่อนคลาย

๒. ปิดตาหรือมองลงต่ำ: เพื่อช่วยให้จิตใจสงบและไม่ฟุ้งซ่าน

๓. สังเกตลมหายใจ: เริ่มหายใจเข้าลึก ๆ และออกช้า ๆ สังเกตการเคลื่อนไหวของลมหายใจที่เข้ามาและออกไป

๔. ตั้งใจระลึกถึงลมหายใจ: ให้จิตใจมุ่งมั่นอยู่ที่การหายใจ อย่าปล่อยให้ความคิดอื่น ๆ มารบกวน

๕. ถ้าความคิดฟุ้งซ่าน: เมื่อสังเกตว่าความคิดเริ่มฟุ้งซ่าน ให้ค่อย ๆ นำจิตกลับมาสู่การสังเกตลมหายใจ

๖. ฝึกต่อเนื่อง: ฝึกประมาณ ๕-๒๐ นาทีในแต่ละครั้ง และทำเป็นประจำเพื่อพัฒนาความสามารถในการมีสติ

๗. จบการฝึก: ค่อย ๆ เปิดตา ลุกขึ้นช้า ๆ และสังเกตความรู้สึกที่เกิดขึ้นในร่างกายและจิตใจ

ประโยชน์ของอานาปานสติ

๑. เพิ่มสมาธิ: ช่วยให้จิตใจมีสมาธิมากขึ้น ลดความฟุ้งซ่าน

๒. ลดความเครียด: ช่วยผ่อนคลายอารมณ์และลดความวิตกกังวล

๓. พัฒนาความตระหนักรู้: ทำให้เราตระหนักถึงความรู้สึกและความคิดของตัวเองมากขึ้น

๔. เสริมสร้างอารมณ์: ช่วยปรับสมดุลอารมณ์และเพิ่มความสุข

๕. พัฒนาความอดทน: เสริมสร้างความอดทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายและขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักถึงคุณค่าของการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง อย่างตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนาตนเองตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

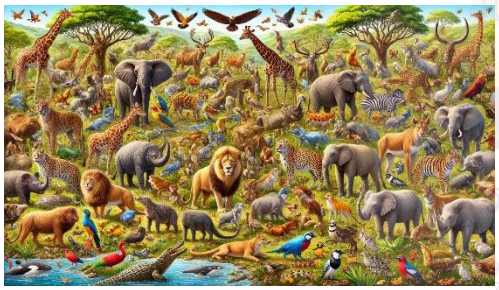
๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้องอย่างตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนาตนเองตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ **ด้านความรู้** - บอกความหมายและขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพสัตว์ชนิดต่างๆ เป็นเวลา ๑๕ วินาที จากนั้นสุ่มนักเรียน ๒-๓ คนให้บอกชื่อสัตว์ในรูปภาพคนละ ๑๐ ชื่อ ภายในเวลา ๑๐ วินาที ที่มา: Chat GPT ๒. ครูให้นักเรียนดูรูปภาพสัตว์ชนิดต่าง ๆ อีกครั้ง เป็นเวลา ๑๕ วินาที โดยกำหนดให้นักเรียนตั้งใจจดจำชื่อสัตว์ให้ได้คนละ ๑๐ ชื่อเป็นอย่างน้อย	๑. นักเรียนดูรูปภาพสัตว์ชนิดต่างๆ เป็นเวลา ๑๕ วินาที แล้วบอกชื่อสัตว์ให้ครูคนละ ๑๐ ชื่อ ภายในเวลา ๑๐ วินาที ๒. นักเรียนดูรูปภาพสัตว์ชนิดต่างๆ เป็นเวลา ๑๕ วินาที แล้วบอกชื่อสัตว์ให้ครูคนละ ๑๐ ชื่อ อีกครั้ง ภายในเวลา ๑๐ วินาที ๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นคำถามที่ครูกำหนด ดังนี้ ๓.๑ การบอกชื่อสัตว์ครั้งที่ ๒ นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ดีกว่าครั้งแรก ๓.๒ การตอบคำถามครั้งที่ ๒ นักเรียนทำได้ดีกว่าครั้งแรก เนื่องจากครูมีการกำหนดให้นักเรียนตั้งใจดูและจดจำชื่อสัตว์แต่ละชนิด	Power Point เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ/แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - ตระหนักถึงคุณค่าของการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	๓. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน ดังนี้ ๓.๑ การบอกชื่อสัตว์ครั้งแรกกับครั้งที่ ๒ ครั้งใดที่นักเรียนตอบคำถามได้ดีกว่ากัน ๓.๒ เพราะเหตุใดการตอบคำถามครั้งที่ ๒ นักเรียนจึงทำได้ดีกว่าครั้งแรก ๔. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ ดังนี้ การที่เราฝึกตนเองให้มีสติ จดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำ จะช่วยให้การทำกิจกรรมและการดำเนินชีวิตของเรามีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทางพระพุทธศาสนามีแนวทางในการพัฒนาจิตและเจริญปัญญาหลายวิธี ดังนั้นวันนี้เราจะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	**ขั้นสอน (๑๐ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้ความรู้ในคาบเรียนก่อนหน้าอภิปรายและสรุปความรู้ตามประเด็นดังนี้ - ความหมายของอานาปานสติ - ขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ ๓. ครูสุ่มถามนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับความหมายและขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ และเติมเต็มข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและสรุปความรู้ตามประเด็น ดังนี้ - อานาปานสติ หมายถึง การฝึกสติด้วยการระลึกรู้ถึงลมหายใจ เป้าหมายคือการสร้างความตระหนักรู้ในปัจจุบันและพัฒนาความสงบภายใน ช่วยให้ลดความคิดฟุ้งซ่านและเพิ่มสมาธิในการใช้ชีวิตประจำวัน - ขั้นตอนการฝึกอานาปานสติ ๑. หาที่นั่งสบาย: นั่งในท่าที่มั่นคง เช่น นั่งขัดสมาธิหรือบนเก้าอี้ หรือนอนในท่าที่ผ่อนคลาย ๒. ปิดตาหรือมองลงต่ำ: เพื่อช่วยให้จิตใจสงบและไม่ฟุ้งซ่าน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน		๓. สังเกตลมหายใจ: เริ่มหายใจเข้าลึก ๆ และออกช้า ๆ สังเกตการเคลื่อนไหวของลมหายใจที่เข้ามาและออกไป ๔. ตั้งใจระลึกถึงลมหายใจ: ให้จิตใจมุ่งมั่นอยู่ที่การหายใจ อย่าปล่อยให้ความคิดอื่น ๆ มารบกวน ๕. ถ้าความคิดฟุ้งซ่าน: เมื่อสังเกตว่าความคิดเริ่มฟุ้งซ่าน ให้ค่อย ๆ นำจิตกลับมาสู่การสังเกตลมหายใจ ๖. ฝึกต่อเนื่อง: ฝึกประมาณ ๕-๒๐ นาทีในแต่ละครั้ง และทำเป็นประจำเพื่อพัฒนาความสามารถในการมีสติ ๗. จบการฝึก: ค่อย ๆ เปิดตา ลุกขึ้นช้า ๆ และสังเกตความรู้สึกที่เกิดขึ้นในร่างกายและจิตใจ ๓. นักเรียนตอบคำถามและฟังครูอธิบายเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับความหมายและ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติตามขั้นตอนที่ได้สรุปร่วมกัน เป็นเวลา ๑๐ นาที โดยครูคอยให้คำแนะนำระหว่างนักเรียนฝึกปฏิบัติ ๒. ครูกำหนดประเด็นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม ดังนี้ ๒.๑ นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ฝึกพัฒนาจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ ๒.๒ จากการฝึกปฏิบัติ นักเรียนคิดว่า การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติมีประโยชน์อย่างไร ๒.๓ นักเรียนคิดว่า คนที่ขาดสติในการดำเนินชีวิต จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง	๑.นักเรียนฝึกปฏิบัติการพัฒนาจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติร่วมกับเพื่อนในกลุ่มเป็นเวลา ๑๐ นาที ๒. นักเรียนอภิปรายร่วมกันในกลุ่มตามประเด็นที่ครูกำหนด (๒.๑ พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน ๒.๒ ประโยชน์ของอานาปานสติ ได้แก่ ๑) เพิ่มสมาธิ: ช่วยให้จิตใจมีสมาธิมากขึ้น ลดความฟุ้งซ่าน ๒) ลดความเครียด: ช่วยผ่อนคลายอารมณ์และลดความวิตกกังวล ๓) พัฒนาความตระหนักรู้: ทำให้เราตระหนักถึงความรู้สึกและความคิดของตัวเองมากขึ้น			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒.๔ นักเรียนจะนำความรู้ในวันนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง ๒. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอคำตอบที่ได้จากการอภิปรายภายในกลุ่มย่อย	๔) เสริมสร้างอารมณ์: ช่วยปรับสมดุลอารมณ์และเพิ่มความสุข ๕) พัฒนาความอดทน: เสริมสร้างความอดทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต ๒.๓ ดำเนินชีวิตผิดพลาด เกิดปัญหาในชีวิต ฯลฯ ๒.๔ ฝึกมีสติอยู่กับลมหายใจ จดจ่อกับสิ่งที่ทำให้ปัจจุบัน ฯลฯ) ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบที่ได้จากการอภิปรายภายในกลุ่มย่อย			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ นักเรียนคิดการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นคำถามที่กำหนด โดยมีตัวอย่างคำตอบดังนี้ การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ เป็นการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านอารมณ์และความคิด เพราะผลที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติจะส่งผลต่อสภาพ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ร่างกายและจิตใจให้อยู่ในสภาวะที่สงบตั้งมั่น แน่วแน่ และมีสติพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง			

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) รูปภาพสัตว์ชนิดต่าง ๆ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) ๑. บอกความหมายและขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง	๑. พิจารณาจากการตอบคำถาม ๒. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ๑. ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง	๑. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	๑. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) ๑. ตระหนักถึงคุณค่าของการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	๑. การตอบคำถาม ๒. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ตามแนวคำถามที่กำหนด
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ปฏิบัติตามขั้นตอนการบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติได้ถูกต้อง อย่างตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนาตนเองตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ	๑. พิจาณาจากการตอบคำถาม ๒. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -			ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
มีความตั้งใจแน่วแน่ในการฝกปฏิบัติ	มีการปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติน้อย
ฝึกปฏิบัติได้ครบถ้วนทุกขั้นตอน	มีการปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติน้อย
อภิปรายสะท้อนผลหลังการปฏิบัติได้อย่างมีเหตุผล	มีการปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ **(ดี)** หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ระดับคุณภาพ ๒ **(พอใช้)** หมายถึง มีการปฏิบัติกลาง

ระดับคุณภาพ ๑ **(ปรับปรุง)** หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ที่	ชื่อ – สกุล	เกณฑ์การประเมิน									รวม
		ความตั้งใจแน่วแน่ในการฝึกปฏิบัติ			ปฏิบัติได้ครบถ้วนทุกขั้นตอน			อภิปรายผลหลังปฏิบัติอย่างมีเหตุผล			
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๙

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๙ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การฝึกสติปัฏฐานช่วยพัฒนาร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดสมาธิ และช่วยให้ผู้ปฏิบัติเมีความมั่นคงทางจิตใจ มีปัญญารู้เท่าทันความเป็นจริง อันจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการฝึกบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน

การบริหารจิต ตามหลักการหมายถึง การฝึกอบรมจิตให้ตั้งมั่นแน่วแน่ มีสมาธิ แนวทางปฏิบัติที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ในการบริหารจิต คือ ใช้มรรคมีองค์ มีสัมมาทิฏฐิเป็นหัวหน้า นำไปสู่สัมมาสติ และ สัมมาสมาธิในที่สุด ตามแนวทางของสติปัฏฐาน สอนให้ใช้สติสัมปชัญญะพิจารณา ๔ เรื่องคือ กาย เวทนา จิตและธรรม

๑. กาย พิจารณาอาการของกาย (รูป) เช่น ตามดูลมหายใจเข้า-ลมหายใจออก เพื่อให้รู้ทัน ว่าขณะนี้เรากำลังหายใจเข้า ขณะนี้กำลังหายใจออก หรือตามดูอาการพอง-ยุบของท้องขณะหายใจเข้า-หายใจออก เพื่อให้รู้ทันว่า ขณะนี้ท้องของเรากำลังพอง ขณะนี้ท้องของเรากำลังยุบ

๒. เวทนา การพิจารณาเวทนามีหลายวิธี เช่น ตามดูว่าขณะนี้รู้สึกเป็นสุข หรือเป็นทุกข์ หรือ รู้สึกเฉย ๆ ซึ่งเรียกว่า อุเบกขา เพื่อให้รู้ทันว่า ขณะนี้เป็นสุข เป็นทุกข์ หรือเป็นอุเบกขา

๓. จิต การพิจารณาจิตก็มีหลายวิธี เช่น ตามดูว่าขณะนี้เรากำลังคิดอะไร เพื่อให้รู้ทันว่าสิ่งที่กำลังคิดอยู่นั้นคืออะไร

๔. ธรรม การตามดูธรรมหรืออารมณ์ของจิตทั้ง ๒ ฝ่าย คือฝ่ายชั่วและฝ่ายดี เช่น รู้ทันนิวรณ์ C ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความพอใจในกามคุณ ความคิดปองร้าย ความหดหู่ซึมเซา ความฟุ้งซ่านรำคาญหรือความลังเลสงสัย เพื่อให้รู้ทันสิ่งนั้น ๆ

การตามดู กาย เวทนา จิต และธรรม มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อผูกจิตให้จับอยู่กับสิ่งใด สิ่งหนึ่งได้นาน ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้จิตสงบ เกิดสมาธิ การบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐานนั้นทำได้หลายวิธี ในที่นี้จะเน้นวิธีอานาปานสติ คือ ใช้สติตามดูลมหายใจเข้า - ออกเป็นพิเศษ เมื่อจิตไปคิดเรื่องอื่น ให้กำหนดรู้เรื่องนั้น แล้วดึงกลับมาดูลมหายใจต่อไปคำว่า สติ คือ การระลึกรู้ปัจจุบัน มักจะใช้คู่กับคำว่า สัมปชัญญะ คือ ความรู้ชัดว่าสิ่งที่กำลังคิดอยู่หรือทำอยู่นั้นดีหรือไม่ดี ควรหรือไม่ควร มีการยับยั้งไม่ทำสิ่งที่ไม่ควร เลือกทำแต่สิ่งที่ควรรวมความ

ว่า การบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน๔ ก็คือการเจริญสติเพื่อให้เกิดสมาธิ ซึ่งเป็น ขั้นต้นของการเจริญสติเพื่อให้เกิดปัญญา ที่เรียกว่า การเจริญปัญญา การบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน สามารถควบคุมจิตที่ฟุ้งซ่านให้หยุดนิ่ง เกิดสมาธิ ข่มกิเลสอย่างหยาบไว้ได้ในขั้นหนึ่ง และใช้เป็นฐานฝึกให้คิดเรื่องที่ดีมีประโยชน์แก่ตนและสังคมในขั้นเจริญปัญญา ต่อไป

วิธีการฝึกบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน

ขั้นเตรียม ก่อนลงมือฝึกการบริหารจิต นักเรียนจะต้อง มีความพร้อมทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ทางร่างกายต้องไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน ทางจิตใจต้องปล่อยวางเรื่องอื่น ๆ ไว้ชั่วคราว

ขั้นปฏิบัติเบื้องต้น

- ให้นักเรียนสมาทานศีล ๕ คือ ตั้งใจงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติผิดในกาม การพูดเท็จ และการดื่มสุราเมรัยและเสพสิ่งเสพติดทั้งหลาย การรักษาศีลเป็นการชำระกายและวาจาให้สะอาด พร้อมจะบำเพ็ญจิตภาวนาเพื่อชำระจิตใจให้สะอาดต่อไป เหมือนเราซักผ้าให้สะอาดก่อนแล้วย้อมด้วยสีต่าง ๆ ผ้านั้นก็จะมีสีตามที่ต้องการ ที่ว่าศีลชำระกายและวาจาให้สะอาดนั้นเพราะศีลสามารถดับกิเลสอย่างหยาบที่ก่อปัญหาสังคมลงได้ คือ ไม่ให้ฆ่าสัตว์ ไม่ให้ลักทรัพย์ เป็นต้น

- ตั้งใจสวดมนต์ไหว้พระ เพื่อรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คือ พุทธคุณ ธรรมคุณ และสังฆคุณ ด้วยการสวดมนต์แปล ดังรายละเอียดในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

- ตั้งใจแผ่เมตตาให้แก่ตนเองและผู้อื่น

ขั้นปฏิบัติ การเจริญสติปัฏฐานเพื่อให้เกิดสมาธิมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

- ใช้สติตามดูอาการของกาย (รูป) เช่น ดูลมหายใจเข้า - ออก โดยตามดูที่ปลายจมูก ซึ่งเป็นจุดสัมผัสของลมหายใจ หรือตามดูอาการพอง - ยุบของท้องขณะหายใจเข้า - ออก ให้รู้ทันทุกขณะตามดูอาการเคลื่อนไหวของกายขณะเดินจงกรมให้รู้ทันทุก ๆ ขณะ

- ใช้สติตามดูเวทนา (ความรู้สึก เช่น หนาว ร้อน เย็น คัน เจ็บ ปวด เมื่อย) ให้รู้ทัน เวทนาทุกๆอย่างที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

- ใช้สติตามดูจิต (ความคิดนึก การรับรู้อารมณ์) ให้รู้ทันทุก ๆ อย่างที่เกิดขึ้น

- ใช้สติตามดูธรรม (อารมณ์ของจิต) ให้รู้ทันทุกอย่างที่เกิดขึ้น

การเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน ๔

การเจริญปัญญา คือ การฝึกอบรมจิตให้เกิดปัญญา การเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน คือการฝึกอบรมจิตด้วยวิธีการของสติปัฏฐานโดยใช้สติ(๔ สัมปชัญญะ) ตามดูอาการของกาย เวทนา จิต และธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป้าหมายของการตามดูคือเพื่อให้รู้เท่าทันการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปของสิ่ง นั้น ๆ การรู้เท่านั้นนำไปสู่การรู้แจ้งไตรลักษณ์ว่า สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ซึ่งเป็นปัญญา ชั้นสูง เรียกว่า วิปัสสนาปัญญา

การศึกษาเรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงกระบวนการของการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านอารมณ์และความคิด เพราะผลที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติจะส่งผลต่อสภาพร่างกายและจิตใจให้อยู่ในสภาวะที่สงบ ตั้งมั่น แน่วแน่ และมีสติพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน และปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการบริหารจิตและเจริญปัญญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สถานีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน และฝึกปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ **ด้านความรู้**	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียนเรื่อง การบริหารจิตเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ ๒. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน ดังนี้ การบริหารจิตและการเจริญปัญญาไม่เพียงแค่ช่วยให้เราสามารถแก้ปัญหาทางจิตใจได้ดีขึ้น แต่ยังเสริมสร้างสุขภาพจิตที่แข็งแรง ซึ่งในชั่วโมงนี้นักเรียนจะได้นำขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้มาฝึกปฏิบัติ	๑. นักเรียนร่วมสนทนา ทบทวนความรู้เรื่องการบริหารจิตเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ ๒. นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา (๒)	การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน/
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูอธิบายขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน โดยใช้สื่อ PowerPoint พร้อมให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูอธิบาย	๑. นักเรียนฟังครูอธิบายขั้นตอนการบริหารจิดด้วยการเจริญสติปัฏฐาน พร้อมปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูอธิบาย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	**ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน ตามขั้นตอนที่กำหนด ดังนี้ - *<u>ขั้นเตรียม</u>* ก่อนลงมือฝึกการบริหารจิต นักเรียนจะต้อง มีความพร้อมทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ทางร่างกายต้องไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน ทางจิตใจต้องปล่อยวางเรื่องอื่น ๆ ไว้ชั่วคราว - *<u>ขั้นปฏิบัติเบื้องต้น</u>* ๑) ให้นักเรียนสมาทานศีล ๕ คือ ตั้งใจงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติผิดในกาม การพูดเท็จ และการดื่มสุราเมรัยและเสพสิ่งเสพติดทั้งหลาย การรักษาศีลเป็นการชำระกายและ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มฝึกปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน ตามขั้นตอนที่กำหนด ๒. นักเรียนรับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน พร้อมให้คำ แนะนำจากครูผู้สอน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	วาจาให้สะอาด พร้อมจะบำเพ็ญจิตภาวนาเพื่อชำระจิตใจให้สะอาดต่อไป ๒) ตั้งใจสวดมนต์ไหว้พระ เพื่อรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คือ พุทธคุณ ธรรมคุณ และสังฆคุณ ด้วยการสวดมนต์แปล ดังรายละเอียดในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ๓) ตั้งใจแผ่เมตตาให้แก่ตนเองและผู้อื่น - <u>*ขั้นปฏิบัติ*</u> การเจริญสติปัฏฐานเพื่อให้เกิดสมาธิมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้ ๑) ใช้สติตามดูอาการของกาย (รูป) เช่น ดูลมหายใจเข้า - ออก โดยตามดูที่ปลายจมูก ซึ่งเป็นจุดสัมผัสของลมหายใจ หรือตามดูอาการพอง -				

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จันทร์พระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ยุบของท้องขณะหายใจเข้า - ออก ให้รู้ทันทุกขณะตามดูอาการเคลื่อนไหวของกายขณะเดินจงกรม ให้รู้ทันทุก ๆ ขณะ ๒) ใช้สติตามดูเวทนา (ความรู้สึก เช่น หนาว ร้อน เย็น คัน เจ็บ ปวด เมื่อย) ให้รู้ทัน เวทนาทุกๆอย่างที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ๓) ใช้สติตามดูจิต (ความคิดนึก การรับรู้อารมณ์) ให้รู้ทันทุก ๆ อย่างที่เกิดขึ้น ๔) ใช้สติตามดูธรรม (อารมณ์ของจิต) ให้รู้ทันทุกอย่างที่เกิดขึ้น ๒. ครูประเมินผลการฝึกปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน พร้อมให้คำแนะนำในการนำไปฝึกปฏิบัติ	๒.นักเรียนสอบถามหรือขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากครู หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันบอกผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน	๓. นักเรียนร่วมกันบอกผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน โดยมีแนวทางคำตอบดังนี้ (แนวทางคำตอบ: ทำให้จิตใจสงบมากขึ้น มีสติจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นานมากขึ้น)			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูกำหนดประเด็นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน ดังนี้ ๑.๑ นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ฝึกพัฒนาจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน ๑.๒ จากการฝึกปฏิบัติ นักเรียนคิดว่า การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐานมีประโยชน์อย่างไร ๑.๓ นักเรียนคิดว่า คนที่ขาดสติในการดำเนินชีวิต จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง ๑.๔ นักเรียนจะนำความรู้ในวันนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปราตามประเด็นคำถามที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑.๑ พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน ๑.๒ ประโยชน์ของสติปัฏฐาน ได้แก่ ๑) เพิ่มสมาธิ: ช่วยให้จิตใจมีสมาธิมากขึ้น ลดความฟุ้งซ่าน ๒) ลดความเครียด: ช่วยผ่อนคลายอารมณ์และลดความวิตกกังวล ๓) พัฒนาความตระหนักรู้: ทำให้เราตระหนักถึงความรู้สึกและความคิดของตัวเองมากขึ้น			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๔) เสริมสร้างอารมณ์: ช่วยปรับสมดุลอารมณ์และเพิ่มความสุข ๕) พัฒนาความอดทน: เสริมสร้างความอดทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต ๒.๓ ดำเนินชีวิตผิดพลาด เกิดปัญหาในชีวิต ฯลฯ ๒.๔ ฝึกมีสติอยู่กับลมหายใจ จดจ่อกับสิ่งที่ทำให้ปัจจุบัน ฯลฯ)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน	๑. พิจารณาจากการตอบคำถาม ๒. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน	๑. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	๑. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา	๑. พิจารณาจากการตอบคำถาม ๒. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกขั้นตอนการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐาน และปฏิบัติการบริหารจิตด้วยการเจริญสติปัฏฐานตามขั้นตอนที่ถูกต้อง อย่างเห็นความสำคัญของการบริหารจิตและเจริญปัญญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. พิจารณาจากการตอบคำถาม ๒. สังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน ๓. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. คำถาม ๒. แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยสติปัฏฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
มีความตั้งใจแน่วแน่ในการฝึกปฏิบัติ	มีการปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติน้อย
ฝึกปฏิบัติได้ครบถ้วนทุกขั้นตอน	มีการปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติน้อย
อภิปรายสะท้อนผลหลังการปฏิบัติได้อย่างมีเหตุผล	มีการปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ **(ดี)** หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ระดับคุณภาพ ๒ **(พอใช้)** หมายถึง มีการปฏิบัติกลาง

ระดับคุณภาพ ๑ **(ปรับปรุง)** หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ที่	ชื่อ – สกุล	เกณฑ์การประเมิน									รวม
		ความตั้งใจแน่วแน่ในการฝึกปฏิบัติ			ปฏิบัติได้ครบถ้วนทุกขั้นตอน			อภิปรายผลหลังปฏิบัติอย่างมีเหตุผล			
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๙

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลฝ่านดาวเสียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๗ เห็นคุณค่าและวิเคราะห์ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานและการมีครอบครัว

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนในทางพระพุทธศาสนาจากเรื่องราวต่าง ๆ ในพุทธประวัติ ชาดกและพุทธสาวกพุทธสาวิกานั้น รวมทั้งหลักการปฏิบัติตนตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง เหมาะสมแก่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

๓. สาระการเรียนรู้

แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

การดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองทั้งทางกายและจิตใจ เพื่อให้เกิดความสุขสงบภายในและความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม หลักธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือที่ช่วยชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ ปัญญา และความเมตตา ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวันผ่านการฝึกฝนและการทำความเข้าใจในธรรมะ โดยหนึ่งในหลักธรรมสำคัญที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงคือ อริยสัจ ๔ ซึ่งประกอบด้วยทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค หลักธรรมนี้สอนให้เรารับรู้และเข้าใจความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิต ทุกข์ไม่ใช่สิ่งที่ต้องหลีกหนีหรือปฏิเสธ แต่เป็นสิ่งที่ต้องเข้าใจ เมื่อเราเข้าใจสาเหตุของทุกข์ (สมุทัย) เราจะสามารถแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุได้ การดับทุกข์ (นิโรธ) จึงเป็นผลจากการปฏิบัติตนตามมรรค ๘ ซึ่งเป็นเส้นทางแห่งการดำเนินชีวิตที่นำไปสู่ความสงบสุขทั้งภายในและภายนอก นอกจากอริยสัจ ๔ พระพุทธศาสนายังเน้นเรื่อง การเจริญสติ ซึ่งเป็นการฝึกฝนจิตใจให้มีความระลึกและรู้ตัวอยู่เสมอ ไม่ว่ากำลังทำอะไรอยู่ การเจริญสติช่วยให้เรารู้เท่าทันความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเอง ทำให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังและไม่หลงไปตามอารมณ์ สติเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาจิตใจ ซึ่งนำไปสู่การมีสมาธิและปัญญาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ทั้งนี้การปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนายังรวมถึงการดำเนินชีวิตตาม หลักศีล ๕ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานที่ช่วยสร้างความสงบสุขในชีวิตและสังคม การรักษาศีลหมายถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเองไม่ให้ทำร้ายตนเองและผู้อื่น ศีล ๕ ประกอบด้วยการงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติผิดในกาม การพูดเท็จ และการเสพสิ่งเสพติดที่ทำให้ขาดสติ การรักษาศีลไม่เพียงแต่ทำให้ชีวิตมีความสงบเรียบร้อย แต่ยังเป็นการสร้างความไว้วางใจและความเคารพในสังคมด้วย การดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนานั้นไม่ใช่เพียงแค่การปฏิบัติในเชิงศาสนา แต่เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ช่วยให้เราพัฒนาตนเองทั้งทางกายและจิตใจ สร้างความสุขที่ยั่งยืนทั้งในระดับบุคคลและสังคม หลักธรรมเหล่านี้เป็นเหมือนแผนที่ที่ชี้ทางให้เราสามารถ

ดำเนินชีวิตอย่างมีความหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และสำหรับการนำข้อคิดจากชาดกและคุณธรรมจากพุทธสาวกพุทธสาวิกามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจะช่วยให้เราสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและความเจริญก้าวหน้า ข้อคิดเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นการสอนให้เรารู้จักการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเท่านั้น แต่ยังเป็นการเตือนใจให้เรามีสติปัญญาและความเมตตาในทุกการกระทำ การดำเนินชีวิตตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยสร้างสังคมที่เต็มไปด้วยความสุขและความสงบสุขที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังช่วยให้เราเจริญเติบโตทั้งในทางโลกและทางธรรม เป็นการสร้างชีวิตที่มีคุณค่าและสมดุลในทุกด้าน

การศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนในทางพระพุทธศาสนาจากเรื่องราวต่าง ๆ ในพุทธประวัติ ชาดกและพุทธสาวกพุทธสาวิกานั้น รวมทั้งหลักการปฏิบัติตนตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง เหมาะสมแก่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงามตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นคุณค่าของการนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐพอเพียง อย่างเห็นคุณค่าของการนำหลักดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐพอเพียง อย่างเห็นคุณค่าของการนำหลักดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงามตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนเล่นเกมส์ปริศนาคำทาย โดยครูกำหนดตัวอักษรบางตัวอักษร ในคำว่า สุวรรณหังสชาดก ดังตัวอย่าง _ว_ ร _ หั _ _ ช_ _ _ และมีคำใบ้ดังนี้ - คำที่ ๑ พราหมณ์สามีภรรยา - คำที่ ๒ เกิดใหม่ - คำที่ ๓ ทองคำ - คำที่ ๔ ลูกสาว ๓ คน ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบในประเด็นคำถามดังนี้ จากเรื่องสุวรรณหังสชาดกนักเรียนได้ข้อคิดอะไร และจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร ๓. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ จากกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำ จะเห็นได้ว่าข้อคิดที่ได้เรียนมาจากเรื่องสุวรรณหังสชาดก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ	๑. นักเรียนเล่นเกมส์ปริศนาคำทาย โดยครูกำหนดตัวอักษรบางตัวอักษร ในคำว่า สุวรรณหังสชาดก และเปิดคำใบ้ จำนวน ๔ คำ (เปิดจนกว่านักเรียนจะตอบถูก) ๒. นักเรียนตอบในประเด็นคำถามดังนี้ - คำตอบในประเด็นที่ ๑ ความโลภ - คำตอบในประเด็นที่ ๒ ไม่โลภ พอใจในสิ่งที่ตนเองมี ไม่อยากได้ของที่เป็นของคนอื่น	Power Point เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม	ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม	ตรวจ ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นคุณค่าของการนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	ตนได้อย่างดี นอกจากข้อคิดจากเรื่องดังกล่าวแล้ว ในวันนี้ครูจะให้นักเรียนได้ร่วมกันนำหลักการ ข้อคิด คุณธรรมที่นักเรียนได้เรียนผ่านมาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมทั้งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เกิดความงอกงามทั้งทางกายและทางใจ				
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของการเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เช่น ข้อคิด คุณธรรมที่เป็นแบบอย่างจากพุทธประวัติ เรื่องราวของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาดก ฯลฯ โดยบันทึกคำตอบที่ได้ลงในสมุด ใช้เวลาในการระดมความคิด ๕ นาที	๑. นักเรียนจัดกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มระดมความคิดเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของการเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ โดยบันทึกคำตอบที่ได้ลงในสมุด ใช้เวลาทำกิจกรรม ๕ นาที (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบที่ได้จากการระดมความคิด โดยครูบันทึกคำตอบลงบนกระดานดำ ๔. ครูสรุปและเพิ่มเติมข้อมูลบนกระดานดำให้สมบูรณ์	๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบที่ได้จากการระดมความคิด ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “เช็คจุดอ่อนเติมจุดแข็ง” ดังนี้ ๑.๑ ครูให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจข้อบกพร่องหรือปัญหาของตนเองที่อยากพัฒนาให้ดีขึ้น ๓ ปัญหา ๑.๒ ครูให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของข้อบกพร่องหรือปัญหาทั้ง ๓ ปัญหา ๑.๓ ครูให้นักเรียนระบุแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องหรือแนวทางการพัฒนาตนเอง โดยใช้ข้อคิด หลักคำสอน ที่ได้จากการเรียนใน	๑. นักเรียนทำกิจกรรม “เช็คจุดอ่อนเติมจุดแข็ง” ตามขั้นตอนที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
หน่วยที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๗ ๒. ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอข้อมูลจากกิจกรรม “เช็คจุดอ่อน เติมจุดแข็ง”	๒. นักเรียนนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ตนเองจากกิจกรรม “เช็คจุดอ่อน เติมจุดแข็ง”			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่ดีขึ้น โดยใช้หลักคำสอนในพระพุทธศาสนามีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นโดยใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนามีความสำคัญ เนื่องจากทำให้มีจิตใจที่สงบ มีปัญญารู้เท่าทันตนเองและโลก มีความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม เป็นบุคคลที่มีดีตามบรรทัดฐานของสังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงามตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม)	๑. ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม)	๑. ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของการนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม)	๑. ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐพอเพียง อย่างเห็น	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม	๑. ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๗ เรื่อง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณค่าของการนำหลักดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักวิทยบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
บอกแนวทางการปฏิบัติตนและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ราวต่าง ๆ ในทางพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ พร้อมนำเสนอ	- อธิบายแนวทางปฏิบัติตนอย่างชัดเจน ถูกต้องตามคำสอนในพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับปัญหาที่ระบุ - ยกตัวอย่างที่นำไปใช้จริงได้อย่างครบถ้วนและเป็นรูปธรรม - การนำเสนอมีความชัดเจน มีเหตุผลและหลักการรองรับ	มีข้อบกพร่อง ๑ จุด	มีข้อบกพร่องมากกว่า ๑ จุด
วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต	วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง ๓ ข้อ ขึ้นไป	วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐพอเพียง

๑. ข้อบกพร่องหรือปัญหาของตนเอง (อย่างน้อย ๓ ปัญหา)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ข้อคิด หลักธรรม คำสอน ที่เลือกมาใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อที่ ๑

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามข้อที่ ๑

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาหรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต (อย่างน้อย ๓ ข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อบกพร่องของตนเองพร้อมระบุแนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาและหลักปรัชญาของเศรษฐพอเพียง

๑. ข้อบกพร่องหรือปัญหาของตนเอง (อย่างน้อย ๓ ปัญหา) ตัวอย่างคำตอบ

- ปัญหาผลการเรียนไม่ดี

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ข้อคิด หลักธรรม คำสอน ที่เลือกมาใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อที่ ๑

- หลักอริยสัจ ๔

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามข้อที่ ๑

- วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ ๔ พบว่า

ทุกข์ คือ ผลการเรียนไม่ดี

สมุทัย คือ เล่นเกม ไม่สนใจการเรียน

นิโรธ คือ ผลการเรียนดีขึ้นตามเป้าหมาย

มรรค คือ แบ่งเวลาการเล่นเกมให้เหมาะสม เอาใจใส่การเรียนให้มากขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. วิเคราะห์ประโยชน์ของการนำหลักคำสอนของในพระพุทธศาสนาหรือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต (อย่างน้อย ๓ ข้อ)

๑) ส่งเสริมการพัฒนาจิตใจ เช่น อริยสัจ ๔ ช่วยให้เข้าใจธรรมชาติของทุกข์และหาวิธีการแก้ไขได้ถูกต้อง, สติปัฏฐาน ช่วยฝึกให้รู้เท่าทันกาย ใจ

๒) เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความปรองดองในสังคม เช่น มรรค ๘ สอนให้ประพฤติปฏิบัติตนดีงามทั้งทางกาย วาจา ใจ

๓) ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ฯลฯ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๒๔ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง นำไปสู่การสร้างสังคมที่เคารพความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และความยุติธรรม นอกจากนี้ยังช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิ ส่งเสริมประชาธิปไตย และพัฒนาวัฒนธรรมแห่งสันติภาพในสังคม

การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการแสดงถึงความตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน

การศึกษากฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางอาญาและบทลงโทษที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย ทำให้ประชาชนสามารถตระหนักถึงข้อปฏิบัติที่ถูกต้องและหลีกเลี่ยงการกระทำที่ผิดกฎหมาย อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมในสังคมโดยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการคุ้มครองสิทธิของตนเองเมื่อเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ส่งผลให้สังคมมีความสงบเรียบร้อยและปลอดภัย

การศึกษาเกี่ยวกับโทษทางอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชน ช่วยป้องกันการกระทำผิดโดยไม่รู้ตัว สร้างจิตสำนึกในการเคารพกฎหมาย และส่งเสริมความสงบสุขในสังคม การมีความรู้ในเรื่องนี้ทำให้เราสามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบ

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy) เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์แยกแยะ และใช้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ ป้องกันการหลงเชื่อข่าวปลอม การละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือ

การเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น การมีความรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ หรือผู้กระทำผิดทางกฎหมายโดยไม่รู้ตัว

การเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying (การกลั่นแกล้งทางออนไลน์) มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การรู้เท่าทันและป้องกัน การกลั่นแกล้งทางออนไลน์จะช่วยให้ปลอดภัยในโลกออนไลน์และสามารถรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองได้ หากมีใครละเมิดสิทธิ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามกฎหมายในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะลดความขัดแย้งและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) บอกรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง
๒) บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
๓) ระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้
๔) บอกความหมายของกฎหมายอาญาและลักษณะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๕) บอกโทษทางอาญาและเรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปหาเบาที่สุดได้ถูกต้อง
๖) บอกความหมายของกฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง
๗) บอกลักษณะความผิดและโทษทางแพ่งได้ถูกต้อง
๘) บอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง
๙) บอกความหมายของ Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ได้ถูกต้อง
๑๐) บอกแนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้อง

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P

๑) สืบค้นและยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง
๒) ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และนำเสนอการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
๓) ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้
๔) สืบค้นข้อและยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง
๕) วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๖) สืบค้นและยกตัวอย่างลักษณะความผิดทางแพ่งได้
๗) วิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๘) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง

๙) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย

๑๐) วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการโดน Cyberbullying กลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

๑๑) วิเคราะห์แนวทางการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

๑๒) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามบัญญัติทางกฎหมาย

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๒) เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓) เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๔) เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายอาญา เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕) เห็นความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา

๖) เห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๗) เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายแพ่ง

๘) เห็นความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๙) เห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

๑๐) เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นและยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

สืบค้นข้อมูลความหมายของกฎหมายอาญา ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องกฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

สืบค้นและวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและเห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งในฐานะที่ช่วยปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง พร้อมเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย อย่างเห็นความสำคัญของการมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

บอกความหมายและวิเคราะห์ผลกระทบ แนวทางการป้องกันหรือแก้ปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ อย่างเห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔,

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนและความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ อยู่อย่างพอเพียง

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓) การออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

๔) ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา

๕) ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา (๒)

๖) ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง

๗) ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)

๘) ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

๙) แผนผังความคิด เรื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์”

๑๐) ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
บอกรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง	ระบุรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้องมากกว่า ๑๐ ข้อ	ระบุรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง ๗ - ๙ ข้อ	ระบุรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้องน้อยกว่า ๗ ข้อ
สืบค้นและยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง	ยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้องทุกข้อ	ยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน ผิดไม่เกิน ๒ จุด	ยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน ผิดมากกว่า ๒ จุด

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ	วิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม ๒	วิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมน้อยกว่า ๒ ข้อ
บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องมากกว่า ๕ ประเด็น	บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องมากกว่า ๓ - ๔ ประเด็น	บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ประเด็น
บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องน้อยกว่า ๑ ข้อ
ความถูกต้องของเนื้อหา	-ระบุปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ถูกต้องชัดเจน - ระบุข้อความรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้สอดคล้องกับปัญหา ข้อความน่าสนใจเข้าใจง่าย	- ระบุปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ถูกต้องชัดเจน - ระบุข้อความรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้สอดคล้องกับปัญหา	- ระบุปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ถูกต้อง - ระบุข้อความรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่สอดคล้องกับปัญหา
ความคิดสร้างสรรค์	ชิ้นงานมีความสวยงาม สื่อความหมายได้สอดคล้องกับประเด็นที่นำเสนอ มีรูปแบบน่าสนใจ	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องไม่เกิน ๑ จุด	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องมากกว่า ๑ จุด
การนำเสนอ	การนำเสนอมีความชัดเจน ใช้ภาษาเหมาะสม เสียงดังฟังชัด มีรูปแบบการ	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องไม่เกิน ๑ จุด	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องมากกว่า ๑ จุด

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	นำเสนอน่าสนใจ แปลกใหม่ ดึงดูดผู้ฟัง		
บอกความหมายของกฎหมายอาญา	บอกความหมายของกฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญครบถ้วน ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย	บอกความหมายของกฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญได้เป็นส่วนมาก	บอกความหมายของกฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญได้เป็นส่วนน้อย
ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง ทุกข้อ	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ ถูกต้องเป็นส่วนมาก	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องกฎหมายอาญา	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายอาญาได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อ ขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายอาญาได้ถูกต้อง น้อยกว่า ๒ ข้อ
บอกโทษทางอาญาและเรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปหาเบาที่สุด	เรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปเบาที่สุดได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนทั้ง	เรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปเบาที่สุดได้อย่างถูกต้องเป็นส่วนมาก	เรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปเบาที่สุดได้อย่างถูกต้องเป็นส่วนน้อย
วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่าง	วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของทุกสถานการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำ อธิบายเหตุผลอย่างชัดเจนและครอบคลุมทุกประเด็น	วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของทุกสถานการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำ อธิบายเหตุผลอย่างชัดเจนและครอบคลุมเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของทุกสถานการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำ อธิบายเหตุผลอย่างชัดเจนและครอบคลุมเป็นส่วนน้อย
ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา	ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญาได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญาได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญาได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
บอกความหมายของกฎหมายแพ่ง	บอกความหมายของกฎหมายแพ่ง พร้อมยกตัวอย่างและวิเคราะห์สถานการณ์ใกล้ตัวหรือข่าวที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีความ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	เกี่ยวข้องกับลักษณะการกระทำความผิดและโทษที่ได้รับทางกฎหมายแพ่ง รวมทั้งเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดในลักษณะทางแพ่ง พร้อมนำเสนอตามหัวข้อให้ครบถ้วน		
ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้องทุกข้อ	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องกฎหมายแพ่ง	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อ ขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง น้อยกว่า ๒ ข้อ
วิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่าง	ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้อง ระบุโทษสอดคล้องกับความผิด และบอกแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้กระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้อง	ระบุข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ไม่เกิน ๑ ประเด็น	ระบุข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง มากกว่า ๑ ประเด็น
ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องกฎหมายแพ่ง	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
บอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	บอกความหมายของคำว่าการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญได้ครบถ้วนทุกคำ	บอกความหมายของคำว่าการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศโดย ระบุคำสำคัญได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	บอกความหมายของคำว่าการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศโดย ระบุคำสำคัญได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกัน	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเอง	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกัน	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกัน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย	จากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมายได้ถูกต้องมากกว่า ๕ ข้อ	ตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมายได้ถูกต้อง ๓ - ๔ ข้อ	ตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ข้อ
วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	นำเสนอหัวข้อครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด มีรายละเอียดหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยถูกต้องชัดเจนทุกประเด็น	นำเสนอหัวข้อครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด มีรายละเอียดหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนมาก	นำเสนอหัวข้อครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด มีรายละเอียดหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนน้อย
โครงสร้างแผนผังความคิด	โครงสร้างแผนผังความคิดมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันเหมาะสมทุกประเด็น เข้าใจง่าย	โครงสร้างแผนผังความคิดมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันเป็นส่วนมาก	โครงสร้างแผนผังความคิดมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันเป็นส่วนน้อย
ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	ออกแบบแผนผังความคิดโดยใช้วิธีการนำเสนอที่แปลกใหม่ ตกแต่งสวยงามน่าสนใจ	ออกแบบแผนผังความคิดโดยใช้วิธีการนำเสนอที่แปลกใหม่ มีการตกแต่งชิ้นงาน	ออกแบบแผนผังควมคิดไม่แปลกใหม่ ไม่มีการตกแต่งชิ้นงาน
การนำเสนอ	นำเสนอได้น่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เสียงดัง ฟังชัด ดึงดูดผู้ฟัง	มีจุดบกพร่อง ๑-๒ จุด	มีจุดบกพร่องมากกว่า ๒ จุด
เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้องมากกว่า ๔ ข้อ	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้อง๒ - ๓ ข้อ	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตน	ระบุความสำคัญของการศึกษา แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ได้ถูกต้อง	ระบุความสำคัญของการศึกษา แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ได้ถูกต้อง	ระบุความสำคัญของการศึกษา แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ได้ถูกต้อง

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
ตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	และมีเหตุผลประกอบเหมาะสม อย่างน้อย ๓ ข้อ	และมีเหตุผลประกอบเหมาะสม ๒ ข้อ	และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้น้อยกว่า ๒ ข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๕๙ – ๘๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๓๐ – ๕๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)

คะแนน ๑ – ๒๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง นำไปสู่การสร้างสังคมที่เคารพความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และความยุติธรรม นอกจากนี้ยังช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิ ส่งเสริมประชาธิปไตย และพัฒนาวัฒนธรรมแห่งสันติภาพในสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

สิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน หมายถึงสิทธิที่เป็นธรรมชาติและไม่สามารถพรากไปจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ สิทธิเหล่านี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ โดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าคนๆ นั้นจะมีเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือสถานะทางสังคมอย่างไร หลักการนี้ถือเป็นสากลในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) ที่ประกาศโดยสหประชาชาติในปี ๑๙๔๘ รายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่

๑. สิทธิในชีวิต (Right to Life) สิทธินี้หมายถึงการที่ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่และต้องไม่ถูกพรากชีวิตโดยไม่เป็นธรรม โดยรัฐหรือบุคคลอื่นไม่สามารถฆ่าหรือทำร้ายชีวิตของใครได้อย่างไม่เป็นธรรม

๒. สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัย (Right to Liberty and Personal Security) ทุกคนมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในชีวิต เช่น เสรีภาพจากการถูกกักขังโดยไม่มีเหตุผลชอบธรรม และต้องไม่ถูกทรมานหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ รัฐต้องรับรองความปลอดภัยให้กับพลเมืองทุกคน

๓. สิทธิในความเสมอภาค (Right to Equality) สิทธิที่ทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง ทุกคนควรมีโอกาสในชีวิตที่เท่าเทียมและไม่ถูกเลือกปฏิบัติในสังคม

๔. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม (Right to a Fair Trial) ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมเมื่อเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย มีสิทธิที่จะถูกพิจารณาคดีอย่างเสรีและเป็นกลาง โดยไม่ถูกตัดสินความผิดก่อนการพิสูจน์ตามกฎหมาย

๕. สิทธิในเสรีภาพทางความคิดและศาสนา (Freedom of Thought, Conscience, and Religion) ทุกคนมีสิทธิที่จะมีความเชื่อในทางศาสนาและแนวคิดของตนเองอย่างเสรี รวมถึงสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงศาสนาหรือความเชื่อ และแสดงออกถึงศาสนาและความเชื่อได้โดยปราศจากการถูกข่มขู่หรือบังคับ

๖. สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก (Freedom of Expression) สิทธินี้ครอบคลุมถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการพูด การเขียน และการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่มีการแทรกแซงหรือการจำกัดจากรัฐหรือองค์กรอื่น ๆ

๗. สิทธิในการรวมกลุ่มและการชุมนุมโดยสันติ (Freedom of Assembly and Association) ทุกคนมีสิทธิที่จะรวมกลุ่มหรือเข้าร่วมกับองค์กรหรือกลุ่มที่สนใจ และมีสิทธิที่จะชุมนุมหรือประท้วงโดยสันติ โดยไม่ถูกขัดขวางจากรัฐหรือเจ้าหน้าที่

๘. สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Right to Political Participation) สิทธินี้รวมถึงสิทธิในการเลือกตั้ง เข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง หรือการเข้ามีบทบาทในรัฐบาล ทุกคนมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงและถูกเลือกตั้งอย่างเสมอภาคในการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม

๙. สิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) ทุกคนมีสิทธิที่จะไม่ถูกแทรกแซงในชีวิตส่วนตัว บ้าน การติดต่อสื่อสาร หรือการถูกละเมิดชื่อเสียงโดยไม่ชอบธรรม และต้องได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจากการถูกใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

๑๐. สิทธิในมาตรฐานชีวิตที่ดี (Right to Adequate Living Standard) ทุกคนมีสิทธิที่จะมีมาตรฐานชีวิตที่เหมาะสม รวมถึงสิทธิในการเข้าถึงอาหาร น้ำสะอาด ที่อยู่อาศัย และบริการด้านสุขภาพที่เพียงพอเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

๑๑. สิทธิในการศึกษา (Right to Education) ทุกคนมีสิทธิในการได้รับการศึกษาโดยปราศจากการแบ่งแยก การศึกษาควรเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้และเป็นธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างสร้างสรรค์

๑๒. สิทธิในงานและสภาพการทำงานที่เป็นธรรม (Right to Work and Fair Working Conditions) ทุกคนมีสิทธิที่จะได้งานทำและมีสภาพการทำงานที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมถึงสิทธิในการรับค่าตอบแทนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและได้รับการคุ้มครองจากการถูกบังคับให้ทำงานอย่างไม่ยุติธรรม

๑๓. สิทธิในการได้รับความคุ้มครองจากรัฐ (Right to Social Security) ทุกคนมีสิทธิในการได้รับการช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากรัฐในกรณีที่ตนเองไม่สามารถดำรงชีวิตได้ เช่น การได้รับสวัสดิการ การรักษาพยาบาล หรือการสนับสนุนทางการเงินในยามฉุกเฉิน

๑๔. สิทธิในการหลบภัยจากการประหัตประหาร (Right to Asylum) บุคคลที่หลบหนีจากการประหัตประหารหรือการคุกคามในประเทศของตนมีสิทธิในการขอลี้ภัยในประเทศอื่นเพื่อความปลอดภัย

สิทธิเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้ทุกคนสามารถมีชีวิตที่ดี มีเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองจากการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในทุกมิติของชีวิต

การศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง นำไปสู่การสร้างสังคมที่เคารพความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และความยุติธรรม นอกจากนี้ยังช่วยป้องกันการละเมิดสิทธิ ส่งเสริมประชาธิปไตย และพัฒนาวัฒนธรรมแห่งสันติภาพในสังคม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นและยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอกรณีตัวอย่าง ดังนี้ “นักเรียหญิงคนหนึ่งในโรงเรียนมัธยมถูกกลั่นแกล้งจากเพื่อนร่วมชั้น เนื่องจากเป็นชนกลุ่มน้อย พูดภาษาไทยไม่ชัด เพื่อนๆ มักพูดจาเหยียดหยามและล้อเลียน” ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็น ดังนี้ ๒.๑ นักเรียนเห็นด้วยกับการปฏิบัติตนของเพื่อนร่วมชั้นในกรณีตัวอย่างหรือไม่ อย่างไร ๒.๒ นักเรียนเคยมีประสบการณ์โดนกลั่นแกล้งคล้ายกับในกรณีตัวอย่างหรือไม่ อย่างไร ๒.๓ หากเคยมีประสบการณ์คล้ายกับกรณีตัวอย่าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น ๒.๔ นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นในกรณีตัวอย่าง เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ อย่างไร	๑. นักเรียนฟังครูนำเสนอกรณีตัวอย่าง ๒. นักเรียนร่วมกันตอบตำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๒.๑ ไม่เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการกลั่นแกล้งผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ๒.๒ เคย/ไม่เคย ฯลฯ ๒.๓ ไม่ชอบ โกรธ เสียใจ ฯลฯ ๒.๔ พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้นในกรณีตัวอย่างเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เนื่องจาก เป็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลด้านเชื้อชาติ ฯลฯ	Power Point เรื่อง สิทธิมนุษยชน	ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	แบบประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - สืบค้นและยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**	๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง สิทธิมนุษยชน	นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูกำหนดประเด็นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้น ดังนี้ “สิทธิมนุษยชนคุ้มครองมนุษย์ในด้านใดบ้าง ๓. ครูสร้างแผนผังความคิด เรื่อง “สิทธิมนุษยชน” โดยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาเขียนรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนที่กลุ่มสืบค้นได้ กลุ่มละ ๑ คำตอบ โดยไม่ซ้ำกับคำตอบของเพื่อนกลุ่มที่เขียนก่อนหน้า วนไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคำตอบที่นักเรียนสืบค้นได้	๑. นักเรียนจัดกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนตามที่ครูกำหนด ๓. นักเรียนร่วมกันสร้างแผนผังความคิดเรื่อง สิทธิมนุษยชน โดยส่งตัวแทนกลุ่มสลับกันออกมาเขียนคำตอบที่ได้จากการสืบค้น ทีละ ๑ คำตอบ ซึ่งเป็นคำตอบที่ไม่ซ้ำกับเพื่อนกลุ่มที่ออกมาเขียนก่อนหน้าวนไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคำตอบที่นักเรียนสืบค้นได้ (แนวคำตอบ: สิทธิมุษยชนที่ได้รับการคุ้มครอง ได้แก่			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน		- สิทธิในชีวิต - สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัย - สิทธิในความเสมอภาค - สิทธิในกระบวนการยุติธรรม - สิทธิในเสรีภาพทางความคิดและศาสนา - สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก - สิทธิในการรวมกลุ่มและการชุมนุมโดยสันติ - สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง - สิทธิในความเป็นส่วนตัว - สิทธิในมาตรฐานชีวิตที่ดี - สิทธิในการศึกษา - สิทธิในงานและสภาพการทำงานที่เป็นธรรม			

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักการศึกษาทางไกลและการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		- สิทธิในการได้รับความคุ้มครองจากรัฐ - สิทธิในการหลบภัยจากการประหัตประหาร)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่กลุ่มยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมุษยชนด้านต่าง ๆ ลงในใลงานที่ ๑ ๒. ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอคำตอบจากใบงานที่ ๑	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ลงในใบงานที่ ๑ ๒. นักเรียนนำเสนอคำตอบจากใบงานที่ ๑			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าหลักสิทธิมนุษยชนมีความสำคัญอย่างไรในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: หลักสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่เป็นธรรม สงบสุข และยั่งยืน โดยการเคารพสิทธิของกันและ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	กันทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างมีคุณค่า การส่งเสริมความเข้าใจและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนจึงเป็นรากฐานที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสังคมที่เท่าเทียมกัน)			

มัธยมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง สิทธิมนุษยชน

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นและยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑๘ เรื่อง สิทธิมนุษยชน ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง สิทธิมนุษยชน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน	บอกรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง	ระบุรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้องมากกว่า ๑๐ ข้อ	ระบุรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง ๗ - ๙ ข้อ	ระบุรายละเอียดของสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้องน้อยกว่า ๗ ข้อ
	สืบค้นและยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้อง	ยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานได้ถูกต้องทุกข้อ	ยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน ผิดไม่เกิน ๒ จุด	ยกตัวอย่างแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน ผิดมากกว่า ๒ จุด
	- เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ	- วิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	- วิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม ๒	- วิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสมน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑– ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. ให้นักเรียนสืบค้นว่าหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ควรได้รับการคุ้มครองมีอะไรบ้าง พร้อมระบุแนวทางการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ลงในตาราง

หลักสิทธิมนุษยชน ที่มนุษย์ทุกคนควรได้รับการคุ้มครอง	แนวทางการปฏิบัติตน ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

๒. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ อย่างน้อย ๓ ข้อ

.....
.....
.....
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สิทธิมนุษยชน
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. ให้นักเรียนสืบค้นว่าหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ควรได้รับการคุ้มครองมีอะไรบ้าง พร้อมระบุแนวทางการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ลงในตาราง

หลักสิทธิมนุษยชน ที่มนุษย์ทุกคนควรได้รับการคุ้มครอง	แนวทางการปฏิบัติตน ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
- สิทธิในชีวิต	- เคารพชีวิตและไม่ทำร้ายผู้อื่นทั้งทางร่างกายและจิตใจ.
- สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัย	- ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น เช่น การข่มขู่ คุกคาม หรือใช้ความรุนแรง
- สิทธิในความเสมอภาค	- ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมโดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพความแตกต่าง
- สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	- เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- สิทธิในเสรีภาพทางความคิดและศาสนา	- ไม่ดูหมิ่นความเชื่อทางศาสนา
- สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก	- แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น
- สิทธิในการรวมกลุ่มและการชุมนุมโดยสันติ	- รวมกลุ่มหรือชุมนุมโดยไม่ใช้ความรุนแรงหรือยั่วยุให้เกิดความวุ่นวาย
- สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง	- เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างสันติและสร้างสรรค์
- สิทธิในความเป็นส่วนตัว	- ไม่ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่น เช่น การเผยแพร่ข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต
- สิทธิในมาตรฐานชีวิตที่ดี	- ส่งเสริมให้ผู้อื่นได้รับโอกาสในการพัฒนาและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- สิทธิในการศึกษา	- ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่
- สิทธิในงานและสภาพการทำงานที่เป็นธรรม	- สนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและเป็นธรรม
- สิทธิในการได้รับความคุ้มครองจากรัฐ	- ปฏิบัติตามมาตรการด้านความปลอดภัยและระเบียบข้อบังคับ

๒. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ อย่างน้อย ๓ ข้อ

๑) สร้างความเท่าเทียมและยุติธรรมในสังคม การเคารพสิทธิมนุษยชนช่วยสร้างความเท่าเทียมกันในโอกาสและการปฏิบัติต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเชื้อชาติ เพศ ศาสนา หรือสถานะทางเศรษฐกิจ เมื่อทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม จะช่วยลดการเลือกปฏิบัติ การกดขี่ และการเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งเป็นรากเหง้าของความขัดแย้งในสังคม

๒) สร้างความสามัคคีและความสงบสุขในสังคม การเคารพสิทธิมนุษยชนช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันได้โดยไม่เกิดความขัดแย้งหรือการแบ่งแยก เมื่อทุกคนได้รับการยอมรับและเคารพในความแตกต่าง จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือและความสามัคคีในการทำงานและการพัฒนาสังคม

๓) ส่งเสริมการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน การเคารพสิทธิมนุษยชนส่งผลให้คนในสังคมได้รับโอกาสพัฒนาอย่างทั่วถึง เช่น ด้านการศึกษา การทำงาน และการพัฒนาทักษะ เมื่อทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเอง จะช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาสังคม เช่น ความยากจน อาชญากรรม และความรุนแรง

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการแสดงถึงความตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน

๓. สาระการเรียนรู้

การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างและรักษาสังคมที่ยุติธรรมและเป็นประชาธิปไตย โดยในรัฐธรรมนูญของไทย ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีแนวทางการมีส่วนร่วมดังนี้:

๑. สิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญไทยรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก การชุมนุม การประกอบอาชีพ รวมถึงสิทธิในการได้รับการปกป้องจากการกระทำที่ไม่ชอบธรรมของรัฐ โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในระดับที่เท่าเทียมกัน

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนมีสิทธิในการเข้าร่วมและแสดงความเห็นในการกำหนดนโยบายของรัฐ ผ่านการเลือกตั้ง การลงประชามติ และการใช้สิทธิในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เช่น การเรียกร้องหรือเสนอแนะความคิดเห็นต่อกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน

๓. องค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีองค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ที่มีหน้าที่ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐและองค์กรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน

๔. สิทธิในการได้รับการปกป้องจากศาล ประชาชนมีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอความเป็นธรรม หากถูกละเมิดสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ศาลจะทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีเพื่อให้ประชาชนได้รับการปกป้องตามกฎหมาย

๕. สิทธิเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต รัฐธรรมนูญได้ระบุให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการศึกษา การสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม เพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นอย่างเท่าเทียม

๖. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รัฐธรรมนูญส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดทำและกำหนดนโยบายของรัฐ โดยการเสนอร่างกฎหมาย การตรวจสอบและติดตามการทำงานของหน่วยงานรัฐ หรือการเข้าร่วมในกระบวนการยุติธรรม

การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ช่วยให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความสำคัญและปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาสมสามารถปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และนำเสนอการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน โดยใช้ประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ - ประเด็นคำถามที่ ๑ จากบทเรียนที่ผ่านมานักเรียนคิดว่าคนไทยทุกคนควรมีสิทธิและเสรีภาพเท่ากันหรือไม่อย่างไร - ประเด็นคำถามที่ ๒ ถ้าเกิดเหตุการณ์ที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ เช่น ถูกคุกคามหรือถูกเลือกปฏิบัติ นักเรียนจะทำอย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันตอบประเด็นคำถามโดยมีตัวอย่างคำตอบ ดังนี้ (แนวคำตอบ: - คำตอบในประเด็นคำถามที่ ๑ คนไทยทุกคนควรมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกันตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้ เช่น สิทธิในการเลือกตั้ง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และสิทธิในการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเสมอภาค - คำตอบในประเด็นคำถามที่ ๒ ทำความเข้าใจสิทธิขั้นพื้นฐานของตนเองที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ เช่น สิทธิในการไม่ถูกเลือกปฏิบัติ สิทธิในความปลอดภัย	๑. Power Point เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	ตรวจ ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑๙ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ใช้กระบวนการกลุ่ม วิเคราะห์และนำเสนอการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๒. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้ จากประเด็นคำถามนักเรียนจะเห็นได้ว่าสิทธิมีความสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวัน ดังนั้นนักเรียนควรรู้และทำความเข้าใจในเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐาน เพื่อไม่ให้นักเรียนเสียสิทธิหรือถูกละเมิดในสิทธิที่	และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หากรู้สึกว่าสิทธิถูกละเมิดควรตระหนักว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง จากนั้นควรเก็บรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิ เช่น การบันทึกเหตุการณ์ รูปภาพ วิดีโอ หรือพยานบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการปกป้องสิทธิของตนเอง) ๒. นักเรียนร่วมกันรับฟังครูพูดเชื่อมโยงกิจกรรมก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	ตนพึงได้หรือพึงมี ซึ่งนักเรียนจะได้ทำการศึกษาในลำดับต่อไปในชั่วโมงนี้				
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหรือไม่อย่างไร” ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาญาจักรไทย และสรุปประเด็นเพื่อตอบคำถามว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านใดบ้าง”	๑. นักเรียนจัดกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลายฉบับ เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ ฯลฯ) ๓. นักเรียนร่วมเพื่อนในกลุ่มศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในหลายด้าน เช่น ๑) สิทธิในการศึกษา ๒) สิทธิในความเท่าเทียม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
		๓) สิทธิในความเป็นส่วนตัว ๔) สิทธิในการแสดงออก ๕) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ๖) สิทธิในความปลอดภัยและการคุ้มครอง ๗) สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและการเมือง ๘) สิทธิในการร้องเรียนหรือร้องทุกข์			
	๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอในประเด็นคำถามที่กำหนด	๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอในประเด็นคำถามที่กำหนด			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอแนวทางในการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามประเด็นที่กำหนด โดยทำลงในใบงานที่ ๒ ดังนี้	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอแนวทางในการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามประเด็นที่กำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- สิทธิเสรีภาพของประชาชน - การมีส่วนร่วมทางการเมือง - องค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน - สิทธิในการได้รับการปกป้องจากศาล - สิทธิเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต - การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	โดยทำลงในใบงานที่ ๒ โดยมีแนวทางคำตอบดังนี้ - สิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญไทยรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การประกอบอาชีพ รวมถึงสิทธิในการได้รับการปกป้องจากการกระทำที่ไม่ชอบธรรม โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในระดับที่เท่าเทียมกัน - การมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนมีสิทธิในการเข้าร่วมและแสดงความเห็นในการกำหนดนโยบายของรัฐ ผ่านการเลือกตั้ง การลงประชามติ และการใช้สิทธิ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เช่น การเรียกร้องหรือเสนอแนะความคิดเห็นต่อกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน - องค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีองค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ที่มีหน้าที่ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐและองค์กรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน - สิทธิในการได้รับการปกป้องจากศาล ประชาชนมีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ความเป็นธรรม หากถูกละเมิดสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ศาลจะทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีเพื่อให้ประชาชนได้รับการปกป้องตามกฎหมาย - สิทธิเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต รัฐธรรมนูญได้ระบุให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการศึกษา การสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม เพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นอย่างเท่าเทียม - การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รัฐธรรมนูญส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดทำและกำหนดนโยบายของรัฐ โดยการเสนอร่าง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
		กฎหมาย การตรวจสอบและติดตามการทำงานของหน่วยงานรัฐ หรือการเข้าร่วมในกระบวนการยุติธรรม			
	๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอในประเด็นคำถามที่กำหนด	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอในประเด็นคำถามที่กำหนด			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการแสดงถึงความตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒) PowerPoint เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และนำเสนอการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง การมี	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
		ส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน - ใช้กระบวนการกลุ่มเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๑๙ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องมากกว่า ๕ ประเด็น	บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องมากกว่า ๓ - ๔ ประเด็น	บอกแนวทางการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ประเด็น
	บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	บอกความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกต้องน้อยกว่า ๑ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาญาจักรไทย และสรุปประเด็นว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านใดบ้าง”

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑. เสนอแนวทางในการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

- สิทธิเสรีภาพของประชาชน .....
.....
.....
.....
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง .....
.....
.....
.....
- องค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน .....
.....
.....
.....
- สิทธิในการได้รับการปกป้องจากศาล .....
.....
.....
.....

- สิทธิเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต .....
  .....
  .....
  .....
- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน .....
  .....
  .....
  .....

๒. จงวิเคราะห์ว่าการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีความสำคัญอย่างไร
.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาญาจักรไทย และสรุปประเด็นว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านใดบ้าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลายด้าน เช่น

๑) สิทธิเสรีภาพของประชาชน
๒) การมีส่วนร่วมทางการเมือง
๓) องค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๔) สิทธิในการได้รับการปกป้องจากศาล
๕) สิทธิเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
๖) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๒. เสนอแนวทางในการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

- สิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญไทยรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเป็นสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การประกอบอาชีพ รวมถึงสิทธิในการได้รับการปกป้องจากการกระทำที่ไม่ชอบธรรม โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในระดับที่เท่าเทียมกัน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการสังเกตและรายงานเมื่อพบเห็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพ เช่น การจับกุมโดยไม่ชอบธรรม การละเมิดสิทธิในการแสดงความคิดเห็น หรือการคุกคามจากเจ้าหน้าที่รัฐ
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนมีสิทธิในการเข้าร่วมและแสดงความเห็นในการกำหนดนโยบายของรัฐ ผ่านการเลือกตั้ง การลงประชามติ และการใช้สิทธิในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เช่น การเรียกร้องหรือเสนอแนะความคิดเห็นต่อกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน
- องค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีองค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ที่มีหน้าที่ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐและองค์กรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน แนวทางในการมีส่วนร่วมคือ หากพบเห็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น การถูกละเมิดจากเจ้าหน้าที่รัฐ การเลือกปฏิบัติหรือการทุจริต ควรรีบแจ้งต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)
- สิทธิในการได้รับการปกป้องจากศาล ประชาชนมีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอความเป็นธรรมหากถูกละเมิดสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ศาลจะทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีเพื่อให้ประชาชนได้รับการปกป้องตามกฎหมาย

- สิทธิเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต รัฐธรรมนูญได้ระบุให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการศึกษา การสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม เพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นอย่างเท่าเทียม แนวทางการมีส่วนร่วม เช่น มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนา โครงการส่งเสริมการศึกษา หรือโครงการอาชีพ
- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รัฐธรรมนูญส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดทำและกำหนดนโยบายของรัฐ โดยการเสนอร่างกฎหมาย การตรวจสอบและติดตามการทำงานของหน่วยงานรัฐ หรือการเข้าร่วม ในกระบวนการยุติธรรม แนวทางการมีส่วนร่วม เช่น ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง โดยเลือกผู้แทนหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีนโยบายตอบโจทย์ความต้องการของสังคม

๓. จงวิเคราะห์ว่าการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีความสำคัญอย่างไร

๑. สร้างหลักประกันในความเป็นมนุษย์และศักดิ์ศรี เพราะการคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำให้ไม่ถูกปฏิบัติอย่างโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม

๒. ส่งเสริมความยุติธรรมและการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนช่วยตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจรัฐ ป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบ

๓. สร้างความสงบสุขและความสามัคคีในสังคม เมื่อประชาชนทุกคนได้รับสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียม จะลดการเหยียดหยาม การเลือกปฏิบัติ และความรุนแรง

๔. ฯลฯ

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการแสดงถึงความตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน

๓. สาระการเรียนรู้

การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างและรักษาสังคมที่ยุติธรรมและเป็นประชาธิปไตย โดยในรัฐธรรมนูญของไทย ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีแนวทางการมีส่วนร่วมดังนี้:

๑. สิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญไทยรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก การชุมนุม การประกอบอาชีพ รวมถึงสิทธิในการได้รับการปกป้องจากการกระทำที่ไม่ชอบธรรมของรัฐ โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในระดับที่เท่าเทียมกัน

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนมีสิทธิในการเข้าร่วมและแสดงความเห็นในการกำหนดนโยบายของรัฐ ผ่านการเลือกตั้ง การลงประชามติ และการใช้สิทธิในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เช่น การเรียกร้องหรือเสนอแนะความคิดเห็นต่อกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน

๓. องค์กรอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีองค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ที่มีหน้าที่ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐและองค์กรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน

๔. สิทธิในการได้รับการปกป้องจากศาล ประชาชนมีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอความเป็นธรรม หากถูกละเมิดสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ศาลจะทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีเพื่อให้ประชาชนได้รับการปกป้องตามกฎหมาย

๕. สิทธิเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต รัฐธรรมนูญได้ระบุให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการศึกษา การสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม เพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นอย่างเท่าเทียม

๖. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รัฐธรรมนูญส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดทำและกำหนดนโยบายของรัฐ โดยการเสนอร่างกฎหมาย การตรวจสอบและติดตามการทำงานของหน่วยงานรัฐ หรือการเข้าร่วมในกระบวนการยุติธรรม

การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ช่วยให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความสำคัญและปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาสมสามารถปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
สำนักวิชาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - ระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยใช้คำถาม ดังนี้ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านใดบ้าง” ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิ	๑. นักเรียนร่วมกันตอบประเด็นคำถามที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑) สิทธิในการศึกษา ๒) สิทธิในความเท่าเทียม ๓) สิทธิในความเป็นส่วนตัว ๔) สิทธิในการแสดงออก ๕) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ๖) สิทธิในความปลอดภัยและการคุ้มครอง ๗) สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและการเมือง ๘) สิทธิในการร้องเรียนหรือร้องทุกข์) ๒. นักเรียนร่วมกันรับฟังครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครอง	๑. Power Point เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)	ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	ตรวจ ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย/เกณฑ์การประเมิน ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	มนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)	สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)			
ด้านทักษะกระบวนการ - ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	**ขั้นสอน (๑๐ นาที)** ๑. ครูจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็น “นักเรียนคิดว่าในประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่บ้างหรือไม่อย่างไร” ๒. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและเลือกปัญหาการละเมิดสิทธิ	๑. นักเรียนจัดกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่ในหลายด้าน แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายหลายฉบับจะกำหนดให้มีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติยังพบการละเมิดในหลายมิติ เช่น การบังคับใช้แรงงาน การจ่ายค่าจ้างไม่เป็นธรรม การใช้แรงงานเด็ก ฯลฯ) ๓. นักเรียนร่วมเพื่อนในกลุ่มอภิปรายและเลือกปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนใน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	มนุษยชนในประเทศไทยที่ควรได้รับการแก้ไข กลุ่มละ ๑ ปัญหา ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เลือกเพิ่มเติม เพื่อสรุปเกี่ยวกับลักษณะปัญหา สาเหตุ และผลกระทบ	ประเทศไทยที่ควรได้รับการแก้ไขปัญหา ๑ ปัญหา ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่กลุ่มเลือก ในประเด็นลักษณะ สาเหตุ และผลกระทบของปัญหา			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กลุ่มของตนเองเลือกลงในกระดาษปรู๊ฟ กำหนดให้ในชิ้นงานมีรายละเอียด ดังนี้ ๑.๑ ชื่อปัญหา ๑.๒ ข้อความรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๑.๓ ภาพประกอบและตกแต่งให้สวยงาม ๒. ครูให้นักเรียนวางแผนการนำเสนอชิ้นงานด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนลงในกระดาษปรู๊ฟ ให้มีรายละเอียดครบถ้วนตามที่ครูกำหนด ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มวางแผนการนำเสนอชิ้นงานด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	๓. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอชิ้นงานภายในเวลากลุ่มละ ๑ นาที ๔. ครูสุ่มนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงานที่เพื่อนนำเสนอ โดยครูเพิ่มเติมประเด็นหรือข้อมูลให้สมบูรณ์	๓. นักเรียนนำเสนอชิ้นงานภายในเวลากลุ่มละ ๑ นาที ๔. นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นการแสดงถึงความตระหนักรู้ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแรง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) PowerPoint เรื่อง การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้	๑. ตรวจการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	๑. เกณฑ์การประเมินการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้	๑. ตรวจการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	๑. เกณฑ์การประเมินการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	๑. ตรวจการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	๑. เกณฑ์การประเมินการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน - ออกแบบชิ้นงานเพื่อรณรงค์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. เกณฑ์การประเมินการออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
การออกแบบชิ้นงานรณรงค์แก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย	ความถูกต้องของเนื้อหา	- ระบุปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ถูกต้องชัดเจน - ระบุข้อความรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้สอดคล้องกับปัญหา ข้อความน่าสนใจ เข้าใจง่าย	- ระบุปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ถูกต้องชัดเจน - ระบุข้อความรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้สอดคล้องกับปัญหา	- ระบุปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ถูกต้อง - ระบุข้อความรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่สอดคล้องกับปัญหา
	ความคิดสร้างสรรค์	ชิ้นงานมีความสวยงาม สื่อความหมายได้สอดคล้องกับประเด็นที่นำเสนอ มีรูปแบบน่าสนใจ	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องไม่เกิน ๑ จุด	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องมากกว่า ๑ จุด
	การนำเสนอ	การนำเสนอมีความชัดเจน ใช้ภาษาเหมาะสม เสียงดังฟังชัด มีรูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ แปลกใหม่ ดึงดูดผู้ฟัง	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องไม่เกิน ๑ จุด	มีจุดที่ไม่สมบูรณ์หรือบกพร่องมากกว่า ๑ จุด
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษากฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางอาญาและบทลงโทษที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย ทำให้ประชาชนสามารถตระหนักถึงข้อปฏิบัติที่ถูกต้องและหลีกเลี่ยงการกระทำที่ผิดกฎหมาย อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมในสังคมโดยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการคุ้มครองสิทธิของตนเองเมื่อเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ส่งผลให้สังคมมีความสงบเรียบร้อยและปลอดภัย

๓. สาระการเรียนรู้

กฎหมายอาญา

กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติว่า การกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดเป็นความผิดและกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง กฎหมายอาญา คือกฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้มีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด หรือบังคับให้มีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษ

ตัวอย่างความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์

๑) ลักทรัพย์ (มาตรา ๓๓๔) คือ การลักเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยทุจริต เช่น ขโมยของที่อยู่ในครอบครองของผู้อื่น

๒) วิ่งราวทรัพย์ (มาตรา ๓๓๖) คือ การลักทรัพย์ที่กระทำโดยการฉวยฉกเอาทรัพย์ของผู้อื่นอย่างรวดเร็ว เช่น ขโมยกระเป๋าหรือทรัพย์สินจากมือผู้เสียหาย

๓) ชิงทรัพย์ (มาตรา ๓๓๙) คือ การลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อให้ได้ทรัพย์สิน เช่น ปล้นทรัพย์

๔) ปล้นทรัพย์ (มาตรา ๓๔๐) คือ การชิงทรัพย์ที่ทำโดยมีผู้ร่วมกระทำตั้งแต่สามคนขึ้นไป และใช้กำลังประทุษร้ายอย่างรุนแรง

๕) กรรโชกทรัพย์ (มาตรา ๓๓๗) คือ การขู่เข็ญให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน เพื่อให้ได้ทรัพย์สิน หรือให้ยอมให้ทรัพย์สิน

๖) รีดเอาทรัพย์ (มาตรา ๓๓๘) คือ การขู่เข็ญผู้อื่นโดยการบังคับ หรือใช้อิทธิพล ทำให้ผู้อื่นต้องให้ทรัพย์สินของตนไป

๗) ยักยอกทรัพย์ (มาตรา ๓๕๒) คือ การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นที่ตนมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาหรือจัดการไว้ เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น แต่กลับนำทรัพย์นั้นไปเป็นของตนเองโดยทุจริต

๘) ฉ้อโกงทรัพย์ (มาตรา ๓๔๑) คือ การหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง โดยทำให้ผู้หลงเชื่อและยอมให้ทรัพย์สินของตนไป

๙) รับของโจร (มาตรา ๓๕๗) คือ การรับทรัพย์สินหรือครอบครองทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา เช่น การซื้อของที่รู้ว่ามาจากการขโมย

๑๐) ทำให้เสียทรัพย์ (มาตรา ๓๕๘) คือ การทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย สูญหาย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้งานไม่ได้ เช่น ทำลายทรัพย์สินหรือทำให้เสียหายโดยเจตนา

๑๑) บุกรุก (มาตรา ๓๖๒) คือ การเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยไม่มีสิทธิ หรือการเข้าไปในทรัพย์ที่ผู้ครอบครองไม่ยินยอม

โทษทางอาญา

โทษทางอาญาตามกฎหมายไทยแบ่งออกเป็น ๕ สถานหลัก ซึ่งเป็นการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่กระทำความผิด โดยมีลำดับความรุนแรงของโทษที่แตกต่างกันไป ดังนี้

๑) ประหารชีวิต เป็นโทษสูงสุดที่ใช้สำหรับความผิดร้ายแรง เช่น การฆ่าคนตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน หรือการก่อการร้ายที่ทำให้มีผู้เสียชีวิต โทษนี้มีการบังคับใช้เพียงบางกรณีที่ศาลเห็นสมควร

๒) จำคุก คือ การคุมขังผู้กระทำความผิดในเรือนจำ เป็นโทษที่ใช้บ่อยและมีระยะเวลาที่แตกต่างกันไปตามความร้ายแรงของความผิด เช่น ตั้งแต่ ๑ เดือนจนถึงตลอดชีวิต

๓) กักขัง โทษนี้คือการจำกัดเสรีภาพของผู้กระทำความผิดให้อยู่ในสถานที่เฉพาะที่กำหนดไว้ แต่ไม่ใช่ในเรือนจำ ระยะเวลาของการกักขังไม่เกิน ๒ ปี ส่วนใหญ่จะใช้ในกรณีที่โทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือกรณีที่ผู้กระทำความผิดควรได้รับการบำบัดหรือฟื้นฟู

๔) ปรับ เป็นโทษทางการเงิน โดยผู้กระทำความผิดจะต้องชำระเงินตามจำนวนที่ศาลกำหนด โทษปรับมักใช้ในกรณีที่ความผิดไม่ร้ายแรงมาก เช่น ความผิดเกี่ยวกับการขับขี่ หรือการทำลายทรัพย์สินที่เสียหายเล็กน้อย

๕) ริบทรัพย์สิน เป็นการริบหรือยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เช่น อาวุธ ยาเสพติด หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด โดยทรัพย์สินนั้นจะตกเป็นของรัฐ

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางอาญา รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับความผิดแต่ละประเภท นำไปสู่การประเมินข้อเท็จจริง หลักฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมาย อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การเขียน และการนำเสนออย่างมีเหตุผล ซึ่งจะทำให้เห็นถึงประโยชน์ของความรู้เรื่องดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่เน้นการสร้างความยุติธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของกฎหมายอาญาและลักษณะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นข้อและยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายอาญา เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นข้อมูลความหมายของกฎหมายอาญา ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องกฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

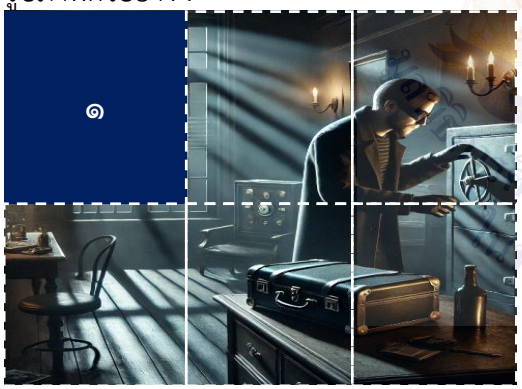
๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นข้อมูลความหมายของกฎหมายอาญา ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องกฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความหมายของกฎหมายอาญาและลักษณะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนเล่นเกมส์เปิดภาพปริศนา โดยมีแผ่นป้ายหมายเลขปิดบังไว้จำนวน ๖ หมายเลข ให้นักเรียนว่าภาพปริศนาคือภาพอะไร รูปภาพตัวอย่าง : แหล่งที่มา : https://chatgpt.com ๒. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้	๑. นักเรียนเล่นเกมเปิดภาพปริศนาและตอบคำถามว่าภาพปริศนาคือภาพอะไร (แนวคำตอบ: ภาพการลักทรัพย์/ขโมยของ) ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ (แนวคำตอบ: ๒.๑ การกระทำดังกล่าวเป็น การกระทำความผิดเพราะเป็นการแอบเอาของ	๑. Power Point เรื่อง กฎหมายอาญา	ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา/ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - สืบค้นข้อและยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายอาญา เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๒.๑ นักเรียนคิดว่าการกระทำในภาพเป็นความผิดหรือไม่ เพราะเหตุใด” ๒.๒ หากนักเรียนเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกขโมย จะรู้สึกอย่างไร ๓. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมเข้าสู่บทเรียน เรื่อง กฎหมายอาญา ดังนี้ กฎหมายที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือสำคัญที่รัฐใช้ในการรักษาความปลอดภัยและความยุติธรรม โดยกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำที่ถือว่าผิดกฎหมาย	ของคนอื่นมาเป็นของตนเองโดยเจ้าของไม่รับรู้/ไม่ยินยอม) ๒.๒ เสียใจ/ เสียดายของ ฯลฯ ๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ครูสุ่มนักเรียนให้บอกความหมายของกฎหมายอาญาตามความเข้าใจของตนเอง และ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของคำว่า กฎหมายอาญา ตามความเข้าใจของ			

สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	ร่วมกันหาคำสำคัญในการนิยามคำว่ากฎหมายอาญา ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “จับคู่ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์” โดยครูแจกบัตรคำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และความหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจับคู่ชื่อความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และความหมายหรือลักษณะของการกระทำความผิดให้สอดคล้องกัน ภายในเวลา ๕ นาที โดยอนุญาติให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนและอินเทอร์เน็ตได้ ระหว่างทำกิจกรรม นักเรียนกลุ่มที่จับคู่ได้ถูกต้องและใช้เวลาน้อยที่สุดจะได้รับคะแนนพิเศษจากครู ๔. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมจับคู่ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ โดยครูอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่ขาดหายให้สมบูรณ์ ดังนี้	ตนเอง และร่วมกันหาคำสำคัญในการนิยามคำวาม กฎหมายอาญา ๓. นักเรียนทำกิจกรรม “จับคู่ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์” โดยแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มสืบค้นและจับคู่ชื่อความผิดเกี่ยวกับทรัพย์และลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ให้สอดคล้องกัน ภายในเวลา ๕ นาที ซึ่งนักเรียนสามารถแบ่งหน้าที่กันสืบค้นและสรุปข้อมูลได้ ๔. นักเรียนร่วมกับเพื่อนและครูเฉลยกิจกรรมจับคู่ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์และฟังครูอธิบายข้อมูลเพิ่มเติม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- ลักทรัพย์ คือ การเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยเจ้าของไม่รู้ เช่น ขโมยของที่อยู่ในครอบครองของผู้อื่น - วิ่งราวทรัพย์ คือ การฉวยฉกเอาทรัพย์ของผู้อื่นอย่างรวดเร็ว ซึ่งหน้า - ชิงทรัพย์ คือ การใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่น - ปล้นทรัพย์ การร่วมกันตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไป เพื่อใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่น - กรรโชกทรัพย์ การขู่เข็ญผู้อื่นว่าจะทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญว่าจะเปิดเผยความลับ หรือขู่เข็ญว่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น - รีดเอาทรัพย์ การกระทำความผิดทางอาญาที่ผู้กระทำได้ข่มขู่หรือบังคับโดยทันที เพื่อให้ผู้ถูกกระทำยอมมอบทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้กับตนเองหรือผู้อื่น โดยการขู่เข็ญนั้นต้องทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความกลัวหรือความตกใจจนยอมมอบทรัพย์นั้น - ยักยอก การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นที่ตนมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาหรือจัดการไว้ เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น แต่กลับนำทรัพย์นั้นไปเป็นของตนเองโดยทุจริต - ฉ้อโกงทรัพย์ การหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง โดยทำให้ผู้หลงเชื่อและยอมให้ทรัพย์สินของตนไป				

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สมเด็จพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	- รับของโจร การรับทรัพย์สินหรือครอบครองทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา เช่น การซื้อของที่รู้ว่ามาจากการขโมย - ทำให้เสียทรัพย์ การทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย สูญหาย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้งานไม่ได้ เช่น ทำลายทรัพย์สินหรือทำให้เสียหายโดยเจตนา - บุกรุก การเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยไม่มีสิทธิ หรือการเข้าไปในทรัพย์ที่ผู้ครอบครองไม่ยินยอม				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม บอกความหมายของกฎหมายอาญา และลักษณะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ ลงในใบงานที่ ๓	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่ม บอกความหมายของกฎหมายอาญา และลักษณะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ลงในใบงานที่ ๓			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	หมายเหตุ : ระหว่างการทำใบงานครูเดินสำรวจการทำงาน พร้อมให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการทำงาน				
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ ๑.๑ นักเรียนคิดว่ากฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างไร ๑.๒ การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอาญามีประโยชน์หรือความสำคัญอย่างไร ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑.๑ กฎหมายอาญามีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของสังคม โดยกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำผิดและสร้างมาตรฐานพฤติกรรมที่เหมาะสม การบังคับใช้กฎหมายอาญาช่วยปกป้องสิทธิของประชาชน สร้างความยุติธรรม และส่งเสริมการพัฒนาสังคมให้สงบสุขและมีระเบียบวินัย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๑.๒ การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชน การมีความรู้ด้านกฎหมายอาญาช่วยป้องกันการกระทำผิดและสนับสนุนการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างปลอดภัยและยุติธรรม อีกทั้งยังช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีในฐานะพลเมืองที่เคารพกฎหมายและสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง กฎหมายอาญา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของกฎหมายอาญาและลักษณะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นข้อและยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายอาญา เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นข้อมูลความหมายของกฎหมายอาญา ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องกฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย			ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง กฎหมายอาญา

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา	บอกความหมายของกฎหมายอาญา	บอกความหมายของกฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญครบถ้วน ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย	บอกความหมายของกฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญได้เป็นส่วนมาก	บอกความหมายของกฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญได้เป็นส่วนน้อย
	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้องทุกข้อ	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
	ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องกฎหมายอาญา	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายอาญาได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายอาญาได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายอาญาได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของกฎหมายอาญา และลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

๑. ความหมายของกฎหมายอาญา .....
.....
.....
.....
.....

๒. จงยกตัวอย่างการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่องกฎหมายอาญา
.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :
คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๓ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของกฎหมายอาญา และลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

๑. ความหมายของกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดพฤติกรรมหรือการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดทางอาญา และกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่กระทำความผิดนั้น กฎหมายอาญามีวัตถุประสงค์หลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมถึง ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด โดยการกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำ

๒. จงยกตัวอย่างการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์

๑) ลักทรัพย์ (มาตรา ๓๓๔) คือ การลักเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยทุจริต เช่น ขโมยของที่อยู่ในครอบครองของผู้อื่น

๒) วิ่งราวทรัพย์ (มาตรา ๓๓๖) คือ การลักทรัพย์ที่กระทำโดยการฉวยฉกเอาทรัพย์ของผู้อื่นอย่างรวดเร็ว เช่น ขโมยกระเป๋าหรือทรัพย์สินจากมือผู้เสียหาย

๓) ชิงทรัพย์ (มาตรา ๓๓๙) คือ การลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อให้ได้ทรัพย์สิน เช่น ปล้นทรัพย์

๔) ปล้นทรัพย์ (มาตรา ๓๔๐) คือ การชิงทรัพย์ที่ทำโดยมีผู้ร่วมกระทำตั้งแต่สามคนขึ้นไป และใช้กำลังประทุษร้ายอย่างรุนแรง

๕) กรรโชกทรัพย์ (มาตรา ๓๓๗) คือ การขู่เข็ญให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน เพื่อให้ได้ทรัพย์สิน หรือให้ยอมให้ทรัพย์สิน

๖) รีดเอาทรัพย์ (มาตรา ๓๓๘) คือ การขู่เข็ญผู้อื่นโดยการบังคับ หรือใช้อิทธิพล ทำให้ผู้อื่นต้องให้ทรัพย์สินของตนไป

๗) ยักยอกทรัพย์ (มาตรา ๓๕๒) คือ การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นที่ตนมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาหรือจัดการไว้ เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น แต่กลับนำทรัพย์นั้นไปเป็นของตนเองโดยทุจริต

๘) ฉ้อโกงทรัพย์ (มาตรา ๓๔๑) คือ การหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง โดยทำให้ผู้หลงเชื่อและยอมให้ทรัพย์สินของตนไป

๙) รับของโจร (มาตรา ๓๕๗) คือ การรับทรัพย์สินหรือครอบครองทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา เช่น การซื้อของที่รู้ว่ามาจากการขโมย

๑๐) ทำให้เสียทรัพย์ (มาตรา ๓๕๘) คือ การทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย สูญหาย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้งานไม่ได้ เช่น ทำลายทรัพย์สินหรือทำให้เสียหายโดยเจตนา

๑๑) บุกรุก (มาตรา ๓๖๒) คือ การเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยไม่มีสิทธิ หรือการเข้าไปในทรัพย์ที่ผู้ครอบครองไม่ยินยอม

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายอาญา

๑) ป้องกันตนเองจากการกระทำผิดโดยไม่รู้ตัว การศึกษากฎหมายอาญาช่วยให้ประชาชนรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นความผิดและมีบทลงโทษอย่างไร ลดความเสี่ยงจากการกระทำผิดโดยไม่เจตนา เช่น การหมิ่นประมาท การละเมิดสิทธิ หรือการใช้ความรุนแรง

๒) ปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น การศึกษากฎหมายอาญาทำให้ประชาชนรู้ว่าตนเองมีสิทธิอะไรบ้าง และเมื่อถูกละเมิดควรดำเนินการอย่างไร สามารถป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือถูกละเมิดสิทธิจากผู้อื่นหรือเจ้าหน้าที่รัฐ

๓) สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินคดีและกระบวนการยุติธรรม การศึกษากฎหมายอาญาช่วยให้เข้าใจกระบวนการยุติธรรม เช่น การสอบสวน การพิจารณาคดี และการตัดสินโทษ ทำให้รู้จักบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ อัยการ ทนายความ และผู้พิพากษา

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับโทษทางอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชน ช่วยป้องกันการกระทำผิดโดยไม่รู้ตัว สร้างจิตสำนึกในการเคารพกฎหมาย และส่งเสริมความสงบสุขในสังคม การมีความรู้ในเรื่องนี้ทำให้เราสามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบ

๓. สาระการเรียนรู้

โทษทางอาญา

โทษทางอาญาตามกฎหมายไทยแบ่งออกเป็น ๕ สถานหลัก ซึ่งเป็นการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่กระทำความผิด โดยมีลำดับความรุนแรงของโทษที่แตกต่างกันไป ดังนี้

๑) ประหารชีวิต เป็นโทษสูงสุดที่ใช้สำหรับความผิดร้ายแรง เช่น การฆ่าคนตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน หรือการก่อการร้ายที่ทำให้มีผู้เสียชีวิต โทษนี้มีการบังคับใช้เพียงบางกรณีที่ศาลเห็นสมควร

๒) จำคุก คือ การคุมขังผู้กระทำความผิดในเรือนจำ เป็นโทษที่ใช้บ่อยและมีระยะเวลาที่แตกต่างกันไปตามความร้ายแรงของความผิด เช่น ตั้งแต่ ๑ เดือนจนถึงตลอดชีวิต

๓) กักขัง โทษนี้คือการจำกัดเสรีภาพของผู้กระทำความผิดให้อยู่ในสถานที่เฉพาะที่กำหนดไว้ แต่ไม่ใช่ในเรือนจำ ระยะเวลาของการกักขังไม่เกิน ๒ ปี ส่วนใหญ่จะใช้ในกรณีที่โทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือกรณีที่ผู้กระทำความผิดควรได้รับการบำบัดหรือฟื้นฟู

๔) ปรับ เป็นโทษทางการเงิน โดยผู้กระทำความผิดจะต้องชำระเงินตามจำนวนที่ศาลกำหนด โทษปรับมักใช้ในกรณีที่ความผิดไม่ร้ายแรงมาก เช่น ความผิดเกี่ยวกับการขับขี่ หรือการทำลายทรัพย์สินที่เสียหายเล็กน้อย

๕) ริบทรัพย์สิน เป็นการริบหรือยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เช่น อาวุธ ยาเสพติด หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิด โดยทรัพย์สินนั้นจะตกเป็นของรัฐ

การศึกษาเกี่ยวกับโทษทางอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชน ช่วยป้องกันการกระทำผิดโดยไม่รู้ตัว สร้างจิตสำนึกในการเคารพกฎหมาย และส่งเสริมความสงบสุขในสังคม การมีความรู้ในเรื่องนี้ทำให้เราสามารถดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกโทษทางอาญาและเรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปหาเบาที่สุดได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียนเรื่อง กฎหมายอาญาให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็น ดังนี้ ๑.๑ ความแตกต่างระหว่าง ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ คืออะไร ๑.๒ หากมีคนข่มขู่ให้มอบทรัพย์สินให้แต่ไม่ได้ใช้กำลัง ถือว่าเป็นความผิดหรือไม่ และเป็นความผิดฐานใด ๑.๓ การที่เจ้าของทรัพย์ยอมมอบทรัพย์ให้เอง แต่ถูกหลอก ถือเป็นความผิดหรือไม่ และเป็นความผิดฐานใด	๑. นักเรียนรับฟังครูทบทวนบทเรียนเรื่อง กฎหมายอาญา และร่วมตอบคำตอบที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑.๑ ชิงทรัพย์ คือ ใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่น ส่วนปล้นทรัพย์ คือ ร่วมกันตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไปเพื่อใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะทำร้ายเพื่อเอาทรัพย์สินของผู้อื่น ๑.๒ เป็นความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ๑.๓ เป็นความผิดฐานฉ้อโกง	๑. Power Point เรื่อง กฎหมายอาญา	ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา/เกณฑ์การประเมินใบงาน ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ “โทษทางอาญา”	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นเกี่ยวกับโทษทางอาญา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกโทษทางอาญาและเรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปหาเบาที่สุดได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่าง ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม**	๓. ครูนำเสนอคำศัพท์เกี่ยวกับโทษทางอาญาให้นักเรียนร่วมกันเรียงลำดับจากโทษหนักที่สุดไปหาโทษเบาที่สุด	๓. นักเรียนร่วมกันเรียงลำดับโทษทางอาญาจากโทษหนักที่สุดไปหาโทษเบาที่สุด (แนวคำตอบ: ๑) ประหารชีวิต ๒) จำคุก ๓) กักขัง ๔) ปรับ ๕ ริบทรัพย์)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอ่านและวิเคราะห์สถานการณ์ตัวอย่างว่าเป็นความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์หรือไม่ ถ้ามีเป็นความผิดฐานใด มีโทษทางอาญาอย่างไร โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๔ ระหว่างทำกิจกรรมนักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนและประมวลกฎหมายอาญาได้	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านและวิเคราะห์สถานการณ์ตัวอย่างที่ครูกำหนดให้ ว่าเป็นความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์หรือไม่ เป็นความผิดฐานใดและมีโทษทางอาญาอย่างไร โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๔ ในระหว่างทำกิจกรรมนักเรียนสามารถแบ่งหน้าที่กัน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- เห็นความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	๒. ครูสุ่มเรียกนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ๓. ครูเพิ่มเติมข้อมูลจากการนำเสนอของนักเรียนให้สมบูรณ์	สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนและประมวลกฎหมายอาญาได้ ๒. นักเรียนนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ และร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอของเพื่อน ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่ากฎหมายอาญาและโทษทางอาญามีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: กฎหมายอาญาและโทษทางอาญามีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคม เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย รวมทั้งสร้างความยุติธรรมให้กับผู้เสียหายและสังคม)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา (๒) หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	**กิจกรรมการเรียนรู้**		**สื่อ /แหล่งเรียนรู้**	**ภาระงาน /ชิ้นงาน**	**การวัดและประเมินผล** (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน					

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง กฎหมายอาญา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกโทษทางอาญาและเรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปหาเบาที่สุดได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายอาญา (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง กฎหมายอาญา

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๒๑ เรื่อง กฎหมายอาญา	บอกโทษทางอาญาและเรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปหาเบาที่สุด	เรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปเบาที่สุดได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนทั้ง	เรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปเบาที่สุดได้อย่างถูกต้องเป็นส่วนมาก	เรียงลำดับโทษทางอาญาจากหนักที่สุดไปเบาที่สุดได้อย่างถูกต้องเป็นส่วนน้อย
	วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของความผิดเกี่ยวกับทรัพย์จากสถานการณ์ตัวอย่าง	วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของทุกสถานการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำอธิบายเหตุผลอย่างชัดเจนและครอบคลุมทุกประเด็น	วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของทุกสถานการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำอธิบายเหตุผลอย่างชัดเจนและครอบคลุมเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ลักษณะความผิดและโทษของทุกสถานการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำอธิบายเหตุผลอย่างชัดเจนและครอบคลุมเป็นส่วนน้อย
	ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา	ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญาได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อ ขึ้นไป	ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญาได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญาได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านสถานการณ์ตัวอย่างและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. จงบอกโทษทางอาญา โดยเรียงลำดับจากโทษหนักสุดไปหาโทษเบาสุด

.....

.....

.....

.....

๒. ตัวอย่างสถานการณ์: นายสมชาย ชายวัย ๓๕ ปี ตกงานมาเป็นเวลานานและประสบปัญหาทางการเงิน วันหนึ่งเขาเดินเข้าไปในร้านสะดวกซื้อในช่วงเวลากลางคืน เมื่อสังเกตเห็นว่าไม่มีพนักงานอยู่ที่เคาน์เตอร์ชำระเงินชั่วขณะหนึ่ง นายสมชายจึงตัดสินใจหยิบเงินจากลิ้นชักเก็บเงินและขนมขบเคี้ยวจำนวนหนึ่งออกมาโดยไม่ได้จ่ายเงิน หลังจากนายสมชายหนีไป เจ้าของร้านตรวจสอบกล้องวงจรปิดและพบการกระทำของเขา จึงได้นำหลักฐานไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ตำรวจสามารถติดตามจับกุมนายสมชายได้

๒.๑ การกระทำของนายสมชายเป็นความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับทรัพย์หรือไม่ .....

๒.๒ การกระทำของนายสมชายเป็นความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ฐานใด.....

.....

๒.๓ การกระทำความผิดของนายสมชาย มีโทษทางอาญาอย่างไรบ้าง .....

.....

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๔ เรื่อง กฎหมายอาญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง กฎหมายอาญา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านสถานการณ์ตัวอย่างและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. จงบอกโทษทางอาญา โดยเรียงลำดับจากโทษหนักสุดไปหาโทษเบาสุด

โทษทางอาญามี ๕ สถาน เรียงลำดับจากโทษหนักที่สุดไปหาโทษเบาที่สุด ได้ดังนี้ ๑) ประหารชีวิต ๒) จำคุก ๓) กักขัง ๔) ปรับ และ ๕ ริบทรัพย์)

๒. ตัวอย่างสถานการณ์: นายสมชาย ชายวัย ๓๕ ปี ตกงานมาเป็นเวลานานและประสบปัญหาทางการเงิน วันหนึ่งเขาเดินเข้าไปในร้านสะดวกซื้อในช่วงเวลากลางคืน เมื่อสังเกตเห็นว่าไม่มีพนักงานอยู่ที่เคาน์เตอร์ชำระเงินชั่วขณะหนึ่ง นายสมชายจึงตัดสินใจหยิบเงินจากลิ้นชักเก็บเงินและขนมขบเคี้ยวจำนวนหนึ่งออกมาโดยไม่ได้จ่ายเงิน หลังจากนายสมชายหนีไป เจ้าของร้านตรวจสอบกล้องวงจรปิดและพบการกระทำของเขา จึงได้นำหลักฐานไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ตำรวจสามารถติดตามจับกุมนายสมชายได้

๒.๑ การกระทำของนายสมชายเป็นความผิดทางอาญาที่เกี่ยวกับทรัพย์หรือไม่ .....เป็น.....

๒.๒ การกระทำของนายสมชายเป็นความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ฐานใด.....ลักทรัพย์.....

๒.๓ การกระทำความผิดของนายสมชาย มีโทษทางอาญาอย่างไรบ้าง .....**มาตรา ๓๓๔** ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท.....

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา

๑) ป้องกันและยับยั้งการกระทำผิด กฎหมายอาญามีบทลงโทษที่ชัดเจนและรุนแรงในกรณีการกระทำความผิด เช่น โทษประหารชีวิต โทษจำคุก หรือโทษปรับ ช่วยสร้าง ความยำเกรง และ ลดแรงจูงใจในการกระทำความผิด

๒) คุ้มครองสิทธิและความปลอดภัยของประชาชน กฎหมายอาญามีบทบาทในการ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนจากการถูกละเมิด หากเกิดการกระทำผิด ประชาชนสามารถเรียกร้องความยุติธรรมผ่านกระบวนการทางกฎหมาย การกำหนดโทษที่เหมาะสมช่วยให้ผู้เสียหายได้รับการ เยียวยาและปกป้องสิทธิ

๓) สร้างความยุติธรรมและความสงบเรียบร้อยในสังคม กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือในการ รักษาความเป็นธรรม โดยการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างเหมาะสมและเป็นกลาง ส่งเสริม ความเชื่อมั่นในระบบยุติธรรม ทำให้ประชาชนมั่นใจว่าเมื่อเกิดความเสียหาย จะได้รับการแก้ไขตามกฎหมาย ลดความขัดแย้งและการแก้แค้นด้วยตนเอง เพราะกฎหมายมีบทบาทในการลงโทษแทน

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. สาระการเรียนรู้

กฎหมายแพ่ง

กฎหมายแพ่ง คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในการกระทำหรือการละเว้นกระทำบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อขาย การกู้ยืม การเช่าทรัพย์สิน และความรับผิดชอบต่อกัน กฎหมายแพ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดกรอบของความสัมพันธ์ที่ชัดเจน เพื่อความสงบเรียบร้อยในสังคม โดยกฎหมายแพ่งจะมีการแบ่งหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑. สัญญา การทำสัญญาเป็นการผูกพันกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยมีการตกลงเรื่องสิทธิและหน้าที่ระหว่างกัน การผิดสัญญาจึงเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น การไม่ชำระเงินค่าซื้อขายทรัพย์สิน การไม่โอนทรัพย์สินตามที่สัญญาไว้ การผิดสัญญาเช่าทรัพย์ เป็นต้น

๒. การละเมิด การละเมิดเป็นการกระทำที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่ใช่การกระทำที่เกิดจากสัญญา เช่น การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นโดยเจตนาหรือประมาท การบุกรุกหรือใช้ทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การขโมยหรือยักยอกทรัพย์สิน ทั้งนี้ผลจากการละเมิดคือผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำละเมิดได้

๓. ลาภมิควรได้ ลาภมิควรได้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์โดยไม่มีฐานสิทธิ์ทางกฎหมายรองรับ เช่น การรับเงินหรือทรัพย์สินโดยไม่ตั้งใจ หรือการรับเงินจากการโอนผิด ทั้งนี้การได้รับประโยชน์จากความผิดพลาดของผู้อื่น ในกรณีนี้ผู้ได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์โดยมิชอบต้องคืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นให้แก่เจ้าของที่แท้จริง

๔. การจัดการงานนอกสั่ง การจัดการงานนอกสั่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งเข้าไปจัดการงานหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับคำสั่งหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของ แต่การจัดการนั้นทำให้เกิดประโยชน์กับเจ้าของ เช่น การซ่อมแซมทรัพย์สินของผู้อื่นที่เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้งานได้ ทั้งนี้การดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้เจ้าของทรัพย์ได้รับประโยชน์ แม้ว่าจะไม่ได้ขอให้จัดการ

สำหรับการรับโทษในคดีแพ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างจากในคดีอาญา โดยจะไม่มีการรับโทษแบบเดียวกับในคดีอาญา แต่จะเป็นลักษณะของการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่ง *การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน* เป็น

การชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลหนึ่งที่ทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สิน ความเสียหายต่อร่างกาย หรือความเสียหายทางจิตใจ

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของกฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและยกตัวอย่างลักษณะความผิดทางแพ่งได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นและวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและเห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งในฐานะที่ช่วยปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและเห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งในฐานะที่ช่วยปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนตอบ ดังนี้ ๑.๑ หากนักเรียนพบว่ามีเงินโอนเข้ามาในบัญชีธนาคารของนักเรียน เป็นจำนวนหนึ่งแสนบาท ซึ่งไม่รู้ที่มา นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร เพราะเหตุใด ๑.๒ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า เงินจำนวนดังกล่าวมาจากการโอนเงินผิดบัญชี หากนักเรียนไม่ส่งคืนเงินถือว่าเป็นความคิดทางกฎหมายหรือไม่ อย่างไร ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนข้าสู่บทเรียนเรื่อง กฎหมาย	๑. นักเรียนตอบในประเด็นคำถามที่กำหนดโดยมีตัวอย่างคำตอบ ดังนี้ ๑.๑ ควรรีบติดต่อธนาคารที่ใช้บริการเพื่อแจ้งให้ทราบว่ามีการโอนเงินผิดเข้ามาในบัญชีของตน และขอให้ธนาคารตรวจสอบที่มาของเงิน เนื่องจากการเก็บเงินที่ไม่ใช่ของตนไว้โดยไม่แจ้งธนาคารอาจเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ๑.๒ คำตอบในประเด็นคำถามที่ ๒ หากไม่ส่งตืนเงินที่ได้รับจากการโอนเงินผิดบัญชี ถือว่าเป็นความผิดทางกฎหมาย ๒. นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง/ เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกความหมายของกฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - สืบค้นและยกตัวอย่างลักษณะความผิดทางแพ่งได้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนเพื่อ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ	๒. ครูสุ่มนักเรียนให้บอกความหมายของคำว่า กฎหมายแพ่ง ตามความเข้าใจของตนเอง และร่วมกันหาคำสำคัญเพื่อนิยามคำว่า กฎหมายแพ่ง ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “จับคู่กฎหมายแพ่ง” โดยครูแจกบัตรคำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง และคำอธิบาย ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจับคู่ความผิดกับคำอธิบายให้สอดคล้องกัน กำหนดเวลา ๒ นาที ระหว่างทำกิจกรรมนักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนและอินเตอร์เน็ตได้ ๔. ครูร่วมกับนักเรียนเฉลยกิจกรรมจับคู่กฎหมายแพ่ง จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งโดยใช้ Power Point ประกอบการอธิบาย	๒. นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของคำว่า กฎหมายแพ่ง ตามความเข้าใจของตนเอง และร่วมกันหาคำสำคัญเพื่อนิยามคำว่า กฎหมายแพ่ง ๓. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มทำกิจกรรม “จับคู่กฎหมายแพ่ง” โดยจับคู่บัตรคำความผิดทางแพ่งกับคำอธิบายให้สอดคล้องกันภายในเวลา ๒ นาที ซึ่งระหว่างทำกิจกรรมนักเรียนสามารถแบ่งหน้าที่กันสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนและอินเตอร์เน็ตได้ ๔. นักเรียนร่วมกันเฉลยกิจกรรมจับคู่กฎหมายแพ่งและพังครูอธิบายอย่างตั้งใจ (แนวคำตอบ: สัญญา : การผูกพันกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยมีการตกลงเรื่องสิทธิและหน้าที่ระหว่างกัน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน		การละเมิด: การกระทำที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่ใช่การกระทำที่เกิดจากสัญญา ลาภมิควรได้: การได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์โดยไม่มีฐานสิทธิ์ทางกฎหมายรองรับ การจัดการงานนอกสั่ง การที่บุคคลหนึ่งเข้าไปจัดการงานหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับคำสั่งหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของ แต่การจัดการนั้นทำให้เกิดประโยชน์กับเจ้าของ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกความหมายของกฎหมายแพ่ง ความผิดทางแพ่ง ลงในใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่ม บอกความหมายของกฎหมายแพ่ง และความผิดทางแพ่ง ลงในใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ ๑.๑ นักเรียนคิดว่ากฎหมายแพ่งมีความสำคัญอย่างไร ๑.๒ การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งมีความสำคัญอย่างไร ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบในประเด็นคำถามที่กำหนดโดยมีตัวอย่างคำตอบ ดังนี้ ๑.๑ กฎหมายแพ่งจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน อีกทั้งยังช่วยสร้างความยุติธรรมและความเป็นระเบียบในสังคม ๑.๒ การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่งช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง กฎหมายแพ่ง

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของกฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นและยกตัวอย่างลักษณะความผิดทางแพ่งได้	๑. ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนเพื่อ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ	๑. ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้องและเห็นความสำคัญของกฎหมายแพ่งในฐานะที่ช่วยปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง กฎหมายแพ่ง

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	บอกความหมายของกฎหมายแพ่ง	บอกความหมายของกฎหมายแพ่ง พร้อมยกตัวอย่างและวิเคราะห์สถานการณ์ใกล้ตัวหรือข่าวที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะการกระทำความผิดและโทษที่ได้รับทางกฎหมายแพ่ง รวมทั้งเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดในลักษณะทางแพ่ง พร้อมนำเสนอ ตามหัวข้อให้ครบถ้วน	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้องทุกข้อ	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	ยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
	ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องกฎหมายแพ่ง	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของกฎหมายแพ่ง พร้อมยกตัวอย่างความผิดทางกฎหมายแพ่ง และวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายแพ่ง

๑. ความหมายของกฎหมายแพ่ง .....
.....
.....
.....
.....

๒. จงยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง อย่างน้อย ๔ ตัวอย่าง
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่องกฎหมายแพ่ง
.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๕ เรื่อง กฎหมายแพ่ง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของกฎหมายแพ่ง พร้อมยกตัวอย่างความผิดทางกฎหมายแพ่ง และวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายแพ่ง

๑. ความหมายของกฎหมายแพ่ง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในการกระทำหรือการละเว้นกระทำบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อขาย การกู้ยืม การเช่าทรัพย์สิน และความรับผิดชอบต่อกัน กฎหมายแพ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดกรอบของความสัมพันธ์ที่ชัดเจน เพื่อความสงบเรียบร้อยในสังคม

๒. จงยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง อย่างน้อย ๔ ตัวอย่าง

๑) การผิดสัญญา เช่น นาย ก. ทำสัญญาจะขายรถให้นาย ข. แต่กลับนำไปขายให้คนอื่นโดยไม่แจ้งล่วงหน้า

๒) การละเมิด เช่น นาย ก. ขับรถโดยประมาทไปชนรถของนาย ข. ทำให้รถของนาย ข. ได้รับความเสียหาย และตัวนาย ข. ได้รับบาดเจ็บ

๓) ลาภมิควรได้ เช่น นาย ก. ได้รับเงินโอนจากบัญชีของนาย ข. จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากความผิดพลาดในการกรอกเลขบัญชี

๔) การจัดการงานนอกสั่ง เช่น นาย ก. เห็นว่าบ้านของนาย ข. หลังคาถูกพายุพัดจนเปิด ทำให้น้ำฝนรั่วเข้าบ้านและทำให้ทรัพย์สินเสียหาย นาย ก. จึงจ้างช่างมาซ่อมแซมหลังคาให้โดยที่นาย ข. ไม่ได้สั่ง

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่องกฎหมายแพ่ง

๑) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง เนื่องจากการศึกษาเรื่องกฎหมายแพ่งช่วยให้บุคคลตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในเรื่องต่าง ช่วยให้รู้ว่าตนเองมีสิทธิอะไรบ้างเมื่อเกิดปัญหา ทำให้สามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๒) ป้องกันข้อพิพาทและความขัดแย้ง การมีความรู้เรื่องกฎหมายแพ่งช่วยให้บุคคลสามารถป้องกันการกระทำที่อาจก่อให้เกิดข้อพิพาทหรือความขัดแย้งกับผู้อื่น

๓) สร้างความเป็นระเบียบในสังคม กฎหมายแพ่งเป็นหลักประกันความเป็นระเบียบในสังคม เนื่องจากกำหนดกรอบพฤติกรรมของบุคคลในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. สาระการเรียนรู้

กฎหมายแพ่ง

กฎหมายแพ่ง คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในการกระทำหรือการละเว้นกระทำบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อขาย การกู้ยืม การเช่าทรัพย์สิน และความรับผิดชอบต่อกัน กฎหมายแพ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดกรอบของความสัมพันธ์ที่ชัดเจน เพื่อความสงบเรียบร้อยในสังคม โดยกฎหมายแพ่งจะมีการแบ่งหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑. สัญญา การทำสัญญาเป็นการผูกพันกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยมีการตกลงเรื่องสิทธิและหน้าที่ระหว่างกัน การผิดสัญญาจึงเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น การไม่ชำระเงินค่าซื้อขายทรัพย์สิน การไม่โอนทรัพย์สินตามที่สัญญาไว้ การผิดสัญญาเช่าทรัพย์ เป็นต้น

๒. การละเมิด การละเมิดเป็นการกระทำที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่ใช่การกระทำที่เกิดจากสัญญา เช่น การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นโดยเจตนาหรือประมาท การบุกรุกหรือใช้ทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การขโมยหรือยักยอกทรัพย์สิน ทั้งนี้ผลจากการละเมิดคือผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำละเมิดได้

๓. ลาภมิควรได้ ลาภมิควรได้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์โดยไม่มีฐานสิทธิ์ทางกฎหมายรองรับ เช่น การรับเงินหรือทรัพย์สินโดยไม่ตั้งใจ หรือการรับเงินจากการโอนผิด ทั้งนี้การได้รับประโยชน์จากความผิดพลาดของผู้อื่น ในกรณีนี้ผู้ได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์โดยมิชอบต้องคืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นให้แก่เจ้าของที่แท้จริง

๔. การจัดการงานนอกสั่ง การจัดการงานนอกสั่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งเข้าไปจัดการงานหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับคำสั่งหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของ แต่การจัดการนั้นทำให้เกิดประโยชน์กับเจ้าของ เช่น การซ่อมแซมทรัพย์สินของผู้อื่นที่เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้งานได้ ทั้งนี้การดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้เจ้าของทรัพย์ได้รับประโยชน์ แม้ว่าจะไม่ได้ขอให้จัดการ

สำหรับการรับโทษในคดีแพ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างจากในคดีอาญา โดยจะไม่มีการรับโทษแบบเดียวกับในคดีอาญา แต่จะเป็นลักษณะของการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่ง *การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน* เป็น

การชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลหนึ่งที่ทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สิน ความเสียหายต่อร่างกาย หรือความเสียหายทางจิตใจ

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกลักษณะความผิดและโทษทางแพ่งได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
- วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายแพ่ง

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง พร้อมเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง พร้อมเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกลักษณะความผิดและโทษทางแพ่งได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอข้อความดังต่อไปนี้ “นางาสาวบีได้รับเงินโอนจากบัญชีของนางสาวบุ๋ม เนื่องจากนางสาวบุ๋มกรอกเลขบัญชีผิดพลาด แต่นางสาวบีไม่ยอมคืนเงินให้” ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามดังต่อไปนี้ ๑.๑ การกระทำของนางสาวบีเป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่ เพราะเหตุใด ๑.๒ การกระทำของนางสาวบี เป็นความผิดตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร ๒. ครูทบทวน เรื่อง กฎหมายแพ่ง ที่เรียนในคาบเรียนก่อนหน้า และเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑.๑ การกระทำของนางสาวบีเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ เนื่องจากการไม่คืนเงินให้เจ้าของอาจทำให้เจ้าของเงินได้รับความเดือดร้อน ฯลฯ) ๑.๒ การกระทำของนางสาวบีเป็นความผิดตามกฎหมายแพ่ง คือ เป็นลาภมิควรได้) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)	ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)	ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง/ เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นเกี่ยวกับ “โทษทางแพ่ง”	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นเกี่ยวกับ “โทษทางแพ่ง”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายแพ่ง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม**	๓. ครูให้นักเรียนนำเสนอเกี่ยวกับโทษทางแพ่งที่สืบค้นได้ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ด้วยสื่อ Power Point	๓. นักเรียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโทษทางแพ่งที่สืบค้นได้ และฟังครูอธิบายเพิ่มเติมอย่างตั้งใจ (แนวคำตอบ: โทษทางแพ่งมีจุดมุ่งหมายในการเยียวยาผู้เสียหายให้ได้รับสิ่งที่เสียไปหรือชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยไม่ใช่การลงโทษเหมือนโทษทางอาญา ตัวอย่างโทษทางแพ่ง เช่น การชำระดอกเบี้ย การชดใช้ค่าเสียหาย การเพิกถอนหรือบอกเลิกสัญญา การบังคับให้ปฏิบัติตามสัญญา การคืนทรัพย์สิน ฯลฯ)			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างสถานการณ์หรือข่าวที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดทางแพ่ง มาวิเคราะห์ว่าเป็นความผิดด้านใด มีโทษอย่างไร พร้อมทั้ง	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มยกตัวอย่างสถานการณ์หรือข่าวที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดทางแพ่ง มาวิเคราะห์ว่าเป็นความผิดด้านใด มีโทษอย่างไร พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- เห็นความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้กระทำความผิดทางแพ่ง โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๖ ๒. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอคำตอบจากใบงานที่ ๖	กระทำความผิดทางแพ่ง โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๖ ๒. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบที่ได้จากใบงานที่ ๖			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องกฎหมายแพ่ง มีความสำคัญอย่างไร ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบในประเด็นคำถามที่กำหนด โดยมีตัวอย่างคำตอบ ดังนี้ การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายที่กำหนดความผิดทางแพ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และปกป้องสิทธิของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒) หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	**กิจกรรมการเรียนรู้**		**สื่อ /แหล่งเรียนรู้**	**ภาระงาน /ชิ้นงาน**	**การวัดและประเมินผล** (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน					

มัธยมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง กฎหมายแพ่ง

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกลักษณะความผิดและโทษทางแพ่งได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง	๑. ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	๑. ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง พร้อมเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางแพ่ง อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง กฎหมายแพ่ง

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง	วิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่าง	ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นกระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้อง ระบุโทษสอดคล้องกับความผิด และบอกแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้กระทำความผิดทางแพ่งได้ถูกต้อง	ระบุข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ไม่เกิน ๑ ประเด็น	ระบุข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง มากกว่า ๑ ประเด็น
	ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องกฎหมายแพ่ง	ระบุความสำคัญของการศึกษากฎหมายแพ่งได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างสถานการณ์หรือข่าวที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางแพ่งมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. จงยกตัวอย่างและวิเคราะห์สถานการณ์ใกล้ตัวหรือข่าวที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะการกระทำความผิดและโทษที่ได้รับทางกฎหมายแพ่ง (จำนวน ๑ ตัวอย่าง)

๑.๑. ตัวอย่างสถานการณ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑.๒. ลักษณะการกระทำความผิด

.....
.....

๑.๓. โทษที่ได้รับทางกฎหมายแพ่ง .....

๒. ระบุแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดในลักษณะทางแพ่ง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่องกฎหมายแพ่ง

.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๖ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างสถานการณ์หรือข่าวที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางแพ่งมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

๑. จงยกตัวอย่างและวิเคราะห์สถานการณ์ใกล้ตัวหรือข่าวที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะการกระทำความผิดและโทษที่ได้รับทางกฎหมายแพ่ง (จำนวน ๑ ตัวอย่าง)

๑.๑. ตัวอย่างสถานการณ์

นาย ก. ขับรถยนต์โดยประมาท ไม่ชะลอความเร็วขณะเข้าโค้ง ทำให้รถเสียหลักพุ่งชนรถของนาย ข. ที่จอดอยู่ข้างทาง ทำให้รถของนาย ข. ได้รับความเสียหายอย่างหนัก

๑.๒. ลักษณะการกระทำความผิด

การละเมิด (โดยประมาทเลินเล่อ ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย)

๑.๓. โทษที่ได้รับทางกฎหมายแพ่ง

นาย ก. ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายในการซ่อมรถของนาย ข. และอาจรวมถึงค่าขาดประโยชน์จากการใช้รถ

๒. แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดในลักษณะทางแพ่ง

๑) ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด ขับขี่ตามความเร็วที่กำหนด โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนหรือโค้งอันตราย ไม่ขับรถเร็วเกินกำหนด โดยเฉพาะบริเวณโค้งหรือพื้นที่เสี่ยงอุบัติเหตุ

๒) รักษาระยะห่างจากรถคันหน้า เพื่อเพิ่มเวลาตอบสนองในกรณีฉุกเฉิน

๓) มีวินัยและมีจิตสำนึกในการขับขี่ ขับรถด้วยความระมัดระวัง ไม่ประมาท เคารพสิทธิของผู้ใช้ถนนคนอื่น

๓. ความสำคัญของการศึกษา เรื่องกฎหมายแพ่ง

๑) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง เนื่องจากการศึกษาเรื่องกฎหมายแพ่งช่วยให้บุคคลตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในเรื่องต่าง ช่วยให้รู้ว่าตนเองมีสิทธิอะไรบ้างเมื่อเกิดปัญหา ทำให้สามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๒) ป้องกันข้อพิพาทและความขัดแย้ง การมีความรู้เรื่องกฎหมายแพ่งช่วยให้บุคคลสามารถป้องกันการกระทำที่อาจก่อให้เกิดข้อพิพาทหรือความขัดแย้งกับผู้อื่น

๓) สร้างความเป็นระเบียบในสังคม กฎหมายแพ่งเป็นหลักประกันความเป็นระเบียบในสังคม เนื่องจากกำหนดกรอบพฤติกรรมของบุคคลในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น..... .....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy) เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์ แยกแยะ และใช้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ ป้องกันการหลงเชื่อข่าวปลอม การละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น การมีความรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ หรือผู้กระทำผิดทางกฎหมายโดยไม่รู้ตัว

๓. สาระการเรียนรู้

การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy) เป็นความสามารถในการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างเนื้อหาจากสื่อและสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและรับผิดชอบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้คนเข้าใจการทำงานของสื่อต่าง ๆ และสามารถใช้สื่อในการแสวงหาข้อมูล สื่อสาร และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างมีวิจารณญาณ

แนวคิดหลักของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

- การเข้าถึง (Access) สามารถเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่มีข้อมูลจำนวนมาก ผู้คนควรสามารถเลือกใช้แหล่งข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือได้
- การวิเคราะห์ (Analyze) วิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหาสื่อเพื่อทำความเข้าใจและตรวจสอบว่าเนื้อหาที่ได้รับมีความถูกต้อง และปราศจากการบิดเบือนหรือการชี้นำที่ไม่เป็นธรรม
- การประเมิน (Evaluate) ประเมินคุณค่าของข้อมูลและสื่อที่ได้รับว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด ผ่านการตรวจสอบแหล่งที่มาและวิธีการผลิตเนื้อหานั้น ๆ
- การสร้างสื่อ (Create) มีความสามารถในการสร้างเนื้อหาและสื่อเอง โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสื่อสารข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมและรับผิดชอบต่อสังคม

ประโยชน์ของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

- พัฒนาความสามารถในการตรวจสอบข่าวสาร ลดความเสี่ยงต่อการถูกหลอกลวงจากข่าวปลอมหรือข้อมูลที่บิดเบือน โดยการพัฒนาทักษะในการตรวจสอบความจริง
- เสริมสร้างทักษะการสื่อสารและการมีส่วนร่วมในสังคม การรู้เท่าทันสื่อช่วยให้ผู้คนสามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสังคมออนไลน์ได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ
- ป้องกันผลกระทบเชิงลบจากสื่อ การเข้าใจสื่อทำให้ผู้บริโภคสื่อสามารถระบุและหลีกเลี่ยงสื่อที่อาจมีผลกระทบในทางลบต่อความคิดและพฤติกรรมของตนเอง เช่น สื่อที่สร้างความรุนแรงหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม
- ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าทันทำให้ผู้คนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ไม่ว่าจากสื่อดิจิทัลหรือแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ

- เสริมสร้างพลเมืองดิจิทัลที่มีความรับผิดชอบ เมื่อเข้าใจสื่อและข้อมูลอย่างดี ผู้คนจะสามารถใช้สื่อในการสร้างสรรค์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และมีความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากการสื่อสาร

ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

- ทักษะการแยกแยะข้อมูลจริงและข้อมูลเท็จ สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล แหล่งที่มาของข่าว และรู้จักการใช้เครื่องมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริง

- ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) คิดอย่างมีวิจารณญาณในการบริโภคเนื้อหาสื่อ ไม่รับข้อมูลเพียงด้านเดียวหรือเชื่อโดยไม่มีการตรวจสอบ

- ทักษะการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม เข้าใจผลกระทบที่เกิดจากการเผยแพร่ข้อมูลหรือเนื้อหา และสื่อสารอย่างมีจริยธรรม รับผิดชอบต่อสิ่งที่แชร์หรือส่งต่อไปยังผู้อื่น

- ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) สามารถปรับตัวและเรียนรู้ในยุคที่ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy) เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์ แยกแยะ และใช้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ ป้องกันการหลงเชื่อข่าวปลอม การละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น การมีความรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ หรือผู้กระทำผิดทางกฎหมายโดยไม่รู้ตัว

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย อย่างเห็นความสำคัญของการมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย อย่างเห็นความสำคัญของการมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้ “ใช้น้ำอัดลมเทใส่เนื้อหมูสด ทำให้หนอนหรือพยาธิออกจากเนื้อหมู” แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม (หมายเหตุ: ครูสามารถเปลี่ยนข้อมูลเป็นสถานการณ์ปัจจุบันได้) ๑.๑ นักเรียนเคยได้ยินเรื่องดังกล่าวมาก่อนหรือไม่ อย่างไร ๑.๒ นักเรียนคิดว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด	๑. นักเรียนรับฟังเรื่องเล่าจากครู ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑.๑ เคย/ไม่เคย ๑.๒ จริง/ไม่จริง พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน ๑.๓ ตรวจสอบที่มาของข้อมูล ฯลฯ	Power Point เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ/เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย	๑.๓ นักเรียนจะมีวิธีการตรวจสอบอย่างไรว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นจริงหรือไม่ ๒. ครูเฉลยว่า ข้อมูลดังกล่าวไม่เป็นความจริง หลักฐานคือ มีการเผยแพร่ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข่าวปลอมบนเว็บไซต์ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมประเทศไทย (https://www.antifakenewscenter.com/) แต่เป็นข้อมูลที่มีการแชร์ต่อกันเป็นจำนวนมากบนโลกโซเชียล ๓. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ดังนี้ ปัจจุบันมนุษย์ใช้เวลาอยู่กับสื่อมากกว่าที่เคยเป็นมา ไม่ว่าจะเป็นการดูข่าวสารบนโซเชียลมีเดีย การดูวิดีโอบนแพลตฟอร์มออนไลน์ หรือการค้นหาข้อมูลบน Google โลกดิจิทัลเต็มไปด้วยข้อมูลมหาศาล แต่ข้อมูลบางอย่างอาจไม่ใช่ความจริง หลายครั้งที่เรื่องราวในสื่อถูกแชร์ไปอย่าง	๒. นักเรียนร่วมสนทนาในประเด็นที่ครูนำเสนอ ๓. นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของกฎหมายอาญาและโทษทางอาญา **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	รวดเร็ว แม้ว่าข้อมูลนั้นจะไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความเข้าใจผิด หรือสร้างปัญหาต่างๆ ได้ มนุษย์จึงควรมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อ **ขั้นสอน (๒๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดและสรุปความหมายของคำว่า การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นและระดมความคิดในประเด็น “แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม”	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดและสรุปความหมายของคำว่า การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๓.นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นและระดมความคิดในประเด็น “แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม” (แนวคำตอบ: ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างรอบคอบ, ตรวจสอบวันที่เผยแพร่และความทันสมัยของข้อมูล, วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณว่าสมเหตุสมผลหรือไม่, ตรวจสอบแหล่ง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	๔. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “นักสืบโซเชียล” ดังนี้ ๔.๑ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับฉลากคำว่า “ข่าวจริง” หรือ “ข่าวปลอม” ๔.๑ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลข่าวในสื่อโซเชียลมีเดียตามคำที่กลุ่มจับฉลากได้ มาสรุปประเด็นสำคัญและเขียนนำเสนอข่าว นักเรียนกลุ่มที่จับฉลากได้ข่าวจริง ให้เลือกนำเสนอข้อมูลที่เป็นความจริง นักเรียนกลุ่มที่จับฉลากได้คำว่าข่าวปลอม ให้เลือกข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงมาสรุปและนำเสนอ ๔.๓ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข่าว	อ้างอิงและหลักฐานว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่, ตรวจสอบข้อมูลจากเว็บไซต์ตรวจสอบข่าวปลอม เช่น Anti-Fake News Center Thailand ฯลฯ) ๔. นักเรียนทำกิจกรรม “นักสืบโซเชียล” ดังนี้ ๔.๑ นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มจับฉลากคำว่า “ข่าวจริง” หรือ “ข่าวปลอม” ๔.๒ นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นข้อมูลข่าวในสื่อโซเชียลมีเดียตามคำที่กลุ่มจับฉลากได้มาสรุปประเด็นสำคัญและเขียนนำเสนอข่าว ๔.๓ นักเรียนนำเสนอข่าวของกลุ่มตนเอง ๔.๔ นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้นำเสนอสามารถสอบถามกลุ่มที่นำเสนอข่าวได้ ๕			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔.๔ ครูให้เพื่อนกลุ่มอื่นสอบถามกลุ่มนำเสนอได้ ๕ คำถาม ก่อนร่วมกันลงมติว่าข่าวที่เพื่อนนำเสนอเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอม ๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า นักเรียนใช้เหตุผลอะไรตัดสินใจว่าข่าวที่เพื่อนนำเสนอเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอม ๖. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศโดยใช้สื่อ Power Point	คำถาม และร่วมกันลงมติว่าข่าวที่เพื่อนนำเสนอเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอม ๕. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พิจารณาจากแหล่งที่มาของข้อมูล, ตรวจสอบวันที่เผยแพร่และความทันสมัยของข้อมูล, วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณว่าสมเหตุสมผลหรือไม่, ตรวจสอบแหล่งอ้างอิงและหลักฐานว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่,) ๖. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอธิบายอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระบุความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy) และแนวทาง	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มระบุความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy) และแนวทาง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมลงในใบงานที่ ๗	การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมลงในใบงานที่ ๗			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้เราสามารถใช้ข้อมูลอย่างปลอดภัย มีสติ และมีความรับผิดชอบ ช่วยป้องกันการหลงเชื่อข่าวปลอม ลดความขัดแย้งในสังคม และเสริมสร้างการสื่อสารที่สร้างสรรค์ในโลกยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง MIDL รู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย อย่างเห็นความสำคัญ	๑. ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๗ เรื่อง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ของการมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓		MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	บอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	บอกความหมายของคำว่าการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง ระบุคำสำคัญได้ครบถ้วนทุกคำ	บอกความหมายของคำว่าการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศโดยระบุคำสำคัญได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	บอกความหมายของคำว่าการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศโดยระบุคำสำคัญได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมายได้ถูกต้อง มากกว่า ๕ ข้อ	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมายได้ถูกต้อง ๓ - ๔ ข้อ	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอมเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ข้อ
	วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	วิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy) พร้อมเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย

๑. จงบอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy)

.....
.....
.....
.....

๒. จงบอกแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๕. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy)

.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๗ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy) พร้อมเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย

๑. จงบอกความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy)

การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ เป็นความสามารถในการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างเนื้อหาจากสื่อและสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและรับผิดชอบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้คนเข้าใจการทำงานของสื่อต่าง ๆ และสามารถใช้สื่อในการแสวงหาข้อมูล สื่อสาร และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างมีวิจารณญาณ

๒. จงบอกแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองจากข้อมูลเท็จและข่าวปลอม ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ หรือกระทำผิดกฎหมาย

๑) ตรวจสอบแหล่งที่มา : ก่อนแชร์หรือเชื่อข้อมูลใด ๆ ควรตรวจสอบว่าแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นเป็นแหล่งที่น่าเชื่อถือหรือไม่ โดยเฉพาะข้อมูลที่มาจากสื่อสังคมออนไลน์
๒) หลีกเลี่ยงการแชร์ข้อมูลที่ยังไม่ได้รับการยืนยัน : หากข้อมูลยังไม่ได้รับการยืนยันจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ หรือยังไม่มีการรายงานอย่างชัดเจนจากหลายฝ่าย ไม่ควรรีบแชร์ต่อเพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่กระจายข่าวลือหรือข้อมูลที่ผิดพลาด
๓) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล : ตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อยืนยันว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน อย่าเชื่อข่าวจากแหล่งเดียว
๔) ระมัดระวังข้อมูลที่มีเนื้อหาปลุกระดม : ข้อมูลที่กระตุ้นให้เกิดความขัดแย้ง สร้างความตื่นตระหนก หรือส่งเสริมความเกลียดชัง มักมีจุดประสงค์แอบแฝง ดังนั้นควรระมัดระวังเป็นพิเศษ
๕) เคารพสิทธิ์และความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น : หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่อาจละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น รวมถึงข้อมูลที่อาจเป็นเท็จหรือทำลายชื่อเสียงของบุคคล
๖) ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง : การเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมาย เช่น ข่าวปลอม (Fake News) หรือการหมิ่นประมาท ถือว่ามีความเสี่ยงทางกฎหมาย ดังนั้นจึงควรทำความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลในสื่อออนไลน์ เช่น พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์
๗) ใช้วิจารณญาณในการบริโภคข้อมูล : พยายามคิดวิเคราะห์และพิจารณาความเป็นไปได้ของข้อมูลโดยอิงจากข้อเท็จจริงและหลักการทางวิชาการ ไม่ควรเชื่อข้อมูลที่ไม่มีแหล่งที่มาชัดเจน ไม่มีเหตุผลรองรับ
๘) รู้เท่าทันเทคโนโลยีและการสื่อสาร : เรียนรู้วิธีการระบุตัวตนของข่าวปลอม เทคนิคในการแพร่กระจายข้อมูลผิด ๆ และการใช้เครื่องมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริง เช่น เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันที่สามารถช่วยตรวจสอบข่าวได้

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ (Media and Information Literacy)

๑) ป้องกันการหลงเชื่อข่าวปลอมและข้อมูลเท็จ ช่วยให้รู้เท่าทันข่าวลวง ข้อมูลบิดเบือน หรือข้อมูลที่อาจมีเจตนาชักจูงผิด ๆ

๒) ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และวิจารณญาณ ช่วยให้ผู้ใช้สื่อสามารถประเมินแหล่งที่มา ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และความถูกต้องของเนื้อหา ไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ การปลุกระดมหรือข้อมูลอคติ

๓) ป้องกันตนเองจากการกระทำผิดกฎหมาย ข้อมูลบางอย่าง เช่น การแชร์ข่าวปลอม หรือการเผยแพร่เนื้อหาหมิ่นประมาท อาจเข้าข่ายผิด กฎหมายอาญา และ กฎหมายแพ่ง

๔) สร้างวัฒนธรรมการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม การรู้เท่าทันสื่อช่วยให้ผู้ใช้มีความรับผิดชอบในการสร้างและเผยแพร่เนื้อหา เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และใช้สื่อเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและสันติสุขในสังคม

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying (การกลั่นแกล้งทางออนไลน์) มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การรู้เท่าทันและป้องกันการกลั่นแกล้งทางออนไลน์จะช่วยให้ปลอดภัยในโลกออนไลน์และสามารถรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. สาระการเรียนรู้

Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

Cyberbullying หมายถึง การกลั่นแกล้งหรือคุกคามผู้อื่นผ่านทางโลกออนไลน์หรือสื่อดิจิทัลต่าง ๆ เช่น โซเชียลมีเดีย, แพลตฟอร์มแชท, เว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้ผู้อื่นรู้สึกเสียใจ, อับอาย, กลัว หรือรู้สึกไม่สบายใจ การกระทำดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งการใช้ข้อความที่เป็นการดูถูกเหยียดหยาม, การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว, การทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง หรือแม้แต่การกดดันหรือข่มขู่ในทางจิตใจ

รูปแบบของไซเบอร์บูลลี่สามารถแสดงออกได้ในหลายวิธี ประกอบด้วย

- การส่งข้อความหรือโพสต์ที่ไม่เหมาะสม : การใช้ถ้อยคำหยาบคาย, เหยียดหยาม หรือข่มขู่ผู้อื่น
- การเผยแพร่ข้อมูลเท็จ : การปล่อยข่าวลือหรือข้อมูลเท็จเกี่ยวกับบุคคลเพื่อทำให้เขาเสียชื่อเสียง
- การแอบอ้างตัวตน : ใช้ตัวตนของผู้อื่นเพื่อกระทำสิ่งที่เป็นอันตรายหรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด
- การกีดกันหรือกดดันในกลุ่มออนไลน์ : การทำให้ผู้อื่นรู้สึกว่าไม่เป็นที่ต้อนรับในสังคมหรือกลุ่มออนไลน์
- การเผยแพร่ภาพหรือวิดีโอที่ไม่เหมาะสม : การนำภาพถ่ายหรือวิดีโอของผู้อื่นไปใช้ในทางที่เป็นการทำลายชื่อเสียงหรือสร้างความอับอาย

การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์สามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทำได้ง่ายและผู้กระทำมักจะรู้สึกปลอดภัยภายใต้ความไม่เปิดเผยตัวตน สิ่งนี้ทำให้ผู้ถูกกระทำมีความเสี่ยงสูงในการได้รับผลกระทบทางจิตใจ เช่น รู้สึกอับอาย, เครียด, วิตกกังวล หรือแม้แต่เกิดภาวะซึมเศร้า การจัดการกับปัญหาไซเบอร์บูลลี่มีความสำคัญ เช่น การรายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม, การปรึกษาผู้ใหญ่ที่เชื่อถือได้ หรือการใช้กฎหมายในการปกป้องตัวเองจากการกลั่นแกล้ง

การเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีและโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน การรู้เท่าทันและป้องกันการกลั่นแกล้งทางออนไลน์จะช่วยให้ปลอดภัยในโลกออนไลน์และสามารถรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของ Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการโดน Cyberbullying กลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์
- วิเคราะห์แนวทางการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

บอกความหมายและวิเคราะห์ผลกระทบ แนวทางการป้องกันหรือแก้ปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ อย่างเห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

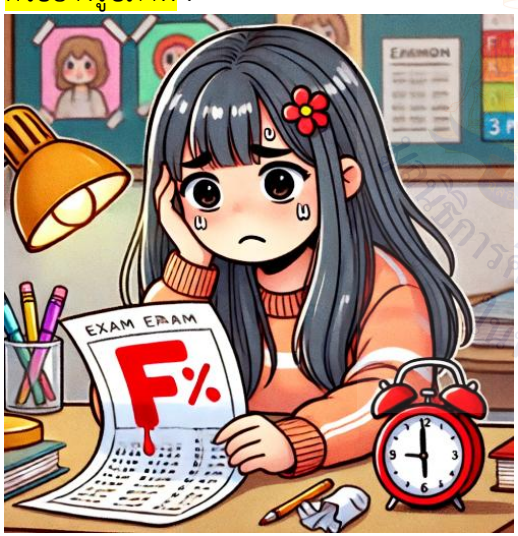
- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกความหมายและวิเคราะห์ผลกระทบ แนวทางการป้องกันหรือแก้ปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ อย่างเห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความหมายของ Cyberbullying การกลั่น	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำรูปภาพมาให้นักเรียนพิจารณาและทำกิจกรรม “คอมเมนต์ สิ!”ดังนี้ ตัวอย่างรูปภาพ : แหล่งที่มา : https://chatgpt.com ๑.๑ ครูแจกกระดาษโพสอิทให้นักเรียนคนละ ๑ แผ่น	๑. นักเรียนพิจารณารูปภาพที่ครูนำเสนอและทำกิจกรรม “คอมเมนต์ สิ!” ตามขั้นตอนที่ครูชี้แจง (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน เช่น - ตัวอย่างที่ ๑ ไม่เป็นไรนะเก่งมากแล้ว - ตัวอย่างที่ ๒ สู้ ๆ เป็นกำลังใจให้ - ตัวอย่างที่ ๓ โถ่ ! กระจอก - ตัวอย่างที่ ๔ ๕๕๕๕+ - ตัวอย่างที่ ๕ ไปอ่านหนังสือมาใหม่นะครับ - ฯลฯ)	Power Point เรื่อง Cyberbullying	แผนผังความคิด เรื่อง Cyberbullying	ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง Cyberbullying/ เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง Cyberbullying

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
แกล้งบนโลกออนไลน์ ได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการโดน Cyberbullying กลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ - วิเคราะห์แนวทางการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการศึกษา เรื่อง การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์	๑.๒ ครูให้นักเรียนสมมติว่าภาพดังกล่าวคือรูปที่บุคคลคนหนึ่งที่สอบตกและได้โพสต์ไว้ในแพลตฟอร์มหนึ่ง ให้นักเรียนจำลองเป็นคนมาเห็นโพสต์ดังกล่าวและกำลังจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโพสต์ ๑.๓ ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในกระดาษโพสอิท แล้วนำมาติดบนกระดานดำ *(นักเรียนสามารถเขียนคำคอมเมนต์อย่างอิสระ แต่ต้องไม่ใช้คำหยาบคายหรือไม่สุภาพ)* ๒. ครูพิจารณาการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนบนกระดาน และสุ่มอ่านความคิดเห็นที่สนใจ ๓. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมเข้าสู่บทเรียนเรื่อง Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ดังนี้ “จากกิจกรรมนักเรียนจะเห็นว่าหนึ่งภาพสามารถแสดงความคิดเห็นได้หลากหลายมุมมอง ขึ้นอยู่ที่ว่านักเรียนจะเลือก	๒. นักเรียนร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่ครูอ่าน ๓. นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ			

วิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	แสดงความคิดเห็นอย่างไร ปัจจุบันมนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ในโลกออนไลน์มากขึ้นกว่าเดิม ทำให้เราสามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย แต่ในขณะเดียวกัน โลกออนไลน์ก็มีมุมมองที่ซับซ้อนและอาจมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ซึ่งในชั่วโมงนี้นักเรียนจะได้มาเรียนและทำความรู้จัก ป้องกันและรับมือสิ่งนี้ไปพร้อมกัน				
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูแบ่งกระดานเป็น ๒ ฝั่ง โดยฝั่งซ้ายเขียนคำว่า “พลังบวก” และฝั่งขวาเขียนคำว่า “พลังลบ” จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนพิจารณาและเดินไปหยิบกระดาษโพสต์อิทของตนเองจากกิจกรรมก่อนบทเรียนมาติดให้ตรงกับฝั่งที่กำหนด ยกตัวอย่างเช่น	๑. นักเรียนแต่ละคนพิจารณาและเดินไปหยิบคำกระดาษโพสต์อิทของตนเองจากกิจกรรมก่อนบทเรียนมาติดให้ตรงกับฝั่งที่ครูกำหนดบนกระดาน <u>ฝั่งซ้าย</u> พลังบวก เช่น - ไม่เป็นไรนะเก่งมากแล้ว - สู้ ๆ เป็นกำลังใจให้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงานอยู่อย่างพอเพียง	๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ ๒.๑ หากนักเรียนเป็นคนในภาพจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเจอข้อความฝั่งพลังบวก ๒.๒ หากนักเรียนเป็นคนในภาพจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเจอข้อความฝั่งพลังลบ ๒.๓ หากเลือกได้นักเรียนอยากได้รับข้อความแบบใด เพราะเหตุใด ๒.๔ นักเรียนเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับ Cyberbullying หรือไม่ อย่างไร และรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น	<u>ฝั่งขวา</u> พลังลบ เช่น - โถ่ ! กระจอก - ฯลฯ ๒. นักเรียนร่วมกันคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๒.๑ รู้สึกมีคุณค่า, มีกำลังใจและความมั่นใจ, ลดความเครียด ฯลฯ ๒.๒ รู้สึกเจ็บปวดและอับอาย, รู้สึกโดดเดี่ยว, เครียดและกังวล, โกรธและท้อแท้ ๒.๓ อยากได้รับข้อความที่เป็นพลังบวก เพราะเป็นข้อความที่ช่วยให้เกิดกำลังใจในการดำเนินชีวิต ฯลฯ ๒.๔ พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	๓. ครูสรุปกิจกรรมและเชื่อมโยงกับเนื้อหาเรื่อง Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ โดยใช้สื่อ PowerPoint ประกอบ	๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นวิเคราะห์ - ผลกระทบที่เกิดจากการโดนกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ - แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบแผนผังความคิด เรื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์” ทำลงในกระดาษปรู๊ฟ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามประเด็นที่ครูกำหนดและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบแผนผังความคิด เรื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์” โดยทำลงในกระดาษปรู๊ฟ (แนวคำตอบ: ผลกระทบที่เกิดจากการโดนกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ เช่น <u>*ผลกระทบทางด้านจิตใจ*</u> - เกิดความเครียดและวิตกกังวล - เกิดความเศร้า/ภาวะซึมเศร้า - เกิดความรู้สึกอับ <u>*ผลกระทบทางด้านอารมณ์*</u>			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		- รู้สึกโกรธและหงุดหงิด ไม่พอใจต่อการถูกกลั่นแกล้ง - รู้สึกถูกทอดทิ้ง โดดเดี่ยว - รู้สึกหวาดกลัวและไม่มั่นใจ ฯลฯ <u>แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ผ่านหลักกฎหมาย</u> - การกำหนดบทลงโทษที่ เช่น การปรับหรือการจำคุก สำหรับผู้ที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นผ่านการกลั่นแกล้งหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเสียหาย - การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) - การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายทางไซเบอร์และสิทธิของประชาชนในการปกป้องตนเองจากการถูก			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		กลั่นแกล้ง รวมถึงการรู้จักแนวทางในการรายงานและป้องกันปัญหา - การสร้างความตระหนักในโรงเรียนและองค์กร เช่น มีการจัดอบรมหรือหลักสูตรเกี่ยวกับการป้องกันการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ และการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีจริยธรรม			
	๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกนำเสนอแผนผังความคิด ภายใต้หัวข้อ “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์”	๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์”			
	๔. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงานของเพื่อน จากนั้นครูเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์	๔. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชิ้นงานของเพื่อน และฟังครูอธิบาย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง Cyberbullying

หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษา Cyberbullying มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเกี่ยวกับ Cyberbullying ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจถึงลักษณะและรูปแบบการกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์ จนรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งรู้วิธีการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ในสังคมดิจิทัล เช่น การหลีกเลี่ยงการตอบโต้ด้วยความโกรธ หรือการใช้วิธีสื่อสารเชิงบวกเพื่อแก้ไขสถานการณ์)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) แผนผังความคิด เรื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์”

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง Cyberbullying

๙. การประเมินผลรวบยอด

๑) แผนผังความคิด รื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์”

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของ Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ได้ถูกต้อง	๑. ตรวจแผนผังความคิด	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการโดน Cyberbullying กลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ - วิเคราะห์แนวทางการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์	๑. ตรวจแผนผังความคิด	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์	๑. ตรวจแผนผังความคิด	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกความหมายและวิเคราะห์ผลกระทบ แนวทางการป้องกันหรือแก้ปัญหา Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ อย่างเห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่อง Cyberbullying (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจแผนผังความคิดเรื่อง ไซเบอร์บูลลี่ ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน แผนผังความคิด
เรื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์”

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แผนผังความคิด รื่อง “STOP Cyberbullying : สร้างภูมิคุ้มกันในโลกออนไลน์”	ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	นำเสนอหัวข้อครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด มีรายละเอียดหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยถูกต้องชัดเจนทุกประเด็น	นำเสนอหัวข้อครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด มีรายละเอียดหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนมาก	นำเสนอหัวข้อครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด มีรายละเอียดหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนน้อย
	โครงสร้างแผนผังความคิด	โครงสร้างแผนผังความคิดมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันเหมาะสมทุกประเด็น เข้าใจง่าย	โครงสร้างแผนผังความคิดมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันเป็นส่วนมาก	โครงสร้างแผนผังความคิดมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน เป็นส่วนน้อย
	ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	ออกแบบแผนผังความคิดโดยใช้วิธีการนำเสนอที่แปลกใหม่ ตกแต่งสวยงามน่าสนใจ	ออกแบบแผนผังความคิดโดยใช้วิธีการนำเสนอที่แปลกใหม่ มีการตกแต่งชิ้นงาน	ออกแบบแผนผังควมคิดไม่แปลกใหม่ ไม่มีการตกแต่งชิ้นงาน
	การนำเสนอ	นำเสนอได้น่าสนใจ ใช้ภาษาถูกต้อง เสียงดังฟังชัด ดึงดูดผู้ฟัง	มีจุดบกพร่อง ๑-๒ จุด	มีจุดบกพร่องมากกว่า ๒ จุด
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๓ – ๑๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน	๙ – ๑๒	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน	๑ – ๘	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจการเป็นพลเมืองดี มีวินัย เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและวิถีประชาธิปไตย รวมทั้งดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา คดีแพ่ง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองได้ หากมีใครละเมิดสิทธิ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามกฎหมายในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะลดความขัดแย้งและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายสามารถแบ่งออกได้เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. *การศึกษากฎหมายและทำความเข้าใจบทบัญญัติ* ควรเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือการประกอบอาชีพ เช่น กฎหมายแพ่ง, กฎหมายอาญา, กฎหมายแรงงาน, กฎหมายธุรกิจ ฯลฯ รวมทั้งอ่านและศึกษากฎหมายที่ออกโดยหน่วยงานรัฐ หรือติดตามข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายใหม่ที่มีผลบังคับใช้

๒. *การปฏิบัติตามข้อบังคับและกฎระเบียบ* เมื่อทราบข้อกฎหมายแล้ว ควรปฏิบัติตนตามข้อบังคับต่าง ๆ เช่น การชำระภาษี, การปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ, การขออนุญาตเมื่อประกอบธุรกิจ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่น การละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือการกระทำที่ผิดกฎขององค์กรหรือชุมชน

๓. *การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง* ศึกษาสิทธิของตนเองตามกฎหมาย เช่น สิทธิในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัย, สิทธิในการได้รับการปกป้องจากการละเมิดและรู้หน้าที่ของตนเอง เช่น หน้าที่ชำระภาษี, หน้าที่ในการเคารพกฎหมายและไม่กระทำความผิด

๔. *การเคารพสิทธิของผู้อื่น* ในการใช้สิทธิของตน ควรหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่น การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา, การไม่เผยแพร่ข้อมูลเท็จหรือหมิ่นประมาทผู้อื่น และปฏิบัติตนตามกฎของสังคมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นธรรม

๕. *การปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรม* นอกจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ควรปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและความถูกต้องเหมาะสม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต และการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองได้ หากมีใครละเมิดสิทธิ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามกฎหมายในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะลดความขัดแย้งและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกแนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามบัญญัติทางกฎหมาย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนและความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนและความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์ให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและตอบในประเด็นคำถามงนี้ - ตัวอย่างเหตุการณ์: แม่ใช้ให้นักเรียนขี่รถจักรยานยนต์ออกไปซื้อของใช้ที่ร้านสะดวกซื้อใกล้บ้าน ซึ่งห่างจากบ้านประมาณ ๕๐๐ เมตร แต่นักเรียนไม่มีหมวกกันน็อค - ประเด็นคำถาม ในเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไร เพื่อไม่ให้กระทำผิดกฎหมาย ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ดังนี้ ในชีวิตประจำวันเราทุกคนต้องเผชิญกับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการกระทำและการตัดสินใจของเรา การเข้าใจและปฏิบัติตามบทบัญญัติต่าง ๆ จะช่วยให้เราสามารถดำเนินชีวิตได้อย่าง	๑. นักเรียนตอบคำตามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวทางคำตอบ: หาหมวกกันน็อคมาใส่ก่อนขี่รถจักรยานยนต์ไปยังร้านสะดวกซื้อ, เลือกวิธีการเดินไปยังร้านหรือใช้บริการขนส่งสาธารณะ เนื่องจากระยะทางไม่ไกล ฯลฯ) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามบัญญัติทางกฎหมาย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	ปลอดภัยและมีความสุข ซึ่งในชั่วโมงนี้นักเรียนจะได้มาร่วมกันหาแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายพร้อมกัน **ขั้นสอน (๒๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “กฎหมายเรื่องใกล้ตัว” โดยครูแจกอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมดังนี้ - กระดานบอร์ดเกมส์ - พร้อมด้วยลูกเต๋า จำนวน ๑ ลูก - บัตรคำถามจำนวน ๒๔ ใบ - หมากที่ใช้เดิน ๖ – ๘ ตัว *(ให้เตรียมให้พอสำหรับจำนวนสมาชิกภายในกลุ่มของนักเรียน)* จากนั้น ครูชี้แจงรายละเอียดกิจกรรมให้นักเรียนรับทราบก่อนดำเนินกิจกรรม ดังนี้	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “กฎหมายเรื่องใกล้ตัว” ตามรายละเอียดของกติกาที่ครูกำหนด			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงานอยู่อย่างพอเพียง	- ขั้นตอนที่ ๑ สมาชิกภายในกลุ่มกำหนดตัวแทนกลุ่มหนึ่งคนให้สมมติตนเองเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ บังคับใช้กฎหมาย โดยจะทำหน้าที่คอยเฉลยคำตอบจากคำถามที่สมาชิกตอบจากบัตรคำ *(ตัวอย่างบัตรคำพร้อมเฉลย จำนวน ๒๔ บัตรคำ อยู่ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้)* - ขั้นตอนที่ ๒ สมาชิกภายในกลุ่มผลัดกันทอยลูกเต๋าและเดินตัวหมากตามจำนวนแต้มที่ได้ เมื่อเดินไปถึงช่องใด ให้หยิบการ์ดคำถามที่สอดคล้องกับหัวข้อช่องนั้น - ขั้นตอนที่ ๓ สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องอ่านคำถามหรือสถานการณ์บนการ์ด จากนั้นต้องคิดวิเคราะห์ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำ				

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ความผิดเรื่องใดและต้องเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามกฎหมายในเหตุการณ์นั้น ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม โดยครูใช้ประเด็นคำถาม “นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการทำกิจกรรม ๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็น ดังนี้	๓. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม “กฎหมายน่ารู้” (แนวคำตอบ: ได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันในหลาย ๆ ด้าน, ได้ทราบเกี่ยวกับผลของการกระทำที่ผิดกฎหมาย, ได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ และได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร การร่วมมือกันในการแก้ปัญหา และการแบ่งปันความรู้ ตลอจนช่วยให้เกิดจิตสำนึกในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายในชีวิตประจำวันอย่างเต็มใจ ฯลฯ) ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ:			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔.๑ การไม่รู้กฎหมาย ไม่เป็นข้อแก้ตัว นักเรียนคิดว่าประโยคนี้หมายถึงอะไร ๔.๒ นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวหรือไม่ เพราะเหตุใด	๔.๑ เป็นหลักกฎหมายที่ถือว่า บุคคลผู้ไม่รู้กฎหมายไม่อาจพ้นความรับผิดจากการฝ่าฝืนกฎหมาย เพียงเพราะเขาไม่รู้ถึงเนื้อหากฎหมายนั้น ๔.๒ เห็นด้วย เพราะกฎหมายเป็นกติกากลางที่ใช้ควบคุมความประพฤติของคนในสังคม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความเป็นธรรม หากเปิดโอกาสให้ใครก็ตามสามารถอ้างว่า “ไม่รู้กฎหมาย” เพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดได้ ก็จะทำให้กฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ และกลายเป็นช่องว่างให้คนจงใจละเมิดกฎหมายโดยไม่รับโทษ)			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลและระดมความคิดวิเคราะห์หาแนว	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลและระดมความคิดวิเคราะห์หาแนวทางการ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	ทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายลงในใบงานที่ ๘ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	ปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายลงในบานที่ ๘ ๒. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายมีความสำคัญอย่างมาก เพราะกฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่ช่วยกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความเป็นระเบียบและเป็นธรรม ถ้าทุกคนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ก็จะช่วยลดปัญหาทะเลาะวิวาท อาชญากรรม หรือความขัดแย้งในสังคม อีกทั้งยังช่วยให้สิทธิและเสรีภาพของ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		แต่ละคนได้รับการคุ้มครอง ไม่ถูกรบกวนหรือถูกเอาเปรียบจากผู้อื่น นอกจากนี้ การเคารพกฎหมายยังแสดงถึงความรับผิดชอบและจิตสำนึกที่ดีของพลเมือง ทำให้ประเทศพัฒนาอย่างมั่นคง และได้รับความเชื่อถือจากต่างประเทศ)			

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามบัญญัติทางกฎหมาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน			

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนและความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมายผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้องมากกว่า ๔ ข้อ	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้อง ๒ - ๓ ข้อ	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ข้อ
	ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย	ระบุความสำคัญของการศึกษา แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบเหมาะสมอย่างน้อย ๓ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบเหมาะสม ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์หาแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายตามประเด็นที่กำหนด

๑. จงวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เข้าใจบรรทัดฐานสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์หาแนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมายตามประเด็นที่กำหนด

๑. จงวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

๑. การศึกษากฎหมายและทำความเข้าใจบทบัญญัติ ควรเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งอ่านและศึกษากฎหมายที่ออกโดยหน่วยงานรัฐ หรือติดตามข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายใหม่ที่มีผลบังคับใช้

๒. การปฏิบัติตามข้อบังคับและกฎระเบียบ เมื่อทราบข้อกฎหมายแล้ว ควรปฏิบัติตนตามข้อบังคับต่าง ๆ เช่น การชำระภาษี, การปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ, การขออนุญาตเมื่อประกอบธุรกิจ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่น การกระทำที่ผิดกฎขององค์กรหรือชุมชน

๓. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ศึกษาสิทธิของตนเองตามกฎหมาย เช่น สิทธิในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัย, สิทธิในการได้รับการปกป้องจากการละเมิดและรู้หน้าที่ของตนเอง เช่น หน้าที่ชำระภาษี, หน้าที่ในการเคารพกฎหมายและไม่กระทำความผิด

๔. การเคารพสิทธิของผู้อื่น ในการใช้สิทธิของตน ควรหลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่น การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา, การไม่เผยแพร่ข้อมูลเท็จหรือหมิ่นประมาทผู้อื่น และปฏิบัติตนตามกฎของสังคมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นธรรม

๕. การปฏิบัติตนอย่างมีจริยธรรม นอกจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ควรปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและความถูกต้องเหมาะสม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต และการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

๒. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติทางกฎหมาย

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนตามบัญญัติทางกฎหมาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของตนเองได้ หากมีใครละเมิดสิทธิ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามกฎหมายในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะลดความขัดแย้งและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น..... ....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

START | ไปข้างหน้า 1 ช่อง | หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 2 ช่อง | หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 1 ช่อง | หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 2 ช่อง

FINISH | หยิบการ์ด 1 ใบ

หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 1 ช่อง

หยุดเล่น 1 ตา | หยิบการ์ด 1 ใบ

หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 1 ช่อง

INTERESTING LAW

GAME BOARD

กฎหมายน่ารู้

- ขั้นตอนที่ 1 สมาชิกภายในกลุ่มกำหนดตัวแทนกลุ่มหนึ่งคน ให้สมมติตนเองเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ บังคับใช้กฎหมาย โดยจะทำหน้าที่คอยเฉลยคำตอบจากคำถามที่สมาชิกตอบจากบัตรคำ (ตัวอย่างบัตรคำพร้อมเฉลย จำนวน 24 บัตรคำ อยู่ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้)
- ขั้นตอนที่ 2 สมาชิกภายในกลุ่มผลัดกันทอยลูกเต๋าและเดินตัวหมากตามจำนวนแต้มที่ได้ เมื่อเดินไปถึงช่องใด ให้หยิบการ์ดคำถามที่สอดคล้องกับหัวข้อช่องนั้น
- ขั้นตอนที่ 3 ตัวแทนสมาชิกที่สมมติตนเองเป็นเจ้าหน้าที่รัฐอ่านคำถามหรือสถานการณ์บนการ์ด จากนั้นให้ผู้หยิบการ์ดคิดวิเคราะห์ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดเรื่องใดและต้องเสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามกฎหมายในเหตุการณ์นั้น (หากตอบผิดหยุดเล่น 1 ตา)

มหาวิทยาลัยศิลปากร ในพระบรมราชูปถัมภ์

หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 1 ช่อง

หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 1 ช่อง

หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 1 ช่อง

กลับไปที่ช่อง START | หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 1 ช่อง | หยิบการ์ด 1 ใบ | หยุดเล่น 1 ตา | หยิบการ์ด 1 ใบ | ไปข้างหน้า 2 ช่อง | หยิบการ์ด 1 ใบ

- สถานการณ์ : ทำลายกระจกรถยนต์ของผู้อื่นเพราะโมโห
- ความผิด : ทำลายทรัพย์สินผู้อื่น
- แนวทางปฏิบัติ : ควบคุมอารมณ์และไม่กระทำการทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น

- สถานการณ์ : หลอกให้คนโอนเงินเพื่อซื้อสินค้าทางออนไลน์แต่ไม่ส่งของให้
- ความผิด : ฉ้อโกง
- แนวทางปฏิบัติ : ทำธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ ไม่หลอกลวงหรือเอาเปรียบผู้อื่น

- สถานการณ์ : ผู้รับผิดชอบดูแลเงินบริจาคแล้วนำเงินไปใช้ส่วนตัว
- ความผิด : เบียดบังทรัพย์สิน
- แนวทางปฏิบัติ : ควรมีความซื่อสัตย์ในหน้าที่ ไม่ใช้ทรัพย์สินสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

- สถานการณ์ : ขับรถโดยประมาทจนชนคนเดินถนนได้รับบาดเจ็บ
- ความผิด : ละเมิด
- แนวทางปฏิบัติ : ควรขับรถอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่น

- สถานการณ์ : ทิ้งของจากตึกสูงจนกระทบรถยนต์ด้านล่างเสียหาย
- ความผิด : ละเมิด
- แนวทางปฏิบัติ : ระมัดระวังในการกระทำที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินของผู้อื่น

- สถานการณ์ : กล่าวหาผู้อื่นในที่สาธารณะว่าเป็นคนโกงโดยไม่มีหลักฐาน
- ความผิด : หมิ่นประมาท
- แนวทางปฏิบัติ : ควรระมัดระวังในการพูดไม่ให้เป็นการละเมิดสิทธิหรือทำร้ายชื่อเสียงของผู้อื่น

- สถานการณ์ : ผู้รับเหมาก่อสร้างไม่ทำงานตามข้อตกลงในสัญญาที่เซ็นไว้
- ความผิด : ผิดสัญญา
- แนวทางปฏิบัติ : ควรปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาอย่างเคร่งครัด

- สถานการณ์ : ลูกค้าซื้อรถยนต์แบบผ่อนชำระแต่ไม่จ่ายเงินตามงวดที่กำหนด
- ความผิด : ผิดสัญญาเช่าซื้อ
- แนวทางปฏิบัติ : ควรปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเช่าซื้อและชำระเงินตรงตามกำหนด

- สถานการณ์ : เพื่อนทำงานบางอย่างให้โดยไม่ได้รับมอบหมายและเรียกเก็บเงิน
- ความผิด : การจัดการงานนอกสั่ง
- แนวทางปฏิบัติ : ควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและรับมอบหมายงานก่อนปฏิบัติ

- สถานการณ์ : รับเงินคืนจากการโอนผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ
- ความผิด : ลาภมิควรได้
- แนวทางปฏิบัติ : ควรคืนเงินที่ได้รับโดยบังเอิญให้กับเจ้าของที่แท้จริง

- สถานการณ์ : คนร้ายจับเด็กไปเพื่อเรียกเงินจากพ่อแม่
- ความผิด : ลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรใช้ความรุนแรงหรือละเมิดสิทธิของผู้อื่นเพื่อเรียกร้องทรัพย์สิน

- สถานการณ์ : หลอกทำประกันชีวิตปลอมเพื่อเอาเงินประกัน
- ความผิด : ฉ้อฉล
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรใช้การหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ควรทำประกันด้วยความจริงใจ

- สถานการณ์ : ใช้รูปภาพส่วนตัวของผู้อื่นในทางที่ผิดเพื่อขู่กรรโชกเงิน
- ความผิด : ขู่กรรโชก
- แนวทางปฏิบัติ : ควรเคารพสิทธิส่วนบุคคลและไม่กระทำการละเมิดผู้อื่นทางออนไลน์

- สถานการณ์ : ขายสินค้าที่โฆษณาว่าของแท้ แต่เป็นของปลอม
- ความผิด : ฉ้อโกง
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรหลอกลวงลูกค้า ควรขายสินค้าด้วยความซื่อสัตย์

- สถานการณ์ : นำความลับทางธุรกิจของบริษัทไปเผยแพร่ให้คู่แข่ง
- ความผิด : ละเมิดลิขสิทธิ์และความลับทางการค้า
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรเผยแพร่ข้อมูลที่ได้รับมอบหมายอย่างลับโดยไม่ได้รับอนุญาต

- สถานการณ์ : ลูกหนี้ไม่คืนเงินตามสัญญากู้ยืม เจ้าหนี้จึงยึดทรัพย์สิน
- ความผิด : ผิดสัญญากู้ยืม
- แนวทางปฏิบัติ : ลูกหนี้ควรชำระหนี้ตามข้อตกลง

- สถานการณ์ : นักเรียนเอาโทรศัพท์ของเพื่อนมาโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ความผิด : ลักทรัพย์
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรนำทรัพย์สินของผู้อื่นมาใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ควรขออนุญาตก่อนเสมอ

- สถานการณ์ : ชายคนหนึ่งแย่งกระเป๋าของผู้หญิงในที่สาธารณะแล้ววิ่งหนี
- ความผิด : วิ่งราวทรัพย์
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรแย่งทรัพย์สินผู้อื่น หมั่นควบคุมความต้องการและคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น

- สถานการณ์ : ผู้ร้ายใช้มีดขู่เพื่อให้เจ้าของร้านมอบเงินให้
- ความผิด : ชิงทรัพย์
- แนวทางปฏิบัติ : หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงหรือข่มขู่ ควรหาเงินด้วยการทำงานที่สุจริต

- สถานการณ์ : กลุ่มคนบุกเข้าไปในบ้านและข่มขู่เจ้าของบ้านให้มอบทรัพย์สิน
- ความผิด : ปล้นทรัพย์
- แนวทางปฏิบัติ : หลีกเลี่ยงการกระทำเป็นกลุ่มเพื่อประโยชน์ส่วนตนและละเมิดสิทธิของผู้อื่น

- สถานการณ์ : ผู้ร้ายบังคับขู่เข็ญเพื่อให้คนในชุมชนจ่ายเงินคุ้มครอง
- ความผิด : กรรโชกทรัพย์
- แนวทางปฏิบัติ : หลีกเลี่ยงการใช้การขู่บังคับเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

- สถานการณ์ : พนักงานเก็บเงินลูกค้าไว้ใช้ส่วนตัวโดยไม่รายงานบริษัท
- ความผิด : ยักยอกทรัพย์
- แนวทางปฏิบัติ : ควรรักษาความซื่อสัตย์ในการทำงานและไม่นำทรัพย์สินของบริษัทมาใช้ส่วนตัว

- สถานการณ์ : ซื้อโทรศัพท์มือถือที่รู้ว่าเป็นของโจร
- ความผิด : รับของโจร
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรซื้อของที่ไม่มีหลักฐานการครอบครองที่ถูกต้อง ควรตรวจสอบสินค้าก่อนเสมอ

- สถานการณ์ : เข้าบ้านคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ความผิด : บุกรุก
- แนวทางปฏิบัติ : ไม่ควรเข้าพื้นที่ส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต ควรเคารพสิทธิของผู้อื่น

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
การเมืองการปกครอง

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเมืองการปกครอง

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๒๔ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

ม.๓/๒ วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ม.๓/๔ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยและเสนอแนวทางแก้ไข

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ ทางการเมืองและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจและสร้างความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ใช้สิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้อง มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยในช่วงสงครามเย็น ทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ ลดแรงจูงใจที่อาจผลักดันประชาชนไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ช่วยให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้หลักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น และการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่สงบสุขและมีความเสมอภาค

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) บอกลักษณะของระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

๒) สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์

๓) บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P

๑) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๒) สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙

๓) ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ตามวิถีประชาธิปไตย

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

๒) เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๓) เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ตามวิถีประชาธิปไตย

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มสืบค้นและวิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบันผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ อย่างเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยอย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องดังกล่าว ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ อยู่อย่างพอเพียง

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

๒) แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙

๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนด	เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนดโดยอธิบายความคล้ายและความต่างได้ชัดเจน มีตัวอย่างประกอบครบถ้วนทุกประเด็น	เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนดโดยอธิบายความคล้ายและความต่างได้ชัดเจน มีตัวอย่างประกอบถูกต้องเป็นส่วนมาก	เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนดโดยอธิบายความคล้ายและความต่างได้ไม่ชัดเจน มีตัวอย่างประกอบถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	ระบุความสำคัญของการศึกษา ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษา ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบน้อยกว่า ๒ ข้อ
ความถูกต้องของเนื้อหา	ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ จุด	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ จุด
ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ	จัดวางแผนผังความคิดเป็นระเบียบ เชื่อมโยงข้อมูลได้สอดคล้องกันระหว่างหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย มีรูปแบบการนำเสนอที่แปลกใหม่ น่าสนใจ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
ความสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย	ชิ้นงานสะอาด เรียบร้อย ใช้สี สัญลักษณ์ รูปภาพประกอบการออกแบบชิ้นงานอย่างเหมาะสม	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
การนำเสนอ	อธิบายเนื้อหาได้ถูกต้องครบถ้วน น้ำเสียงมั่นใจ มีลำดับการนำเสนอชัดเจน	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ดี		
เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายสอดคล้อง ชัดเจนทุกประเด็น	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง ยกตัวอย่างประกอบสอดคล้องชัดเจนได้เป็นส่วนมาก	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง ยกตัวอย่างประกอบสอดคล้องชัดเจนได้เป็นส่วนน้อย
ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบได้ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบน้อยกว่า ๒ ข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๗ – ๒๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๙ – ๑๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๑ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การเมืองการปกครอง

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

ม.๓/๒ วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ม.๓/๔ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยและเสนอแนวทางแก้ไข

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะการปกครองในปัจุบัน ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจและสร้างความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ใช้สิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้อง มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ

๓. สาระการเรียนรู้

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย (Democracy) คือระบบการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ โดยผู้แทนที่ประชาชนเลือกตั้งมาเป็นตัวแทนจะมีอำนาจในการบริหารและออกกฎหมาย ระบอบประชาธิปไตยเน้นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมถึงหลักการของความเสมอภาค ความยุติธรรม และการเคารพกฎหมาย

ลักษณะสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ได้แก่

๑. อำนาจอธิปไตย หรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หรือบางทีก็เรียกกันว่า อำนาจของรัฐ เป็นอำนาจที่มาจากปวงชน และผู้ที่จะได้อำนาจปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ

๒. ประชาชนมีสิทธิที่จะมอบอำนาจปกครองให้แก่ประชาชนด้วยกันเอง โดยการออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนเพื่อไปใช้สิทธิใช้เสียงแทนตน เช่น การเลือก สส. หรือ สว.

๓. รัฐบาลจะต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน อาทิ สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในชีวิต เสรีภาพในการพูด การเขียน การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม โดยรัฐบาลจะต้องไม่ละเมิดสิทธิเล่านี้ เว้นแต่เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือเพื่อรักษาศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

๔. ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการที่จะได้รับบริการทุกชนิดที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน เช่น สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ระบอบการปกครองแบบเผด็จการ

คือระบบการปกครองที่มีการรวมศูนย์อำนาจไว้ในมือของกลุ่มบุคคล หรือผู้นำเพียงคนเดียว โดยประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างแท้จริง การปกครองในระบอบเผด็จการมักจะมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน และไม่มีการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม

ลักษณะสำคัญของระบอบเผด็จการ

๑. การรวมศูนย์อำนาจ อำนาจในการปกครองมักจะอยู่ในมือของผู้นำเพียงคนเดียวหรือกลุ่มคนที่มีอำนาจสูงสุด ไม่มีการกระจายอำนาจไปยังองค์กรหรือสถาบันอื่น ๆ

๒. การจำกัดสิทธิเสรีภาพ ประชาชนจะไม่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นหรือการรวมตัวเพื่อประท้วงหรือวิจารณ์รัฐบาล การควบคุมสื่อสารมวลชนและการแทรกแซงการสื่อข่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย

๓. การขาดการเลือกตั้งที่เสรี การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในระบอบเผด็จการมักจะเป็นเพียงรูปแบบหรือการแสดง เพื่อให้ดูเหมือนว่ามีการมีส่วนร่วมจากประชาชน แต่ในความเป็นจริง ผลการเลือกตั้งจะถูกควบคุมและมีการเลือกตั้งในลักษณะที่ไม่เป็นธรรม

๔. การใช้กำลังและการปราบปราม ระบอบเผด็จการมักจะใช้กำลังเพื่อรักษาอำนาจ โดยอาจมีการใช้ตำรวจหรือทหารในการปราบปรามผู้ที่คัดค้านหรือต่อต้านรัฐบาล

๕. การควบคุมเศรษฐกิจ ในหลายกรณี รัฐบาลเผด็จการอาจมีการควบคุมเศรษฐกิจอย่างเข้มงวด เช่น การควบคุมทรัพยากร การตั้งราคาสินค้า และการจำกัดการลงทุนจากต่างประเทศ

รูปแบบของระบอบเผด็จการ

๑. เผด็จการทหาร (Military Dictatorship) เป็นระบบการปกครองที่กองทัพมีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ โดยมักเกิดขึ้นจากการรัฐประหาร ซึ่งกองทัพเข้ายึดอำนาจจากรัฐบาลที่มีอยู่ก่อน โดยในระบอบนี้ กองทัพมักจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจต่าง ๆ ของรัฐ

๒. เผด็จการคอมมิวนิสต์ (Communist Dictatorship) เป็นรูปแบบการปกครองที่มีการควบคุมทางการเมืองและเศรษฐกิจตามหลักการของลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวคิดของ คาร์ล มาร์กซ์ และ เฟรดริก เองเกลส์ ระบบนี้มักจะมีพรรคการเมืองเดียวที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ โดยมักจะมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนและการปราบปรามความไม่เห็นด้วย

๓. เผด็จการแบบฟาสซิสต์ (Fascist Dictatorship) เป็นระบบการปกครองที่มีลักษณะของการรวมอำนาจอย่างเข้มข้นในมือของผู้นำคนเดียวหรือพรรคการเมืองเดียว โดยมักมีลัทธิชาติพันธุ์หรือชาตินิยมที่เข้มข้น และใช้วิธีการปราบปรามฝ่ายตรงข้ามอย่างรุนแรง

การศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจและสร้างความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ใช้สิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้อง มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองอย่างสร้างสรรค์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกลักษณะของระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มสืบค้นและวิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบันผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มสืบค้นและวิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบันผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ “นักเรียนคิดว่ารูปแบบหรือลักษณะการปกครอง มีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมหรือไม่ อย่างไร” ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ดังนี้ โลกปัจจุบันมีความหลากหลายในเรื่องลักษณะการปกครอง ซึ่งลักษณะการปกครองส่งผลโดยตรงต่อชีวิตของผู้คนในสังคม บทเรียนนี้จะพาเราไปรู้จักกับรูปแบบต่างๆ ของการปกครองในปัจจุบัน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: รูปแบบหรือลักษณะการปกครองมีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมอย่างมาก เพราะการปกครองจะกำหนดว่า ประชาชนจะมีสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่อย่างไร นอกจากนี้ ระบบการปกครองยังส่งผลต่อการเข้าถึงการศึกษา สาธารณสุข เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ฯลฯ) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	ตรวจ ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองในปัจจุบัน
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นลักษณะสำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและระบอบการปกครองแบบ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนทำกิจกรรม “แยกความความจริง : ประชาธิปไตย vs เผด็จการ” ตามรายละเอียดกติกาที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกลักษณะของระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน **ด้านทักษะกระบวนการ** - วิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม**	เผด็จการ และร่วมกันสรุปลักษณะสำคัญของการปกครองทั้ง ๒ แบบลงบนกระดาษโพสต์อิท (ไม่จำกัดจำนวนแผ่น) ใช้เวลาในการสืบค้นและสรุปข้อมูล ๑๐ นาที ๓. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “ประชาธิปไตย vs เผด็จการ” ตามขั้นตอน ดังนี้ ๓.๑ ครูแบ่งกระดานดำเป็น ๒ ฝั่ง แล้วแปะคำว่า ประชาธิปไตย กับคำว่า เผด็จการ ไว้คนละฝั่ง ๓.๒ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำกระดาษโพสต์อิทที่สรุปข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองแบบประชาธิปไทยและการปกครองแบบเผด็จการมาติดบนกระดานดำ ให้สอดคล้องกับหัวข้อที่ครูแบ่งฝั่งบนกระดานดำภายในเวลา ๑ นาที ๓.๓ ครูอ่านข้อมูลในกระดาษโพสต์อิทที่นักเรียนนำมาแปะบนกระดานดำ ให้นักเรียน	๓. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยกิจกรรม ๔. นักเรียนทำกิจกรรม “ไทยในโลกประชาธิปไตย” ตามรายละเอียดกติกาที่ครูกำหนด โดยทำลงในใบงานที่ ๒๕ *(ตัวอย่างแนวคำตอบอยู่ในเฉลยใบงานที่ ๒๕)* ๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน			

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สมเด็จพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน	ร่วมกันเฉลยและครูอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ				
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “เปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตย” โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยและลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตยของของประเทศที่กลุ่มตนเองได้รับมอบหมาย ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มที่ ๒ ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มที่ ๓ ประเทศเกาหลีใต้ กลุ่มที่ ๔ ประเทศอังกฤษ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “เปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตย” โดยรร่วมกันสืบค้นข้อมูลลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไทยของประเทศไทยและลักษณะการปกครองแบบประชาธิปไตยของประเทศที่ได้รับมอบหมาย ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงานอยู่อย่างพอเพียง	ของระบอบการปกครองของไทยกับที่ได้รับมอบหมาย โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน	ระบอบการปกครองของไทยกับประเทศที่ได้รับมอบหมาย โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑ ๓. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอตามประเด็นที่กำหนดในใบงาน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบัน มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากช่วยให้เข้าใจว่าในโลกมีรูปแบบการปกครองที่หลากหลาย การศึกษาเรื่องนี้ทำให้ทราบลักษณะการปกครองของประเทศไทยว่ามีรูปแบบอย่างไร ช่วยให้เราตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง หรือการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		นอกจากนี้ เรายังสามารถเปรียบเทียบและเรียนรู้ข้อดีข้อเสียของแต่ละระบอบการปกครอง เพื่อพัฒนาวิธีคิดและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ดียิ่งขึ้น)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกลักษณะของระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มสืบค้นและวิเคราะห์เปรียบเทียบความคล้ายและความแตกต่างระหว่างระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อย่างเห็น	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ความสำคัญของการศึกษาเรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)		ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ๓. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ลิขสิทธิ์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนด	เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนดโดยอธิบายความคล้ายและความต่างได้ชัดเจน มีตัวอย่างประกอบครบถ้วนทุกประเด็น	เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนดโดยอธิบายความคล้ายและความต่างได้ชัดเจน มีตัวอย่างประกอบถูกต้องเป็นส่วนมาก	เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศประชาธิปไตยอื่นๆ ที่กำหนดโดยอธิบายความคล้ายและความต่างได้ไม่ชัดเจน มีตัวอย่างประกอบถูกต้องเป็นส่วน้อย
	ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบัน	ระบุความสำคัญของการศึกษาลักษณะการปกครองในปัจจุบันได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษาลักษณะการปกครองในปัจจุบันได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาลักษณะการปกครองในปัจจุบัน ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะของระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน และเปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ พร้อมวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

๑. จงอธิบายรายละเอียดของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและการปกครองแบบเผด็จการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จงเปรียบเทียบความคล้ายและความต่างของระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ประเทศไทย	ประเทศ.....
ความคล้าย	
๑.	
๒.	
๓.	
๔.	
ความแตกต่าง	
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.

สถาบันวิทยบริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะของระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน และเปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ พร้อมวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

๑. จงอธิบายรายละเอียดของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและการปกครองแบบเผด็จการ

ลักษณะสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ได้แก่

๑. การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการที่ประชาชนมีสิทธิในการเลือกผู้แทนหรือนักการเมืองให้ทำหน้าที่บริหาร๑. อำนาจอธิปไตย หรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หรือบางทีก็เรียกกันว่า อำนาจของรัฐ เป็นอำนาจที่มาจากปวงชน และผู้ที่จะได้อำนาจปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ

๒. ประชาชนมีสิทธิที่จะมอบอำนาจปกครองให้แก่ประชาชนด้วยกันเอง โดยการออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนเพื่อไปใช้สิทธิใช้เสียงแทนตน เช่น การเลือก สส. หรือ สว.

๓. รัฐบาลจะต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน อาทิ สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในชีวิต เสรีภาพในการพูด การเขียน การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม โดยรัฐบาลจะต้องไม่ละเมิดสิทธิเล่านี้ เว้นแต่เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือเพื่อรักษาศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

๔. ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการที่จะได้รับบริการทุกชนิดที่รัฐจัดให้แก่ประชาชน เช่น สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ลักษณะสำคัญของระบอบเผด็จการ

๑. การรวมศูนย์อำนาจ อำนาจในการปกครองมักจะอยู่ในมือของผู้นำเพียงคนเดียวหรือกลุ่มคนที่มีอำนาจสูงสุด ไม่มีการกระจายอำนาจไปยังองค์กรหรือสถาบันอื่น ๆ

๒. การจำกัดสิทธิเสรีภาพ ประชาชนจะไม่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นหรือการรวมตัวเพื่อประท้วงหรือวิจารณ์รัฐบาล การควบคุมสื่อสารมวลชนและการแทรกแซงการสื่อข่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย

๓. การขาดการเลือกตั้งที่เสรี การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในระบอบเผด็จการมักจะเป็นเพียงรูปแบบหรือการแสดง เพื่อให้ดูเหมือนว่ามีการมีส่วนร่วมจากประชาชน แต่ในความเป็นจริง ผลการเลือกตั้งจะถูกควบคุมและมีการเลือกตั้งในลักษณะที่ไม่เป็นธรรม

๔. การใช้กำลังและการปราบปราม ระบอบเผด็จการมักจะใช้กำลังเพื่อรักษาอำนาจ โดยอาจมีการใช้ตำรวจหรือทหารในการปราบปรามผู้ที่คัดค้านหรือต่อต้านรัฐบาล

๕. การควบคุมเศรษฐกิจ ในหลายกรณี รัฐบาลเผด็จการอาจมีการควบคุมเศรษฐกิจอย่างเข้มงวด เช่น การควบคุมทรัพยากร การตั้งราคาสินค้า และการจำกัดการลงทุนจากต่างประเทศ

๒. จงเปรียนเทียบความคล้ายและความต่างของระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย *(ตัวอย่างแนวทางคำตอบ จำนวน ๔ ประเทศ)*

ประเทศไทย	ประเทศ *ญี่ปุ่น*
ความเหมือน	
๑. ทั้งไทยและญี่ปุ่นมีการปกครองในลักษณะของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนมีสิทธิในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง	
๒. ทั้งสองประเทศมีสถาบันพระมหากษัตริย์	
๓. ทั้งไทยและญี่ปุ่นมีรัฐธรรมนูญที่กำหนดกรอบการทำงานของรัฐบาลและสิทธิเสรีภาพของประชาชน	
ความแตกต่าง	
๑.ระบบการปกครอง เป็นระบบรัฐสภา โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑. ระบบการปกครอง มีระบบรัฐสภาเช่นกัน แต่มีการจัดตั้งรัฐบาลโดยมีนายกรัฐมนตรีซึ่งมาจากพรรคการเมืองที่ได้รับเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร

ประเทศไทย	ประเทศ *อังกฤษ*
ความเหมือน	
๑. ทั้งไทยและอังกฤษมีการปกครองในลักษณะของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนมีสิทธิในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง	
๒. ทั้งสองประเทศมีสถาบันพระมหากษัตริย์	
๓. ทั้งไทยและอังกฤษมีรัฐธรรมนูญที่กำหนดหลักการและกรอบการทำงานของรัฐบาล	
ความแตกต่าง	
๑. รูปแบบของรัฐบาล เป็นระบบรัฐสภา มีนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑. รูปแบบของรัฐบาล เป็นระบบรัฐสภาแบบมงกุฎ โดยมีนายกรัฐมนตรีซึ่งมาจากพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากในสภา
๒. มีรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษร	๒. รัฐธรรมนูญของอังกฤษจะไม่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีเอกสารทางกฎหมายหลายฉบับที่ทำหน้าที่แทน

ประเทศไทย	ประเทศ *สหรัฐอเมริกา*
ความเหมือน	
๑. ไทยและสหรัฐอเมริกามีระบบการปกครองในลักษณะประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนมีสิทธิในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง	
๒. ทั้งสองประเทศมีรัฐธรรมนูญที่กำหนดหลักการการทำงานของรัฐบาลและสิทธิเสรีภาพของประชาชน	
๓. ไทยและสหรัฐอเมริกามีสถาบันการเมืองที่ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและสภาสูง	
ความแตกต่าง	
๑. รูปแบบการปกครอง เป็นระบบรัฐสภา โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑. รูปแบบการปกครอง มีระบบรัฐบาลสหพันธรัฐ แบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น โดยมีประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ารัฐบาล ซึ่งถูกเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

ประเทศไทย	ประเทศ *เกาหลีใต้*
ความเหมือน	
๑. ไทยและเกาหลีใต้มีระบบการปกครองในลักษณะประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนมีสิทธิในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง	
๒. ทั้งสองประเทศมีรัฐธรรมนูญที่กำหนดกรอบการทำงานของรัฐบาล	
๓. ทั้งไทยและเกาหลีใต้มีสถาบันการเมืองที่ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และมีการเลือกตั้งเพื่อเลือกผู้แทน	
ความแตกต่าง	
๑. รูปแบบของรัฐบาล เป็นระบบรัฐสภา มีนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑. รูปแบบของรัฐบาล มีระบบประธานาธิบดี โดยประธานาธิบดีเป็นผู้บริหารสูงสุดและมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและดูแลการบริหารงานของรัฐบาล

๓. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน

การศึกษาเรื่องลักษณะการปกครองในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากช่วยให้เข้าใจว่าในโลกมีรูปแบบการปกครองที่หลากหลาย การศึกษาเรื่องนี้ทำให้ทราบลักษณะการปกครองของประเทศไทยว่ามีรูปแบบอย่างไร ช่วยให้เราตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง หรือการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ เรายังสามารถเปรียบเทียบและเรียนรู้ข้อดีข้อเสียของแต่ละระบอบการปกครอง เพื่อพัฒนาวิธีคิดและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ดียิ่งขึ้น

ห้องสมุดออนไลน์ โรงเรียนวัดราชบพิธ ๑๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๒
ปฏิบัติการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การเมืองการปกครอง
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหา กษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยในช่วงสงครามเย็น ทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ ลดแรงจูงใจที่อาจผลักดันประชาชนไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์

๓. สาระการเรียนรู้

การต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ (พ.ศ.๒๕๐๘-๒๕๒๘) : ความเป็นมาของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย

การแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยเริ่มขึ้นในราวปี ๒๔๗๐ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์จีนและก๊กมินตั๋งที่เข้ามาในประเทศไทย ภายหลังได้มีการต่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์สยามขึ้น เมื่อปี ๒๔๗๓ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ “ปฏิวัติโค่นล้มจักรวรรดินิยาม และศักดินา” การเคลื่อนไหวครั้งแรกเริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๔๗๕ โดยมีการผลิตใบปลิวทั้งภาษาไทย จีน และอังกฤษ แจกจ่ายในวันสำคัญต่าง ๆ รัฐบาลไทยจึงตรากฎหมายเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๔๗๖ และดำเนินการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์สยามอย่างจริงจัง

ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๘๕ พรรคคอมมิวนิสต์สยามได้ประกาศตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ขึ้น โดยมีการเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล ทั้งนี้ ในระยะแรก ๆ มีขอบเขตการดำเนินงานอยู่เฉพาะในเมือง แต่เมื่อถูกรัฐบาลกวาดล้างอย่างหนัก ประกอบกับมีปัจจัยอื่น ๆ จึงได้หลบหนีออกไปสู่หัวเมือง และชนบทขยายตัวกระจายไปทุกภูมิภาค ทั่วประเทศ

การต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

หลังจากเกิดการปะทะกันด้วยอาวุธ ระหว่างผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ กับกำลังตำรวจภูธร จังหวัดนครพนมเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๐๘ ที่ตำบลเรณูนคร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้ขยายการปฏิบัติการต่อสู้ด้วยอาวุธไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทำให้รัฐบาลต้องจัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ขึ้นเพื่อปราบปรามอย่างจริงจังให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทยโดยเร็วที่สุด โดยริเริ่มนำแนวความคิดการจัดกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร มาใช้เป็นครั้งแรก ซึ่งในห้วงเวลา ๑๕ ปีแรก รัฐบาลกำหนดนโยบายใช้กำลังเข้าต่อสู้ปราบปรามอย่างรุนแรง แม้การปฏิบัติการในหลายพื้นที่จะประสบผลสำเร็จ แต่ไม่สามารถกวาดล้างผู้ก่อการร้ายให้หมดสิ้นลงได้

จนถึงปี ๒๕๒๓ รัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการต่อสู้ใหม่ เปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธ มาเป็นการต่อสู้ในแนวทางสันติ มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ชนบทห่างไกล สร้างความเข้าใจอันดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน เหตุการณ์การสู้รบระหว่างกองกำลังของรัฐกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้ก่อให้เกิดการสูญเสียทั้ง

สองฝ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบถึงการสูญเสียดังกล่าว จึงได้พระราชทานพระบรมราโชบาย “ยุทธศาสตร์พัฒนา” โดยให้ปรับยุทธวิธีใหม่ด้วยการแย่งยึดพื้นที่ไว้ให้ได้ทีละน้อย จูงใจราษฎรให้เข้าไปตั้งรกรากทำมาหากินให้มั่นคงพัฒนาท้องถิ่นสร้างความเจริญไปทั่วบริเวณ ซึ่งในที่สุดผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ก็จะพ่ายแพ้แก่ความเจริญจนอยู่ไม่ได้ต้องละทิ้งพื้นที่ สุดท้ายกองกำลังสำคัญของกองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย ได้วางอาวุธและเข้ามอบตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ปลายปี ๒๕๒๘ รัฐบาลได้รับชัยชนะอย่าง เด็ดขาดในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ทำให้การปฏิวัติตามแนวทางสงครามประชาชนยุติลง เป็นไปตามยุทธศาสตร์พัฒนาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ พระราชทานไว้ทุกประการ จึงทำให้ประเทศไทยยังคงความเป็นไทยอยู่ได้ถึงทุกวันนี้

(ที่มา: เว็บไซต์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์ https://thaiveterans.mod.go.th)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยในช่วงสงครามเย็น ทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ ลดแรงจูงใจที่อาจผลักดันประชาชนไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ อย่างเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ อย่างเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง ดังนี้ “ในช่วงเวลาที่โลกเต็มไปด้วยความขัดแย้งเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง หรือช่วงเวลาที่เรียกว่า สงครามเย็น (Cold War) โลกถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ใหญ่ ๆ คือ ฝ่ายที่สนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย นำโดยสหรัฐอเมริกา และฝ่ายที่สนับสนุนการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ นำโดยสหภาพโซเวียต ประเทศต่างๆ ในโลก รวมถึงประเทศไทย ต้องเผชิญกับภัยคุกคามจากอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ ซึ่งในช่วงเวลานั้น พรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยพยายามแทรกซึมเข้ามาในประเทศไทย” ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดและตอบ ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าประเทศไทยผ่านเหตุการณ์นั้นมาได้อย่างไร”	๑. นักเรียนฟังครูเล่าเรื่องอย่างตั้งใจ ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด	๑. Power Point เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ๒. วิดีทัศน์ เรื่อง ทรงชนะจิตใจด้วยการพัฒนา... แก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ จากช่อง Alive แหล่งที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=EpCB๕Ak๘LoY	แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙	ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙/ แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านความรู้ - สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ **ด้านทักษะกระบวนการ** - สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและ	๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “ในช่วงเวลาดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความสามัคคีในชาติและปกป้องประเทศจากภัยคุกคามทางอุดมการณ์ทางการเมือง พระองค์ทรงเข้าใจว่าการต่อสู้ด้วยกำลังอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่การพัฒนาประเทศและดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างแท้จริงจะเป็นกุญแจสำคัญในการรับมือกับปัญหาดังกล่าว”	(แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน) ๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนชมวิดีทัศน์ เรื่อง ทรงชนะจิตใจด้วยการพัฒนา...แก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ จากช่อง Alive ความยาว ๙ นาที (ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=EpCB๕Ak๘LoY)	๑. นักเรียนชมวิดีทัศน์ เรื่อง ทรงชนะจิตใจด้วยการพัฒนา...แก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ จากช่อง Alive ความยาว ๙ นาที			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
แนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ - ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง	๒. โดยภายหลังจากรับชมวิดีทัศน์ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ ๒.๑ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงแก้ไขปัญหาคอมมิวนิสต์ด้วยวิธีการใด และมีผลเกิดขึ้นอย่างไร ๒.๒ นักเรียนคิดว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาคอมมิวนิสต์ที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงเลือกใช้ส่งผลดีต่อวิถีชีวิตของชาวไทยอย่างไรบ้าง ๒.๓ นักเรียนรู้สึกอย่างไรหลังจากได้รับชมคลิปวิดีทัศน์	๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๒.๑ ทรงริเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ ส่งผลให้ช่วยลดแรงจูงใจที่อาจผลักดันประชาชนไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ฯลฯ ๒.๒ ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขมากขึ้น ทำให้แนวคิดคอมมิวนิสต์ได้รับความนิยมน้อยลง เนื่องจากประชาชนเห็นประโยชน์จากการพัฒนาและมีชีวิตที่ดีขึ้น ฯลฯ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข -	๓. ครูนำเสนอข้อมูลตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ โดยใช้สื่อ Power Point และแนะนำให้นักเรียนรู้จักแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ ๑) เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) URL: https://www.rdpb.go.th/th ๒) เว็บไซต์มูลนิธิชัยพัฒนา URL: https://chaipat.or.th/	๒.๓ ซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ ภาคภูมิใจ ฯลฯ) ๓. นักเรียนฟังครูอธิบายและร่วมศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่ครูนำเสนอ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนสืบค้นและศึกษาข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มสืบค้นและศึกษาข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ จากแหล่งเรียนรู้ที่ครูกำหนดให้			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	พระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และเว็บไซต์มูลนิธิชัยพัฒนา ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑ โครงการ มาออกแบบเป็นแผนผังความคิด โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ๓.๑ ชื่อโครงการ ๓.๒ รายละเอียดของโครงการ ๓.๓ ผลจากการดำเนินโครงการ ๔. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นดังนี้ ๕.๑ จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่ครูกำหนดให้ นักเรียนได้เห็นตัวอย่างโครงการ	๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบแผนผังความคิดเพื่อยกตัวอย่างรายละเอียดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ ตามประเด็นที่ครูกำหนด ได้แก่ ๓.๑ ชื่อโครงการ ๓.๒ รายละเอียดของโครงการ ๓.๓ ผลจากการดำเนินโครงการ ๔. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ ๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ:			

มัคนิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กี่โครงการ อะไรบ้าง ๕.๒ นักเรียนคิดว่าการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในพื้นที่ต่าง ๆ ส่งผลดีต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง	๕.๑ นักเรียนได้เห็นตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ เป็นจำนวนมาก กระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ในประเทศไทย ๕.๒ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ ในพื้นที่ต่างๆ ส่งผลดีต่อประเทศไทยหลายด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีการส่งเสริมความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ฯลฯ)			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษา เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ มีความสำคัญอย่างไร”	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ได้เห็นแบบอย่างของการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี มุ่งการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนได้ทราบและ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	สามารถน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ช่วยให้มีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความอดทน ขยัน และไม่ย่อท้อต่อปัญหา อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์เป็นระบบ มองปัญหาอย่างรอบด้าน และหาทางแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ทั้งในชีวิตส่วนตัว การเรียน และการทำงาน เพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง บทบาทของรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์

๓) วิดีทัศน์ เรื่อง ทรงชนะจิตใจด้วยการพัฒนา...แก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ จากช่อง Alive

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์	๑. การตอบคำถาม	๑. คำถาม	นักเรียนมากกว่าร้อยละ ๘๐ ตอบคำถามได้ถูกต้อง
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙	๑. แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ๒. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙	๑. แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ๒. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในการต่อสู้กับแนวคิดคอมมิวนิสต์ สืบค้นและเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ อย่างเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการน้อมนำหลักคิดและแนวทางจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต (๑.๑, ๑.๓, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. แผนผังความคิดเรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ๒. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิดเรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ๓. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ - ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข -	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน แผนผังความคิด
เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แผนผังความคิด เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙	ความถูกต้องของเนื้อหา	ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด สรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ จุด	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ จุด
	ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ	จัดวางแผนผังความคิดเป็นระเบียบ เชื่อมโยงข้อมูลได้สอดคล้องกันระหว่างหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย มีรูปแบบการนำเสนอที่แปลกใหม่ น่าสนใจ	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
	ความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย	ชิ้นงานสะอาด เรียบร้อย ใช้สี สัญลักษณ์ รูปภาพประกอบการออกแบบชิ้นงานอย่างเหมาะสม	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
	การนำเสนอ	อธิบายเนื้อหาได้ถูกต้อง ครบถ้วน น้ำเสียงมั่นใจ มีลำดับการนำเสนอชัดเจน ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ดี	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๑ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๑ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๙ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การเมืองการปกครอง

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ช่วยให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้หลักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น และการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่สงบสุขและมีความเสมอภาค

๓. สาระการเรียนรู้

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

การเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยหมายถึงการปฏิบัติตนในสังคมโดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยอย่างมีความรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติของพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ประกอบด้วยดังนี้

๑. เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ประชาธิปไตยยอมรับความแตกต่างและหลากหลาย พลเมืองที่ดีควรเคารพสิทธิของคนอื่น แม้ว่าความเห็นหรือความเชื่อจะแตกต่างกัน ควรมีความอดทนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเปิดใจ

๒. ปฏิบัติตามกฎหมาย พลเมืองที่ดีควรเคารพกฎหมายที่ถูกต้องและเป็นธรรม ไม่ว่ากฎหมายเหล่านั้นจะส่งผลดีหรือเสียต่อตนเอง การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นพื้นฐานของการรักษาระเบียบในสังคม

๓. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม การเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น และการเข้าร่วมการประท้วงอย่างสงบเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตย พลเมืองที่ดีควรใช้สิทธิเลือกตั้ง และสนับสนุนการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

๔. รับผิดชอบต่อส่วนรวม พลเมืองควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่เพียงแต่ทำเพื่อตนเอง แต่ยังคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนชุมชน

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ช่วยให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้หลักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น และการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่สงบสุขและมีความเสมอภาค

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องดังกล่าว ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยอย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องดังกล่าว ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูยกตัวอย่างเรื่องราวของพลเมืองดีที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคมปัจจุบันมาเล่าให้นักเรียนฟัง ๒. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ “เหตุใดสังคมจึงต้องการพลเมืองที่ดี” ๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑. นักเรียนฟังครูเล่าเรื่องตัวอย่างพลเมืองดีในสังคมปัจจุบัน ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: สังคมต้องการพลเมืองที่ดี เพราะพลเมืองที่ดีเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสังคมที่สงบสุข มีระเบียบ และเจริญก้าวหน้า พลเมืองที่ดีจะรู้จักเคารพกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีจิตสาธารณะ และปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง หากสมาชิกในสังคมทุกคนมีคุณธรรมและจริยธรรม จะช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง ความเหลื่อมล้ำ และการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความร่วมมือ การพัฒนา และความมั่นคงอย่างยั่งยืนทั้งในระดับท้องถิ่นและประเทศชาติ)	Power Point เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	แบบประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
ด้านทักษะกระบวนการ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย - **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย - **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม**	**ขั้นสอน (๑๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อยในประเด็น “พลเมืองดี คืออะไร” ใช้เวลา ๕ นาที และหาข้อสรุปร่วมกันภายในกลุ่ม ๓. ครูสุ่มถามข้อสรุปจากนักเรียนแต่ละกลุ่ม และเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ ๔. ครูให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อยในประเด็น “ลักษณะแบบไหนจึงจะเรียกว่าพลเมืองดี” เป็นเวลา ๕ นาที และหาข้อสรุปของกลุ่ม โดยให้นักเรียนใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนใน	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอภิปรายกลุ่มย่อยตามประเด็นที่ครูกำหนด ๓. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พลเมืองดี คือ บุคคลที่อยู่ในสังคม และมีความประพฤติที่ดีทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม สอดคล้องกับบรรทัดฐานทั้งทางโลกและทางธรรม เช่น รู้จักสิทธิหน้าที่ เคารพกฎหมาย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ฯลฯ) ๔. นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อยในประเด็นที่ครูกำหนด โดยใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนทุกเรื่องก่อนหน้านี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการอภิปราย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง ลักษณะการปกครองในปัจจุบัน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ - ๓ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการอภิปราย ๕. ครูสุ่มถามข้อสรุปของนักเรียนแต่ละกลุ่มที่ได้จากการอภิปรายและเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์	๕. นักเรียนส่งตัวแทนตอบคำถามที่เป็นข้อสรุปของกลุ่ม (แนวคำตอบ: พลเมืองดีต้องมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานทั้งในมิติ ทางโลก (พลเมืองตามรัฐธรรมนูญ) และ ทางธรรม (จริยธรรมและหลักธรรมคำสอนของศาสนา) เช่น - มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ - เคารพกฎหมายและกติกาของสังคม - มีความเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น - มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง - ส่งเสริมและรักษาความเป็นธรรมในสังคม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน - ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงานอยู่อย่างพอเพียง	๖. ครูกล่าวสรุปกิจกรรม ดังนี้ การเป็นพลเมืองที่ดีนั้นมีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างสรรค์สังคมที่มีคุณภาพ และการพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่เหมาะสม ดังนั้น ในกิจกรรมถัดไป ครูจะให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	- ฯลฯ) ๖. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็น “แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย” ตามประเด็นที่กำหนด และบันทึกคำตอบลงในในงานที่ ๒ ประเด็น คือ - เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น - ปฏิบัติตามกฎหมาย	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็น “แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย” ตามประเด็นที่ครูกำหนด ๒.. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	- มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม - รับผิดชอบต่อส่วนรวม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย				
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยมีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีระเบียบ และเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน พลเมืองที่ดีจะรู้จักใช้สิทธิอย่างเหมาะสม)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๗ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยอย่างเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องดังกล่าว ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ๓. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายสอดคล้องชัดเจนทุกประเด็น	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง ยกตัวอย่างประกอบสอดคล้องชัดเจนได้เป็นส่วนมาก	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยตามประเด็นที่กำหนดได้ถูกต้อง ยกตัวอย่างประกอบสอดคล้องชัดเจนได้เป็นส่วนน้อย
	ระบุความสำคัญของการศึกษาการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบได้ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยตามประเด็นที่กำหนด

๑. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ประกอบด้วย

๑.๑ เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น .....
.....
.....
.....

๑.๒ ปฏิบัติตามกฎหมาย .....
.....
.....
.....

๑.๓ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม .....
.....
.....
.....

๑.๔ รับผิดชอบต่อสังคม .....
.....
.....
.....

๒. ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเมืองการปกครอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยตามประเด็นที่กำหนด

๑. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ประกอบด้วย

๑.๑ เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
- ไม่ล้อเลียน หรือต่อว่าผู้อื่นที่มีความคิดเห็นทางการเมืองหรือศาสนาแตกต่าง
- ฟังความคิดเห็นของเพื่อนในชั้นเรียนโดยไม่ขัดจังหวะ
- ไม่แสดงความเกลียดชังหรือใช้ถ้อยคำรุนแรงบนสื่อสังคมออนไลน์
- ยอมรับความหลากหลาย เช่น เชื้อชาติ ศาสนา หรือเพศสภาพ

๑.๒ ปฏิบัติตามกฎหมาย
- เคารพกฎจราจร เช่น ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ใส่หมวกกันน็อก
- ไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ
- ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น โหลดหนัง/เพลงเถื่อน
- ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนหรือชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

๑.๓ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม
- ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเมื่อถึงเวลา
- เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายในโรงเรียนอย่างสุภาพ
- ร่วมกิจกรรมจิตอาสา เช่น เก็บขยะ ปลูกต้นไม้ในชุมชน
- แสดงความเห็นอย่างสร้างสรรค์ เช่น เสนอแนวทางแก้ปัญหาในชุมชน

๑.๔ รับผิดชอบต่อส่วนรวม
- รักษาทรัพย์สินของส่วนรวม เช่น โต๊ะเรียน ห้องน้ำสาธารณะ
- แบ่งเวลาให้กับกิจกรรมจิตอาสา เช่น ช่วยงานโรงเรียนหรือวัด
- แจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นการกระทำผิด
- ให้ความช่วยเหลือเพื่อนบ้าน เช่น ช่วยดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

๒. ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ช่วยให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้หลักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น และการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่สงบสุขและมีความเสมอภาค

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๒๔ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑	เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข
ตัวชี้วัด ม.๓/๔	วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง
ม.๓/๕	เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและลักษณะของความขัดแย้งในสังคม ทั้งความขัดแย้งทางการเมือง สังคมวัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ เพื่อนำมาประกอบการหาแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางในการสร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์และความสุขอย่างยั่งยืน

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย

การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) ยกตัวอย่างความขัดแย้งที่ปรากฏในสังคมไทยได้ถูกต้อง
๒) ระบุปัญหาของตนเองที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาได้
๓) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้
๔) ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้
๕) บอกหลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง
๖) บอกหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง

๗) บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผล

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P

๑) ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและเสนอแนวทางการลดความขัดแย้งได้

๒) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางในพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

๓) วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนทางศาสนาหรือบรรทัดฐานสังคม

๔) ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕) ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี

๖) ตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการ

๗) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิดเกี่ยวกับข้อมูลคู่มือของเพื่อน

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) เห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์เพื่อลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

๒) เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการลดปัญหาความขัดแย้ง อย่างเห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ระบุปัญหาของตนเอง พร้อมวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อจัดทำคู่มือ “ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ได้อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง พร้อมวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนหรือบรรทัดฐานสังคม อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

บอกหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี และนำหลักการไปใช้ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผลผ่านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิด และเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามเล่มคู่มือฯ ที่จัดทำขึ้น (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ อยู่อย่างพอเพียง

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

๔) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	**๒ (พอใช้)**	**๑ (ปรับปรุง)**
วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย	บอกสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง มีเหตุผลและยกตัวอย่างประอบชัดเจน ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	บอกสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง มีเหตุผลและยกตัวอย่างประอบชัดเจน ๒ ข้อ	บอกสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง มีเหตุผลและยกตัวอย่างประอบชัดเจน น้อยกว่า ๒ ข้อ
เสนอแนวทางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย	เสนอแนวทางลดความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน นำไปใช้ได้จริง ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	เสนอแนวทางลดความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน นำไปใช้ได้จริง ๒ ข้อ	เสนอแนวทางลดความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน นำไปใช้ได้จริงน้อยกว่า ๒ ข้อ
วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ	วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม ๒ ข้อ	วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม น้อยกว่า ๒ ข้อ
การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
			สอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาหน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาหน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้อ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น
การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาหน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ใช้ภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาหน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้อ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๒๓ – ๓๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๒ – ๒๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๑ – ๑๑ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและลักษณะของความขัดแย้งในสังคม ทั้งความขัดแย้งทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ เพื่อนำมาประกอบการหาแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางในการสร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์และความสุขอย่างยั่งยืน

๓. สาระการเรียนรู้

ความขัดแย้งภายในประเทศไทยและแนวทางการลดความขัดแย้ง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา และความเชื่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจนำไปสู่ความขัดแย้งภายในได้ หากขาดการจัดการที่เหมาะสม ความขัดแย้งภายในประเทศไทยมีลักษณะที่หลากหลาย ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและการพัฒนาประเทศ

<u>สาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย</u>

- ความขัดแย้งทางการเมือง ประเทศไทยมีความขัดแย้งทางการเมืองที่ยาวนาน โดยเฉพาะในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา เกิดจากความเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับนโยบาย การบริหารประเทศ และกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่ขัดแย้งกัน

- **ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ** ความแตกต่างในการกระจายรายได้และโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มคนในสังคม ทำให้เกิดความไม่พอใจและส่งเสริมให้เกิดความขัดแย้ง

- **ความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรม** ความแตกต่างทางศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนที่มีความเชื่อต่างกัน

- **สื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์** การนำเสนอข่าวสารที่แตกต่างกันและการเผยแพร่ข้อมูลที่บิดเบือนกระตุ้นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมได้

<u>แนวทางการลดความขัดแย้งภายในประเทศไทย</u>

- การส่งเสริมการศึกษาและความเข้าใจร่วมกัน การสร้างความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนและการเคารพความหลากหลายจะช่วยลดความขัดแย้งได้

- **การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและการกระจายความเจริญ** การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจโดยการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน การสนับสนุนโครงการที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในพื้นที่ชนบทและการกระจายความเจริญไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ช่วยลดความไม่เท่าเทียมกัน

- **การสร้างสังคมที่เน้นความสมานฉันท์** เสริมสร้างการรับฟังอย่างมีเหตุผล เคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

- **การใช้สื่ออย่างมีจริยธรรมและการตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่** มีการกำกับดูแลสื่อและการให้ความรู้แก่ประชาชนในการตรวจสอบข้อมูลก่อนแชร์ จะช่วยลดการเผยแพร่ข้อมูลบิดเบือนและป้องกันความขัดแย้งจากการสื่อสารที่ไม่ถูกต้อง

การศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและลักษณะของความขัดแย้งในสังคม ทั้งความขัดแย้งทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ เพื่อนำมาประกอบการหาแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางในการสร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์และความสุขอย่างยั่งยืน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ยกตัวอย่างความขัดแย้งที่ปรากฏในสังคมไทยได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและเสนอแนวทางการลดความขัดแย้งได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์เพื่อลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการลดปัญหาความขัดแย้ง อย่างเห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการลดปัญหาความขัดแย้ง อย่างเห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - ยกตัวอย่างความขัดแย้งที่ปรากฏในสังคมไทยได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุของความ	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูยกตัวอย่างประเด็นความขัดแย้งที่กำลังเป็นประเด็นที่น่าสนใจในสังคมมาเล่าให้นักเรียนฟัง ๒. ครูสอบถามนักเรียนด้วยประเด็นคำถามดังนี้ ๒.๑ นักเรียนเคยมีปัญหาความขัดแย้งกับคนรอบตัวหรือไม่ อย่างไร ๒.๒ นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ความขัดแย้ง ๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ดังนี้ “ความขัดแย้งเกิดขึ้นในทุกระดับของสังคม ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ ในชีวิตประจำวันไปจนถึงเรื่องใหญ่ในชุมชนหรือประเทศ แต่ทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไข	๑. นักเรียนฟังครูเล่าประเด็นความขัดแย้งในสังคมและร่วมสนทนากับครูและเพื่อน ๒. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๒.๑ เคย/ไม่เคย ฯลฯ ๒.๒ รู้สึกไม่ดี อึดอัด ไม่พอใจ ฯลฯ ๓. นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ	๑. Power Point เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	ตรวจ ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน/ ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ขัดแย้งและเสนอแนวทางการลดความขัดแย้งได้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์เพื่อลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม	ถ้าเราเรียนรู้ที่จะเข้าใจและหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ วันนี้ เราจะมาค้นหาแนวทางเหล่านั้นไปพร้อมกัน” **ขั้นสอน (๑๕ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดว่า “ในสังคมไทยมีความขัดแย้งในเรื่องใดบ้าง” ภายในเวลา ๕ นาที ๓. ครูสุ่มนักเรียนให้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการระดมความคิดภายในกลุ่ม ๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็น “สาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาจากอะไรบ้าง”	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดในประเด็นที่ครูกำหนด ๓. นักเรียนนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการระดมความคิดภายในกลุ่ม (แนวคำตอบ: ความขัดแย้งภายในประเทศไทยมีลักษณะที่หลากหลายทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและการพัฒนาประเทศ) ๔. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๕. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนนำเสนอคำตอบที่ได้จากการอภิปราย และอธิบายเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์	๕. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอคำตอบที่ได้จากการอภิปราย และฟังครูอธิบายเพิ่มเติม (แนวคำตอบ: สาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย ได้แก่ - ความขัดแย้งทางการเมือง - ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ - ความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรม - การนำเสนอข่าวสารและการเผยแพร่ข้อมูลที่บิดเบือนกระตุ้นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมได้)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบตามประเด็นในใบงานที่ ๑	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มวิเคราะห์แนวางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
		๒. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบตามประเด็นในใบงานที่ ๑ (แนวคำตอบ: - ส่งเสริมการศึกษาและความเข้าใจร่วมกัน การสร้างความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชน และการเคารพความหลากหลาย - การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและการกระจายความเจริญ การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ - การสร้างสังคมที่เน้นความสมานฉันท์ - การใช้สื่ออย่างมีจริยธรรม			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนมีความสำคัญมาก เพราะในสังคมมีคน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	หลากหลาย ทั้งความคิด ความเชื่อและวิถีชีวิต หากไม่เคารพหรือเข้าใจความแตกต่าง ก็อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้ง หรือแม้กระทั่งความรุนแรง แต่หากใช้การสื่อสารที่สร้างสรรค์ รับฟังกันด้วยเหตุผล และยอมรับความต่างอย่างมีเมตตา จะช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ มีความสามัคคี และพร้อมพัฒนาไปด้วยกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน)			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ยกตัวอย่างความขัดแย้งที่ปรากฏในสังคมไทยได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและเสนอแนวทางการลดความขัดแย้งได้	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์เพื่อลดความขัดแย้งและส่งเสริม การอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการลดปัญหาความขัดแย้ง อย่างเห็นความสำคัญของการสร้างสังคมสมานฉันท์ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ๒. สังเกตุพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ๓. พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ๓. ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย	บอกสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง มีเหตุผลและยกตัวอย่างประอบชัดเจน ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	บอกสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง มีเหตุผลและยกตัวอย่างประอบชัดเจน ๒ ข้อ	บอกสาเหตุของความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง มีเหตุผลและยกตัวอย่างประอบชัดเจน น้อยกว่า ๒ ข้อ
	เสนอแนวทางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย	เสนอแนวทางลดความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน นำไปใช้ได้จริง ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	เสนอแนวทางลดความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน นำไปใช้ได้จริง ๒ ข้อ	เสนอแนวทางลดความขัดแย้งในสังคมไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน นำไปใช้ได้จริง น้อยกว่า ๒ ข้อ
	วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ	วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม ๒ ข้อ	วิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ฯ ได้ถูกต้อง มีเหตุผลประกอบเหมาะสม น้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ :
การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกสาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย และเสนอแนวทางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย ตามประเด็นที่กำหนดให้ครบถ้วน พร้อมนำเสนอ

๑. สาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย ประกอบด้วย

๑.๑ ความขัดแย้งทางการเมือง .....
.....
.....
.....

๑.๒ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ .....
.....
.....
.....

๑.๓ ความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรม .....
.....
.....
.....

๑.๔ สื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ .....
.....
.....
.....

๒. แนวทางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย ประกอบด้วย.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน .....
.....
.....
.....
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ :
การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกสาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย และเสนอแนวทางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย ตามประเด็นที่กำหนดให้ครบถ้วน พร้อมนำเสนอ

๑. สาเหตุของความขัดแย้งภายในประเทศไทย ประกอบด้วย

๑) ความขัดแย้งทางการเมือง ประเทศไทยมีความขัดแย้งทางการเมืองที่ยาวนาน โดยเฉพาะในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา เกิดจากความเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับนโยบาย การบริหารประเทศ และกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่ขัดแย้งกัน

๒) ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ความแตกต่างในการกระจายรายได้และโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มคนในสังคม ทำให้เกิดความไม่พอใจและส่งเสริมให้เกิดความขัดแย้ง

๓) ความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรม ความแตกต่างทางศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนที่มีความเชื่อต่างกัน

๔) สื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ การนำเสนอข่าวสารที่แตกต่างกันและการเผยแพร่ข้อมูลที่บิดเบือนผ่านสื่อสังคมออนไลน์สามารถกระตุ้นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมได้

๒. แนวทางการลดความขัดแย้งในสังคมไทย ประกอบด้วย

๑) การส่งเสริมการศึกษาและความเข้าใจร่วมกัน การสร้างความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชน และการสื่อสารเพื่อสันติภาพจะทำให้คนในสังคมมีมุมมองที่เปิดกว้างมากขึ้น

๒) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและการกระจายความเจริญ การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจโดยการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน การสนับสนุนโครงการที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตในพื้นที่ชนบท และการกระจายความเจริญไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ช่วยลดความไม่เท่าเทียมกัน

๓) การสร้างสังคมที่เน้นความสมานฉันท์ จะทำให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและมีความเคารพซึ่งกันและกัน

๔) การใช้สื่ออย่างมีจริยธรรมและการตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่ การกำกับดูแลสื่อและการให้ความรู้แก่ประชาชนในการตรวจสอบข้อมูลก่อนแชร์ จะช่วยลดการเผยแพร่ข้อมูลบิดเบือนและป้องกันความขัดแย้งจากการสื่อสารที่ไม่ถูกต้อง

๓. ความสำคัญของการศึกษา เรื่อง แนวทางการสร้างสังคมสมานฉันท์ : การลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

การศึกษาเกี่ยวกับการลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและลักษณะของความขัดแย้งในสังคม ทั้งความขัดแย้งทางการเมือง สังคม วัฒนธรรม หรือเศรษฐกิจ เพื่อนำมาประกอบการหาแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและ การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางในการสร้างสังคมที่มีความสมานฉันท์ ความสุขอย่างยั่งยืน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย

๓. สาระการเรียนรู้

คู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

คู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” คือ คู่มือที่นักเรียนออกแบบเพื่อช่วยให้นักเรียนได้วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง และกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น โดยใช้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบบรรทัดฐานของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุปัญหาของตนเองที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางในพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ระบุปัญหาของตนเอง พร้อมวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ได้อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุปัญหาของตนเอง พร้อมวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ได้อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - ระบุปัญหาของตนเองที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาได้	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ เคยไหมที่นักเรียนทำอะไรแล้วเกิดปัญหาขึ้น เช่น ทำงานไม่เสร็จ ตื่นสาย หรือมีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อน แล้วเราสงสัยว่าทำไมถึงเกิดขึ้น ๒. ครูเล่าเรื่องสั้นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่นักเรียนส่วนใหญ่น่าจะเคยประสบ เช่น *"สมมติว่าเด็กคนหนึ่งส่งงานไม่ทัน คุณคิดว่าเพราะอะไรถึงเกิดเหตุการณ์นี้ได้"* จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดตอบในประเด็นคำถาม โดยครูเขียนปัญหาหลัก (ส่งงานไม่ทัน) บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนทุกคนช่วยกันระดมความคิดหา "สาเหตุ" ของปัญหา ซึ่งอาจมีหลายข้อ และพูดคุยถึงความเชื่อมโยงระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น	๑. นักเรียนร่วมกันตอบในประเด็นคำถามโดยมีตัวอย่างคำตอบ ดังนี้ เคย/ไม่เคย ๒. นักเรียนร่วมกันระดมความคิดตอบในประเด็นคำถามจากสถานการณ์ที่ครูเล่าให้ฟัง โดยมีตัวอย่างคำตอบดังนี้ จากสถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการลืมตั้งนาฬิกาปลุก เล่นเกมดึกเกินไป หรือลืมทำงานบ้าน	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ใบงานที่ ๒เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	แบบประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางในพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง	๓. ครูเชื่อมโยงคำถามก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ดังนี้ การเข้าใจสาเหตุของปัญหาไม่ใช่แค่เพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ยังช่วยให้เราปรับปรุงการปฏิบัติตนให้ดีขึ้นในอนาคต ซึ่งในชั่วโมงนี้และอีก ๙ โมงต่อจากนี้ครูจะให้พวกเราค้นหาซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน และหาแนวทางการแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติดังกล่าวให้ดีขึ้นตามหลักการของพลเมืองที่ดีในสังคม ผ่านการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย				
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูแจกกระดาษตามจำนวนสมาชิกของแต่กลุ่ม พร้อมตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้ "เคยมีสถานการณ์ใดในชีวิตประจำวันที่	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนตอบในประเด็นคำถามที่กำหนดโดยนักเรียนแต่ละคนเขียนปัญหาหรือสถานการณ์ที่เคยประสบโดยไม่ต้องระบุชื่อ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัด๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	นักเรียนรู้สึกว่าเป็นปัญหาหรือทำให้เกิดความไม่สบายใจบ้างหรือไม่" *(ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนปัญหาหรือสถานการณ์ที่เคยประสบโดยไม่ต้องระบุชื่อ)*	ลงในกระดาษที่ครูแจก ซึ่งมีตัวอย่างแนวทางการเขียนตอบดังนี้ - การจัดการเวลาไม่ดี เช่น ไม่สามารถทำการบ้านหรือเตรียมตัวสอบได้ทันเวลา - ขัดแย้งกับเพื่อนในห้องเรียนหรือกลุ่มกิจกรรม เช่น มีความคิดเห็นไม่ตรงกันจนเกิดการทะเลาะ - รู้สึกเครียดหรือกดดันจากความคาดหวังของพ่อแม่หรือครู เช่น การต้องทำคะแนนให้ได้ดีในวิชาต่าง ๆ - ขาดแรงจูงใจในการเรียน เช่น รู้สึกเบื่อหน่ายหรือไม่สนใจในเนื้อหาวิชาบางวิชา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	๓. ครูเก็บรวบรวมกระดาษจากนักเรียนโดยทำการสลับไปมา จากนั้นครูแจกกระดาษที่มีข้อความปัญหาของแต่ละคนให้แก่แต่ละกลุ่มตามจำนวนสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ ๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นวิเคราะห์หาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาที่ได้รับ ๕. ครูเดินสำรวจ พร้อมให้คำแนะนำ ตอบข้อสงสัย ให้แก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม	- ปัญหาในการสื่อสารความคิดหรือความรู้สึกกับผู้อื่น เช่น การไม่กล้าพูดแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ๓. นักเรียนรับกระดาษจากครูตามจำนวนสมาชิกในกลุ่ม ๔. นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นวิเคราะห์หาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาที่ได้รับ ซึ่งมีตัวอย่างแนวทางการเขียนตอบดังนี้ - การจัดการเวลาไม่ดี เช่น ไม่สามารถทำการบ้านหรือเตรียมตัวสอบได้ทันเวลา - **สาเหตุ** : ขาดทักษะการวางแผน, การไม่ลำดับความสำคัญของงาน, การใช้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		เวลาไปกับกิจกรรมที่ไม่จำเป็น เช่น เล่นเกมหรือใช้โซเชียลมีเดีย - **ผลกระทบ** : ผลการเรียนต่ำลง, รู้สึกเครียดหรือวิตกกังวลเมื่อต้องทำงานเร่งด่วน, ความสัมพันธ์กับครูหรือผู้ปกครองแย่ลงเนื่องจากการถูกตำหนิ - ขัดแย้งกับเพื่อนในห้องเรียนหรือกลุ่มกิจกรรม เช่น มีความคิดเห็นไม่ตรงกันจนเกิดการทะเลาะ - **สาเหตุ** : การสื่อสารที่ไม่ชัดเจน, การไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น, ความแตกต่างด้านมุมมองหรือเป้าหมาย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		- **ผลกระทบ** : ความสัมพันธ์กับเพื่อนแย่ลง, รู้สึกไม่สบายใจหรือไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม, ขาดความร่วมมือในกลุ่ม ส่งผลให้คุณภาพงานลดลง - รู้สึกเครียดหรือกดดันจากความคาดหวังของพ่อแม่หรือครู เช่น การต้องทำคะแนนให้ได้ดีในวิชาต่าง ๆ - **สาเหตุ** : พ่อแม่หรือครูตั้งความคาดหวังสูงเกินไป, นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง, เปรียบเทียบตนเองกับเพื่อนจนเกิดความรู้สึกด้อยค่า - **ผลกระทบ** : เกิดความเครียดสะสม, สุขภาพจิตแย่ลง เช่น			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		รู้สึกหมดกำลังใจหรือซึมเศร้า, ประสิทธิภาพในการเรียนลดลง - ขาดแรงจูงใจในการเรียน เช่น รู้สึกเบื่อหน่ายหรือไม่สนใจในเนื้อหาวิชาบางวิชา - **สาเหตุ** : เนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความสนใจ, วิธีการสอนที่ไม่ดึงดูดใจ, นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน - **ผลกระทบ** : ผลการเรียนลดลง, ขาดความกระตือรือร้นในห้องเรียน, เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสม เช่น การหนีเรียนหรือไม่ตั้งใจเรียน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		- ปัญหาในการสื่อสารความคิดหรือความรู้สึกกับผู้อื่น เช่น การไม่กล้าพูดแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม - **สาเหตุ** : ขาดความมั่นใจในตัวเอง, กลัวการถูกปฏิเสธหรือวิจารณ์, เคยมีประสบการณ์ไม่ดีในการแสดงความคิดเห็น - **ผลกระทบ** : พลาดโอกาสในการแสดงความสามารถ, รู้สึกโดดเดี่ยวหรือไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมกลุ่ม, ขาดทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในอนาคต			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนเลือกปัญหาของตนเองมาวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ อย่างน้อย ๕				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	ประเด็น โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๒ ประกอบด้วย ๒. ครูเดินให้คำแนะนำในการทำใบงานแก่นักเรียน พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียนที่ทำใบงานได้ครบถ้วนและสมบูรณ์ออกนำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางและตัวอย่างให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ในห้อง	๑. นักเรียนเลือกปัญหาของตนเองมาวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ อย่างน้อย ๕ ประเด็น โดยบันทึกคำตอบลงใน ๒. นักเรียนสอบถามคุณครูหากมีข้อสงสัยในการทำงาน ๓. นักเรียนนำเสนอข้อมูลจากใบงาน และฟังเพื่อนนำเสนอ			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	เคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย)			

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุปัญหาของตนเองที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาได้	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางในพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุปัญหาของตนเอง พร้อมวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อจัดทำคู่มือ “How	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิต	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงาม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ได้อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	งอกงามบนความหลากหลาย (๑)	บนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิจัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อกำหนดประเด็นในการพัฒนาตามประเด็นที่กำหนดให้ครบถ้วน พร้อมนำเสนอ

๑. จงวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง อย่างน้อย ๕ ข้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จงวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในข้อ ๑

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ – นามสกุล : .....ห้อง..... เลขที่ .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง หมายถึง การตั้งจุดหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือพัฒนาในพฤติกรรม ความคิด หรือทัศนคติของตนเอง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่หลากหลายได้อย่างมีความสุขและสันติ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนทางศาสนาหรือบรรทัดฐานสังคม

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง พร้อมวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนหรือบรรทัดฐานสังคม อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง พร้อมวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลักคำสอนหรือบรรทัดฐานสังคม อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียนในคาบเรียนก่อนหน้า ซึ่งนักเรียนได้วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง และสาเหตุของปัญหาไว้แล้วอย่างน้อยคนละ ๕ ประเด็น ๒. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “ในคาบเรียนก่อนหน้านักเรียนได้กำหนดปัญหาของตนเองไว้แล้ว พร้อมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ในคาบเรียนนี้เราจะมาร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือแนวทางในการพัฒนาตนเอง โดยใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาทั้งจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาและบรรทัดฐาน กติกาสังคม เพื่อพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างมีความสุข”	๑. นักเรียนฟังครูทบทวนบทเรียน ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)	แบบประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนทางศาสนาหรือบรรทัดฐานสังคม **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	**ขั้นสอน (๑๕ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนบทเรียนผ่านการสืบค้นและค้นหาข้อมูลหลักธรรมคุณธรรมและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาทางพระพุทธศาสนา และหลักกฎหมายที่ได้เรียนผ่านมาในชั่วโมงต่าง ๆ ๓. ครูให้นักเรียนสรุปข้อมูลเป็นประเด็นสำคัญ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนบทเรียนผ่านการสืบค้นและค้นหาข้อมูลหลักธรรมคุณธรรมและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาทางพระพุทธศาสนา และหลักกฎหมายที่ได้เรียนผ่านมาในชั่วโมงต่าง ๆ ๓. นักเรียนสรุปข้อมูลเป็นประเด็นสำคัญต่าง ๆ ยกตัวอย่าง ดังนี้ - หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามหลักอริยสัจ ๔ - หลักคุณธรรมที่ได้จากการศึกษาเรื่องพุทธสาวกพุทธสาวิกา - ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาเรื่องสุวรรณหังสชาดก (ความโลภ)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข		และนันทิวิสาลชาดก (การพูด ,ความกตัญญู) - หลักการปฏิบัติตนไม่ให้กระทำผิดกฎหมาย			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับปัญหา และวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักธรรม คุณธรรมและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาทางพระพุทธศาสนา และหลักกฎหมาย โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๓ ๒. ครูเดินให้คำแนะนำในการทำใบงานแก่นักเรียน พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียนที่ทำใบงานมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ออกนำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางและตัวอย่างในการตอบประเด็นคำถาม	๑. นักเรียนกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับปัญหา และวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักธรรม คุณธรรมและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาทางพระพุทธศาสนา และหลักกฎหมาย โดยบันทึกคำตอบลงใบงานที่ ๓ โดยมีตัวอย่างคำตอบดังนี้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
-	**ขั้นสรุป (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “การกำหนดป้าหมายในการจัดทำทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายมีความ สำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การกำหนดเป้าหมายในการจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป้าหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้จัดทำสามารถวางแผนและดำเนินการพัฒนาตนเองในด้านที่ต้องการปรับปรุงได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเองตามหลักคำสอนทางศาสนาหรือบรรทัดฐานสังคม	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง พร้อมวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตนเองโดยใช้หลัก	๑. ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิต	๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงาม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คำสอนหรือบรรทัดฐานสังคม อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	งอกงามบนความหลากหลาย (๒)	บนความหลากหลาย (๒) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)	ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิจัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาของตนเอง ด้วยหลักคำสอนทางศาสนาและบรรทัดฐานของสังคม

๑. จงระบุเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จงระบุแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเองด้วยหลักทางศาสนาและบรรทัดฐานของสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ – นามสกุล : .....ห้อง..... เลขที่ .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๓)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

การร่างคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์ โดยกำหนดโครงสร้างหลักให้มีรายละเอียดดังนี้

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๓)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียนในคาบเรียนที่ผ่านมา ดังนี้ “ในคาบเรียนก่อนหน้านักเรียนได้วิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ตลอดจนวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเองโดยใช้หลักการทั้งทางโลกและทางธรรม ในวันนี้ เราจะมาเริ่มร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงาม บนความหลากหลายของตนเอง” ๒. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในการทำงาน และพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	๑. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ ๒. นักเรียนซักถามหากมีข้อสงสัย	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
	ขั้นสอนและปฏิบัติ (๔๐ นาที) ๑. ครูนำเสนอข้อมูลการร่างคู่มือฯ โดยใช้สื่อ Power Point ดังนี้ “การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการรู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶	๑. นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการร่างคู่มือ ฯ และซักถามหากมีข้อสงสัย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๓)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์ โดยเนื้อหาหลักที่ควรมีในคู่มือ ได้แก่ ๑) หน้าปก ๒) ปัญหาของฉัน ๓) เป้าหมายของฉัน ๔) หลักธรรมหรือบรรทัดฐานทางสังคมที่ฉันนำมาใช้ ๕) แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเองของฉัน ๖) บันทึกการนำแนวทางไปปฏิบัติ ๗) สะท้อนผลการปฏิบัติ ๘) สรุปบทเรียน/ส่งต่อแรงบันดาลใจ ๒. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม ๖ กลุ่ม เพื่อใช้อุปกรณ์ร่วมกัน ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างการทำงาน	๒. นักเรียนจัดกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่มเพื่อใช้อุปกรณ์ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างทำงาน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๓)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๓. ครูให้นักเรียนแต่ละคนร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงาม บนความหลากหลายของตนเองลงในกระดาษ A๔ พับครึ่งที่ครูเตรียมไว้ (กำหนดให้นักเรียนใช้กระดาษ A๔ พับครึ่ง ๑ แผ่นต่อ ๑ หัวข้อหลัก) ๔. ครูเดินสำรวจขณะนักเรียนทำงาน ตอบคำถามหรือให้คำแนะนำในประเด็นที่นักเรียนสงสัย ๕. ครูสอบถามความคืบหน้าของชิ้นงานเมื่อหมดเวลา และให้ข้อเสนอแนะในการทำงานกับนักเรียน	๓. นักเรียนแต่ละคนร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงาม บนความหลากหลายของตนเองลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ ๔. นักเรียนสอบถามหรือขอคำแนะนำจากครูหากมีข้อสงสัย ๕. นักเรียนนำเสนอความคืบหน้าของชิ้นงานเมื่อหมดเวลาทำงาน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดขั้นตอนการร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายมีความ สำคัญอย่างไร”	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ขั้นตอนการร่างคู่มือ ฯ มีความสำคัญอย่างมาก เพราะช่วยให้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๓)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ผู้จัดทำได้เรียนรู้ตนเองอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การรู้จักปัญหา การตั้งเป้าหมาย ไปจนถึงการเลือกหลักธรรมและแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม การทำงานตามขั้นตอนยังช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์ การวางแผน และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์)			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๔)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเอง และแนวทางการพัฒนาตนให้ดีขึ้น โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนกฎระเบียบของสังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเคารพความแตกต่าง การคิดอย่างมีเหตุผล และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมที่หลากหลาย

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

การร่างคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์ โดยกำหนดโครงสร้างหลักให้มีรายละเอียดดังนี้

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๔)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๔) ดังนี้ จากบทเรียนที่ในชั่วโมงที่ผ่านมา นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดทำร่างคู่มือการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี หรือคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย สำหรับบทเรียนในวันนี้ นักเรียนจะมาทบทวนและพัฒนาต่อยอดให้ร่างคู่มือที่นักเรียนทำไว้ในครั้งก่อน โดยในครั้งที่ ๒ นี้ เราจะเน้นที่การปรับปรุงและเติมเต็มเนื้อหาให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้คู่มือของเราสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีและมีคุณภาพสำหรับตนเองและชุมชน	๑. นักเรียนจัดเตรียมร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย วางไว้บนโต๊ะเรียน	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
	ขั้นสอน (๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า	๑. นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๔)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านทักษะกระบวนการ - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง	๒ ครูให้นักเรียนทบทวนขั้นตอนและวิธีการจัดทำร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย จากชั่วโมงที่ผ่านมา เพื่อให้การจัดทำคู่มือในชั่วโมงถัดไปมีความสมบูรณ์มากขึ้น	๒. นักเรียนทบทวนคำแนะนำเพื่อการจัดทำร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย จากชั่วโมงที่ผ่านมา เพื่อให้การจัดทำคู่มือในชั่วโมงถัดไปมีความสมบูรณ์มากขึ้น			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๕ นาที) ๓. ครูให้นักเรียนพัฒนาและปรับปรุงร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ตามคำแนะนำของครูจากชั่วโมงที่ผ่านมา ๒. ครูให้นักเรียนนำเสนอร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (ครั้งที่ ๒) ๓. ครูให้คำแนะนำนักเรียนในการร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงาม	๑. นักเรียนพัฒนาและปรับปรุงร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ตามคำแนะนำของครูจากชั่วโมงที่ผ่านมา ๒. นักเรียนนำเสนอร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (ครั้งที่ ๒) ๓. นักเรียนปรับปรุงแก้ไขร่างหัวข้อและเนื้อหาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ตามคำแนะนำของครู			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๔)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	บนความหลากหลาย เพื่อพร้อมสำหรับการจัดทำคู่มือในชั่วโมงถัดไป	เพื่อพร้อมสำหรับการจัดทำคู่มือในชั่วโมงถัดไป			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดขั้นตอนการร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย มีความ สำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: แนวคำตอบ: ขั้นตอนการร่างคู่มือ ฯ มีความสำคัญอย่างมาก เพราะช่วยให้ผู้จัดทำได้เรียนรู้ตนเองอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การรู้จักปัญหา การตั้งเป้าหมาย ไปจนถึงการเลือกหลักธรรมและแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม การทำงานตามขั้นตอนยังช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์ การวางแผน และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๕)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

การร่างคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์ โดยกำหนดโครงสร้างหลักให้มีรายละเอียดดังนี้

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๕)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูเกริ่นนำให้นักเรียนฟัง ดังนี้ ในชั่วโมงนี้เราจะมาทบทวนกันว่าในชั่วโมงที่ผ่านมานักเรียนได้ทำร่างคู่มือการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี หรือคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การจัดทำคู่มือที่สมบูรณ์ ในบทเรียนวันนี้เราจะมาพัฒนาและปรับปรุงร่างคู่มือของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ซึ่งอาจทำให้เห็นแนวทางใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อทำให้การทำคู่มือมีความสมบูรณ์และมีประโยชน์สูงสุดสำหรับการนำไปปฏิบัติของตนเอง	๑. นักเรียนจัดเตรียมร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย วางไว้บนโต๊ะเรียน เพื่อเตรียมสำหรับการจัดทำคู่มือต่อไป	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม แชร์และปรับปรุง โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมดังนี้ ๑.๑ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๖ กลุ่ม	๑. นักเรียนทำกิจกรรม แชร์และปรับปรุงตามขั้นตอนที่ครูชี้แจง			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๕)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านทักษะกระบวนการ - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	๑.๒ ครูให้แต่ละสมาชิกในแต่กลุ่มนำเสนอร่างคู่มือฯ ที่ทำในชั่วโมงที่ผ่านมา โดยให้นักเรียนอธิบายแนวคิดหลักและข้อเสนอแนะที่เขียนไว้ในร่างคู่มือ ของตน ให้เพื่อนภายในกลุ่มฟัง ๑.๓ ครูให้นักเรียนภายในกลุ่มตั้งร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็น ดังนี้ - คู่มือของนักเรียนแต่ละคนปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างไรบ้าง - ข้อเสนอเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคู่มือของนักเรียนแต่ละคน				
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนจัดทำคู่มือตามองค์ประกอบที่กำหนด ลงในสมุดบันทึก (โดยใช้ข้อมูลในใบงานที่ ๒๘ – ๓๐ ประกอบ) ดังนี้ - หน้าปก - ปัญหาของฉัน	๑. นักเรียนจัดทำคู่มือตามองค์ประกอบที่ครูกำหนด (โดยใช้ข้อมูลในใบงานที่ ๒๘ – ๓๐ ประกอบ)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๕)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	- เป้าหมายของฉัน - หลักธรรมหรือบรรทัดฐานทางสังคมที่ฉันนำมาใช้ - แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเองของฉัน - บันทึกการนำแนวทางไปปฏิบัติ - สะท้อนผลการปฏิบัติ - สรุปบทเรียน/ส่งต่อแรงบันดาลใจ ๒. ครูคอยสังเกตการทำงานของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม ๓. ครูสอบถามความคืบหน้าของการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๒. นักเรียนซักถามหรือขอคำแนะนำจากครูเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัย ๓. นักเรียนนำเสนอนำเสนอความคืบหน้าของการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูให้คำแนะนำนักเรียนในการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย เพื่อให้คู่มือมีความสมบูรณ์มากขึ้น	๑. นักเรียนรับฟังคำแนะนำของครูผู้สอนในการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๕)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดขั้นตอนการร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายมีความ สำคัญอย่างไร” ๓. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๔. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๕. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ความหลากหลาย เพื่อให้คู่มือมีความสมบูรณ์มากขึ้น ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ขั้นตอนการร่างคู่มือ ฯ มีความสำคัญอย่างมาก เพราะช่วยให้ผู้จัดทำได้เรียนรู้ตนเองอย่างเป็นระบบตั้งแต่การรู้จักปัญหา การตั้งเป้าหมายไปจนถึงการเลือกหลักธรรมและแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม การทำงานตามขั้นตอนยังช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์ การวางแผน และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๖)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

การร่างคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การร่างคู่มือฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ตนเองอย่างลึกซึ้ง โดยเริ่มจากการ รู้ปัญหา ⟶ ตั้งเป้าหมาย ⟶ หาแนวทางที่เหมาะสม ⟶ ลงมือทำ ⟶ ประเมินผล และเติบโตขึ้นในสังคมอย่างมีสติและสร้างสรรค์ โดยกำหนดโครงสร้างหลักให้มีรายละเอียดดังนี้

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๖)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนบทเรียนในคาบเรียนที่ผ่านมาโดยใช้ประเด็นคำถาม ดังนี้ ๑.๑ ชิ้นงานของนักเรียนมีความคืบหน้าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ๑.๒ นักเรียนพบอุปสรรคหรือปัญหาใดในการดำเนินงานหรือไม่ ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน	๑. นักเรียนจัดเตรียมคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย วางไว้บนโต๊ะเรียน พร้อมอุปกรณ์ในการจัดทำที่เตรียมมา และร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
	ขั้นสอน (๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนทบทวนคำแนะนำเพื่อการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย จากชั่วโมงที่ผ่านมา เพื่อให้การจัดทำคู่มือมีความสมบูรณ์มากขึ้น	๑. นักเรียนทบทวนคำแนะนำเพื่อการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย จากชั่วโมงที่ผ่านมา เพื่อให้การจัดทำคู่มือในชั่วโมงถัดไปมีความสมบูรณ์มากขึ้น			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๖)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านทักษะกระบวนการ - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	๒. ครูให้นักเรียนพัฒนาและปรับปรุงคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ตามคำแนะนำของครูจากชั่วโมงที่ผ่านมา ตามองค์ประกอบที่กำหนด	๒. นักเรียนพัฒนาและปรับปรุงคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ตามคำแนะนำของครูจากชั่วโมงที่ผ่านมา ตามองค์ประกอบที่กำหนด			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนจัดทำคู่มือตามองค์ประกอบที่กำหนด ลงในสมุดบันทึก (โดยใช้ข้อมูลในใบงานที่ ๒๘ – ๓๐ ประกอบ) ครั้งที่ ๒ ตามคำแนะนำจากชั่วโมงที่ผ่านมา มีดังนี้ - หน้าปก - ปัญหาของฉัน - เป้าหมายของฉัน - หลักธรรมหรือบรรทัดฐานทางสังคมที่ฉันนำมาใช้ - แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเองของฉัน - บันทึกการนำแนวทางไปปฏิบัติ - สะท้อนผลการปฏิบัติ	๑. นักเรียนจัดทำคู่มือตามองค์ประกอบที่กำหนด (โดยใช้ข้อมูลในใบงานที่ ๒๘ – ๓๐ ประกอบ)			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๖)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	- สรุปบทเรียน/ส่งต่อแรงบันดาลใจ ๒. ครูคอยสังเกตการทำงานของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม ๓. ครูสอบถามความคืบหน้าของการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๒. นักเรียนซักถามหรือขอคำแนะนำจากครูเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัย ๓. นักเรียนนำเสนอนำเสนอความคืบหน้าของการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูให้คำแนะนำนักเรียนในการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย เพื่อให้คู่มือมีความสมบูรณ์มากขึ้น ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดขั้นตอนการร่างคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย มีความ สำคัญอย่างไร” ๓. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนรับฟังคำแนะนำของครูผู้สอนในการจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย เพื่อให้คู่มือมีความสมบูรณ์มากขึ้น ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ขั้นตอนการร่างคู่มือ ฯ มีความสำคัญอย่างมาก เพราะช่วยให้ผู้จัดทำได้เรียนรู้ตนเองอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การรู้จักปัญหา การตั้งเป้าหมาย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๖)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๕. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ไปจนถึงการเลือกหลักธรรมและแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม การทำงานตามขั้นตอนยังช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์ การวางแผน และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์)			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ร่างหัวข้อและและรายละเอียดของหัวข้อภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ระบุหัวข้อหลักและร่างรายละเอียดของหัวข้อหลักในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย อย่างเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานศึกษาธิการภาคผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๗)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

หลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ“How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

๑) สื่อสารหัวใจของคู่มือให้ชัดเจน หน้าปกเปรียบเสมือน “ประตูสู่เนื้อหา” ผู้พบเห็นควรรู้ทันทีว่าคู่มือนี้เกี่ยวกับอะไร หน้าปกคู่มือจึงต้องต้องสะท้อนปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาตนเอง

๒) เรียบง่าย แต่น่าสนใจ หน้าปกที่ดีอาจไม่จำเป็นต้องตกแต่งเยอะ แต่ควรเน้นความสมดุล การจัดวางองค์ประกอบ และใช้สีที่สบายตา

๓) สื่อสารด้วย “ภาพ” และ “ข้อความ” ภาพบนหน้าปกควรเชื่อมโยงกับหัวข้อ ส่วนข้อความควรใช้คำหรือวลีที่กระชับ น่าสนใจ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกหลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

บอกหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี และนำหลักการไปใช้ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๗)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี และนำหลักการไปใช้ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. ครูจัดเตรียมหนังสือวางไว้บนโต๊ะในห้องห้องเรียนหลากหลายรูปแบบ ๓. ครูจับเวลา ๑ นาที ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกหยิบหนังสือบนโต๊ะที่ตัวเองชอบหน้าปกคนละ ๑ เล่ม (ห้ามนักเรียนเปิดอ่านเนื้อหาด้านใด) ๔. ครูสุ่มถามนักเรียน ดังนี้ “นักเรียนใช้เหตุผลอะไรประกอบการตัดสินใจในการเลือกหยิบหนังสือ” ๕. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. นักเรียนพิจารณาหนังสือที่ครูจัดเตรียมวางไว้บนโต๊ะเรียน ๓. นักเรียนเลือกหยิบหนังสือบนโต๊ะที่ตัวเองชอบคนละ ๑ เล่ม โดยพิจารณาจากหน้าปก (ห้ามนักเรียนเปิดอ่านเนื้อหาด้านใน) ๔. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ชอบหน้าปก, ชอบชื่อเรื่อง, ชอบรูปภาพ, ชอบนักเขียน ฯลฯ) ๕. นักเรียนฟังครูอย่างตั้งใจ	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๗)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านความรู้ - บอกหลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี	**ขั้นสอน (๑๐ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพิจารณหนังสือบนโต๊ะ และร่วมกันอภิปรายในประเด็น “ลักษณะของหน้าปกที่ดี” แล้วสรุปเป็นข้อมูลของกลุ่ม ใช้เวลา ๕ นาที ๒. ครูสุ่มถามข้อสรุปที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้จากการอภิปราย แล้วอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์โดยใช้สื่อ Power Point	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มพิจารณาหนังสือบนโต๊ะเรียน และร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด ภายในเวลา ๕ นาที และหาข้อสรุปร่วมกันภายในกลุ่ม ๒. นักเรียนนำเสนอข้อสรุปที่ได้จากการอภิปราย และฟังครูอธิบายเพิ่มเติม (แนวคำตอบ: หลักการออกแบบหน้าปกที่ดี เช่น สื่อสารด้วยข้อความและรูปภาพที่สอดคล้องกัน, เรียบง่ายแต่น่าสนใจ, มีองค์ประกอบหรือข้อมูลสำคัญครบถ้วน, สะท้อนประเด็นสำคัญหรือเนื้อหาในเล่ม ฯลฯ			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนนำหลักการออกแบบหน้าปกมาลงมือทำหน้าปกคู่มือของตนเอง	๑. นักเรียนซ้อมนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๗)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	๒. ครูเดินสำรวจและสังเกตการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ให้คำแนะนำเพิ่มเติมกับนักเรียน				
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดการออกแบบหน้าปกคู่มือที่ดี มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การออกแบบหน้าปกคู่มือที่ดีมีความสำคัญอย่างมาก เพราะหน้าปกเป็นส่วนแรกที่ผู้พบเห็นจะมองเห็น จึงเปรียบเสมือน “ประตู” ที่เชิญชวนให้ผู้อ่านอยากเปิดเข้าไปเรียนรู้เนื้อหาภายใน การออกแบบหน้าปกที่ดีควรสื่อถึงหัวข้อและสาระสำคัญของคู่มืออย่างชัดเจน มีความเรียบร้อย สวยงาม และมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจทันทีว่าคู่มือเล่มนี้พูดถึงเรื่องอะไร และยังช่วยสะท้อน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๗)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข		ความตั้งใจและความภาคภูมิใจของผู้จัดทำอีกด้วย)			

มัธยมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกหลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงาม บนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกหลักการออกแบบหน้าปกที่ดีและนำหลักการไปใช้ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนวิถีทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๘)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

หลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ“How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

๑) สื่อสารหัวใจของคู่มือให้ชัดเจน หน้าปกเปรียบเสมือน “ประตูสู่เนื้อหา” ผู้พบเห็นควรรู้ทันทีว่าคู่มือนี้เกี่ยวกับอะไร หน้าปกคู่มือจึงต้องต้องสะท้อนปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาตนเอง

๒) เรียบง่าย แต่น่าสนใจ หน้าปกที่ดีอาจไม่จำเป็นต้องตกแต่งเยอะ แต่ควรเน้นความสมดุล การจัดวางองค์ประกอบ และใช้สีที่สบายตา

๓) สื่อสารด้วย “ภาพ” และ “ข้อความ” ภาพบนหน้าปกควรเชื่อมโยงกับหัวข้อ ส่วนข้อความควรใช้คำหรือวลีที่กระชับ น่าสนใจ เช่น “ใจเย็น...เย็นใจ” หรือ “ต่างแต่ไม่แตกแยก”

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกหลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

บอกหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี และนำหลักการไปใช้ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๘)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี และนำหลักการไปใช้ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอข้อความ “หน้าปกเปรียบเสมือนประตูสู่เนื้อหา” ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามดังนี้ “นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร” ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน	๑. นักเรียนอ่านข้อความที่ครูนำเสนอและตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: เห็นด้วย เพราะหน้าปกเป็นสิ่งแรกที่คนจะเห็นเมื่อหยิบหนังสือหรือคู่มือขึ้นมา หากหน้าปกออกแบบได้ดี มีชื่อเรื่องที่ชัดเจน ภาพที่สื่อความหมายและจัดวางองค์ประกอบอย่างเหมาะสม ก็จะทำให้ผู้อ่านสนใจและอยากเปิดอ่านต่อ นอกจากนี้ หน้าปกยังช่วยสะท้อนแนวคิดและความตั้งใจของผู้จัดทำอีกด้วย) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า	๑. นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๘)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกหลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี	๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันทบทวนหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี และนำเสนอหน้าปกคู่มือของตนเองให้เพื่อนในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น	๒. นักเรียนร่วมกันทบทวนหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี พร้อมนำเสนอชิ้นงานหน้าปกคู่มือของตนเองให้เพื่อนในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงชิ้นงานให้ดีขึ้น			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนลงมือทำหน้าปกคู่มือ ฯ ของตนเองให้สมบูรณ์ ๒. ครูเดินสำรวจ สังเกตและให้ข้อเสนอแนะการทำงานของนักเรียน ๓. ครูสอบถามความคืบหน้าของชิ้นงานเมื่อครบกำหนดเวลา ๔. ครูสอบถามปัญหาและอุปสรรคที่นักเรียนพบระหว่างทำงาน และให้คำแนะนำกับนักเรียน	๑. นักเรียนลงมือทำหน้าปกคู่มือ ฯ ของตนเองต่อจากคาบเรียนก่อนหน้า ๒. นักเรียนซักถามหากมีคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการทำงาน ๓. นักเรียนรายงานความคืบหน้าของชิ้นงานเมื่อครบกำหนดเวลา ๔. นักเรียนบอกปัญหาและอุปสรรคที่พบระหว่างลงมือทำงาน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๘)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	**ขั้นสรุป (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดการออกแบบหน้าปกคู่มือที่ดี มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การออกแบบหน้าปกคู่มือที่ดีมีความสำคัญอย่างมาก เพราะหน้าปกเป็นส่วนแรกที่ผู้พบเห็นจะมองเห็น จึงเปรียบเสมือน “ประตู” ที่เชิญชวนให้ผู้อ่านอยากเปิดเข้าไปเรียนรู้เนื้อหาภายใน การออกแบบหน้าปกที่ดีควรสื่อถึงหัวข้อและสาระสำคัญของคู่มืออย่างชัดเจน มีความเรียบร้อย สวยงาม และมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจทันทีว่าคู่มือเล่มนี้พูดถึงเรื่องอะไร และยังช่วยสะท้อนความตั้งใจและความภาคภูมิใจของผู้จัดทำอีกด้วย)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๘)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข					

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกหลักการออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการออกแบบหน้าปกที่ดี	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงาม บนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกหลักการออกแบบหน้าปกที่ดีและนำหลักการไปใช้ออกแบบหน้าปกคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๙)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

การตกแต่งและตรวจสอบความเรียบร้อยของคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

๑) การใช้ภาพประกอบ / อินโฟกราฟิก / สัญลักษณ์

ภาพและสื่อกราฟิกมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เนื้อหาดูน่าสนใจ เข้าใจง่าย และจดจำได้ดีขึ้น โดยควรเลือกใช้ให้ตรงกับเนื้อหาและเป้าหมายของคู่มือ ทั้งนี้ไม่ควรใช้ภาพที่ไม่เกี่ยวข้องหรือมีมากเกินไปจนรบกวนเนื้อหา

๒) รูปแบบการจัดวาง (Layout) การจัดวางเนื้อหาอย่างมีระบบ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่นักเรียนต้องการสื่อได้ง่ายขึ้น โดยมีหลักการดังนี้:

- ใช้หัวข้อชัดเจน โดยแบ่งเนื้อหาเป็นหัวข้อใหญ่ เช่น ปัญหาที่ฉันพบ เป้าหมายของฉัน และวิธีที่ฉันจะเปลี่ยนแปลง
- มีหัวข้อย่อยรองรับ เช่น “หลักธรรมที่ฉันใช้คือ...” / “สถานการณ์ที่ฉันจะลองใช้คือ...”

๓) ใช้สีไม่เกิน ๒–๓ โทน หลีกเลี่ยงสีฉูดฉาดที่ตัดกันเกินไป หรือใช้สีหลายสีในหัวข้อเดียว ทั้งนี้อาจใช้สีไฮไลต์สำหรับเน้นคำสำคัญหรือประโยคสร้างแรงบันดาลใจ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

บอกหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ ฯ ที่ดี และนำหลักการไปใช้ตกแต่งคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๙)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ ฯ ที่ดี และนำหลักการไปใช้ตกแต่งคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนกิจกรรมและสอบถามความคืบหน้าของชิ้นงานคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของนักเรียน ๒. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “ขณะนี้นักเรียนได้จัดทำเล่มคู่มือ ฯ ของตนเองใกล้เสร็จสิ้นเรียนบร้อยแล้ว ในคาบเรียนนี้จึงจะเป็นขั้นตอนของการตกแต่งและตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงาน”	๑. นักเรียนบอกความคืบหน้าของชิ้นงานคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเอง ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มตรวจสอบความครบถ้วนของเล่มคู่มือตามหัวข้อ ดังนี้ - หน้าปก - ปัญหาของฉัน	๑. นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเหมือนในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเล่มคู่มือ ตามหัวข้อที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๙)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ - บอกหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - ตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How	- เป้าหมายของฉัน - หลักธรรมหรือบรรทัดฐานทางสังคมที่ฉันนำมาใช้ - แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเองของฉัน - บันทึกการนำแนวทางไปปฏิบัติ - สะท้อนผลการปฏิบัติ - สรุปบทเรียน/ส่งต่อแรงบันดาลใจ ๓ ครูให้นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็น “หลักการตกแต่งเล่มคู่มือ ฯ ให้น่าใช้มากยิ่งขึ้น”	๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การตกแต่งอาจใช้ภาพประกอบ / อินโฟกราฟิก / สัญลักษณ์และการจัดวางเนื้อหาอย่างมีระบบ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่นักเรียนต้องการสื่อได้ง่ายขึ้น หลีกเลี่ยงสีฉูดฉาดที่ตัดกันเกินไป หรือใช้สีหลายสีในหัวข้อเดียว ทั้งนี้อาจใช้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๙)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัว	๔. ครูอธิบายหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ ฯ เพิ่มเติมโดยใช้สื่อ Power Point	สีไฮไลต์สำหรับเน้นคำสำคัญหรือประโยคสร้างแรงบันดาลใจ ฯลฯ) ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอธิบาย			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนตกแต่งเล่มคู่มือของตนเอง ๒. ครูคอยสังเกตการทำงานและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ๓. ครูนัดหมายสะท้อนผลการทำเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายในคาบเรียนหน้า	๑. นักเรียนตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเอง ๒ นักเรียนซักถามหรือขอคำแนะนำจากครูเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัย ๓. นักเรียนฟังครูชี้แจงนัดหมายการสะท้อนผลการทำเล่มคู่มือ ฯ ในคาบเรียนหน้า			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการวางแผนพัฒนาตนเองด้วยคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายมีความสำคัญอย่างไร”	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การวางแผนพัฒนาตนเองด้วยคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๙)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข -	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	หลากหลาย” มีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้เราได้ทบทวนตนเองอย่างจริงจัง รู้ว่าจุดไหนคือปัญหาหรือพฤติกรรมที่ควรปรับปรุง พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและแนวทางที่สามารถนำไปใช้ได้จริง การมีแผนที่ชัดเจนจะช่วยให้เราพัฒนาอย่างเป็นระบบ ไม่หลงทาง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลายทางความคิด วัฒนธรรม และอารมณ์ได้อย่างเข้าใจ เคารพ และมีความสุขร่วมกัน”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้อง	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ตกแต่งเล่มคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายได้ถูกต้องตามหลักการ	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกหลักการตกแต่งเล่มคู่มือ ฯ ที่ดี และนำหลักการไปใช้ตกแต่งคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามคู่มือผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕	หมายถึง	ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑๐)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

ม.๓/๕ เสนอแนวคิดในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดทำคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาและจัดทำสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง มาพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาและกฎระเบียบของสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

การจัดทำคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย”

การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมต้องมีการวางแผนและสร้างเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักการทางศีลธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบในสังคม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการทำคู่มือที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผล

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิดเกี่ยวกับข้อมูลคู่มือของเพื่อน

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผล ผ่านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิด และเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามเล่มคู่มือฯ ที่จัดทำขึ้น (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑๐)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผล ผ่านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิด และเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามเล่มคู่มือฯ ที่จัดทำขึ้น (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิต	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนจับคู่เพื่อนนักเรียนด้วยกัน ๒. ครูให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามให้เพื่อนในคู่ตนเองได้ตอบ โดยกำหนดให้เป็นคำถามที่ไม่เป็นทางการ เป็นคำถามทั่ว ๆ ไป เช่น “สีที่ชอบที่สุด จำนวน ๓ สี คือสีอะไรบ้าง” ทั้งนี้คำถามดังกล่าวจะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกล้าที่จะสื่อสารมากขึ้น รวมทั้งเพื่อทำให้บรรยากาศผ่อนคลาย ๓. ครูเชื่อมโยงคำถามก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑๐) ดังนี้ จากกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำไปเมื่อสักครู่นี้ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้มีความกล้าที่จะสื่อสารมากขึ้น รวมทั้งการที่กำหนดให้ใช้คำถามทั่ว ๆ ไป ก็เพื่อทำให้บรรยากาศผ่อนคลายไม่ตึงเครียดจนเกินไป ซึ่งในวันนี้นักเรียนจะได้มีการสะท้อนคิดและ	๑. นักเรียนจับคู่เพื่อนนักเรียนด้วยกัน ๒. นักเรียนตั้งประเด็นคำถามให้เพื่อนในคู่ตนเองได้ตอบ โดยกำหนดให้เป็นคำถามที่ไม่เป็นทางการ เป็นคำถามทั่ว ๆ ไป เช่น “สีที่ชอบที่สุด จำนวน ๓ สี คือสีอะไรบ้าง” เพื่อทำให้บรรยากาศผ่อนคลาย ๓. นักเรียนฟังครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑๐)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
งอกงามบนความหลากหลาย ของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผล **ด้านทักษะกระบวนการ** - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิดเกี่ยวกับข้อมูลคู่มือของเพื่อน **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย				
	ขั้นสอน (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนจับกลุ่มจำนว ๖ กลุ่ม โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มที่นักเรียนอยู่ในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเล่มคู่มือ ฯ ของตนเองให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มร่วมกันสะท้อนคิดเกี่ยวกับจุดเด่น และจุดควรพัฒนาของเล่มคู่มือ	๑. นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิดบอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อน อย่างน้อย ๕ คน			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ให้นักเรียนร่วมกันสะท้อนคิดตามประเด็นดังนี้ ๑.๑ การทำคู่มือ How to ชีวิตงดงามบนความหลากหลาย ทำให้นักเรียนรู้จักตนเองมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร	๑. นักเรียนร่วมกันสะท้อนคิดตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑๐)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข -	๑.๒ เป้าหมายที่นักเรียนกำหนดไว้ในคู่มือมีความสำคัญกับนักเรียนอย่างไร ๑.๓ นักเรียนได้เคยลองนำแนวทางที่ระบุไว้ในคู่มือไปใช้แล้วหรือไม่ และเกิดผลอย่างไร ๑.๔ นักเรียนคิดว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนอย่างไรบ้าง ๒. ครูแจ้งกำหนดการติดตามการนำคู่มือไปใช้ทุกสัปดาห์ท้ายคาบเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา และให้นักเรียนสรุปข้อมูลด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติ และการส่งต่อแรงบันดาลใจส่งครูเมื่อสิ้นภาคเรียน	๒. นักเรียนฟังและจดบันทึกกำหนดการติดตามงาน และการสรุปงานส่งครูเมื่อสิ้นภาคเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการวางแผนพัฒนาตนเองด้วยคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การวางแผนพัฒนาตนเองด้วยคู่มือ “How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย” มีความสำคัญมาก เพราะช่วย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑๐)

หน่วยที่ ๔ เรื่อง คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ให้เราได้ทบทวนตนเองอย่างจริงจัง รู้ว่าจุดไหนคือปัญหาหรือพฤติกรรมที่ควรปรับปรุง พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและแนวทางที่สามารถนำไปใช้ได้จริง การมีแผนที่ชัดเจนจะช่วยให้เราพัฒนาอย่างเป็นระบบ ไม่หลงทาง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลายทางความคิด วัฒนธรรม และอารมณ์ได้อย่างเข้าใจ เคารพ และมีความสุขร่วมกัน”			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผล	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิดเกี่ยวกับข้อมูลคู่มือของเพื่อน	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเองตามคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	๑. ใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑) ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒๙ เรื่อง How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย (๑)	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน บอกจุดเด่นและจุดพัฒนาภายในคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลายของเพื่อนได้อย่างมีเหตุผล ผ่านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสะท้อนคิด และเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองตามเล่มคู่มือฯ ที่จัดทำขึ้น (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. นำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	๑. คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย ๓. เกณฑ์การประเมินนำเสนอคู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
คู่มือ How to ชีวิตงอกงามบนความหลากหลาย	การกำหนดปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเอง	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาทุกประเด็น	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนมาก	วิเคราะห์ปัญหาของตนเองได้อย่างชัดเจน กำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองชัดเจนสอดคล้องกับปัญหาเป็นส่วนน้อย
	การออกแบบคู่มือและหน้าปก	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน น่าสนใจ แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย	ออกแบบคู่มือได้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา หน้าปกสวยงาม สื่อความหมายได้ และน่าสนใจ	ออกแบบคู่มือและหน้าปกไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนา ขาดความน่าสนใจ
	การนำคู่มือไปใช้พัฒนาตนเอง	นำคู่มือไปปฏิบัติในชีวิตจริงทุกข้ออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เห็นพัฒนาการที่ชัดเจน มีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้จริงเป็นส่วนมาก มีพัฒนาการปรากฏให้เห็นบ้าง และมีหลักฐานการนำไปใช้	นำแนวทางการพัฒนาตนเองไปใช้น้อย เห็นพัฒนาการน้อย
	การสะท้อนตนเองหลังใช้คู่มือ	สะท้อนผลได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผลและประเมินตนเองได้	สะท้อนผลได้บางส่วน ขาดการวิเคราะห์ผลที่ชัดเจนในบางประเด็น	ยังไม่สามารถสะท้อนผลได้ หรือสะท้อนผลได้ไม่ตรงประเด็น

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕
เดินตามความเป็นไทย

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๒๔ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

การศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ ช่วยให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ถึงมารยาทและแนวทางปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการจัดงานหรือเข้าร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้ศึกษาได้เกิดความเคารพต่อศาสนาและศาสนสถาน

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) บอกแนวทางการปฏิบัติตนในศาสนพิธีได้ถูกต้อง
๒) ยกตัวอย่างงานมงคลและงานอวมงคลได้ถูกต้อง
๓) บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ
๔) บอกรายละเอียดอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับพิธีทำบุญได้ถูกต้อง
๕) บอกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้

๓.๒ ด้นทักษะ/กระบวนการ (P

๑) สืบค้นและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล
๒) วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ
๓) นำเสนอแผนงานการจัดงานพิธีทำบุญ
๔) ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนการจัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดงานพิธีทำบุญ

๕) จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับเตรียมจัดงานพิธีทำบุญ

๖) ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ

๗) ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมการจัดพิธีทำบุญ

๘) ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธี และมารยาทชาวพุทธ

๙) ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๒) เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ

๓) เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง ศาสนพิธีและ มารยาทชาวพุทธ

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นและบอกลักษณะการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พร้อมยกตัวอย่างและสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษามารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ เห็นความสำคัญและปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับจัดงานพิธีทำบุญตามอย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ดำเนินการซ้อมจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญ อย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ อยู่อย่างพอเพียง

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๒) การจัดพิธีทำบุญ

๓) แผนผังความคิด เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สืบค้นและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคล	สืบค้นและระบุสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคลที่ได้รับมอบหมายโดยบอกรายละเอียดได้ถูกต้องและครบถ้วนทุกประเด็นตามที่กำหนด	สืบค้นและระบุสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคลที่ได้รับมอบหมายโดยบอกรายละเอียดได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	สืบค้นและระบุสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคลที่ได้รับมอบหมายโดยบอกรายละเอียดได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบน้อยกว่า ๒ ข้อ
การวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญ	มีการวางแผนที่ครอบคลุมขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน เรียงลำดับเป็นระบบและชัดเจน ทำให้สามารถติดตามและประเมินผลได้ง่าย	มีการวางแผนงานที่ครบถ้วนแต่ยังขาดการจัดลำดับที่ชัดเจนในบางขั้นตอน ทำให้การติดตามงานเป็นไปได้แต่ยังไม่สะดวกนัก	ขาดการวางแผนที่เป็นระบบหรือขาดรายละเอียดสำคัญ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนและอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
ความถูกต้องตามหลักพิธี	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกขั้นตอนของพิธีการ	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก
ความสะอาดและความเรียบร้อย	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธี และหลังเสร็จสิ้นพิธี	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธี และหลังเสร็จสิ้นพิธีพอประมาณ มีส่วนเล็กน้อยที่บกพร้อม	สถานที่ไม่สะอาดและไม่เรียบร้อย
ความร่วมมือในกลุ่ม/ทีมงาน	ร่วมมือกันทำงานดีมาก แบ่งงานเหมาะสม	มีความร่วมมือกันบางส่วน	ขาดความร่วมมือในการทำงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี		
จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญ	วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้ครบถ้วนชัดเจน มีตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์ทุกประเด็น	วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดพิธีทำบุญได้บางส่วน มีการยกตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์บ้าง	วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของพิธีทำบุญได้น้อย ขาดการยกตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์
การนำเสนอแผนผังความคิดเรื่อง มารยาทชาวพุทธ	นำเสนอเนื้อหาที่มีความถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ นำเสนอข้อมูลได้ชัดเจน เข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๗ – ๒๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๙ – ๑๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๑ – ๘ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๓. สาระการเรียนรู้

การปฏิบัติตนในศาสนพิธี

สำหรับการปฏิบัติตนในศาสนพิธีเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยแสดงความเคารพและให้เกียรติแก่ศาสนาและผู้ร่วมงานศาสนพิธี โดยมีแนวทาง ดังนี้

๑. การเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมศาสนพิธี

- แต่งกายสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น สวมเสื้อผ้าที่เรียบร้อย ไม่รัดรูปหรือสั้นจนเกินไป
- เตรียมจิตใจให้สงบ มีสมาธิ พร้อมปฏิบัติตามพิธีกรรมอย่างมีสติ
- เตรียมเครื่องสักการะ เช่น ดอกไม้ ธูป เทียน ตามความเหมาะสมของพิธีนั้น ๆ

๒. การปฏิบัติตนระหว่างศาสนพิธี

- เข้าร่วมพิธีด้วยความเคารพ ไม่ส่งเสียงดังหรือทำให้ผู้อื่นเสียสมาธิ
- ปิดเสียงโทรศัพท์มือถือหรืออุปกรณ์สื่อสาร
- ทำตามขั้นตอนของพิธีกรรม เช่น การกราบ การพนมมือ การเดินรอบพระอุโบสถ หรือการถวายสักการะ
- เมื่อมีการฟังธรรม ควรตั้งใจฟังด้วยความสงบ
- หากมีการร่วมพิธีสวดมนต์ ควรสวดตามโดยไม่ออกเสียงดังจนเกินไป

๓. การแสดงความเคารพ

- หากเป็นพิธีที่ต้องกราบพระสงฆ์หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ควรกราบด้วยความสำรวม
- แสดงความเคารพต่อผู้ที่มีศักดิ์สูงกว่า เช่น พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ หรือเจ้าภาพของงาน

- ไม่แสดงท่าทางหรือการกระทำที่อาจทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ เช่น การพูดคุย หัวเราะ หรือแสดงอาการเบื่อหน่าย

๔. การปฏิบัติตนหลังเสร็จสิ้นศาสนพิธี

- ขอบคุณเจ้าภาพหรือพระสงฆ์ที่ประกอบพิธีกรรม
- ทำบุญหรือถวายปัจจัยตามความเหมาะสม
- หากมีการรับของแจกหรือเครื่องสักการะ ควรรับด้วยความเคารพ

ลักษณะงานมงคลและงานอวมงคล

งานมงคล งานมงคลเป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคล ให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ผู้เข้าร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง มักเกี่ยวข้องกับการทำบุญ การเฉลิมฉลอง หรือการประกอบพิธีที่ส่งเสริมความสุขและความสำเร็จในชีวิต ตัวอย่างของงานมงคล ได้แก่

- *งานแต่งงาน* : เป็นพิธีกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อประกาศและแสดงถึงการเริ่มต้นชีวิตคู่ของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว โดยมีพิธีทางศาสนา เช่น การทำบุญเลี้ยงพระ การรดน้ำสังข์ และการผูกข้อมือเพื่อความเป็นสิริมงคล
- *งานขึ้นบ้านใหม่* : จัดขึ้นเพื่อเป็นความเป็นสิริมงคล โดยอาจมีการนิมนต์พระมาสวดมนต์และเจริญพระพุทธมนต์
- *งานบวช* : เป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ชายหนุ่มเข้าสู่เพศสมณะ โดยมีพิธีทำบุญตักบาตร การนิมนต์พระมาสวดเจริญพระพุทธมนต์ และการโกนผมก่อนเข้าสู่พิธีบวชอย่างเป็นทางการ

งานอวมงคล งานอวมงคลเป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความเสียใจ การไว้อาลัย และการส่งวิญญาณผู้ล่วงลับไปสู่สุขติหรือตามความเชื่อของแต่ละศาสนา ตัวอย่างของงานอวมงคล ได้แก่

- *งานศพ* : เป็นพิธีกรรมเพื่อส่งดวงวิญญาณของผู้ล่วงลับไปสู่สุขติ มีขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การตั้งศพ การสวดอภิธรรม การถวายภัตตาหารพระ และการฌาปนกิจศพ หลังจากเสร็จสิ้นพิธี ฌาปนกิจอาจมีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับ
- *งานทำบุญครบรอบผู้ล่วงลับ* : จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงผู้ที่จากไป โดยมีการนิมนต์พระสงฆ์มาสวดเจริญพระพุทธมนต์ ทำบุญอุทิศส่วนกุศล และเชิญญาติมิตรผู้ล่วงลับร่วมรำลึก

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกแนวทางการปฏิบัติตนในศาสนพิธีได้ถูกต้อง
- ยกตัวอย่างงานมงคลและงานอวมงคลได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นและบอกลักษณะการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พร้อมยกตัวอย่างและสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล อย่างเห็นความสำคัญชองการศึกษามารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและบอกลักษณะการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พร้อมยกตัวอย่างและสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล อย่างเห็นความสำคัญของการศึกษามารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการปฏิบัติตนในศาสนพิธีได้ถูกต้อง - ยกตัวอย่างงานมงคลและงานอวมงคลได้ถูกต้อง	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “ภาพปริศนามารยาทชาวพุทธ” โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ดังนี้ ๒.๑ อุปกรณ์สำหรับกิจกรรม - การ์ดภาพกิจกรรม (รูปภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำบุญ งานมงคลและงานอวมงคล เช่น การถวายของพระ การกราบ การฟังเทศน์ การถวายสังฆทาน ฯลฯ) โดยมีตัวอย่างภาพ ดังนี้ - กระดาษโน้ต/กระดานสำหรับเขียนคำตอบ ๒.๒ วิธีการดำเนินกิจกรรม - ครูให้นักเรียนดูภาพและตอบในประเด็นคำถามดังนี้ "นักเรียนคิดว่า	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนทำกิจกรรม “ภาพปริศนามารยาทชาวพุทธ” ตามรายละเอียดที่กำหนด โดยมีการตอบในประเด็นคำถามซึ่งมีแนวทางคำตอบดังนี้	Power Point เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ/ ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - สืบค้นและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	จากภาพปริศนาที่นักเรียนได้รับเป็นการประกอบพิธีกรรมใด” - ครูให้นักเรียนเขียนคำตอบพร้อมให้เหตุผลสั้น ๆ - ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบ ๓. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง มารยาทชาวพุทธ ดังนี้ จากกิจกรรม นักเรียนจะเห็นว่าการปฏิบัติตนในศาสนพิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคล ล้วนมีลักษณะและขั้นตอนที่แตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ มารยาทและความสำรวม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการแสดงออก สำหรับวันนี้ เราจะมาเรียนรู้กันอย่างละเอียดถึงมารยาทชาวพุทธทั้งในงานมงคลและงานอวมงคล เพื่อให้				

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สมเด็จพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)
หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	นักเรียนทุกคนได้เข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างถูกต้อง				
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “ภารกิจนักสืบ” โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ดังนี้ ๑.๑ ครูแจกชุดข้อมูลปริศนาให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๑ ชุด ดังนี้ - ชุดที่ ๑ : งานบวช (งานมงคล) ประกอบด้วย *ข้อความสั้น* : "งานที่ลูกชายมักจัดเพื่อแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่และเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ - *คำศัพท์* : กตัญญู, ศีลธรรม และศาสนกิจ - ชุดที่ ๒ : งานแต่งงาน (งานมงคล) ประกอบด้วย	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “ภารกิจนักสืบ” ตามขั้นตอนที่ครูชี้แจง คำตอบชุดที่ ๑ : - งานบวช (งานมงคล) - เพราะงานบวชเป็นพิธีสำคัญในศาสนาพุทธ ที่ลูกชายบวชเพื่อแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ และเรียนรู้หลักธรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ถือว่าเป็นโอกาสที่เสริมสิริมงคลให้ครอบครัว - คำตอบชุดที่ ๒ : - งานแต่งงาน (งานมงคล) - เพราะงานแต่งงานเป็นโอกาสที่สองคนเริ่มต้นชีวิตคู่ร่วมกัน โดยมี			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- *ข้อความสั้น* : "งานที่ผู้คนมาร่วมยินดีกับการเริ่มต้นชีวิตคู่ของสองคน" - *คำศัพท์* : สามัคคี, คู่ชีวิต และความสุข - ชุดที่ ๓ : งานขึ้นบ้านใหม่ (งานมงคล) ประกอบด้วย - *ข้อความสั้น* : "งานที่จัดขึ้นเมื่อมีการย้ายเข้าอยู่ในที่อยู่อาศัยใหม่ เพื่อความเป็นสิริมงคล" - *คำศัพท์* : ความเจริญ, บ้าน และสิริมงคล - ชุดที่ ๔ : งานศพ (งานอวมงคล) ประกอบด้วย - *ข้อความสั้น* : "งานที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความอาลัยและส่งผู้ล่วงลับไปยังภพภูมิที่ดี"	พิธีกรรมทางศาสนาและคำอวยพรจากญาติพี่น้อง เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวครอบครัว - คำตอบชุดที่ ๓ : - งานขึ้นบ้านใหม่ (งานมงคล) - เพราะการขึ้นบ้านใหม่เป็นโอกาสสำคัญในการเริ่มต้นที่อยู่อาศัยใหม่ ผู้คนเชื่อว่าการทำบุญบ้านจะช่วยเสริมสิริมงคล ป้องกันสิ่งไม่ดี และนำพาความเจริญ - คำตอบชุดที่ ๔ : - งานศพ (งานอวมงคล) - เพราะงานศพเป็นพิธีที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความเสียใจและอาลัยต่อผู้ที่ล่วงลับ พร้อมทั้งสวดมนต์เพื่อส่งผู้ล่วงลับไปสู่ภพภูมิที่ดี และเตือนให้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- *คำศัพท์* : อาลัย, การสูญเสีย และมรณสติ - ชุดที่ ๕ : งานทำบุญอุทิศให้ผู้ล่วงลับ (งานอวมงคล) ประกอบด้วย - *ข้อความสั้น* : "งานที่จัดขึ้นเพื่อส่งผลบุญให้กับญาติที่เสียชีวิตไปแล้ว" - *คำศัพท์* : บุญกุศล, อุทิศส่วนกุศล และอโหสิกรรม - ชุดที่ ๖ : งานทำบุญวันเกิด (งานมงคล) ประกอบด้วย - *ข้อความสั้น* : "งานที่จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองวันสำคัญของชีวิต พร้อมการทำบุญเพื่อความเป็นสิริมงคล" - *คำศัพท์* : วันสำคัญ, สิริมงคล และความกตัญญู	ผู้มีชีวิตอยู่พิจารณาความไม่เที่ยงของชีวิต - คำตอบชุดที่ ๕ : - งานทำบุญอุทิศให้ผู้ล่วงลับ (งานอวมงคล) - เพราะงานนี้เป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ล่วงลับ เพื่อส่งผลบุญให้ดวงวิญญาณไปอยู่ในภพภูมิที่ดี ถือเป็นการแสดงความกตัญญูต่อญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว - คำตอบชุดที่ ๖ : - งานทำบุญวันเกิด (งานมงคล) - เพราะการทำบุญวันเกิดเป็นการแสดงความขอบคุณต่อผู้ให้กำเนิด และการทำบุญเพื่อเสริมสิริมงคลเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ผู้จัดงานและครอบครัวเริ่มต้นปีใหม่ในชีวิตอย่างมีความสุข			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)
หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๑.๒ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์เบาะแสที่ได้รับจากชุดข้อมูลปริศนา โดยนักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต ๑.๓ ครูให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นดังนี้ พร้อมให้เหตุผลประกอบ - ประเด็นคำถามที่ ๑ จากชุดข้อมูลที่ได้รับนักเรียนคิดว่าตรงกับงานมงคลหรืออวมงคลใด - ประเด็นคำถามที่ ๒ เพราะเหตุใดนักเรียนถึงคิดว่าเป็นงานดังกล่าว ๒. ครูเฉลยกิจกรรมและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับมารยาชาวพุทธและศาสนพิธี โดยใช้สื่อ Power Point	๒. นักเรียนร่วมกับครูและเพื่อนเฉลยกิจกรรม และฟังครูอธิบาย			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่กลุ่มยกตัวอย่างศาสนพิธี (งานมงคลและงานอวมงคล) จำนวน ๑	๑. นักเรียนแต่กลุ่มยกตัวอย่างศาสนพิธี (งานมงคลและงานอวมงคล) จำนวน ๑			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	ตัวอย่าง พร้อมสรุปขั้นตอนลักษณะการปฏิบัติ ทำลงในใบงานที่ ๑ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอผลการวิเคราะห์ประเด็นที่กำหนด	ตัวอย่าง พร้อมสรุปขั้นตอนลักษณะการปฏิบัติ ทำลงในใบงานที่ ๑			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรมจริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๓๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการปฏิบัติตนในศาสนพิธีได้ถูกต้อง - ยกตัวอย่างงานมงคลและงานอวมงคลได้ถูกต้อง	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง มารยาทชาวพุทธ	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและบอกลักษณะการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พร้อมยกตัวอย่างและสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล อย่างเห็นความสำคัญชองการศึกษามารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข			ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	สืบค้นและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคล	สืบค้นและระบุสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคลที่ได้รับมอบหมายโดยบอกรายละเอียดได้ถูกต้องและครบถ้วนทุกประเด็นตามที่กำหนด	สืบค้นและระบุสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคลที่ได้รับมอบหมายโดยบอกรายละเอียดได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	สืบค้นและระบุสรุปขั้นตอนการทำบุญในงานมงคลหรืองานอวมงคลที่ได้รับมอบหมายโดยบอกรายละเอียดได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พร้อมยกตัวอย่างและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล ตามประเด็นที่กำหนด ครบถ้วน พร้อมนำเสนอ

๑. ลักษณะการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมงานในศาสนพิธีต่าง ๆ (ระบุเป็นข้อ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ยกตัวอย่างศาสนพิธี (งานมงคลและงานอวมงคล) จำนวน ๑ ตัวอย่าง พร้อมสรุปขั้นตอนลักษณะการปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. การศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น..... ....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พร้อมยกตัวอย่างและสรุปขั้นตอนทำบุญในงานมงคลและงานอวมงคล ตามประเด็นที่กำหนด ครบถ้วน พร้อมนำเสนอ

๑. ลักษณะการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมงานในศาสนพิธีต่าง ๆ (ระบุเป็นข้อ) *(ตัวอย่างแนวทางคำตอบ)*

๑. การเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมศาสนพิธี
- แต่งกายสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น สวมเสื้อผ้าที่เรียบร้อย ไม่รัดรูปหรือสั้นจนเกินไป
- เตรียมจิตใจให้สงบ มีสมาธิ พร้อมปฏิบัติตามพิธีกรรมอย่างมีสติ
- เตรียมเครื่องสักการะ เช่น ดอกไม้ ธูป เทียน ตามความเหมาะสมของพิธีนั้น ๆ

๒. การปฏิบัติตนระหว่างศาสนพิธี
- เข้าร่วมพิธีด้วยความเคารพ ไม่ส่งเสียงดังหรือทำให้ผู้อื่นเสียสมาธิ
- ปิดเสียงโทรศัพท์มือถือหรืออุปกรณ์สื่อสาร
- ทำตามขั้นตอนของพิธีกรรม เช่น การกราบ การพนมมือ การเดินรอบพระอุโบสถ หรือการถวายสักการะ
- เมื่อมีการฟังธรรม ควรตั้งใจฟังด้วยความสงบ
- หากมีการร่วมพิธีสวดมนต์ ควรสวดตามโดยไม่ออกเสียงดังจนเกินไป

๓. การแสดงความเคารพ
- หากเป็นพิธีที่ต้องกราบพระสงฆ์หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ควรกราบด้วยความสำรวม
- แสดงความเคารพต่อผู้ที่มีศักดิ์สูงกว่า เช่น พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ หรือเจ้าภาพของงาน
- ไม่แสดงท่าทางหรือการกระทำที่อาจทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ เช่น การพูดคุย หัวเราะ หรือแสดงอาการเบื่อหน่าย

๔. การปฏิบัติตนหลังเสร็จสิ้นศาสนพิธี
- ขอบคุณเจ้าภาพหรือพระสงฆ์ที่ประกอบพิธีกรรม
- ทำบุญหรือถวายปัจจัยตามความเหมาะสม
- หากมีการรับของแจกหรือเครื่องสักการะ ควรรับด้วยความเคารพ

๒. ยกตัวอย่างศาสนพิธี (งานมงคลและงานอวมงคล) จำนวน ๑ ตัวอย่าง พร้อมสรุปขั้นตอนลักษณะการปฏิบัติ *(ตัวอย่างแนวทางคำตอบ)*

งานขึ้นบ้านใหม่ : จัดขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคล โดยอาจมีการนิมนต์พระมาสวดมนต์และเจริญพระพุทธมนต์ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. การเตรียมสถานที่
- จัดสถานที่ทำบุญ : จัดสถานที่สำหรับพิธีทำบุญ โดยจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ธูป เทียน และดอกไม้
- ที่นั่งพระสงฆ์ : จัดที่นั่งสำหรับพระสงฆ์ ให้เรียบร้อย โดยปูอาสนะ (เบาะรองนั่ง) และมีหมอนอิงหรือหมอนพนักสำหรับแต่ละท่าน
- จัดอาหารและเครื่องดื่ม : เตรียมอาหารคาวหวาน น้ำดื่ม น้ำปานะ และน้ำสำหรับล้างมือของพระสงฆ์

- สายสิญจน์ : พาดสายสิญจน์จากโต๊ะหมู่บูชาไปยังจุดสำคัญของบ้าน และผ่านที่นั่งพระสงฆ์ตามธรรมเนียม เพื่อเชื่อมโยงความเป็นสิริมงคลให้ทั่วทั้งบ้าน

๒. พิธีตักบาตรหรือถวายภัตตาหาร
- ตักบาตรเช้า (หากมี) : ในบางกรณี เจ้าภาพอาจเริ่มพิธีด้วยการตักบาตรเช้า หรือสามารถถวายภัตตาหารเพลได้หากเป็นช่วงสาย
- ถวายภัตตาหาร : เมื่อถึงเวลา เจ้าภาพเชิญพระสงฆ์รับภัตตาหาร เจ้าภาพและแขกช่วยกันตักอาหารใส่บาตรหรือถวายภัตตาหารที่เตรียมไว้ตามจำนวนพระ

๓. พิธีเจริญพระพุทธมนต์
- เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์ : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระสงฆ์จะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- การถือสายสิญจน์ : เจ้าภาพหรือบุคคลสำคัญของบ้านถือสายสิญจน์ที่โยงมายังที่ตั้งพระพุทธรูป และตั้งใจฟังบทสวดมนต์ เพื่อเสริมความเป็นสิริมงคลแก่บ้านและผู้อยู่อาศัย

๔. การถวายเครื่องไทยธรรม
- ถวายเครื่องไทยธรรม : หลังจากพระสวดมนต์จบ เจ้าภาพเตรียมถวายเครื่องไทยธรรม ซึ่งประกอบด้วยของที่จำเป็นสำหรับพระสงฆ์ เช่น ผ้าไตร จีวร หรือสิ่งของอื่น ๆ ตามที่เตรียม
- กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล : เจ้าภาพกรวดน้ำอุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษและญาติพี่น้องผู้ล่วงลับไปแล้ว

๕. พิธีพรมน้ำพระพุทธมนต์และประพรมน้ำมนต์ทั่วบ้าน
- พรมน้ำมนต์ : พระสงฆ์พรมน้ำมนต์ตามจุดต่าง ๆ ภายในบ้าน โดยเฉพาะบริเวณสำคัญ เช่น บริเวณประตูทางเข้า ห้องรับแขก และห้องนอน เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลและปัดเป่าสิ่งไม่ดีออกไป

๖. กล่าวคำถวายสังฆทานและรับพร
- ถวายปัจจัยไทยทาน (ถ้ามี) : เจ้าภาพกล่าวคำถวายปัจจัยหรือสิ่งของที่จัดเตรียมไว้ จากนั้นพระสงฆ์อนุโมทนาและให้ศีลให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมงานทุกคน
- รับพรสุดท้าย : พระสงฆ์สวดบทสุดท้ายเพื่อให้พรแก่เจ้าภาพ ผู้ร่วมพิธี และบ้านหลังใหม่

๗. พิธีเสร็จสิ้น
- กราบลาพระสงฆ์ : เมื่อเสร็จสิ้นพิธี เจ้าภาพและผู้ร่วมงานกราบลาพระสงฆ์ และร่วมกันรับประทานอาหารที่จัดเตรียมไว้

๓. การศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ มีความสำคัญอย่างไร *(ตัวอย่างแนวทางคำตอบ)*

การศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ ช่วยให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ถึงมารยาทและแนวทางปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการจัดงานหรือเข้าร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้ศึกษาได้เกิดความเคารพต่อศาสนาและศาสนสถาน

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตรัหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๓. สาระการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดพิธีทำบุญโดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวางแผนและเตรียมงาน

- *กำหนดวันและเวลา* : เลือกวันเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำบุญ โดยมักเลือกวันมงคลตามความเชื่อ
- *ติดต่อและนิมนต์พระสงฆ์* : นิมนต์พระสงฆ์จำนวนตามที่ต้องการสำหรับพิธี เช่น ๕, ๗ หรือ ๙ รูป โดยแจ้งเวลาและสถานที่ล่วงหน้า
- *จัดเตรียมสถานที่* : จัดสถานที่สำหรับพิธีทำบุญ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะพระสงฆ์ โต๊ะอาหารที่ใช้ถวายภัตตาหาร รวมถึงที่นั่งสำหรับแขก
- *เตรียมอุปกรณ์และของใช้* : เตรียมเครื่องไทยธรรม เช่น ผ้าไตร ธูปเทียน ดอกไม้ น้ำดื่ม รวมถึงสายสิญจน์และพานถวายสำหรับพิธี

๒. การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม

- *จัดเตรียมภัตตาหาร* : จัดเตรียมอาหารคาวหวานเพื่อถวายพระสงฆ์และอาหารสำหรับผู้ร่วมพิธี แบ่งเป็นอาหารสำรับสำหรับพระและอาหารสำหรับแขก
- *เตรียมเครื่องไทยธรรม* : เตรียมของใช้สำหรับถวายพระ เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน ข้าวสาร และของที่จำเป็นอื่น ๆ ตามธรรมเนียม

๓. การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่

- *ตั้งโต๊ะหมู่บูชา* : จัดโต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ธูปเทียน และดอกไม้สำหรับพิธีกรรม

- *จัดที่นั่งพระสงฆ์และแขก* : จัดวางอาสนะสำหรับพระสงฆ์และที่นั่งสำหรับแขกผู้มาร่วมงานอย่างเป็นระเบียบ
- *พาดสายสิญจน์* : พาดสายสิญจน์จากโต๊ะหมู่บูชามายังจุดสำคัญในบริเวณพิธี

๔. พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก
- *ต้อนรับแขกและอำนวยความสะดวก* : ต้อนรับและนำทางแขกไปยังที่นั่ง พร้อมแจ้งขั้นตอนและลำดับของพิธี
- *เชิญพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี* : เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้เตรียมสถานที่และเชิญพระนั่งในอาสนะที่จัดเตรียมไว้

๕. การถวายภัตตาหาร
- *ตักบาตร (หากมี)* : ในบางพิธีอาจเริ่มด้วยการตักบาตรเช้าหรือทำบุญตักบาตรทั่วไป
- *ถวายภัตตาหาร* : เจ้าภาพถวายภัตตาหารพระสงฆ์ โดยถวายอาหารตามลำดับ ตั้งจิตระลึกถึงบุญกุศลและความเป็นสิริมงคล
- *พระสงฆ์ฉันภัตตาหาร* : แขกและเจ้าภาพนั่งรออย่างสงบขณะพระสงฆ์ฉันอาหาร

๖. พิธีเจริญพระพุทธมนต์
- *เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์* : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระจะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- *การถือสายสิญจน์* : เจ้าภาพถือสายสิญจน์เชื่อมกับโต๊ะหมู่บูชาและจุดสำคัญตามความเชื่อเพื่อรับความเป็นสิริมงคลระหว่างสวดมนต์

๗. การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ
- *ถวายเครื่องไทยธรรม* : เจ้าภาพนำเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์ หลังจากสวดมนต์จบ
- *กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล* : เจ้าภาพกรวดน้ำเพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับ พร้อมตั้งจิตอธิษฐานถึงความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว

๘. รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์
- *พระสงฆ์ให้พร* : พระสงฆ์สวดบทให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธี เป็นการส่งเสริมสิริมงคล
- *พรมน้ำพระพุทธมนต์* : พระสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วบริเวณพิธีเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล

๙. พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น
- *กราบลาพระสงฆ์* : เจ้าภาพและแขกกราบลาพระสงฆ์
- *เสร็จสิ้นพิธี* : เมื่อพิธีการทำบุญเสร็จสิ้น เจ้าภาพและแขกสามารถพักรับประทานอาหารร่วมกันและแลกเปลี่ยนคำอวยพร

๑๐. การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่
- *เก็บอุปกรณ์* : เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะ สายสิญจน์ และสิ่งของที่ใช้ในพิธีอย่างเรียบร้อย
- *ทำความสะอาดบริเวณงาน* : ทำความสะอาดบริเวณที่จัดงานให้กลับมาเรียบร้อย เป็นอันเสร็จสิ้นการจัดพิธีทำบุญ

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ
- นำเสนอแผนงานการจัดงานพิธีทำบุญ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ เห็นความสำคัญและปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ เห็นความสำคัญและปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลัก ศาสนพิธี และมารยาทชาวพุทธ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ **ด้านทักษะกระบวนการ**	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม “เรียงร้อยศรัทธา สู่พิธีบุญ” โดยมีรายละเอียดของกิจกรรม ดังนี้ ๑.๑ อุปกรณ์สำหรับกิจกรรม - บัตรคำที่ระบุขั้นตอนของการจัดพิธีทำบุญ ดังนี้ ๑) การวางแผนและเตรียมงาน ๒) การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม ๓) การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่ ๔) พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก ๕) การถวายภัตตาหาร ๖) พิธีเจริญพระพุทธมนต์ ๗) การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ ๘) รับพรและประพรม	๑. นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม “เรียงร้อยศรัทธา สู่พิธีบุญ” ตามรายละเอียดที่กำหนด โดยมีเฉลยกิจกรรมดังนี้ - การเรียงลำดับบัตรคำที่ระบุขั้นตอนของการจัดพิธีทำบุญ ดังนี้ ๑) การวางแผนและเตรียมงาน ๒) การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม ๓) การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่ ๔) พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก ๕) การถวายภัตตาหาร ๖) พิธีเจริญพระพุทธมนต์ ๗) การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ ๘) รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์	Power Point เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	การจัดพิธีทำบุญ	ประเมินการจัดพิธีทำบุญ/แบบประเมินการจัดพิธีทำบุญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ - นำเสนอแผนงานการจัดงานพิธีทำบุญ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม	น้ำพระพุทธมนต์ ๙) พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น ๑๐) การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่ ๑.๒ วิธีการดำเนินกิจกรรม - ครูติดบัตรคำไว้บนกระดาน - ครูให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและส่งตัวแทนออกมาเรียงบัตรคำให้ถูกต้องก่อนหลังตามขั้นตอนงานพิธีทำบุญ - ครูเฉลยคำตอบร่วมกับนักเรียน ๓. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมก่อนบทเรียนเข้าสู่บทเรียนเรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒) ดังนี้ จากกิจกรรม 'เรียงร้อยศรัทธา สู่พิธีบุญ' ที่นักเรียนได้ทำเมื่อสักครู่ แสดงให้เห็นว่าการจัดพิธี	๙) พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น ๑๐) การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข -	ทำบุญมีขั้นตอนที่สำคัญและต้องทำตามลำดับอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและแสดงถึงมารยาทอันดีงามของชาวพุทธ ซึ่งในการจัดงานทำบุญ นอกจากการรู้ขั้นตอนแล้ว เรายังต้องมีการวางแผนงานและแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ก็เพื่อให้ทุกคนช่วยกันทำงานได้อย่างราบรื่น ดังนั้นสำหรับบทเรียนในวันนี้ นักเรียนจะมาช่วยกันวางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดพิธีทำบุญ				
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของการจัดงานพิธีทำบุญ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสำคัญของการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของการจัดงานพิธีทำบุญ ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสำคัญของการจัดงานพิธีทำบุญ (แนวคำตอบ:			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดงานพิธีบุญเพิ่มเติมให้สมบูรณ์โดยใช้สื่อ PowerPoint	- เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำบุญและการดำเนินชีวิต - กระตุ้นให้เกิดการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันในการเตรียมงาน - ได้มีโอกาสสัมผัสและสืบทอดวัฒนธรรมการทำบุญตามวิถีไทย) ๔. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอธิบาย			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันกำหนดหัวหน้าทีมในการจัดงานพิธีทำบุญ ด้วยวิธีการโหวตเลือก ๒. ครูให้นักเรียนจับสลากแบ่งหน้าที่ในแต่ละกลุ่ม ตามที่กำหนดดังนี้ - กลุ่มจัดเตรียมสถานที่ - กลุ่มจัดเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม - กลุ่มต้อนรับและอำนวยความสะดวก	๑. นักเรียนร่วมกันกำหนดหัวหน้าทีมในการจัดงานพิธีทำบุญ ด้วยวิธีการโหวตเลือก ๒. นักเรียนจับสลากแบ่งหน้าที่ในแต่ละกลุ่ม ตามที่กำหนด ๓. นักเรียนวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญตามบทบาทหน้าที่ที่กลุ่มตนเองได้รับ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- กลุ่มพิธีกรและประกอบพิธีกรรม - กลุ่มอุปกรณ์และดูแลเครื่องเสียง - กลุ่มเก็บกวาดและจัดระเบียบหลังพิธีเสร็จสิ้น ๓. ครูให้นักเรียนวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญตามบทบาทหน้าที่ที่กลุ่มตนเองได้รับ ดังนี้ - กลุ่มที่ ๑ : <u>*กลุ่มจัดเตรียมสถานที่*</u> - จัดโต๊ะหมู่บูชา จัดตั้งพระพุทธรูป ธูปเทียน และดอกไม้ - จัดที่นั่งสำหรับพระสงฆ์ พร้อมเบาะรองนั่ง หมอนอิง และสายสิญจน์โยงไปยังจุดต่าง ๆ ภายในงาน - จัดโต๊ะเก้าอี้และที่นั่งสำหรับแขกที่มาร่วมงาน รวมถึงเตรียมสถานที่สำหรับพิธีกรวดน้ำ - กลุ่มที่ ๒ : <u>*กลุ่มจัดเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม*</u>	๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอแผนงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อหัวหน้าทีมในการจัดงานพิธีทำบุญ ๕. นักเรียนที่ได้รับการเลือกให้เป็นหัวหน้าทีมในการจัดงานพิธีทำบุญ นำเสนอแผนงาน พร้อมขั้นตอนการจัดงาน			

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- จัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มสำหรับถวายพระสงฆ์ รวมถึงอาหารสำหรับแขก - เตรียมเครื่องไทยธรรม เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียนและของที่จำเป็นสำหรับการถวาย - จัดเตรียมน้ำดื่ม น้ำปานะสำหรับพระสงฆ์และเตรียมน้ำสะอาดไว้ล้างมือให้พระ - กลุ่มที่ ๓ : *<u>กลุ่มต้อนรับและอำนวยความสะดวก</u>* - ต้อนรับและอำนวยความสะดวกให้กับแขกผู้มาร่วมงาน นำทางไปยังจุดต่าง ๆ เช่น ที่นั่ง ที่กรวดน้ำ เป็นต้น - ดูแลความเรียบร้อยและจัดพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น จัดจุดวางรองเท้า จัดห้องน้ำสำหรับแขก				

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- ช่วยประสานงานระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และจัดเตรียมอุปกรณ์หรือสิ่งที่จำเป็นอย่างรวดเร็วตามที่ร้องขอ - กลุ่มที่ ๔ : *กลุ่มพิธีกรและประกอบพิธีกรรม* - เป็นผู้ดำเนินพิธีการ ชี้แจงขั้นตอนให้แขกและเจ้าภาพทราบ - แจ้งกำหนดการและเวลาให้กับผู้เข้าร่วมงาน เช่น เริ่มสวดมนต์ ตักบาตร ถวายภัตตาหาร และกรวดน้ำ - คอยประสานกับกลุ่มอื่น ๆ ให้พิธีดำเนินไปตามลำดับอย่างเรียบร้อย - กลุ่มที่ ๕ : *กลุ่มอุปกรณ์และดูแลเครื่องเสียง*				

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- จัดเตรียมและตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องเสียง เช่น ไมโครโฟน ลำโพง ให้พร้อมสำหรับการใช้งาน - ตรวจเช็คความเรียบร้อยของอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น สายไฟ ไฟสำรอง และเครื่องเสียงให้พร้อมใช้งานตลอดงาน - ควบคุมการใช้งานเครื่องเสียงเพื่อให้เสียงประกาศหรือคำสวดได้ยินชัดเจน - กลุ่มที่ ๖ : กลุ่มเก็บกวาดและจัดระเบียบหลังพิธีเสร็จสิ้น - ทำความสะอาดบริเวณจัดงาน เก็บโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เรียบร้อย - จัดเก็บและทำความสะอาดพื้นที่ตามจุดต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา สายสิญจน์ และจุดวางรองเท้า				

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	- ตรวจสอบว่าไม่มีสิ่งของหรือขยะตกหลงเหลืออยู่ และส่งคืนอุปกรณ์ให้เจ้าของตามเดิม ๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอแผนงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อหัวหน้าทีมในการจัดงานพิธีทำบุญ ๕. ครูให้หัวหน้าทีมในการจัดงานพิธีทำบุญนำเสนอแผนงาน พร้อมขั้นตอนการจัดงาน ๖. ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม				
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ “การศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ ช่วยให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ถึงมารยาทและแนวทางปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง			

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ในการจัดงานหรือเข้าร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา”			

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) การจัดพิธีทำบุญ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การจัดพิธีทำบุญ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ - นำเสนอแผนงานการจัดงานพิธีทำบุญ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญ เห็นความสำคัญและปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน การจัดงานพิธีทำบุญ

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	การวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญ	มีการวางแผนที่ครอบคลุมขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน เรียงลำดับเป็นระบบและชัดเจน ทำให้สามารถติดตามและประเมินผลได้ง่าย	มีการวางแผนงานที่ครบถ้วนแต่ยังขาดการจัดลำดับที่ชัดเจนในบางขั้นตอน ทำให้การติดตามงานเป็นไปได้แต่ยังไม่สะดวกนัก	ขาดการวางแผนที่เป็นระบบหรือขาดรายละเอียดสำคัญ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนและอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
	ความถูกต้องตามหลักพิธี	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกขั้นตอนของพิธีการ	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก
	ความสะอาดและความเรียบร้อย	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธี	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธี พอประมาณ มีส่วนเล็กน้อยที่บกพร้อม	สถานที่ไม่สะอาดและไม่เรียบร้อย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ความร่วมมือในกลุ่ม/ทีมงาน	ร่วมมือกันทำงานดีมาก แบ่งงานเหมาะสม รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	มีความร่วมมือกันบางส่วน	ขาดความร่วมมือในการทำงาน
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๓)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตรัหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

ขั้นตอนการจัดพิธีทำบุญโดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวางแผนและเตรียมงาน

- *กำหนดวันและเวลา* : เลือกวันเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำบุญ โดยมักเลือกวันมงคลตามความเชื่อ
- *ติดต่อและนิมนต์พระสงฆ์* : นิมนต์พระสงฆ์จำนวนตามที่ต้องการสำหรับพิธี เช่น ๕, ๗ หรือ ๙ รูป โดยแจ้งเวลาและสถานที่ล่วงหน้า
- *จัดเตรียมสถานที่* : จัดสถานที่สำหรับพิธีทำบุญ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะพระสงฆ์ โต๊ะอาหารที่ใช้ถวายภัตตาหาร รวมถึงที่นั่งสำหรับแขก
- *เตรียมอุปกรณ์และของใช้* : เตรียมเครื่องไทยธรรม เช่น ผ้าไตร ธูปเทียน ดอกไม้ น้ำดื่ม รวมถึงสายสิญจน์และพานถวายสำหรับพิธี

๒. การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม

- *จัดเตรียมภัตตาหาร* : จัดเตรียมอาหารคาวหวานเพื่อถวายพระสงฆ์และอาหารสำหรับผู้ร่วมพิธี แบ่งเป็นอาหารสำรับสำหรับพระและอาหารสำหรับแขก
- *เตรียมเครื่องไทยธรรม* : เตรียมของใช้สำหรับถวายพระ เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน ข้าวสาร และของที่จำเป็นอื่น ๆ ตามธรรมเนียม

๓. การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่

- *ตั้งโต๊ะหมู่บูชา* : จัดโต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ธูปเทียน และดอกไม้สำหรับพิธีกรรม

- *จัดที่นั่งพระสงฆ์และแขก* : จัดวางอาสนะสำหรับพระสงฆ์และที่นั่งสำหรับแขกผู้มาร่วมงานอย่างเป็นระเบียบ
- *พาดสายสิญจน์* : พาดสายสิญจน์จากโต๊ะหมู่บูชามายังจุดสำคัญในบริเวณพิธี

๔. พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก
- *ต้อนรับแขกและอำนวยความสะดวก* : ต้อนรับและนำทางแขกไปยังที่นั่ง พร้อมแจ้งขั้นตอนและลำดับของพิธี
- *เชิญพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี* : เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้เตรียมสถานที่และเชิญพระนั่งในอาสนะที่จัดเตรียมไว้

๕. การถวายภัตตาหาร
- *ตักบาตร (หากมี)* : ในบางพิธีอาจเริ่มด้วยการตักบาตรเช้าหรือทำบุญตักบาตรทั่วไป
- *ถวายภัตตาหาร* : เจ้าภาพถวายภัตตาหารพระสงฆ์ โดยถวายอาหารตามลำดับ ตั้งจิตระลึกถึงบุญกุศลและความเป็นสิริมงคล
- *พระสงฆ์ฉันภัตตาหาร* : แขกและเจ้าภาพนั่งรออย่างสงบขณะพระสงฆ์ฉันอาหาร

๖. พิธีเจริญพระพุทธมนต์
- *เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์* : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระจะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- *การถือสายสิญจน์* : เจ้าภาพถือสายสิญจน์เชื่อมกับโต๊ะหมู่บูชาและจุดสำคัญตามความเชื่อเพื่อรับความเป็นสิริมงคลระหว่างสวดมนต์

๗. การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ
- *ถวายเครื่องไทยธรรม* : เจ้าภาพนำเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์ หลังจากสวดมนต์จบ
- *กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล* : เจ้าภาพกรวดน้ำเพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับ พร้อมตั้งจิตอธิษฐานถึงความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว

๘. รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์
- *พระสงฆ์ให้พร* : พระสงฆ์สวดบทให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธี เป็นการส่งเสริมสิริมงคล
- *พรมน้ำพระพุทธมนต์* : พระสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วบริเวณพิธีเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล

๙. พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น
- *กราบลาพระสงฆ์* : เจ้าภาพและแขกกราบลาพระสงฆ์
- *เสร็จสิ้นพิธี* : เมื่อพิธีการทำบุญเสร็จสิ้น เจ้าภาพและแขกสามารถพักรับประทานอาหารร่วมกันและแลกเปลี่ยนคำอวยพร

๑๐. การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่
- *เก็บอุปกรณ์* : เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะ สายสิญจน์ และสิ่งของที่ใช้ในพิธีอย่างเรียบร้อย
- *ทำความสะอาดบริเวณงาน* : ทำความสะอาดบริเวณที่จัดงานให้กลับมาเรียบร้อย เป็นอันเสร็จสิ้นการจัดพิธีทำบุญ

ทักษะ/กระบวนการ (P)

ขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์และซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ มีขั้นตอนดังนี้

๑. ทบทวนขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ จัดเรียงลำดับขั้นตอนให้ชัดเจน

๒. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับพิธีทำบุญ ประกอบด้วย

- *โต๊ะหมู่บูชา* : จัดเตรียมโต๊ะหมู่บูชาพร้อมเครื่องบูชา เช่น ธูป เทียน พานดอกไม้ และแจกัน
- *อาสนะและเบาะนั่ง* : จัดเตรียมอาสนะสำหรับพระสงฆ์และเบาะนั่งให้เพียงพอ
- *ภาชนะถวายสังฆทาน* : เตรียมเครื่องสังฆทาน เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน อาหารแห้ง และเครื่องใช้ที่จำเป็น
- *น้ำมนต์* : จัดเตรียมภาชนะสำหรับน้ำมนต์และสายสิญจน์
- *ภาชนะสำหรับถวายภัตตาหาร* : ถ้วย ชาม และช้อนสำหรับอาหารที่จะถวายพระสงฆ์ และภาชนะสำหรับการตักบาตรหรือทำบุญ
- *ป้ายแสดงงานและป้ายชื่อ* : หากมีการจัดงานให้มีป้ายแสดงชื่อพิธีหรือป้ายบอกทิศทาง ควรเตรียมไว้ให้เรียบร้อย

๓. จัดเตรียมสถานที่

- *จัดสถานที่ต้อนรับพระสงฆ์* : จัดสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นที่รับพระสงฆ์
- *จัดเวทีหรือพื้นที่พิธี* : จัดเตรียมเวทีหรือบริเวณสำหรับพิธีให้มีพื้นที่เพียงพอสำหรับพระสงฆ์และผู้เข้าร่วม
- *ตกแต่งสถานที่* : ตกแต่งสถานที่ด้วยพานพุ่มหรือดอกไม้ตามความเหมาะสม
- *จัดเตรียมระบบเสียง* : หากต้องการใช้ไมโครโฟน ลำโพง ควรตรวจสอบให้พร้อมใช้งาน

๔. ดำเนินการซ้อมพิธีทำบุญ ประกอบด้วย

- *จัดแถวรับพระสงฆ์* : ฝึกการตั้งแถวรับพระสงฆ์และนำพระสงฆ์ไปยังที่นั่ง
- *ซ้อมพิธีบูชาพระรัตนตรัย* : ฝึกการกราบและการกล่าวบูชาพระรัตนตรัย พร้อมอาราธนาศีล
- *การถวายสังฆทานและภัตตาหาร* : ฝึกขั้นตอนการถวายสังฆทาน ภัตตาหาร รวมถึงการยกของถวายอย่างถูกต้อง
- *การตักบาตร* : หากมีพิธีตักบาตร ฝึกวิธีการเรียงแถวตักบาตรและการนำข้าวของถวายให้พระสงฆ์
- *ซ้อมการกรวดน้ำและรับพร* : ฝึกการกรวดน้ำและรับพร โดยให้มีความสงบเรียบร้อย
- *ซ้อมการขอบคุณ* : ฝึกซ้อมการกล่าวขอบคุณและแสดงความเคารพเมื่อพิธีสิ้นสุด

๕. ทบทวนและแก้ไขจุดบกพร่อง

- ตรวจสอบอุปกรณ์ทุกอย่างให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีครบถ้วน
- ฝึกซ้อมให้ทุกคนทราบบทบาทหน้าที่และทำงานอย่างเป็นระเบียบ
- ทบทวนลำดับขั้นตอนของพิธี เพื่อให้แน่ใจว่าทุกอย่างพร้อมสำหรับวันจริง

คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกรายละเอียดอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับพิธีทำบุญได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนการจัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดงานพิธีทำบุญ
- จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับเตรียมจัดงานพิธีทำบุญ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับจัดงานพิธีทำบุญตามอย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๓)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับจัดงานพิธีทำบุญตามอย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาท ชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกรายละเอียดอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับพิธีทำบุญได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ** - จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับเตรียมจัดงานพิธีทำบุญ - ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนกิจกรรมในคาบเรียนก่อนหน้าเพื่อทวนความจำให้กับนักเรียน ๒. ครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “ในชั่วโมงที่ผ่านมา นักเรียนได้ช่วยกันวางแผนและแบ่งหน้าที่ในการจัดงานพิธีทำบุญแล้ว สำหรับในชั่วโมงนี้ เราจะมาจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการจัดพิธีทำบุญจริง และจัดเตรียมสถานที่ประกอบพิธี		Power Point เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	การจัดพิธีทำบุญ	ประเมินการจัดพิธีทำบุญ/แบบประเมินการจัดพิธีทำบุญ
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ นักเรียนคิดว่าอะไรคือความสำคัญของการจัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ก่อนงานจัดงานพิธีทำบุญ ๒. ครูอธิบายเกี่ยวกับการจัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ก่อนจัดงานพิธีทำบุญเพิ่มเติม โดยใช้สื่อ Power Point	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ความสำคัญของการจัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ก่อนจัดงานพิธีทำบุญ มีความสำคัญเนื่องจากช่วยให้การดำเนินงานราบรื่น เป็นระเบียบ สะดวกต่อการดำเนินพิธีการ ลดความผิดพลาดที่			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๓)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้		อาจจะเกิดขึ้นระหว่างพิธี ตลอดจนช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้จัดงาน และเป็นการแสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับพิธี			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับพิธีทำบุญ ประกอบด้วย - โต๊ะหมู่บูชา : จัดเตรียมโต๊ะหมู่บูชาพร้อมเครื่องบูชา เช่น ธูป เทียน พานดอกไม้ และแจกัน - อาสนะและเบาะนั่ง : จัดเตรียมอาสนะสำหรับพระสงฆ์และเบาะนั่งให้เพียงพอ - ภาชนะถวายสังฆทาน : เตรียมเครื่องสังฆทาน เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน อาหารแห้ง และเครื่องใช้ที่จำเป็น - น้ำมนต์ : จัดเตรียมภาชนะสำหรับน้ำมนต์และสายสิญจน์				

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สมเด็จพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๓)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	- ภาชนะสำหรับถวายภัตตาหาร : ถ้วย ชาม และช้อนสำหรับอาหารที่จะถวายพระสงฆ์ และภาชนะสำหรับการตักบาตรหรือทำบุญ - ป้ายแสดงงานและป้ายชื่อ : หากมีการจัดงานให้มีป้ายแสดงชื่อพิธีหรือป้ายบอกทิศทาง ควรเตรียมไว้ให้เรียบร้อย ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดเตรียมสถานที่ โดยประกอบด้วยดังนี้ - จัดสถานที่ต้อนรับพระสงฆ์ : จัดสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นที่รับพระสงฆ์ - จัดเวทีหรือพื้นที่พิธี : จัดเตรียมเวทีหรือบริเวณสำหรับพิธีให้มีพื้นที่เพียงพอสำหรับพระสงฆ์และผู้เข้าร่วม - ตกแต่งสถานที่ : ตกแต่งสถานที่ด้วยพานพุ่มหรือดอกไม้ตามความเหมาะสม				

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๓)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	- จัดเตรียมระบบเสียง : หากต้องการใช้ไมโครโฟน ลำโพง ควรตรวจสอบให้พร้อมใช้งาน				
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้ “การศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ ช่วยให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ถึงมารยาทและแนวทางปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการจัดงานหรือเข้าร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) การจัดพิธีทำบุญ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การจัดพิธีทำบุญ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกรายละเอียดอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับพิธีทำบุญได้ถูกต้อง	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนการจัดเตรียมสถานที่สำหรับจัดงานพิธีทำบุญ - จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับเตรียมจัดงานพิธีทำบุญ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับจัดงานพิธีทำบุญตามอย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน การจัดงานพิธีทำบุญ

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	การวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญ	มีการวางแผนที่ครอบคลุมขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน เรียงลำดับเป็นระบบและชัดเจน ทำให้สามารถติดตามและประเมินผลได้ง่าย	มีการวางแผนงานที่ครบถ้วนแต่ยังขาดการจัดลำดับที่ชัดเจนในบางขั้นตอน ทำให้การติดตามงานเป็นไปได้แต่ยังไม่สะดวกนัก	ขาดการวางแผนที่เป็นระบบหรือขาดรายละเอียดสำคัญ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนและอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
	ความถูกต้องตามหลักพิธี	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกขั้นตอนของพิธีการ	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก
	ความสะอาดและความเรียบร้อย	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธี	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธี พอประมาณ มีส่วนเล็กน้อยที่บกพร้อม	สถานที่ไม่สะอาดและไม่เรียบร้อย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ความร่วมมือในกลุ่ม/ทีมงาน	ร่วมมือกันทำงานดีมาก แบ่งงานเหมาะสม รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	มีความร่วมมือกันบางส่วน	ขาดความร่วมมือในการทำงาน
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๔)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตรัหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๓. สาระการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดพิธีทำบุญ โดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวางแผนและเตรียมงาน

- *<u>กำหนดวันและเวลา</u>* : เลือกวันเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำบุญ
- *<u>ติดต่อและนิมนต์พระสงฆ์</u>* : นิมนต์พระสงฆ์จำนวนตามที่ต้องการสำหรับพิธี เช่น ๕, ๗ หรือ ๙ รูป โดยแจ้งเวลาและสถานที่ล่วงหน้า
- *<u>จัดเตรียมสถานที่</u>* : จัดสถานที่สำหรับพิธีทำบุญ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะพระสงฆ์ โต๊ะอาหารที่ใช้ถวายภัตตาหาร รวมถึงที่นั่งสำหรับแขก
- *<u>เตรียมอุปกรณ์และของใช้</u>* : เตรียมเครื่องไทยธรรม เช่น ผ้าไตร ธูปเทียน ดอกไม้ น้ำดื่ม รวมถึงสายสิญจน์และพานถวายสำหรับพิธี

๒. การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม

- *<u>จัดเตรียมภัตตาหาร</u>* : จัดเตรียมอาหารคาวหวานเพื่อถวายพระสงฆ์และอาหารสำหรับผู้ร่วมพิธี แบ่งเป็นอาหารสำรับสำหรับพระและอาหารสำหรับแขก
- *<u>เตรียมเครื่องไทยธรรม</u>* : เตรียมของใช้สำหรับถวายพระ เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน ข้าวสาร และของที่จำเป็นอื่น ๆ ตามธรรมเนียม

๓. การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่

- *<u>ตั้งโต๊ะหมู่บูชา</u>* : จัดโต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ธูปเทียน และดอกไม้สำหรับพิธีกรรม
- *<u>จัดที่นั่งพระสงฆ์และแขก</u>* : จัดวางอาสนะสำหรับพระสงฆ์และที่นั่งสำหรับแขกผู้มาร่วมงานอย่างเป็นระเบียบ

- *พาดสายสิญจน์* : พาดสายสิญจน์จากโต๊ะหมู่บูชามายังจุดสำคัญในบริเวณพิธี

๔. พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก
- *ต้อนรับแขกและอำนวยความสะดวก* : ต้อนรับและนำทางแขกไปยังที่นั่ง พร้อมแจ้งขั้นตอนและลำดับของพิธี
- *เชิญพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี* : เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้เตรียมสถานที่และเชิญพระนั่งในอาสนะที่จัดเตรียมไว้

๕. การถวายภัตตาหาร
- *ตักบาตร (หากมี)* : ในบางพิธีอาจเริ่มด้วยการตักบาตรเช้าหรือทำบุญตักบาตรทั่วไป
- *ถวายภัตตาหาร* : เจ้าภาพถวายภัตตาหารพระสงฆ์ โดยถวายอาหารตามลำดับ ตั้งจิตระลึกถึงบุญกุศลและความเป็นสิริมงคล
- *พระสงฆ์ฉันภัตตาหาร* : แขกและเจ้าภาพนั่งรออย่างสงบขณะพระสงฆ์ฉันอาหาร

๖. พิธีเจริญพระพุทธมนต์
- *เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์* : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระจะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- *การถือสายสิญจน์* : เจ้าภาพถือสายสิญจน์เชื่อมกับโต๊ะหมู่บูชาและจุดสำคัญตามความเชื่อเพื่อรับความเป็นสิริมงคลระหว่างสวดมนต์

๗. การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ
- *ถวายเครื่องไทยธรรม* : เจ้าภาพนำเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์ หลังจากสวดมนต์จบ
- *กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล* : เจ้าภาพกรวดน้ำเพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับ พร้อมตั้งจิตอธิษฐานถึงความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว

๘. รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์
- *พระสงฆ์ให้พร* : พระสงฆ์สวดบทให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธี เป็นการส่งเสริมสิริมงคล
- *พรมน้ำพระพุทธมนต์* : พระสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วบริเวณพิธีเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล

๙. พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น
- *กราบลาพระสงฆ์* : เจ้าภาพและแขกกราบลาพระสงฆ์
- *เสร็จสิ้นพิธี* : เมื่อพิธีการทำบุญเสร็จสิ้น เจ้าภาพและแขกสามารถพักรับประทานอาหารร่วมกันและแลกเปลี่ยนคำอวยพร

๑๐. การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่
- *เก็บอุปกรณ์* : เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะ สายสิญจน์ และสิ่งของที่ใช้ในพิธีอย่างเรียบร้อย
- *ทำความสะอาดบริเวณงาน* : ทำความสะอาดบริเวณที่จัดงานให้กลับมาเรียบร้อย เป็นอันเสร็จสิ้นการจัดพิธีทำบุญ

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ
- ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมการจัดพิธีทำบุญ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ดำเนินการซ้อมจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๔)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดำเนินการซ้อมจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ **ด้านทักษะกระบวนการ**	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำในคาบเรียนก่อนหน้าให้นักเรียนฟัง ๒. ครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๔) ดังนี้ “ในคาบเรียนก่อนหน้านักเรียนได้ช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่เพื่อประกอบในงานพิธีต่าง ๆ และวันนี้เราจะมาทำการ ซักซ้อม การจัดพิธีทำบุญเพื่อให้ทุกคนเข้าใจถึงขั้นตอนต่าง ๆ อย่างชัดเจน ซึ่งการทำพิธีนี้จะต้องคำนึงถึงมารยาทและการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนา รวมถึงการแสดงความเคารพและการปฏิบัติที่เหมาะสมในระหว่างพิธี”	๑. นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมในคาบเรียนก่อนหน้า ๒. นักเรียนฟังครูพูดเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	การจัดพิธีทำบุญ	ประเมินการจัดพิธีทำบุญ/แบบประเมินการจัดพิธีทำบุญ
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันทบทวนลำดับขั้นตอนของการจัดงานพิธีทำบุญ โดยให้หัวหน้า	๑. นักเรียนร่วมกันทบทวนลำดับขั้นตอนของการจัดงานพิธีทำบุญ โดยให้หัวหน้า			

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สมเด็จพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๔)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมการจัดพิธีทำบุญ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	ผู้รับผิดชอบดำเนินการสรุปขั้นตอนให้เพื่อนรับทราบก่อนทำการซักซ้อม	ผู้รับผิดชอบดำเนินการสรุปขั้นตอนให้เพื่อนรับทราบก่อนทำการซักซ้อม			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนดำเนินการซ้อมพิธีทำบุญตามบทบาทหน้าที่ที่แต่ละกลุ่มได้รับประกอบด้วย ดังนี้ - จัดแถวรับพระสงฆ์ : ฝึกการตั้งแถวรับพระสงฆ์และนำพระสงฆ์ไปยังที่นั่ง - ซ้อมพิธีบูชาพระรัตนตรัย : ฝึกการกราบและการกล่าวบูชาพระรัตนตรัยพร้อมอาราธนาศีล - การถวายสังฆทานและภัตตาหาร : ฝึกขั้นตอนการถวายสังฆทาน ภัตตาหาร รวมถึงการยกของถวายอย่างถูกต้อง - การตักบาตร : หากมีพิธีตักบาตรฝึกวิธีการเรียงแถวตักบาตร - ซ้อมการกรวดน้ำและรับพร	๑. นักเรียนร่วมกันดำเนินการซ้อมพิธีทำบุญ ตามรายละเอียดที่ครูชี้แจง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๔)
หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	- ฝึกซ้อมการแสดงความเคารพเมื่อพิธีสิ้นสุด - ตรวจสอบอุปกรณ์ทุกอย่างให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีครบถ้วน - ฝึกซ้อมให้ทุกคนทราบบทบาทหน้าที่และทำงานอย่างเป็นระเบียบ - ทบทวนลำดับขั้นตอนของพิธี เพื่อให้แน่ใจว่าทุกอย่างพร้อมสำหรับวันจริง ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันทบทวนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขจุดบกพร่อง	๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในส่วนที่ยังมีความบกพร่อง เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นในวันจริง			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการซ้อมพิธีการทำบุญมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การซ้อมพิธีการทำบุญมีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้เราทำความเข้าใจขั้นตอนของพิธีได้ชัดเจน ป้องกัน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๔)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ความผิดพลาดในวันจริง และยังช่วยให้ทุกคนในทีมรู้หน้าที่ของตนเอง ทำให้พิธีดำเนินไปอย่างราบรื่น”			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) การจัดพิธีทำบุญ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การจัดพิธีทำบุญ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ	๑.สังเกต กระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมการจัดพิธีทำบุญ	๑.สังเกต กระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ	๑.สังเกต กระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดำเนินการซ้อมจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑.สังเกต กระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน การจัดงานพิธีทำบุญ

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	การวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญ	มีการวางแผนที่ครอบคลุมขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน เรียงลำดับเป็นระบบและชัดเจน ทำให้สามารถติดตามและประเมินผลได้ง่าย	มีการวางแผนงานที่ครบถ้วนแต่ยังขาดการจัดลำดับที่ชัดเจนในบางขั้นตอน ทำให้การติดตามงานเป็นไปได้แต่ยังไม่สะดวกนัก	ขาดการวางแผนที่เป็นระบบหรือขาดรายละเอียดสำคัญ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนและอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
	ความถูกต้องตามหลักพิธี	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกขั้นตอนของพิธีการ	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก
	ความสะอาดและความเรียบร้อย	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธี	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธีพอประมาณ มีส่วนเล็กน้อยที่บกพร้อม	สถานที่ไม่สะอาดและไม่เรียบร้อย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ความร่วมมือในกลุ่ม/ทีมงาน	ร่วมมือกันทำงานดีมาก แบ่งงานเหมาะสม รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	มีความร่วมมือกันบางส่วน	ขาดความร่วมมือในการทำงาน
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตรัหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

ขั้นตอนการจัดพิธีทำบุญโดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวางแผนและเตรียมงาน

- *กำหนดวันและเวลา* : เลือกวันเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำบุญ
- *ติดต่อและนิมนต์พระสงฆ์* : นิมนต์พระสงฆ์จำนวนตามที่ต้องการสำหรับพิธี เช่น ๕, ๗ หรือ ๙ รูป โดยแจ้งเวลาและสถานที่ล่วงหน้า
- *จัดเตรียมสถานที่* : จัดสถานที่สำหรับพิธีทำบุญ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะพระสงฆ์ โต๊ะอาหารที่ใช้ถวายภัตตาหาร รวมถึงที่นั่งสำหรับแขก
- *เตรียมอุปกรณ์และของใช้* : เตรียมเครื่องไทยธรรม เช่น ผ้าไตร ธูปเทียน ดอกไม้ น้ำดื่ม รวมถึงสายสิญจน์และพานถวายสำหรับพิธี

๒. การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม

- *จัดเตรียมภัตตาหาร* : จัดเตรียมอาหารคาวหวานเพื่อถวายพระสงฆ์และอาหารสำหรับผู้ร่วมพิธี แบ่งเป็นอาหารสำรับสำหรับพระและอาหารสำหรับแขก
- *เตรียมเครื่องไทยธรรม* : เตรียมของใช้สำหรับถวายพระ เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน ข้าวสาร และของที่จำเป็นอื่น ๆ ตามธรรมเนียม

๓. การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่

- *ตั้งโต๊ะหมู่บูชา* : จัดโต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ธูปเทียน และดอกไม้สำหรับพิธีกรรม

- *จัดที่นั่งพระสงฆ์และแขก* : จัดวางอาสนะสำหรับพระสงฆ์และที่นั่งสำหรับแขกผู้มาร่วมงานอย่างเป็นระเบียบ
- *พาดสายสิญจน์* : พาดสายสิญจน์จากโต๊ะหมู่บูชามายังจุดสำคัญในบริเวณพิธี

๔. พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก
- *ต้อนรับแขกและอำนวยความสะดวก* : ต้อนรับและนำทางแขกไปยังที่นั่ง พร้อมแจ้งขั้นตอนและลำดับของพิธี
- *เชิญพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี* : เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้เตรียมสถานที่และเชิญพระนั่งในอาสนะที่จัดเตรียมไว้

๕. การถวายภัตตาหาร
- *ตักบาตร (หากมี)* : ในบางพิธีอาจเริ่มด้วยการตักบาตรเช้าหรือทำบุญตักบาตรทั่วไป
- *ถวายภัตตาหาร* : เจ้าภาพถวายภัตตาหารพระสงฆ์ โดยถวายอาหารตามลำดับ ตั้งจิตระลึกถึงบุญกุศลและความเป็นสิริมงคล
- *พระสงฆ์ฉันภัตตาหาร* : แขกและเจ้าภาพนั่งรออย่างสงบขณะพระสงฆ์ฉันอาหาร

๖. พิธีเจริญพระพุทธมนต์
- *เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์* : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระจะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- *การถือสายสิญจน์* : เจ้าภาพถือสายสิญจน์เชื่อมกับโต๊ะหมู่บูชาและจุดสำคัญตามความเชื่อเพื่อรับความเป็นสิริมงคลระหว่างสวดมนต์

๗. การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ
- *ถวายเครื่องไทยธรรม* : เจ้าภาพนำเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์ หลังจากสวดมนต์จบ
- *กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล* : เจ้าภาพกรวดน้ำเพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับ พร้อมตั้งจิตอธิษฐานถึงความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว

๘. รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์
- *พระสงฆ์ให้พร* : พระสงฆ์สวดบทให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธี เป็นการส่งเสริมสิริมงคล
- *พรมน้ำพระพุทธมนต์* : พระสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วบริเวณพิธีเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล

๙. พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น
- *กราบลาพระสงฆ์* : เจ้าภาพและแขกกราบลาพระสงฆ์
- *เสร็จสิ้นพิธี* : เมื่อพิธีการทำบุญเสร็จสิ้น เจ้าภาพและแขกสามารถพักรับประทานอาหารร่วมกันและแลกเปลี่ยนคำอวยพร

๑๐. การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่
- *เก็บอุปกรณ์* : เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะ สายสิญจน์ และสิ่งของที่ใช้ในพิธีอย่างเรียบร้อย
- *ทำความสะอาดบริเวณงาน* : ทำความสะอาดบริเวณที่จัดงานให้กลับมาเรียบร้อย เป็นอันเสร็จสิ้นการจัดพิธีทำบุญ

ทักษะ/กระบวนการ (P)

ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้ทำการวางแผนและซ้อมตามกำหนดการที่กำหนด

คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ
- ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมการจัดพิธีทำบุญ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ดำเนินการซ้อมจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดำเนินการซ้อมจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนกิจกรรมการซ้อมพิธีทำบุญในคาบเรียนก่อนหน้า ให้นักเรียนระบุปัญหาที่พบจากการซ้อมพิธีทำบุญครั้งแรก ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕) ดังนี้ “ในวันนี้เราจะมาทบทวนและ ซักซ้อม การจัดพิธีทำบุญกันอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ในชั่วโมงที่ผ่านมาเราทำการซักซ้อมครั้งแรก และได้พบปัญหาและข้อบกพร่องบางประการในการจัดการงานพิธี ซึ่งเป้าหมายในวันนี้ คือการนำข้อผิดพลาดจากการซักซ้อมครั้งที่แล้วมาปรับปรุง และทำให้การจัดงานพิธีทำบุญของเราดีขึ้นและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเราจะเน้นที่ - การเตรียมอุปกรณ์ อย่างครบถ้วน - การจัดระเบียบสถานที่ ให้เหมาะสมและสะดวก	๑. นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมในคาบเรียนก่อนหน้า พร้อมระบุปัญหาที่พบจากการซ้อมพิธีทำบุญครั้งแรก ๒. นักเรียนฟังครูพูดเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	การจัดพิธีทำบุญ	ประเมินการจัดพิธีทำบุญ/แบบประเมินการจัดพิธีทำบุญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมการจัดพิธีทำบุญ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ	- การปฏิบัติตามขั้นตอนพิธี อย่างถูกต้อง - การแสดงมารยาทที่ดี ในระหว่างพิธีทำบุญ ซึ่งวันนี้เราจะเน้นการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ทุกขั้นตอนเป็นไปตามแผน นักเรียนทุกคนต้องมีการสื่อสารและทำงานร่วมกัน เพื่อให้การจัดพิธีทำบุญในครั้งนี้ออกมาอย่างสมบูรณ์”				
	ขั้นสอน (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนทบทวนปัญหาและข้อบกพร่องบางประการในการจัดการงานพิธี เช่น การเตรียมอุปกรณ์ไม่ครบ, การจัดระเบียบสถานที่ที่อาจไม่สะดวก หรือการเข้าใจขั้นตอนบางประการไม่ชัดเจน และหาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน โดยมีหัวหน้าผู้รับผิดชอบคอยสรุปประเด็นต่าง ๆ	๑. นักเรียนทบทวนปัญหาและข้อบกพร่องบางประการในการจัดการงานพิธี เช่น การเตรียมอุปกรณ์ไม่ครบ, การจัดระเบียบสถานที่ที่อาจไม่สะดวก หรือการเข้าใจขั้นตอนบางประการไม่ชัดเจน และหาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน โดยมีหัวหน้าผู้รับผิดชอบคอยสรุปประเด็นต่าง ๆ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข					
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนดำเนินการซ้อมพิธีทำบุญตามบทบาทหน้าที่ที่แต่ละกลุ่มได้รับ ครั้งที่ ๒ ประกอบด้วย ดังนี้ - จัดแถวรับพระสงฆ์ : ฝึกการตั้งแถวรับพระสงฆ์และนำพระสงฆ์ไปยังที่นั่ง - ซ้อมพิธีบูชาพระรัตนตรัย : ฝึกการกราบและการกล่าวบูชาพระรัตนตรัย พร้อมอาราธนาศีล - การถวายสังฆทานและภัตตาหาร : ฝึกขั้นตอนการถวายสังฆทาน ภัตตาหาร รวมถึงการยกของถวายอย่างถูกต้อง - การตักบาตร : หากมีพิธีตักบาตร ฝึกวิธีการเรียงแถวตักบาตร - ซ้อมการกรวดน้ำและรับพร	๑. นักเรียนร่วมกันดำเนินการซ้อมพิธีทำบุญ ตามบทบาทหน้าที่ที่แต่ละกลุ่มได้รับ ครั้งที่ ๒			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	- ซ้อมการแสดงความเคารพเมื่อพิธีสิ้นสุด - ตรวจสอบอุปกรณ์ทุกอย่างให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีครบถ้วน - ฝึกซ้อมให้ทุกคนทราบบทบาทหน้าที่และทำงานอย่างเป็นระเบียบ - ทบทวนลำดับขั้นตอนของพิธี เพื่อให้แน่ใจว่าทุกอย่างพร้อมสำหรับวันจริง ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันทบทวนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขจุดบกพร่อง	๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในส่วนที่ยังมีความบกพร่อง เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นในวันจริง			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการซ้อมพิธีการทำบุญมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การซ้อมพิธีการทำบุญมีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้เราทำความเข้าใจขั้นตอนของพิธีได้ชัดเจน ป้องกันความผิดพลาดในวันจริง และยังช่วยให้ทุก			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๕)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	คนในทีมรู้หน้าที่ของตนเอง ทำให้พิธีดำเนินไปอย่างราบรื่น”			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ครบ ๒๐๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๕
มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) การจัดพิธีทำบุญ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การจัดพิธีทำบุญ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ซ้อมการจัดงานพิธีทำบุญ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมการจัดพิธีทำบุญ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดำเนินการซ้อมจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน การจัดงานพิธีทำบุญ

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	การวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญ	มีการวางแผนที่ครอบคลุมขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน เรียงลำดับเป็นระบบและชัดเจน ทำให้สามารถติดตามและประเมินผลได้ง่าย	มีการวางแผนงานที่ครบถ้วนแต่ยังขาดการจัดลำดับที่ชัดเจนในบางขั้นตอน ทำให้การติดตามงานเป็นไปได้แต่ยังไม่สะดวกนัก	ขาดการวางแผนที่เป็นระบบหรือขาดรายละเอียดสำคัญ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนและอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
	ความถูกต้องตามหลักพิธี	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกขั้นตอนของพิธีการ	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก
	ความสะอาดและความเรียบร้อย	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธี	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธีและหลังเสร็จสิ้นพิธีพอประมาณ มีส่วนเล็กน้อยที่บกพร้อม	สถานที่ไม่สะอาดและไม่เรียบร้อย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ความร่วมมือในกลุ่ม/ทีมงาน	ร่วมมือกันทำงานดีมาก แบ่งงานเหมาะสม รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	มีความร่วมมือกันบางส่วน	ขาดความร่วมมือในการทำงาน
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตรัหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

ขั้นตอนการจัดพิธีทำบุญโดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวางแผนและเตรียมงาน

- *กำหนดวันและเวลา* : เลือกวันเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำบุญ
- *ติดต่อและนิมนต์พระสงฆ์* : นิมนต์พระสงฆ์จำนวนตามที่ต้องการสำหรับพิธี เช่น ๕, ๗ หรือ ๙ รูป โดยแจ้งเวลาและสถานที่ล่วงหน้า
- *จัดเตรียมสถานที่* : จัดสถานที่สำหรับพิธีทำบุญ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะพระสงฆ์ โต๊ะอาหารที่ใช้ถวายภัตตาหาร รวมถึงที่นั่งสำหรับแขก
- *เตรียมอุปกรณ์และของใช้* : เตรียมเครื่องไทยธรรม เช่น ผ้าไตร ธูปเทียน ดอกไม้ น้ำดื่ม รวมถึงสายสิญจน์และพานถวายสำหรับพิธี

๒. การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม

- *จัดเตรียมภัตตาหาร* : จัดเตรียมอาหารคาวหวานเพื่อถวายพระสงฆ์และอาหารสำหรับผู้ร่วมพิธี แบ่งเป็นอาหารสำรับสำหรับพระและอาหารสำหรับแขก
- *เตรียมเครื่องไทยธรรม* : เตรียมของใช้สำหรับถวายพระ เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน ข้าวสาร และของที่จำเป็นอื่น ๆ ตามธรรมเนียม

๓. การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่

- *ตั้งโต๊ะหมู่บูชา* : จัดโต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ธูปเทียน และดอกไม้สำหรับพิธีกรรม

- *จัดที่นั่งพระสงฆ์และแขก* : จัดวางอาสนะสำหรับพระสงฆ์และที่นั่งสำหรับแขกผู้มาร่วมงานอย่างเป็นระเบียบ
- *พาดสายสิญจน์* : พาดสายสิญจน์จากโต๊ะหมู่บูชามายังจุดสำคัญในบริเวณพิธี

๔. พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก
- *ต้อนรับแขกและอำนวยความสะดวก* : ต้อนรับและนำทางแขกไปยังที่นั่ง พร้อมแจ้งขั้นตอนและลำดับของพิธี
- *เชิญพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี* : เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้เตรียมสถานที่และเชิญพระนั่งในอาสนะที่จัดเตรียมไว้

๕. การถวายภัตตาหาร
- *ตักบาตร (หากมี)* : ในบางพิธีอาจเริ่มด้วยการตักบาตรเช้าหรือทำบุญตักบาตรทั่วไป
- *ถวายภัตตาหาร* : เจ้าภาพถวายภัตตาหารพระสงฆ์ โดยถวายอาหารตามลำดับ ตั้งจิตระลึกถึงบุญกุศลและความเป็นสิริมงคล
- *พระสงฆ์ฉันภัตตาหาร* : แขกและเจ้าภาพนั่งรออย่างสงบขณะพระสงฆ์ฉันอาหาร

๖. พิธีเจริญพระพุทธมนต์
- *เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์* : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระจะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- *การถือสายสิญจน์* : เจ้าภาพถือสายสิญจน์เชื่อมกับโต๊ะหมู่บูชาและจุดสำคัญตามความเชื่อเพื่อรับความเป็นสิริมงคลระหว่างสวดมนต์

๗. การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ
- *ถวายเครื่องไทยธรรม* : เจ้าภาพนำเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์ หลังจากสวดมนต์จบ
- *กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล* : เจ้าภาพกรวดน้ำเพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับ พร้อมตั้งจิตอธิษฐานถึงความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว

๘. รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์
- *พระสงฆ์ให้พร* : พระสงฆ์สวดบทให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธี เป็นการส่งเสริมสิริมงคล
- *พรมน้ำพระพุทธมนต์* : พระสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วบริเวณพิธีเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล

๙. พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น
- *กราบลาพระสงฆ์* : เจ้าภาพและแขกกราบลาพระสงฆ์
- *เสร็จสิ้นพิธี* : เมื่อพิธีการทำบุญเสร็จสิ้น เจ้าภาพและแขกสามารถพักรับประทานอาหารร่วมกันและแลกเปลี่ยนคำอวยพร

๑๐. การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่
- *เก็บอุปกรณ์* : เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะ สายสิญจน์ และสิ่งของที่ใช้ในพิธีอย่างเรียบร้อย
- *ทำความสะอาดบริเวณงาน* : ทำความสะอาดบริเวณที่จัดงานให้กลับมาเรียบร้อย เป็นอันเสร็จสิ้นการจัดพิธีทำบุญ

ทักษะ/กระบวนการ (P)

ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้ทำการวางแผนและซ้อมตามกำหนดการที่กำหนด

คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยังเป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธี และมารยาทชาวพุทธ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้อง **ด้านทักษะกระบวนการ**	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ครูกล่าวนำเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “ในคาบเรียนที่ผ่านมา นักเรียนทุกคนได้ฝึกซ้อมทั้งขั้นตอนการจัดพิธีทำบุญและดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ประกอบพิธีกันไปเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น ในคาบเรียนนี้ นักเรียนทุกคนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ฝึกซ้อมมาใช้จริง โดยการร่วมกันจัดงานพิธีทำบุญขึ้นในโรงเรียน”	นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	การจัดพิธีทำบุญ	ประเมินการจัดพิธีทำบุญ/แบบประเมินการจัดพิธีทำบุญ
	ขั้นสอนและขั้นปฏิบัติ (๔๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้ทำการวางแผนและซ้อมตามกำหนดการที่กำหนด ดังนี้ ๑.๑ พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก - <u>*ต้อนรับแขกและอำนวยความสะดวก*</u> : ต้อนรับและนำทางแขก	๑. นักเรียนดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้ทำการวางแผนและซ้อมตามกำหนดการที่กำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้	ไปยังที่นั่ง พร้อมแจ้งขั้นตอนและลำดับของพิธี - <u>*เชิญพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี*</u> : เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้เตรียมสถานที่และเชิญพระนั่งในอาสนะที่จัดเตรียมไว้ ๑.๒ การถวายภัตตาหาร - <u>*ตักบาตร (หากมี)*</u> : ในบางพิธีอาจเริ่มด้วยการตักบาตรเช้าหรือทำบุญตักบาตรทั่วไป - <u>*ถวายภัตตาหาร*</u> : เจ้าภาพถวายภัตตาหารพระสงฆ์ โดยถวายอาหารตามลำดับ ตั้งจิตระลึกถึงบุญกุศลและความเป็นสิริมงคล - <u>*พระสงฆ์ฉันภัตตาหาร*</u> : แขกและเจ้าภาพนั่งรออย่างสงบขณะพระสงฆ์ฉันอาหาร ๑.๓ พิธีเจริญพระพุทธมนต์				

ศูนย์วิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	- *เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์* : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระจะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล - *การถือสายสิญจน์* : เจ้าภาพถือสายสิญจน์เชื่อมกับโต๊ะหมู่บูชาและจุดสำคัญตามความเชื่อ เพื่อรับความเป็นสิริมงคลระหว่างสวดมนต์ ๑.๔ การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ - *ถวายเครื่องไทยธรรม* : เจ้าภาพนำเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์หลังจากสวดมนต์จบ - *กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล* : เจ้าภาพกรวดน้ำเพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับ พร้อมตั้งจิตอธิษฐานถึงความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว				

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๑.๕ รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์ - *พระสงฆ์ให้พร* : พระสงฆ์สวดบทให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธีเป็นการส่งเสริมสิริมงคล - *พรมน้ำพระพุทธมนต์* : พระสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วบริเวณพิธีเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล ๑.๖ พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น - *กราบลาพระสงฆ์* : เจ้าภาพและแขกกราบลาพระสงฆ์ - *เสร็จสิ้นพิธี* : เมื่อพิธีการทำบุญเสร็จสิ้น เจ้าภาพและแขกสามารถพักรับประทานอาหารร่วมกันและแลกเปลี่ยนคำอวยพร ๑.๗ การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	- <u>*เก็บอุปกรณ์*</u> : เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะ สายสิญจน์ และสิ่งของที่ใช้ในพิธีอย่างเรียบร้อย - <u>*ทำความสะอาดบริเวณงาน*</u> : ทำความสะอาดบริเวณที่จัดงานให้กลับมาเรียบร้อย เป็นอันเสร็จสิ้นการจัดพิธีทำบุญ				
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษา ศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยัง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๖)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	เป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่)			

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) การจัดพิธีทำบุญ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) การจัดพิธีทำบุญ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกขั้นตอนการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้อง	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธี และมารยาทชาวพุทธ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดำเนินการจัดงานพิธีทำบุญตามขั้นตอนที่ได้กำหนดและวางแผนการดำเนินงาน อย่างเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑.สังเกตกระบวนการการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๒. เกณฑ์การประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ครบ ๑๐๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๗
สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน การจัดงานพิธีทำบุญ

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แบบประเมินการจัดงานพิธีทำบุญ	การวางแผนการจัดงานพิธีทำบุญ	มีการวางแผนที่ครอบคลุมขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน เรียงลำดับเป็นระบบและชัดเจน ทำให้สามารถติดตามและประเมินผลได้ง่าย	มีการวางแผนงานที่ครบถ้วนแต่ยังขาดการจัดลำดับที่ชัดเจนในบางขั้นตอน ทำให้การติดตามงานเป็นไปได้แต่ยังไม่สะดวกนัก	ขาดการวางแผนที่เป็นระบบหรือขาดรายละเอียดสำคัญ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนและอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
	ความถูกต้องตามหลักพิธี	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติได้ถูกต้องในทุกขั้นตอนของพิธีการ	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก	นักเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นตามแผน มีการจัดการที่ดี ปฏิบัติตามขั้นตอนของพิธีการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก
	ความสะอาดและความเรียบร้อย	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธี และหลังเสร็จสิ้นพิธี	สถานที่สะอาดเรียบร้อยทั้งก่อนพิธี ระหว่างพิธี และหลังเสร็จสิ้นพิธีพอประมาณ มีส่วนเล็กน้อยที่บกพร่อม	สถานที่ไม่สะอาดและไม่เรียบร้อย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ความร่วมมือในกลุ่ม/ทีมงาน	ร่วมมือกันทำงานดีมาก แบ่งงานเหมาะสม รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี	มีความร่วมมือกันบางส่วน	ขาดความร่วมมือในการทำงาน
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ – ๑๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๑๐ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๗)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เดินตามความเป็นไทย

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจ ตรัหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่กำหนด

ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง

ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวทางในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง มารยาทชาวพุทธ ช่วยให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ถึงมารยาทและแนวทางปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการจัดงานหรือเข้าร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้ศึกษาได้เกิดความเคารพต่อศาสนาและศาสนสถาน

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

ขั้นตอนการจัดพิธีทำบุญโดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การวางแผนและเตรียมงาน

- *กำหนดวันและเวลา* : เลือกวันเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำบุญ
- *ติดต่อและนิมนต์พระสงฆ์* : นิมนต์พระสงฆ์จำนวนตามที่ต้องการสำหรับพิธี เช่น ๕, ๗ หรือ ๙ รูป โดยแจ้งเวลาและสถานที่ล่วงหน้า
- *จัดเตรียมสถานที่* : จัดสถานที่สำหรับพิธีทำบุญ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะพระสงฆ์ โต๊ะอาหารที่ใช้ถวายภัตตาหาร รวมถึงที่นั่งสำหรับแขก
- *เตรียมอุปกรณ์และของใช้* : เตรียมเครื่องไทยธรรม เช่น ผ้าไตร ธูปเทียน ดอกไม้ น้ำดื่ม รวมถึงสายสิญจน์และพานถวายสำหรับพิธี

๒. การเตรียมภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม

- *จัดเตรียมภัตตาหาร* : จัดเตรียมอาหารคาวหวานเพื่อถวายพระสงฆ์และอาหารสำหรับผู้ร่วมพิธี แบ่งเป็นอาหารสำรับสำหรับพระและอาหารสำหรับแขก
- *เตรียมเครื่องไทยธรรม* : เตรียมของใช้สำหรับถวายพระ เช่น ผ้าไตร จีวร ธูปเทียน ข้าวสาร และของที่จำเป็นอื่น ๆ ตามธรรมเนียม

๓. การจัดเตรียมและตกแต่งสถานที่

- *ตั้งโต๊ะหมู่บูชา* : จัดโต๊ะหมู่บูชาพร้อมพระพุทธรูป ธูปเทียน และดอกไม้สำหรับพิธีกรรม

- *จัดที่นั่งพระสงฆ์และแขก* : จัดวางอาสนะสำหรับพระสงฆ์และที่นั่งสำหรับแขกผู้มาร่วมงานอย่างเป็นระเบียบ
- *พาดสายสิญจน์* : พาดสายสิญจน์จากโต๊ะหมู่บูชามายังจุดสำคัญในบริเวณพิธี

๔. พิธีเริ่มต้นและการต้อนรับแขก
- *ต้อนรับแขกและอำนวยความสะดวก* : ต้อนรับและนำทางแขกไปยังที่นั่ง พร้อมแจ้งขั้นตอนและลำดับของพิธี
- *เชิญพระสงฆ์เข้าสู่บริเวณพิธี* : เมื่อพระสงฆ์มาถึง ให้เตรียมสถานที่และเชิญพระนั่งในอาสนะที่จัดเตรียมไว้

๕. การถวายภัตตาหาร
- *ตักบาตร (หากมี)* : ในบางพิธีอาจเริ่มด้วยการตักบาตรเช้าหรือทำบุญตักบาตรทั่วไป
- *ถวายภัตตาหาร* : เจ้าภาพถวายภัตตาหารพระสงฆ์ โดยถวายอาหารตามลำดับ ตั้งจิตระลึกถึงบุญกุศลและความเป็นสิริมงคล
- *พระสงฆ์ฉันภัตตาหาร* : แขกและเจ้าภาพนั่งรออย่างสงบขณะพระสงฆ์ฉันอาหาร

๖. พิธีเจริญพระพุทธมนต์
- *เริ่มสวดเจริญพระพุทธมนต์* : เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระจะเริ่มสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล
- *การถือสายสิญจน์* : เจ้าภาพถือสายสิญจน์เชื่อมกับโต๊ะหมู่บูชาและจุดสำคัญตามความเชื่อเพื่อรับความเป็นสิริมงคลระหว่างสวดมนต์

๗. การถวายเครื่องไทยธรรมและกรวดน้ำ
- *ถวายเครื่องไทยธรรม* : เจ้าภาพนำเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์ หลังจากสวดมนต์จบ
- *กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล* : เจ้าภาพกรวดน้ำเพื่ออุทิศบุญกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือผู้ล่วงลับ พร้อมตั้งจิตอธิษฐานถึงความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว

๘. รับพรและประพรมน้ำพระพุทธมนต์
- *พระสงฆ์ให้พร* : พระสงฆ์สวดบทให้พรแก่เจ้าภาพและผู้ร่วมพิธี เป็นการส่งเสริมสิริมงคล
- *พรมน้ำพระพุทธมนต์* : พระสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วบริเวณพิธีเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล

๙. พิธีกราบลาพระสงฆ์และการเสร็จสิ้น
- *กราบลาพระสงฆ์* : เจ้าภาพและแขกกราบลาพระสงฆ์
- *เสร็จสิ้นพิธี* : เมื่อพิธีการทำบุญเสร็จสิ้น เจ้าภาพและแขกสามารถพักรับประทานอาหารร่วมกันและแลกเปลี่ยนคำอวยพร

๑๐. การเก็บกวาดและทำความสะอาดสถานที่
- *เก็บอุปกรณ์* : เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โต๊ะหมู่บูชา อาสนะ สายสิญจน์ และสิ่งของที่ใช้ในพิธีอย่างเรียบร้อย
- *ทำความสะอาดบริเวณงาน* : ทำความสะอาดบริเวณที่จัดงานให้กลับมาเรียบร้อย เป็นอันเสร็จสิ้นการจัดพิธีทำบุญ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง ศาสนพิธีและ มารยาทชาวพุทธ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญ อย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๗)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญอย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้ **ด้านทักษะกระบวนการ** - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควร	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูทบทวนกิจกรรมที่นักเรียนร่วมกันจัดพิธีทำบุญโรงเรียนในคาบเรียนก่อนหน้า และตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ ๑.๑ นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการทำกิจกรรมทำบุญโรงเรียน ๑.๒ มีสิ่งใดที่นักเรียนภาคภูมิใจจากการทำกิจกรรมบ้าง ๑.๓ มีสิ่งใดที่นักเรียนอยากปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นบ้าง ๒. ครูพูดเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “คาบเรียนที่ผ่านมา พวกเราได้มีโอกาสจัดพิธีทำบุญด้วยตัวเองตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ครูต้องขอชื่นชมในความตั้งใจและความร่วมมือของทุกคนในการจัดงานในครั้งนี้ โดยในชั่วโมงนี้เราจะมาสะท้อนคิดเกี่ยวกับการจัดพิธีทำบุญว่ามีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง”	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง มารยาทชาวพุทธ	แผนผังความคิดสรุปจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดพิธีทำบุญ	ตรวจแผนผังความคิดสรุปจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดพิธีทำบุญ/เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิดสรุปจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดพิธีทำบุญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๗)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
พัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้ **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง ศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ	**ขั้นสอนและปฏิบัติ (๔๐ นาที)** ๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของการจัดงานพิธีทำบุญในชั่วโมงที่ผ่านมา ในรูปแบบแผนผังความคิด ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอจุดเด่นและจุดด้อยของการจัดงานพิธีทำบุญ	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของการจัดงานพิธีทำบุญในชั่วโมงที่ผ่านมา ในรูปแบบแผนผังความคิด			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการ	**ขั้นสรุป (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษา ศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม และความสุภาพเรียบร้อย ทั้งยัง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๗)

หน่วยที่ ๕ เรื่อง เดินตามความเป็นไทย รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
เรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข		เป็นการฝึกวินัย การเคารพกติกาสังคม และเกิดการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามให้คงอยู่)			

สถานีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้	๑. ตรวจแผนผังความคิดเรื่องมารยาทชาวพุทธ	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่องมารยาทชาวพุทธ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้	๑. ตรวจแผนผังความคิดเรื่องมารยาทชาวพุทธ	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่องมารยาทชาวพุทธ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง ศาสนพิธีและ มารยาทชาวพุทธ	๑. ตรวจแผนผังความคิดเรื่องมารยาทชาวพุทธ	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่องมารยาทชาวพุทธ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญ อย่างเห็นความสำคัญของศาสนพิธีและมารยาทชาวพุทธ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจแผนผังความคิดเรื่องมารยาทชาวพุทธ ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่องมารยาทชาวพุทธ ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของพิธีทำบุญโรงเรียน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แผนผังความคิด	จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญ	วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดงานพิธีทำบุญได้ครบถ้วน ชัดเจน มีตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์ทุกประเด็น	วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของการจัดพิธีทำบุญได้บางส่วน มีการยกตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์บ้าง	วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของพิธีทำบุญได้น้อย ขาดการยกตัวอย่างประกอบการวิเคราะห์
	การนำเสนอแผนผังความคิดเรื่อง มารยาทชาวพุทธ	นำเสนอเนื้อหาที่มีความถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทุกประเด็น ใช้วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ นำเสนอข้อมูลได้ชัดเจน เข้าใจง่าย เสียงดังฟังชัด	ปฏิบัติได้บกพร่องไม่เกิน ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้บกพร่องมากกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๔ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๒ – ๓ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ดปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศูนย์วิทยทรัพยากร
ศูนย์บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖
ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๒๔ ชั่วโมง

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑	รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
ตัวชี้วัด ม.๓/๑๐	วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ
มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑	เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข
ตัวชี้วัด ม.๓/๓	อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะศาสนาแต่ละศาสนามีหลักความเชื่อและวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกัน การเคารพในความหลากหลายจะช่วยลดความขัดแย้ง ส่งเสริมความเข้าใจ และความสามัคคีในสังคม อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงวุฒิภาวะ ทางความคิด และสะท้อนถึงการเป็นพลเมืองที่เคารพสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

การศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้คนที่อยู่รอบตัว การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมทักษะการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การฝึกฝนให้มีทักษะการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสุภาพช่วยให้เราสามารถแสดงความคิดอย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่มีอคติ

การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้เรารู้จักรากเหง้าและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เกิดความภาคภูมิใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งดีงามของชาติ ทั้งยังส่งเสริมให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ เคารพกัน และเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่นอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังสามารถนำวัฒนธรรมไปต่อยอดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อีกด้วย

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัฒนธรรมเป็นรากฐานของชาติที่สะท้อนอัตลักษณ์ ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทย หากไม่ช่วยกันรักษาไว้ วัฒนธรรมเหล่านี้อาจเลือนหายไป ตามกาลเวลาการอนุรักษ์วัฒนธรรมจะช่วยสืบทอดสิ่งดีงามจากรุ่นสู่รุ่น สร้างความสามัคคีในสังคม ทำให้คนไทยรู้จักตนเอง ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และยังสามารถนำไปต่อยอดเป็นทุนทางสังคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวได้

การศึกษาวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโลกอย่างยั่งยืน

การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดีภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง รวมทั้งรู้จักแยกแยะและพิจารณาถึงมุมมองที่แตกต่างโดยไม่ตัดสินจากเพียงสิ่งที่มองเห็น ซึ่งจะนำไปสู่ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในสังคม

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) บอกความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

๒) บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต

๓) บอกความหมายของวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง

๔) บอกแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๕) อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

๖) บอกแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๓.๒ ด้นทักษะ/กระบวนการ (P)

๑) ใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

๒) นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต

๓) สืบค้นและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการชีวิตของคนไทย

๔) วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของไทย

๕) ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๖) ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

๗) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) เห็นความสำคัญของการการยอมรับและเคารพความแตกต่างทางศาสนา

๒) เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

๓) เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

๔) เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๕) เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมสากล

๖) เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

สืบค้นและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการใช้วิวิตของคนไทย ตลอดจนวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย อย่างเห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีไทย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม และเห็นความสำคัญของการเลือกรับวัฒนธรรมสากลผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลายและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความแตกต่างผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ มีวินัย

๕.๒ ใฝ่เรียนรู้

๕.๓ อยู่อย่างพอเพียง

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

๓) แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย

๔) สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย

๕) ใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล

๖) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาโดยมีเหตุประกอบ และแสดงออกถึงแนวคิดที่	วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาโดยมีเหตุประกอบ และแสดงออกถึงแนวคิดที่	วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาโดยมีเหตุประกอบ และแสดงออกถึงแนวคิดที่

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	เคารพความหลากหลายได้ตั้งแต่ ๓ ข้อ ขึ้นไป	เคารพความหลากหลาย ๒ ข้อ	เคารพความหลากหลายได้น้อยกว่า ๓ ข้อ
เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างโดยมีเหตุผลประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างโดยมีเหตุผลประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้ ๒ ข้อขึ้นไป	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างโดยมีเหตุผลประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้น้อยกว่า ๒ ข้อขึ้นไป
ความครบถ้วนของเนื้อหา	ระบุวัฒนธรรมได้หลากหลาย ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตได้อย่างชัดเจน	ระบุวัฒนธรรมไทยได้มากกว่า ๓ ตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนได้เป็นส่วนมาก	ระบุวัฒนธรรมไทยได้น้อยกว่า ๓ ตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนน้อย
โครงสร้าง แผนผังความคิด	แผนผังจัดวางเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกประเด็น เข้าใจง่าย	แผนผังจัดวางเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงกันเป็นส่วนมาก	แผนผังขาดความเชื่อมโยงกัน เข้าใจยาก
ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	ชิ้นงานมีการออกแบบสวยงาม ใช้สี รูปภาพ สัญลักษณ์ดึงดูดความสนใจได้ดี	ชิ้นงานมีการตกแต่ง แต่ขาดความสวยงาม	ชิ้นงานขาดการตกแต่ง
ความครบถ้วนของเนื้อหา	ระบุแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยได้ถูกต้อง ตั้งแต่ ๕ ข้อขึ้นไป	ระบุแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยได้ถูกต้อง ๓ - ๔ ข้อ	ระบุแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยได้น้อยกว่า ๓ ข้อ
โครงสร้าง ชิ้นงาน	จัดวางเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกประเด็น เข้าใจง่าย	จัดวางเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงกันเป็นส่วนมาก	ขาดความเชื่อมโยงกัน เข้าใจยาก
ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	ชิ้นงานมีการออกแบบสวยงาม ใช้สี รูปภาพ สัญลักษณ์ดึงดูดความสนใจได้ดี	ชิ้นงานมีการตกแต่ง แต่ขาดความสวยงาม	ชิ้นงานขาดการตกแต่ง
การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล พร้อม	อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล พร้อม	อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสมได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	พร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม ได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากล	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากลได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากลได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากลได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ตั้งแต่ ๕ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ๓-๔ ข้อ	บอกและวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ข้อ
ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๒๕ – ๓๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๑๓ – ๒๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)

คะแนน ๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑๐ วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะศาสนาแต่ละศาสนามีหลักความเชื่อและวิถีปฏิบัติที่แตกต่างกัน การเคารพในความหลากหลายจะช่วยลดความขัดแย้ง ส่งเสริมความเข้าใจ และความสามัคคีในสังคม อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงวุฒิภาวะทางความคิด และสะท้อนถึงการเป็นพลเมืองที่เคารพสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเป็นหลักการสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ โดยเฉพาะในโลกยุคปัจจุบันที่ผู้คนจากหลากหลายศาสนามีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี การยอมรับและเคารพในศาสนาอื่นจึงเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสามัคคีและสันติภาพในสังคม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการการยอมรับและเคารพความแตกต่างทางศาสนา

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่ามีสิ่งใดบ้างที่เป็นตัวบ่งบอกถึงความหลากหลายและความแตกต่างทางด้านศาสนาและความเชื่อ” ๒. ครูพูดเชื่อมโยงประเด็นคำถามกับบทเรียน เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ดังนี้ ในสังคมที่มีความหลากหลาย การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขจำเป็นต้องอาศัย 'การยอมรับ' และ 'การเคารพ' ต่อความแตกต่าง ดังนั้น ในบทเรียนวันนี้ เราจะมาทำความเข้าใจว่า 'การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา' มีความสำคัญอย่างไร และเราจะสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร เพื่อให้เราอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขและสันติสุข	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: สิ่งปลูกสร้าง สัญลักษณ์ทางศาสนา พิธีกรรมและเทศกาล วิถีชีวิตและการแต่งกาย ฯลฯ) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา/เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๓๒ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - ใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของ การยอมรับและเคารพความแตกต่างทางศาสนา **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย	**ขั้นสอน (๒๐ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาและสืบค้นข้อมูความเชื่อและการปฏิบัติตนของแต่ละศาสนา จากนั้นสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ใส่ในกระดาษฟลิปชาร์ท ประกอบด้วย ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาและสืบค้นข้อมูลการปฏิบัติตนและความเชื่อของแต่ละศาสนา จากนั้นสรุปเป็นประเด็นสำคัญใส่ในกระดาษฟลิปชาร์ท ประกอบด้วย ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู โดยมีแนวทางการสรุปประเด็น ดังนี้ ศาสนาพุทธ <u>*ความเชื่อ*</u> : - เชื่อในกฎแห่งกรรม : การกระทำดีหรือชั่วจะส่งผลตามมาในชีวิตนี้และชาติหน้า - เชื่อในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดและการบรรลุนิพพาน - เชื่อว่าหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าคือหนทางดับทุกข์			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข		<u>*การปฏิบัติตน*</u> : - รักษาศีล ๕ หรือศีล ๘ - ทำบุญตักบาตรและปฏิบัติธรรม - สวดมนต์ ไหว้พระ และเจริญสติ ศาสนาคริสต์ <u>*ความเชื่อ*</u> : - เชื่อว่าพระเจ้าคือผู้สร้างโลกและทุกสรรพสิ่ง - เชื่อว่าพระเยซูคริสต์คือพระบุตรของพระเจ้าและเป็นผู้ไถ่บาป <u>*การปฏิบัติตน*</u> : - ปฏิบัติตามคำสอนในพระคัมภีร์ไบเบิล - ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา ศาสนาอิสลาม <u>*ความเชื่อ*</u> :			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		- เชื่อในพระอัลลอฮ์ผู้ทรงเอกะ (พระเจ้าองค์เดียว) - เชื่อในคัมภีร์อัลกุรอานและคำสอนของศาสดามูฮัมหมัด - เชื่อในวันพิพากษาและชีวิตหลังความตาย <u>*การปฏิบัติตน*</u> : - ปฏิบัติศาสนกิจ ๕ ประการ ได้แก่ การกล่าวปฏิญาณศรัทธา (ชาฮาดะฮ์) การละหมาด การถือศีลอด การบริจาคซะกาต และการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู <u>*ความเชื่อ*</u> : - เชื่อในเทพเจ้าหลายองค์ เช่น พระพรหม พระวิษณุ พระศิวะ			

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอตามประเด็นที่กำหนด ๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ - คำถามที่ ๑ หากเพื่อนต่างศาสนาไม่สามารถรับประทานอาหารบางอย่างในงานเลี้ยงที่นักเรียนจัด นักเรียนควรทำอย่างไร - คำถามที่ ๒ หากโรงเรียนจัดกิจกรรมเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และเพื่อนต่างศาสนาไม่เข้าร่วม นักเรียนควรรู้สึกหรือแสดงออกอย่างไร	- เชื่อในเรื่องกรรม การเวียนว่ายตายเกิด และโมกษะ (การหลุดพ้น) *<u>การปฏิบัติตน</u>* : - บูชาเทพเจ้าผ่านพิธีกรรมและการสวดมนต์ ๓. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอข้อมูลตามประเด็นที่ครูกำหนด ๔. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: - คำถามที่ ๑ ในฐานะเจ้าภาพหากทราบว่ามีเพื่อนต่างศาสนามาร่วมงานควรจัดเตรียมอาหารที่เพื่อนต่างศาสนาสามารถรับประทานได้ไว้ด้วย สิ่งนี้แสดงถึงความใส่ใจและมีน้ำใจในสังคมที่มีความแตกต่างฯ - คำถามที่ ๒ นักเรียนควรให้สิทธิในการเลือกโดยไม่ตัดสินเพื่อน เนื่องจากคนแต่ละ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ศาสนามีแนวทางการปฏิบัติของตนเอง ไม่ควรบังคับหรือใช้คำพูดให้เพื่อนรู้สึกไม่สบายใจ ฯลฯ)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ลงในใบงานที่ ๑ ๒. ครูเดินสำรวจ พร้อมสอบถามตามข้อสงสัยและคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในการทำงานแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม ๓. ครูสุ่มนักเรียนให้นำเสนอข้อมูลในใบงานที่ ๑	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่๑ ๒. นักเรียนซักถามครูหากมีข้อสงสัยระหว่างทำงาน ๓. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอข้อมูลในใบงานที่ ๑			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องการยอมรับและเคารพความแตกต่างทางศาสนามีความสำคัญอย่างไร”	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักคำสอนและค่านิยมของศาสนาต่าง ๆ การรับรู้และเรียนรู้ว่าแต่ละศาสนามีความเชื่อและการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยลดอคติและทัศนคติที่ไม่ถูกต้องที่อาจเกิดจากความไม่รู้ ทั้งนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารที่เคารพและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญเมื่อมีการพูดคุยหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนาหรือประเด็นที่อ่อนไหว โดยการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมและเน้นการฟังอย่างตั้งใจเพื่อเข้าใจมุมมองของผู้อื่น และส่งเสริมให้มีทัศนคติที่เปิดกว้าง เข้าใจและพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่แตกต่างไปจากที่ตนเอง)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการการยอมรับและเคารพความแตกต่างทางศาสนา	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา	วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาโดยมีเหตุประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาโดยมีเหตุประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลาย ๒ ข้อ	วิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนาโดยมีเหตุประกอบ และแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้น้อยกว่า ๓ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๕ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๓ – ๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานศึกษาธิการภาคผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนและเสนอความคิดเห็นในแนวทางการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ตามประเด็นที่กำหนด

๑. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา (ระบุเป็นข้อ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. จงบอกแนวทางการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. จงวิเคราะห์ประโยชน์ของการศึกษาเรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนและเสนอความคิดเห็นในแนวทางการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ตามประเด็นที่กำหนด

๑. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา (ระบุเป็นข้อ)
ความสำคัญของการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ได้แก่

- *ส่งเสริมความสามัคคีในสังคม* : การยอมรับความแตกต่างทางศาสนาช่วยลดความขัดแย้ง ลดความเกลียดชัง และช่วยสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนหรือประเทศ แม้ว่าผู้คนจะมีความเชื่อที่แตกต่างกัน แต่การเคารพซึ่งกันและกันเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสงบ
- *ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน* : การเคารพในสิทธิที่จะมีความเชื่อที่แตกต่างกันเป็นการเคารพสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ทุกคนควรมีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาที่ตนเองเชื่อมั่นโดยปราศจากการกดขี่หรือละเมิด
- *สร้างการเรียนรู้และความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม* : การยอมรับความแตกต่างทางศาสนาช่วยให้ผู้คนมีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี และมุมมองจากศาสนาอื่น ซึ่งสามารถช่วยลดความเข้าใจผิดและอคติ และเปิดโอกาสในการพัฒนาทักษะความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม
- *สร้างสังคมที่สงบสุขและปราศจากความขัดแย้ง* : สังคมที่ให้ความสำคัญกับการเคารพในความแตกต่างทางศาสนามักจะมีสันติสุข ไม่มีการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา และไม่เกิดความขัดแย้งจากอคติทางศาสนา
- *ส่งเสริมความเข้าใจและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ* : การยอมรับและเคารพในความแตกต่างช่วยให้ผู้คนมีความเข้าใจในความเชื่อของกันและกัน ซึ่งสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระดับต่าง ๆ

๒. จงบอกแนวทางการยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา

- เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
- ไม่ล้อเลียนความเชื่อทางศาสนา
- เปิดใจเรียนรู้ความเชื่อและวัฒนธรรมของผู้อื่น
- ร่วมมือกันทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์โดยไม่แบ่งแยกศาสนา
- แสดงออกถึงความเคารพในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของทุกศาสนา
- ปฏิบัติตนด้วยเมตตาและมีน้ำใจต่อกัน

๓. การศึกษาเรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา มีความสำคัญอย่างไร

การศึกษาเรื่อง การยอมรับและเคารพในความแตกต่างทางศาสนา ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักคำสอนและค่านิยมของศาสนาต่าง ๆ การรับรู้และเรียนรู้ว่าแต่ละศาสนามีความเชื่อและการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยลดอคติและทัศนคติที่ไม่ถูกต้องที่อาจเกิดจากความไม่รู้ ทั้งนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารที่เคารพและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญเมื่อมีการพูดคุยหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศาสนาหรือประเด็นที่อ่อนไหว โดยการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม และเน้นการฟังอย่างตั้งใจเพื่อเข้าใจมุมมองของผู้อื่น และส่งเสริมให้มีทัศนคติที่เปิดกว้าง เข้าใจและพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่แตกต่างไปจากที่ตนเอง

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๑๐ วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้คนที่อยู่รอบตัว การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมทักษะการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การฝึกฝนให้มีทักษะการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสุภาพช่วยให้เราสามารถแสดงความคิดอย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่มีอคติ

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

การปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างหมายถึงการเคารพและเข้าใจความหลากหลายของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ หรือแนวคิดที่มีหลากหลาย ในที่นี้จะขอเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ดังนี้

๑. เคารพและยอมรับความแตกต่าง
   - รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเปิดใจ โดยไม่ตัดสินคนจากสิ่งที่เขาคิดหรือเชื่อ
   - เคารพในวัฒนธรรมและประเพณีของคนอื่น การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้อื่นช่วยให้เราเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้น
   - ไม่ใช้คำพูดหรือพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือการแบ่งแยก การระมัดระวังคำพูดและพฤติกรรมช่วยลดการเข้าใจผิดและความขัดแย้งในสังคมได้

๒. ฝึกฝนการสื่อสารที่ดี
   - ใช้ภาษาในการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและสุภาพ การใช้คำพูดสุภาพและเข้าถึงได้ง่ายช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
   - ไม่พูดจากล่าวหรือตำหนิคนอื่นต่อหน้าคนอื่น ควรคุยกันอย่างเป็นกันเองและเป็นมิตร
   - ฝึกการฟังอย่างตั้งใจ เมื่อเรารับฟังคนอื่นอย่างตั้งใจ เราจะสามารถเข้าใจมุมมองและความรู้สึกของเขาได้ดีขึ้น

๓. เปิดใจและเรียนรู้จากคนที่แตกต่าง
   - มองหาความเหมือนและความแตกต่างในแต่ละบุคคล ความแตกต่างอาจทำให้เราได้มุมมองใหม่ ๆ ที่นำไปสู่การเติบโตทางความคิด
   - ไม่ยึดติดกับอคติหรือความคิดแคบ ๆ ที่อาจเกิดจากประสบการณ์หรือการรับฟังข้อมูลจากแหล่งเดียว ควรฝึกเปิดรับข้อมูลและมุมมองจากหลากหลายแหล่ง
   - พยายามเข้าใจถึงเหตุผลและความเป็นมาของความคิดเห็นและการกระทำของผู้อื่น

๔. ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้อื่นจากเชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม ควรมองทุกคนอย่างเสมอภาคและยุติธรรม
- แสดงความเมตตาและเห็นใจต่อคนที่มีความแตกต่างจากเรา การให้ความช่วยเหลือหรือการเอาใจใส่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม
- ให้โอกาสทุกคนอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะในด้านการศึกษา การทำงาน หรือการเข้าถึงทรัพยากร

๕. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและเคารพสิทธิผู้อื่น
- ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติตามกฎจะช่วยให้สังคมมีความเป็นระเบียบและปลอดภัย
- เคารพสิทธิของผู้อื่น เช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น การเลือกเชื่อ หรือการปฏิบัติตนของแต่ละคน
- ไม่บุกรุกหรือรบกวนผู้อื่น เช่น การไม่ล่วงละเมิดพื้นที่ส่วนตัวของผู้อื่น และการเคารพเสรีภาพในการใช้ชีวิตของแต่ละคน

๖. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- หมั่นฝึกฝนทักษะการอยู่ร่วมกับคนอื่น เช่น การเสริมสร้างการสื่อสารเชิงบวก การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และการจัดการความขัดแย้ง
- เพิ่มความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและแนวคิดที่หลากหลาย การเรียนรู้เพิ่มเติมช่วยให้เราเข้าใจและปรับตัวได้ดีขึ้นในสังคมที่มีความแตกต่าง
- เสริมสร้างความยืดหยุ่นและความอดทนในการรับมือกับความแตกต่าง เพื่อให้เราสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข

การศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้คนที่อยู่รอบตัว การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมทักษะการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การฝึกฝนให้มีทักษะการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสุภาพช่วยให้เราสามารถแสดงความคิดอย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่มีอคติ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)
- เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อและการดำเนินชีวิต เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูสุ่มนักเรียนให้บอกชื่ออาหารที่ชอบ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะมีความชอบเหมือนหรือต่างกันไป ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบเข้าสู่บทเรียน เรื่อง แนวทางการปฏบัติตนในสังคมที่มีความแตกต่าง ดังนี้ “ในสังคมของเรามีความหลากหลาย ทั้งความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิต แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือการที่เราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เราต้องรู้จัก 'แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง' ซึ่งจะช่วยให้เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ เคารพซึ่งกันและกัน และสร้างสังคมที่น่าอยู่ไปด้วยกัน”	๑. นักเรียนบอกชื่ออาหารที่ชอบ ซึ่งอาจจะเหมือนหรือต่างกันไป ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน -	Power Point เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง/เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “พลังของความแตกต่าง” ตามขั้นตอนดังนี้	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อและการดำเนินชีวิต - **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	๒.๑ ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเขียนจุดเด่นหรือข้อดีของตนเองคนละ ๑ อย่างลงในกระดาษ ๒.๒ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำจุดเด่นหรือข้อดีของสมาชิกแต่ละคนมากตอบประเด็นคำถาม ดังนี้ “กลุ่มของเราจะสร้างอะไรดีๆ ให้กับสังคมได้บ้าง ถ้าใช้จุดเด่นหรือข้อดีของสมาชิกทุกคคนมารวมกัน” ภายในเวลา ๕ นาที ๓. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้นำเสนอคำตอบและเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็น ๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นดังนี้ “ ในชีวิตประจำวัน เรามักจะพบกับผู้คนที่มีความเชื่อ ความคิด หรือวิถีชีวิตที่แตกต่างจากเรา นักเรียนคิดว่าเราควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข”	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม “พลังของความแตกต่าง” ตามขั้นตอนที่ครูกำหนด ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบ และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนกลุ่มอื่นๆ ในห้องเรียน ๔. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้		(แนวคำตอบ: าควรเปิดใจยอมรับความแตกต่าง ไม่ตัดสินผู้อื่นจากภายนอก และเรียนรู้ที่จะฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วยความเคารพ ควรพูดจาสุภาพ ไม่ล้อเลียนหรือดูถูกวิถีชีวิตของคนที่ไม่เหมือนเรา และควรมีน้ำใจ ช่วยเหลือกันในสิ่งที่ทำได้ เพราะความหลากหลายคือธรรมชาติของสังคม และการเคารพกันจะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ลงในใบงานที่ ๒ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อและการดำเนินชีวิตตามประเด็นที่กำหนด	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างลงในใบงานที่ ๒ ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อและการดำเนินชีวิตตามประเด็นที่กำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	**ขั้นสรุป (๕ นาที)** ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้คนที่อยู่รอบตัว การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมทักษะการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การฝึกฝนให้มีทักษะการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสุภาพช่วยให้เราสามารถแสดงความคิดอย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่มีอคติ)			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านความเชื่อ และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างโดยมีเหตุผลประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างโดยมีเหตุผลประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้ ๒ ข้อขึ้นไป	เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างโดยมีเหตุผลประกอบและแสดงออกถึงแนวคิดที่เคารพความหลากหลายได้น้อยกว่า ๒ ข้อขึ้นไป
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๕ – ๖ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๓ – ๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

โครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างตามประเด็นที่กำหนด

๑. ให้นักเรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง (ระบุเป็นข้อ)

- เคารพและยอมรับความแตกต่าง

.....
.....
.....
.....
.....

- ฝึกฝนการสื่อสารที่ดี

.....
.....
.....
.....
.....

- เปิดใจและเรียนรู้จากคนที่แตกต่าง

.....
.....
.....
.....

- ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

.....
.....
.....
.....

- ปฏิบัติตามกฎระเบียบและเคารพสิทธิผู้อื่น

.....
.....
.....
.....

- พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

.....
.....
.....
.....
.....

๒. จงวิเคราะห์ว่าการศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เฉลย ใบงานที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่างตามประเด็นที่กำหนด

๑. ให้นักเรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง (ระบุเป็นข้อ)

- เคารพและยอมรับความแตกต่าง
  ๑. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเปิดใจ โดยไม่ตัดสินคนจากสิ่งที่เขาคิดหรือเชื่อ
  ๒. เคารพในวัฒนธรรมและประเพณีของคนอื่น การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้อื่นช่วยให้เราเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้น
  ๓. ไม่ใช้คำพูดหรือพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือการแบ่งแยก การระมัดระวังคำพูดและพฤติกรรมช่วยลดการเข้าใจผิดและความขัดแย้งในสังคมได้
- ฝึกฝนการสื่อสารที่ดี
  ๑. ใช้ภาษาในการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและสุภาพ การใช้คำพูดสุภาพและเข้าถึงได้ง่ายช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
  ๒. ไม่พูดจากล่าวหรือตำหนิคนอื่นต่อหน้าคนอื่น ควรคุยกันอย่างเป็นกันเองและเป็นมิตร
  ๓. ฝึกการฟังอย่างตั้งใจ เมื่อเรารับฟังคนอื่นอย่างตั้งใจ เราจะสามารถเข้าใจมุมมอง
- เปิดใจและเรียนรู้จากคนที่แตกต่าง
  ๑. มองหาความเหมือนและความแตกต่างในแต่ละบุคคล ความแตกต่างอาจทำให้เราได้มุมมองใหม่
  ๒. ไม่ยึดติดกับอคติหรือความคิดแคบ ๆ ที่อาจเกิดจากประสบการณ์หรือการรับฟังข้อมูลจากแหล่งเดียว ควรฝึกเปิดรับข้อมูลและมุมมองจากหลากหลายแหล่ง
  ๓. พยายามเข้าใจถึงเหตุผลและความเป็นมาของความคิดเห็นและการกระทำของผู้อื่น
- ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
  ๑. ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้อื่นจากเชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม ควรมองทุกคนอย่างเสมอภาค
  ๒. แสดงความเมตตาและเห็นใจต่อคนที่มีความแตกต่างจากเรา การให้ความช่วยเหลือหรือการเอาใจใส่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม
  ๓. ให้โอกาสทุกคนอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะในด้านการศึกษา การทำงาน หรือการเข้าถึงทรัพยากร
- ปฏิบัติตามกฎระเบียบและเคารพสิทธิผู้อื่น
  ๑. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติตามกฎจะช่วยให้สังคมมีความเป็นระเบียบและปลอดภัย
  ๒. เคารพสิทธิของผู้อื่น เช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น การเลือกเชื่อ
  ๓. ไม่บุกรุกหรือรบกวนผู้อื่น เช่น การไม่ล่วงละเมิดพื้นที่ส่วนตัวของผู้อื่น
- พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
  ๑. หมั่นฝึกฝนทักษะการอยู่ร่วมกับคนอื่น เช่น การเสริมสร้างการสื่อสารเชิงบวก การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และการจัดการความขัดแย้ง
  ๒. เพิ่มความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและแนวคิดที่หลากหลาย การเรียนรู้เพิ่มเติมช่วยให้เราเข้าใจและปรับตัวได้ดีขึ้นในสังคมที่มีความแตกต่าง
  ๓. เสริมสร้างความยืดหยุ่นและความอดทนในการรับมือกับความแตกต่าง เพื่อให้เราสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข

๒. จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนที่ดีในสังคมที่มีความแตกต่าง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของผู้คนที่อยู่รอบตัว การเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและค่านิยมที่แตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งช่วยเสริมทักษะการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การฝึกฝนให้มีทักษะการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสุภาพช่วยให้เราสามารถแสดงความคิดอย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างโดยไม่มีอคติ

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๓ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้เรารู้จักรากเหง้าและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เกิดความภาคภูมิใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งดีงามของชาติ ทั้งยังส่งเสริมให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ เคารพกัน และเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่นอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังสามารถนำวัฒนธรรมไปต่อยอดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อีกด้วย

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้ความเข้าใจ (K)

ความหมายของวัฒนธรรมไทย คือ แนวคิดและวิถีชีวิตที่สะท้อนถึงความเชื่อและค่านิยมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยการปฏิบัติ การแสดงออก ความคิด และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคมไทย ทั้งในด้านประเพณี ศิลปะ ความเชื่อ และการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยวัฒนธรรมไทยมักถูกสร้างขึ้นจากการรวมกลุ่มของผู้คนที่มีความเชื่อร่วมกัน เช่น ศาสนาพุทธ การใช้ภาษาไทย การทำบุญ การแสดงความเคารพผู้อาวุโส การรักษามารยาทในสังคม รวมถึงการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัฒนธรรมไทย มีหลายด้าน ทั้งในด้านความเชื่อ ประเพณี ภาษา ศิลปะ และการดำเนินชีวิตประจำวันที่สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์และวิถีชีวิตของคนไทย องค์ประกอบหลัก ๆ ของวัฒนธรรมไทยประกอบด้วย:

- ความเชื่อและศาสนา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิธีคิดและการปฏิบัติตัวของคนไทย พิธีกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญ, การไหว้พระ, การถวายสังฆทาน เป็นต้น เป็นสิ่งที่ฝังลึกในวัฒนธรรมและประเพณีของคนไทย
- ภาษาและการสื่อสาร ภาษาไทยเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสาร การใช้ภาษาที่สุภาพและมารยาทในการพูดเป็นส่วนสำคัญในวัฒนธรรมไทย การไหว้, การใช้คำพูดที่ให้เกียรติผู้อื่นก็เป็นลักษณะของการสื่อสารในสังคมไทย
- ประเพณีและพิธีกรรม ประเทศไทยมีประเพณีและพิธีกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ อาทิ การทำบุญปีใหม่, สงกรานต์, ลอยกระทง, ประเพณีการแต่งงาน, และการทำบุญในโอกาสต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงความเชื่อและการเคารพผู้อื่นในสังคม
- ศิลปะและการแสดง ศิลปะไทยเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของชาติ เช่น การแสดงละครโนราห์, รำไทย, การสร้างวัดและพระพุทธรูป และการสร้างงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จิตรกรรมฝาผนัง งานปั้น งานทอผ้า เป็นต้น
- อาหารและการกิน อาหารไทยมีความหลากหลายและรสชาติเฉพาะตัว โดยใช้สมุนไพรและเครื่องเทศในการปรุงรส อาทิ ต้มยำกุ้ง, ผัดไทย, แกงเขียวหวาน ซึ่งเป็นอาหารที่มีรสชาติที่จัดจ้านและมักใช้การแบ่งปันร่วมกัน

- การแต่งกาย การแต่งกายแบบไทย ๆ เช่น การใส่ชุดไทยในโอกาสพิเศษ หรือการใส่เสื้อผ้าที่มีความสุภาพและสะอาดตา ก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา
- การปฏิบัติตนและมารยาท วัฒนธรรมไทยมีความสำคัญในการรักษามารยาทและการเคารพผู้อื่น เช่น การไหว้, การนั่งพับเพียบ, การให้เกียรติผู้อาวุโส และการประพฤติปฏิบัติในที่สาธารณะ
- การครองตนและการดำเนินชีวิต การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ถือเป็นอีกหนึ่งหลักสำคัญในวัฒนธรรมไทย

การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้เรารู้จักรากเหง้าและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เกิดความภาคภูมิใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งดีงามของชาติ ทั้งยังส่งเสริมให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ เคารพกัน และเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่นอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังสามารถนำวัฒนธรรมไปต่อยอดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อีกด้วย

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกความหมายของวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง

๔.๒ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการชีวิตของคนไทย
- วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของไทย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สืบค้นและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการใช้วิวิตของคนไทย ตลอดจนวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย อย่างเห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สืบค้นและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการใช้วีวิตของคนไทย ตลอดจนวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย อย่างเห็นคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกความหมายของวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้องบอก	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสิ่งที่นักเรียนคิดว่าเป็นวัฒนธรรมไทย โดยวิธีการออกแบบเขียนบนกระดานให้ได้มากที่สุด โดยกำหนดเวลา ๒ นาที ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งที่นักเรียนเขียนบนกระดาน ๓. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าสิ่งที่นักเรียนยกตัวอย่างมานี้มีความสำคัญอย่างไรกับตัวนักเรียน” ๔. ครูพูดเชื่อมโยงกิจกรรมกับบทเรียน เรื่อง วัฒนธรรมไทย ดังนี้ การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเป็นการศึกษาเพื่อเข้าใจถึง	๑. นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสิ่งที่นักเรียนคิดว่าเป็นวัฒนธรรมไทย โดยวิธีการออกแบบเขียนบนกระดานให้ได้มากที่สุดตามเวลาที่กำหนด (แนวคำตอบ: ประเพณีสงกรานต์ การไหว้ ต้มยำกุ้ง ผัดไทย ส้มตำ เครื่องแต่งกายไทย ประเพณีบุญบั้งไฟ การแสดงโขน ละครพูด การรำไทย และการนุ่งผ้าไหมไทย ฯลฯ) ๒. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งที่นักเรียนเขียนบนกระดาน ๓. นักเรียนร่วมกันตอบประเด็นคำถามที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: เป็นสิ่งที่บ่งบอกเอกลักษณ์ความเป็นไทย สะท้อนภูมิปัญญาวัฒนธรรมของคนไทย ฯลฯ)	Power Point เรื่อง วัฒนธรรมไทย	แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
องค์ประกอบของวัฒนธรรมไทย **ด้านทักษะกระบวนการ** - สืบค้นและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการชีวิตของคนไทย - วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของไทย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย	รากฐานทางประเพณี ความเชื่อ และการดำเนินชีวิตของคนไทยที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัฒนธรรมไทยไม่เพียงแต่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ แต่ยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจในสังคม การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจะทำให้เราเข้าใจถึงความหลากหลายทางภาค และการผสมผสานของประเพณีดั้งเดิมและความทันสมัยในสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย				
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนในกลุ่มสืบค้นตัวอย่างวัฒนธรรมไทยคนละ ๑ ตัวอย่างที่ไม่ซ้ำกัน สรุปประเด็นสำคัญและเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟังทีละคน จนครบสมาชิกทุกคนในกลุ่ม	๑. นักเรียนจัดกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันสืบค้นตัวอย่างวัฒนธรรมไทยคนละ ๑ ตัวอย่าง ที่ไม่ซ้ำกัน สรุปประเด็นสำคัญและเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟังทีละคน จนครบสมาชิกทุกคนในกลุ่ม			

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง	๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ “คุณค่าและประโยชน์ของวัฒธรรมไทย”	๓. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ “คุณค่าและประโยชน์ของวัฒธรรมไทย” (แนวคำตอบ: วัฒนธรรมไทยมีคุณค่าและประโยชน์อย่างหลากหลาย ทั้งในด้านการปลูกฝังคุณธรรม เช่น ความกตัญญูและความสุภาพอ่อนน้อม เสริมสร้างความสามัคคีในครอบครัวและชุมชน สร้างอัตลักษณ์ความเป็นไทยให้เกิดความภาคภูมิใจ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งรายได้ทางเศรษฐกิจผ่านการท่องเที่ยวและสินค้าท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศในระดับสากล จึงควรช่วยกันรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมไทยให้อยู่คู่สังคมไทย)			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแผนผังความคิดตามประเด็นที่กำหนดให้ครบถ้วน ดังนี้	๑. นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มทำแผนผังความคิดตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ:			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑.๑ บอกความหมายและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทย ๑.๒ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของไทย ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอตามประเด็นที่กำหนด	๑.๑ วัฒนธรรมไทย คือ แนวคิดและวิถีชีวิตที่สะท้อนถึงความเชื่อและค่านิยมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยการปฏิบัติ การแสดงออก ความคิด และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคมไทย ทั้งในด้านประเพณี ศิลปะ ความเชื่อ และการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยวัฒนธรรมไทยมักถูกสร้างขึ้นจากการรวมกลุ่มของผู้คนที่มีความเชื่อร่วมกัน เช่น ศาสนาพุทธ การใช้ภาษาไทย การทำบุญ การแสดงความเคารพผู้อาวุโส การรักษามารยาทในสังคม ฯลฯ ๑.๒ ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และความเชื่อทางศาสนา ล้วนเป็นตัวกำหนดลักษณะและรูปแบบของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของประเทศ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
		ไทย ทั้งนี้ การรักษาวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ในแต่ละภูมิภาคเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเข้าใจในความแตกต่างทางสังคมได้อย่างดี			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นดังนี้ “การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมไทย ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงคติธรรมและหลักคิดที่สะท้อนถึงความศรัทธาและความศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงการให้ความสำคัญกับธรรมชาติและการอยู่ร่วมกันของผู้คนที่มีความหลากหมาย รวมทั้งเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อสังคมและชาติไทย ในการรับรู้ถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยทำให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในชาติ นำไปสู่การมีทัศนคติที่ดี			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๑)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ในการเคารพและให้ความสำคัญกับรากฐานของชาติ”			

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อ PowerPoint เรื่อง วัฒนธรรมไทย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกความหมายของวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย ๒. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นและยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการชีวิตของคนไทย - วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของไทย	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย ๒. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย ๒. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ๑. บอกความหมายและองค์ประกอบของวัฒนธรรมไทย และยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตของการใช้วีวิตของคนไทย รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคของไทย เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาผ่านการเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย ๒. เกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง วัฒนธรรมไทย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
แผนผังความคิด เรื่อง วัฒนธรรมไทย	ความครบถ้วนของเนื้อหา	ระบุวัฒนธรรมได้หลากหลาย ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตได้อย่างชัดเจน	ระบุวัฒนธรรมไทยได้มากกว่า ๓ ตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนได้เป็นส่วนมาก	ระบุวัฒนธรรมไทยได้น้อยกว่า ๓ ตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้คนน้อย
	โครงสร้างแผนผังความคิด	แผนผังจัดวางเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกประเด็น เข้าใจง่าย	แผนผังจัดวางเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงกันเป็นส่วนมาก	แผนผังขาดความเชื่อมโยงกัน เข้าใจยาก
	ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	ชิ้นงานมีการออกแบบสวยงาม ใช้สี รูปภาพ สัญลักษณ์ดึงดูดความสนใจได้ดี	ชิ้นงานมีการตกแต่งแต่ขาดความสวยงาม	ชิ้นงานขาดการตกแต่ง
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานีวิทยุโทรทัศน์ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๐
สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๓ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัฒนธรรมเป็นรากฐานของชาติที่สะท้อนอัตลักษณ์ ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทย หากไม่ช่วยกันรักษาไว้ วัฒนธรรมเหล่านี้อาจเลือนหายไปตามกาลเวลา การอนุรักษ์วัฒนธรรมจะช่วยสืบทอดสิ่งดีงามจากรุ่นสู่รุ่น สร้างความสามัคคีในสังคม ทำให้คนไทยรู้จักตนเอง ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และยังสามารถนำไปต่อยอดเป็นทุนทางสังคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวได้

๓. สาระการเรียนรู้

แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๑. ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยในชีวิตประจำวัน ใช้คำพูดสุภาพ ไหว้ทักทายผู้ใหญ่
๒. สืบทอดประเพณีในครอบครัวและชุมชน โดยการเข้าร่วมประเพณีท้องถิ่น เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง ทำบุญวันสำคัญทางศาสนา
๓. ใช้ผลิตภัณฑ์และส่งเสริมงานหัตถกรรมไทย เช่น สนับสนุนผ้าไทย ของใช้พื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น เพื่อช่วยให้ชุมชนยังคงอาชีพและภูมิปัญญาไว้ได้
๔. แต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทยในโอกาสเหมาะสม เช่น วันสำคัญ งานบุญ งานแต่งงาน หรือกิจกรรมในโรงเรียน/ที่ทำงาน
๕. เรียนรู้และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เช่น การอ่านหนังสือ ฟังผู้เฒ่าผู้แก่ หรือศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น แล้วถ่ายทอดต่อให้ผู้อื่น
๖. เผยแพร่และแบ่งปันวัฒนธรรมไทยผ่านสื่อ เช่น การใช้สื่อออนไลน์ เพื่อเล่าเรื่องราววัฒนธรรมไทยอย่างสร้างสรรค์
๗. ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยความเคารพ เมื่อไปเยี่ยมชมวัด หมู่บ้านโบราณ หรือพิพิธภัณฑ์ ควรแต่งกายสุภาพ เคารพกติกา และเรียนรู้อย่างตั้งใจ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)
- บอกแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)
- เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีไทย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย **ด้านทักษะกระบวนการ**	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนชมคลิปวิดีโอ เรื่อง วัฒนธรรมงานเทศกาลและประเพณีไทย | THAI ๕F SOFT POWER โดยกระทรวงวัฒนธรรม ความยาว ๒.๑๖ นาที (ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=ZJ๒jRkAglVE) ๒. ครูกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้ ๒.๑ นักเรียนเห็นสิ่งใดบ้างในวิดีโอ	๑. นักเรียนชมคลิปวิดีโอ เรื่อง วัฒนธรรมงานเทศกาลและประเพณีไทย | THAI ๕F SOFT POWER โดยกระทรวงวัฒนธรรม ความยาว ๒.๑๖ นาที ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ:	Power Point เรื่อง วัฒนธรรมไทย	ป้ายประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	ตรวจป้ายประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย/เกณฑ์การประเมินป้ายประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
- ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม	๒.๒ นักเรียนรู้สึกอย่างไรหลังรับชมคลิปวิดีโอ ๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง วัฒนธรรมไทย	๒.๑ ประเพณีวัฒนธรรมไทย เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีบุญบั้งไฟ ฯลฯ) ๒.๒ รู้สึกภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ฯลฯ ๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูเชื่อมโยงคำตอบเข้าสู่บทเรียน			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “ล้วงลึกวัฒนธรรมไทย” ตามขั้นตอน ดังนี้ ๒.๑ ครูเตรียมกล่องที่มีวัตถุหรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย เช่น ผ้าขาวม้า, เครื่องประดับไทย, ภาพวาดลายไทย, หนังสือประวัติศาสตร์, ภาพถ่ายการละเล่น และขนมไทย	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “ล้วงลึกวัฒนธรรมไทย” ตามขั้นตอนที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: - *ผ้าขาวม้า* เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทยในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ใช้สวมใส่ในการทำงานในไร่นา หรือใช้เป็น			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๒.๒ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มล้วงหาสิ่งของจากกล่อง จำนวน ๑ ชิ้น จากนั้นสืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์คุณค่าของสิ่งของที่ล้วงขึ้นมาได้ ๒.๓ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอสิ่งของและข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นและวิเคราะห์ร่วมกันภายในกลุ่ม	เครื่องประดับที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมในสังคมไทย นอกจากนี้ยังสามารถเห็นได้ในงานประเพณีสำคัญ เช่น การแต่งกายสำหรับการสรงน้ำพระในเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งสะท้อนถึงการรักษาประเพณีและการเชื่อมโยงระหว่างคนไทยในทุกยุคสมัย - *เครื่องประดับไทย* เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงศิลปะและความประณีตในการสร้างสรรค์ของช่างฝีมือไทย รวมถึงการใช้เครื่องประดับเพื่อแสดงสถานะทางสังคม - *ภาพวาดลายไทย* เป็นส่วนสำคัญของศิลปะไทยที่สะท้อนถึงความงามและความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินไทย โดยเฉพาะการใช้ลวดลายที่มีความละเอียดและ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		สวยงามเพื่อประดับวัดวาอารามและสถานที่สำคัญ ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะและศาสนาในวัฒนธรรมไทย - *ภาพถ่ายการละเล่น* เป็นการสะท้อนถึงวิถีชีวิตและความบันเทิงของคนไทยในอดีต การเรียนรู้และเล่นเกมเหล่านี้ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของการรักษาประเพณีการละเล่นที่ทำให้คนไทยสามารถเชื่อมโยงและรักษาความสัมพันธ์กับชุมชนได้ - *ขนมไทย เช่น หม้อแกง* เป็นสัญลักษณ์ของความละเอียดอ่อนในการทำอาหารไทย โดยการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติและวิธีการทำที่ต้องใช้ความใส่ใจ ขนมไทยมักเกี่ยวข้องกับการทำขนมในงานพิธี			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. ครูสรุปกิจกรรม และเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ ดังนี้ “ประเพณีและวัฒนธรรมไทยล้วนเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ดังนั้น วันนี้เราจะมาร่วมกันเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย”	สำคัญ เช่น งานมงคลสมรส หรืองานบุญต่างๆ ซึ่งการรักษาสูตรขนมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์วัฒนธรรมการทำอาหารของไทยให้ยังคงอยู่ต่อไป ๓. นักเรียนร่วมสรุปกิจกรรมและฟังครูอธิบาย			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๕ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็น “แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย”	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: ๑) ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยในชีวิตประจำวัน ใช้คำพูดสุภาพ ไหว้ทักทายผู้ใหญ่ ๒. สืบทอดประเพณีในครอบครัวและชุมชน โดยการเข้าร่วมประเพณีท้องถิ่น เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง ทำบุญวันสำคัญทางศาสนา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๓) ใช้ผลิตภัณฑ์และส่งเสริมงานหัตถกรรมไทย เช่น สนับสนุนผ้าไทย ของใช้พื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น เพื่อช่วยให้ชุมชนยังคงอาชีพและภูมิปัญญาไว้ได้ ๔) แต่งกายด้วยชุดไทยหรือผ้าไทยในโอกาสเหมาะสม เช่น วันสำคัญ งานบุญ งานแต่งงาน หรือกิจกรรมในโรงเรียน/ที่ทำงาน ๕) เรียนรู้และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เช่น การอ่านหนังสือ ฟังผู้เฒ่าผู้แก่ หรือศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น แล้วถ่ายทอดต่อให้ผู้อื่น ๖) เผยแพร่และแบ่งปันวัฒนธรรมไทยผ่านสื่อ เช่น การใช้สื่อออนไลน์ เพื่อเล่าเรื่องราววัฒนธรรมไทยอย่างสร้างสรรค์ ๗) ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยความเคารพ เมื่อไปเยี่ยมชมวัด หมู่บ้านโบราณ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
	๒. ให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายมาออกแบบเป็นสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒธรรมประเพณีไทยในกระดาษปรู๊ฟและตกแต่งให้สวยงาม ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอสือประชาสัมพันธ์ของตนเอง กลุ่มละไม่เกิน ๒ นาที่ และให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๔. ครูมอบหมายให้นักเรียนนำสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยไปติดบริเวจุดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน	หรือพิพิธภัณฑ์ ควรแต่งกายสุภาพ เคารพกติกา และเรียนรู้อย่างตั้งใจ ๒. นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการอภิปรายมาออกแบบเป็นสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยในกระดาษปรู๊ป และตกแต่งให้สวยงาม ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอสือประชาสัมพันธ์ของตนเอง กลุ่มละไม่เกิน ๒ นาที่ และให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๔. นักเรียนนำสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยไปติดบริเวณจุดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยมีความสำคัญอย่างไร”	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วัฒนธรรมไทย (๒)

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	(แนวคำตอบ: วัฒนธรรมไทยเป็นรากฐานของสังคมไทยที่สะท้อนอัตลักษณ์ ความเชื่อ วิถีชีวิต และคุณค่าทางจิตใจของคนไทย การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยจึงมีความสำคัญต่อการสืบสานสิ่งดีงามจากอดีตสู่ปัจจุบัน เพื่อรักษาความเป็นไทย สร้างความสามัคคีในสังคม และยังเป็นพลังในการพัฒนาเศรษฐกิจและความสัมพันธ์กับนานาชาติในอนาคต)			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง วัฒนธรรมไทย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	๑. ตรวจสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย	๑. สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย ๒. เกณฑ์การประเมินสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	๑. ตรวจสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย	๑. สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย ๒. เกณฑ์การประเมินสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	๑. ตรวจสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย	๑. สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย ๒. เกณฑ์การประเมินสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีไทย (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย ๒. เกณฑ์การประเมินสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง วัฒนธรรมไทย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย	ความครบถ้วนของเนื้อหา	ระบุแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยได้ถูกต้อง ตั้งแต่ ๕ ข้อขึ้นไป	ระบุแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยได้ถูกต้อง ๓ - ๔ ข้อ	ระบุแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยได้น้อยกว่า ๓ ข้อ
	โครงสร้างชิ้นงาน	จัดวางเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกประเด็น เข้าใจง่าย	จัดวางเป็นระบบมีความเชื่อมโยงกันเป็นส่วนมาก	ขาดความเชื่อมโยงกันเข้าใจยาก
	ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์	ชิ้นงานมีการออกแบบสวยงาม ใช้สี รูปภาพ สัญลักษณ์ดึงดูดความสนใจได้ดี	ชิ้นงานมีการตกแต่งแต่ขาดความสวยงาม	ชิ้นงานขาดการตกแต่ง
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ – ๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๘ – ๑๐ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สำนักงานศึกษาธิการภาคผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วัฒนธรรมสากล

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ **ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม**

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ **รายวิชา สังคมศึกษา** **กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ **ภาคเรียนที่ ๑** **เวลา ๕๐ นาที**

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๓ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโลกอย่างยั่งยืน

๓. สาระการเรียนรู้

การเลือกรับวัฒนธรรมสากล

การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสมนั้นเป็นเรื่องที่สามารถช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างยั่งยืน และช่วยให้เราสามารถรับรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์จากต่างวัฒนธรรม โดยการเลือกรับวัฒนธรรมสากลอย่างมีวิจารณญาณสามารถพิจารณาได้ตามหลักดังนี้

๑. เลือกสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมและศีลธรรม การเลือกรับวัฒนธรรมต่างชาติควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยหรือวัฒนธรรมของเราเอง เช่น การเคารพผู้ใหญ่ ความอดทน และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นคุณค่าในวัฒนธรรมไทยที่ควรรักษาไว้

๒. พิจารณาถึงประโยชน์และผลกระทบ วัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย หรือการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ แต่บางวัฒนธรรมอาจไม่เหมาะสม เช่น การใช้สื่อโซเชียลในทางที่ไม่สร้างสรรค์ ดังนั้นจึงควรพิจารณาว่าวัฒนธรรมนั้นจะมีผลกระทบอย่างไรทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

๓. ใช้วิจารณญาณในการแยกแยะ การเลือกรับวัฒนธรรมสากลควรใช้วิจารณญาณเพื่อแยกแยะวัฒนธรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ควรตั้งคำถามว่าสิ่งที่รับมานั้นจะเป็นประโยชน์หรือสร้างปัญหาอย่างไรต่อสังคมไทย เช่น บางวัฒนธรรมอาจมีผลเสียต่อการบริโภคหรือการใช้ชีวิต จึงควรเลือกเฉพาะสิ่งที่ดีและเหมาะสม

๔. เลือกวัฒนธรรมที่เสริมสร้างการพัฒนาและเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาทักษะและความรู้ให้ทันสมัย และสร้างโอกาสในการแข่งขันกับนานาชาติได้ การเปิดรับสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถพัฒนาตนเองและสังคมให้ก้าวไปข้างหน้าได้

๕. รักษาอัตลักษณ์ของตนเอง การเลือกรับวัฒนธรรมสากลไม่ควรทำให้เราละทิ้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวตนและอัตลักษณ์ของเราโดยสิ้นเชิง เช่น การรักษาภาษา วัฒนธรรมดั้งเดิมและความภาคภูมิใจในชาติ ซึ่งจะช่วยให้เรามีความเป็นเอกลักษณ์ และสามารถแสดงตัวตนได้อย่างเหมาะสมในสังคมสากล

การศึกษาวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม พัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและโลกอย่างยั่งยืน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมสากล

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม และเห็นความสำคัญของการเลือกรับวัฒนธรรมสากลผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วัฒนธรรมสากล

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสมและเห็นความสำคัญของการเลือกรับวัฒนธรรมสากลผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล **ด้านทักษะกระบวนการ** - ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการ	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนได้ร่วมกันตอบ ดังนี้ “การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน ของใช้หรือสิ่งใดบ้างที่ไม่ใช่วัฒนธรรมไทย” ๓. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง วัฒนธรรมสากล	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: เสื้อผ้า โทรศัพท์ รองเท้า กางเกงยีนส์ เครื่องดื่มหรืออาหารต่างชาติ และภาษาอังกฤษ) ๓. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	Power Point เรื่อง วัฒนธรรมสากล	ใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	แบบประเมินใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล
	ขั้นสอน (๒๐ นาที) ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นตัวอย่างวัฒนธรรมสากลให้ได้จำนวนมากที่สุดภายในเวลา ๓ นาที ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่าตัวอย่างวัฒนธรรมสากลที่กลุ่มสืบค้นมาได้นั้นเป็นวัฒนธรรมที่ควรเลือกรับหรือไม่เลือกรับเพราะเหตุใด	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นตัวอย่างวัฒนธรรมสากลให้ได้จำนวนมากที่สุดภายในเวลา ๓ นาที ๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่าตัวอย่างวัฒนธรรมสากลที่กลุ่มสืบค้นมาได้นั้นเป็นวัฒนธรรมที่ควรเลือกรับหรือไม่ควรเลือกรับ พร้อมระบุเหตุผลประกอบ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วัฒนธรรมสากล

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมสากล **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการ	๔. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้ยกตัวอย่างวัฒนธรรมที่ควรเลือกรับและไม่ควรเลือกรับ พร้อมระบุเหตุผลประกอบ หากมีประเด็นที่ไม่สมบูรณ์ครูเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์	๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มให้ยกตัวอย่างวัฒนธรรมที่ควรเลือกรับและไม่ควรเลือกรับ พร้อมระบุเหตุผลประกอบ			
	ขั้นปฏิบัติ (๒๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนอธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล พร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม ลงในใบงานที่ ๓๔ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอตามประเด็นในใบงานที่ ๓	๑. นักเรียนอธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล พร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม โดยทำลงในใบงานที่ ๓๔ ๒. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลตามประเด็นในใบงานที่ ๓			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษา เรื่องวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญเพราะช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหลากหลายของผู้คนในโลก			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วัฒนธรรมสากล

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
เรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	สร้างทัศนคติที่เปิดกว้าง ยอมรับความแตกต่างทางความคิดและการใช้ชีวิต อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนหรือทำงานร่วมกับชาวต่างชาติในอนาคต)			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สถาบันการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง วัฒนธรรมสากล

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล	๑. ตรวจใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	๑. ใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	๑. ตรวจใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	๑. ใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง วัฒนธรรมสากล	๑. ตรวจใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	๑. ใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มวิเคราะห์และยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม และเห็นความสำคัญของการเลือกรับวัฒนธรรมสากลผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๓๔ เรื่อง วัฒนธรรมสากล ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง วัฒนธรรมสากล

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล	การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากลพร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม ได้ถูกต้องตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากลพร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม ได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	อธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากลพร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม ได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากล	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมสากลได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมสากลได้ถูกต้อง และมีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้ ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากลได้ถูกต้องและมีเหตุผลประกอบเหมาะสมได้น้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)

คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)

คะแนน ๑ – ๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วัฒนธรรมสากล
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล พร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสมตามประเด็นที่กำหนด ครบถ้วน พร้อมนำเสนอ

๑. จงอธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. การศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากล มีความสำคัญอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมสากล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วัฒนธรรมสากล
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล พร้อมยกตัวอย่างการเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสมตามประเด็นที่กำหนด ครบถ้วน พร้อมนำเสนอ

๑. จงอธิบายเหตุผลในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

๑. *เลือกสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมและศีลธรรม* การเลือกรับวัฒนธรรมต่างชาติควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยหรือวัฒนธรรมของเราเอง เช่น การเคารพผู้ใหญ่ ความอดทน และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นคุณค่าในวัฒนธรรมไทยที่ควรรักษาไว้

๒. *พิจารณาถึงประโยชน์และผลกระทบ* วัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย หรือการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ แต่บางวัฒนธรรมอาจไม่เหมาะสม เช่น การใช้สื่อโซเชียลในทางที่ไม่สร้างสรรค์ ดังนั้นจึงควรพิจารณาว่าวัฒนธรรมนั้นจะมีผลกระทบอย่างไรทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

๓. *ใช้วิจารณญาณในการแยกแยะ* การเลือกรับวัฒนธรรมสากลควรใช้วิจารณญาณเพื่อแยกแยะวัฒนธรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ควรตั้งคำถามว่าสิ่งที่รับมานั้นจะเป็นประโยชน์หรือสร้างปัญหาอย่างไรต่อสังคมไทย เช่น บางวัฒนธรรมอาจมีผลเสียต่อการบริโภคหรือการใช้ชีวิต จึงควรเลือกเฉพาะสิ่งที่ดีและเหมาะสม

๔. *เลือกวัฒนธรรมที่เสริมสร้างการพัฒนาและเรียนรู้* เช่น การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาทักษะและความรู้ให้ทันสมัย และสร้างโอกาสในการแข่งขันกับนานาชาติได้ การเปิดรับสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถพัฒนาตนเองและสังคมให้ก้าวไปข้างหน้าได้

๕. *รักษาอัตลักษณ์ของตนเอง* การเลือกรับวัฒนธรรมสากลไม่ควรทำให้เราละทิ้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวตนและอัตลักษณ์ของเราโดยสิ้นเชิง เช่น การรักษาภาษา วัฒนธรรมดั้งเดิมและความภาคภูมิใจในชาติ ซึ่งจะช่วยให้เรามีความเป็นเอกลักษณ์ และสามารถแสดงตัวตนได้อย่างเหมาะสมในสังคมสากล

๒. การศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมสากล มีความสำคัญอย่างไร

การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมสากลมีความสำคัญอย่างมากในโลกยุคปัจจุบัน เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่างของผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เกิดความเคารพซึ่งกันและกัน ลดอคติ และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งจำเป็นต่อการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคมที่เชื่อมโยงถึงกันทั่วโลก นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติแบบพลเมืองโลก รู้จักเลือกสิ่งดีงามจากวัฒนธรรมต่างๆ มาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมโดยไม่ละทิ้งอัตลักษณ์ของตนเอง

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น..... ....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่..... .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.๓/๓ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดีภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง รวมทั้งรู้จักแยกแยะและพิจารณาถึงมุมมองที่แตกต่างโดยไม่ตัดสินจากเพียงสิ่งที่มองเห็น ซึ่งจะนำไปสู่ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในสังคม

๓. สาระการเรียนรู้

การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลาย

มีแนวทางหลายอย่างที่สามารถช่วยสร้างความเคารพ ความเข้าใจ และความสามัคคีระหว่างผู้คนในสังคมได้ ประกอบด้วยดังนี้

๑. *เปิดใจและเคารพความแตกต่าง* : การยอมรับความแตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะในสังคมไทยมีผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม การเปิดใจยอมรับว่าแต่ละคนอาจมีวิธีคิดประเพณี หรือความเชื่อที่ไม่เหมือนกันเป็นการแสดงออกถึงการเคารพซึ่งกันและกัน

๒. *เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง* : การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นภาษา อาหาร การแต่งกาย หรือประเพณี เป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจในการทำความเข้าใจผู้อื่น อีกทั้งยังช่วยให้เราปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าสังคมหรือพบปะกับกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมแตกต่าง

๓. *แสดงความเคารพต่อประเพณีและศาสนาของผู้อื่น* : ในบางสถานการณ์ เช่น งานศาสนา การไปวัดหรือมัสยิด ควรปฏิบัติตามมารยาทที่เหมาะสม เช่น การแต่งกายสุภาพ หลีกเลี่ยงการทำสิ่งที่อาจจะดูไม่เหมาะสมในบริบทของงานหรือสถานที่นั้น

๔. *ใช้คำพูดอย่างสุภาพและระมัดระวังในการสื่อสาร* : การใช้คำพูดสุภาพและหลีกเลี่ยงคำพูดที่อาจจะกระทบต่อความเชื่อหรือวิถีชีวิตของผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การระมัดระวังในการเลือกใช้คำพูดจะช่วยหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้นได้

๕. *หลีกเลี่ยงการตัดสินผู้อื่นจากภายนอก* : เราไม่ควรตัดสินใครจากการแต่งกาย รูปลักษณ์ หรือศาสนา เพราะอาจจะทำให้เกิดอคติและความเข้าใจผิด การมองลึกถึงคุณค่าภายในจะช่วยให้เราเห็นถึงคุณค่าของแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง

๖. *สนับสนุนการทำงานร่วมกันและเสริมสร้างความสามัคคี* : การทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างเปิดเผยและเข้าใจ จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นและลดความแตกแยก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี เช่น งานชุมชน การเรียนรู้ร่วมกันหรือการอาสาสมัครเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาสังคมไปในทิศทางที่ดี

๗. *ใช้มารยาทในการสนทนาและปฏิบัติตัวในที่สาธารณะ* : การแสดงความสุภาพและมีมารยาทในการสนทนา เช่น การฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างตั้งใจ ไม่พูดขัดจังหวะ เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสาร

๘. *รักษาความอ่อนน้อมและความถ่อมตน* : ในวัฒนธรรมไทย การแสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นสิ่งที่สร้างความเคารพและความเป็นมิตรระหว่างบุคคล การให้เกียรติและไม่ยกตนข่มท่านถือเป็นการแสดงถึงความมีมารยาท

การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดีภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง รวมทั้งรู้จักแยกแยะและพิจารณาถึงมุมมองที่แตกต่างโดยไม่ตัดสินจากเพียงสิ่งที่มองเห็น ซึ่งจะนำไปสู่ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในสังคม

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- บอกแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) (ของแต่ละวิชา)

- เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลายและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความแตกต่างผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๑ ข้อที่ ๓ มีวินัย

- ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๖.๒ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

๖.๓ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง

- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลายและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความแตกต่างผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓) **ด้านความรู้** - บอกแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	**ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๕ นาที)** ๑. ครูนำเสนอข้อความดังต่อไปนี้ “การเคารพความแตกต่าง คือจุดเริ่มต้นของสันติภาพ” ให้นักเรียนร่วมกันอธิบายความหมายตามความเข้าใจของตนเอง ๒. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลาย ดังนี้ “การที่เราจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขนั้น เราต้องเข้าใจและเคารพในความแตกต่างเหล่านี้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลาย”	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด (แนวคำตอบ: การเคารพความแตกต่างคือจุดเริ่มต้นของสันติภาพ เพราะเมื่อเรายอมรับและให้เกียรติในสิ่งที่ผู้อื่นเป็น แม้จะแตกต่างจากเรา ก็จะช่วยลดอคติ ความขัดแย้ง และการตัดสินผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม ความเคารพนี้จะนำไปสู่ความเข้าใจ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และสร้างสังคมที่ทุกคนรู้สึกมีคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแท้จริง) ๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูพูดเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลาย	Power Point เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย/เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายบนวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง **ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม** - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	**ขั้นสอน (๑๐ นาที)** ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “สังคมหลากหลาย... เราอยู่ร่วมกันได้” ตามขั้นตอนดังนี้ ๑.๑ ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม ๖ กลุ่ม ๑.๒ ครูให้นักเรียนแต่ละยกตัวอย่างเกี่ยวกับความหลากหลายในสังคมไทย ๑.๓ ครูแจกกระดาษโพสต์อิทให้นักเรียนแต่ละคน กำหนดให้นักเรียนแต่ละคนเขียนข้อความคำที่คิดว่าคือคุณสมบัติที่ดีหรือวิธีการที่ดีในการปฏิบัติตนในสังคมที่มีความหลากหลาย เช่น การเคารพผู้อื่น, การยอมรับความแตกต่าง, การให้โอกาส, การฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง เป็นต้น ๑.๔ ครูให้นักเรียนแต่ละคนแชร์คำตอบกับเพื่อนในกลุ่ม และกลุ่มเลือกคำที่คิดว่าความสำคัญที่สุดในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย กลุ่มละ ๑ คำตอบ	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม “สังคมหลากหลาย... เราอยู่ร่วมกันได้” ตามขั้นตอนที่ครูชี้แจง			

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	**บทบาทนักเรียน**			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง	๑.๕ ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอและแชร์คำตอบที่กลุ่มเลือก ๒. ครูพูดสรุปกิจกรรม ดังนี้ ในสังคมที่หลากหลายสิ่งที่สำคัญคือ การเคารพความแตกต่าง, การฟังและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ฯลฯ	๒. นักเรียนร่วมสนทนาและฟังครูอธิบาย			
	ขั้นปฏิบัติ (๓๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย โดยใช้ความรู้ทุกเรื่องที่ได้เรียนในภาคเรียนนี้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๔ ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอตามประเด็นที่กำหนด	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกและวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย โดยใช้ความรู้ทุกเรื่องที่ได้เรียนในภาคเรียนนี้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ และบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๔ ๒. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอข้อมูลตามใบงานที่ ๔			
	ขั้นสรุป (๕ นาที) ๑. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบดังนี้ “นักเรียนคิดว่าการศึกษาเรื่อง	๑. นักเรียนร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

หน่วยที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลาย มีความสำคัญอย่างไร” ๒. ครูตรวจผลงานหรือใบงานนักเรียนเพื่อสะท้อนกลับในชั่วโมงต่อไป ๓. ครูบันทึกผลการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ๔. ครูให้โอกาสนักเรียนในการแก้ไข/พัฒนางานได้ตามศักยภาพของนักเรียน	(แนวคำตอบ: การศึกษาเรื่องการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลาย มีความสำคัญมาก เพราะช่วยให้เราอยู่ร่วมกับคนที่แตกต่างกันได้อย่างเข้าใจ ไม่ตัดสินคนจากภายนอก และรู้จักเคารพความคิด ความเชื่อ หรือวิถีชีวิตของผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้สังคมสงบสุข และเกิดความสามัคคี)			

สำนักการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - บอกแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการเรียนเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความหลากหลายและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมที่มีความแตกต่างผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ (๑.๑, ๑.๔, ๒.๑, ๔.๒ และ ๔.๓)	๑. ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ๒. เกณฑ์การประเมินใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ๓. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๓ มีวินัย - ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้ - ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ ๕ อยู่อย่างพอเพียง - ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	๑. สังเกตพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ตั้งแต่ ๕ ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ๓-๔ ข้อ	บอกและวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๓ ข้อ
	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ตั้งแต่ ๓ ข้อขึ้นไป	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่องการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้อง ๒ ข้อ	ระบุความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายได้ถูกต้องน้อยกว่า ๒ ข้อ
แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (ปานกลาง)
คะแนน ๑ – ๔ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง

เกณฑ์การประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี) หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้) หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง) หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการวางแผนในการทำงาน			
๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ – ๙ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ – ๗ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ – ๕ หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สถานีบริการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : ดูแนวคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๑. จงวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย มีความสำคัญอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....
คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๑. จงวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย

๑. *เปิดใจและเคารพความแตกต่าง* : การยอมรับความแตกต่างเป็นสิ่งสำคัญ เพราะในสังคมไทยมีผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม การเปิดใจยอมรับว่าแต่ละคนอาจมีวิธีคิดประเพณี หรือความเชื่อที่ไม่เหมือนกันเป็นการแสดงออกถึงการเคารพซึ่งกันและกัน

๒. *เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง* : การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นภาษา อาหาร การแต่งกาย หรือประเพณี เป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจในการทำความเข้าใจผู้อื่น อีกทั้งยังช่วยให้เราปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าสังคมหรือพบปะกับกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมแตกต่าง

๓. *แสดงความเคารพต่อประเพณีและศาสนาของผู้อื่น* : ในบางสถานการณ์ เช่น งานศาสนา การไปวัดหรือมัสยิด ควรปฏิบัติตามมารยาทที่เหมาะสม เช่น การแต่งกายสุภาพ หลีกเลี่ยงการทำสิ่งที่อาจจะดูไม่เหมาะสมในบริบทของงานหรือสถานที่นั้น

๔. *ใช้คำพูดอย่างสุภาพและระมัดระวังในการสื่อสาร* : การใช้คำพูดสุภาพและหลีกเลี่ยงคำพูดที่อาจจะกระทบต่อความเชื่อหรือวิถีชีวิตของผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การระมัดระวังในการเลือกใช้คำพูดจะช่วยหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้นได้

๕. *หลีกเลี่ยงการตัดสินผู้อื่นจากภายนอก* : เราไม่ควรตัดสินใครจากการแต่งกาย รูปลักษณ์ หรือศาสนา เพราะอาจจะทำให้เกิดอคติและความเข้าใจผิด การมองลึกถึงคุณค่าภายในจะช่วยให้เราเห็นถึงคุณค่าของแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง

๖. *สนับสนุนการทำงานร่วมกันและเสริมสร้างความสามัคคี* : การทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างเปิดเผยและเข้าใจ จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นและลดความแตกแยก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามัคคี เช่น งานชุมชน การเรียนรู้ร่วมกันหรือการอาสาสมัครเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาสังคมไปในทิศทางที่ดี

๗. *ใช้มารยาทในการสนทนาและปฏิบัติตัวในที่สาธารณะ* : การแสดงความสุภาพและมีมารยาทในการสนทนา เช่น การฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างตั้งใจ ไม่พูดขัดจังหวะ เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการสื่อสาร

๘. *รักษาความอ่อนน้อมและความถ่อมตน* : ในวัฒนธรรมไทย การแสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นสิ่งที่สร้างความเคารพและความเป็นมิตรระหว่างบุคคล การให้เกียรติและไม่ยกตนข่มท่านถือเป็นการแสดงถึงความมีมารยาท

๒. การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย มีความสำคัญอย่างไร

การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในสังคมไทยที่มีความหลากหลาย ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดีภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง รวมทั้งรู้จักแยกแยะและพิจารณาถึงมุมมองที่แตกต่างโดยไม่ตัดสินจากเพียงสิ่งที่มองเห็น ซึ่งจะนำไปสู่ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในสังคม

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม :

คนที่ ๑ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๒ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๓ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๔ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๕ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๖ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คนที่ ๗ : ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ภาคผนวก ข
ผังกราฟิก
(Graphic Organizers)

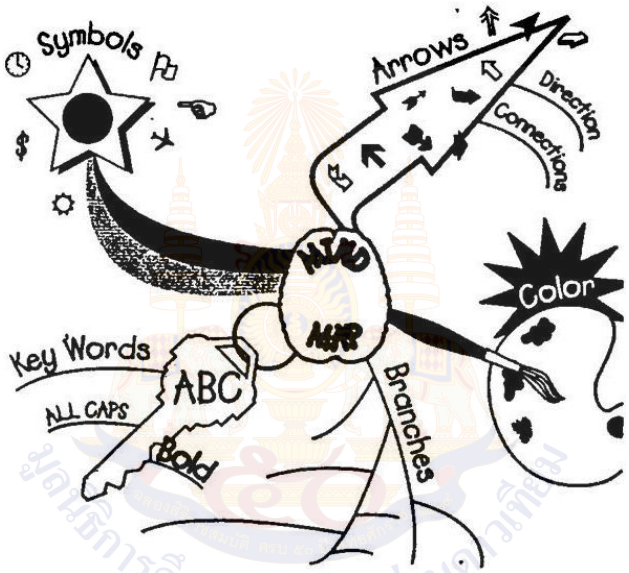
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผังกราฟิก

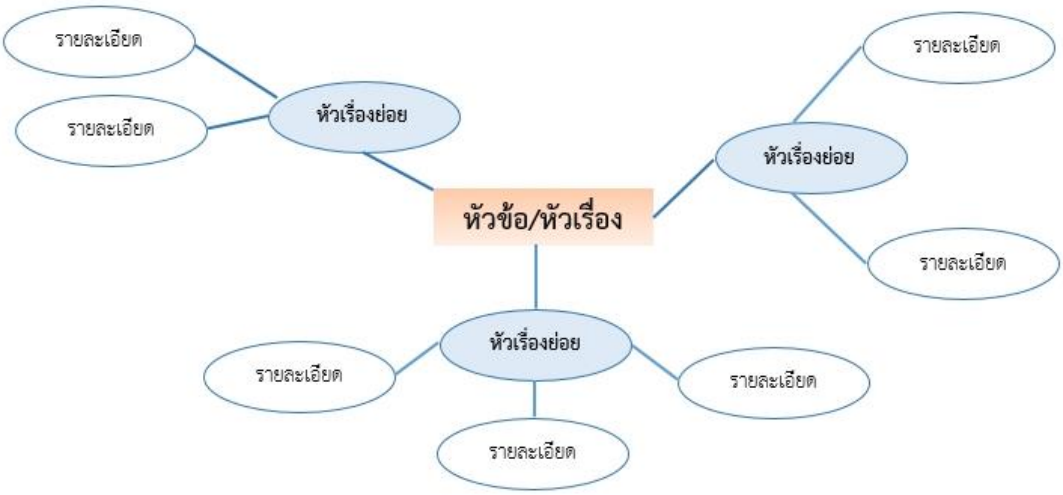
(Graphic Organizers)

๑. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นมโนทัศน์ (Concept Development Organizers)

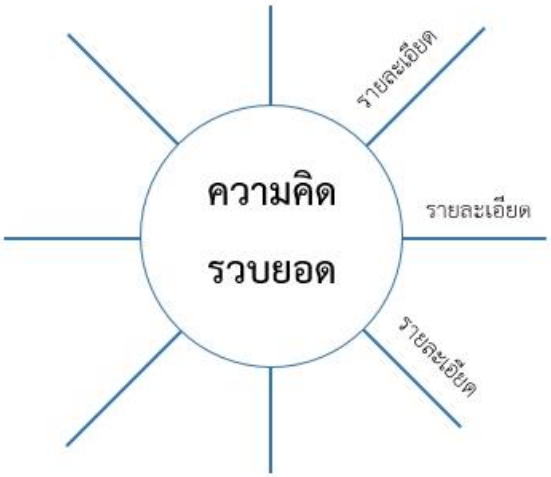
★ ผังความคิด (Mind Map)

★ ผัง Word Web

ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

ตารางมโนทัศน์ (Concept Charts)

ใคร - Who
อะไร - What
ที่ไหน - Where
เมื่อไหร่ - When
ทำไม - Why

5W Chart

รูป/เห็น - Looks
รสชาติ - Tastes
กลิ่น - Smells
เสียง - Sounds
สัมผัส - Feels

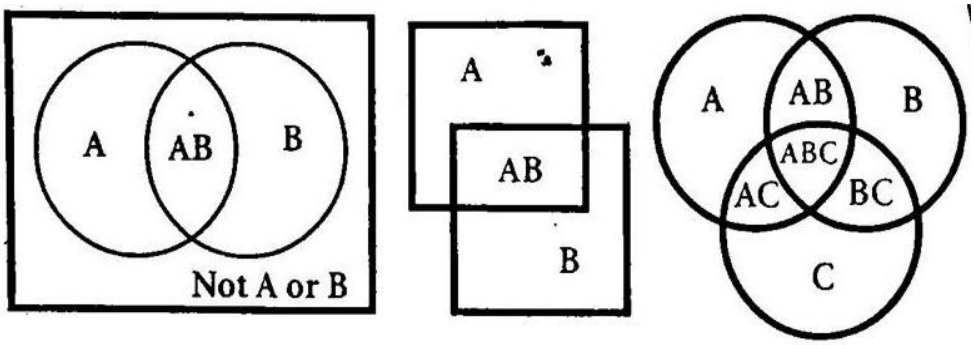
Senses Chart

รู้แล้ว Know	อยากรู้ Wonder	เรียนรู้ Learned

KWL (Know – Wonder – Learned Chart)

๒. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเปรียบเทียบ (Compare/Contrast Organizers)

เวนน์ไดอะแกรม (Venn Diagrams)

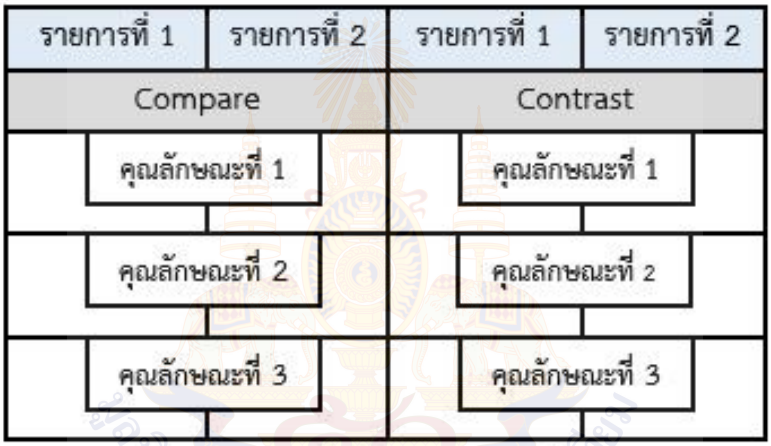
★ ตารางเปรียบเทียบ (Comparison charts)

ความเหมือน	ความต่าง

T-Chart

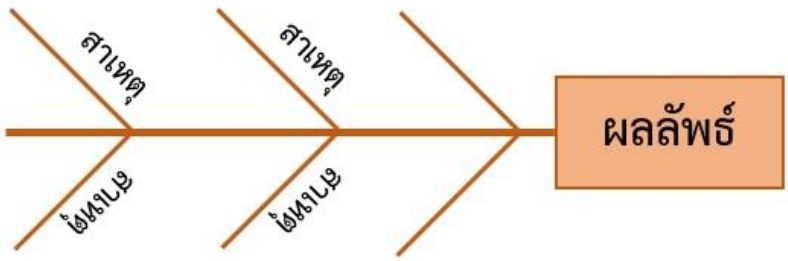
Compare or Contrast Chart

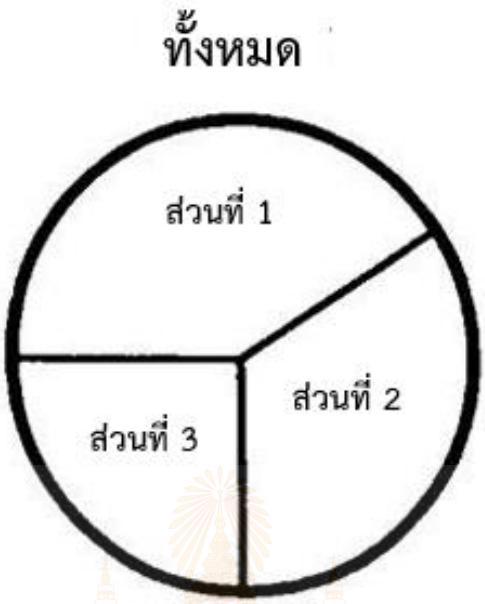
Compare & Contrast Chart

๓. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล (Relational Organizers)

★ ผังก้างปลา (Fish Bone)

★ แผนภูมิรูปพาย (Pie Chart)

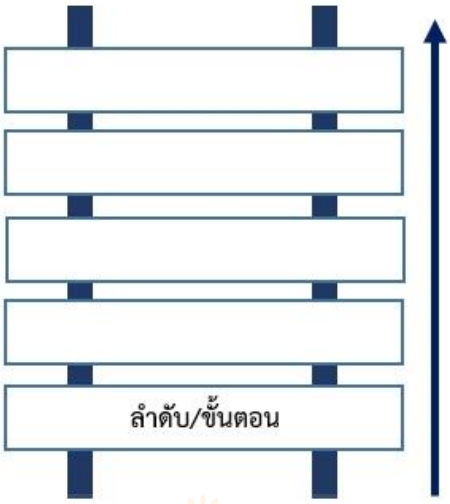

๔. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์/ขั้นตอน (Sequence Organizers)

★ ผังลูกโซ่ (Chains)

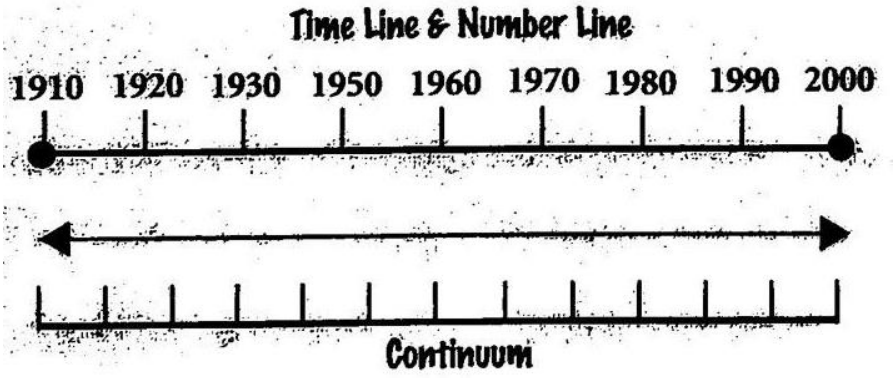
ผังขั้นบันได (Ladder)

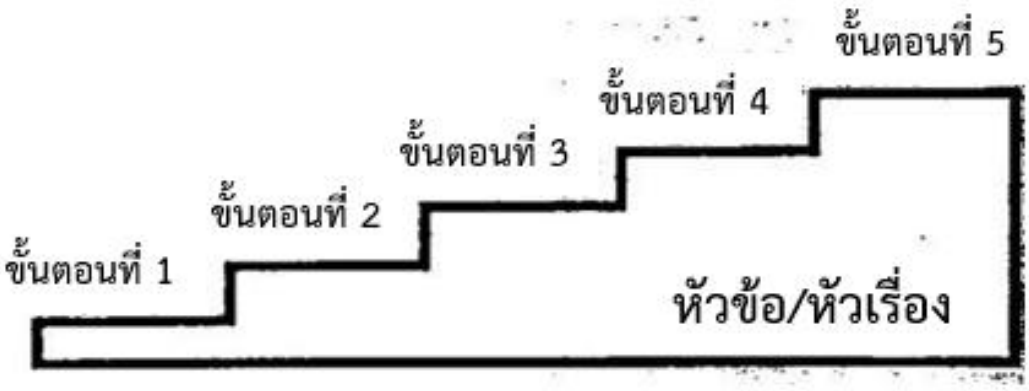
ผังวัฏจักร (Cycle Graphs)

ผังกราฟเส้น (Line Graphs)

★ ตารางขั้นบันได (Step Chart)

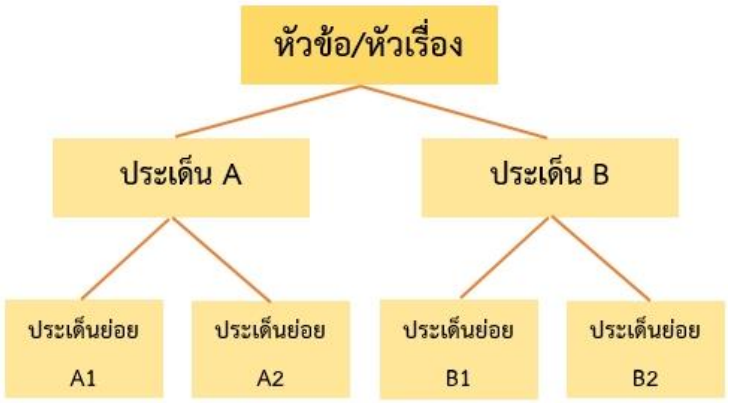

★ ผังแผ่นภาพ/การ์ตูน (Cartoon & Picture Strips)

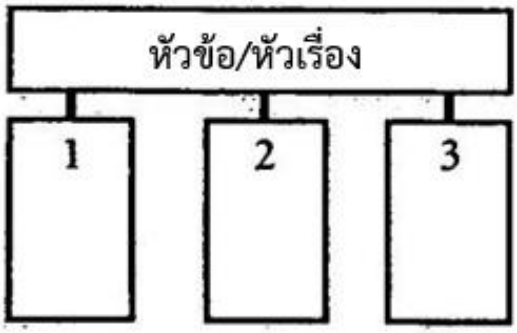
ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	ภาพที่ 4	ภาพที่ 5

๕. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการจัดหมวดหมู่/การแบ่งประเภท (Categorize/Classify Organizers)

★ ผังต้นไม้ (Tree)

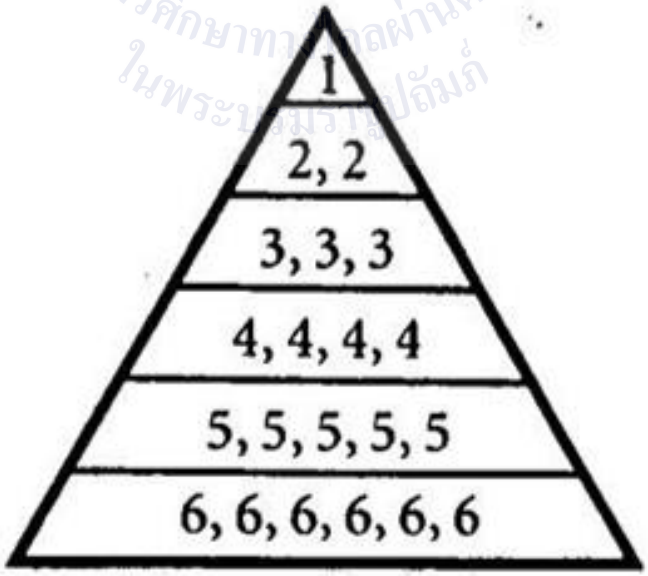

★ ผังประเภท/หมวดหมู่ (Categories)

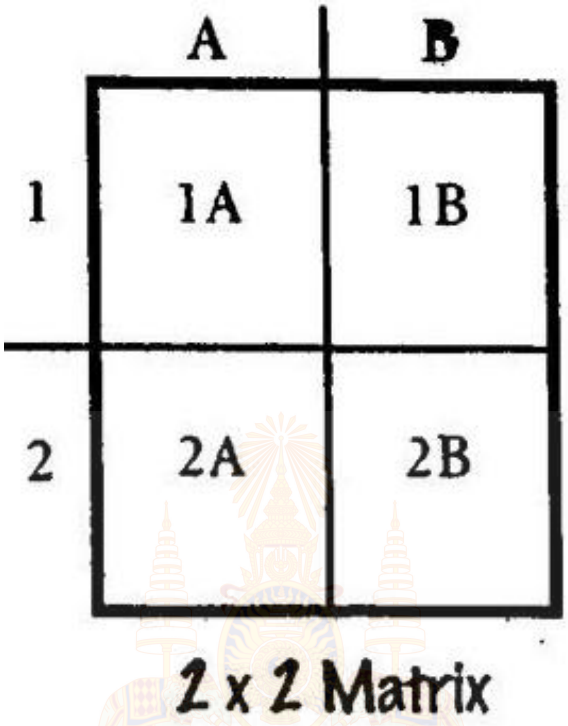

★ ผังพีระมิด (Pyramid)

จัดลำดับตามความสำคัญ

ผังเมทริกซ์ (Matrix)

2 x 2 Matrix

๖. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการประเมินผล (Evaluation Organizers)

Evaluation Charts

- PMI Chart

P	M	I
สิ่งที่ดี (Plus)	สิ่งที่ไม่ดี (Minus)	สิ่งที่น่าสนใจ (Interesting)

PMI Chart

- Plus/Minus Chart

+	-
บวก หรือ ชอบ หรือ เห็นด้วย	ลบ หรือ ไม่ชอบ หรือ ไม่เห็นด้วย

Plus/Minus T-Chart

Scales

- Agreement Scales

- Evaluation Scales

ภาคผนวก ค

- แบบประเมินตนเอง (Self Reflection Form)
- แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Logs)
- แนวคำถามการบันทึกผลหลังการสอนสำหรับครู (Reflection Question)

การประเมินตนเอง (Self Reflection)
และการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ เป็นการประเมินตนเอง/บันทึกสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จาก เนื้อหา บทเรียน หรือวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการที่ได้จากการเรียนรู้ของตน การประเมินตนเอง/บันทึกการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่สะท้อนการเรียนของผู้เรียนและการค้นพบปัญหาการเรียนรู้ รวมทั้งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์เดิม

แนวทางการใช้แบบประเมินตนเอง (Self Reflection Form)/แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ก่อนการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ ลักษณะของการบันทึกประโยชน์ ความยาวของการบันทึกการเรียนรู้ที่เขียนในแต่ละครั้ง เกณฑ์การเขียน การกำหนดเวลาส่งบันทึกการเรียนรู้ การยกตัวอย่างของการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวางแผนการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ของตนเองได้ ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรให้เวลากับการทำแบบประเมินตนเอง/แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนโดยทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการประเมิน/การบันทึกแบบสะท้อนคิด

การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ในระยะเริ่มต้น ควรให้นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียน เพราะสามารถเขียนได้ง่ายกว่า จะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการบันทึกการเรียนรู้

การให้ผลสะท้อนกลับของครูต่อนักเรียนควรทำด้วยความเต็มใจ ครูอ่านบันทึกการเรียนรู้แล้วพูดหรือเขียนตอบกลับไปในบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนในทันที สิ่งที่ครูตอบกลับควรเป็นการแนะนำแนวทาง การให้ความคิดเห็น การให้กำลังใจ การชมเชย หรือตอบกลับปัญหาที่นักเรียนถาม รวมไปถึงการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้มีการคิดและตอบกลับมายังครูผู้สอน หากครูมีเวลาควรอ่านบันทึกการเรียนรู้และตอบกลับในชั้นเรียน และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ ข้อเสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์

การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน โดย**การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้** เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา นักเรียนทำแบบประเมินตนเองหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้ย่อย และทำแบบบันทึกการเรียนรู้ในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน/หลังจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยประเมินตนเองตามประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้หรือหัวเรื่องของแต่ละวิชา และเพื่อให้ครูได้นำข้อมูลจากแบบประเมินตนเอง/แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน ไปพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ : _____ สกุล : _____ชั้น_____เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่___ เรื่อง_____

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑.					☐
๒.					☐
๓.					☐
๔.					☐
๕.					☐

*หมายเหตุ : ครูเติมประเด็นที่สอดคล้องกับสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค ☐ ปลายภาค ☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียน คือ .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ .....

.....

.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก .....

.....

.....

คำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูปลายทาง

****

๑. การเข้าสู่บทเรียนช่วยให้นักเรียนของฉันกระตือรือร้น กับบทเรียนที่จะเรียนต่อไปหรือไม่ เพียงใด ฉันมีบทบาทในการช่วยให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงกับบทเรียนหรือไม่ อย่างไร

๒. วันนี้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ในบทเรียนต่อไปฉันควรจะทำอย่างไร เพื่อสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น

๓. การจัดกิจกรรมในวันนี้ราบรื่นดีหรือไม่ ฉันพอใจกับการจัดกลุ่มของนักเรียนในระดับใด เพราะเหตุใด มีสิ่งใด/เทคนิคใดที่ควรปรับให้การจัดการราบรื่น/ดีขึ้นกว่าเดิม

๔. วันนี้ฉันดูแลนักเรียนทั่วถึงและเป็นไปตามความแตกต่างของนักเรียนในชั้นหรือไม่ อย่างไร

๕. ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่น่าสนใจหรือแตกต่างในระหว่างการเรียนจากที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร

๖. ในวันนี้ฉันมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนของฉันในรูปแบบใดบ้าง (เช่น ให้กำลังใจ กล่าวชมเชย ให้ความช่วยเหลือ ฯลฯ)

๗. วันนี้ฉันมีปัญหาในการกำกับชั้นเรียนหรือไม่ หากมี ฉันใช้วิธีการใดในการแก้ปัญหา

๘. ในชั่วโมงนี้มีส่วนดี ๆ อะไรบ้างที่เกิดขึ้น และมีเรื่องใดที่ฉันรู้สึกว่าเป็นไปตามความคาดหวัง

๙. สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ในวันนี้

๑๐. ตามความรู้สึกของฉัน นักเรียนชอบอะไรมากที่สุดในการเรียนวันนี้ และสิ่งใดที่นักเรียนยังตอบสนองไม่ดีพอ

(ปรับจาก Richards,J.C. ๑๙๘๘. Beyond Training. NewYork: Cambridge University Press. หน้า ๑๖๙-๑๗๐.)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาคผนวก ง

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

สถานศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สมรรถนะที่ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ ๑ ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดู ด้วยภาษาของตนเองได้	พูดถ่ายทอดประเด็นสำคัญที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของสารที่ได้รับ	พูดถ่ายทอดประเด็นสำคัญจากสถานการณ์หรือหัวข้อที่กำหนด โดยเรียบเรียงประเด็นเนื้อหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ	พูดถ่ายทอดประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากสารที่ได้รับ
๒. พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดู ด้วยภาษาของตนเองได้	พูดแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบและทัศนะของตนเองจากสารที่ได้รับ	- พูดแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเองจากสารที่ได้รับ - มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	- พูดแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเอง - ประเมินค่าของสารที่ได้รับ - มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานประกอบ
๓. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่านฟังหรือดูด้วยภาษาของตนเองได้	เขียนประเด็นสำคัญที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของสารที่ได้รับ	เขียนถ่ายทอดประเด็นสำคัญจากสถานการณ์หรือหัวข้อที่กำหนดโดยเรียบเรียงประเด็นเนื้อหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ	เขียนถ่ายทอดประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากสารที่ได้รับ

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๔. เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเองได้	เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเองจากสารที่ได้รับ	- เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเองจากสารที่ได้รับ - มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	- เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเอง - ประเมินค่าของสารที่ได้รับ - มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานจริงประกอบ

ตัวชี้วัดที่ ๒ พูดเจรจาต่อรอง

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. พูดเจรจาโน้มน้าวได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	พูดเจรจาโน้มน้าว ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลประกอบคำพูด ท่าทาง และน้ำเสียง	พูดเจรจาโน้มน้าว ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเสนอมุมมองและเหตุผล เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	พูดเจรจาโน้มน้าว โดยมีหลักการ เหตุผล หลักฐานอ้างอิง ที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลในการเสนอความคิดและสามารถตอบข้อซักถามของผู้ฟัง เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒. พูดเจรจาต่อรองได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	พูดเจรจาต่อรอง ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลประกอบคำพูด ท่าทาง และน้ำเสียง	พูดเจรจาต่อรอง ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเสนอมุมมองและเหตุผลเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	พูดเจรจาต่อรอง โดยมีหลักการ เหตุผล หลักฐานอ้างอิง ที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลในการเสนอความคิดและสามารถตอบข้อซักถามของผู้ฟังเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ตัวชี้วัดที่ ๓ เลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์	รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล	- รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล - วิเคราะห์และตีความข้อเท็จจริงเป็นแนวคิด หรือความรู้และข้อคิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่นำไปใช้ได้	- รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล - วิเคราะห์และตีความข้อเท็จจริงเป็นแนวคิดหรือความรู้ และข้อคิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบ - สามารถเชื่อมโยงแนวคิดของสารที่ได้รับกับมุมมองแนวคิดหรือประสบการณ์ของตนเองได้

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒. ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีเหตุผล	ตรวจสอบ และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร อย่างมีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์และตรงตามวัตถุประสงค์	ตรวจสอบ และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาตนเองและส่วนรวม	ตรวจสอบ และประเมินความถูกต้องของข้อเท็จจริง ความน่าเชื่อถือและความเป็นกลางของข้อมูล ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาตนเองและส่วนรวม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวชี้วัดที่ ๔ เลือกใช้วิธีการสื่อสาร

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม	เลือกใช้วิธีการสื่อสารในลักษณะต่างๆ ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ตลอดจนการสื่อสารผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเอง	- เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ - สามารถสรุปประเด็น ตีความ มีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร - มีการผลิตสื่อและการออกแบบการสื่อสาร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม	- เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ - มีการสรุปประเด็น ตีความ วิเคราะห์และประเมินค่า ในขั้นตอนที่ซับซ้อนขึ้น - เข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการสื่อสาร - มีชั้นเชิงในการสื่อสารที่มีการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

มัธยมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สมรรถนะที่ ๒ ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ ๑ คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. จำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญ และเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	จำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ตามเกณฑ์ที่กำหนด และเปรียบเทียบข้อมูลจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	ระบุองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ จำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ตามเกณฑ์ที่กำหนด และเปรียบเทียบข้อมูลจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้อย่างสมเหตุสมผล	ระบุองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ ตั้งเกณฑ์และจำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบข้อมูลจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้อย่างสมเหตุสมผล
๒. หาความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีเนื้อหาหรือรายละเอียด ระบุความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่วิเคราะห์ การนำไปใช้อธิบายหรือทำความเข้าใจในสถานการณ์ในชีวิตจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมเหตุสมผล	หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีเนื้อหาหรือรายละเอียดที่มากขึ้น อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่วิเคราะห์ การนำไปใช้อธิบายหรือทำความเข้าใจในสถานการณ์ในชีวิตจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมเหตุสมผล	หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีเนื้อหาและมีรายละเอียดที่มากขึ้น เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่วิเคราะห์ การนำไปใช้อธิบายหรือทำความเข้าใจในสถานการณ์ในชีวิตจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมเหตุสมผล
๓. สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	ระบุข้อเท็จจริง แนวคิด หลักการสำคัญ หรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นจากสถานการณ์ในชีวิตจริง	อธิบายแนวคิด หลักการสำคัญ หรือความรู้ที่เพิ่มขึ้น ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นจากสถานการณ์ในชีวิตจริง	อธิบายแนวคิด หลักการสำคัญ หรือความรู้ที่เชื่อมโยงกัน ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นจากสถานการณ์ในชีวิตจริง และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

ตัวชี้วัดที่ ๒ คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ)

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. คิดสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การวางแผน ออกแบบ คาดการณ์ กำหนดเป็นเป้าหมาย ในอนาคต เพื่อประกอบการตัดสินใจต่อตนเองและสังคม	กำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง เลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการผสานรวมกันสร้างเป็นสิ่งใหม่ สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์ อธิบายและนำเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้อื่นเข้าใจ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการประกอบการตัดสินใจต่อตนเอง	กำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง เลือกข้อมูลที่ป็นประโยชน์ในการผสานรวมกันสร้างเป็นสิ่งใหม่ จัดทำกรอบแนวคิดในการสร้างสิ่งใหม่ สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์และตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ อธิบายและนำเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้อื่นเข้าใจ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการประกอบการตัดสินใจต่อตนเอง	กำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง เลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการผสานรวมกันสร้างเป็นสิ่งใหม่ จัดทำกรอบแนวคิดในการสร้างสิ่งใหม่ สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์และตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ อธิบายและนำเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยแสดงเห็นถึงลักษณะเอกลักษณ์ และคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งนั้น เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการประกอบการตัดสินใจต่อตนเองและสังคม
๒. คิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ คิดในทางบวก และสามารถประยุกต์สร้างสรรค์สิ่งใหม่ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	กำหนดเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ ประมวลทบทวนความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด หรือสามารถจินตนาการความคิดแปลกใหม่ จนได้แนวคิดที่หลากหลายในการสร้างสิ่งใหม่ ตลอดจนนำเสนอและอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง	กำหนดเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ ประมวลทบทวนความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด หรือสามารถจินตนาการความคิดแปลกใหม่โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการขยายขอบเขตความคิดเดิม จนได้แนวคิดที่หลากหลายในการสร้างสิ่งใหม่ ตลอดจนนำเสนอและอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง	กำหนดเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ ประมวลทบทวนความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด และสามารถจินตนาการความคิดแปลกใหม่โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการขยายขอบเขตความคิดเดิม จนได้แนวคิดที่หลากหลาย มีการประเมินและคัดเลือกความคิดเพื่อนำไปสร้างสิ่งใหม่ที่ใช้งานได้ผลดีกว่าเดิม ตลอดจนนำเสนอและอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๓. คิดอย่างมีวิจารญาณเพื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกที่หลากหลาย โดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม	ระบุประเด็นที่คิด ประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้งและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิด วิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ ประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิดตามเกณฑ์ที่กำหนด พิจารณาข้อมูล ข้อโต้แย้งและความคิดเห็นตามหลักเหตุผล ระบุทางเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด	ระบุประเด็นที่คิด ประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้งและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิดอย่างหลากหลาย และคิดอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ ประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิดตามเกณฑ์ที่กำหนด พิจารณาข้อมูล ข้อโต้แย้งและความคิดเห็นตามหลักเหตุผล ระบุทางเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด	ระบุประเด็นที่คิด ประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้งและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิดอย่างหลากหลาย คิดอย่างลึกซึ้ง และคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต วิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ โดยตั้งเกณฑ์ในการพิจารณาข้อมูล ประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิดตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พิจารณาข้อมูล ข้อโต้แย้งและความคิดเห็นตามหลักเหตุผล ระบุทางเลือก ประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด และไตร่ตรอง ทบทวนทางเลือกที่เลือกไว้อีกครั้ง

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สมรรถนะที่ ๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ ๑ ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. วิเคราะห์ปัญหา			
๑.๑ ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง **๒. ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ตัว** **๓. ระบุสาเหตุของปัญหา**	ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบที่สอดคล้องกับปัญหา จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ผ่านการพูด เขียน แผนภาพหรือแผนผัง วาดภาพ หรือเคลื่อนไหวร่างกาย	ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมที่สอดคล้องกับปัญหา จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ หรือที่ตนเองสนใจ ผ่านการพูด เขียน แผนภาพหรือแผนผัง วาดภาพ หรือเคลื่อนไหวร่างกาย	ระบุปัญหา สาเหตุและต้นตอของปัญหา และผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สอดคล้องกับปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ หรือที่ตนเองสนใจ ผ่านการพูด เขียน แผนภาพหรือแผนผัง วาดภาพ หรือเคลื่อนไหวร่างกาย
๔. จัดระบบข้อมูล **๑. การจำแนก** **๒. การจัดลำดับ** **๓. เชื่อมโยง**	ระบุเกณฑ์และจำแนกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด พร้อมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	ระบุเกณฑ์และจำแนกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด พร้อมจัดลำดับ ความสำคัญของสาเหตุของปัญหาและเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของปัญหา และผลกระทบ โดยมีข้อมูลสนับสนุน	แตกปัญหาที่มีความซับซ้อนให้เป็นปัญหาย่อยที่มีความซับซ้อนน้อยลง ระบุเกณฑ์จำแนกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด พร้อมจัดลำดับ ความสำคัญของสาเหตุของปัญหา และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง สาเหตุของปัญหาและผลกระทบ โดยมีข้อมูลสนับสนุน

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๕. การตั้งสมมติฐาน **๖. การกำหนดทางเลือก** **๗. การตัดสินใจเลือกวิธีการ**	เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ ระบุแนวโน้มของผลที่จะเกิดขึ้นจากวิธีการแก้ปัญหานั้นและตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาความเหมาะสมกับปัญหาและความยากง่ายของวิธีการแก้ปัญหา	เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลายและเป็นไปได้ ระบุแนวโน้มของผลที่จะเกิดขึ้นจากวิธีการแก้ปัญหานั้นและตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาความเหมาะสมกับปัญหาและความยากง่ายของวิธีการแก้ปัญหา พร้อมบอกข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการแก้ปัญหาที่เลือก	เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลายและเป็นไปได้ ระบุแนวโน้มของผลที่จะเกิดขึ้นจากวิธีการแก้ปัญหานั้นรวมทั้งคาดการณ์อุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณาความเหมาะสมกับปัญหาและความยากง่ายของวิธีการแก้ปัญหา พร้อมบอกข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการแก้ปัญหาที่เลือก
๒. การวางแผนในการแก้ปัญหา			
	ออกแบบและวางแผนวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลประกอบ ระบุขั้นตอนของแผนงานอย่างชัดเจน	ออกแบบและวางแผนวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลประกอบ ระบุขั้นตอนของแผนงานและกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน	ออกแบบและวางแผนวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลประกอบ ระบุขั้นตอนของแผนงานกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน มีแนวทางการจัดการความเสี่ยงเมื่อการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๓. การดำเนินการแก้ปัญหา			
๓.๑ การปฏิบัติตามแผน **๓.๒ การตรวจสอบทบทวนแผน** **๓.๓ การบันทึกผลการปฏิบัติ**	ดำเนินงานตามแผนการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ บันทึกผลการปฏิบัติงาน รวบรวมจุดเด่น ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อระบุข้อดีและข้อบกพร่องของแผนการดำเนินงาน	ดำเนินงานตามแผนการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ บันทึกผลการปฏิบัติงาน รวบรวมจุดเด่น ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อระบุข้อดีและข้อบกพร่องของแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการลดหรือแก้ไขข้อบกพร่อง	ดำเนินงานตามแผนการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ บันทึกผลการปฏิบัติงาน รวบรวมจุดเด่น ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อระบุข้อดีและข้อบกพร่องของแผนการดำเนินงาน พร้อมทั้งดำเนินการลดหรือแก้ไขข้อบกพร่อง
๔. สรุปผลและรายงาน			
	นำเสนอผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่มีหลักฐานสนับสนุน	นำเสนอผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ข้อค้นพบที่มีหลักฐานสนับสนุนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น	นำเสนอและเขียนรายงานผลการดำเนินงาน ตามรูปแบบที่กำหนด โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ข้อค้นพบที่มีหลักฐานสนับสนุนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น

ตัวชี้วัดที่ ๒ ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหา

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. คุณภาพของผลงาน/การแก้ปัญหา			
	ผลงาน/การแก้ปัญหามีประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์และแผนการแก้ปัญหาที่ได้ออกแบบไว้ หรือระบุปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ผลงาน/การแก้ปัญหาไม่มีประสิทธิผล	ผลงาน/การแก้ปัญหามีประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์และแผนการแก้ปัญหาที่ได้ออกแบบไว้ หรือระบุปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ผลงาน/การแก้ปัญหาไม่มีประสิทธิผล พร้อมเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผล	ผลงาน/การแก้ปัญหามีประสิทธิผลและประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์และ ~~ตาม~~แผนการแก้ปัญหาที่ได้ออกแบบไว้หรือระบุปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ผลงาน/การแก้ปัญหาไม่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ พร้อมเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
๒. นำไปประยุกต์ใช้			
	นำผลงาน/การแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้	นำผลงาน/การแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันหรือแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่มีบริบทใกล้เคียง	นำผลงาน/การแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่มีบริบทใกล้เคียง

สมรรถนะที่ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๑ นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. นำความรู้ ทักษะและกระบวนการที่หลากหลายมาสร้างผลงาน/โครงงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน และมีประสิทธิภาพไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	นำความรู้ ทักษะมาสร้างชิ้นงาน/ผลงานโดยระบุวิธีการทำงานเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตประจำวันและสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	นำความรู้ ทักษะและกระบวนการที่หลากหลายมาสร้างผลงาน/โครงงานที่เป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจนไปใช้ในการแก้ปัญหาและดำเนินชีวิตประจำวันและสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	นำความรู้ ทักษะและกระบวนการที่หลากหลายมาสร้างผลงาน/โครงงาน/นวัตกรรมที่เป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจนมีประสิทธิภาพไปใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตประจำวันและสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวชี้วัดที่ ๒ เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	ใช้วิธีการที่เหมาะสมในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารได้ตามจุดประสงค์ จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ รวมทั้งประเมินความถูกต้องและกลั่นกรองข้อมูลที่อาจเป็นข่าวลวง (fake news)	ใช้วิธีการที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารได้ตามจุดประสงค์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือ จับประเด็นสำคัญทั้งเชิงบวกและลบ รวมทั้งประเมินความถูกต้องและกลั่นกรองข้อมูลที่อาจเป็นข่าวลวง (fake news)	ใช้วิธีการที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ได้ตามจุดประสงค์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยประเมินความน่าเชื่อถือ จับประเด็นสำคัญทั้งเชิงบวกและลบ และนำเสนอองค์ความรู้ รวมทั้งประเมินความถูกต้องและกลั่นกรองข้อมูลที่อาจเป็นข่าวลวง (fake news)
๒. สามารถเชื่อมโยงความรู้	สังเคราะห์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการสังเคราะห์กับบทเรียน	สังเคราะห์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการสังเคราะห์กับเรื่องที่ต้องการศึกษาได้	สังเคราะห์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และสามารถนำเสนอประเด็นที่เป็นแก่นสาระสำคัญครบถ้วน และเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หลักการ ทฤษฎีได้อย่างสอดคล้องน่าเชื่อถือ
๓. มีวิธีการในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ตามความสนใจอย่างต่อเนื่อง	มีวิธีการที่หลากหลายในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่	มีวิธีการที่หลากหลายในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ และสร้างองค์ความรู้ตามความสนใจ	มีวิธีการที่หลากหลายในการศึกษาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อสร้างองค์ความรู้ตามความสนใจ และประเด็นการเรียนรู้ใหม่ๆและนำไปประยุกต์ใช้

ตัวชี้วัดที่ ๓ ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็นของตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีการวางแผนการทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยกิริยาวาจาที่สุภาพ เข้าใจยอมรับความแตกต่าง และรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น - ทำงานของกลุ่มที่ตนรับผิดชอบจนสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยสนับสนุนหรือคัดค้านด้วยกิริยาวาจาที่สุภาพให้เกียรติผู้อื่น - ทำงานของกลุ่มที่ตนรับผิดชอบโดยพยายามพัฒนางานให้สำเร็จด้วยดี โดยใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างมีหลักการและเหตุผล โดยมีข้อมูลที่น่าเชื่อประกอบการสนับสนุน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยสนับสนุนหรือคัดค้านด้วยวาจาที่สุภาพให้เกียรติผู้อื่น - ทำงานของกลุ่มที่ตนรับผิดชอบโดยพยายามพัฒนางานและใช้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือทีมด้วยความเข้าใจและยอมรับความสามารถของสมาชิกทีมที่แตกต่างกัน ให้สำเร็จด้วยดี โดยใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
๒. ปฏิบัติตามกฎกติกา หน้าที่ ความรับผิดชอบ	- รับผิดชอบและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกา และแนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ - เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	- รับผิดชอบและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ เคารพและปฏิบัติตนตามกฎกติกา ข้อตกลง กฎหมาย และแนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นด้วยความเข้าใจในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- รับผิดชอบและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ เคารพและปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ข้อตกลง กฎหมาย และแนวปฏิบัติตามวิถีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย ด้วยความเข้าใจในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
		- เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	
๓. การเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	- รู้จักปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น - ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทางร่างกายและวาจา - ยอมรับกับผู้อื่นที่แตกต่างทางร่างกาย ทางความคิด ต่างเพศ ต่างวัย	- รู้จักปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น - ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทางร่างกาย วาจาและความสัมพันธ์ทางสังคม (Social bullying) - ให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่น ไม่อคติ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy)	- รู้จักปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น - ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทางร่างกาย วาจาและความสัมพันธ์ทางสังคม (Social bullying) และความสัมพันธ์ในโลกไซเบอร์ (Cyber bullying) - ให้เกียรติผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ - ให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่เลือกปฏิบัติ
๔. เห็นคุณค่าของการมีชีวิต	- บอกคุณลักษณะทางบวกของตน - รับรู้และจัดการอารมณ์ ความรู้สึก และละเว้นการกระทำที่ไม่ควรทำ	- ตัดสินใจ วางแผน บอกเป้าหมาย และแนวทางในการไปสู่เป้าหมายในชีวิต - รับรู้และจัดการอารมณ์และความเครียด - แสดงออกถึงความเชื่อทางบวกในความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ	- ตัดสินใจ วางแผน บอกเป้าหมาย และแนวทางในการไปสู่เป้าหมายในชีวิต - กำกับตนเองให้ลงมือทำตามแผน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนด - รับรู้ จัดการอารมณ์และความเครียด - แสดงพฤติกรรมตามความเชื่อและจุดยืนของตนเอง

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๕. เข้าใจ ยอมรับ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ความเสมอภาคทางเพศ	เข้าใจความแตกต่างของบุคคลทั้งทางกาย ทางความคิด ต่างเพศ ต่างวัย	ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ที่แตกต่างทางกาย ทางความคิด เพศ และวัยได้	ยอมรับผู้ร่วมกิจกรรมที่แตกต่างทางกาย ทางความคิด เพศ และวัยอย่างจริงใจ
๖. ใช้ภาษา กิริยา ท่าทางเหมาะสมกับบุคคล และโอกาส ตามมารยาทสังคม	- ใช้ภาษา กิริยา มารยาทและแต่งกาย เหมาะสมตามโอกาส	- ใช้ภาษา กิริยามารยาทและแต่งกาย เหมาะสมในทุกสถานที่และโอกาสต่างๆ - พูดกับบุคคลทั่วไปด้วยความเป็นมิตร	- ใช้ภาษา กิริยา มารยาทและแต่งกายเหมาะสมในทุกสถานที่และโอกาสต่างๆ - พูดอย่างมีเหตุผล ไม่ส่อเสียดให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น
๗. ปฏิบัติงานในส่วนรวมอย่างมีความสุข	ร่วมปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม ในฐานะผู้นำหรือในฐานะสมาชิกที่ดีของกลุ่ม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น	ร่วมปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่มด้วยความเต็มใจ ในฐานะผู้นำหรือในฐานะสมาชิกที่ดีของกลุ่ม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม	มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ชื่นชม และเห็นความทุ่มเท พยายามในการทำงานของสมาชิกของกลุ่ม โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่ ๔ จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและมีการจัดการได้เหมาะสม	- เข้าใจปัญหา แก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ชีวิตด้วยการยอมรับความแตกต่างของบุคคล - ใช้วิธีการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย	- เผชิญปัญหาและยอมรับผลของปัญหาที่เกิดจากการตัดสินใจของตนเอง - แก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ชีวิตด้วยการยอมรับความแตกต่างของบุคคล - ใช้วิธีการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย	- เผชิญปัญหาและยอมรับผลของปัญหาที่เกิดจากการตัดสินใจของตนเองและผู้อื่นที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม - แก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ชีวิตด้วยการยอมรับความแตกต่างของบุคคล - ใช้วิธีการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งที่หลากหลาย ที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ ๕ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคมโลก	ติดตาม สืบข่าวสาร และเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยน แปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากแหล่งเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งเล่าและแสดงความคิดจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	ติดตาม สืบข่าวสาร และเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยน แปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากแหล่งเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งอธิบายผลกระทบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	ติดตาม สืบข่าวสาร และเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยน แปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากแหล่งเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการ์ที่เกิดขึ้น

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒.ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสภาพแวดล้อม	หาแนวทางรับมือกับปัญหาจากสถานการณ์ ทางสังคมและเข้าร่วมกิจกรรมที่มุ่งสร้างความเปลี่ยนแปลงโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและเป็นธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย	เลือกใช้วิธีการแก้ไขปัญหาเหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคมและเสนอกิจกรรมที่มุ่งสร้างความเปลี่ยนแปลงโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและเป็นธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย	เลือกใช้วิธีการแก้ไขปัญหาเหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคม พร้อมทั้งสร้างสรรค์กิจกรรมและเชิญชวนผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมที่มุ่งสร้างความเปลี่ยนแปลงโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและเป็นธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย

ตัวชี้วัดที่ ๖ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. รู้จักป้องกันหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพการล่วงละเมิดทางเพศ อุบัติเหตุ สารเสพติดและความรุนแรง	- หลีกเลี่ยงบุคคล สถานการณ์ สถานที่สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด การติดเกม การพนัน ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ	- หลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจาก บุคคล สถานการณ์ สถานที่สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด การติดเกม การพนัน ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ	- หลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองและผู้อื่นจาก บุคคล สถานการณ์ สถานที่สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด การติดเกม การพนัน ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒.จัดการกับอารมณ์และความเครียดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	ควบคุมอารมณ์โดยไม่แสดงความรู้สึกทางลบ หรือไม่พอใจด้วยคำพูดกิริยาอาการต่อหน้า ผู้อื่น	- ควบคุมอารมณ์โดยไม่แสดงความรู้สึกทางลบ หรือไม่พอใจด้วยคำพูดกิริยาอาการต่อหน้า ผู้อื่น - ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์	- ควบคุมอารมณ์โดยไม่แสดงความรู้สึกทางลบหรือไม่พอใจด้วยคำพูดกิริยาอาการต่อหน้าผู้อื่น - ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ - ใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมสุขภาวะจิตของตน

มัธยมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

สมรรถนะที่ ๕ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ ๑ เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อออนไลน์	- เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายในการสืบค้นข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ - เปรียบเทียบข้อมูลและข้อเท็จจริงที่เก็บรวบรวมจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์	- เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล - วิเคราะห์ จำแนกข้อมูล ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสารสนเทศก่อนนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์หรือนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้
๒.เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการรับส่งข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่นโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มีตนเอง	- เลือกและใช้เทคโนโลยีในรับส่งข้อมูลข่าวสาร ผ่านช่องทางที่หลากหลาย - ไม่แบ่งปันข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเสียต่อผู้อื่น	- เลือกและใช้เทคโนโลยีในการรับส่งข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย - แบ่งปันข้อมูลโดยคิดวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริง และคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อสังคม
๓. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม **๔. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม**	เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากรในการทำงาน การแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานที่มีประโยชน์ต่อเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดขั้นตอนเวลา ทรัพยากร ในการทำงาน การแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากร ในการทำงาน การแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยมีความหลากหลายแปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่ลอกเลียนแบบไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
			ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแนะนำผู้อื่นได้

ตัวชี้วัดที่ ๒ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ	กำหนดปัญหาหรือความต้องการในชีวิตประจำวัน	กำหนดปัญหาหรือความต้องการ ค้นหาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น	กำหนดปัญหาหรือความต้องการ วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น
๒. การรวบรวมข้อมูล	รวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น	- รวบรวมและจัดอันดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น - รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุต่างๆ และผลกระทบที่เกิดขึ้น
๓. เลือกวิธีการ	เลือกวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	เลือกวิธีการแก้ปัญหา เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของวิธีการ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น	เลือกวิธีการแก้ปัญหา เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ความสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ ความประหยัด และการนำไปใช้ได้จริงของแต่ละวิธี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๔. การออกแบบและปฏิบัติการ	วางแผนและถ่ายทอดความคิดหรือจัดลำดับความคิดหรือจินตนาการให้เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหรือสนองความต้องการ ออกแบบและสร้างผลงานตามแนวทางที่ได้คิดและวางแผน	วางแผนและถ่ายทอดความคิดหรือจัดลำดับความคิดหรือจินตนาการให้เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนหรือสนองความต้องการ ลงมือปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน ออกแบบและสร้างผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ	วางแผนและถ่ายทอดความคิดหรือจัดลำดับความคิดหรือจินตนาการให้เป็นขั้นตอนและเป็นระบบเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนหรือสนองความต้องการ ลงมือปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน และสร้างผลงานตามแนวทางที่ได้คิดและวางแผน
๕. ทดสอบ	ทดสอบผลงานตามวิธีการที่กำหนด	ออกแบบวิธีการทดสอบผลงานและทดสอบผลงาน ตามวิธีการที่ออกแบบ	ออกแบบวิธีการทดสอบผลงานและทดสอบผลงานอย่างเป็นระบบ ระบุข้อแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับผลงาน
๖. ปรับปรุงแก้ไขงาน	นำผลจากการทดสอบผลงานมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	นำผลจากการทดสอบผลงาน มาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผลงานให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบที่เกิดขึ้น	- นำผลจากการทดสอบผลงานมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผลงานที่สามารถแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบที่เกิดขึ้น - เกิดความคิดใหม่ในการพัฒนาผลงาน
๗. การประเมินผล	ประเมินวิธีการและประสิทธิภาพของผลงานโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดให้	ประเมินวิธีการและประสิทธิภาพของผลงานโดยเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับวิธีการประเมิน	ประเมินวิธีการและประสิทธิภาพของผลงานโดยออกแบบและสร้างเครื่องมือให้เหมาะสมกับวิธีการประเมิน

คณะกรรมการปรับปรุงคู่มือครู - แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ ๑
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล	คณะกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวจรูญศรี แจบไธสง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการอำนวยการ

รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา ประธานคณะกรรมการ
รองประธานกรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล รองประธานคณะกรรมการ
กรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

นางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองประธานคณะกรรมการ
กรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ คณะกรรมการ
ผู้ช่วยเลขาธิการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายวิษณุ ทรัพย์สมบัติ คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาวจรูญศรี แจบไธสง คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาวสุพัตรา ผาติวิสันต์ คณะกรรมการ
รองผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

นาสาวกุศลิน มุสิกุล คณะกรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

นายสมเกียรติ เพ็ญทอง คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการ สาขาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางสาวจีระพร สังขเวทัย คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการ สาขาเทคโนโลยี สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางราตรี ศรีไพรวรรณ คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายธีระพล เข่งวา คณะกรรมการ
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ ฝ่ายมัธยมศึกษา โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
นางสาวศิริรัตน์ มูลไชยศรี คณะกรรมการ
นักทรัพยากรบุคคล กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นางสาวทิพจุฑา ชุนเกษา คณะกรรมการ
นักทรัพยากรบุคคล กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นางวิภา ตัณฑุลพงษ์ คณะกรรมการและเลขานุการ
รองหัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นางสาวณัฐพร เผือดจันทึก คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นางสาวนิสาชล แสงฟ้า คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายพันธ์พัทธ์ ชัยด้วง คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นางสาวสริตา แก้วหาวงค์ คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะทำงานตรวจและแก้ไขคู่มือครูคู่มือครู - แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดนุชา ปนคำ	อาจารย์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
นางสาวภัทรสุดา แก้วโวหาร	อาจารย์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
นางสาววัลยา แซ่จิว	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางลี่วิทยา สพม. สุพรรณบุรี
นายภูวดล วิริยะ	ครูชำนาญการ โรงเรียนสะอาดเผดิมวิทยา สพม.สุราษฎร์ธานี ชุมพร
นายธนวัต เปรมปรีชา	ครูชำนาญการ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สพม.กรุงเทพมหานคร เขต ๒
นางสาวณัฐณิชา นิพิฐพนธ์	ครู โรงเรียนหัวหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ช่วยปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์